non
deserit
alta

ŽIVOT PŘESVATÉ PANNY MARIE

ŽIVOT PŘESVATÉ

PANNY MARIE

PODLE VIDĚNÍ

CTIH. ANNY KATEŘINY

EMMERICHOVÉ

NAPSAL

KLEMENT BRENTANO

Přeložil Matěj Fencl

1929

LADISLAV KUNCÍŘ V PRAZE

PŘESVATÉ MATCE BOŽÍ

PANNĚ MARII

PROSTŘEDNICI VŠECH MILOSTÍ

POKORNĚ VĚNOVÁNO

M. F.

Petr Brandl, Nanebevzetí P. Marie.
(Kostel sv. Voršily v Praze.)

O PŘEDCÍCH PŘESVATÉ PANNY MARIE

I.

Rorate coeli...

Vypravováno ráno dne 27. června 1819.

Co jsem ze života předků přesvaté Panny Marie za svého dětství tak často vídala, to vše se vynořilo dnes v noci opětně v řadě obrazů zcela týmž způsobem před mou duši. Kdybych jen mohla všecko tak vyprávěti, jak to vím a na očích mám, jistě by to Poutníka[1]) velmi těšilo. Mně samé bylo toto vidění velikou útěchou v mé bídě. Ve svém dětství byla jsem si těmito věcmi tak jista, že každému, kdo mi něco z těch událostí jinak vyprávěl, přímo jsem říkala: „Nikoliv, ale je to tak a tak", a byla bych věru život na to dala, že to je tak a ne jinak. Později mě svět v tom zviklal a já jsem mlčela. Avšak vnitřní jistoty jsem nikdy nepozbyla a dnes v noci jsem zase vše viděla do nejmenších podrobností.

---

[1]) Míní tím písaře, neboť viděla ho ve svých viděních vždy v podobě poutníka, který jsa na cestě do vlasti, dle toho, zda věrně plnil či zanedbával povinnosti křesťana, nalézal požehnání, ochranu, pomoc a záchranu, nebo přicházel na překážky, do pokušení, na scestí, do nebezpečí, ano i do vězení. Nazývala ho tedy podle vidění svých poutníkem a podle okolností objevovala se jí také modlitba a dobré skutky, které za tohoto poutníka Bohu obětovala, v podobě příslušných dobrých skutků, které se mohou prokazovati poutníkům, zajatým,

Za svého dětství stále jsem se v myšlenkách obírala ježíčkami a Ježíškem a Matičkou Boží a často jsem se velmi divila, že mi nikdo nic nevypravuje o rodině Matky Boží, a dočista jsem už nechápala, proč je tak málo napsáno o jejích předcích a příbuzných. Přejíc si toho tak toužebně, měla jsem tedy množství vidění o předcích svaté Panny. Viděla jsem její předky jistě až do čtvrtého nebo pátého kolena a viděla jsem vždycky, že to byli podivuhodně zbožní a prostí lidé, v nichž žila kromobyčejná, tajná touha po příští přislíbeného Mesiáše. Viděla jsem ty hodné lidi vždy bydliti mezi jinými lidmi, kteří se mi proti nim jevili drsnými jako barbaři; ale předkové sv. Panny byli, jak jsem viděla, tak tiší, mírni a dobrotivi, že jsem si kolikrát, majíc o ně velikou starost, pomyslila: „Ach! kam se jen tito hodní lidé podějou, jak se jen uchrání od těch zlých, drsných lidí? vyhledám je, budu jim sloužiti, uprchnu s nimi někam do lesa, v němž by se ukryli; ach, jistě že je ještě naleznu!“ Tak určitě jsem je vídala a věřívala v jejich skutečnost, že jsem mívala o ně veliké obavy a starosti.

Vždycky jsem viděla ty lidi žíti ve velikém odříkání. Často jsem vídala, že se mezi nimi ti, kteří žili v manželství, na nějakou dobu zaslibovali vzájemné zdrželivosti, což mě pak velmi těšívalo, ač jsem nemohla právě říci, proč. Takové odloučení zachovávali většinou tehdy, když se zamýšleli oddati bohoslužebným úkonům, zápalům kadidla a mod-

---

otrokům. Avšak její vnitřní vedení mělo tu zvláštnost, že nikdy neobětovala svých modliteb pouze za jediného člověka, ani jen sama za sebe, nýbrž vždy na útěchu veškeré bolesti, jíž se pohnutka její modlitby jen poněkud podobala. Proto jsme jisti, že v tomto případě přinesly její modlitby útěchu také skutečným poutníkům, zajatým, atd. Poněvadž pak takové modlitbě jistě každý lidumilný, zbožný křesťan je nakloněn, nenazve laskavý čtenář neskromným návrh, aby se vždycky právě takto modlíval.

litbám, z čehož jsem poznala, že byli mezi nimi kněží. Vídala jsem je často, že putují s místa na místo, opouštějíce veliké statky a uchylujíce se na malé, aby zlí lidé jim v jejich životě nepřekáželi. Byli naplněni takovou vroucností a takovou touhou po Bohu, že jsem je často vídala v samotě polí ve dne nebo také v noci pobíhati a volati a úpěti k Bohu s tak prudkou žádostí, že si z hladu srdce rvali na prsou oděv, jako by se Bůh měl žhavými paprsky slunce vpáliti v jejich srdce, nebo svitem měsíce a třpytem hvězd ukojiti jejich žízeň po vyplnění přislíbení. — Taková vidění jsem mívala ovšem, když jsem se jako dítě nebo mladé děvče na pastvině u dobytka nebo v noci u naší dědinky na polích nejvýš položených samotna klečíc k Bohu vroucně modlila, nebo když jsem v adventě o půlnoci chodila na roráty, brodíc se tři čtvrti hodiny sněhem od naší chalupy ve Flamske do kostela sv. Jakuba v Koesfeldu. Večer před tím nebo také v noci jsem se pak pilně modlila za ty zemřelé, kteří, nevzbudivše snad dostatečné touhy po Spáse a oddavše se jiným žádostem, žádostem po tvorech a statcích světa, upadli v mnohé poklesky a nyní prahli v očistci touhou po vykoupení, i obětovala jsem za ně Bohu svou modlitbu a svou touhu po Spasiteli, jako bych chtěla splatiti jejich dluh. Avšak z toho jsem měla také trochu prospěch, neboť jsem věděla, že milé dušičky z vděčnosti a ustavičné touhy po pomocné mé modlitbě vzbudí mě včas, abych nezaspala. A vskutku, přivanuly k mému loži jako tichá, slabá světélka a tak mě probudily v pravou chvíli, že jsem mohla za ně obětovati ranní modlitbu, potom jsem pokropila sebe i je svěcenou vodou, oblékla jsem se a vydala na cestu i viděla jsem, že ta malá světélka mě provázejí velmi pěkně jako v procesí. Tu jsem si zpívala z plna srdce:

Rosu dejte nebesa s hůry
a oblakové dštěte Spravedlivého...

i viděla jsem tu a tam ony předky svaté Panny z veliké touhy pobíhati pouští i polem a volati po Mesiáši, i dělala jsem jako oni, a přišla jsem vždycky včas na roráty do Koesfeldu, třeba že mě mnohdy dušičky vodily velikou oklikou, ke všem zastavením křížové cesty.

Viděla-li jsem pak tyto milé předky sv. Panny po Bohu tak hladověti a úpěti, zdál se mi jejich oděv i zjev tak cizím, a přec byli mi tak blízci a zřejmi, že ještě teď stále zřím a poznávám všecky rysy jejich obličejů a jejich postavy; a tu jsem si vždycky myslívala: „Jací jsou to as lidé? Všecko je jinak než teď, a přec jsou tito lidé zde, a všecko to se zběhlo!" A tak jsem tedy stále doufala, že ještě k nim přijdu. Ti dobří lidé byli ve všem svém konání a mluvení a při bohoslužbě velmi určití a přesní, a nenařikali nad ničím, než nad utrpením svého bližního.

II.

Předkové svaté Anny. Esenové.

Vypravováno v červenci a srpnu 1821.

Měla jsem podrobné vidění o předcích sv. Anny, matky přesvaté Panny. Žili v Mara, blízko hory Horebu, a byli v duchovním spojení s jistou třídou velmi zbožných Israelitů, o nichž mi bylo mnoho zjeveno; budu vypravovati, co o tom ještě vím. Dlela jsem včera skoro celý den mezi těmi lidmi, a kdyby si nebyly návštěvy takřka dveře podávaly, nebyla bych bezmála všecko zapomněla.

Oni zbožní Israelité, kteří byli v jakémsi vztahu k předkům svaté Anny, sluli Esenové či Eseové. Ale třikráte změnili jméno: nejprve sluli Eskarenové, pak Chasideové a konečně Esenové či Eseové. První jméno, Eskarenové, pocházelo od slova Eskara či Askara, kterýmžto slovem se označovala

ona část oběti, která Bohu příslušela, a také vůně kadidla, zapalovaného při obětování pšeničné mouky.[1]) Druhé jméno, Chasídeové, značí tolik, co „milosrdní". Jak vzniklo jméno Esenové, to už nevím. Třída těch zbožných lidí pocházela z doby Mojžíšovy a Aronovy, a to od kněží, kteří nosili archu úmluvy; avšak teprve v době mezi Isaiášem a Jeremiášem dostalo se jim přesných pravidel životních. S počátku jich nebylo právě mnoho; potom však bydlili pospolu v Zaslíbené Zemi na území 48 hodin dlouhém a 36 širokém. Až později přišli do úžlabiny Jordanské. Bydlili hlavně na hoře Horebu a na hoře Karmelu, kde se Eliáš byl zdržoval.

Za času děda a báby sv. Anny bydlil na hoře Horebu starý prorok, který slul Archos či Arkas a byl nejvyšší duchovní hlavou Esenů. Jejich pravidla životní se podobala v mnohém řeholi. Těm, kteří chtěli býti přijati, bylo se podrobiti celoroční zkoušce a byli pak podle vyšších prorockých vnuknutí přijati na kratší nebo delší dobu. Vlastní členové řádu, kteří bydlili společně, se neženili, žili panicky. Avšak byli též takoví, kteří z řádu vystoupili nebo se k němu přidružili a kteří žili v manželství a ve

[1]) Pořádaje v červenci 1840 k tisku to, co byl podle sluchu napsal v srpnu r. 1821, prosil písař theologa, znalce řečí, aby mu vysvětlil slovo Askara, i dostalo se mu této odpovědi: Askarah znamená tolik co připomenutí (Erinnerung, commemoratio), a jest to označení oné části oběti nekrvavé, kterou kněz na oltáři spaloval, aby Bohu vzdal čest a připomenul mu jeho milosrdná přislíbení. Oběti nekrvavé skládaly se obyčejně z nejjemnější mouky pšeničné, promíšené olejem a obložené kadidlem. Z toho spálil kněz všecko kadidlo a hrst mouky olejem polité, nebo část toho, co bylo z ní napečeno, a to slulo „askarah" (Lev. 2, 2. 9. 16). Při chlebech předkladných bylo jen kadidlo „askarah" (Lev. 24, 7). Při oběti za hříchy, při níž obětovaná mouka nebyla kropena olejem, ani nebylo k ní přidáváno kadidla, byla jedině hrst mouky spálena jako „askarah" (Lev. 5, 12). Rovněž tak i při oběti ženy, podezřívané

svých rodinách s dětmi a s čeledí zachovávali kázeň v mnohém podobnou, jako vlastní Esenové. Mezi nimi a vlastními Eseny byl as podobný poměr, jako dnešního dne mezi světskými členy třetího řádu, tak zv. terciáři, a řeholníky; neboť tito ženatí Esenové hledali v každé důležité věci, zvlášť šlo-li o sňatek jejich dětí a příbuzných, poučení a rady u hlavy Esenů, u starého proroka na hoře Horebu. Děd sv. Anny byl v této třídě ženatých Esenů.

Později byla ještě také třetí třída Esenů, kteří všechno přepínali a upadli do velikých bludů, i viděla jsem, že ostatní Esenové jich mezi sebou netrpěli.

Vlastní Esenové se zabývali hlavně prorokováním a jejich nejvyšší představený na hoře Horebu míval tam často v jeskyni Eliášově božská zjevení, která se vztahovala na příští Mesiášovo. Měl vědomosti o rodině, z níž vyjíti měla matka Mesiášova, a prorokoval-li předkům sv. Anny o jejich příštích sňatcích, viděl také, jak se přibližoval čas Páně. Jak dlouho však hřích bude ještě zabraňovati nebo zdržovati narození Matky Vykupitelovy, toho nevěděl, i napomínal stále k pokání a sebemrtvení, k mod-

---

z cizoložství, ke kterézto oběti byla kromě toho brávána jen mouka ječná (Num. 5. 16. 25. 26). Na tomto místě (Num. 5, 15) Vulgata slova „askarah" vůbec nepřekládá; jinde překládá střídavě: „memoriale", „in memoriam", „in monumentum". — Proč as Esenům se dostalo prvního jména od tohoto slova „askarah", o tom se Em. určitěji nevyslovila; uvážíme-li však, že Esenové nekonali žádných krvavých obětí, nýbrž posílali do chrámu jen záslibné dary, že však sami sebe přinášeli jaksi v oběť, žijíce v odříkání a sebemrtvení, pak je na snadě myšlenka, že těm, kteří žili ne podle těla, dostalo se jména od „askarah", od oné části nekrvavé „mincha" čili oběti moučné, která Bohu příslušela, poněvadž, což však nevíme určitě, vskutku konali takové (nekrvavé) oběti z pokrmů, nebo poněvadž svým životem byli as v podobném poměru k ostatním Israelitům, jako „askarah" k ostatní části oběti.

lítbě a k vnitřnímu sebeobětování, v kterýchžto bohulíbých cvičeních, vždy k témuž účelu konaných, Esenové ode dávna předcházeli příkladem.

Dokud Isaiáš neshromáždil těch lidí a nedal jim přesnějších pravidel životních, žili rozptýlení jako zbožní, sebemrtvení oddaní Israelité. Chodili stále v týchž šatech a nespravovali jich, dokud jim nepadaly s těla. Přemáhali především smyslnost a žili často ve velmi vzdálených chyších v dlouhé zdrželivosti, odloučivše se po vzájemné dohodě od svých manželek. Avšak když žili v manželském obcování, dálo se to jen s tím úmyslem, aby se jim dostalo svatého potomstva, které by snad uspíšilo příchod Spásy. Viděla jsem, že jedli odloučeně od svých žen; když muž vstal od stolu, přišla jísti žena. Již za oněch dob byli mezi ženatými Eseny předkové sv. Anny a předkové jiných svatých lidí.

Jeremiáš se také s nimi stýkal a oni lidé, kteří se nazývají žáky proroků, vyšli z jejich středu. Bydlili začasté na poušti, kolem hor Horebu a Karmelu, také v Egyptě jsem jich viděla později mnoho. Viděla jsem také, že válka je na nějakou dobu zahnala od hory Horebu a že zase noví představení je shromáždili. Také Makkabejští k nim náleželi.

Měli u veliké úctě Mojžíše a chovali po něm posvátné roucho, které byl daroval Aronovi, od něhož se dostalo k nim. To roucho jim bylo velmi posvátným, a měla jsem jednou vidění, jak zahynulo asi patnácte Esenů, hájících té drahocenné relikvie. Jejich představení, obdaření darem prorockým, měli vědění sv. tajemstev Archy Úmluvy.

Vlastní, panicky žijící Esenové byli nevýslovně čistí a zbožní. Ujímali se dětí a vychovávali je k veliké svatosti. Aby se někdo stal členem přísného řádu, musil míti 14 let. Těm, kteří se už osvědčili, bylo se podrobiti zkoušce na rok, ostatním na dva. Neprovozovali vůbec žádného obchodu, a čeho potřebovali, vyměňovali si jen za výtěžky svého sedlačení.

Prohřešil-li se některý z nich těžce, byl vyloučen klatbou, kterou nad ním pronesl představený. Klatba ta měla tutéž moc, jako Petrova klatba nad Ananiášem, jenž, byv jí zasažen, zemřel. Představený poznal prorockým vnuknutím, kdo zhřešil. Viděla jsem také některé Eseny, kteří podstupovali jen tresty kajícnosti, a musili na př. státi, jsouce oblečeni v tuhé roucho, jehož roztažené, nepohyblivé rukávy byly uvnitř plny ostnů.

V hoře Horebu bylo mnoho malých jeskyň, které byly jejich komůrkami, v nichž bydlili. K jedné větší jeskyni byla z lehkého pletiva přistavěna síň, v níž se shromažďovali. Tam se scházeli v jedenáct hodin dopoledne a jedli. Každý měl před sebou malý chléb a číši. Představený šel místo od místa a požehnal chléb jednoho každého. Po jídle se vracel každý do své cely. V tom shromažďovacím sále byl oltář a na něm stály malé, zakryté, posvěcené chleby, ty byly jakousi svátostí, a myslím, že byly rozdělovány chudým.

Esenové měli mnoho holubů, kteří byli ochočeni a žrali jim z rukou. Holuby jedli, ale také jich užívali k obřadům náboženským. Říkali nad nimi nějaká slova a pouštěli je. Viděla jsem také, že pouštěli do pouště beránky, nad kterými promluvili nějaká slova, jako by měli na sebe vzíti jejich hříchy.

Viděla jsem, že třikrát do roka putovali do Jerusalema, do chrámu. Měli mezi sebou také kněze, jimž především příslušelo pečovati o posvátné oděvy, které čistili, na ně daní přispívali a také nové zhotovovali. Viděla jsem, že se zabývají chovem dobytka, vzděláváním polí, zvláště pak zahradničením. Hora Horeb byla poseta zahrádkami a stromy, zelenajícími se mezi jejich chyšemi. Mnohé z nich jsem viděla plésti a tkáti a také kněžská roucha vyšívati. Ale neviděla jsem, že by se byli obírali hedvábnictvím; hedvábí se prodávalo v přadenkách, a oni si je vyměňovali za jiné výrobky.

V Jerusalemě měli oddělené příbytky a také měli

v chrámě vykázané místo. Ostatní Židé nebyli jim jaksi nakloněni pro jejich přísné mravy. Vídala jsem také, že posílali do chrámu dary, na př. neobyčejně veliké hrozny, které nesli dva lidé na tyči. Také beránky posílali, ne však, aby je kněží zabíjeli, nýbrž pouštěli je jen, myslím, do nějaké zahrady. Neviděla jsem, že by vlastní Esenové v poslední době byli konali oběti krvavé. Viděla jsem, že dříve, než putovali do chrámu, vždy se velmi přísně připravovali modlitbou, postem a pokáním, ano i bičováním. Avšak byl-li některý ve hříších a vstoupil-li do chrámu, před obličej Nejsvětějšího, nesmyv prve vin svých pokáním, takový se bál náhlé smrti, což se vskutku zhusta stávalo. Nalezl-li na své pouti, ať cestou, ať v Jerusalemě, nějakého nemocného nebo vůbec člověka ubožáka, nevstoupili do chrámu, dokud mu nepomohli, jak uměli.

Viděla jsem vůbec, že se zabývali léčením. Sbírali koření a dělali lektvary. Teď jsem také uzřela, že oni svatí muži, kteří, jak jsem nedávno viděla, kladli nemocné na rozestlané byliny léčivé,[1]) byli Esenové.

---

[1]) V zimě r. 1820 přišla do Dülmenu k ctih. Emmerichové dceruška jejího bratra z dědiny Flamske u Koesfeldu a onemocněla tam prudkými křečemi, které, spojeny jsouce s hrozným chrapotem dušení, dostavovaly se po delší dobu denně v určitou hodinu večerní, a které, trvajíce často až do půlnoci, tím trapněji rušily klid tiché nemocné, ježto znala, jako v četných jiných případech, příčinu i význam té nemoci; dlouho se modlila o zjevení příslušného léku a konečně popsala známou jí bylinku, kterou, jak viděla, trhal sv. Lukáš a léčil jí padoucnici. Podle jejího velmi podrobného popisu a udání, kde roste, nalezl ji její lékař, krajský fysik Dr. Wiesener z Dülmenu; poznala, že květinka, kterou nalezl, jest ta, kterou míníla a kterou nazvala sedmikvítek (Sternblümchen), kterou však on určil jako Cerasteum arvense Linnaei nebo Holosteum caryophylleum. Jest pamětihodno, že starý herbář Tabermontanův rovněž uvádí o této květině, že léčí padoucnici. Dne 22. května

Viděla jsem také, že Esenové uzdravovali nemocné, skládajíce na ně ruce, nebo také s rukama roztaženýma zcela na ně spoléhajíce. Viděla jsem také, že uzdravují zázračným způsobem do dálky, aniť nemocní, kteří nemohli sami přijíti, posílali zástupce, na kterém se vykonalo vše, co by se bylo dělalo s nemocným. Pamatovali si hodinu, a vzdálený nemocný ozdravěl v touž dobu.

Viděla jsem, že Esenové měli na hoře Horebu ve stěnách svých jeskyň zamřížované vyhloubeniny, v nichž uchovávali staré posvátné kosti velmi pěkně v bavlně a hedvábí zaobalené. Byly to kosti proroků, kteří zde bydlili, a také synů Israelských, kteří v okolí pomřeli. Vedle nich stály malé kořenáče se zelenajícími se květinami. Před ostatky zapalovali lampy, uctívali je a modlili se před nimi.

Všichni neženatí Esenové, kteří společně bydlili na hoře Horebu nebo jinde v klášteřích, velice dbali čistoty. Nosili dlouhý, bílý oděv. Konaje slavnost-

---

1821 odpoledne řekla ve spánku: „Pokropí-li se routa (té užila už dříve) a sedmikvítek svěcenou vodou, dá-li se vytlačená šťáva dítěti užívat, mohlo by mu to škodit! Již třikráte pravil mi vnitřní hlas, abych sama šťávu vymačkala a děvčeti podala." — Písař, přeje si, aby mu sdělila více o tom léku, zabalil doma bez jejího vědomí několik kvítků té byliny do papíru jako nějakou relikvii a připíchl jí večer špendlíkem ten balíček na její živůtek. Bděla i řekla hned: „To není relikvie, to je sedmikvítek." Takto měla květinku připevněnu celou noc na svém živůtku a ráno, dne 23. května 1821, vypravovala: „Ani jsem nevěděla, proč se mi zdálo, jako bych ležela na poli mezi samými sedmikvítky. Viděla jsem také různá upotřebení této květinky, a bylo mi řečeno: Kdyby lidé věděli, jak léčivá je tato bylinka, nestálo by jí dnes kolem tebe takové záhony. A také jsem viděla, které nemoci léčili touto bylinkou v pradávných dobách. Viděla jsem sv. Lukáše, jak hledal a trhal tyto květiny. Viděla jsem také v krajině, podobné oné, kde Kristus nasytil 5000 lidí, mnoho nemocných, kteří, jsouce ukryti pod lehkou střechou, leželi venku na těchto květinkách. Rozestlali

ní bohoslužbu, představený Esenů na Horebu míval na sobě podivuhodný kněžský ornát, podobný tomu, ve který se odíval velekněz v Jerusalemě, jen kratší a ne tak nádherný. Kdykoliv se modlil a prorokoval v jeskyni Eliášově na hoře Horebu, býval vždy oděn v tento posvátný oděv, který se skládal asi z osmi kusů. Jedním z těchto kusů byl šat velmi uctívaný, jakýsi přehoz či škapulíř[1]), který přikrýval prsa a záda, který nosil Mojžíš na holém těle a který od něho přešel na Arona a později na Esseny. Prorok Archos, jejich nejvyšší hlava na hoře Horebu, nosíval ten přehoz vždy na holém těle, modlil-li se, jsa oblečen v celý ornát, o prorocká vnuknutí. Bedra si pokrýval zástěrkou, prsa a záda tímto posvátným přehozem, který popíši tak podrobně, jak jej mám dosud v paměti. Bude to však jasnější, vystřihnu-li z papíru jakýsi vzorek."

A složivši papír, vystřihla z něho zběžně obra-

---

je pod ně, a to tak, že květy byly obráceny do středu, tak že na nich leželi, stvoly a listy pak ven. Trpěli pakostnicí, křečemi a nádory a měli pod hlavou kulaté, těmito kytkami plněné polštáře. Viděla jsem, že lidé jim na jejich oteklé nohy dávali obklady z těchto bylinek. Viděla jsem, že nemocní tyto květiny požívají nebo vodu jimi procezují a pak pijí. Tam byly ty květinky větší. Byl to obraz ze staré doby, lidé i lékaři nosili dlouhý, bílý oděv vlněný s pásem. Viděla jsem, že požehnají bylinky, než jich použijí. Viděla jsem také bylinku téhož rodu, avšak tlustší a s kulatějšími, šťavnatějšími a měkčími listy a s jemně namodralými kvítky téže podoby, která jest znamenitá, mají-li děti křeče. Roste na lepších půdách a není tak častá. Myslím, že se nazývá světlík. Nalezla jsem ji jednou u Dernekampu, má větší léčivou moc." — Pak dala po prvé dítěti jen tři květinky, po druhé měla jich dáti pět. Praví: „Vidím přirozenost dítěte, nemohu ji však dobře popsati; takové nitro je jako roztrhaný oděv, na každé místo musí býti jiná záplata."

[1]) Nikdo se nepozastavuj nad slovem škapulíř, tak nazývá Emmerichová každý oděv, který je bez rukávů, na ramenou sešit, v bocích otevřen a který přikrývá záda a prsa.

zec a pravila: „Byl-li rozestřen, měl tento posvátný škapulíř asi tuto podobu. Látka byla tuhá, jako tkanina žíněná. Uprostřed obou stran, přední i zadní, bylo trojhranné, dvojnásobné, jako prošívané místo. Nemohu teď zcela určitě říci, co bylo mezi tím. U otvoru pro krk byl v předu ve škapulíři vystřižen trojúhelník, a oba hořejší konce tohoto výstřihu byly spojeny tkanicí nebo řeménkem. Tento trojúhelník dolejším úhlem souvisel ještě s látkou a mohl býti spuštěn na jiný otvor, na prsou vystřižený, který pak dokonale zakrýval. Pod ním bylo pak viděti výše zmíněné podvojné místo. Bylo žebérkované, jako prošité, a byly do něho nastrkány tyčinky s písmeny a malými hřebíčky, které vyčnívajíce na druhé straně, ostrými háčky se zadíraly do prsou. Na trojúhelníku, nahoře u krku vystřiženém a rovněž podvojném, bylo také něco jako písmena. Co obsahovaly tyto trojúhelníky, toho už teď nevím. Oblékl-li si kněz toto posvátné roucho, pokrýval hořejší trojúhelník přesně dolejší. Ve středu zadní strany bylo také takové místo, podvojné, prošité, s písmeny a háčky.

Na tento škapulíř oblékal si představený Esenů košili ze šedé vlny a na ni velikou, širokou košili z bílého, krouceného hedvábí, která uprostřed byla přepásána širokým pásem, s vyšitými písmeny. Kolem krku míval jakousi štolu, která byla na prsou zkřížena, a jsouc pásem převázána, splývala až k lýtkům. Nad místem, kde se křížila, i pod ním byla spiata třemi řemeny.

Na to si oblékal oděv, který se dost podobal mešnímu rouchu a byl také z krouceného, bílého hedvábí. (Vystřihla zas jeho podobu.) Zadní strana byla úzká a dlouhá až na zem a na dolním okraji měla dvě rolníčky, které, kráčel-li kněz, zvonily, zvouce na bohoslužbu. Přední strana byla kratší a užší, a od otvoru pro krk až dolů rozstřižena. Tato přední strana měla na prsou a na životě veliké otvory, kterými bylo viděti štolu i spodní roucho, a které

byly od sebe odděleny sponkami, písmeny a drahokamy, zdobenými a držícími pravou i levou půlku. Přední i zadní strana tohoto oděvu byly v podpaždí spojeny příčnými páskami. (Na vystřiženém vzorku jich neukázala.) Kolem otvoru pro krk byl na tomto rouchu přišit límec stojací, s předu zaháčkovaný. Vous kněze, na bradě rozdělený, splýval přes tento límec.

Na to vše konečně oblékal malý pláštík z bílého, krouceného hedvábí. Leskl se a třpytil a s předu se zapínal třemi sponkami, zdobenými drahokamy, na nichž bylo něco vyryto. S každého ramene visely na tomto pláštíku také třásně, třapce a plody. Kromě toho míval na jedné ruce krátký manipul.

Pokrývka hlavy, která byla, jak myslím, také z bílého hedvábí, byla okrouhlá a vydutá jako turban, ale také se podobala biretu našich duchovních, neboť nahoře byla stejně vyvýšena a měla také hedvábný třapec. Nad čelem byla přišita zlatá destička, posázená drahokamy.

Esenové žili velmi přísně a střídmě, jedli většinou jen ovoce, které si pěstovali začasté v zahradách. Archos, jak jsem vídala, požíval ponejvíce žluté, trpké ovoce. — Asi 100 let před narozením Kristovým viděla jsem u Jericha velmi zbožného Esena, slul Chariot.

Archos nebo Arkas, starý prorok na hoře Horebu, řídil Eseny po 90 roků. Viděla jsem, jak bába sv. Anny se ho tázala o radu, když se měla vdávati. Byl to zjev pamětihodný, že ti proroci předpovídali o dětech ženského pohlaví, a že předkové sv. Anny měli většinou dcery. Bylo to, jako by všecky jejich modlitby a jejich zbožný život měly ten účel, aby na Bohu vyprosili požehnání zbožným matkám, z jejichž potomstva měla vyjíti nejen přesvatá Panna, Matka Spasitelova, ale také rodiny jeho předchůdce a jeho služebníků a následovníků.

Nejvyšší představený na hoře Horebu modlíval se a prorokoval v jeskyni, ve které se zdržoval Eli-

áš. Chodilo se k ní po mnoha stupních po svahu hory vzhůru a pak malým, nepohodlným vchodem do jeskyně po několika stupních dolů. Jediný prorok Archos tam vcházel. To připadalo Esenům, jako by velekněz vstupoval do velesvatyně v chrámu, neboť tu byla jejich velesvatyně. Tam byly některé tajemné posvátné předměty, které těžko označiti. Co dovedu ještě o tom sděliti, budu vyprávěti. Viděla jsem to, když se Annina bába tázala proroka Archose o radu.

Annina bába byla z Mary na poušti, kde její rodina, jsouc z Esenů v manželství žijících, měla statky. Její jméno znělo mi as jako Moruni nebo Emorun. Bylo mi řečeno, že to znamená as tolik jako „dobrá matka" nebo „vznešená matka".[1]) Když přišel čas, aby se vdávala, měla několik nápadníků, i viděla jsem ji putovati k proroku Archosovi na Horeb, by určil její volbu. Vešla do oddělené místnosti vedle veliké shromažďovací síně a mluvila s Archosem, který byl v síni, mříží, jako by se mu zpovídala. Jen takto tam k němu ženy přistupovaly.

Viděla jsem potom, jak prorok Archos oblékl slavnostní ornát a jak v něm po mnoha stupních kráčel na vrchol Horebu a pak malým vchodem po několika stupních sestoupil do jeskyně Eliášovy. Zavřel za sebou dvířka jeskyně a otevřel otvor v klenutí, kterým dovnitř padalo světlo. Jeskyně byla uvnitř čistě upravena. Bylo v ní šero. U stěny jsem spatřila malý oltář, vytesaný ze skály, a na něm jsem zpozorovala, avšak ne dost zřetelně, několik posvátných předmětů. Na oltáři stálo několik květináčů s trsy nizoučkých bylinek. Byly to květiny, které rostly tak vysoko, jak vysoko nad zemí byl po-

[1]) Tak to řekla zvěčnělá A. K. Emmerichová dne 16. srpna r. 1821. Jména byla napsána věrně podle sluchu, jak písaři zněla z jejích úst, rovněž tak i jejích výklad: „vznešená matka". — Když to v květnu r. 1840 písař předčítal znalci řečí, podotkl tento, že Emromo vskutku znamená „vznešená matka".

dolek sukně Ježíšovy.[1]) Tuto bylinku znám, roste také u nás, ale řídčeji; pouvadajíce nebo oživujíce dávaly tyto bylinky Archosovi jakás znamení, když hledal prorocké odpovědi.

Uprostřed mezi těmito nízkými trsy bylinek spatřila jsem něco, jako vyšší stromeček, jehož listí připadalo mi nažloutlé a stočené jako hlemýždí skořápky. Na tomto stromečku objevilo se mi něco, jako malé sošky. Nemohu teď určitě říci, byl-li to stromeček živý, či umělý výrobek, jako t. zv. kořen Jesse.[2]) (Druhého dne řekla:) Na tomto stromečku se stočenými listy bylo jako na kořeni Jesse nebo rodokmeni nějakém viděli, jak dalece už se přiblížil příchod sv. Panny. Zdál se mi jako živý, a hned zas jako schrána, neboť viděla jsem v něm uschovánu kvetoucí ratolest, tuším hůl Aronovu, která kdysi byla v Arše Úmluvy.

Když se Archos v jeskyni Eliášově modlíval o zjevení stran sňatků mezi předky přesvaté Panny, brával do ruky tuto hůl Aronovu. Měl-li z tohoto manželství vyjíti nějaký člen rodu přesvaté Panny, vypučela z holi Aronovy ratolest, a na ní zase jeden nebo několik kvítků, z nichž jednotlivé bývaly mnohdy poznamenány znamením vyvolení. Jednotlivé určité ratolesti znamenaly už určité prababy sv. Anny, a jak tyto prababy dospívaly, pozoroval Archos ratolesti, kterými byly označeny, a prorokoval, když se ratolesti byly dále rozvinuly.

---

[1]) Chtěla tím bezpochyby říci, že to byly bylinky toho druhu, o nichž praví Eusebius v Historii Církve, kn. VII. kap. 18, že rostly kolem sochy Ježíše Krista, kterou v Cesarei Filippově postavila žena uzdravená z krvotoku, a vyrostly-li až k podolku oné sochy, že dostaly prý léčivou moc na všecky nemoci. Tato bylina uvádí se tam jako neznámá. Emmerichová se zmínila už dříve o oné soše a této bylině.

[2]) Tímto jménem asi míní známá vyobrazení Ježíšova rodokmenu podle těla (Is. 11, 10. srv. také Mat. 1, 1 a n. Luk. 3, 23 a n.).

Avšak Esenové na Horebu chovali kromě toho v jeskyni Eliášově ještě jiný, neobyčejně uctívaný předmět, a to část vlastního přesvatého Tajemství z Archy Úmluvy, kterého se dostalo Esenům, když Archa kdysi upadla do rukou nepřátel. (Tu povídala cosi o sváru a roztržce mezi levity.) Toto Tajemství, které bylo v Arše Úmluvy Velebností Hospodinovou zastřeno, znali jen největší světci z velekněží a někteří proroci. Ale nemýlím-li se, zaslechla jsem cosi, že jest něco o tom psáno v tajemných, málo známých knihách starých, hloubavých Židů.[1]) Nebylo to už úplné v nové Arše Úmluvy, ve chrámu, který opravil Herodes. Nebylo to dílo rukama lidskýma vyrobené, bylo to Mysterium, přesvaté Tajemství požehnání Božího, aby přišla svatá Panna, z níž skrze zastínění Duchem svatým Slovo přijalo tělo a Bůh člověkem se stal. Viděla jsem část tohoto Tajemství, které před babylonským zajetím bylo v Arše Úmluvy celé, teď zde u Esenů uschovánu v hnědém, lesknoucím se kalichu, který, jak se mi zdálo, byl z jediného drahokamu. Také z tohoto Tajemství prorokovali. Někdy se zdálo, že z něho pučí jako drobné kvítky.

Vstoupiv do jeskyně Eliášovy, Archos zavřel dveře, poklekl a modlil se. Pohledl vzhůru ke světlíku ve stropě a padl tváří na zem. Viděla jsem poté prorocké poznání, kterého se mu dostalo. Viděl totiž, jako by zpod srdce Emorun, o radu se tázající, vyrůstal růžový keř se třemi ratolestmi a na každé ratolesti po růži. Růže druhé ratolesti byla označena písmenem, myslím písmenem M.[2]) Viděl ještě

---

[1]) V červenci r. 1840, as 20 let potom, když toto bylo vypravováno, když to bylo připravováno k tisku, dověděl se písař od znalce řečí, že kabbalistická kniha Sohar obsahuje mnohé zprávy, vztahující se k tomuto Tajemství.

[2]) V původním hebr. písmu, které se zachovalo v samaritánské abecedě, na makkabejských mincích a jinde, podobá se písmě M latinskému tvaru.

jiné věci. Anděl psal písmena na stěnu; viděla jsem, že se Archos pozvedl, jako by se probouzel, a že četl tato písmena. Podrobnosti jsem zapomněla. — Potom vyšel z jeskyně a přišed dolů, oznámil tázající se panně, že se má provdati za svého šestého nápadníka, a že porodí dítě vyvolené, znamením poznamenané, které bude nádobou blížící se Spásy.

Emorun se potom provdala za svého šestého nápadníka, který byl Esen a slul Stolanus; nebyl z okolí Mary, a tímto sňatkem jakož i pro statky ženy dostalo se mu jiného jména, kterého však už nedovedu správně uvésti; vyslovovalo se rozličně a znělo as jako Gareša nebo Sarcirius a pod.[1])

Stolanus a Emorun měli tři dcery, z nichž dvě, jak se pamatuji, jmenovaly se Ismerie a Emerencie, kdežto nejmladší, myslím, slula Enue. Nežili však dlouho v Mara, nýbrž odstěhovali se později do Efronu. Než přec jsem viděla, že také ještě jejich

---

[1]) Tato a všecka ostatní jména vyslovovala Emmer. v nářečí dolnoněmeckém (plattdeutsch), a tu ještě často kolísala. Udávala, že znějí podobně jako ta ona slova, a nelze určiti, jak dalece jsou zde více méně správně psána. Tím více tedy překvapilo, když později jinde se nalezla pro tytéž osoby jména podobně znějící, o čemž svědčí tento příklad. Mnoho let po smrti vypravovatelčině četl písař v Enconium trium Mariarum Bertaudi, Petragorici, Parisiis 1529 a zvláště v připojeném pojednání De cognatione divi Joannis cum filiabus et nepotibus beatae Annae lib. III fol. LII a n., že sv. Cyrill, třetí generál řádu karmelitánského († 1224), ve spise o předcích sv. Anny zmiňuje se o podobných viděních větví, ratolestí a květů, které spatřil prorok, byv tázán, a dále, že Stolanus nazýval se také Agarim nebo Garici, v kterýchžto jménech se vyskytují ovšem podobné zvuky, jako ve jménech výše uvedených Gareša či Sarciri. Ostatně se tu místo Esenů na Horebu uvádějí Karmelitáni na Karmelu, kteří byli o řadu tázáni. — Sedmnácte let po smrti Boží služebnice Emmerichové, na Boží Tělo r. 1840, četl písař v Životě sv. mateře Anny, Acta Sanctorum, Tom. VI. Julii, že Joan. Eckius v homilii o sv. Anně praví, že Stolanus

dcery Ismerie a Emerencie se provdaly, jak prorok na Horebu jim poradil. Nikdy nepochopím, že jsem tak často slýchávala, že Emerencie byla matkou svaté Anny, když přece jsem vždy vídala, že její matkou byla Ismeria. Ve jménu Božím budu vyprávěti, co mi ještě tane na mysli o těchto dcerách Stolana a Emorun.[1])

Emerencie pojala za manžela levitu jménem Afras nebo Ofras. Z tohoto manželství pochází Alžběta, matka Jana Křtitele. Druhá jejich dcera dostala jméno po sestře matčině, Enue. Byla už vdovou, když se narodila Maria. Třetí jejich dcera byla Rhode, jejíž jednou dcerou — měla jich několik — byla ona Mara, kterou jsem viděla při smrti přesvaté Panny.

Ismerie, druhá dcera Stolanova, se provdala za Eliuda. Žili v okolí Nazaretu zcela tak, jako ženatí Esenové. Od rodičů zdědila přísnou manželskou

---

podle tradice nazývá se Stolan, a že podle Brev. Rom. z r. 1536 a podle jiných brevířů před Piem V. tištěných, byla Anna dcerou Gaciri-ho, který podle jiných však sluje Garcim. — Přítel jazykozpytec, který laskavě četl korekturu tohoto listu, poznamenal: „Překvapuje, že jména Gaciri, Garci (-*m* je na konci přivěšeno), Garša či Gareša, kteréžto tři formy jsou všecky správny, ačkoliv jsou odvozena od různých sloves, mají stejný význam, totiž „zapuzený", a že Agari (*m*) v arabštině rovněž „útěk" nebo „zapuzení" znamená. Řecké Stolanus obsahuje pojem „putování", má tedy podobný, ač zmírněný význam, jako označení semitské. Jak známo, stávalo se od doby Alexandrovy velmi zhusta, že Židé svá jména pořečťovali nebo je úplně překládali. — Sarsir značí „špaček", připomíná tudíž ťažného ptáka.

[1]) Spisovatelé, přidržující se tradice, obyčejně praví, že matka sv. Anny jmenuje se Emerencia. Avšak praví také, že tato Emerencie byla ženou Stolanovou, kterou přec vypravovatelka nazývá Emorun. Tradice vypravuje, že Emerencie, žena Stolanova, porodila Ismerii, matku Alžbětinu, a Annu, matku přesvaté Panny Marie. — Podle sdělení vypravovatelčina

počestnost a zdrželivost. Těmto kromě jiných dětí narodila se Anna.

Enue, třetí dcera Stolanova, bydlila s manželem svým mezi Betlémem a Jerichem. Jeden z jejích potomků byl učedníkem Ježíšovým.

Prvorozenou dcerou Ismerie a Eliuda byla Sobe. Poněvadž však na této se neobjevilo znamení přislíbení, byli rodiče velmi zarmouceni a putovali zase k prorokovi na hoře Horebu, aby si vyprosili jeho rady. Archos jim doporučil modlitbu a oběti a přislíbil jim útěchu. Ismerie byla potom asi po osmnácte let neplodna. Ale když Bůh Ismerii zase požehnal, viděla jsem, že měla v noci vidění. Viděla, že anděl napsal na stěnu vedle jejího lůžka písmeno. Myslím, že to bylo zase písmě M. Ismerie řekla to svému muži, avšak muž měl totéž vidění a potom oba viděli na vlastní oči znamení na stěně. Po třech měsících pak porodila svatou Annu, která si

---

není však Anna dcerou, nýbrž vnučkou Stolanovou. Zmýlila-li se, stalo se to asi tím, že pokorná jasnovidkyně vpletla do svých vidění také to, co od mládí slýchala podle tradice vypravovati o původu sv. Anny. Snad není Emerencie nic jiného, než latinská forma jména Emorun, které slyšela. Poněvadž to však neví, nebo to zapomněla, a poněvadž tradice jí vedle Stolana jmenovala Emerencii a Ismerii jako nejbližší příbuzné svaté Anny před jejím zasnoubením, učinila si z nich dcery Stolanovy. Ostatně velmi zřídka bylo zpozorováno, že slyševši takové množství jmén, některá zaměnila, nejvýš stalo se tak v nejkrutější nemoci a v krajní opuštěnosti. Přec však jsme toho mínění, že zde třeba předpokládati nějaký omyl, poněvadž tradice všeobecně nazývá sv. Alžbětu neteří sv. Anny, avšak podle A. K. Emmerichové jest Alžběta neteří matky Anniny, z kterýžto příčiny se zdá, že Alžběta je skoro starší než Anna, kdyžtě o ní se praví, že byla druhorozenou. — Poněvadž písař nemůže vysvětliti omylu, který se zde asi naskytá, prosí vlídného čtenáře, aby to přijal trpělivě, a aby svou trpělivostí nahradil, co písař snad zanedbal, když namáhavě, často byv přerušován, zapisoval tato sdělení.

přinesla na svět ono znamení v krajině žaludeční.

Anna byla v pátém roce odvedena do školy chrámové, jako později Maria. Pobyla tam dvanácte let, a když jí bylo sedmnáct roků, poslali ji domů, kde nalezla dvě děti, totiž sestřičku Marahu, která se narodila po ní, a synáčka starší své sestry Sobe, který slul Eliud.

Za rok potom se Ismerie smrtelně roznemohla. Na smrtelném lůžku dávala celé rodině napomenutí a ustanovila jim Annu za budoucí jejich matku. Pak mluvila ještě s Annou v soukromí, řekla jí, že jest vyvolenou nádobou Milosti, že se musí provdati, a pak ať si vyžádá rady od proroka na Horebu. Potom skonala.

Sobe, starší sestra Annina, se provdala za jakéhos Salomona. Kromě syna Eliuda měla ještě dceru Marii Salome, jež byla manželkou Zebedeovou a jejímiž syny byli Jakub Starší a Jan, apoštolové. Sobe měla ještě druhou dceru, která byla tetou ženicha z Káně a matkou tří učedníků. Eliud, syn Sobe a Salomona, byl druhým mužem vdovy Maroni z Naimu a otcem jinocha, kterého Ježíš vzkřísil.

Maraha, mladší sestra Annina, obdržela statek v Seforis, když otec Eliud se odstěhoval do údolí Zabulonského. Provdala se a měla dva syny, kteří slulí Arastaria a Kocharia a stali se učedníky Páně.

Anna měla ještě třetí sestru, jež jsouc velmi chuda, pojala za muže pastýře a žila s ním na statcích Anniných. Bývala často v domě sv. Anny.

Praděd sv. Anny byl prorokem. Eliud, její otec, byl z pokolení Levi, kdežto matka Ismerie z pokolení Benjaminova. Anna se narodila v Betlémě. Avšak její rodiče se odstěhovali potom do Seforis, čtyři hodiny od Nazareta vzdáleného, kde měli dům a při něm hospodářství. Ale měli také statky v krásném údolí Zabulonském, vzdáleném půldruhé hodiny od Seforis a tři hodiny od Nazareta. Annin otec dlíval často s rodinou v krásné době roční v údolí Zabulonském, a po smrti své manželky se

tam úplně odstěhoval, z čehož vznikly styky s rodiči svatého Joachima, jenž pojal Annu za manželku. Joachimův otec slul Matthat a byl mladším bratrem Jakoba, otce sv. Josefa, starší bratr slul Joses. Matthat se usadil v údolí Zabulonském.

Viděla jsem předky sv. Anny velmi zbožně a uctivě nositi Archu Úmluvy i viděla jsem, že z Tajemství, v Arše uchovávaného, přijímali paprsky, které posvěcovaly jejich potomstvo, Annu a sv. Pannu Marii. Rodiče sv. Anny byli bohati. Poznala jsem to z jejich velikého hospodářství; měli mnoho volů, avšak ničeho neměli jen a jen pro sebe, nýbrž všecko rozdávali chudým.

Viděla jsem Annu, když byla dítětem; nebyla zvlášť hezká, avšak přece hezčí než jiné děti. Ovšem, daleko nebyla tak krásná, jako Maria, avšak neobyčejně prostinká a dětinně zbožná; takovou jsem ji viděla vždycky, ať už byla pannou nebo matkou nebo stařenkou, takže, kdykoliv jsem spatřila starou selku, hodně dětinnou, vždy jsem si bezděky pomyslila, ta že je jako Anna. Měla ještě několik sourozenců, bratří a sester, kteří žili v manželství. Ona však se nechtěla ještě vdávati. Její rodiče ji měli zvláště rádi. Jistě aspoň šest ženichů, a věru že velmi hezkých, se o ni ucházelo, avšak ona je zamítla. Když pak, jako její prababy, šla na radu k Esenům, obdržela pokyn, aby si vzala za muže Joachima, jehož tenkrát ještě neznala, který se však o ni ucházel, když se její otec Eliud odstěhoval do údolí Zabulonského, kde bydlil Joachimův otec Matthat.

Joachim nebyl pranic hezký. Sv. Josef, třeba už nebyl mlád, byl proti němu velmi krásný muž. Joachim byl malý, v zádech široký a přec hubený[1]), a je mi do smíchu, vzpomenu-li si na jeho postavičku,

[1]) Na důkaz, jak dětsky-důvěrně, beze vší strojenosti obcovala Jasnovidkyně s těmito ji tak posvátnými osobami, poznamenáváme, že ve vypravování užila slova: „malý, v zádech široký a přec hubený skrček".

avšak byl to muž ku podivu zbožný a svatý. Joachim byl také chud. Byl příbuzným sv. Josefa, a to takto:

Josefův děd byl z rodiny Davidovy, jsa potomkem Šalomounovým, a slul Mathan. Měl dva syny, Jakoba a Josesa. Jakob byl otec Josefův. Když Mathan zemřel, pojala ovdovělá jeho žena druhého muže, jménem Levi, který byl z rodu Davidova, ale byl potomkem Nathanovým, a tomuto Levi porodila Natthata, otce Helího, neboť tak se také nazýval Joachim.

Námluvy byly tehdy velmi jednoduché. Mladí lidé byli velmi nesmělí a bázliví. Mluvili spolu a o ženitbě nemyslili jinak, než že jest to tak nezbytné. Řekla-li nevěsta ano, byli rodiče spokojeni, řekla-li ne a měla-li pro to důvody, bylo také dobře. Když rodiče tu záležitost řádně ujednali, konaly se zásnuby v místní synagoze. Kněz se modlil na svatém místě, kde ležely svitky Zákona, rodiče se pak modlili na místě obvyklém. Ale snoubenci vešli společně do místnosti a tam se radili o svých smlouvách a záměrech; když se dohodli, řekli to rodičům a rodiče knězi, který poté k nim přistoupil a přijal od nich prohlášení. Druhý den byly pak oddavky; ty se konaly pod širým nebem za rozličných obřadů.

Joachim a Anna byli oddáni v malé osadě, kde byla jen nepatrná škola. Jen jeden kněz byl při oddavkách. Anně bylo asi 19 let. Bydlili v domě Eliuda, otce Annina. Tento dům náležel sice k městu Seforis, avšak stál kus cesty od města, ve skupině domů, ale byl větší než ostatní. Tam žili bezpochyby hezkou řadu roků. Oba měli ve své povaze něco, čím se lišili od ostatních; vzezření měli sice zcela židovské, ale bylo v nich něco, čeho sami dobře neznali, totiž podivuhodná vážnost. Viděla jsem je zřídka kdy se smáti, třeba že hned na počátku manželství nebyli vlastně smutni. Měli tichou, vyrovnanou povahu a už v mladém věku měli cosi, co upomínalo na staré, usedlé lidi. Za mlada jsem vídala

ovšem takové mladé manžely, kteří byli velmi usedlí a o nichž už tehdá jsem si myslívala, ti že jsou právě jako Anna a Joachim.

Rodiče byli zámožní, měli mnoho stád, krásné koberce a nádobí a mnoho služebníků a služek; než neviděla jsem je, že by vzdělávali pole, ale zaháněli prostě dobytek na pastvu. Byli velmi zbožní, srdeční, dobročinní, upřímní a spravedliví. Rozdělovali často stáda a všecko zboží ve tři díly a odváděli třetinu dobytka chrámu, a sami jej tam hnali, kde jej pak přijímali chrámoví služebníci. Druhou třetinu dávali chudým nebo nuzným příbuzným, z nichž někteří bývali při dělení a pak si jej odháněli. Poslední a zpravidla nejhorší třetinu nechávali sobě. Žili velmi střídmě a dali všecko, oč kdo požádal. Tu často už jako dítě jsem si myslívala: „Dávání obohacuje; kdo dává, tomu se vrací dvojnásob". Neboť jsem viděla, že jejich třetina se pokaždé zas rozmnožovala a že všeho bylo brzy zase tolik, že zase mohli dělit ve tři díly. Měli mnoho příbuzných, kteří se při každé slavnostní příležitosti u nich shromažďovali; avšak nikdy jsem neviděla velkého hodování. Vídala jsem ovšem, že ve svém životě poskytli tu a tam chuďasovi pokrmu, ale opravdových hodů jsem neviděla nikdy. Byli-li pohromadě, vídala jsem je obyčejně ležeti v kole na zemi a mluviti o Bohu u velikém očekávání. Vídala jsem také často mezi nimi zlé lidi z jejich příbuzenstva, kteří to s nevolí a s rozhořčením viděli, když za těch hovorů tak toužebně k nebi pohlíželi. Ale oni přece přáli těm zlomyslným lidem, při žádné příležitosti neopomíjeli pozvati jich k sobě a dávali jim všeho dvojnásob. Vídala jsem často, že s hněvem a křikem si vymáhali, co ti hodní lidé jim podávali s láskou. V jejich rodině byli také chudí, i vídala jsem často, že jim dávali po ovečce, ba i po několika.

První dítě, které Anna v domě svého otce porodila, byla dcera, avšak dítětem Přislíbení nebyla. Znamení, která byla prorokována, se nedostavila

při jejím narození, které bylo provázeno několika zarmucujícími okolnostmi. Viděla jsem, že Anna, která byla v požehnaném stavu, měla s čeledí soužení. Jedna z jejích služek se dopustila s kterýmsi příbuzným Joachimovým. Jsouc velmi zaražena, že jest přísná kázeň domu tak porušena, pokárala Anna tuto služku za její poklesek trochu ostře, a služka si vzala nyní své neštěstí tak k srdci, že předčasně porodila mrtvé dítě. Anna si dělala pro to trpké výčitky, obávala se, že je tím vinna a následek toho byl, že také ona předčasně porodila. Avšak její dcera zůstala na živu. Poněvadž pak toto dítě nemělo znamení Přislíbení a předčasně se narodilo, pokládala to Anna za trest Boží a byla velmi zarmoucena, neboť se domnívala, že zhřešila. Přece však měli srdečnou radost z novorozené dcerušky, jež také dostala jméno Maria. Bylo to miloučké, tiché a něžné dítě, a viděla jsem je vždycky růsti poněkud do tloušťky a síly. Rodiče měli je také velmi rádi, avšak přece zůstával v nich nepokoj a zármutek, poněvadž poznali, že to není svatý, od nich očekávaný plod jejich spojení.

Pročež dlouho se káli a žili ve zdrželivém odloučení; také stala se Anna neplodnou, což si stále vykládali jako následek jejího hříchu, a proto zdvojnásobili všecky dobré skutky. Vídala jsem často, že se každý zvlášť horlivě modlíval, a jak se na delší dobu od sebe odlučovali, almužny dávali a do chrámu posílali oběti.

Tak žili u otce Eliuda dobrých sedm let, což jsem poznávala ze stáří prvního dítěte, a tu se rozhodli, že se odloučí od rodičů a že si zařídí obydlí v domě a na statku, který byl v okolí Nazareta a připadl jim po rodičích Joachimových. Měli v úmyslu, tam v samotě úplně znovu začíti svůj manželský život a životem ještě bohumilejším strhnouti požehnání Boží na své spojení. Viděla jsem, že bylo tak rozhodnuto v rodině a že rodiče sv. Anny chystali výbavu svým dětem. Rozdělovali stáda a do nové-

ho hospodářství oddělovali voly, osly a ovce, které byly mnohem větší než v naší krajině. U domovních dveří nakládali na voly a osly rozmanité nářadí, nádobí a šatstvo, a dobří ti lidé dovedli všecko naložiti tak obratně, jak obratně zvířata brala a nesla svůj náklad. My dovedeme nakládati sotva na vůz tak obratně, jak tito lidé nakládali na zvířata. Měli krásné domácí nářadí, všecky nádoby byly půvabnější než dnes, bylo to, jako by mistr každou byl vyráběl se zalíbením, ano s láskou. Viděla jsem, jak pověsili zvířatům přes záda křehké, rozličnými vypuklinami zdobené, uměle vykroužené džbány, vyplněné mechem a zaobalené a přivázané na obou koncích řemene, a jak na prázdné hřbety zvířat položili rozmanité balíky pestrých pokrývek a šatů. Viděla jsem také, jak nakládali drahocenné, zlatem bohatě vyšívané pokrývky, a že odcházející dostali od rodičů malou těžkou hroudu ve váčku, bezpochyby asi kus drahého kovu.

Když bylo všecko připraveno, přidružili se také služebníci a služky k průvodu a hnali stáda a soumary do nového obydlí, které bylo dobrých pět nebo šest hodin odtud vzdáleno. Bylo myslím vystaveno od rodičů Joachimových. Rozloučivše se se všemi přáteli a služebníky s díky a žehnáním, odcházeli Joachim a Anna z dosavadního domova, jsouce dojati a činíce nejlepší předsevzetí. Annina matka nebyla už na živu, avšak přec jsem viděla, že rodiče obou manželů provázeli je do nového příbytku. Snad se Eliud oženil po druhé, nebo byl některý z rodičů Joachimových při tom. Maria Heli, první dceruška Annina, šla také v průvodu.

Nové obydlí, velmi příjemně jsouc položeno v pahorkovité krajině, obklopeno lukami a stromy, bylo as půldruhé hodiny nebo dobrou hodinu na západ od Nazareta na návrší mezi údolím nazaretským a údolím zabulonským. Od domu se táhlo k Nazaretu úžlabí, vysázené alejí terebintovou. Před domem se rozprostíral ohrazený dvůr, jehož půda, jak se

mi zdálo, byla holá skála. Dvůr byl ohrazen nízkou skalní stěnou nebo zdí z velkých neotesaných kamenů a živým plotem, který rostl za zdí nebo na ní. Na jedné straně toho dvora byly malé, lehce stavěné komory pro čeleď a na uschování rozličného nářadí, a také tam byla postavena kůlna na sloupech, aby měli kam postaviti dobytek a soumary. Koldokola se rozkládalo množství zahrad, a v jedné takové zahradě blízko domu stál veliký strom zvláštního druhu. Jeho větve totiž se snižovaly k zemi, zapouštěly kořeny a vyháněly nové stromy, které stejným způsobem se rozmnožovaly, tak že tvořily celý kruh loubí.

Dveře, které byly uprostřed dosti velikého domu, otáčely se ve stěžejích. Vnitřek byl jistě tak veliký, jako prostřední vesnický kostelík a četnými, více méně pohyblivými stěnami z pletiva, které nedosahovaly až ke stropu, byl rozdělen v pokojíky. Domovními dveřmi se vstoupilo do prvního oddělení domu, do veliké předsíně, která zaujímala celou šířku domu a v které se konávaly slavnostní hostiny, nebo také podle potřeby, bylo-li mnoho hostí, mohly se lehkými pohyblivými zástěnami v ní upraviti spací stany. Naproti domovním dveřím, uprostřed zadní stěny této předsíně, byly lehké dveře, kterými se vcházelo do střední části domu, totiž do chodby, která se táhla touto částí domu mezi ložnicemi, z nichž čtyři byly po pravé a čtyři po levé straně. Tyto komory byly utvořeny rovněž stěnami, asi zvýší muže; tyto stěny jsouce z lehkého pletiva, končily se nahoře prolamovaným mřežováním. Odtamtud vedla chodba do třetí nebo zadní části domu, která nebyla čtyřhranná, nýbrž sledujíc tvar domu, končila se jako chor kostela polokruhem nebo úhlem. Uprostřed této místnosti, naproti vchodu, zvedal se komín až k otvoru pro kouř nahoře ve střeše domu; dole u komína bylo ohniště, kde se vařilo. Před ohništěm visela se stropu pětiramenná lampa. Po stranách ohniště a za ním byla místnost

lehkými stěnami rozdělena v několik komor. Za ohništěm byly četnými zavěšenými koberci odděleny pro rodinu ložnice, domácí modlitebna, jídelna a pracovna. Za krásnými ovocnými zahradami kolem domu se rozkládala pole, pak les a za ním se vypínala hora.

Když cestující příbyli do domu, nalezli vše už na svém místě a celé zařízení, neboť staří tam poslali vše napřed a dali vše uspořádati. Služebnící a služky vybalili a rozestavili všecko tak hezky a dobře, jako všecko dobře zabalili, neboť pomáhali tak ochotně a dělali všecko tak rozumně a bez pobízení, že nebylo třeba, aby se jim stále, jako dnes, každá maličkost příkazovala. Tak byl tedy brzy všude klid, a když je rodiče uvedli v držení nového domu, rozloučili se s Annou a Joachimem, požehnavše jim a objavše je; poté nastoupili cestu k domovu s dceruškou Anninou, která se vrátila s dědečkem. Nikdy jsem neviděla, že by tito lidé za návštěv a podobných příležitostí byli hodovali, leželi sice často v kruhu a měli před sebou na koberci několik mističek a džbánečků, avšak ponejvíce mluvili o božských věcech a svatých Očekáváních.

Tam tedy, jak jsem viděla, začali ti svatí lidé zcela nový život. Celou minulost chtěli poručiti Bohu a zcela se oddati té myšlence, jako by teprve teď byli spojeni, a tak tedy také se snažili, aby si bohumilým životem vyprosili ono požehnání, které bylo jediným předmětem jejich žhavé touhy. Vídala jsem, jak oba chodívali k svým stádům a rozdělovali je ve tři díly, jak jsem dříve o jejich rodičích pravila, chrámu, chudým a sobě. Nejlepší díl vybraných kusů posílali do chrámu, dobré třetiny se dostávalo chudým, nejhorší díl ponechávali sobě, a tak rozdělovali všechen majetek. Jejich dům byl dosti prostranný, žili a spali v oddělených komůrkách, kde jsem je často vídala, každého zvlášť, modliti se velmi vroucně. Viděla jsem je tak žíti drahný čas, dávali veliké almužny, a třeba že jsem je často vídala

rozdělovati stáda i statek, přece se jejich majetek zase rychle množil. Žili velmi střídmě, v újmě a zdrželivosti. Myslím, že jsem také vídala, jak si před modlitbou oblékají žíněná roucha, a nejednou jsem spatřila Joachima, an se vroucně modlí k Bohu u svých stád, daleko od domova se pasoucích.

Takový před Bohem přísný život vedli devatenáct let po narození svého prvního dítěte, ustavičně toužíce po požehnání plodnosti, a jejich zármutek byl stále větší. Vídala jsem také, že k nim přicházeli zlí lidé z okolí a je tupili, že jsou prý asi špatní lidé, když nemají dětí, a ta holčička, která je u rodičů Anniných, ta že prý není jejich dítětem, Anna že prý je neplodna, že prý to dítě podstrčila, jinak že prý by je měla u sebe a pod., kteréžto řeči ty hodné lidi vždy znovu zase sklíčovaly.

Anna měla pevnou víru a vnitřní jistotu, že příchod Mesiáše je blízek a že ona je z jeho příbuzných podle těla. Úpěla a volala po vyplnění Přislíbení a ustavičně s Joachimem usilovala o dokonalejší čistotu. Potupa neplodnosti ji zarmucovala hluboce. Už skoro ani v synagoze nebyla bezpečna od urážek. Joachim, třeba že byl malý a hubený, byl přece ještě statný, a zhusta jsem ho vídala voditi do Jerusalema dobytek, určený k obětem. Anna byla také nevelká, ale postavy velmi útlé. Také zármutek ji hlodal tak, že její tváře byly zcela vpadlé, třeba že podržely jakýsi ruměnec. Neustávali čas od času rozdělovati svá stáda chrámu a chudým, a ten díl, který sobě ponechávali, stále se zmenšoval.

III.

Narození Marie Panny přislíbeno.

Když se tedy nadarmo po tolik roků úpěnlivě modlili o požehnání Boží pro své manželství, viděla jsem,

že Joachim hodlal zase v chrámě vykonati oběť. Oba se na ni připravovali kajícími skutky. Viděla jsem je, že jsouce oblečeni v žíni a opásáni modlili se v noci, ležíce na tvrdé zemi; potom na úsvitě odebral se Joachim přes pole na pastviska k svým stádům, a Anna zůstala doma samotna. Brzy potom, jak jsem viděla, poslala Anna za ním po služebnících holuby a jiné ptáky v klecích a ještě rozličné předměty v koších, což vše hodlal obětovati v chrámě.

Vzal dva osly s pastviska a naložil na ně všecky tyto koše, a ještě jiné, do kterých dal, myslím, tři malá, bílá, milounká zvířátka s dlouhými krky. Nevím už, byli-li to beránci či kůzlátka. Měl na holi jakousi svítilnu, která blikala jako svíčka ve vyhloubené tykvi. Viděla jsem, že přišel se svými služebníky a soumary na pole krásně se zelenající mezi Bethanií a Jerusalemem, kde jsem později vídala Ježíše často prodlévati. Potom putovali dále do chrámu a zavedli osly do téže chrámové hospody, blízko dobytčího trhu, kam se uchýlili také později, když byla obětována Maria. Pak odnesli obětní dary po schodech nahoru a šli příbytky chrámových služebníků jako tehdy.[1]) Odtud pak se služebníci Joachimovi vrátili, když byly obětní dary od nich přijaty.

Avšak Joachim šel do síně, kde stála nádržka na vodu a kde se umývala všecka obětní zvířata. Poté se dal dlouhou chodbou do síně, ležící v levo od Svatyně, kde stál oltář kadidlový, stůl chlebů před-

---

[1]) Čtenář se nepozastavuj nad tím, jestliže vypravovatelka zde a jinde vůbec dovolává se událostí, které historicky se ještě nestaly. Nechť uváží, že vidění ze života sv. Panny, která jsou zde sestavena v postupu historickém, měla vypravovatelka každoročně o příslušných slavnostech církevních; vypravuje-li tedy v červenci a v srpnu r. 1821, v době, kdy slaví se památky sv. Anny a sv. Joachima, svá zjevení o životě rodičů sv. Panny, zmiňuje se, aby byla srozumitelnější, také o ležčems, co viděla už v dřívějších letech, v listopadu, o svátku Obětování Panny Marie.

kladných a sedmiramenný svícen. V této síni, ve které bylo ještě mnoho jiných obětujících, byl Joachim podroben nejkrutější zkoušce. Viděla jsem, že kněz, jménem Ruben, pohrdl jeho obětními dary a že jich nevystavil, jako ostatní dary, za mříže po pravé straně síně, nýbrž že je odstranil. Hlasitě pohaněl ubohého Joachima přede všemi přítomnými pro jeho neplodnost, nedovolil, aby přistoupil, a odkázal ho do potupného, zamřížovaného kouta.

Viděla jsem pak, jak Joachim, nejvýš zarmoucen, odcházel z chrámu a přes Bethanii šel do krajiny kolem Macheru, do domu, kam se shromažďovali Esenové, aby se potěšil a poradil. V tomtéž domě a dříve v domě u Betléma žil onen prorok Manachem, který Herodesovi v jeho mládí prorokoval korunu královskou a veliké zločiny. Odtamtud se odebral Joachim ke svým nejvzdálenějším stádům, na horu Hermon. Cesta ho vedla pouští Gaddi přes Jordan. — Hermon je dlouhá, úzká hora, která se na sluneční straně zelená, a je porostlá nejbujnějšími ovocnými stromy, kdežto na straně opačné jest pokryta sněhem.

Pro potupu v chrámě utrpěnou se Joachim tak rmoutil a styděl, že ani nevzkázal Anně, kam se uchýlil. Avšak od jiných lidí, kteří byli svědky té události, dověděla se o urážce, kterou Joachim utrpěl, a její zármutek byl nevýslovný. Vídala jsem ji často v pláči ležeti tváří na zemi, poněvadž tehdy ani nevěděla, kde byl Joachim, jenž se asi pět měsíců skrýval u svých stád na Hermonu.

Poslední dobou trpěla Anna ještě více od nezbedné služky, která jí její soužení často vyčítala. Avšak jednou, bylo to na počátku svátků Pod Zelenou, když žádala tato služka, aby směla odejíti na tu slavnost, což jí však Anna, byvši už jednou varována pádem dřívější služebné, jako bdělá hospodyně zakázala, tato služka jí vyčtla, že její neplodnost a to, že Joachim ji opustil, je Boží trest za její tvrdost, a vyčtla jí to tak jízlivě, že Anna ji nemohla déle trpěti ve

svém domě. Poslala ji s dary a v průvodu dvou sluhů jejím rodičům vzkazujíc jim, aby přijali svou dceru z jejího domu tak, jak ji jí svěřili, neboť nemůže jí už déle střici.

Odeslavši služku, Anna šla do svého pokojíku a modlila se. Večer pak si přehodila veliký šátek přes hlavu a celá se do něho zahalila a šla se zakrytým světlem k tomu velikému stromu na nádvoří, o kterém jsem se už zmínila, a který tvořil loubí, zapálila lampu, která visela na stromě v jakési skříince, a modlila se ze svitku modliteb. Strom tento byl velmi veliký, pod ním byly zřízeny lavičky a besídky, jeho větve se skláněly přes zeď až k zemi, kde zapouštěly kořeny a vyháněly nové stromy, které zase větvemi k zemi se sklonivše a kořeny zapustivše, nové stromy vyháněly, čímž se utvořila dlouhá řada podloubí. Tento strom se poněkud podobá stromu zakázaného ovoce v ráji. Plody visí většinou po pěti kolem špičky větví. Jsou hruškovité, uvnitř masité, krvavě žilkované, a uprostřed mají dutinku, kolem níž se kupí jádra, vězící v mase. Listy jsou velmi veliké a myslím podobné těm, z kterých si Adam a Eva v ráji udělali zástěry. Židé užívali těch listů zvlášť o slavnosti Stánků, aby si jimi zdobili stěny, poněvadž položily-li se šupinovitě na sebe, list k listu se svými okraji velmi dobře skládal.

Pod tím stromem volala Anna drahnou dobu k Bohu, aby, když už uzavřel její lůno, aspoň neráčil vzdalovati od ní jejího zbožného druha Joachima. — A hle, tu se jí zjevil Anděl Boží, sestoupil k ní jako s vrcholku stromu a řekl jí, aby se uklidnila v srdci, že Bůh vyslyšel její modlitbu; druhého dne ať putuje se dvěma služkami do Chrámu a vezme s sebou holubice k obětí. Také Joachimova modlitba že je vyslyšena, a také on že bude putovati do chrámu s obětí, že se s ním potká pod Zlatou branou. Že Joachimova oběť bude přijata, oba že budou požehnáni; brzy že se doví jména svého dítěte. Řekl jí také, že jejímu muži přinesl totéž poselství, a zmizel.

Překypujíc radostí, Anna děkovala milosrdnému Bohu. Potom se vrátila do domu a vykonala se služkami potřebné přípravy, aby se příštího jitra vydala na cestu do Chrámu. Viděla jsem poté, jak se uložila ke spánku, pomodlivší se. Její lůžko se skládalo z úzké pokrývky a z podušky. Ráno se pokrývka svinula. Svlékla vrchní roucho, zahalila se od hlavy až k patě do širokého šátku a lehla si, rovně natažena, na pravý bok ke stěně své komůrky, k níž bylo lůžko přistaveno.

Když Anna spala nějakou chvíli, spatřila padati k ní shůry jas světla, který se vedle jejího lůžka zhustil v postavu zářícího jinocha. Byl to Anděl Páně, který jí řekl, že počne svaté dítě, a vztáhnuv ruku přes ni, psal na stěnu velká, zářící písmena. Bylo to jméno MARIA. Anděl pak zase zmizel, rozplynuv se ve světlo. Anna zatím byla jako kolébána ve vnitřním, radostném snu, vztyčila se v polobdění na lůžku, modlila se velmi vroucně a upadla zase do spánku, nenabyvši jasného vědomí. Ale po půlnoci procítila radostně, jako pocitem vnitřního blaha dotčena, a s hrůzou a s radostí uzřela písmo na stěně. Byla to načervenalá, zlatá, zářící písmena, veliká, a nebylo jich mnoho; avšak hleděla na ně s nevýslovnou radostí a zkroušeností, dokud na úsvitě nepohasla. Viděla to tak jasně, a její radost rostla tak, že byla jako omládlá, když vstala.

V tu chvíli, když na Annu padlo světlo Anděla s milostí, spatřila jsem pod jejím srdcem jas, i poznala jsem v její osobě vyvolenou matku, osvícenou nádobu blížící se milosti. Co jsem v ní poznala, to dovedu označiti jen tímto slovem: poznala jsem v ní požehnanou matku, pro niž se zdobí kolébka, chystá se lůžko, otvírá se tabernakul, aby důstojně pojal a uchovával Svátost. Viděla jsem, že Anna milostí Boží byla otevřena pro požehnání. — Jak podivuhodně jsem to poznala, nelze mi ani vypraviti, neboť jsem poznala, že Anna je kolébkou veškeré lidské spásy, a zároveň že jest otevřenou ko-

stelní schránou, před níž záclonka je rozhrnuta, a poznala jsem to také způsobem přirozeným, a všecko toto mé poznání bylo jednotné a zároveň přirozené i svaté. — Anně bylo tehdy, myslím, 43 let.

Anna pak vstala, rozsvítila lampu, pomodlila se a vydala se na cestu do Jerusalema s obětními dary. Všichni, kdo byli v jejím domě, byli proniknuti podivuhodnou radostí, třeba že ona jediná věděla o zjevení andělském.

IV.

Joachimova oběť v chrámě.

Touž dobou jsem viděla Joachima u jeho stád na hoře Hermonu za Jordánem v ustavičné modlitbě a neutuchajícím žalu úpěnlivě prositi Boha o vyslyšení. Když vídal mladé beránky s radostným mekotem poskakovat kolem jejích matek, tu se zajisté velmi rmoutil, že sám nemá dětí. Než pastýřům neřekl, proč se tak trápí. Ale blížily se svátky Pod Zelenou, a on postavil už s pastýři stánky. Když se pak modlil a byl na vahách, má-li jíti obětovati, jak bylo obyčejem, na svátky do Jerusalema, pamětliv jsa potupy tam utrpěné, viděla jsem, že se mu zjevil Anděl, který mu přikázal, aby s pevnou důvěrou putoval do chrámu, že jeho oběť bude přijata a modlitba vyslyšena. Že se tam setká se svou ženou pod Zlatou branou. — Viděla jsem tedy, že Joachim velmi radostně svá stáda a měl mnoho a krásného dobytka — opětně dělí ve tří díly. Nejhorší podržel pro sebe, lepší poslal Esenům, avšak nejkrásnější díl vedl se svými služebníky do chrámu. Do Jerusalema přibyl v týden sváteční a ubytoval se, jako dříve, blíže chrámu.

Anna přibyla do Jerusalema také v čtvrtý den sváteční a bydlila u příbuzných Zachariášových na Ry-

bím trhu. S Joachimem se setkala až ke konci svátků.

Avšak třeba že Joachimova oběť nebyla posledně přijata na jakés znamení s hůry, přece kněz, který se na něho tak tvrdě osopil, místo aby ho byl potěšil, propadl proto, jak jsem viděla, nevím už jakému Božímu trestu. Ale tentokráte se dostalo kněžím napomenutí s hůry, aby přijali jeho oběť, i viděla jsem, že někteří, když byl oznámil svůj příchod s obětními zvířaty, vyšli mu vstříc před chrám a přijali jeho dary. Dobytek, který přivedl, aby jej daroval chrámu, nebyl jeho pravou obětí. Jeho obětí zápalnou byli dva beránci a tři mílounká zvířátka, myslím, že kůzlátka. Také jsem viděla, že mnoho mužů, kteří ho znali, přálo mu štěstí, že jeho oběť byla přijata.

V chrámě bylo za příčinou svátků, jak jsem viděla, všecko otevřeno a listím a pletenci plodů ověšeno, a na jednom místě na osmi volně stojících sloupech byl zřízen stánek. Joachim kráčel v chrámě zase týmž směrem, jako předešle. Jeho obětní zvířata byla na obvyklém místě zabita a spálena. Avšak některé části z oběti byly spáleny na jiném místě, myslím, že po pravé straně oné předsíně, kde stála veliká stolice učitelská.[1]) Ale viděla jsem, že kněží konají ve svatyni oběť vonného zápalu. Také lampy byly rozsvíceny a hořelo světlo na sedmiramenném svícnu, ne však na všech sedmi ramenech zároveň. Často jsem vídala, že při různých příležitostech byly rozsvěcovány různé lampy sedmiramenného svícnu.

---

[1]) Tato slova potvrzuje tato okolnost. Podle židovské tradice nebyly ani při zápalných obětech některé části zabitých zvířat spalovány na oltáři, zvláště Nervus femoris, stehenní žíla (vl. šlacha kyčelní. Překl.), která, když anděl, zápase s Jakobem, se jí dotekl, ihned ochrnula („anděl) dotekl se žíly stehna jeho, a hned uvadla", I. Mojž. 32, 25), nýbrž vedle oltáře směrem k východu na t. zv. hromadě popelu (srv. t. I. Mojž. 32, 32).

Když vonný zápal stoupal vzhůru, spatřila jsem, jako by padal paprsek světla na kněze obětujícího ve svatyni, a zároveň na Joachima meškajícího venku v síni. Úkon byl náhle přerušen, jako z úžasu a nadpřirozeného poznání. Viděla jsem pak, že dva kněží jako na rozkaz Boží vyšli do síně k Joachimovi a vedli ho bočními komorami do svatyně ke zlatému oltáři vonných zápalů. Potom položil kněz něco na oltář. Poznala jsem, že to nejsou jednotlivá zrnka kadidlová, nýbrž viděla jsem, že je to jako shnětená hrouda, teď však už nevím, z čeho se skládala.[1]) Tato hmota se stravovala na zlatém oltáři zápalů kadidlových před oponou Velesvatyně, vydechujíc veliký sloup vonného dýmu. Viděla jsem, že kněz pak opustil svatyni, zůstavív tam Joachima o samotě.

Co vonný zápal se stravoval, viděla jsem Joachima u vytržení na kolenou a s rukama rozpiatými. Viděla jsem, že k němu, jako později k Zachariášovi, když mu bylo přislíbeno narození Janovo, přistupuje zářící postava, Anděl. Mluvil k němu a dal mu lístek, na kterém jsem poznala zářícími písmeny napsána tato tři jména: Helia Hanna Mirjam[2]), a u tohoto třetího jména jsem spatřila obraz malé Archy Úmluvy nebo sakramentaria. Ten lístek mu upevnil vespod roucha na prsou. Anděl mu řekl, že jeho neplodnost není pro něho hanbou, nýbrž ctí, neboť co jeho žena počne, bude neposkvrněným plodem z požehnání Božího na něj vylitého, vrcholem požehnání Abrahamova.

[1]) Bezpochyby byla to smíšenina oněch částek, které podle židovské tradice náležely k denní oběti vonného zápalu, totiž myrrha, kassia, nard, šafrán, vonný puškvorec, skořice, kostus, stakte, cippore, pryskyřice a kadidlo, což vše se smísilo s čistou solí.

[2]) S počátku nevěděl písař, že tato tři slova jsou jen jiné formy jmen: Joachim, Anna a Maria. Když se toho později dověděl, byla mu tato okolnost novým překvapujícím důkazem, jak přímo viděla vypravovatelka.

Když Joachim toho nechápal, vedl ho Anděl za oponu, která od mříže Velesvatyně byla tak daleko, že jsi mezi oponou a mříží mohl státi, a já jsem viděla Anděla, jak přistoupil k Arše Úmluvy a, jak se mi zdálo, něco z ní vyňal. Viděla jsem pak, jako by držel před Joachimem zářící kouli nebo skvoucí kruh, a kázal mu, aby na to dýchl a pohleděl.[1]) Však viděla jsem, jako by se dechem Joachimovým tvořily ve skvoucím kruhu rozličné obrazy, a on je viděl, a dech jeho nezakalil kruhu, a Anděl mu řekl, jako tato koule se nezakalila jeho dechem, tak čisté že bude dítě, které Anna počne.

Potom jsem viděla, jakoby Anděl byl pozvedl tu skvoucí kouli, i stála nyní ve vzduchu jako kruh, i viděla jsem jako otvorem nějakým v ní souvislou řadu obrazů od pádu lidstva až do jeho vykoupení. Celý svět v ní vyrůstal a se rozvinoval. Věděla jsem a poznala všecko, avšak nedovedu už toho podrobně opakovati. — Nahoře v nejvyšším vrcholu, jsem viděla Nejsvětější Trojici, pod ní na jedné straně ráj, Adama a Evu, první hřích, přislíbení Spásy a všecky její předobrazy, Noema, potopu, archu, Abrahama, jak přijímá požehnání, jak toto požehnání se přenáší na prvorozeného syna Abrahamova, na Isáka, a s Isáka na Jakoba, potom jak Anděl odňal je Jakobovi, zápase s ním, dále jak toto požehnání přešlo na Josefa v Egyptě, a jak v něm a v jeho ženě dosáhlo vyššího stupně důstojnosti, jak posléze Mojžíš s ostatky Josefa a jeho ženy Asnaty odnesl z Egypta Svátost tohoto požehnání, které se pak stalo nejsvětějším tajemstvím Archy Úmluvy, trůnem živého Boha mezi jeho lidem; dále jsem viděla službu a život lidu Božího, soustřeďující se ko-

[1]) „Když mu držela ten skvoucí kruh tak blízko před obličejem, myslila jsem na obyčej při našich vesnických svatbách, když totiž kostelník dává líbat hlavičku na prkénku namalovanou, za čež se platí 14 pfeníků." Slova Anny Kateřiny Emmerichové.

lem tohoto tajemství, a jak Prozřetelnost vedla a spojovala lidi, aby se vyvíjelo svaté pokolení, rod svaté Panny, a všecky její předobrazy a symboly, a symboly a předobrazy Vykupitele v dějinách i v prorocích. Všecko to jsem viděla v tajemných obrazech, kolem do kola a také zdola vzhůru v e skvoucím kruhu. Viděla jsem veliká města, věže, paláce, trůny, brány, zahrady, květiny, a všecky ty obrazy jako by byly podivuhodně spojeny skvoucími mosty; a lité šelmy a jiné strašné obludy se na ně vztekle a zuřivě vrhaly. Všecky tyto obrazy znázorňovaly, jak milost Boží vede mnohými úklady a boji — jako vůbec vše, co je svaté — rod přesvaté Panny, z níž Bůh ustanovil přijmouti tělo a člověkem se státi. Pamatuji se také, že jsem v jistém bodě této řady obrazů spatřila zahradu, kol dokola ohrazenou hustým živým plotem z trní, kterým se marně snažila prolézti změť hadů a jiných hnusných zvířat. — Viděla jsem také pevnou věž, na kterou se se všech stran drali vojáci, s které však střemhlav padali. — Viděla jsem mnoho podobných obrazů, které se vztahovaly na historii sv. Panny v jejích předcích; a přechody a mosty, které všecko spojovaly, znamenaly vítězství nade všemi rušícími a zdržujícími překážkami Spásy.

Bylo to, jako by Slitovnost Boha byla v lidstvo, jako ve zkalený proud, vložila čisté tělo, vylila přečistou krev, a jako by rozptýleným částkám tohoto těla a této krve byla ustanovila, aby velmi namáhavě a pracně opětně splynuly, kdežto dravý proud je unášel a kalil, až konečně nesčetnými milostmi Božími a věrným spolupůsobením lidí, když často byly zkaleny a zase očištěny, splynuly v proudu stále znovu se vylévajícím a vystoupily pak z proudu jako přesvatá Panna, z níž Slovo tělem stalo se a přebývalo mezi námi.

Mezi obrazy, které jsem spatřila ve skvoucí kouli, byly mnohé obrazy, kterými také v loretánských litaniích vzýváme sv. Pannu, a které vždy vidím a

chápu a s hlubokou zbožností uctívám, modlím-li se tyto litanie. — Avšak obrazy v kouli se rozvíjely dále ještě až k naplnění veškerého slitování Božího nad člověčenstvem, propadlým nekonečnému rozštěpování a rozptylování, i končily se obrazy ve skvoucí kouli na druhé straně proti Ráji a podnoží Trůnu Božího nebeským Jerusalemem.[1]) Když jsem spatřila všecky tyto obrazy, zmizela skvoucí koule, která vlastně nebyla ničím jiným, než řadou obrazů ve skvoucím kruhu, z jednoho bodu vycházejících a zase do něho se vracejících. To vše bylo, jak myslím, poznáním, které Andělé poskytli Joachimovi u vidění, a které také já jsem právě spatřila. Vždycky, dostane-li se mi takového sdělení, zjeví se mi ve skvoucím kruhu jako v kouli nějaké.

V.

Joachimovi dostane se požehnání z Archy Úmluvy.

Viděla jsem pak, že Anděl koncem palce a ukazováčku poznamenal nebo pomazal čelo Joachimovo,

[1]) Ctihodná Marie Ježíšova, představená Františkánek v Agredě, vypravuje ve svých viděních o Životě sv. Panny Marie, že jí bylo vysvětleno, že nový či nebeský Jerusalem (Zjev. sv. Jana 21, 2, 9) není nic jiného než přesvatá Panna sama. Svatý Chrysostomus v homilii na svátek Zvěstování P. Marie, dává Bohu takto mluviti k andělu Gabrielovi: „Jdi k oduševněnému Městu, o němž praví prorok: Slavné věci praveny jsou o tobě, o Město Boží (Žalm 86. 3ª) — Řehoř, biskup v Nikomedii (VII. st.) nazývá v řeči na svátek Obětování P. Marie sv. Pannu „oduševněným Městem Božím". — V malých hodinkách přesv. Panny zní antifona k ž. 86: sicut laetantium omnium nostrum habitatio est in te, sancta Dei Genitrix, kterýžto verš sám o sobě se vztahuje na Jerusalem.

a že mu dal požíti zářivého sousta a napíti se zářivé tekutiny z lesknoucího se pohárku, který držel dvěma prsty. Tato číška se podobala kalichu Poslední večeře, neměla však stopky. Zdálo mi se také, jako by pokrm, který mu dává Anděl, byl malý, skvoucí klas pšeničný a nápoj malý, skvoucí hrozen, i poznala jsem, že Joachim, poživ toho, byl zbaven veškeré hříšné žádostivosti a nečistoty.

Potom jsem viděla, že Anděl učinil Joachima účastna nejvyššího vyvrcholení, nejsvětějšího rozkvětu onoho požehnání, které Bůh udělil Abrahamovi, a které konečně skrze kosti Josefovy stalo se přesvatým Tajemstvím Archy Úmluvy, trůnem Boha mezi jeho lidem; Anděl udělil toto požehnání Joachimovi týmž způsobem, jako se dostalo Abrahamovi, jak mi bylo při jiné příležitosti ukázáno, jen s tím rozdílem, že, jak se zdálo, žehnaje Abrahama Anděl vyňal požehnání ze sebe sama, jakoby z prsou, kdežto pro Joachima vzal je z Velesvatyně.[1])

Když byl žehnán Abraham, bylo to, jako by Bůh ustanovoval milost požehnání tohoto a tímto požehnáním žehnal otce svého budoucího lidu, aby z něho vyšly kameny na stavbu jeho chrámu.

Avšak když přijímal požehnání Joachim, bylo to, jako by Anděl byl vzal Svátost požehnání z Tabernakulu tohoto chrámu a odevzdal ji knězi, aby z ní byla utvořena svatá nádoba, v níž by se Slovo stalo tělem. Než to vše je nevýslovné, poněvadž

---

[1]) Vypravovatelka, jež sdělujíc četná zjevení ze St. Zákona, mluvila často velmi zevrubně o Arše Úmluvy, nikdy neřekla, že ve chrámě, vystavěném po zajetí babylonském, nebo později ve chrámě obnoveném od Herodesa, byla původní Archa Úmluvy s celým svým obsahem. Avšak přece se tuším zmínila, že ve Velesvatyni posledního chrámu byla nová Archa, v níž byly ještě uchovávány některé pozůstatky z posvátných předmětů prvotní Archy Úmluvy, z nichž některé, jak viděla, měli a uctívali Esenové.

přesvaté tajemství bez porušení, které prvním hříchem bylo v člověku porušeno.

Od nejútlejšího mládí v častých viděních ze Starého zákona zhusta jsem pohlédla do Archy Úmluvy, a pociťovala jsem, že je tam vše jako v dokonalém kostele, jenže vážnější a hroznější. Viděla jsem v ní nejenom Desky zákona, psané to Slovo Boží, nýbrž také jakousi svátostnou Přítomnost živého Boha[2]), a tato Přítomnost byla takořka kořenem vína a pšenice, těla a krve příští Oběti vykoupení. Bylo to požehnání, z jehož milosti za spolupůsobení bohabojných lidí se Zákonem vyrostl onen kmen, z něhož vypučel konečně čistý květ, v němž Slovo tělem, Bůh člověkem se stal, který nám v Novém zákoně své tělo a svou krev, sebe sama s božstvím i člověčenstvím ustanovil za Svátost, bez jejíhož požívání nebudeme míti věčného Života. Toto Tajemství bylo mi tím, čím je u nás Nejsv. Svátost; jenže jsem pociťovala, že není tak milostiplné, ný-

---

[2]) Nechť nikoho neuráží výraz „svátostná Přítomnost Boha"; neboť že Bůh byl tajemným a viditelně naznačeným způsobem přítomen na Arše Úmluvy, to je jasně doloženo Písmem sv. Mezi oněmi sochami Cherubů totiž, které stály na Slitovnici, na Arše Úmluvy položené, ukazovala se, zda vždy nebo jen v určitých dobách, to není řečeno, Sláva Boží Velebnosti, oblakem zahalena. ,.... přikázal Bůh Mojžíšovi: Mluv k Aronovi, bratru svému, ať nevchází každého času do Svatyně, kteráž je za oponou před Slitovnicí, kterouž pokryta je Archa, aby neumřel, nebo v oblace ukáži se nad Slitovnicí" (III. Mojž. 16, 2). Zprostřed dvou Cherubů chce mluviti Hospodin s Mojžíšem (II. Mojž. 25, 22). Když Archa Úmluvy byla snesena do nového chrámu Šalomounova, sestoupil Hospodin na ni v oblace, tak že kněží nemohli zůstati ve Svatyni, a Šalomoun řekl: „Hospodin řekl, že bude přebývati v mlze" (III. král 8, 10—13, II. Paral 6. 1). Tato zahalená Přítomnost Boha na staré Arše Úmluvy sluje hebr. „Šechina", avšak dle zjevení Emmer. byla by tato „Sláva" jen paprsky vycházející z tajemného obsahu Archy.

brž přísné a vážné; budilo ve mně spíše hrůzu, ale hrůzu posvátnou, přetajemnou. Vždy se mi zdávalo, jako by v Arše Úmluvy bylo vše, co je svaté, a jako by veškera naše spása byla v ní jako v klubko stočená a jako v počátcích; ale posvátné Tajemství Archy jako by bylo největším Tajemstvím. Připadalo mi, že jest základem Nejsv. Svátosti Oltářní a Svátost Oltářní že jest jeho dovršením. Nevypravím toho. To Tajemství bylo tak skryto, jako u nás Ježíš v Nejsv. Svátosti. Cítila jsem, že jen málokteří z velekněží věděli, co to bylo, a že jen zbožní velekněží, byvše osvíceni s nebe, to poznali a podle toho si vedli. Mnozí toho neznali a nedbali, jako u nás tak četné milosti a zázraky Církve upadají v zapomenutí a přicházejí na zmar, ano jako by veškerá naše Spása přišla na zmar, kdyby byla postavena na lidské chápavosti. Vídala jsem, že Tajemství, ona tajemná Svátost, jest v jakési schráně, že jest to něco podstatného, něco bytostného, že jest to Síla. — Nikdy jsem nepohřešovala v Arše Úmluvy přítomnosti Boha, leda když upadla v ruce nepřátel, neboť pak bylo Tajemství odevzdáno v ochranu velekněze nebo některého proroka. Archa bez Tajemství, jen s deskami Zákona, připadala mi jako chrám Samaritánů na hoře Garizim, nebo za našich dob jako nějaký kostel, ve kterém místo Desk Zákona, psaných rukou Boží, se podává jen kolísavý lidský výklad Písma sv., a ve kterém se nechová Nejsvětější Svátost.

V Mojžíšově Arše Úmluvy, která stála ve svatostánku a ve chrámu Salomounově, vídala jsem toto přesvaté Tajemství St. Zákona v podobě dvou malých, navzájem se prostupujících, skvoucích tvarů uvnitř zářícího kruhu; avšak když Anděl učinil Joachima účastna tohoto Požehnání, viděla jsem toto Požehnání, jako by Anděl dával Joachimovi do šatu na prsou otevřeného něco zářícího, jako nějaký zářící klíček rostlinný, tvaru zářícího bobu. Také když Abraham přijímal Požehnání, viděla jsem,

že Milost na něho podobným způsobem přechází a s ním zůstává, působíc, jak určil Bůh, dokud ho neodevzdal prvorozenému synu Isákovi, s něhož pak přešlo Požehnání na Jakoba, a s Jakoba prostřednictvím Anděla na Josefa a s Josefa a jeho ženy v nejrozsáhlejším významu do Archy Úmluvy. — Slyšela jsem, že Anděl přikázal Joachimovi, ostříhati toho tajemství, i poznala jsem z toho, proč později Zachariáš, otec Jana Křtitele, oněměl, přijav u oltáře vonného zápalu od Anděla požehnání a přislíbení plodnosti Alžbětiny. — Bylo mi vysvětleno, že Joachim s tímto Požehnáním přijal nejvyšší plod a vlastní náplň Požehnání Abrahamova, totiž požehnání, aby bez poskvrny byla počata přesvatá Panna, která potřela hlavu hadovu.

Anděl odvedl potom Joachima zase do svatyně a zmizel. Joachim pak, jako u vytržení, bezvládně klesl k zemi. Tam jej nalezli, s obličejem radostí zářícím, kněží opět vstoupivši. Pozvedli ho uctivě, vynesli ho ven a posadili na stolec, na kterém jen kněží sedávali. Tam mu omyli obličej, podrželi mu pod nosem nějakou posilující voňavku, dali mu píti a zacházeli s ním, jako se zachází s tím, kdo upadl do mdlob. Když se Joachim vzpamatoval, zdálo se, že září, že kvete, že takřka omládl.

VI.

Joachim a Anna se potkají pod Zlatou branou.

Na božské napomenutí byl Joachim uveden do svatyně, a na podobné vnuknutí byl také uveden do posvátné chodby, která se táhla pod podlahou chrámovou a Zlatou branou. Bylo mi sděleno, jaký význam má tato chodba, jak vznikla, když se stavěl chrám — bylať to podzemní, posvátná síň — a též

jaké jest její určení; ale už nejsem s to, abych to správně vypravovala. Myslím, že v té chodbě se konával náboženský obřad usmíření a požehnání neplodných žen. Do této chodby se uváděli za určitých okolností lidé, aby dosáhli očištění, smíření s Bohem, odpuštění hříchů a pod.

Joachima uvedli do této chodby kněží malými dveřmi nedaleko dvora, kde se zabíjela zvířata. Kněží se vrátili; avšak Joachim kráčel dále nižící se chodbou.

Také Anna přišla do Chrámu se služkou, jež v prolamovaných koších nesla holubice k oběti určené. Odevzdala oběť a vysvětlila knězi, že Anděl jí přikázal, aby se pod Zlatou branou setkala se svým mužem. A také jsem vskutku viděla, že kněží v průvodu ctihodných žen — prorokyně Hanna byla myslím mezi nimi — uvedli ji do posvátné chodby, avšak vchodem na druhé straně, potom průvod ji opustil.

Viděla jsem, že tato chodba je podivuhodně stavěna. Joachim vešel brankou, od níž cesta klesala. S počátku byla chodba úzká, avšak rozšiřovala se. Stěny se třpytily zlatem a zeleným leskem a se shora padalo načervenalé světlo. Viděla jsem tam krásné sloupy, které byly jako stromy ovinuty vinnými révami.

Prošed as třetinu chodby, Joachim přišel na místo, v jehož středu stál sloup, vytesaný v podobě palmy s ovocem i listím dolů visícím, a tu vystoupila mu vstříc Anna zářic radostí. Objali se ve svaté radosti a sdělovali si své štěstí. Byli u vytržení a byli zahaleni skvoucím oblakem. Toto světlo viděla jsem vycházet od nesmírného zástupu Andělů, kteří nesouce zjev vysoké zářící věže, snášeli se nad Annou a Joachimem. Tato věž měla podobu takovou, jak vídávám v obrazech z Loretanských litanií věž Davidovu, věž ze slonové kosti a pod. Viděla jsem, jako by věž zmizela mezi Annou a Joachimem, a tu je zahalila světelná a skvoucí sláva.

Potom jsem poznala, že působením Milosti, tam jim udělené, bylo početí Marie tak čisté, jako by bylo každé početí, kdyby nebylo prvotního hříchu. Současně jsem měla nevýslovné vidění. Nebe nad nimi se otevřelo, i viděla jsem radost Nejsvětější Trojice a plesání Andělů a jejich zájem o tajemné požehnání, udělené rodičům Mariiným.

Anna a Joachim, chválíce Boha, kráčeli k východu pod Zlatou branou; ke konci cesta zase stoupala. Vyšli ven krásným, vysokým obloukem, jako kaple sklenutým, kde hořelo množství světel. Tam je uvítali kněží, kteří je doprovodili ven.

Ona část chrámu, nad kterou byla zasedací síň synedria, rozprostírala se více za středem podzemní chodby; tam nad jejím koncem byly, jak myslím, příbytky kněží, jimž příslušelo obstarávat roucha.

Joachim a Anna přišli pak do jakéhosi úžlabí na nejzazším kraji hory chrámové směrem k údolí Josafat. Tady se končila přímá cesta a otáčela se na pravo nebo na levo. — Učinivše ještě návštěvu v jednom kněžském domě, Joachim a Anna nastoupili, jak jsem viděla, s čeledí na cestu k domovu. Když přibyli do Nazareta, dával Joachim slavnou hostinu, nasytil mnoho chudých a rozdal veliké almužny. Viděla jsem oba manžele, jak oplývajíce radostí a vroucností, vzdávají Bohu nejvřelejší díky, když rozjímali, jaké milosrdenství jim prokázal; často jsem je vídala, ani se se slzami v očích společně modlí.

Při té příležitosti se mi dostalo ještě vysvětlení, že přesvatá Panna byla v dokonalé čistotě a ze svaté poslušnosti zplozena svými rodiči, kteří pak spolu žili ve stálé zdrželivosti, v největší zbožnosti a v bázni Boží. Byla jsem také jasně poučena, jaký nesmírný vliv má čistota, cudnost a zdrželivost rodičů a jejich boj proti nečistotě na svatost dětí, které zplodí, a jak úplná zdrželivost po početí odvrací od plodu mnoho zárodků hříchů. — Vůbec stále poznávám, že nezdrželivost a výstřednost jest kořenem tělesné zrůdnosti a hříchu.

Hned poté jsem měla vidění o stvoření přesvaté duše Mariiny a o spojení duše s jejím přečistým tělem.

Ve skvoucím obrazci, v kterém se mi zpravidla jevívá v mých viděních Nejsvětější Trojice, spatřila jsem hnutí jako nějaké veliké, zářící hory a přec zase jako lidské postavy, a viděla jsem, jak od středu této lidské postavy stoupá něco k jejím ústům a jak to vychází z úst jako plamének. A pak jsem viděla, jak tento plamének, vyvanuv z úst, stál před tváří Boží a otáčel se a utvářel či spíše byl utvářen, neboť zatím co tento plamének nabýval lidské podoby, viděla jsem, že Vůlí Boží jest utvářen tak nevýslovně krásně. Viděla jsem, že Bůh ukázal Andělům krásu této duše, a že Andělé měli nevýslovnou radost z této krásy. Nejsem s to, abych slovy popsala všecko, co jsem viděla a poznala. S tělem se spojila jako rozzářený paprsek.

NEPOSKVRNĚNÉHO POČETÍ

PŘEDOBRAZY A OSLAVA[1])

I.

Bůh ukazuje Andělům obnovení lidského pokolení.

Viděla jsem podivuhodný obraz, jak Bůh po pádu člověka ukázal Andělům[2]), jak obnoví zase lidské pokolení. Na první pohled jsem obrazu nerozuměla, ale brzy mi byl úplně jasný.

Spatřila jsem Trůn Boha, Nejsvětější Trojici, a takřka hnutí v její trojjedinosti. Viděla jsem devět kůrů Andělských a jak jim Bůh oznamoval, jakým způsobem opět obnoví padlé pokolení lidské. Viděla jsem, jak Andělé proto nevýslovně jásají.

---

[1]) Zde následují některá vidění bl. A. K. Emmerichové, která sdělila v různých dobách, každoročně rozjímajíc o Početí P. Marie v oktávě tohoto svátku. Nerozpřádají sice niti života Marlina přímo, vrhají však na tajemství vyvolení, připravování a uctívání této Nádoby Milosti znamenité světlo. Poněvadž však vypravovatelka, sdělujíc je, byla rozmanitým způsobem vyrušována a utrpením skoro neustávajícím trýzněna, není věru divu, že jsou to jen zlomky.

[2]) Těžce nemocna, měla A. K. Emmerichová v nocech dne 2. a 3. září r. 1821 obsáhlá vidění o svátku Andělů Str., a o bytnosti a kůrech Andělů vůbec. Nemajíc však žádného duchovního povzbuzení a jsouc kromě toho obtěžována rozmanitými utrpeními, vyrušováním a pracemi, byla schopna vypravovati jen něco málo úryvků, což několikráte bývši opakováno, poskytlo následující vypravování.

V rozmanitých symbolických obrazech mi byl pak ukázán postup úradků Božích, spásy lidí se týkajících. Viděla jsem, jak tyto obrazy se objevují mezi devíti kůry Andělů a jak postupují časovým pořadem. Viděla jsem, jak Andělé k utvoření těch obrazů spolupůsobili, jak jich střehli a hájili. — Nejsem už s to, abych se na vše upamatovala přesně v tom pořádku, jak to za sebou následovalo, a nemohu než ve jménu Božím to vypověděti tak, jak to ještě vím.

Viděla jsem před trůnem Božím objeviti se horu jako z drahých kamenů, která rostla a šířila se. Jsouc stupňovitě utvořena, podobala se jakémusi trůnu, ale potom se proměňovala v podobu věže a v této podobě obsahovala všecky duchovní poklady, všecky dary Milosti. Devět kůrů andělských ji obklopovalo. Na jedné straně této věže jsem viděla objeviti se jako na okraji zlatého obláčku vinné hrozny a pšeničné klasy, které se proplétaly jako prsty sepiatých rukou. Nedovedu už přesně určiti, ve které chvíli rozvinujícího se obrazu jsem to spatřila.

Viděla jsem v nebi objeviti se postavu, jež podobajíc se panně, vešla do věže a s ní, jak se zdálo, splynula. Věž byla velmi široká, nahoře plochá a vzadu, kudy panna do ní vešla, byla, nemýlím-li se, otevřena. Tato panna byla přesvatá Panna Maria, ne však v čase, nýbrž ve věčnosti, v Bohu. Viděla jsem, že její zjev se utváří před Nejsvětější Trojicí jako dech před ústy se sráží v páru. Viděla jsem také, že z Nejsvětější Trojice vychází nějaký zjev a k věži směřuje.

V tomto okamžiku rozvinujícího se obrazu spatřila jsem, že mezi kůry andělskými vyrůstá schrána Nejsvětějšího. Všichni Andělé společnou prací tvořili tuto nádobu, která měla tvar věže, ozdobené různými, významnými obrazy. Po jejích stranách stály dvě postavy, jež si za ní podávaly ruce. Tato Nádoba duchovní, bez ustání rostouc, byla stále nádhernější a bohatější.

Viděla jsem potom něco z Boha vyjíti a všemi devíti kůry Andělů projíti, zdálo se mi, že to je jako zářící, posvátný obláček, který se tím určitěji utvářel, čím blíže přicházel k oné schráně Nejsvětějšího, do níž konečně veplul.

Avšak abych poznala, že to je bytnostní Požehnání Boží, které věstí milost čistého, bezhříšného rozmnožování, ano takořka dosažení čistých kvítků, viděla jsem konečně toto Požehnání ve tvaru zářícího bobu vejíti do schrány Nejsvětějšího, která pak vešla do věže.[1])

Viděla jsem, že se Andělé některých těchto zjevení činně účastní. Avšak z hlubiny vystupovala také řada obrazů, jakýchsi lživých přeludů, i viděla jsem, že Andělé je potírají a odsouvají. Viděla jsem velmi mnoho takových věcí a zase jsem je zapomněla. Nač se ještě o těchto přeludech pamatují, je toto.

Viděla jsem z hlubin vystupovati kostel, skoro v té podobě, ve které se mi vždy zjevuje svatá, všeobecná Církev, vidím-li ji ne jako kostel té či oné obce, nýbrž jako svatou katolickou Církev vůbec, jen s tím rozdílem, že kostel-Církev mívá nad vchodem věž, kteréžto kostel z dola vystupující neměl. Tento kostel byl velmi veliký, byl však lživý. Andělé jej odsunuli stranou, a on se postavil šikmo. —

---

[1]) Sdělujíc přerozmanitá dílem historická, dílem symbolická zjevení ze Starého i z Nového Zákona, zmínila se vypravovatelka o tomto Požehnání v četných vztazích, z nichž některé tuto v dějinném postupu sestavíme. — Bylo to ono Požehnání, s nímž a skrze něž byla Eva vyňata z boku Adamova. Požehnání, které, jak jsem viděla, bylo milosrdnou Prozřetelností Boží odňato Adamovi, když už už ke hříchu svoloval, které však Abraham, když byla ustanovena obřízka, zase přijal z rukou Andělů spolu s přislíbením Isáka, a které pak slavnostním svátostným úkonem bylo s něho přeneseno na jeho prvorozeného syna Isáka, a s Isáka na Jakoba. Jakobovi však odňal toho Požehnání Anděl, jenž s ním zápasil, i přešlo pak na Jo-

Viděla jsem dále vynořiti se velikou mísu, která na jedné straně měla žlábek. Hnala se do lživého kostela, byla však také odsunuta.

Viděla jsem potom, že Andělé připravují kalich; měl tvar kalichu Večeře Páně, a vešel do věže, do které byla vešla Panna.

Viděla jsem také vynořiti se věž nebo stavbu beze střechy. Měla mnoho bran. Viděla jsem, jak se četné zástupy hrnou do jejích bran; mezi těmi lidmi jsem poznávala některé, jako Abrahama a syny Israelské. Jest tuším obrazem otroctví v Egyptě.

Viděla jsem vystupovati kulatou, stupňovitě sdělanou věž, která se rovněž vztahovala na Egypt. Byla odstrčena a postavila se šikmo. Viděla jsem vystupovati egyptský chrám, který se podobal onomu chrámu, na jehož strop, jak jsem viděla, egyptští kněží pohanští zavěsili obraz okřídlené panny, když posel Eliášův jim přinesl poselství o předobrazu přesvaté Panny, který tento prorok spatřil na Karmelu; o tom budu vyprávěti později. Tento chrám byl zatlačen a postavil se šikmo.

Viděla jsem potom uprostřed mezi kůry Andělů, po pravé straně svaté věže, rozkvésti ratolest, která pak vzrostla v celý rodokmen s malými mužskými i ženskými postavami, jež si podávaly ruce. Tento rodokmen se končil obrazem malých jesliček, v nichž leželo děťátko, v té podobě, v jaké jsem

---

sefa v Egyptě. Konečně v noci před odchodem z Egypta přejal je Mojžíš a odnesl s kostmi Josefovými, načež bylo posvátným Tajemstvím lidu, v Arše úmluvy uloženým. — Tyto zprávy cílhodné sestry napsali jsme pro tisk ne bez váhání a rozpaků, když jsme slyšeli, že v knize Sohar (která byla sebrána ve II. st. po Kristu, jejíž některé části jsou však starší) se skoro do slova uvádějí tato a podobná za vypravování se vyskytující sdělení o tomto Tajemství Starého Zákona. Čtenář, jenž zná novější chaldejštinu, může se o tom přesvědčiti, srovná-li např. tato místa: Par. Tol' doth p. 340 et 335, B'reschith p. 135, T'rumah p. 251 etc. etc.

je viděla u sv. Tří králů.[1]) Ale poté jsem viděla, že vystupoval veliký nádherný chrám.

Všecky tyto obrazy podivuhodně spolu souvisely a obraz z obrazu se vyvíjel. Celé zjevení bylo nevýslovně bohaté a významné. Dokonce i nepřátelské, zlé, lživé zjevy věží, kalichů, kostelů, které byly stranou odstrkovány, musily pomáhati k rozvoji spásy.

Vypravujíc tyto zlomky, opět a opět se zmiňovala o nevýslovné radosti Andělů. Celkem není v těchto troskách žádného ukončení, i zdá se, že je to řada tajemných obrazů z dějin Spásy. Řekla při tom:

Viděla jsem předobrazy Díla Vykoupení nejprve mezi kůry Andělů a potom řadu obrazů od Adama až do zajetí babylonského.

---

[1]) Ve zjeveních o učitelské činnosti našeho Pána a Spasitele, která A. K. Emmerichová po tři roky v historické posloupnosti vypravovala, viděla, že Ježíš, vzkřísiv Lazara, což se stalo dne 7. října třetího roku jeho veřejného života, uchýlil se za Jordan, aby se vyhnul pronásledování farisejů, a odeslav apoštoly a učedníky domů, se třemi jinochy odešel k tehdejším sídlům sv. Tří Králů, odkud se pak Egyptem navrátil do Zaslíbené Země. Tito jinoši sluli Eliud, Silas a Krimensear, a byli potomky oněch průvodců sv. Tří Králů, kteří, když se sv. Tří Králové vrátili do vlasti, zůstavše v Zaslíbené Zemi, vyvolili si manželky z rodin pastýřů betlémských. Dne 1. ledna před svou smrtí vstoupí Ježíš zas na půdu Judeje, setká se dne 8., v pondělí večer, u studnice Jakobovy zase s apoštoly, učí a uzdravuje v Sícharu, v Efronu, v okolí Jericha, v Kafarnaum a v Nazaretě. Asi v únoru zavítá zase do Bethanie a okolí, učí a uzdravuje v Bethabaře, v Efraimu a v okolí Jericha, od polovice února až do svého utrpení, do 30. března, je střídavě v Bethanii a v Jerusalemě. O této celé době, od vzkříšení Lazarova až do neděle květné, mlčí evangelisté, jen Jan praví (11, 53, 54): „od toho času uradili se, aby jej usmrtili. Proto Ježíš nechodil více zjevně mezi lidem, nýbrž odešel (odtamtud) do krajiny poblízku pouště, do města, které slove Efrem, a tam se zdržoval s učedníky

II.

Předobraz Marie Panny v Egyptě před Eliášem.

Viděla jsem v Egyptě, v době velmi dávné, událost, která se předobrazně vztahovala na přesvatou Pannu. Stalo se to nepochybně velmi dávno před Eliášem, z jehož doby jsem tam také něco viděla, což budu vypravovati potom.

Viděla jsem v Egyptě, mnohem dále od Zaslíbené Země, než leží město On nebo Heliopolis, město; za městem na ostrově v řece stála modla. Hlava této modly byla z polovice lidská a z polovice volská, a měla tři rohy, z nichž jeden byl uprostřed čela. So-

---

svými." — Že Pán Ježíš byl v Efremu u Jericha, o tom vypravuje A. K. Emmerichová dne 14., 15. a 16. ledna a opětně mezi 6. a 12. únorem, neudávajíc však přesně dne. — Avšak vraťme se zase k příčině této poznámky. Ve dnech od 1. do 15. prosince třetího roku učitelského viděla a den ze dne vypravovala o pobytu Pána a jeho tří průvodců v městě stanů v Arabii, kde se sv. Tři Králové brzy po návratu z Betléma byli usadili. Dva z těchto náčelníků ještě žili. Popisuje neobyčejně zevrubně a zajímavě jejich život, jejich náboženské obyčeje a slavnosti, kterými uvítali Ježíše. Kromě mnoha jiných věcí vypravovala ve dnech od 4. do 6. prosince, jak tito hvězdosloužebníci uvedli našeho Pána a Spasitele do svého chrámu, který, dle jejího popisu, byl čtyřhrannou pyramidou bez hrotu, zvenčí opatřenou schody a stupni, vystavěnou ze dřeva, s níž pozorovali hvězdy a v níž slavili bohoslužbu. Ukázali mu v ní obraz Ježíška v jesličkách, který hned po svém návratu byli zhotovili a tam postavili, a sice právě v té podobě, jak jej byli viděli ve hvězdě, než se vydali na cestu. Jasnovidkyně popisuje jej těmito slovy: „Celý obraz byl ze zlata a zasazen do hvězdicovité, zlaté desky. Děťátko ze zlata sedělo v jesličkách, podobných jeslím v Betlémě, na červené pokrývce, ručičky mělo na prsou skřížené, a bylo od nohou až k prsoum zavinuto. Ba ani na seno jeslí ne-

cha byla dutá a měla otvory v těle, v němž se spalovaly oběti jako v nějaké peci. Na jejích nohou byly jakési pazoury. V jedné ruce držela květinu, která podobajíc se lilii vynořuje se z vody a při východu a západu slunce se otvírá a zavírá. V druhé ruce držela modla také bylinu, podobnou klasům se zrny neobyčejně velikými; tato bylina, jak myslím, vyrůstá rovněž z vody, avšak nevím už zcela určitě. Jednou, dobyvše velikého vítězství, vystavěli Egypťané této modle chrám, hotovili se už jej zasvětiti a vše bylo připraveno na oběť. Avšak, když už přijížděli k modle po vodě, spatřila jsem podivuhodnou událost.

Viděla jsem vedle modly obludný, temný zjev a na tuto obludu s nebe snésti se velikého Anděla, podobného Andělu, jenž se ukázal Janu Evangelistovi ve Zjevení. Tento Anděl bil berlou temnou postavu do zad. Tu se ďábel kroutil a přinucen, nemohl než mluviti z modly, aby chrám nezasvěcovali k jeho cti, nýbrž ke cti Panny, která se objeví na zemi a jíž jsou povinni tímto vítězstvím. Neznám už přesně okolností.

Viděla jsem však, že ti lidé dali tedy do nového chrámu obraz okřídlené panny. Obraz byl upevněn na stěnu. Panna, křídla majíc k letu roztažena, skláněla se nad lodičkou, v níž leželo nemluvňátko v plenkách. Lodička stála na sloupku, jehož hořejší část byla rozvětvena jako strom. Z jedné z obou roztažených rukou visely váhy, a na stěně vedle panny viděla jsem dvě postavy, jež do obou misek vah něco kladly. — Lodička, v níž leželo děťátko, podobala se oné lodičce, v níž Mojžíš byl položen na řeku Níl, jenže byla nahoře otevřena, kdežto lodička Mojžíšova byla přikryta víkem, ve kterém byl malý otvor.

---

zapomněli: byloť za hlavičkou dítěte viděti cosi jako bílý věneček, nevím už z čeho. — Tento obraz ukázali Ježíšovi; neměli jiného ve svém chrámě." — To je její popis zobrazení jesliček, na které v textě se naráží.

III.

Eliáš vidí předobraz přesvaté Panny.

Viděla jsem celou Zaslíbenou Zemi bez deště vyschlou a vyprahlou, a jak Eliáš s dvěma služebníky vystoupil na horu Karmel, aby na Bohu vyprosil déšť. Nejprve zlezli vysoký hřbet, pak po hrubých, skalních stupních vystoupili na jakýsi taras, pak stoupali zase po mnohých stupních ve skále vytesaných a přišli na velikou plošinu, na níž se zvedala vysoká skála, ve které se vyhlubovala jeskyně. Na vrchol této skály vystoupil Eliáš po schodech. Sluhů zanechal na okraji veliké plošiny, i přikázal jednomu z nich, aby hleděl na jezero Galilejské; ale jezero vypadalo děsně, neboť jsouc zcela vyschlé, bylo plno děr a propadlin, bažin a hnijících zvířat.

Eliáš sednuv si, schoulil se, svěsil hlavu mezi kolena, zahalil se, modlil se mocně k Bohu a sedmkrát vzkřikl na služebníka, nevidí-li vystupovati z jezera oblak. Když však po sedmé zavolal, viděla jsem vystupovati oblak, a jak služebník to oznámil Eliášovi, který ho ihned odeslal ke králi Achabovi.

Avšak já jsem viděla prostřed jezera tvořiti se bílý kotouč, z něhož vystoupil černý mráček jako pěst, který se rozevřel a rozšiřoval. Vtomto mráčku viděla jsem hned na počátku malou zářící postavu, panně podobnou. Viděla jsem také, že Eliáš spatřil tuto postavu v rozšiřujícím se obláčku. Hlavu měla tato panna ověnčenu paprsky, ramena křížem rozpřažena, a na jedné ruce měla zavěšený vítězný věnec. Její dlouhý šat jako by byl pod nohama zavázán. Zdálo se, že se v šířícím se oblaku rozprostírá nad celou Zaslíbenou Zemí.

Viděla jsem, jak oblak se rozdělil a jak v kotoučích bílé rosy padal na určité svaté a posvěcené krajiny a tam, kde bydlili lidé zbožní a po spáse toužící. Viděla jsem, že okraje těchto kotoučů se zbarvovaly

duhovitě a že v jejich středu se soustřeďovalo Požehnání jako perla v mušli. Bylo mi vysvětleno, že je to předobraz, a že z těch požehnaných míst, kde spadl oblak v bílých kotoučích, skutečně vyšli lidé, kteří spolupracovali k tomu, aby přesvatá Panna se objevila.[1])

Viděla jsem pak prorocký obraz, ve snu ukázaný, v němž Eliáš, zatím co vystupoval oblak, poznal čtyři tajemství, vztahující se na svatou Pannu. Jsouc stále vyrušována, zapomněla jsem bohužel podrobností, jako mnoho jiných věcí. Eliáš poznal z toho mimo jiné, že Maria se narodí v sedmém věku světa, na což se vztahovala okolnost, že sedmkráte volal k sobě služebníka. Viděl také, z kterého rodu vyjde. Spatřil v jedné krajině nízký, ale velmi široký rodokmen, avšak v krajině protilehlé spatřil velmi vysoký rodokmen, který u kořene jsa široký, k vrcholu se úžil, a který vrchol svůj vklínil v rodokmen prvý. — Rozuměl tomu všemu a poznal takto čtyři tajemství o příští Matce Vykupitelově.

---

[1]) Před Kristem podobalo se lidstvo suchopáru, který žíznil po dešti, aby přinášel ovoce. Volalo, aby ukojena byla tato žízeň, nejen duchovními milostmi, nýbrž i osobní spravedlností. Kristus nebyl pouze plodem a ratolestí Boha a země (Is. 4, 2. Jerem. 23. 5. 33, 15. Zach. 3, 8. 6, 12), byl také deštěm a rosou, aby dal vypučet plodům sobě podobným. Neboť David prorokuje: „Sestoupíš jako *déšť* na rouno (jinak: jako na pažit či posečený trávník) a jako *kropěje* kapající na zem. Vzejde za dnů jeho spravedlnost . . . . a bude obilí v zemi i na vrších hor (t. j. dle výkladu chald. překladu: „v Církvi") a kvésti budou (obyvatelé) městu jako tráva země." Žalm 71 (72), 6. 7. 16. Proto volal také Isaiáš (40, 8): „Rosu dejte nebesa s hůry, a oblakové dštěte Spravedlivého." Jsa stálý tento déšť, znamená hojné udělování Nejsvětější Svátosti, jejímž předobrazem byla manna; proto starý hebrejský kommentář, Brešitrabba, k místu, kde Isák přislíbuje Jakobovi jako požehnání rosu s nebe (Parascha 65 ve vyd. Carlhradském, za Solimana pořízeném), připomíná, že touto rosou třeba rozuměti mannu, jako pšenici

Měla jsem pak ještě jedno zjevení, jak Eliáš rozšířil jeskyni, nad níž se modlil, jak zavedl větší pořádek mezi syny prorocké, z nichž vždy někteří v této jeskyni se úpěnlivě modlili o příchod přesvaté Panny, a jak uctívali její příští už před jejím narozením. Viděla jsem, že tato pobožnost k přesvaté Panně zde ustavičně se konala, že ji udržovali Esenové, když Maria už žila na zemi, a že později ji dále slavili poustevníci, a pak jejich dědici, mniši karmelitáni, až po naše doby.

Vypravovatelka, sdělujíc později vidění z doby Jana Křtitele, viděla týž obraz Eliášův vzhledem k tehdejšímu stavu země i lidí. Z toho uvádíme následující, poněvadž je to vysvětlením předcházejícího.

Viděla jsem v Jerusalemě v chrámě veliký shon lidí, kteří se radili, psali rákosovými pery, vysílali posly do všech končin země. Modlili se a volali k Bohu o dešť a všude dali hledati Eliáše. Viděla jsem

---

(rosou živenou) a vínem potomstvo jinochů a panen (Výkl. Genes. 27, 28 — srv. též Zach. 9, 17: „Nebo což jest dobrého jeho a co krásného jeho, jediné obilí vyvolených, a víno plodící panny"). Proto nemůže překvapovati, když také v pozdějších židovských spisech označuje se Mesiáš jako rosa. V Talmudu (Taanith. dist. Maimathi maskirin) praví rabbin Berachia: „Obec Israelská prosila nezbedně Boha, aby přišel (Os. 6, 3) jako dešť časný a jako dešť pozdní, který zúrodňuje zemi. Tu řekl jí Bůh: Dcero má, ty žádáš něco, oč brzy prosíš, brzy neprosíš. Chci ti však býti něčím, oč ustavičně budeš vroucně prositi: *Budu jako rosa Israeli a vzkvete jako lilie* (Os. 14, 6)." Patrnější je tento vztah k Mesiáši tam, kde Talmud (hierosol. tract b'rachoth. c. 5) žalm o velekněžství Mesiášově převádí na tuto ideu. Slova: „(Žalm 109 [hebr. 110,] 3) . . z lůna ranních červánků přichází rosa tvého narození" (Vulg. 109, 3: „ex utero ante luciferum genui te") vykládá Talmud těmito slovy proroka Micheáše (5, 7): (I budou ostatkové Jakobovi u prostřed národů mnohých) jako rosa od Hospodina a jako krůpěje na bylinu,

také, jak Eliáš v poušti dostával pokrm i nápoj od Anděla; Anděl měl nádobu, podobnou malému, lesklému soudečku, bíle a červeně na příč pruhovanému. Viděla jsem, jak Eliáš vyjednával s Achabem, jak obětoval na Karmelu, jak pobil modlářské kněze, jak se modlil o déšť, jak vystupovaly mraky.

Kromě vyprahlosti země viděla jsem také velikou vyprahlost lidí a jejich neschopnost zploditi ušlechtilejší potomstvo. Viděla jsem, že Eliáš modlitbou volal požehnání, z něhož povstalo mračno, a že podle vnitřního vidění řídil mračna a rozděluje je, dal jim pršeti, jinak byla by z toho povstala snad zhoubná zátopa. — Sedmkráte tázal se sluhy po mraku; to ukazuje na sedm věků světa nebo pokolení, až vlastní požehnání zapustí v Israeli pevné kořeny, čehož bylo toto požehnané mračno jen předobrazem. On sám spatřil ve vystupujícím mraku obraz přesvaté Panny a poznal mnohá tajemství, která se vztahovala na její původ i příchod.

---

kteráž nečeká muže, aniž očekává synů lidských." — Že tajemný onen oblak dešťový, obraz to té mezi všemi vyvolené, jež pod srdcem nosila a světu darovala onen déšť, který prve s Kříže a nyní až do skonání z Velebné Svátosti svlažuje vyprahlou zemi, vystupuje právě z moře galilejského, to dobře se shoduje s tou okolností, že od tohoto jezera a od jeho břehů spadla na ubohé lidstvo tak bohatá a dobrodějná rosa učení a uzdravování Kristova. Ano, právě tehdy, když v Kafarnaum učil (Jan 6), že on jest pravou rosou, mannou s nebe, chlebem života ve Velebné Svátosti, přešel bezprostředně před tím po moři jako oblak, a dštil nyní Požehnání nejvyšších Zaslíbení v srdce posluchačů. — Tane nám na mysli, že jsme čtli ve starém rabbinském spise, že Mesiáš vystoupí z moře galilejského, nelze nám však v tu chvíli místo přesně udati, což však neopomineme na vhodném místě učiniti, nalezneme-li je. V tu chvíli však nalézáme ve starém žid. kommentáři k Žalmům (Midrasch Thillim f. 4. 1 cit. v. Lightfoot centur. chronogr. c. 70) toto) „Sedm moří jsem stvořil, praví Hospodin, ale z těchto nevyvolil jsem žádného, jedině moře Genezaretské."

Viděla jsem, že modlitba Eliášova svolala nejprve požehnání v podobě rosy. Mrak se snížil bílými plochami; tyto plochy se svinovaly v kotouče, s okraji duhovitě zbarvenými, a posléze se rozptylovaly, padajíce kapkami k zemi. Poznala jsem v tom také vztah k maně pouště, avšak mana ležela ráno drobnými krušečky a hustě jako rouno, že ji mohl nahrnovati. — Viděla jsem ty kotouče rosy plynouti podél Jordanu, a nevšudy, nýbrž jen tu a tam na významných místech padati. Zvláště v Ainonu, proti Salému ležícímu, a na místě, kde později Jan křtil, viděla jsem jasně takové lesknoucí se kotouče se spouštěti. Tázala jsem se také, co že znamenají pestré okraje rosných kotoučů, i bylo mi to vysvětleno příkladem mořské mušle, která také má okraje hrající barvami, a jsouc slunci vystavena, ssaje světlo a zbavuje barev, až se v jejím lůně vyvine čistá, bílá perla. Avšak bylo mi ukázáno, že tato rosa a dešť po ní následující jsou něco více, než co se obyčejně rozumí svlažením země.

Pochopila jsem velmi jasně, že příchod svaté Panny by se byl bez této rosy jistě o sto let opozdil, neboť napojením a požehnáním země byla také lidská pokolení, žijící z plodů země, sycena a občerstvována a také tělo, přijímajíc to požehnání, se zušlechťovalo.

Vzhledem k blížení se Mesiáše viděla jsem paprsky této oplodňující rosy od pokolení do pokolení až do bytnosti přesvaté Panny. Nedovedu toho popsati. Někdy jsem vídala, jak se na barevném okraji utvořila perla i několik perel, a jak se na perlách objevilo něco jako lidská postava, jež, jak se mi zdálo, vydechla ducha a ten se spojil zase s jinými takovými duchy k pučení. Obraz perlorodky se vztahoval na Marii a Ježíše.

Viděla jsem také, jako tehdy země i tělo žízniły a prahly po dešti, tak že později člověk a Duch prahl a žíznil po křtu Janovu. Celý ten obraz měl předzvěstný vztah jak ku příchodu svaté Panny,

tak i ke stavu lidu v době Jana Křtitele. — Jako tehdy Židé se chvěli úzkostí, toužili po dešti a hledali Eliáše a přec zas ho Achab pronásledoval, podobně později toužil lid po křtu a pokání, kdežto Synagoga pořád nechápala a posílala k Janovi.

IV.

Jak byla Maria předobrazena v Egyptě a zvěstována zbožným pohanům.

V Egyptě jsem viděla toto poselství spásy zvěstovati takto. Viděla jsem, že Eliáš povolal na rozkaz Boží dobré rodiny, rozptýlené ve třech krajinách, v krajině východní, půlnoční a polední, a že pro toto poslání vyhledal tři své žáky, které však odeslal až tehdy, když ze znamení od Boha vyprošeného poznal, že jsou to praví; neboť byla to daleká a nebezpečná úloha, a proto bylo mu vyvoliti posly rozvážné, aby nebyli povražděni. — Jeden odešel na půlnoc, druhý na východ, třetí na poledne; cesta třetího posla vedla značný kus Egyptem, kde hrozilo nebezpečí zabití zvlášť Israelitům. Tento posel se ubíral cestou, kterou se dala sv. Rodina na útěku do Egypta. Myslím také, že minul On, kráčeje blízko tohoto města, do kterého se utekl Ježíšek. Viděla jsem, jak velikou planinou přišel k pohanskému chrámu obklopenému loukou a rozličnými budovami. Tam se klaněli Egypťané živému býku. V chrámě měli sochu býka a různé jiné modly. Konali ohavné oběti a zabíjeli znetvořené děti.

Uchopili prorokova učedníka tudy kráčejícího a přivedli ho ke kněžím. Na štěstí byli velmi zvědavi, jinak by ho byli snad zabili. Tak se ho tedy vyptávali, odkud že je a co ho k nim přivádí? — A on jim řekl vše, ničeho netaje, že se narodí Panna, z níž

vyjde Spása světa; a pak že se všechny jejich modly rozpadnou.[1])

Zasli nad jeho sdělením, byli tím, jak se zdálo, velice dojati a propustili ho bez úrazu. Viděla jsem pak, jak se radili a dali zhotoviti obraz panny, který zavěsili prostřed chrámového stropu v poloze takové, že se panna snášela s tělem nataženým. Tento obraz[2]) měl účes podobný účesu oněch model, které polo žena polo lev tak četně řadami tam leží. Na temeni hlavy měla něco jako malou, hlubokou mírku na ovoce, ramena až po lokte byla přitisknuta k tělu, podloktí pak jako na obranu byla do zadu vtlačena a roztažena, a v rukou držela pšeničné klasy. Měla tři prsy, z nichž větší byl uprostřed výše, dva menší byly níže obapol něho. Od pasu po paty byla zahalena v dlouhý šat, nohy byly poměrně velmi malé a úzké. Od nich viselo něco jako třásně. Na obou ramenou měla jakási křídla, jako z jemných, paprskovitě složených per, a rovněž i na podloktí. Tato křídla zasahovala do sebe jako dva brkové hřebeny. Rovněž i podél beder a podél těla od pasu až k nohám táhla se skřížená péra. Sukně neměla záhybů.

Uctívali tento obraz a přinášeli mu oběti, prosíce,

---

[1]) Epiphanius v knize „O životě proroků" praví o Jeremiášovi: Tento prorok dal egyptským kněžím znamení a zvěstoval jim, že se všecky jejich modly rozpadnou v trosky, až panenská Matka se svým božským Dítětem vstoupí na půdu egyptskou. A tak se také stalo. Proto se klanějí ještě dnes panenské Matce s Děťátkem, v jesličkách ležícím. Když se král Ptolomeus tázal po příčině toho, odpověděli: To je tajemství, jehož vyplnění očekáváme a které jsme zdědili po svých předcích, jímžto je zvěstoval svatý prorok. (Epiph. t. II. p. 240.) Že výše zmíněným žákem proroka Eliáše nemůže býti míněn Jeremiáš, vychází z toho, že Jeremiáš žil asi 3 století později.

[2]) Poněvadž popis tohoto obrazu není dost jasný, přirovnává jej jakýsi archeolog k t. zv. soše Isidy, která, jak se zdá, není nepodobna panně, o které vypravuje Emmerichová.

aby neráčil zahubiti jejich boha Apise a ostatních jejich bohů. Ostatně vězeli v celé ohavnosti svého modlářství, jako dosud, jenže od této doby vzývali vždycky na prvém místě tuto pannu, jejíž obraz sestavili, jak se domnívám, podle toho, co prorok ve vypravování naznačil, a podle podoby, kterou Eliáš byl viděl.

Viděla jsem také, jak tehdy z velkého Milosrdenství Božího bylo zbožným pohanům zvěstováno, že se Mesiáš narodí z Panny v Judei. Předkům sv. Tří Králů, hvězdosluženým Chaldeům, dostalo se toho poznání obrazem, který se ukázal ve hvězdě nebo na nebi. Prorokovali o tom.

Stopy těchto předobrazů přesvaté Panny viděla jsem na obrazech v jejich chrámech a zmínila jsem se o nich, vypravujíc o cestě Ježíšově k nim po vzkříšení Lazarově v poslední čtvrtině třetího jeho učitelského roku.

V.

Tobiáš předobrazem příchodu Spásy.

Ve svátek Michaele Archanděla, v září r. 1821.[1])

Viděla jsem mnoho ze života Tobiášova, který je předobrazem dějin příchodu Spásy v Israeli; avšak ne tak, jako by tato událost byla vybásněným předobrazem, nýbrž jest to předobraz vskutku zběhlý, prožitý.

V Sáře, manželce mladého Tobiáše, byl mi ukázán předobraz sv. Anny. Budu vypravovati, nač se ještě teď z mnoha spatřených obrazů pamatuji, jenže už toho nedovedu ve správné posloupnosti.

---

[1]) V tento den vypravovala A. K. Emmerichová ze zjevení o sv. Andělech mimo jiné také tento úryvek z příběhu o Tobiášovi, jehož byla viděla, jak Archanděl Rafael ho vede.

Starý Tobiáš byl předobrazem oněch zbožných Židů, kteří doufali v Mesiáše. Vlaštovka, poselkyně jara, ukazovala na blízkost Spásy. Slepota starého Tobiáše měla ten význam, aby už neplodil dětí a aby se oddal jen modlitbě a rozjímání; znamenala věrné, třeba v temnotách tápající touženi a očekávání světla Spásy a nevědomost, odkud přijde.

Svárlivá žena Tobiášova představovala přetěžující předpisy a prázdné formy farisejského výkladu Zákona. Kůzlátko, které přinesla domů místo mzdy, bylo vskutku kradené, před čímž Tobiáš varoval a proto jí lidé kůzlátko lacino přenechali. Tobiáš znal ty lidi a věděl to. Jeho žena ho proto vyplísnila. To také znamenalo ono opovržení, které zbožní Židé a Esenové klidili od Fariseů a Židů přidržujících se prázdných forem, a poměr Židů zbožných k bezbožným, ale tohoto významu už nedovedu vysvětlit.

Anděl Rafael neřekl žádné nepravdy řka, že je Azariáš, syn Ananiášův; neboť tato slova znamenají asi tolik, jako pomoc Hospodinova s oblaku Hospodinova.

Tento Anděl, který provázel mladého Tobiáše, představoval vedení pokolení, zachování a řízení Požehnání až do početí přesvaté Panny.

Poznala jsem, že modlitba starého Tobiáše a modlitba Sáry, dcery Raguelovy, kteréž modlitby, jak jsem viděla, současně byly od andělů přineseny před trůn Boží a vyslyšeny, znamenají úpěnlivé volání zbožného Israele a dcery Sionské po příchodu Spásy a rovněž i současné úpěnlivé volání Joachima a Anny na místech odloučených po příslíbeném Dítěti.

Slepota starého Tobiáše a jeho pohanění vlastní ženou předobrazovalo bezdětnost Joachimovu a zamítnutí jeho oběti ve chrámě.

Sedm satanem zabitých mužů Sáry, dcery Raguelovy, zahynulo smyslnosti, neboť Sára učinila slib, že bude náležeti jen zbožnému a cudnému muži.

Předobrazovali takové muže, kteří, kdyby se byli stali předky Ježíše podle těla, byli by zdrželi objevení se svaté Panny a tedy i příchod Spásy, a také předobrazovali v dějinách Spásy jisté doby bez Požehnání, jakož i nápadníky, jež bylo Anně odmítnouti, aby se zasnoubila s Joachimem, otcem Mariiným.

Potupení Sáry její služkou (Tob. 3, 7) jest předobrazem toho, jak pohané a nevěřící, bezbožní Židé tupili očekávání Mesiáše, čímž všichni zbožní Židé právě jako Sára byli dohánění k horlivější modlitbě. — Také jest to předobrazem toho, jak služka potupila svatou matku Annu, načež Anna se modlila tak horlivě, že byla vyslyšena.

Ryba, která už chňapala po mladém Tobiáši, byla znamením toho, jak peklo, pohané, hřích kladli odpor příchodu Spásy, a tedy též znamením dlouhé neplodnosti Anniny.

Že Tobiáš zabil rybu, vyřízl jí srdce, játra a žluč, a spolu se Sárou játra spálil a obětoval, to znamenalo přemožení ďábla tělesnosti, který byl zardousil její dřívější muže, a dobré skutky a zdrželivost Joachima a Anny, čímž si dobyli požehnání svaté plodnosti. — Viděla jsem v tom také hluboký vztah k Nejsvětější Svátosti Oltářní, který však už nedovedu sdělit. Žluč ryby, kterou starý Tobiáš zase prozřel, znamená hořkost utrpení, kterým vyvolení Židé poznali Spásu a účastnili se jí, znamená to, že hořké utrpení Ježíšovo, počínajíc jeho narozením, přineslo do temnot světlo.

Dostalo se mi mnoha takových vysvětlení. Viděla jsem mnoho jednotlivostí z příběhu Tobiášova. Myslím, že potomci mladého Tobiáše byli členy rodu Joachima a Anny. Starý Tobiáš měl ještě jiné, avšak nehodné děti. Sára porodila tři dcery a čtyři syny. Prvním dítětem byla dceruška. Starý Tobiáš se dožil ještě vnuků.

VI.

Rodokmen Mesiášův.

Viděla jsem, jak se hlavní linie rodu Mesiášova, z Davida vystoupivší, dělí ve dvě linie. Vpravo postupovala linie Šalomounova a končila se Jakobem, otcem sv. Josefa. Viděla jsem postavy všech v evangeliu jmenovaných předků sv. Josefa na ratolestech této pravé větve rodokmenu z Davida skrze Šalomouna postupující.

Tato pravá linie rodová má vyšší význam; viděla jsem ji zcela bezbarvými proudy skvoucího světla vycházeti z úst jednotlivých postav. Postavy byly vyšší a duchovější, než postavy linie levé. Každá držela v ruce květinový stvol, asi zdéli ramena, s listy svislými jako u palmy, na vrcholu stvolu květ veliký, liliovitý zvon, s pěti nahoře žlutými tyčinkami, které střásaly jemný pel. Tyto květiny byly rozmanité velikosti, síly a krásy. Květina, kterou držel Josef, Pěstoun Ježíšův, byla ze všech nejkrásnější, byla čista a obalena svěžími listy. Za středem této větve rodové byly tři její články vyrvané, zčernalé a uschlé. Na této Šalomounově linii bylo několik mezer, tak že tam plody stály dále od sebe. Často se dotýkala pravá i levá větev, a dokonce se i zkříží li asi pátí nebo čtvrtí členové od konce. Byl mi vysvětlen vyšší význam rodové linie Šalomounovy. Byla více duchovní než tělesnou a měla do sebe něco z významu Šalomounova. Nedovedu to vyjádřiti.

Rodová linie po levici, vycházejíc z Davida, postupovala skrze Nathana k Helimu, což je pravé jméno Joachima, otce Mariina, neboť jména Joachim dostalo se mu až později, tak jako Abraham teprve později byl nazván Abrahamem. Zapomněla jsem příčiny této změny jména, ale snad mi bude později zase sdělena. Ve svých zjeveních slyším nezříd-

ka jmenovati Ježíše synem Heliovým[1]) podle těla.

Tuto celou linii v levo, z Davida skrze Nathana postupující, viděla jsem končiti se níže. Většinou vycházela z pupku jednotlivých postav. Viděla jsem ji zbarvenou, červeně, žlutě, bílé, avšak nikdy modře. Onde měla skvrny, avšak zase se pak vynořila čista. Postavy vedle ní byly menší než postavy linie Šalomounovy. Měly menší, ohýbající se větvičky se žlutozelenými, vroubkovanými, drobnými listy, tyto větvičky měly nahoře po načervenalém pupenu barvy plané růže. Tyto pupeny nebyly však poupata květová, nýbrž jen pestíčky, stále zavřené. S větviček se skláněla na jednu stranu podvojná řada letorostů, na nichž visely zoubkované, drobné lístky.

Asi tři neb čtyři členy před Helim či Joachimem zkřížily se obě linie a končily se nahoře svatou Pannou.[2]) Myslím, že jsem tam, kde se zkřížily, viděla začátek skvoucího paprsku krve přesvaté Panny.

---

[1]) Tak také vykládá většina starších (na př. Hilarius Diac., Quaest. vet. et nov. I. 56. a II. 6.) a novějších exegetů místo u sv. Lukáše, 3, 23, zvláště podle řeckého textu: „Byl pokládán za syna Josefova, vpravdě však byl synem Heliovým". [Neboť dle sv. Justina Tryf. 100 synové dcer se připisovali otcům matčiným. V. Sušil, Evang. sv. Luk. 57. — Překl.] Že Maria, — neboť právě její rodokmen uvádí sv. Lukáš — není ani jmenována, vysvětluje se zásadou židovských rodopisců „genus patris vocatur genus, genus matris non vocatur genus". (Talm. Baba-bathra, fol. 110.) Otec Marlin byl tedy dle toho prvním jmenovatelným členem v původě Kristově podle těla. Kristus, který neměl na zemi otce, sluje podle těla větším právem synem Heliovým, než Laban synem Nachorovým (Gen. 29, 5.) a Zacharáš synem Addonovým (I Esdr. 5, 1.). poněvadž oba tito jsou vnuky jmenovaných.

[2]) Cthod. sestra Emmerichová míní tím bezpochyby spojení obou linií Davidových, Nathanovy a Šalomounovy, o níž už byla řeč na str. 30. Ve třetím pokolení před Joachimem totiž bába sv. Josefa, porodivší Mathanovi, potomku Šalomounovu, dva syny, z nichž jeden byl Jakob, otec sv. Josefa, provdala se po druhé

Svatá matka Anna pocházela po otci z pokolení Levi, po matce z pokolení Benjamin. V jednom vidění jsem spatřila, že její předkové nosili Archu Úmluvy velmi nábožně a uctivě a že tehdy z ní přijali paprsky požehnání, které se vztahovaly na jejich potomstvo, na Annu a Marii. Vídala jsem vždy mnoho kněží v otcovském domě Annině, a také u Joachima, čehož příčinou bylo příbuzenství se Zachariášem a Alžbětou.

VII.

Svatá matka Anna se zjevuje ctihodné sestře Emmerichové.[1])

Vypravováno dne 27. července 1819.

Když jsem se včera večer pomodlila před spaním a sotva jsem usnula, přistoupila k mé posteli jakás osoba, i poznala jsem, že to je panna, jíž jsem už dříve byla často viděla. Řekla mi velmi krátce: „Tys mluvila dnes mnoho o mně, podívej se tedy na mne, aby ses ve mně nezmýlila." Já jsem se jí otázala: „Řekla jsem snad příliš mnoho?" Odpověděla zkrátka „Nikoliv!" a zmizela. Byla ještě svobodná a byla

za Leviho, z rodiny Nathana, syna Davidova, a tomuto porodila Matthata, otce Heliova či Joachimova. Takto jsou tedy Joachim a Josef spřízněni. Jest nápadné, že Raymundus Martini v díle Pugio fidei (ed. Carp. 745) rovněž poznamenává, že se bába sv. Josefa po smrti Mathanově provdala po druhé, z kteréhožto manželství pochází Joachim.

[1]) Dne 26. července r. 1819 vypravovala ctihodná Emmerichová velmi mnoho ze života sv. Anny. Písař nevěděl proč, neboť münsterský kalendář klade na ten den svátek sv. Huberta; později však se objevilo, že římský kalendář slaví dne 26. července svátek sv. Anny, což bylo podnětem jejího vidění. Dne 16. srpna, v den sv. Anny podle kalendáře münsterského, vy-

štíhlá a spanilá; hlavu měla pokrytu bílým čepcem, který v týlu jsa stažen, končil se cípem dolů visícím, jako by v něm byly zavázány vlasy. Její dlouhé, celou její postavu zahalující šaty byly z bělavé vlny, přiléhavé rukávy byly jen kolem loktů nepatrným nabíráním vzdouvané. Přes to měla přehozený dlouhý plášť z nahnědlé vlny, že vypadal jako z velbloudí srsti.

Ještě neminulo radostné pohnutí nad tímto zjevením, když náhle přistoupila k mému lůžku v podobném oděvu letitá paní, s hlavou poněkud nachýlenou a s tvářemi velmi vpadlými, vypadala jako krásná, hubená as padesátiletá Židovka. Už jsem si myslila: Aj, co as mi chce tato stará Židovka?" Tu mi řekla: „Nelekej se, chci se ti jen ukázati, jaká jsem byla, když jsem porodila Matku Páně, aby ses nemýlila." Hned jsem se tázala: „Aj, kde pak je tedy milé dítě Maria?", a ona odvětila: „Nemám jí nyní s sebou." Tázala jsem se dále: „Kolik pak let je jí teď?" Odpověděla: „Čtyři roky", I tázala jsem se opětně: „Řekla jsem všecko dobře?" I řekla krátce: „Ano!" Já jsem ji prosila: „O učiň přec, abych neřekla příliš mnoho!" — Neodpověděla a zmizela.

Tu jsem procitla a přemýšlela o všem, co jsem viděla ze života mateře Anny a z dětství svaté Panny, a všecko mi bylo jasno, a já jsem se cítila velmi bla-

---

pravovala také každoročně mnoho o Matce svaté Panny, což vše je sestaveno ve vypravování už sděleném. K tomu patří ještě toto vypravování ze dne 26. července 1819: Vypravovavši odpoledne mnoho o svaté mateři Anně, modlila se a při tom upadla ve spánek. Po nějaké chvíli kýchla třikráte a řekla, ještě ospalá, poněkud netrpělivě: „Aj, proč pak bych se probouzela?" Poté procitla úplně a řekla s úsměvem: „Byla jsem na mnohem lepším místě a vedlo se mi lépe, než zde. Dostalo se mi mnoho útěchy, tu mně najednou vzbudilo kýchnutí, a kdosi mi řekl „Probuď se!", avšak nechtělo se mi, líbilo se mi tam tak dobře, byla jsem velmi netrpělíva, že musím odtud, tu jsem kýchla a probudila jsem se."

ženou. Ráno zase zdřímnuvši, viděla jsem nový, překrásný a souvislý obraz. Myslila jsem, že to nemohu zapomenouti, avšak s přicházejícím dnem přihrnulo se na mne tolik vyrušování a utrpení, že z toho už nepamatuji dočista nic.

VIII.

Církev vítězná slaví svátek Početí Marie Panny.

Vypravováno dne 8. prosince 1819.

Probděvši celičkou noc až do rána hrozným viděním ohavností hříchů celého světa, usnula jsem zas, i byla jsem vtržena do Jerusalema, na ono místo, kde stával chrám, a pak dále do krajiny nazaretské, kde kdysi býval dům Joachimův a Annin. Poznala jsem ještě okolí.

Tam jsem viděla ze země vystupovati stvolem květiny krásný, skvoucí sloup, a jako kalich květiny nebo hlavička máku vyrůstá na stonku, tak nesl tento sloup zjev zářícího, osmibokého kostela.[1]) Podpěrný sloup zasahoval až do středu tohoto kostela v podobě stromečku, na jehož větvích, pravidelně rozdělených, stály postavy z rodiny svaté Panny, které v tomto slavnostním obraze byly

[1]) Všecky církevní slavnosti, nebyly-li už slaveny na zemi Církví bojující, vídala ctihod. Emmerichová slaviti aspoň Církví vítěznou. Vídala, jak ve zjevení průhledného, zářícího kostela, který měl obyčejně, jak udávala, tvar osmiúhelníku, všichni svatí, kteří byli v nějakém zvláštním vztahu k tomu svátku, konají slavnost tu oslavou s hlubokým pojetím sestavenou. Tento kostel viděla obyčejně vznášeti se ve vzduchu. Zmínky však zasluhuje, že ve svátky, které oslavují příbuzné Páně nebo tajemství jeho života, nevídala tohoto kostela vznášeti se ve vzdu-

předmětem úcty. Stály jakoby na květinových tyčinkách. Byla to však svatá matka Anna mezi svatým Joachimem a jiným ještě mužem, snad svým otcem. Pod prsy svaté Anny viděla jsem skvoucí místo, as tak podoby kalicha, a v něm se vyvinovala a vyrůstala zářící postava dítěte. Ručičky mělo skřížené na prsou a hlavičku skloněnou a vycházely z něho nesčetné paprsky na jednu stranu světa. Bylo mi nápadno, že vyzařování se nedálo všemi směry. Na ostatních větvích okolních seděly postavy, obráceny jsouce k tomuto středu a projevujíce rozmanitým způsobem úctu, a kolem dokola v kostele viděla jsem v pořádcích a kůrech nesčetné svaté vysílati modlitby k této svaté matce.

Sladké vroucnosti a jednoty této bohoslužby nelze s ničím srovnati, než s polem, porostlým nejrozmanitějšími květinami, které jemným vánkem rozvlněny, jako v rozhoupaných kadidelnicích přinášejí oběť svých vůní a barev paprskům slunce, z něhož všecky květiny přijaly tyto dary obětní, ano i vlastní život.

Nad tímto symbolickým obrazem svátku Neposkvrněného Početí vyrůstal výše skvoucí stromeček, rozšiřuje se v novou korunu, i viděla jsem, že v této druhé koruně slaví se další událost svátku. Tam klečeli Maria a Josef, a poněkud níže dole před nimi svatá matka Anna. Klaněli se Jesulátku, jež držíc v ručičce říšské jablko nebo světovou kouli, sedělo nad nimi na vrcholu, obklopeno nekonečným jasem. Kolem tohoto zjevu klaněli se a kořili

---

chu, nýbrž vidala jej, jako by stál na sloupu a tedy takřka vyrůstal, as podobně, jako květ nebo plod vyrůstá na stvolu ze země pučícím. — Nejvíce však překvapovalo písaře, že také ve svátky stigmatisovaných světců, jako na př. ve svátek sv. Františka z Assisi, sv. Kateřiny ze Sieny a pod., nevídala zjevu kostela ve vzduchu, nýbrž vyrůstati ze země na stvolu. — Zdá se, že by bylo lze o tom přemýšleti ne bez užitku, ona sama však, patrně ze skromnosti, nikdy se o tom nevyslovila.

v přímé blízkosti kůrové svatých Tří Králů, pastýřů, apoštolů a učedníků, v kruzích vzdálenějších pak ostatní svatí. Výše nad nimi, v nejjasnějším světle, viděla jsem méně určité tvary a postavy Mocností a Velebností, a s výše ještě větší, takořka kupolí chrámu, vysílalo paprsky jakési poloviční slunce. Tento druhý obraz, jak se zdálo, znamenal, že po svátku Neposkvrněného Početí brzy následuje Boží Hod vánoční.

Na počátku zjeveného obrazu jsem viděla, jako bych stála vně kostela, pod sloup do okolní krajiny, později do kostela samého, jak jsem jej byla popsala. Viděla jsem také vyvíjeti se děťátko Marií ve skvoucím místě pod srdcem svaté matky Anny a zároveň jsem nabyla nevýslovného přesvědčení o početí bez dědičného hříchu. Cítila jsem to jasně jako v nějaké knize a pochopila jsem to. Bylo mi také řečeno, že zde stával kostel ke cti této milosti Boží, avšak že byl vydán na pospas zkáze, ježto dal podnět k mnohým nevhodným sporům o tomto přesvatém tajemství, než Církev vítězná že dosud stále slaví tento svátek na tomto místě.

IX.

Svatá Panna vypravuje tajemství svého života.

Vypravováno dne 16. prosince r. 1822.

Slýchávám často, jak přesvatá Panna ženám důvěrně spřáteleným, jako na př. Johanně, manželce Chusy, a Zuzanně z Jerusalema, vypravuje rozličná tajemství, vztahující se na ni samu i na Pána našeho, která zná dílem z vnitřního poznání, dílem ze sdělení svaté matky Anny. Tak jsem ji slyšela také dnes vypravovati Zuzanně a Martě, že nosíc Pána

našeho pod srdcem, nepocítila nejmenších obtíží, nýbrž nekonečnou vnitřní radost a blaženost. Vypravovala jim také, že se Joachim a Anna potkali v síni pod Zlatou branou ve zlaté hodince; a tam že se jim dostalo náplně milosti Boží, která měla ten účinek, že jedině ze svaté poslušnosti a z čisté lásky k Bohu, beze vší tělesné žádostivosti rodičů byla počata pod srdcem matčiným. Pověděla jim také, že by právě tak čistě byli počati všichni lidé, kdyby nebylo pádu Adamova. Mluvila také o milované starší sestře Marii Heli, jak rodiče poznali, že není zaslíbeným plodem, a jak potom dlouho žili ve zdrželivosti a touze. I těšilo mě, že jsem z úst přesvaté Panny slyšela o starší její sestře to, co jsem o ní z vidění svých znala.

Viděla jsem pak zase celý postup Milosti, které se rodičům Marie Panny bylo dostalo od chvíle, kdy se Anděl zjevil Anně a Joachimovi, až do jejich setkání pod Zlatou branou, jak jsem to vždy vypravovala. Pod Zlatou branou, to jest v podzemní, posvátné síni pod Zlatou branou Joachim a Anna, jak jsem viděla, obklopeni množstvím Andělů s nebeským světlem, zářili a byli čistí jako duchové v jakémsi stavu nadpřirozeném, a jako nikdy před nimi žádné dvojice lidské nebylo.

Myslím, že se ve Zlaté bráně konaly zkoušky a obřady osvobození žen nařčených z cizoložství, a jiná usmíření.[1])

Pod chrámem bylo pět takových podzemních chodeb, jedna také pod tím místem, kde bydlily panny. Při určitých obřadech usmíření byli tam lidé uváděni.[2]) Zda před Joachimem a Annou jiní lidé vstoupili do této chodby, toho teď nevím, myslím

---

[1]) Tato poznámka A. K. Emmerichové je úplně ve shodě s tím, co uvádí nejstarší židovská literatura. Viz na př. Mišna, Tract. Tamid. cap. 5 a Sotah, cap. 1.

[2]) Ne bez prospěchu můžeme zde rozjímati o tom, že na tom místě chrámu, nad kterým ženy, obviněné z cizoložstva, tak

však, že se to přiházelo asi velmi zřídka. Bylo-li to vůbec zvykem při obětech, které přinášely neplodné, na to si teď nemohu také vzpomenouti. Kněžím však bylo tak poručeno.

X.

Ve svátek Neposkvrněného Početí na rozličných místech.

Dne 8. prosince r. 1820, na svátek Neposkvrněného Početí Marie Panny, prošla duše vypravovatelčina u vidění velikou část země, spojujíc s viděními účinnou modlitbu. Ze sdělených zlomků o tomto putování u vidění, které na příhodném místě bude sděleno celé, uvádíme zde u výtahu toto, abychom podali pojem takových pohybů duše.

Přišla do Říma, byla u svatého Otce, v Sardinii navštívila milou jí, zbožnou jeptišku, dotkla se Palerma, přibyla do Palestiny a pak do Indie a odtud na horu, kterou nazývala „Horou proroků". Odtud přibyla ještě do podivuhodného města židovského, v Habeši na vysokém skalnatém vrchu ležícího, a navštívila jeho starostku, Juditu[1]), s níž mluvila o Me-

---

zvanou „hořkou vodou žárlivosti" soudu Božímu byvše podrobeny, byly potrestány nebo ospravedlněny, tam, kde nečisté byly očišťovány, že právě na tomto místě byla udělena milost požehnání, aby čistě byla počata matka Ježíše Krista, v jehož spojení s Církví manželství jest velkou svátostí (Efes. 5, 32), a který se vydal v oběť smírnou, aby usmířil cizoložství lidstva proti Bohu a aby se stal ženichem vykoupených duší.

[1]) Když písař napsal velmi podrobné vypravování o jejím styku s touto Juditou a její popis místa, poznal jen ze směru cesty, že to byla Habeš; několik let po její smrti nalezl v cestopise Bruce-ově a Saltově zmínku o židovské kolonii, na ho-

siáši, o dnešním svátku Neposkvrněného Početí jeho Matky, o svaté době adventní, o blížícím se svátku jeho narození. Na celé této cestě činila vše, co podle účelu svého poslání a podle naskytující se příležitosti byl by na podobné cestě činil svědomitý misionář: modlila se, poučovala, pomáhala, těšila a učila se. Abychom však to, co slyšela na této cestě a co se vztahuje na svátek Neposkvrněného Početí Marie Panny, a co uvedeme jejími slovy, učinili čtenáři srozumitelnějším, prosíme, aby si přečetl poznámku na str. 59 a 60, kde jest stručná zmínka o té části učitelského života Ježíšova, na kterou zde naráží.

„Přišedši dnes v noci na své veliké pouti, ve snu vykonané, do Země zaslíbené, viděla jsem vše, co jsem byla vypravovala o početí přesvaté Panny. Pak jsem přešla do denních vidění učitelských let Pána našeho a dnes byl na řadě 8. prosinec třetího učitelského roku. — Avšak nenalezla jsem Ježíše v Zemi zaslíbené, ale můj vůdce přenesl mne přes Jordan na stranu polední do Arabie, kde Pán, v průvodu tří učedníků, prodléval dnes v městě Stanů, v němž svatí Tři Králové, navrátivše se z Betléma, se byli usadili."

„Horou proroků" nazývala vypravovatelka místo povýšené nade všecky hory země, kamž na svých cestách v extasi vidění byla vedena dne 10. prosince roku 1820 poprvé, a pak později ještě několikráte. Tam viděla ve stanu uschovány knihy prorockých zjevení všech dob a národů, které zkoumala a střehla osobnost, jež jí připomínala dílem Jana Evangelistu, dílem Eliáše, a tohoto zvláště proto, že tam na hoře, blízko stanu, spatřila vůz celý potažený živou zelení, na kterém byl tento prorok vzat se země. Tato osobnost pak jí praví, že všecky knihy prorockého poznání, které kdy lidem byly dány, do nichž

ře Samenu v Habeši usazené, jejíž představený slul vždycky Gideon, a byla-li to žena, Judita, kteréžto poslední jméno vypravovatelka sama vyslovila.

však mnohonásobný zmatek byl uveden, anebo které se ještě lidem dají, že všecky tyto knihy srovnává s velikou, před nim ležící knihou, mnoho že z nich vymazává nebo ničí v ohni vedle hořícím. Lidé prý nejsou ještě schopni přijmouti ty dary, že jest třeba, aby ještě jiný přišel, atd. To vše viděla na zeleném a čistou vodou jezera omývaném ostrově, na němž stálo mnoho věží rozličných tvarů, obklopených zahradami. Měla pocit, že tyto věže jsou pokladnicemi a studnicemi moudrosti rozličných národů, a že pod ostrovem, z něhož prýštilo několik zurčících pramenů, pramení řeky, které jsou pokládány za posvátné, zvláště Ganges, a které pak na úpatí hory vyvěrají. Směr cesty, kterou byla vedena k této Hoře proroků, řídil se vždy podle toho, odkud se začalo její putování, vždycky však směřovala její cesta k výšinám střední Asie. Líčila polohu, povahu, lidi, zvířectvo a květenu krajin, které proputovala, načež byla vtržena do prostoru zcela prázdného a pustého, což jí připadalo, jako by plula skrze mraky, a tímto prostorem byla přenesena na zmíněné místo, jehož podrobný popis se vším, co vypravovatelka tam zažila, a s celou poutí ve vidění konanou, sdělíme na příhodném místě. Na zpáteční cestě byla zase vedena sestupně oblastí mraků, proputovala pak opětně krajiny, ožívené nádhernou květenou, zvířectvem a ptactvem, a přibyla pak k řece Gangu a dívala se u této řeky na náboženské obyčeje Indů. — Zeměpisná poloha tohoto místa, jakož i zmínka o tom, že tam nahoře viděla skoro všecko pokryto živou zelení, byla příčinou, že kterýsi učenec, čta tato sdělení dvacet let po jejich sepsání, si vzpoměl, že v náboženských systemech mnohých národů asijských žije tradice o podobném místě, dílem s podobným obyvatelem. — Prorok Eliáš je znám Musulmanům pod jménem Chiser, t. j. „Zelený", jako bytost podivuhodná, půl člověka a půl anděla, jenž bydlí na hoře Kaf, v četných náboženských i básnických knihách oslavované a na severu ležící, a tam u pramene života bdí nad tajemstvími. — Indové kladou svou posvátnou horu „Meru", Číňané horu „Kuen-lun", s kterýmižto oběma horami spojují představy o stavu rajském, rovněž do vysoké Střední Asie, kde cítihod. Emmerichová nalézá Horu proroků. — Také staří Peršané věřili, že jest takové místo, a uctívali je pode jménem „El-bors" či „Albordš". Babyloňané měli, jak se zdá (Is. 14, 13.) podobnou víru. Že s Peršany

a s Moslimy kladou tuto horu na sever, lze vysvětliti z jejich zeměpisného poměru ke střední, vysoké Asii.

XI.

Svatí Tři Králové oslavují Početí Marie Panny.

Viděla jsem, že dva ze svatých Tří Králů, kteří ještě žili, dnem 8. prosince počínaje, slavili se svým kmenem třídenní slavnost. Patnácte let před narozením Krista spatřili tuto noc poprvé vyjíti hvězdu, ústy Balaamovými přislíbenou (IV. Mojž. 24, 17), kterou oni a jejich předkové tak dlouho byli očekávali, bedlivě pozorujíce nebe, a v ní poznali obraz Panny, jež v jedné ruce držela žezlo a v druhé váhy, na jejichž jedné misce ležel krásný pšeničný klas a na druhé hrozen stejné váhy. Proto od svého návratu z Betlema slavívali každoročně třídenní slavnost, tímto dnem počínaje.

Toto poznání, kterého nabyli v den Početí Marie Panny, patnácte let před narozením Kristovým, mělo však, jak jsem viděla, ten účinek, že tito mužové, hvězdám se klanějící, upustili od strašlivého obyčeje, od krutých obětí dětí, kterýžto obyčej, poněvadž zjevení bylo špatně pochopeno a zlými vlivy zkaleno, od drahných let byl u nich vykonáván. V různých dobách a různým způsobem přinášeli v oběť lidi dospělé a také děti.

Viděla jsem, že v době před početím Marie Panny konávali tyto oběti takto: Vzali dítě nejčistší a nejzbožnější matky, jež byla jejich náboženství a jež se pokládala za přešťastnou, že dítě své takto obětuje. S děťátka sedřeli kůži a pak je posypali moukou, aby zachytili krev. Tuto mouku krví prosáklou požili jako posvátný pokrm, načež zase dítě posypali moukou a mouku požili, dokud dítě nevykrvá-

celo. Na konec rozsekali tělo dítěte na kousky, rozdělili si je a snědli.[1])

Viděla jsem je, že tento hrozný čin vykonávají s největší prostotou a nábožností, a bylo mi řečeno, že tento hrozný obyčej vznikl u nich proto, že špatně pochopili a zpitvořili předobrazná, prorocká naznačení svatého přijímání.

Viděla jsem, že tato strašlivá oběť byla také v obyčeji v Chaldeji, v zemi Mensora, jednoho ze svatých Tří Králů, a jak v den početí Marie Panny Bůh ve vidění osvítil Mensora, který pak tuto ohavnost zrušil. Viděla jsem ho, jak na vysoké, dřevěné stavbě, pyramidě podobné, pozoruje hvězdy, což tito lidé podle starých podání po staletí bez přetržení dělali. Viděla jsem, že král Mensor, pozoruje hvězdy, náhle strnuv přišel u vytržení; nevěděl naprosto o sobě. Jeho soudruzi přišli k němu a přivedli ho k sobě, ale s počátku se zdálo, že jich nepoznává. Viděl hvězdu s obrazem Panny, váh, klasu a hroznu, a zároveň se mu dostalo vnitřního vnuknutí, načež byla zrušena ona krutá bohoslužba.

---

[1]) Vzhledem k tomu, co zde řečeno, jest pozoruhodno, že mezi spisovateli prvých křesťanských století, kteří vypočítávajíce, z čeho viníli pohané křesťany, Minutius Felix uvádí kromě jiných výtek také tuto: křesťané položili prý před toho, jenž žádal býti zasvěcen do jejich náboženství, dítě zcela moukou posypané, aby takto zakryli vraždu, kterou na jejich rozkaz vykoná. Nováčkovi pak bylo prý dítě několikrát nožem bodnouti. Poté pak chtivě prý vssáli řinoucí se krev, rozřezali prý dítě na kousky a snědli, a tento společný zločin byl jim prý vzájemnou zárukou, že budou mlčeti a zachovávati tajemství o jiných ohavných výstřednostech, kterými prý zakončovali svá shromáždění. — Byly by snad uvedené obětí dětí oněch hvězdoslužebníků, kteří byli z prvních význavačů křesťanství, daly podnět k tomuto nařčení? — Rozhodně je na snadě doměnka, že podobné představy, vycházející ze zvěstování spásy, pověrou ovšem překrouceného, jaké nalézáme tuto u Magů, byly Židům

Když jsem v noci ve spánku po pravém boku spatřila obraz vražděného dítěte, obrátila jsem se s hrůzou na lůžku, ale tu jsem to viděla právě tak po levém boku. I prosila jsem vroucně Boha, aby mě ráčil zbaviti toho strašlivého pohledu, v tom jsem procitla, slyšela jsem biti hodiny, a můj nebeský Ženich, ukazuje kolem, řekl mi: „Tu viz ještě horší věci, které na mně páší přemnozí denně po celém světě."

A když jsem se rozhlédla kolem na všecky strany vynořovalo se před mou duší mnoho ještě větších ohavností, než jakými jsou ony obětí dětí, neboť jsem viděla, jak mnohonásobně nehodným a hříšným konáním přesvatého tajemství jest Ježíš sám na oltáři ukrutně obětován. Viděla jsem, jak svatá hostie ležela na oltářích před nehodnými, zvrhlými kněžími jako živoucí Jezulátko, které patenou rozkrajovali a strašlivě mučili. Jejich oběť, třeba že tajemství vskutku a platně dokonávala, jevila se ukrutným vražděním.[1])

Stejnou ukrutnost jsem viděla, patříc, jak bezcitně se nakládá s údy Kristovými, s vyznavači jeho

---

také hlubším důvodem a vnitřní pohnutkou, aby vraždili křesťanské děti; a je-li tomu tak, pak jsou tyto tajemné ukrutnosti jedním z četných důvodů, abychom s ubohým židovstvem měli spíše útrpnost, než jím opovrhovali. Jest v tom ukryta zpitvořená touha po Spasiteli. Tyto opět a opět se vyskytující zjevy nebyly nikdy, pokud nám známo, řádně sestaveny a srovnány a zcela nestranně osvětleny. V poslední době psali o nich spisovatelé, jako o všech dějepisných záhadách hlubšího původu, většinou velmi pohodlně, ano opovržlivě, kladouce je prostě na vrub fanatismu.

[1]) Jako oběť na hoře Kalvarii byla vykonána ukrutnou vůlí bezbožných kněží a krvelačnýma rukama zvrhlých pochopů, tak je oběť na oltáři, i když nehodně se slaví, sice pravou obětí, avšak ten, jenž ji koná, je-li v hříchu a tedy nehoden, zastupuje při tom místo židovských kněží, Krista odsuzujících, a žoldnéřů zároveň.

jména, s těmi, jež Bůh přijal za syny, neboť viděla jsem potom za našich časů na mnohých místech utiskovati, mučiti a pronásledovati nesčetné množství hodných a nešťastných lidí, a viděla jsem vždy, že se to dálo na Ježíšovi. Jest doba strašlivá, nikde už není útočiště, hustá mlha hříchu leží nad celým světem, a vidám lidi páchati tak zcela vlažně a lhostejně věci nejohavnější.

To vše jsem viděla ve velkém množství obrazů, když moje duše byla vedena mnohými krajinami po celé zemi. Konečně jsem přišla zase do obrazu svátku Neposkvrněného Početí Marie Panny.

XII.

K dějinám svátku Neposkvrněného Početí Marie Panny.

Pokračování.

Nedovedu ani říci, jakým zázračným způsobem jsem cestovala dnes v noci ve snu. Byla jsem v nejrozmanitějších krajinách světa a také v nejrozmanitějších dobách a viděla jsem svátek Neposkvrněného Početí Marie Panny slaviti velmi často na nejrozmanitějších místech světa. Také u Efesu jsem byla a viděla jsem tento svátek slaviti v domě Rodičky Boží, který tam ještě stál proměněn v kostel. Bylo to as v době velmi dávné, neboť jsem viděla, že Křížová cesta, kterou Maria sama zřídila, jest ještě velmi dobře zachována; druhá Křížová cesta vznikla v Jerusalémě, třetí v Římě.

Řekové slavili tento svátek dávno před svým odtržením od Církve. Vzpomínám si ještě, než ne zcela určitě, na některé pohnutky tohoto svátku. Viděla jsem totiž, jak jeden světec, tuším Sabas, měl zjevení, které se vztahovalo na Neposkvrněné Početí. Viděl obraz přesvaté Panny, stojící na země-

kouli a potírající hlavu hada, i poznal z toho, že přesvatá Panna jediná nebyla zraněna hadem a že byla počata bez poskvrny.[1]) Viděla jsem také, že jedna církevní obec řecká, nebo spíše jeden biskup řecký nechtěl to uznati, leč by onen obraz přišel k nim přes moře. Potom jsem viděla, jak byl onen zjev přivanut přes moře k jejich kostelu a v kostele se zjevil nad oltářem, na kterém pak se jali slaviti ten svátek. V tom kostele měli obraz přesvaté Panny v životní velikosti od sv. Lukáše, který ji maloval tak, jak žila, v bílém šatě a v závoji. Mám nejasné tušení, že jej obdrželi z Říma, kde mají jen poprsí. Umístili ten obraz nad oltářem, tam, kde se byl zjevil onen obraz Neposkvrněného Početí. Myslím, že jest ještě v Cařihradě, nebo že jsem jej tam viděla uctívati v dobách dřívějších.

Také v Anglii jsem byla a viděla jsem, jak tam před dávnými časy svátek ten zavádějí a světí. Už předevčírem, na svátek sv. Mikuláše, viděla jsem tento zázrak na to se vztahující. Viděla jsem jakéhosi opata z Anglie na lodi v bouři u velikém nebezpečí. Všichni, kteří byli na lodi, prosili velmi úpěnlivě o ochranu Matky Boží, a tu jsem viděla k lodi přes moře přivanouti zjevení sv. biskupa Mikuláše z Myry, který pravil opatovi, že ho posílá Maria a že mu vzkazuje, aby dal v Anglii slaviti dne 8. prosince svátek Neposkvrněného Početí, pak že

[1]) Dne 5. července r. 1835 četl písař, že podle poznámek kardinála Baronia k Římskému Martyrologiu 8. Dec. chová se v bibliotéce Storzů v Miláně Kodex čís. 65, v kterém je zapsána řeč císaře Leona, jenž nastoupil na trůn r. 886, o slavení tohoto svátku v Cařihradě, z níž vychází na jevo, že slavnost ta byla mnohem dříve zavedena. Podle Canisii, De beatissima Virgine Maria, lib. I. c. 7, a podle Galatiny, De arcanis catholicae veritatis, lib. VII. cap. 5., je uveden tento svátek v Martyrologiu Jana Damascenského. Opat Sabas, o němž se vypravovatelka zmiňuje, jest znám jako citel mariánský; zemřel kolem r. 500.

loď přistane. Na otázku opatovu, kterými modlitbami se má svátek slaviti, dal mu také odpověď, že týmiž modlitbami, kterými se slaví Narození Panny Marie. Když se svátek zaváděl, vyskytlo se také jméno Anselm[1]), avšak podrobnosti jsem zapomněla. Viděla jsem také, jak se tato slavnost zaváděla ve Francii, a jak svatý Bernard psal proti tomu, poněvadž se to nedálo na rozkaz Říma.[2])

---

[1]) Jest věru zmínky hodno, že „Anselm" není ve vypravování Emmerichové jménem onoho opata, který měl zjevení, kdežto Petrus de Natalis, v „Catalogus Sanct.", lib. I. cap. 42 ho takto jmenuje, jak písař se dočtl v červenci r. 1835. Tak zdá se býti odůvodněno, co kard. Baronius uvádí ve svých poznámkách k Martyrologiu Řím. 4. Decemb., kde prohlašují, že toto sdělení neobdržel Anselm, nýbrž dříve už, r. 1070., za okolností zcela podobných, benediktinský opat Elsinus či Elpinus. Totéž také J. Carthagena v homiliích De arcanis Deiparae Tom I. lib. 1. hom. 19, prý uvádí z listu sv. Anselma k biskupům anglickým. Tento svatý biskup z Canterbury první zavedl tento svátek v Anglii.

[2]) R. 1245. zavedla svátek ten kapitula v Lyoně, jíž poslal Bernard list proti tomu.

NAROZENÍ PŘESVATÉ PANNY MARIE

I.

Narození Panny Marie.

Anna už před několika dny řekla Joachimovi, že se blíží její hodina. Vyslala posly do Seforidy k mladší sestře Maraze, do údolí Zabulonského ke vdově Enue, sestře Alžbětině, a do Betsaidy k neteři Marii Salome, aby tyto tři ženy k sobě sezvala.

Viděla jsem je na cestě, vdovu Enue provázel sluha, obě ostatní ženy pak jejich mužové, kteří však přišedše blízko k Nazaretu, obrátili se zase k domovu.

Viděla jsem, že Joachim ten den před slehnutím Anniným odeslal četné své sluhy ke stádům a také z nových služek Anniných ponechal v domě jenom nejpotřebnější. Sám také odešel z domu na nejbližší pastvisko.

Viděla jsem, že Annina prvorozená dcera, Maria Heli, opatřovala domácnost. Bylo jí tehda asi 19 let, a byla provdána za Kleofáše, vrchního pastýře Joachimova, s nímž měla dcerušku, Marii Kleofášovu, v té době asi čtyřletou.

Joachim se modlil a vyhledal nejkrásnější beránky, kůzlátka a jalovičky a po pastýřích je poslal do chrámu v oběť díků. Vrátil se domů až v noci.

Viděla jsem, že ty tři spřízněné ženy přišly večer do domu Annina. Vešly k ní do její jizby za ohništěm a objaly ji. Anna sdělivši jim, že brzy už povije, zapěla s nimi stojíc žalm: „Chvalte Boha Hospodina, slitoval se nad lidem svým a vykoupil

Israele, a naplnil příslíbení, které dal Adamovi v ráji, že símě ženy potře hlavu hadovu..." Nedovedu už všeho po pořádku opakovati.

Modlíc se ten žalm, Anna byla jako u vytržení, vyjmenovala v žalmu všecky předobrazy Marie. Řekla: „Zárodek, který Bůh dal Abrahamovi, uzrál ve mně." Vzpomněla příslíbení Isáka, daného Sáře, a řekla: „Květ prutu Aronova jest ve mně dovršen." Při tom viděla jsem ji jako prozářenou světlem.

Viděla jsem, že pokojík je naplněn leskem, a že žebřík Jakobův se nad ní objevil. Ženy všecky byly radostným úžasem jako u vytržení, a myslím, že také viděly zjevení.

Až po této modlitbě na uvítanou bylo příchozím ženám podáno malé občerstvení, záležející v chlebech, ovoci a vodě s balšamem. Jedly a pily stojíce a ulehly pak až do půlnoci, aby si po cestě odpočinuly. Anna neulehla, modlila se, a o půlnoci vzbudila ženy, aby se s ní modlily. Šly s ní za oponu, kde byla její modlitebna.

Anna otevřela dvířka malé nástěnné skříňky, v níž ve schránce byl uschován posvátný předmět. Po obou stranách stála světla, nevím, byly-li to lampy. Z jakési schrány pošouply je do výše, a pod ně zastrčily malé třísky, aby se nesvezla. Rozsvítily světla. Vycpaná podnožka stála dole u tohoto oltáříku. — V posvátné schránce byly vlasy Sáry, jíž Anna velmi uctívala, kosti Josefovy, které Mojžíš přinesl z Egypta, nějaká relikvie po Tobiášovi, myslím kousek šatu, a bílý, lesklý pohárek tvaru hruškovitého, z něhož pil Abraham, když mu Anděl dával požehnání, a kterého zároveň s požehnáním dostalo se z archy Joachimovi. Vím nyní, že toto požehnání bylo chléb a víno, svátostní pokrm a posila.

Anna klečela před skříňkou, obapol ní jedna z žen a za ní třetí. Říkala zase nějaký žalm, myslím, že byla v něm zmínka o hořícím keři Mojžíšově. Tu jsem spatřila, že nadpřirozené světlo vyplnilo komůrku

a že vířic kolem Anny se zhušťovalo. Ženy jako omráčené padly na tváře. Světlo kolem Anny rozšlehovalo se právě v takový tvar, jaký měl hořící keř Mojžíšův na Horebu, tak že byla celičká ukryta mým zrakům. Všecky paprsky plamene sálaly dovnitř, a náhle jsem spatřila, že Anna vzala na ruce zářící robátko Marii, zavinula do pláště, přivinula k srdci, pak je položila nahé na podnožku před posvátné předměty a stále ještě se modlila. Potom jsem zaslechla dítě zaplakati, i viděla jsem, že Anna vytáhla šátky, které měla pod velikým závojem, jenž ji zahaloval. Zavinula dítě až po ramínka šedivými a potom červenými šátky, prsíčka, ramínka a hlavička byly holé. Poté zmizel zjev hořícího keře kolem ní.

Ženy se vztyčily a velmi se divíce vzaly novorozené Děťátko na ruce. Plakaly velikou radostí. Zapěly všecky ještě chvalozpěv, a Anna zdvíhla své Dítě do výše, jako by je obětovala. Při tom jsem viděla, že komůrka jest opětně plna lesku, a spatřila jsem několik Andělů, kteří zpívali Gloria a Halleluja. Slyšela jsem všecka slova. Ohlašovali, aby dvacátého dne dáno bylo Dítěti jméno Maria.

Anna vešla potom do ložnice a ulehla na postel. Ženy však rozvinuly Dítě, vykoupaly je a znovu zavinuly, načež je položily k matce, k jejímuž loži v předu nebo u stěny nebo v nohou, jak tomu právě chtěla, bylo lze připevniti malý, pletený, prolamovaný koš, aby Dítě podle přání bylo blízko matky a přece zase aby mělo zvláštní místo.

Pak zavolaly ženy otce Joachima. Přišel k lůžku Anninu, poklekl, a proudy slz kanuly na Dítě; potom je pozdvihl na rukou a říkal chvalozpěv jako Zachariáš při narození Janově. Zmínil se v tomto žalmu o svatém zárodku, který Bůh vložil do Abrahama a který ve smlouvě obřízkou zpečetěné dále žil v lidu Božím, nyní však v tomto Dítěti dosáhl nejčistšího rozkvětu a podle těla jest v něm dovršen. Slyšela jsem ho také ve chvalozpěvu říci, že nyní

jest naplněno slovo prorokovo: „Ratolest vypučí z kořene Jesse." Také řekl ve veliké pokoře a vroucnosti, že by nyní rád zemřel.

Potom teprve jsem zpozorovala, že Maria Heli, starší dcera Annina, až později spatřila Dítě. Třeba že už ovšem byla několik let matkou Marie Kleofášovy, přece nebyla při narození Mariině, snad proto, že podle židovských zákonů se neslušelo, aby dcera byla při porodu matčině. — Z rána jsem viděla služebníky a služky a mnoho lidí z okolí shromažďovati se kolem domu. Byli vpouštěni do domu po oddílech, a všem ukázaly ženy Dítě. Mnozí byli velmi pohnuti a nejeden z nich se polepšil.

Sousedé přišli tam proto, že v noci spatřili nad domem záři, a že slehnutí Anny, jež byla dlouho neplodna, pokládali za velikou milost nebes.

Radost v nebesích i v předpeklí.

Ve chvíli, kdy novorozeňátko Maria spočívalo na rukou sv. matky Anny, viděla jsem, jak bylo zároveň před obličejem Nejsvětější Trojice v nebi představeno a nevýslovnou radostí všech nebeských pluků pozdraveno. Tu jsem poznala, že všecky její radosti, bolesti a osudy byly jí nadpřirozeným způsobem sděleny. Maria byla poučena o nekonečných tajemstvích, a přece byla a zůstala dítětem. Tomuto jejímu vědění neporozumíme, poněvadž naše vědění vyrostlo na stromě poznání. Věděla to vše, jako dítě zná matčin prs a ví, že z něho jest mu píti. Když mi zmizelo to vídění, jak Dítě Maria byla takto milostí Boží v nebi poučena, slyšela jsem ji poprvé zaplakati. Vídávám často takové obrazy, ježto však jich nemohu vylíčiti a většina lidí by jim sotva zpola rozuměla, nebudu jich sdělovati.

Viděla jsem ve chvíli narození Mariina, že bylo ohlášeno praotcům v předpeklí, i viděla jsem, že všichni, zvláště Adam a Eva, oplývali nevýslovnou

radostí, že nyní splněno jest přislíbení dané v ráji. Poznala jsem také, že milost v praotcích byla rozmnožena, že jejich obydlí se vyjasnilo a rozšířilo a že nabyli větší působnosti na zemi. Bylo to, jako by všecka práce a kajícnost a všecko zápolení, volání a toužení jejich života bylo uzrálo v uspokojující plod.

Hnutí v přírodě a v srdcích lidí v noci Mariina narození. Simeon a Hanna.

V hodinu narození Mariina viděla jsem veliké, radostné hnutí v přírodě, mezi zvířaty, a také v srdcích všech dobrých lidí, a slyšela jsem sladký zpěv. Ale na hříšníky připadla veliká úzkost a zkroušenost.

Viděla jsem, že zvláště v okolí Nazareta a v jiných krajinách Zaslíbené Země v tuto hodinu upadlo mnoho posedlých v prudké zuření. Za hlasného ryku sem tam sebou zmítali a ďáblí řvali z nich: „Pryč, pryč! Ven, ven!".

V Jerusalemě jsem viděla, jak se stařičký kněz Simeon, jenž bydlel u chrámu, v hodinu narození Mariina polekal hlučným povykem, který se strhl mezi blázny a posedlými, jichž mnoho bylo zavřeno v budově stojící v jedné z uliček vinoucích se po hoře chrámové, a nad nimiž měl Simeon, blízko bydlící, jakýsi dozor. I viděla jsem, že si o půlnoci zašel před dům posedlých a že se jednoho, jenž bydlil nejblíže, tázal po příčině hrozného povyku, kterým všecko burcuje ze sna. Tázaný se rozječel ještě více, že chce ven, jen ven! Simeon mu otevřel dveře, posedlý se vyřítil ven, a satan z něho řval: „Musím ven! Všichni musíme ven! Narodila se Panna! Na zemi jest hrůza Andělů, kteří nás trápí, my, kteří teď musíme ven, nesmíme se už nikdy do žádného člověka vrátiti!" — Viděla jsem pak Simeona vroucně se modliti; ten ubohý člověk byl strašlivě

na místě sem a tam zmítán, i viděla jsem pak ďábla z něho vyjíti. — Těšilo mě velice, že jsem spatřila stařičkého Simeona.

Viděla jsem, že také prorokyně Hanna a Noemi, sestra matky Lazarovy, jež bydlila u chrámu a později byla učitelkou Mariinou, procítily a u vidění byly poučeny o narození vyvoleného Dítěte. Obě se sešly a sdělily si, čeho se dověděly. Myslím, že znaly svatou matku Annu.

Narození Mariino zvěstováno Chaldeům.

Viděla jsem, že v noci narození Mariina v jednom městě Chaldeů pět Sibyll či panen věštkyň mělo vidění, a jak pospíšily ke kněžím, kteří pak v širém kraji rozhlašovali, že věštkyně viděly, že se Panna narodila, a četní bohové že sestoupili na zem, aby ji pozdravili, jiní duchové pak že před ní prchali a truchlili.

Viděla jsem také, že mužové, hvězdy pozorující, kteří od početí Marie Panny vídali ve hvězdě obraz Panny, držící na vyrovnané váze hrozen vína a klasy pšeničné, v hodinu narození Mariina nespatřili už ve hvězdě tohoto obrazu Panny, jenž jako by byl z ní vystoupil. Ve hvězdě, která, jak se zdálo, zapadala nad určitou krajinou, bylo najednou prázdné místo. — Dali tedy zhotoviti a ve svém chrámě postaviti velikou tu modlu, kterou jsem tam spatřila vídouc události z učitelského života Ježíšova, a v níž se tajil jakýsi vztah k přesvaté Panně.[1]) — Později

[1]) Dne 7. prosince třetího učitelského roku spatřila Pána v jednom chrámě Chaldeů i vypravovala o nich: „Měli stupňovitou pyramidu s galeriemi na blízkém návrší, odkud horlivě pozorovali hvězdy. Prorokovali z běhu zvířat a vykládali sny. Obětovali zvířata, avšak štítili se krve, kterou vždy vylévali na zem. Při náboženských obřadech užívali posvátného ohně a posvátné vody, posvátné šťávy z jakési rostliny, a malých

postavili ve svém chrámě ještě jiný symbolický obraz svaté Panny, uzavřenou zahradu. Viděla jsem, že v tomto chrámu chovají a ošetřují živoucí zvířata, nevím už, zda psy; krmili je jinými zvířaty. V chrámě sv. Tří Králů jsem viděla dosud každé noci podivuhodné osvětlení. Pohleděl-lis vzhůru, spatřil jsi jakous oblohu s hvězdami, rozmanitě sestavenými a podle pozorování, která konali na hvězdách, měnili postavení hvězd na tomto umělém hvězdném nebi svého chrámu. To učinili také teď po narození Marie Panny, a to tak, že osvětlení, jež dosud bylo venku, teď dali dovnitř.

Co se stalo v Egyptě při narození Mariině.

Když se svatá Panna narodila, viděla jsem, že onen obraz okřídlené paní, jež se s vahami v ruce sklánělа nad dítětem v lodičce na stromku spočívající, byl vynesen z chrámu na ostrově v řece, ve kterém, jak jsem viděla, byl postaven dávno před dobou Eliášovou na vynucenou výpověď modly a do moře uvržen. Stromeček, na němž spočívalo dítě v lo-

---

posvěcených chlebů. Jejich vejcovitě stavěný chrám byl plný velmi ozdobně pracovaných soch z kovu. Měli mnoho nejasných domněnek o jakési matce boží. Nejdůležitějším předmětem v jejich chrámě byl trojboký jehlanec. Na jedné straně tohoto sloupu byla socha s množstvím zvířecích noh a ramen, v rukou kromě jiných věcí držela koule, kruh, svazeček bylin a veliké žebrované jablko za stopku, její obličej byl jako slunce s paprsky, měla četné prsy a byla představitelkou přirozeného plození a zachovávání; její jméno znělo jako Miter nebo Mitras. Na druhé straně sloupu stála socha zvířete s jedním rohem, byl to jednorožec, a její jméno znělo jako Asfas či Aspar. Svým rohem dotíralo na jiného dravce, který stál na třetí straně. Tento dravec měl hlavu jako sova s křivým zobákem, čtyři nohy s drápy, dvě křídla a ocas, který se končil jako ocas štíra. Jeho jméno jsem zapomněla, jako si vůbec taková cizí jména

dičce, zůstal státi. Později byl tam vystavěn kostel.

Ve chvíli narození Mariina jsem spatřila, že se utrhl kus onoho obrazu okřídlené ženy se třemi prsy, který jsem viděla zavěšovati na strop jednoho chrámu v Egyptě, když posel Eliášův byl zvěstoval jeho proroctví o Panně, kterou jest jim očekávati. Obličej, tři prsy, celá dolní část těla spadly a roztříštily se. Koruna hlavy, podoby měřice, ruce s pšeničnými klasy, hořejší část těla a křídla nespadly.

II.

Návštěvy novorozeňátku Marii.

Dne 9. září, totiž druhého dne po narození Mariině, viděla jsem v domě ještě více příbuzných z okolí. Slyšela jsem mnoho jmen, a zase jsem je zapomněla. Viděla jsem, že přišlo také mnoho služebníků Joachimových ze vzdálenějších pastvisk. Všem bylo novorozeně ukazováno, všichni měli velikou radost. Byl veselý oběd v domě.

Ve dnech 10. a 11. září jsem viděla, že zase mnoho lidí navštívilo Děťátko. Mezi jinými byli přítomní

---

těžko pamatuji, snadno je zaměňuji a nedovedu než říci, že znělo asi tak a tak. — Nad oběma zápasícími zvířaty, na hraně sloupu stála socha, jež prý představovala matku všech bohů. Její jméno znělo paní Aloa nebo Aloas. Nazývali ji také obilnicí. Soše vyrůstal ze života svazeček bohatých klasů pšeničných; její hlava byla vtištěna mezi ramena a dopředu sehnuta, neboť v týle nesla nádobu, v níž bylo víno, nebo do níž by se víno teprve nalilo. Měli totiž asi takovou průpověď: „Z obilí bude chléb, z hroznu víno, aby všichni měli občerstvení.“ Nad sochou byla jakási koruna, a na sloupu dvě písmena, která mi připadala jako O a V (snad alfa a omega?) Ale zejména jsem se podívovala okrouhlé, zlatou mřížkou ohrazené zahrádce, která stála v chrámě na kulatém oltáři a nad niž se vznášel obraz Pan-

příbuzní Joachimovi z údolí Zabulonského. V takových chvílích bylo dítě v kolébce přenášeno do přední prostory domu a tam na odiv lidem vystavováno na povýšeném podstavci, který se podobal řezacímu kozlíku. Bylo zavinuto až po holé pažičky v červených šátkách, přes než byla bílá, průhledná látka, a okolo krku mělo průhledný závoječek. Kolébka byla pokryta červenou a bílou látkou.

Viděla jsem také Marii Kleofášovu, dvouletou nebo tříletou dcerušku starší dcery Anniny a Kleofáše, jak si s maličkou Marií hraje a jí laská. Marie Kleofášova byla buclaté, silné děvčátko a měla na sobě bílé šatečky bez rukávů, dole na rudém lemování ověšené rudými knoflíky jako jablíčky. Kolem holých pažiček měla věnečky, které byly asi z peří, hedvábí nebo vlny.

III.

Dítěti bylo dáno jméno Maria.

22.—23. září.

Dnes jsem viděla v domě svaté Matky Anny velikou slavnost. Všecko bylo odklizeno. V přední čá-

---

ny. Uprostřed zahrádky byla studna, s mnoha nádržkami, nad sebou postavenými a zapečetěnými, a před studnou zelená vinná réva s krásným červeným hroznem, který visel do načernalého lísu, jehož podoba mi živě připomínala kříž, avšak byl to lís. V dutém kmeni byla nahoře zasazena široká nálevka, na jejímž užším konci visel pytel; tento pytel tiskla dvě pohyblivá ramena jako páky, která s obou stran zasahovala do dutého pně a vymačkávala hrozny, v pytli se nalézající, tak že šťáva vytékala ze pně otvory níže vyvrtanými. Okrouhlá zahrádka, mající v průměru 5—6 střevíců, byla plna něžných zelených, keříků, květin, stromečků a plodů, což vše jako réva bylo uděláno velmi věrně podle přírody a mělo hluboký význam. Viz. Pís. Šalom. 4, 12.

sti domu byly odklizeny pletené zástěny, jimiž byly spací komůrky od sebe odděleny, a tak byla zřízena prostorná jizba. V něm kolem dokola jsem viděla na zemi státi nízkou, dlouhou tabuli se stolním náčiním, připravenou na hostinu. Viděla jsem rozličné stolní náčiní, kterého jsem si však zvláště nepovšimla. Na stole stály lehounké, nahoře proražené nádoby, snad aby se do nich nastrkaly květiny. Byly to asi jakési košíčky. Na bočním stole jsem viděla mnoho bílých, jako kostěných tyčinek, také lžíce v podobě hlubokých mušlí, na nichž na každé bylo upevněno držátko, kroužkem se končící, také zakřivené trubičky, snad k tomu, aby se jimi něco řídkého ssálo.

Uprostřed síně byl postaven jakýsi oltář s červenými a bílými pokrývkami, na němž stála neckovitá, z bílých a červených proutků spletená kolébka, přes kterou byla přehozena modrá pokrývka. U oltáře stál pokrytý pult, na kterém ležely pergamenové svitky modliteb. Před oltářem stálo pět kněží z Nazareta, všichni byli oblečeni v obřadní roucha, jeden z nich pak měl roucho nádhernější; Joachim stál vedle nich. Vzadu za oltářem stálo několik mužů a žen z příznĕ Anniny a Joachimovy, všichni jsouce svátečně oblečeni. Pamatuji se na sestru Anninu, Marahu ze Seforidy, na starší dceru Anninu i na jiné. Matka Anna vstala sice z lůžka, avšak dlela ve své komůrce za ohništěm ležící a neukázala se za obřadů.

Enue, sestra Alžbětina, přinesla děťátko Marii, až po ramínka zavinuté v červenou látku a v průhlednou, bílou roušku, a položila je do rukou Joachimových. Kněží se postavili před oltářem kolem svitků modliteb a modlili se hlasitě. Nejvznešenějšímu z nich drželi jiní dva vlečku.

Poté položil Joachim Dítě prvnímu z kněží na ruce, jenž modle se a obětuje je pozdvihl je a položil do kolébky na oltáři. Potom vzal nůžky, na jejichž konci byla malá nádobka, do níž se jako u kratiknotu

vtlačilo, co se ustřihlo.[1]) Tímto nástrojem ustřihl Dítěti tři chomáčky vlasů, po jednom na spáncích a na temeni hlavy, a spálil je na uhelné pánvi. Pak vzal nádobku s olejem a pomazal Dítě na pěti smyslech, palcem omočeným v masti potřel Dítěti uši, oči, nos, ústa a srdeční důlek. Napsal také jméno Maria na kousek pergamenu a položil jej Dítěti na prsa. Potom vzal zase Dítě Joachim a podal je Enue, jež je odnesla k Anně. Byly ještě zapěny žalmy, načež se začala hostina, které jsem však už neviděla.

Za několik neděl po Mariině narození jsem viděla, že Joachim a Anna putují s děťátkem do chrámu, aby obětovali. Ze zbožnosti a vděčnosti k Bohu, jenž jejich dlouhé hoře proměnil v milost tak podivnou, obětovali dítě v chrámě, jako později svatá Panna obětovala a vykoupila Ježíška v chrámě podle zákona. Druhého dne po svém příchodu vykonali oběť a už tehdy slíbili, že za několik let svou dcerušku zasvětí chrámu. — Potom se vrátili s dítětem do Nazareta.

IV.

Proč byl zaveden svátek narození Panny Marie.

Večer dne 7. září.[2])

Jest takový jásot v přírodě, slyším ptáky zpívati, vidím beránky a kůzlátka poskakovati, a v krajině, kde

---

[1]) Ty nůžky nebyly jako naše obyčejné nůžky zkříženy a spojeny klínkem, nýbrž uváděly se v pohyb perem, asi jako naše kleště na uhlí nebo nůžky na stříhání ovcí.

[2]) Ten večer byla A. K. Emmerichová neobyčejně, ano, jak pravila, nadpřirozeně veselá, třeba že nebyla zdráva. Sv. Panna, zjevivši se jí, dala jí příslíbení, že příštího dne, dne 8. září, kterýž byl také dnem narození A. K. Emmerichové, dostane se jí

stával dům Annin, holubice ve velkých hejnech poletovati jako v radostném opojení. Z domu a jeho okolí už nic není zachováno; teď jest tam pustina. Viděla jsem několik poutníků, opásaných, v rukou měli dlouhé hole, kolem hlavy ovinuté šátky v podobě čepic a putovali tou krajinou směrem k hoře Karmelu. Bydlí tam několik poustevníků, s hory Karmelu tam se uchýlivších; poutníci se jich tázali s podivením, co že znamená ta radost teď zde v přírodě? A dostalo se jim za odpověď, že tomu tak bývá vždy v předvečer svátku Narození P. Marie. Zde v té krajině stával prý patrně dům Annin. Poutník, který kdysi touto krajinou prošel, vyprávěl prý jim, jak před dávnou dobou to prvý zpozoroval jakýsi zbožný muž a jak tento zvláštní zjev byl příčinou, že byl zaveden svátek Narození P. Marie.

Sama jsem nyní viděla, co bylo příčinou svátku. Dvě stě padesát let po smrti přesvaté Panny viděla jsem velmi zbožného muže putovati po Svaté Zemi, aby vyhledal a uctil všecka místa a všecky stopy, které zanechal a posvětil Ježíšův život na zemi. Viděla jsem, že ten svatý muž byl účasten vyššího vedení, a že častěji na jednotlivých místech několik dní byl zdržován velikou vnitřní slastí a rozmanitými zjeveními, které měl a prožíval modle se a rozjímaje. Tak také už po několik roků v noci ze sedmého na osmého září pociťoval velikou radost v přírodě a slýchal rozkošný zpěv v povětří, i byl

---

milosti, že po několik neděl bude jí lze na lůžku se posaditi, ano i vstáti a poněkud se i po jizbě procházeti, což už asi po deset roků učiniti nemohla. Tato připověď se vskutku splnila a dostavila se také všecka duchovní i tělesná utrpení, která jí byla zároveň oznámena, jak bude na příhodném místě sděleno. Dováděla skoro a přec byla naplněna neobyčejnou vroucností. Mluvila o mimořádné radosti, která ovládla celou přírodu pro blížící se svátek Narození P. Marie, a vyjádřila se, že jest jí, jako by jí ráno očekávala nějaká radost — jen aby se (dodala) neobrátila v žalost.

posléze na doléhavou modlitbu ve snách od Anděla poučen, že jest to noc narození přesvaté Panny Marie. Tohoto vysvětlení dostalo se mu cestou k hoře Sinai nebo Horebu. Zároveň mu bylo oznámeno, že tam v jedné jeskyni proroka Eliáše jest zazděná kaple ke cti matky Mesiášovy, a aby obě zprávy sdělil poustevníkům, tam žijícím. Viděla jsem potom, jak přišel k hoře Sinai. Místo, kde nyní stojí klášter, bylo už tehdy obydleno po různu usedlými poustevníky a stráň do údolí se sklánějící byla právě tak příkrá, jako nyní, kdy doprava nahoru se děje vytahovadlem. Viděla jsem pak, že na jeho sdělení slavili tam poustevníci dne 8. září asi r. 250 po prvé svátek narození svaté Panny, a tato slavnost přešla odtud později do veškeré Církve.

Viděla jsem také, jak poustevníci s ním hledali jeskyni Eliášovu a kaplí ke cti svaté Panny. Ale nebylo snadno nalézti tato místa mezi četnými jeskyněmi Esenův a jiných poustevníků. Viděla jsem kolem těchto jeskyň mnoho zpustlých zahrad, v nichž onde tam stály nádherné ovocné stromy. — Pomodliv se, poznal zbožný muž, že jest jim přimětí žida, aby chodil s nimi do těch jeskyň, a do které nebude mu lze vejíti, ta že jest jeskyní Eliášovou. — Viděla jsem potom, jak posílali starého žída do těch jeskyň, a jak on cítil, že z jedné jeskyně s úzkým vchodem opět a opět jest vytlačován, byť se namáhal sebe více, by do ní vnikl. Z toho poznali, že to jeskyně Eliášova. V ní nalezli druhou, zazděnou jeskyni, jejíž vchod zase otevřeli; a to bylo místo, kde se Eliáš modlíval ke cti příští matky Spasitelovy. Veliké, krásné, květované kameny, kterými byla zazděna, byly později vzaty na stavbu chrámu. Také nalezli v jeskyni mnoho svatých kostí proroků a praotců, také nejednu pletenou zástěnu a nářadí k dřívějším bohoslužbám; což všecko bylo zachováno pro kostel.

Při tom jsem také měla mnohé vidění o hoře Horebu a zase jsem to zapomněla. Pamatuji se ještě,

že místo, kde Mojžíš viděl hořící keř, v tamější řeči bylo nazváno asi jako „stín Boha", a že se na ně smí vstoupiti jen bosýma nohama. Viděla jsem tam také horu celou z červeného písku, na které přece rostly velmi krásné plody....

V.

O modlitbě na narození Marie Panny.

Měla jsem nejedno zjevení o sv. Brigitě a byla mi sdělena četná poznání, kterých se dostalo této světici od Marie o jejím početí a narození. Vzpomínám si ještě, že jí svatá Panna řekla: Budou-li těhotné ženy oslavovati předvečer svátku jejího narození postem a zbožnou modlitbou devíti Zdrávas ke cti jejího devítiměsíčního prodlévání v lůně mateřském, a budou li tuto pobožnost opakovati častěji za svého těhotenství, a zvláště v předvečer svého slehnutí, a přijmou-li při tom nábožně svaté svátosti, že přednese jejich modlitbu Bohu a vyprosí jim šťastný porod i za nejtěžších okolností.

Mně pak řekla svatá Panna, zjevivší se mi a blížíc se ke mně, mezi jiným toto: Dnes odpoledne kdo se pomodlí ve zbožné lásce devět Zdrávas ke cti jejího devítiměsíčního prodlévání v lůně mateřském a jejího narození, a tuto pobožnost bude konati po devět dní, ten že denně podá po devíti květech do kytky, kterou Ona v nebi přijme a odevzdá Nejsvětější Trojici, aby modlícímu se vyprosila tím milosti. — Později jsem cítila, jako bych byla vytržena do výše mezi nebe a zemi. Země ležela pode mnou pustá a temná, a v nebi jsem viděla mezi kůry Andělův a řády světců přesvatou Pannu před trůnem Božím. Viděla jsem, jak se jí z pobožností a modliteb země budují dvě slavobrány, dva čestné trůny, z nichž vyrůstaly posléze nádherné chrá-

my, ano celá města. Bylo podivuhodno, že tyto budovy, jak jsem viděla, byly celé sestaveny z bylin, květin a věnců, jejichž rozličné druhy naznačovaly způsob i cenu modlitby jednotlivých lidí i celých obcí. Viděla jsem, že Andělé a svatí přijímají to všecko z rukou modlících se lidí a odnášejí do nebe.

OBĚTOVÁNÍ PŘESVATÉ PANNY MARIE

I.

Přípravy v domě svaté Anny.

Dne 28. října r. 1821 ctihodná sestra A. K. Emmerichová, bdíc a ve stavu jasnozření, vypravovala:

Dívenka Maria bude už jistě brzy odvedena do Jerusalema do chrámu.[1]) Již před několika dny jsem viděla, jak Anna dlela v komůrce svého domu u Nazareta s tříletou dceruškou Marií, jež stála před ní, a jak učíc ji modlitbě, připravovala ji, neboť už asi brzy přijdou kněží, aby děvčátko vyzkoušeli, možno-li je přijmouti do chrámu. Dnes jest v domě Annině slavnost přípravy. Jsou tam hosté, příbuzní, muži, ženy, také děti. Jsou tam také tři kněží, jeden ze Seforidy, synovec otce Annina, druhý z Nazareta a třetí z městečka, které jsouc asi čtyři hodiny vzdáleno od Nazareta, leží na jakési hoře. Jméno toho městečka se počíná slabikou „Ma...“ Tito

[1]) Obětování Marie P. v chrámě a její pobyt tamže jest církevní autoritou dostatečně zaručen. Dne 21. listopadu slaví se všeobecně mší sv. i officiem památka obětování Marie Panny. Již z dob apoštolských jest svědkem této tradice biskup Evodius (Niceph. Histor. Eccles. l. II. c. 3). Řehoř Nyss., Epifanius, Řehoř z Nikom., Řehoř Thessal, Jan Damašský a jiní svatí otcové dosvědčují totéž. Řecká církev slaví tento svátek aspoň už po jedenácte století. — Dokonce i v Koranu (Sura Imram, v. 31 a n.) líčí se obšírně pobyt Marlin ve chrámu.

kněží přišli, dílem aby zkoušeli děvčátko Marii, je-li schopno zaslíbiti se službě chrámové, dílem aby ukázali, co na jeho šatečkách třeba zhotoviti podle určitého střihu církevního. Oblek byl trojí, každý jiné barvy, a každý se skládal ze sukénky, náprsníčku a pláštíku. K tomu náležely ještě dva neuzavřené věnce z hedvábí a z vlny a korunka nahoře uzavřena obloučkem. Jeden z kněží sám přistřihl některé části tohoto oděvu a nařídil všecko, jak bylo čeho třeba.

Po několika dnech, dne 2. listop., vypravovatelka pokračovala:

Dnes viděla jsem velikou slavnost v domě rodičů Mariiných. Ale nevím, stalo-li se to právě v tento den, či byl-li mi obraz jen ještě jednou opakován, neboť již v posledních třech dnech jsem viděla takové věci, ale zase mi vymizely z pamětí pro rozličná utrpení a vyrušování. Ti tři kněží byli ještě v domě a kromě nich ještě mnoho příbuzných a jejich dceruška, jako na př. Maria Heli a její sedmiletá dceruška Marie Kleofášova, která jest mnohem statnější a silnější než děvčátko Maria. — Maria jest velmi něžná a má načervenale rusé, hladké, na konci zkadeřené vlasy. Umí už čísti a všickni žasnou nad moudrostí jejích odpovědí. Maraha, sestra Annina ze Seforidy, jest tam také s dceruškou a kromě ní jiné příbuzné s malými děvčátky.

Šatečky Mariiny, částečně od kněží střižené, ušily ženy. O této slavnosti oblekli je dívence v různých dobách a při tom jí dávali všelijaké otázky. Všecko to se dálo slavnostně a vážně, a třeba že staří kněží to konali s vlídným úsměvem, přece nemohli přítomní tu a tam potlačiti podivení nad moudrými odpovědmi Mariinými, a její rodiče radostí slzeli.

Slavnost se konala ve čtverhranné komnatě vedle jídelny. Světlo padalo otevřeným otvorem ve stropě, který byl potažen florem. Na zemi byl rozprostřen červený koberec a na něm stál oltář s červenou a bílou pokrývkou, na němž čaloun s vyšitým

nebo všitým obrazem[1]) opřen byl o jakousi schránku, obsahující svitky Písma sv. a modlitеb, zakrývaje jí jako oponka. Před tímto oltářem, na němž kromě tří slavnostních obleků Mariiných ležely ještě jiné látky, které příbuzné věnovaly do výbavy Dítěte, stál, jsa stupni vyvýšen, jakýsi malý trůn. — Joachim a Anna a ostatní členové příbuzenstva byli tu shromážděni. Ženy stály poněkud vzadu a malá děvčata po boku Mariině. — Kněží vstoupili bosýma nohama. Bylo sice přítomno pět kněží, ale jen tři z nich, oblečení jsouce v obřadní roucha, vykonávali obřady. Jeden z kněží bral s oltáře šatečky po částech, vysvětloval jejich význam a podával je Annině sestře ze Seforidy, která je oblékala Dítěti.

Oblékla jí nejprve žlutavou sukýnku háčkovanou a přes ni pestrý, na prsou tkanicemi zdobený škapulíř čili náprsník. Přehodil se kolem krku a pak se kolem těla sešněroval. Na to jí oblékla hnědý plášť s výkrojky pro ruce, které však zakrývaly ústřižky látky na ramenou přišité a dolů visící. Plášť byl ko-

---

[1]) Byl to obraz muže, tuším že Mojžíšův. Byl zahalen do širokého pláště modlitebního, který nosil, šel-li na horu, aby si od Boha něčeho vyžádal. Na obraze nedržel Desek Zákona v rukou, nýbrž měl je zavěšeny po boku nebo na rukou. Mojžíš byl velmi veliký a širokých ramen. Měl ryšavé vlasy. Jeho hlava byla velmi vysoká a špičatá jako homole cukru, nos veliký a ohnutý. Na širokém čele měl nahoře dva výčnělky, podobné rohům, které byly k sobě obráceny. Nebyly tak tvrdé jako rohy zvířat, byly potaženy měkce kůží a byly jako žebérkované nebo pruhované; jako dva nahnědlé vráskčité hrbolky vyčnívaly jen maličko z čela. Měl je už jako dítě v podobě malých bradavíček. Dodávaly mu neobyčejného vzezření. Pohled na ně byl mi skoro nepříjemný, poněvadž mi bezděky připomínaly obrazy Satanáše. Viděla jsem nezřídka takové hrbolky na čelech starých proroků a mnohých starých poustevníků. U některých také jen jeden hrbolek uprostřed čela. — Vypravujíc o útěku do Egypta zmínila se o podobné oponě s obrazem, myslila však, že představuje Melchisedecha.

lem krku vystřižen, avšak od prsou až dolů uzavřen. Na nohou měla Maria hnědé sandály se zelenými tlustými podešvy. Její červenavě zlatisté, na konci zkadeřené vlasy byly hladce sčesány. Kolem hlavy jí ovinula věnec z bílé vlny nebo hedvábí, do něhož v jistých mezerách byla vpletena pruhovaná péra, na prst široká a do vnitř zahnutá. Znám tam v tom kraji ptáka, s něhož jsou tato péra. Na to přehodila Dítětí přes hlavu veliký, popelavě šedý čtverhranný šátek, který ji zahaloval a pod pažemi se zapínal, že ruce v něm spočívaly jako ve dvou okách. Vypadal jako plášť, který na sebe bral kdo konal pokání nebo kdo se chystal k modlitbě nebo na cestu.

Když Maria stála takto oblečena, dávali jí kněží rozmanité otázky, které se vztahovaly na způsob života chrámových panen. Kromě jiných věcí řekli: „Zaslíbivše tě Chrámu, učinili tvoji rodiče slib, že nebudeš požívati ani vína ani octa ani hroznů ani fíků; co chceš ještě sama připojiti k tomuto slibu? To si rozmysli za jídla.“ — Židé však, a zvláště židovská děvčata, pili rádi ocet a také Maria pila jej ráda.[1])

Když bylo Marii dáno několik takových otázek, svlékli jí první šat a oblekli druhý. Nejprv blankytnou sukýnku, bohatěji zdobený náprsník, bleděmodrý pláštík, bílý, jako hedvábí se třpytící závoj se záhyby v týle jako závoj jeptišek, který byl na hlavě připevněn věnečkem z pestrých hedvábných poupátek se zelenými lístečky. Poté jí kněží přehodili přes obličej závoj, který byl nahoře stažen jako kápě. Byly na něm v jistých mezerách upevněny tři sponky, které bylo lze zatknouti do zadu hlavy, a tak závoj ze třetiny, z polovice nebo zcela s obličeje odcloniti. Byla poučena, jak si s tím závojem počínati, jak jej při jídle zdvíhati a zase spouštěti, jak, je-li tázána, odpovídá-li atd. Byla poučena také o všelija-

[1]) Ve IV. Mojž. 6, 3. stojí psáno, že těm, kteří se zaslíbili Bohu, jest se zdržovati octa.

kých jiných pravidlech a zvycích při jídle, k němuž se poté celé shromáždění odebralo do sousední místnosti.

Za jídla seděla Maria mezi dvěma kněžími, třetí seděl naproti ní. Ženy a děvčata seděly na konci stolu zvláště, jsouce odděleny od mužů. Za jídla bylo děvčátko ještě častými otázkami a odpovědmi zkoušeno, jak činiti se závojem. Také jí řekli: „Teď ještě smíš všech jídel požívati" a podávali jí rozmanitých pokrmů, aby ji zkoumali ve zdrželivosti. Avšak Maria si brala jen málo z několika málo pokrmů, a dětskou moudrostí svých odpovědí budila v nich veliký úžas. Za jídla i za zkoušky viděla jsem Anděly po jejím boku, kteří jí ve všem skýtali pomoci a pokynů.

Po jídle se odebrali opětně všichni do místnosti před oltář, kde Dítě ještě jednou svlékli a oblékli pak do slavnostního roucha. Tímto oblekem byla fialově modrá, žlutě květovaná sukýnka, přes niž se oblékl pestře vyšívaný náprsník nebo živůtek, který se končil do špičky a jsa na obou bocích sešit se zadní půlkou, sukýnku nabíral. Přes to se přehodil fialově modrý pláštík, širší a skvostnější než plášť předešlé; vzadu na konci byl zaokrouhlen a vůbec trochu táhlý. Plášť měl vpředu na obou stranách shora dolů po třech stříbrem vyšitých páskách a mezi nimi jako rozhozená zlatá poupátka růží, na prsou byl spiat tkanicí, která, aby netlačila, byla provléknuta knoflíkem na náprsníku upevněném. Až pod náprsník byl plášť roztřížen a vzdouval se na obou bocích ve dva záhyby, v nichž spočívaly ruce. Od náprsníku počínaje byl plášť zapiat knoflíky nebo háčky, a poněvadž okraje byly spojeny, bylo odtud dolů viděti pět pásků vyšívání. Také lem byl vyšit. Zadní polovina pláště splývala v bohatých záhybech, které bylo viděti po obou bocích podle ramen. — Potom jí vložili na hlavu veliký třpytivý závoj, který s jedné strany se jevil oku bílý a s druhé fialověmodrý. Koruna, kterou jí tentokráte postavili na hlavu, byla z tenkého, širokého obloučku, jehož hořejší okraj,

širší než spodní, měl zoubky a knoflíčky. Tato korunka byla nahoře uzavřena pěti sponkami, které se sbíhaly v knoflík. Přes tyto sponky bylo nataženo hedvábí, kdežto kroužek koruny, který se uvnitř leskl zlatem, byl ozdoben růžičkami z hedvábí a pěti perlami nebo drahými kameny.

V tomto slavnostním rouchu, jehož význam jí také kněz při každém jednotlivém kousku byl vyložil, přivedli Marii na schodovitý výstupek a postavili před oltář. Děvušky stály jí po boku. Tady prohlásila, k jakému odříkání se ve službách Chrámu zavazuje. Že nebude jísti ani masa ani ryb, ani nebude píti mléka, nýbrž jen nápoj připravovaný z vody a ze dřeně jistého sítí, který pijí chudí lidé v Zaslíbené zemi, jako u nás na venkově vodu rýžovou nebo ječmennou; někdy že si přimísí do vody šťávy terebintové. Tato šťáva jest jako bílý olej, táhne se, velmi občerstvuje, avšak nemá té jemné chuti jako balšám. Odříkala se všeho koření a slibovala, že nebude jísti žádného ovoce vyjma jisté žluté jahody, které rostou v hrozníčkách. Znám je dobře, jedí je tam děti a chudší lidé. Dále slibovala, že bude spáti na holé zemi a třikrát v noci vstávati k modlitbě. Jiné panny vstávaly jen jednou v noci.

Rodiče Mariini byli hluboce dojati jejími slovy. Joachim vzal Dítě do náručí a zvolal: „O mé drahé dítě! To jest příliš tvrdé! Budeš-li žíti tak přísně, tvůj starý otec tě již nikdy ani nespatří". Toho všeho nebylo lze vyslechnouti bez pohnutí. Kněží však jí řekli, aby jako druhé panny vstávala jen jednou v noci k modlitbě, a stanovili jí ještě jiné zmírňující podmínky, na př. aby o velikých svátcích jedla ryby. V Jerusalémě, v dolejší části města býval veliký trh rybí. Voda se tam přiváděla z rybníka Bethhesdy. Když kdysi rybník ten vyschl, zamýšlel Herodes Veliký vykopati studnu a postaviti vodovod a na zaplacení útrat prodati posvátná roucha a nádoby chrámové. Z toho div že nevypuklo povstání. Se všech končin země přispěchali do Jerusalema Esenové a

vzepřeli se tomu; neboť Esenové měli dozor nad kněžskými rouchy, to mi teď náhle přišlo na mysl. — Dále mluvili kněží k malé Marii: „Mnohé z ostatních panen, které bez výbavy a bez platu za stravu jsou přijaty ke Chrámu, jsou se svolením rodičů zavázány, jakmile to dovolí jejich síly, práti kněžská, krví potřísněná roucha a jiné hrubé vlněné látky. Jest to těžká práce a nejednou při ní krvácejí ruce, tobě však není toho třeba, poněvadž tvoji rodiče tě budou při Chrámě vydržovati". Maria prohlásila na to bez váhání, že také tuto práci ráda bude konati, bude-li pokládána toho hodnou. Za takového zkoumání a odpovídání byla slavnost obláčky ukončena. Za posvátného toho úkonu viděla jsem Marii často zdánlivě tak vyrůstati mezi kněžími, že byla vyšší než oni, v čemž se mi jevil obraz její moudrosti a milosti. Kněží nevycházeli z radostného úžasu.

Na konci úkonu jsem viděla prvního kněze, an žehná Marii. Stála na povýšeném, nízkém trůnu mezi dvěma kněžími, ten, jenž ji žehnal, stál naproti ní, druzí dva pak za ním. Kněží se modlili střídavě ze svitků, a první kněz jí žehnal rukama nad ní vztaženýma. — Při tom bylo mi dopřáno podivuhodného pohledu do nitra svatého Dítěte Marie. Viděla jsem, že požehnáním knězovým jest jako všecka prozářena, a pod jejím srdcem spatřila jsem v nevýslovné slávě týž zjev, který jsem zřela, pozorujíc Nejsvětější v Arše Úmluvy. V zářícím obrysu podoby kalichu Melchisedechova viděla jsem nevýslovné, skvoucí tvary Požehnání. Bylo to jako pšenice a víno, jako tělo a krev, které se snaží sjednotiti. Zároveň jsem viděla, jak se nad tímto zjevem její srdce otevřelo jako dveře chrámové a jak do tohoto jejího otevřeného srdce vešlo Tajemství, kolem něhož se utvořil jakýsi baldachýn z rozličných významných drahých kamenů, a bylo to, jako bych viděla Archu Úmluvy vcházeti do Velesvatyně chrámu. Když se to stalo, tu uzavíralo její srdce takřka největší poklad, který tehdáž byl na zemi. Neviděla

jsem ho už, viděla jsem jen svaté Dítě, proniklé jasem žhavé vroucnosti. Viděla jsem ji jako proměněnou a jako nad zemí se vznášející. — Za tohoto zjevení jsem poznala, že také jeden z kněží[1]) vnuknutím Božím dospěl vnitřního přesvědčení, že Maria jest vyvolenou nádobou Tajemství spásy, neboť viděla jsem, že ho zasáhl paprsek z Požehnání, které, jak jsem viděla, obrazně vešlo do ní.

Kněží přivedli poté požehnané Dítě v jeho nejslavnostnějším rouchu k pohnutým rodičům. Anna pozdvihla Marii k hrudi a políbila ji se slavnostní něžností. Joachim, hluboce dojat, podal jí vážně a uctivě ruku. Starší sestra Mariina objala požehnané a slavnostně přistrojené děvčátko mnohem živěji než Anna, jež si ve všem počínala rozvážně a umírněně. Maria Kleofášova, malá neť svatého Dítěte, vzala ji, jako to dělávají všecky děti, radostně kolem krku.

Když pak všichni přítomní byli Dítě takto pozdravili, svlékli jí slavnostní roucho, i objevila se zase v obvyklém oděvu.

K večeru se většina přítomných, mezi nimi také kněží, navrátila do svých domovů. Viděla jsem je ještě stoje posvačiti, na nízkém stole stály malé misky a šálky s malými chleby a s ovocem. Pili všichni z jednoho poháru. Ženy jedly zvláště.

II.

Odchod Mariin z otcovského domu.

Vstoupila jsem do domu rodičů Mariiných v době noční. Viděla jsem, že příbuzní, kteří tam byli, ještě většinou spí. Rodina pak konala přípravy na

[1]) Vypravujíc totéž v roce 1820, pronesla mínění, že to byl Zacharias.

cestu. Několikaramenná visací lampa hořela před ohništěm. Pomalu jsem viděla všecky obyvatele domu v činnosti.

Joachim byl už včera ráno napřed poslal do chrámu služebníky s obětními zvířaty; po pěti z každého druhu a nejkrásnější, která měl. Bylo jich slušné stádo. Teď jsem ho viděla, že nakládal cestovní potřeby na soumara, který stál před domem. Obleky Mariiny byly hezky srovnány do vaků — každý zvlášť — a na zvíře upevněny zároveň s dary pro kněze. Soumar dostal pořádný náklad. Střed jeho zad pokrýval široký vak, který byl pohodlným sedadlem. Anna a ostatní ženy všecko už srovnaly do uzlíků, které bylo lze kamkoliv zavěsiti. Avšak také rozličné koše jsem viděla viseti po obou bocích osla. V jednom z těchto košů, který byl břichatý jako polévkové hrnce bohatých lidí a měl kulaté víko, jež v polovičce rozděleno se otvíralo, byli ptáci velikosti koroptve. Ostatní koše jako putny, v nichž se nosí hrozny, obsahovaly rozmanité ovoce. Když měl osel celý náklad, natáhli přes všechno velikou pokrývku, na níž visely tlusté třapce.

V domě jsem viděla vše v činnosti, jak to bývá před cestou. Viděla jsem mladou ženu, starší sestru Mariinu, s lampou čile sem a tam choditi. Viděla jsem, že její dcera, Marie Kleofášova, většinou se jí drží po boku. Zpozorovala jsem ještě jednu ženskou, kterou jsem pokládala za služku. Viděla jsem, že také dva kněží jsou ještě v domě. Jeden z nich byl stařičký muž, měl na hlavě kapuci, která na čele vybíhala do špičky a uši zakrývala laloky. Jeho vrchní oděv byl kratší než spodní a na něm visely řemeny jako nějaká štola. Byl to týž, jenž včera hlavně zkoušel Marii a jenž jí žehnal. Také teď ještě jsem ho viděla dávati Dítěti mnohá ponaučení. Maria, jíž bylo něco přes tři léta, byla něžná a útlá a přec už tak vyrostlá jako u nás dítě pětileté. Měla červenavě světlé, hladké, na konci však zkadeřené vlasy a delší než sedmileté děvčátko Marie Kleo-

fášova, jejíž světlé vlásky byly krátké a kudrnaté. Děti jako dospělí měli na sobě většinou všichni dlouhé šaty z nahnědlé, nebarvené vlny.

Mezi všemi přítomnými budili mou pozornost zvláště dva pacholíci, kteří, jak se zdálo, ani z rodiny nebyli a nikoho si ani nevšímali. Vypadalo to, jako by jich nikdo ani neviděl. Byli však velmi milí a líbezní se svými světlými, kučeravými vlásky a se mnou hovořili. Měli už knihy, myslím, že na učení. Malá Maria neměla knih, třeba že už uměla číst. Nebyly to však takové knihy, jaké máme my, nýbrž byly to dlouhé, as půl lokte široké pruhy, navinuté na hůlku, na jejíchž obou koncích vyčníval knoflík. — Větší z obou pacholíků otevřel svůj svitek, přiblížil se ke mně a přečetl a vysvětlil mi něco z toho svitku. Byla to zlatá písmena, mně dočista nepovědomá, nespojovaná, s prava na levo psaná, a každé písmě, zdálo se mi, znamenalo celé slovo. Řeč mi zněla zcela cize, rozumněla jsem však přece. Bohužel, zapomněla jsem teď, co mi vysvětloval, bylo to něco o Mojžíšovi; snad si zase vzpomenu. Menší pacholík držel v rukou svůj svitek jako hračku, hopkoval po dětsku sem a tam a pohrával si svým svitkem, mávaje jím ve vzduchu. Ani nepovím, jak milé mi byly ty děti; byly jinačí než všichni přítomní, kteří jich, jak se zdálo, ani nepozorovali.

Takto mluvila vypravovatelka s dětinským zalíbením dlouho o těchto pacholících, nemohouc přesně stanoviti, kdo vlastně byli. Když však byla pojedla a zdřímla, řekla rozpomínajíc se:

Tyto pacholíky jsem viděla v duchovním smyslu, tenkrát tam nebyli přítomni přirozeným způsobem. Byli jen obrazy proroků. Starší nesl svitek velmi vážně. Ukázal mi v něm místo ve třetí kapitole II. knihy Mojžíšovy, jak Mojžíš vidí v hořícím keři Hospodina, který mu praví, aby zul obuv. Vysvětlil mi toto místo, že jako keř hoří a neshoří, tak teď také vzplanul oheň Ducha Svatého v dítěti Marii a že ona s nevědomostí pravého dítěte nese tento

svatý plamen v sobě. Naznačovalo to také blížící se spojení Božství s člověčenstvím. Oheň jest prý obrazem Boha, keř obrazem lidí. Také sezutí obuvi mi vysvětlil pacholík, avšak už si dobře nevzpomínám výkladu; znamenalo to tuším, že nyní se odloží schrána, aby podstata vystoupila, že zákon se naplní a že jest tuto více než Mojžíš a proroci. Druhý pacholík nesl svitek na tenké hůlce jako praporeček ve větru se třepotající; to znamenalo, že se Maria nyní radostně dává na svou cestu, na svou dráhu životní, že se podjímá úkolu, státi se matkou Vykupitelovou. Tento pacholík si počínal jako dítě a pohrával si svým svitkem. To znamenalo dětskou nevinnost Marie, na níž spočívala tak veliká přípověď, a jež majíc tak svaté určení, přece si hrála jako dítě. Vlastně mi tito pacholíci vysvětlili sedm míst ze svých svitků, avšak pro samé vyrušování — nemám ani chvilíčku pokoje — všecko mi vypadlo z paměti, kromě toho, co jsem pověděla. — O můj Bože, zvolala tu vypravovatelka, jak krásné a hluboké, jak prosté a jasné je vše, co zřím, a nejsem s to, abych to řádně vypravovala a tak zapomínám, ach přemnoho zapomínám pro ty bídné, odporné věci tohoto ubohého života.[1])

As před rokem, v polovici listopadu r. 1820, vypravovatelka sdělujíc vidění o obětování Marie zmí-

[1]) Člověk se až ulekne té násilnosti, kterou se padlý život zmocňuje člověka, uváží-li, co že této omilostněné duši bylo zapomenouti pro pozemskost, které nemilovala. Každý rok v této době vídala obraz odchodu Mariina do chrámu, a pokaždé zasahovali do té události nějak oba proroci, v podobě pacholíků se zjevující. Nevidí jich však ve zjevení v jejich skutečném věku, nýbrž ve věku dětském, poněvadž se události neúčastnili osobně, nýbrž měli při ní jen význam symbolický. Uvážíme-li pak, že také malíři na historických obrazech takové osoby, které mají jen osvětliti nějakou pravdu, zpravidla zobrazují ne v jejich skutečné podobě, nýbrž v podobě hochů, genií nebo andělů, vidíme, že tento způsob malby není jejich básnickým objevem, nýbrž že tkví přímo ve zjevech samých; neboť ani naše vidoucí neobjevila tohoto zjevu, ale byl jí tak ukázán.

nila se také o zjevení prorockých pacholíků, a to za těchto okolností:

Dne 16. listopadu večer položili nedaleko lože A. K. Emmerichové, jež spala, kajícný pás, jejž si zhotovil jakýsi člověk, toužící po sebemrtvení. Ale nemaje prozíravého vedení duchovního, zrobil si kajícník pás ze silného řemene, do něhož narážel hrůzu hřebů, a proto jej vydržel sotva hodinu na těle. — Sotva že řemen položili asi dva střevíce od spící Emmerichové, odtrhla rychle od něho ruce řkouc: „To jest holý nerozum a nesmysl; sama také vnitřním vnuknutím byvši vybídnuta, nosila jsem v dřívějších letech po dlouhou dobu takový kajícný pás, abych se mrtvila a přemáhala, ten však byl z kratičkých, hustě zasazených bodlin z mosazného drátu. Avšak tenhle pás skoro usmrcuje; ten člověk sám si jej udělal velmi pracně, měl však jej na sobě jen jednou malou chvilku. Bez dovolení rozumného vůdce duchovního nesmí se nikdy cosi takového činiti; toho ovšem on nevěděl, neboť ve svém postavení neměl vůbec žádného duchovního vůdce. Takové přepínání více škodí než prospívá."

Následujícího jitra, vypravujíc o nočním vidění, které měla na způsob cesty ve snu, jejímž zakončením byl vynořivší se obraz odchodu Marina do chrámu, řekla, sdělivši mnoho jiných věcí: „Potom jsem přišla do Jerusalema, nevím už přesně, v které době, avšak byl to obraz z doby starých židovských králů. Zapomněla jsem to. Potom jsem putovala k Nazaretu, do domu sv. matky Anny. Před Jerusalemem přidružili se ke mně dva pacholíci, ubírali se touž cestou; jeden z nich nesl svitek Písma velmi vážně; avšak mladší měl svitek připevněný na hůlčičce a pohrával si jím vesele ve větru jako praporečkem. Rozmlouvali se mnou radostně o náplni času, o níž jest řeč v jejich proroctvích, neboť byli obrazy proroků. Měla jsem u sebe ten přemrštěný kajícný pás onoho člověka, který mi včera přinesli, i ukázala jsem jej, nevím už z jakého pod-

nětu, jednomu z těchto pacholíků proroků, který byl obrazem Eliáše. Ten však mi řekl: „To jest pás mučednický, který není dovoleno nositi. Na hoře Karmelu jsem také zhotovil a nosil pás a zanechal jsem jej všem synům svého řádu, karmelitánům. Tenhle pás ať nosí onen člověk, bude mu mnohem užitečnější."

Potom mi ukázal pás zšíři ruky, na němž byly nakresleny všelijaká písmena a čáry, které znamenaly rozličná sebepřemáhání a bojování, a ukazoval na rozličná místa řka: „Toto by mohl nositi onen člověk po osm dní, toto jeden den..." — Ach, přála bych si, aby ten dobrý člověk to věděl!

Když jsme se přiblížili k domu svaté matky Anny a já jsem chtěla vstoupiti, nemohla jsem a můj vůdce, můj Anděl Strážný mi řekl: „Jest třeba, aby ses nejprve zbavila mnoha věcí, jest třeba, aby ti bylo devět let". Nevěděla jsem, jak to dokázati, on však mi pomohl, nevím už ani jak; tři léta bylo však třeba vymazati z mého života dočista, ona tři léta, kdy jsem se tak strojila a kudy jsem chodila, jen na to jsem myslila, abych byla švarnou dívčicí. — Bylo mi tedy náhle devět let, i mohla jsem pak s pacholíky proroky vejíti do domu. Tu vyšla proti mně tříletá malá Maria a měřila se se mnou a byla tak veliká jako já, když přistoupila ke mně. Ach! byla tak vlídná, tak mílá a přece tak vážná!

Hned poté jsem stála v domě u pacholíků proroků. Zdálo se, že nás nepozorují, také jsme nikomu nepřekáželi. Proroci, kteří přece už před mnoha sty let byli starci, nedivili se pranic, že jsou zde mladými hochy, a ani já, jež jsem přece už jeptiškou čtyřicet a několik let, nikterak jsem se nedivila, že jsem teď takovým malým, devítiletým selským děvčetem. Jsem-li mezi těmito svatými lidmi, nedivím se ničemu, než zaslepenosti a hříšnosti lidí".

Potom vypravovala o přípravách na cestu Marinu do chrámu, jako všecka léta touto dobou. —

Že bylo třeba, aby vstoupila do obrazu s pocitem,

že jest devítiletým dítětem, má bezpochyby důvod ten, že ve skutečnosti nebyla přítomna právě tak, jako proroci, a proto že byla přenesena do věku dětského; hoši znamenali vyplnění proroctev, ona pak patření na toto vyplnění. — Cítila se zvláště nucena, odložiti ty tři roky, kdy byla trochu marnivá v oděvu. To se zdá míti příčinu v tom, že Maria o této události byla oblečena v různé slavnostní obleky, a patřící bylo hleděti na ně se stejnou pokorou jen podle jejich duchovního významu. — Že dítě Maria se s ní měří, znamená asi: jen v nevinném věku dětství možno ti na tuto svatou událost prostě a důstojně patřiti; nebo také: hleď, mně jsou tři léta a tobě devět, a přec jsem zrovna tak velká jako ty, neboť svým nitrem převyšuji svá léta....

III.

Cestou do chrámu.

Viděla jsem, že s úsvitem dne se vydali na cestu do Jerusalema. Dítě Maria byla tak žádostiva chrámu, že vyběhla z domu k soumarům. Pacholíci proroci a já jsme stáli u dveří a hleděli za ní. Pacholíci mi ukazovali ještě některá místa ve svých svitcích; na jednom místě stálo, jak nádherný jest chrám, avšak svaté Dítě chová v sobě něco ještě nádhernějšího...

Výprava měla dva soumary. Jednoho osla, který měl veliký náklad, vedl služebník, vždy kus před průvodem. Na druhém oslu, který měl také náklad a stál před domem, bylo upraveno sedadlo, a na něj posadili Marii. Byla oblečena v tu prvou žlutavou sukýnku a byla zahalena do velikého závoje nebo plachetky do nepohody, která byla kolem těla stažena, tvořic jakési rukávce pro obě paže. Joachim vedl osla a držel v ruce dlouhou hůl s velikým,

kulatým knoflíkem nahoře, podobnou holi poutnické. Anna šla s malou Marií Kleofášovou několik kroků napřed. Jedna služka šla celou cestu s nimi. Kromě toho vyprovodilo je kus cesty několik žen a dětí. Byly to příbuzné, které od nich odcházely tam, kde se oddělovaly cesty k jejich domovům. Také jeden z kněží provázel poutníky kus cesty.

Měli sice s sebou svítilnu, ale viděla jsem, že mým očím její světlo zcela hasne před oním světlem, kterým v nočních obrazech cest svaté Rodiny a také jiných světců jsem vídala cestu kolem nich ozářenu, nepozorujíc však, že by také oni toto osvětlení viděli. S počátku mi bylo, jako bych s pacholíky proroky kráčela za Dítětem Marií, a později, když šla pěšky, jí po boku. Pacholíky však jsem slyšela čas od času zpívati žalm XLIV.: „Vytrysklo ze srdce mého slovo dobré ..." a žalm XLIX.: „Bůh Hospodin promluvil ..." a dověděla jsem se od nich, že tyto žalmy budou zpívati dva chory až Dítě bude přijímáno ve chrámě. Že to pak uslyším, až tam přijdou.

Cesta, jak jsem viděla, vinula se s počátku s pahorku, pak zase stoupala. Když už bylo ráno a bílý den, viděla jsem průvod zastaviti se u studánky, z níž vytékal potok; byla tam louka. Cestující odpočívali u balšamového křoviska. Pod takovými balšamovými křovisky bývaly stavěny kamenné mísky, do nichž se sbíral kapající balšám, kterým se pocestní občerstvovali a kterým si plnili džbánky. Byla tam také křoviska s nějakými bobulemi, které si trhali a jedli. Také malé chleby jedli. Tam už nebylo pacholíků proroků. Jeden z nich byl Eliášem, druhý, jak se mi zdálo, Mojžíšem. Dítě Maria ovšem je viděla, neříkala však nic. Viděla je asi tak, jako člověk v dětství vídává u sebe zjevení svatých dětí a v dospělejším věku zjevení svatých panen a paniců, nesděluje toho nikomu, poněvadž v takovém stavu jest zcela tich a v sebe pohřížen.

Později jsem je viděla zajíti do osamělého dvorce, kde se jim dostalo dobrého přijetí i pohoštění.

Jak se mi zdálo, bydlili tam jejich příbuzní. Odtamtud poslali malou Marii Kleofášovu domů. — Ten den jsem je viděla ještě několikráte na této pouti, která je dosti klopotná. Jdou přes hory a doly. Často leží chladná mlha a rosa v údolích, leč vidím také, že někdy kráčejí výsluním a tam jest teď samý květ.

Dříve než přišli na nocleh, překročili říčku. Nocovali v hospodě na úpatí hory, na níž leželo město. Bohužel nemohu už určitě udati jména tohoto města. Vídala jsem je také a proto se ve jméně velmi snadno zmýlím. Řeknu tedy, ne však zcela jistě, jen tolik: Putovali as tou cestou, kterou Ježíš kráčel v září svého třicátého roku z Nazareta do Bethanie a pak ke křtu Janovu; toutéž cestou ubírala se také svatá Rodina na útěku z Nazareta do Egypta. První zastávku na tomto útěku učinili v Nacaře, v malé vesničce, která leží mezi Masalothem a městem na výšině položeném, a to blíže tohoto města. Vidím pořád kolem dokola tolik měst a vsí, jejichž jména slyším, že tato jména velmi snadno spletu. Město vysoko položené jest roztroušeno po svahu hory, ačli k němu náležejí všecky ty části, v něž je rozděleno. Není tam vody, proto ji tahají nahoru provazy. Jsou tam staré, polozbořené věže. Na temeni hory jest věž jako hlídka nějaká a pak nějaké stavení s velikými trámy a provazy, aby se vytahovaly věci z níže ležících částí města. S tou spoustou provazů vypadá to skoro jako lodní stěžně. Od paty hory jest nahoru dobrá hodina. Avšak oni se uchýlili do hospody dole pod horou. S této hory jest viděti velmi daleko. V jedné části města bydlili pohané, kteří byli jaksi otroky Židů, jsouce nuceni konati rozmanité práce robotné; tak na př. pracovali na stavbě chrámu a jiných budov.[1])

[1]) Z polohy města a ze zmínky o těchto dílem pohanských obyvatelích, jakož i o tom, že Ježíš ve svém 30. roce tímto směrem se ubíral ke křtu, možno souditi, že město to bylo Endor,

Dne 4. listopadu r. 1821. řekla:

Dnes večer jsem viděla Joachima a Annu s dítětem Marií, se služkou a služebníkem, který často s oslem těžkým břemenem obtíženým je předcházel, přijíti do hospody dvanáct hodin od Jerusalema. Tam se setkali se stádem obětních zvířat, které poslali napřed, které však ihned táhlo dále; Joachim tam byl asi velmi dobře znám, byl jako ve svém. Jeho obětní zvířata se tam vždycky zastavovala. Tam se také stavěl, když se od pastýřů, kde žil v skrytě, vracel do Nazareta. Viděla jsem tam dítě Marii spáti u matky. — Měla jsem v těchto dnech tolik činiti s dušemi v očistci, že jsem pro ně, myslím, zapomněla některých příhod z cesty do Jerusalema.

Dne 5. listopadu 1821 vypravovala:

Dnes večer jsem viděla dítě Marii s rodiči přijíti do města, které leží mezi půlnocí a západem sotva šest hodin od Jerusalema. Jmenuje se Bethoron a leží na úpatí hory. Přišli sem cestou přes říčku, která tekouc na západ se vlévá do moře v krajině kolem Joppe, kde Petr učil po seslání Ducha Svatého. U Bethorona byly svedeny veliké bitvy, viděla jsem je a zase zapomněla. (Jos. 10, 11. I. Makk. 7, 39—49.) — Tamodtud měli ještě asi dvě hodiny na to místo silnice, odkud viděti Jerusalem. Slyšela jsem také jméno té silnice nebo toho místa, avšak už ho nedovedu jmenovati určitě.[1]) Bethoron jest veliká obec a jest městem Levitů. Rostly tam velmi krásné,

---

neboť v denních svých viděních z učitelského života Ježíšova viděla ho v polovici září prvního roku učitelské činnosti na cestě ke křtu v malé vesnici pod Endorem slaviti sobotu a ve vysoko položeném, poněkud zpustlém Endoru poučovati Kananity, kteří se tam usadili po porážce Sisery, k jehož lidu jejich předci náleželi.

[1]) Upamatovala se, že jméno to zní jako Marion (snad Marom, t. j. výšina, místo vyvýšené). Jak známo, vedla silnice z Jerusalema mimo Bethoron do Nikopole a Lyddy. Vypravovatelka

veliké hrozny a mnoho jiného ovoce. Svatá rodina se uchýlila do domu velmi spořádaného, k přátelům. Muž byl učitelem. V domě byla škola levitů a bylo tam ještě mnoho dětí. Čemu jsem se však zvláště divila, bylo, že jsem tam také viděla některé ženy z příbuzenstva Annina s jejich dceruškami, o nichž jsem se domnívala, že se cestou od nich vrátily domů. Avšak jak jsem nyní viděla, přišly tam kratší cestou před nimi, bezpochyby, aby ohlásily příchozí. Byly tu příbuzné ženy se svými děvuškami z Nazarethu, Sephoridy, Zabulonu a z tamějšího okolí, z nichž některé byly už na zkoušce v domě Annině; např. starší sestra Mariina a její dceruška, Maria Kleofášova, a Annina sestra ze Seforidy se svými dcerami.

Dítě Maria udělala tam vskutku sváteční radost: v průvodu ostatních dětí vedli ji do veliké síně, posadili ji na povýšené, pokryté sedadlo, jakýsi trůnek, které bylo pro ni připraveno. Učitel a jiní z přítomných tázali se jí zase na všelicos a dávali jí na hlavu věnečky. Všichni se divili moudrosti jejích odpovědí. Slyšela jsem také mluviti o moudrosti jiné panny, jež nedávno vracejíc se z chrámové školy, domů tudy se ubírala. — Slula Zuzanna[1]) a byla později mezi ženami, které provázely Ježíše. Maria přišla na její místo, neboť byl určitý počet míst pro děvčata v chrámě sloužící. Zuzanně bylo 15 let, když odešla z chrámu, byla tedy as o 11 let starší Marie. Matka Anna byla také ve chrámě vychována, přišla tam však až v pátém roce.

Miloučké dítě Maria radovalo se neobyčejně, že

---

popsala ještě nejednu jednotlivost údolí a hor, kudy se ubírali cestou až sem. Poněvadž však to spíše vidí než přesně vyslovuje, a poněvadž stanovisko vidoucí nelze určiti, je nemožno to opakovati.

[1]) O původu Zuzanny a jejím příbuzenství se sv. rodinou zmínila se vypravovatelka obšírněji dne 28. září čili 27. měsíce Elul prvního učitelského roku Našeho Spasitele.

jest tak blízko chrámu, i viděla jsem, že Joachim, tiskna je k srdci se slzami v očích, řekl: „O mé dítě, jistě tě už nespatřím!“ Zatím však přichystali něco k jídlu, a já jsem viděla, jak Maria, co ostatní leželi u stolu, velmi vesele a radostně kolem obcházela a jak se někdy přitulila k boku matky Anny nebo za ní stojíc, ručky jí ovinula kolem krku.

Dne 6. listopadu.

Dnes velmi časně jsem viděla průvod odejíti z Bethoronu do Jerusalema. Všichni přítomní příbuzní a děti i hostitelé šli s nimi. Měli s sebou rozličné šatstvo a ovoce, kterým zamýšleli dítě obdarovati. Zdá se mi, že to bude v Jerusalemě opravdová slavnost. Zvěděla jsem určitě, že Marii jsou tři léta a tři měsíce. Ale byla jako u nás na venkově děvče v pěti nebo šesti letech. Po celou cestu neprošli ani Ussen Šerou ani Gofnou, kde přece byli známí, ale ovšem obě místa minuli v určité vzdálenosti.

IV.

Příchod do Jerusalema. Město a chrám.

Dne 6. listop. r. 1821 večer řekla vypravovatelka:

Dnes v poledne jsem viděla dítě Marii přijíti do Jerusalema s průvodem, který byl s ní.

Jerusalem jest zvláštní město. Ale nemysleme si, že jest tam na ulicích tolik lidí, jako na př. v Paříži. V Jerusalemě jest mnoho srázných údolí, která se vinou za městskými zdmi; do těchto údolí neotvírají se ani dveře ani okna, a domy na stráních podél úžlabin vystavěné jsou obráceny na druhou stranu; neboť mnoho čtvrtí městských bylo přistavováno pozvolna, čtvrt po čtvrti, a vždy byl zastavěn jiný horský hřbet, avšak městské zdi mezi čtvrtmi nebyly strženy. Na několika místech jsou tato údolí vy-

sokými, pevnými, kamennými mosty překlenuta. Obytné světnice bývají stavěny na vnitřní stranu domů, kolem dvorů. S ulice jest viděti jen dveře, nebo nejvýš ještě terasu nahoře na zdi. Kromě dveří jsou domy úplně uzavřeny. Nemají-li obyvatelé práce na tržištích nebo nejdou-li do chrámu, bývají obyčejně uvnitř na nádvořích nebo v domech.

Celkem bývá dosti ticho v ulicích Jerusalemských, vyjma okolí tržišť a paláců, kudy se ubírá a přechází mnoho vojáků a cestujících; tu se také více života a ruchu přenáší z obydlí do ulic. Řím má vlastně polohu mnohem příjemnější, jeho ulice nejsou tak příkré a úzké a jsou mnohem oživenější.

V dobách, kdy se všechen lid shromažďuje v chrámě, bývají celé městské čtvrti jako po vymření. Poněvadž se lidé zdržují ve svých domech a poněvadž jest tam v údolích mnoho osamělých cest, nebylo ani Pánu Ježíši nesnadno, s učedníky často zcela nerušeně procházeti se městem. Ani vody není nadbytek v městě. Často viděti celé obloukové stavby, kterými se voda rozvádí, a věže, v nichž se do výše žene nebo čerpá. Ve chrámě, kde se spotřebuje mnoho vody na mytí a čištění nádob, velmi se s ní šetří. Táhne se tam velikými čerpadly. — V městě žije mnoho obchodníků. Mají svá stanoviště většinou v lehkých chyších pohromadě stojících na veřejných místech a tržištích, kolem nichž jsou postaveny síně. Tak na př. nedaleko brány Bravné má své stánky mnoho lidí, kteří obchodují rozličnými skvosty, zlatem a blýskavými kameny. Mají lehké kulaté chyše, které jsou úplně hnědé, jako by byly natřeny smolou nebo pryskyřicí. Jsou lehké a přec velmi pevné. V chyších mají zařízenu domácnost, kdežto od chyše k chyši jsou napjaty stany, pod nimiž vykládají zboží.

Hora, na které stojí chrám, jest na té straně, kde svah jest mírnější, zastavěna příbytky, které, umístěny jsouce za tlustými zdmi, jsou rozděleny několika ulicemi a rozloženy na terasách nad sebou se

zdvíhajících. Zde bydlí dílem kněží, dílem také nižší služebníci chrámoví, kteří konají hrubé práce, na př. čistí strouhy, do nichž stéká z chrámu všechen kal zabitých zvířat.

Na jedné straně (myslí stranu severní) se Hora chrámová velmi příkře sklání, a tu jest strouha zcela černá. Nahoře kolem Hory chrámové jest také ještě zelený okraj, kde kněží mají rozmanité zahrádky. Ještě za doby Kristovy se stále stavělo na některých částech chrámu. To nepřestalo nikdy. — V Hoře chrámové bylo mnoho rudy, kterou za stavby vynášeli a jí na chrám upotřebovali. Pod chrámem jest mnoho hutí a sklepení. Nikdy jsem nenalezla v chrámě pro sebe místa vhodného k modlitbě. Všecky zdi jsou neobyčejně tlusté, pevné a vysoké. Četné dvory jsou však naproti tomu úzké a temné, zastavěné četnými lešeními a stolicemi, a je-li tam množství lidu, zdá se, že mezi těmi vysokými, tlustými zdmi a sloupy jest ponuro, ba až těsno. Také působí na mne velmi trapně ustavičné zabíjení a potoky krve, třeba že nelze ani popsati pořádku a čistoty ve všech těchto úkonech. — Myslím, že už dávno jsem neviděla žádných budov, cest a stezek tak jasně, jako dnes. Ale jest toho tolik, pochybuji, že to vypovím správně.

Dítě Maria a ti, kteří ji provázeli, přicházeli k městu se strany severní, avšak tudy tam nevešli, ale tam, kde už začínají zahrady a paláce města, obešli město až ke straně východní, ubírajíce se částí údolí Josafat; a majíce po levé straně Horu Olivetskou a cestu do Bethanie, vešli do města branou Bravnou, která vede na dobytčí trh. U této brány jest rybník, v němž se z první vody omývají ovce, určené k oběti. To není však rybník Bethesda.

Ubírajíce se nějakou dobu městem, obrátil se průvod zase v pravo, a prošed zdí, vstoupil, jak se zdálo, do jiné čtvrti. Také prošli dlouhým, městem se táhnoucím údolím, na jehož jedné straně se vysoko zdvíhaly zdi jedné městské čtvrti výše položené.

Kráčeli více na západní stranu města, v ty končiny, kde jest rybí trh, na kterém stál otcovský dům Zachariáše Hebronského. Žil v něm velmi starý muž, myslím bratr jeho otce. Zachariáš se tam pokaždé ubytoval, kdykoliv měl službu v chrámě. Také tentokrát byl v městě, jeho služba se mu právě skončila, a on zůstal jen ještě několik dní v Jerusalemě, aby byl přítomen, až budou Marii uváděti do chrámu. Ale když přibyl průvod, nebyl právě přítomen. V domě bylo ještě několik příbuzných z okolí Betlemského a Hebronského s dětmi, na př. dvě neteře Alžběty, jíž však tam nebylo. — Všechny tyto osoby, s nimiž šlo mnoho mladých dívek, nesoucích věnečky a ratolesti, vyšly vstříc hloučku příchozích skoro na čtvrt hodiny až na cestu do údolí. Uvítaly poutníky se slavnostní radostí a vedly průvod do rodinného domku Zachariášova, kde zavládla vskutku sváteční radost. Tam jim podaly malou svačinu a připravily vše, aby celý průvod odvedly do sváteční hospody blíže chrámu. — Obětní dobytek Joachimův byl už dříve od dobytčího trhu zaveden do stájí poblíž tohoto svátečního domu. — Zachariáš přišel také, aby odvedl průvod z otcovského domu do sváteční hospody.

Dítěti Marii oblékli druhé slavnostní roucho a azurový pláštíček. Všichni se seřadili v procesí. Napřed kráčel Zachariáš s Joachimem a Annou, za nimi Maria, kolem níž šly čtyři družičky v bílých šatičkách, průvod pak uzavíraly ostatní děti a příbuzné. Ubírali se několika ulicemi, mimo palác Herodesův a mimo dům, ve kterém později bydlil Pilát. Kráčeli k tomu boku Hory chrámové, který se táhne od východu k půlnoci, a měli za zády tvrz Antonii, vysokou a rozsáhlou budovu na severozápadní straně chrámu strmící. Bylo jim stoupati po mnoha stupních podél vysoké zdi. Dítě Maria vystupovalo samo radostně spěchajíc, chtěli ji vésti, ona však nedovolila, a všichni byli jí udiveni.

Dům, do kterého vešli, byla sváteční hospoda,

nedaleko dobytčího trhu. Kolem chrámu stály čtyři takové hospody. Zacharias jim najal tuto. Bylo to rozsáhlé stavení, čtyři dlouhé úzké síně kolem velikého dvora, v síních byla lůžka a také dlouhé, nízké stoly. Byl tam také prostorný sál a krb na vaření. Dvůr, kde stál Joachimův obětní dobytek, byl blízoučko. — Na dvou stranách tohoto stavení bydlili chrámoví služebníci, kteří konali službu při obětním dobytku. — Když procesí vešlo do hospody, umyli jim jako příchozím nohy, mužům muži, ženám ženy. Pak vešli do síně, v níž uprostřed visela se stropu veliká, několikaramenná lampa nad velikou měděnicí s uchy, plnou vody. U této měděnice si umyli obličej a ruce. Když s Joachimova soumara sňali zavazadla, zavedl jej služebník do stáje. Joachim, který se byl přihlásil k oběti, šel za chrámovými služebníky do blízkého dvora, kde prohlíželi jeho obětní dobytek.

Joachim a Anna vystoupili pak ještě s dítětem Marií do horních komor, ve kterých bydlívali kněží. Také tu spěchalo dítě, jako vnitřním duchem puzeno a neseno, s podivuhodnou silou po schodech nahoru. Dva kněží v domě ubytovaní, z nichž jeden byl už stařičký, druhý však mladší, přivítali ji vlídně, oba byli při zkoušce Marině a očekávali je. — Pohovořivše si o cestě a o zítřejším obřadu obětním, zavolali nahoru jednu z žen chrámových, letitou vdovu, jejímuž dohledu bude dítě svěřeno. Bydlila s jinými takovými ženami u chrámu, kde vykonávaly rozličné ženské práce a vychovávaly děvčátka. Jejich obydlí bylo poněkud dále od chrámu než síně, přistavěné k samému chrámu, ve kterých byly zřízeny také modlitebny žen a dívek, zasvěcených chrámu, odkud nejsouce viděny, dívaly se dolů do svatyně. Žena, jež přišla, byla tak úplně zahalena do svého oděvu, že její obličej bylo jen málo viděti. Kněží a rodiče představili jí dítě Marii jakožto její příští ošetřovanku. Žena byla slavnostně přívětivá, a dítě jaksi vážně pokorné a uctivé. Poučili ji o po-

vaze dítěte a rozmlouvali s ní dlouho o tom, co se týkalo jejího slavnostního zasvěcení. Žena je doprovodila dolů, do sváteční hospody, a převzala vak s věcmi příslušnými k výbavě dítěte a s tímto vakem vrátila se domů, aby v obydlí dítěte vše připravila.

Lidé, kteří provázeli průvod z rodinného domu Zachariášova, zase se tam vrátili. Jen příbuzné, které byly přišly se svatou rodinou, zůstaly v hospodě, kterou byl najal Zachariáš. Ženy se tu zařídily a připravovaly pak vše na slavnostní hostinu na příští den.

Dne 7. listop. vypravovala A. K. Emmerichová:

Celý dnešní den jsem trávila pozorujíc přípravy na oběť Joachimovu a na přijetí Mariino ve chrámě. Už časně z rána odvedli Joachim a několik jiných mužů obětní zvířata do chrámu, u jehož brány je kněží opětně prohlédli a některé kusy odmítli, které pak ihned sluhové odehnali na dobytčí trh do města. — Přijatá zvířata byla odvedena do dvora, kde se zabíjelo, a tu, jak jsem viděla, dálo se s nimi všelicos, co už nevím po pořádku. Pamatuji se, že Joachim každému obětnímu zvířeti, dříve než je zabili, položil ruku na hlavu. Pak bral krev v nádobě a také některé části zvířete.

Byly tam rozličné sloupy, stoly a nádoby, kde všecko rozsekali, rozdělili a spořádali. Pěnu s krve sebrali, lůj vyřezali a se slezinou a ledvinami stranou položili. Také všecko nasolili. Střeva beránků vyprali, něčím naplnili a zas vložili do beránka, takže byl beránek jako celý. Hnáty všem zvířatům svázali křížem. Nějaká část masa byla donesena do jiného dvora chrámovým pannám, jež s tím cos činily. Snad připravovaly z toho sobě nebo kněžím pokrm. To vše se dálo v nepopsatelném pořádku. Kněží a levité chodili a přicházeli vždy po dvou, a přes rozmanitou a pernou práci šlo vše jak na obrtlíku. Kusy připravené na oběť ležely nasoleny až do druhého dne, kdy teprv byly vskutku obětovány.

V hospodě se konala dnes slavnost a hostina; bylo na ní, čítaje v to děti, jistě na sto lidí. Bylo tam jistě čtyřiadvacet děvčat různého věku; mezi jinými jsem viděla Serafii, tehdy už hezky vyrostlou, jež po smrti Ježíšově slula Veronika. Bylo jí asi deset až dvanácte roků. Chystaly věnce a květinové pletence Marii a jejím družičkám a ozdobovaly také sedm svěc nebo pochodní. Pochodně měly podobu žezlovitých svícnů bez podstavců a nahoře hořel plamen, nevím už, čím živený, zda olejem či voskem nebo něčím jiným. — V čas slavnosti přicházelo do hospody a vycházelo z ní mnoho kněží a levitů. Byly také pohoštěni. Když se divili velikosti oběti Joachimovy, řekl jim, že pamětliv jsa pohany, jíž utrpěl v chrámě, když jeho oběť nebyla přijata, a pro slitování Boha, který vyslyšel jeho lkání, teď podle sil svých ukáže se vděčným. — Viděla jsem dnes také dítě Marii s druhými dívkami procházeti se kolem domu. Mnoho jiných událostí jsem zapomněla.

V.

Maria do chrámu uvedena a Bohu zaslíbena.

Dne 8. listopadu 1821 vypravovala:

Joachim šel se Zachariášem a ostatními muži dnes již dříve do chrámu. Potom také matka Anna vedla tam dítě Marii ve slavnostním průvodu. — Anna a její nejstarší dcera, Maria Heli, s dceruškou Marii Kleofášovou kráčely napřed, pak následovalo svaté dítě Maria, jsouc oblečeno v azurový šat a pláštík a ozdobeno na ramenou a na krku věnečky; v ruce nesla svíci či pochodeň, ověnčenou květy. Po každém boku vedle ní kráčelo po třech dívenkách s pochodněmi podobně zdobenými, jejichž bílé šatečky byly zlatem vyšívány. Také ony měly

na sobě světle modré pláštíky, byly celé ovinuty květinovými věnečky a měly věnečky kolem ramen a krku. Pak následovaly ostatní panny a dívenky, všecky jsouce slavnostně, ale nestejně oblečeny, všecky měly na sobě pláštičky. Průvod uzavíraly ostatní ženy.

Ze sváteční hospody nemohly přímo ke chrámu, nýbrž bylo jim jíti oklikou několika ulicemi. Všichni se radovali z krásného průvodu, kterému u několika domů úctu prokazovali. Ve zjevu dítěte Marie bylo cosi nepopsatelně svatého a dojemného.

Viděla jsem, že když průvod došel, mnoho chrámových služebníků s napětím všech sil otvíralo ohromnou, nesmírně těžkou, zlatem se lesknoucí bránu, na níž byly zobrazeny rozličné hlavy, vinné hrozny a svazečky klasů. Byla to Zlatá brána. Průvod prošel touto branou. Vystupovalo se k ní po patnácti stupních, nevím už, zda přerušovaných. Chtěli Marii vésti za ruku, ona však se nedala. Radostí nadšená spěchala, neklopýtajíc, po schodech vzhůru. Všichni byli tím dojati.

V bráně je uvítali Zachariáš, Joachim a několik kněží a vedli je branou, která byla překlenuta hlubokým obloukem, vpravo do několika síní nebo vysokých sálů, z nichž v jednom byla připravena hostina. Tam se průvod rozdělil. Většina žen a dětí se odebrala na ono místo chrámu, které bylo vykázáno ženám k modlitbě, ale Joachim a Zachariáš odešli obětovati. V jedné síni dávali kněží ještě jednou dítěti Marii zkušebné otázky, a když, žasnouce nad moudrostí dítěte, byli se vzdálili, oblékla Anna svaté dítě v třetí, nejslavnostnější šat sváteční barvy fialově modré, přehodila jí plášť, závoj a na hlavu vstavila korunku, kteréžto věci náležely k tomuto oděvu a které jsem už popsala při obřadech v domě Annině.[1])

[1]) Podivuhodno je, že svatostánek měl trojí slavnostní přikryt, z nichž nejkrásnější a nejvnitřnější byl modrý a červe-

Zatím Joachim odešel s kněžími k oběti. Vzal oheň s určitého místa a stál mezi dvěma kněžími u oltáře. — Jsem teď příliš nemocna a vyrušována, i nelze mi vypravovati po pořádku, co se vše dálo při oběti. Jen tohle mám ještě v paměti:

Toliko se tří stran byl přístup k oltáři. Kusy masa, připravené na oběť, nebyly složeny na hromadu, nýbrž rozloženy po oltáři kolem dokola. Na těch třech stranách byly desky, které se vytahovaly a na které se kladly obětní dary, aby se pak posunuly doprostřed oltáře; neboť byl příliš široký, aby se rukama dosáhlo až do středu. Ve čtyřech rozích oltáře stály duté, kovové sloupky, na nich byly zavěšeny jakési komíny, široké to nálevky z tenké mědi, které se nahoře končily trubicemi, jako roh zahnutými a ven vychýlenými, tak že na těchto místech odcházel kouř trubicemi nad hlavami obětujících kněží.

Když Joachimova oběť už hořela, odešla Anna s vystrojenou malou Marií a jejími družičkami do nádvoří žen, kteréžto místo chrámu bylo vykázáno ženám. Toto nádvoří bylo od nádvoří obětního oltáře odděleno zdí, která se nahoře končila mřížemi; uprostřed této přepážky byla brána. — Stanoviště žen stoupá od přepážky dozadu šikmo, takže ne sice všechněm, ale aspoň těm, které stály vzadu, bylo lze poněkud hleděti na obětní oltář. Byla-li však brána ve zdi otevřena, tu aspoň část žen viděla branou na oltář.

Maria a ostatní dívky stály před Annou a ostatní spřízněné ženy nedaleko této brány. Na odděleném místě stál hlouček bíle oděných hochů, v chrámě přisluhujících, kteří hráli na flétny a harfy.

Po oběti byl v bráně, která se z nádvoří žen otví-

---

ný. Kromě toho byla ještě hrubší pokrývka. Tak měla také přesvatá Panna, jež byla náplní stánku úmluvy, kromě slavnostního oděvu šaty všední. O trojích příkrytech a prosté pokrývce svatostánku srv. Ex. 26, 1.—14.

rala do nádvoří obětí, postaven pokrytý, přenosný oltář či obětní stůl,[1]) a k němu se přistavilo několik schodovitých stupňů. — Zachariáš a Joachim s jedním knězem vyšli z nádvoří obětí k tomuto oltáři, před kterým stáli kněz a dva leviti se svitky a psacím náčiním, k nimž Anna uvedla vystrojené dítě Marii. Opodál stály dívky, které provázely Marii. Maria poklekla na stupně; Joachim a Anna položili jí ruce na hlavu. Kněz jí ustřihl něco vlasů, které spálil na pánvi. Rodiče pronesli také několik slov, kterými obětovali své dítě, a tento úkon obětování zapsali oba levité. Zatím zpívaly dívky žalm XLIV: „Eructavit cor meum Verbum bonum", a kněží zpívali žalm XLIX: „Deus, deorum Dominus locutus est", a k jejich zpěvu hoši hráli.

Potom jsem viděla, jak dva kněží vedou za ruku Marii po mnoha schodech na povýšené místo ve zdi, která oddělovala nádvoří svatyně od ostatní prostory chrámové. Uprostřed této příčky postavili dítě do jakéhosi výklenku, tak že hleděla do chrámu, kde stálo mnoho mužů v řadách, kteří, jak se mi zdálo, byli také chrámu zaslíbeni. Dva kněží stáli obapolní a po stupních se rozestavilo ještě mnoho jiných kněží, již se modlili a hlasitě ze svitků předčítali. — Na druhé straně za příčkou stál tak vysoko, že odpolu byl viděn, starý velekněz u oltáře zápalů. Viděla jsem, že zapálil kadidlo, a že se sloup kouře šířil kolem Dítěte Marie.

Co se toto dálo, viděla jsem, jak se kolem svaté Panny rozvinuje symbolický obraz, který posléze celý chrám naplnil a zastínil. — Pod srdcem Mariiným jsem spatřila slávozář, i poznala jsem, že tato slávozář uzavírá v sobě Přislíbení, nejsvětější Požehnání Boha. Viděla jsem, že se tato slávozář ob-

[1]) Tento obětní stůl byl postaven v této bráně, poněvadž ženám nebylo dovoleno dále jíti. Pod klenbou této brány sestoupil Joachim v den, kdy se sešel s Annou, do podzemní chodby, kdežto Anna tam sestoupila na straně opačné.

jevila jako uzavřena v arše Noemově, tak že hlava přesvaté Panny nad archu vyčnívala. Potom jsem viděla, že se tvar archy tuto slávozář uzavírající mění ve tvar Archy Úmluvy, a v zápětí že se nad Archou Úmluvy rozklenul zjev chrámu. Pak jsem viděla, že tyto formy mizejí a že se ze slávozáře vynořuje jakoby kalich Večeře Páně, který stanul před prsy Mariinými, a před jejími ústy že se nad tímto kalichem objevuje chléb, křížem znamenaný. — Z těchto zjevů vyzařovaly na obě strany mnohonásobné paprsky, na jejichž koncích se objevovaly symboly a četná tajemství přesvaté Panny, jako na př. všecka vzývání loretanských litanií, obrazy znázorněna. Dvě různé ratolesti, olivová a cypřišová, nebo cedrová a cypřišová, skláněly se, křižujíce se, s jejího pravého a levého ramene nad krásnou palmou s chomáčkem listí; palmu jsem viděla objeviti se právě za ní. — Mezi těmito ratolestmi, zelenými a zkříženými, viděla jsem zjeviti se všecky nástroje umučení Ježíšova. — Duch Svatý, v podobě spíše lidské než holubičí, na křídlech ze světla se vznášel nad tím obrazem, a nad ním jsem viděla nebesa otevřena, a nad Pannou se vznášel střed nebeského Jerusalema, město Boží se všemi paláci, zahradami a příbytky příštích světců a světic, a nebesa byla samý Anděl, jako také celá slávozář, která v té chvíli zastřela přesvatou Pannu, hemžila se hlavičkami Andělů.[1])

Kdo to vypraví? Vše bylo tak nesmírně rozmanité, ze sebe vyrůstající a se proměňující, že jsem úžasné spousty z toho zapomněla. Vesměrný význam přesvaté Panny ve starém i v novém Zákoně a až na věky věkův byl v tomto obraze vysloven. — Toto zjevení mohu srovnati jen s tím, které jsem

[1]) Církev se modlí často v kněžských hodinkách o Matce Boží: „Omnium nostrum habitatio est in Te, Sancta Dei Genitrix", což krásně souvisí s představou, že se Maria objevuje jako archa Noemova, v níž bydlili ti, již se zachránili z potopy.

měla, když mi byl nedávno v malém ukázán svatý růženec a celá jeho velebnost, ač o růženci mnozí zdánlivě chytří lidé mluví ještě nerozumněji, než se jej omezení ubožáčkové ve své sprostnosti modlí, neboť tito lidé ozdobují jej aspoň leskem poslušnosti a pokorné pobožnosti, která důvěřuje Církvi, jež růženec odporučuje.

Když jsem to vše viděla, zdálo se mi, že se všecka nádhera a okrasa chrámu a ta krásná, zdobená zeď za svatou Pannou zcela zakaluje a zachází, ano zdálo se, že ani chrámu tu už není, Maria a její slávozář vyplňovala všecko. Zatím co se veškeren význam přesvaté Panny v těchto zjeveních před mýma očima rozvíjel, viděla jsem, že Maria už není dítětem, nýbrž svatou Pannou, velikou a vznášející se, a přece jsem viděla skrze obraz kněze a kouř z obětí a všecko a bylo to, jako by kněz, stoje za Marií, prorokoval a lidu zvěstoval, aby děkoval Bohu a modlil se, že toto Dítě bude velikou ženou. A všichni, kteří byli v chrámě, třeba že neviděli obrazu, který jsem viděla já, ztichli hlubokým, slavnostním pohnutím. — Obraz pak mizel zas právě tak část po části, jak jsem jej viděla vystupovati. Nakonec jsem viděla už jen slávozář pod srdcem Mariiným a požehnání Přislíbení v ní zářiti, načež zmizel i tento zjev, a já jsem viděla svaté, chrámu obětované dítě v jeho bohatém oděvu zase samotno mezi kněžími.

Kněží snímali poté dílěti věnečky s ramenou a vzali ji pochodeň z ruky a podávali vše jejím družičkám. Přehodili jí přes hlavu hnědý závoj, jako kápi upravený, a vedli ji po stupních dolů a pak dveřmi do jiné síně, kde jí vyšlo vstříc asi šest jiných, avšak odrostlejších panen chrámových, květy před ní steloucích. Za dívkami stály jejích učitelky, Noemi, sestra matky Lazarovy, a prorokyně Hanna a ještě jiná žena; těm odevzdali kněží dítě Marii a vrátili se. — Rodiče a blízcí příbuzní také tam byli vstoupili; zpěv byl u konce a Maria se roz-

loučila se svými milými. — Joachim byl zvlášť hluboce dojat; pozdvihl Marii, přitiskl ji na své srdce a roně slzy řekl jí: „Pamatuj před Bohem duše mé!" Maria s učitelkami a mnoha děvčaty odešla do obydlí žen na půlnoční straně vlastního chrámu. Bydlily v komůrkách, které byly upraveny v tlustých zdech chrámu. Chodbami a po točitých schodech vystupovaly do malých modliteben, vedle svatyně a velesvatyně zařízených.

Rodiče a příbuzní Mariini se vrátili do síně u Zlaté brány, kde na počátku slavnosti prodlévali, a tam s kněžími pojedli. Ženy jedly v jiné síni odděleně. — Zapomněla jsem velmi mnoho z toho, co jsem viděla a slyšela, mezi jiným pravé příčiny, proč byla ta slavnost tak velkolepá a slavnostní; než přece ještě vím, že se tak stalo z vůle Boží. Rodiče Mariini byli vlastně zámožní, žili jen proto chudě, aby se zapírali a almužny udělovali. Nevím už, jak dlouho Anna jen studených jídel požívala. Avšak k čeledi byli štědří a bohatě ji vybavovali. — Také jsem viděla ještě v chrámě mnoho lidí na modlitbách, také mnoho lidí provázelo průvod až k bráně chrámu. — Jistě měli někteří z přítomných aspoň nějaké tušení o určení přesvaté Panny, neboť vzpomínám několika slov, které Anna v radostném nadšení k některým ženám pronesla a která zněla asi takto: „Nyní vchází do chrámu Archa Úmluvy, nádoba Příslíbení."

Rodiče a ostatní příbuzní Mariini nastoupili ještě dnes cestu k domovu a dorazili do Bethoronu.

Poté jsem viděla také u chrámových panen slavnost. Maria se dotazovala pořadem učitelek a jednotlivých dívek, budou-li ji trpěti mezi sebou. Bylo to tak zvykem. Pak měly hostinu a po ní uspořádaly společný tanec. Stály dvě a dvě proti sobě, a prostupujíce se při tanci, opisovaly kříže a jiné obrazce. Neposkakovaly, jejich tanec byl jakýsi menuet. Někdy se v bocích zakolébaly a protáhly, asi podobně, jako Židé pohybují tělem modlíce se. Některá děv-

čata jim k tanci hrála na flétny, třmeny a bubínky. Měly tam nástroj, z něhož vyluzovaly zvláště příjemný a podivuhodný zvuk. Byla to skříňka, jejíž dvě strany se sbíhaly šikmo, a na ní byly napiaty struny, na něž se drnkalo. Uprostřed skříňky pak byly měchy, které, jsouce natahovány a stlačovány, vyluzovaly z několika křivých a rovných píšťal tóny, které se mísily s harfovými tóny strun. Dívka, jež hrála na tento nástroj, držela jej na kolenou.

Večer jsem viděla, jak učitelka Noemi odvádí svatou Pannu do její komůrky, z níž bylo viděti do chrámu. Nebyla zcela čtverhranná, a stěny byly vykládány trojhrannými obrazci různobarevnými. Stála v ní podnožka a stolek a v koutech byly police s přihradami, kamž se leccos ukládalo. Před touto komůrkou byla ložnice a šatna, jakož i komora Noemina. Maria mluvila ještě s Noemi, že bude vstávati častěji v noci, což jí však Noemi teď ještě nedovolila.

Chrámové ženy chodily v dlouhých, širokých, bílých šatech s pásy a s velmi širokými rukávy, které si při práci vykasávaly. Měly závoje.

Pamatuji se, že jsem nikdy neviděla, že by byl Herodes celý chrám přestavěl. Viděla jsem jen, že za jeho panování se na něm vykonaly některé změny. V této době, 11 let před Kristovým narozením, když Maria přišla do chrámu, nestavělo se na vlastním chrámě, nýbrž, jako vždy, na vnějších přístavbách; to nepřestalo vlastně nikdy.

Dne 21. listopadu řekla vypravovatelka:

Dnes jsem nahlédla do obydlí Mariina u chrámu. Na severní straně zdi chrámové, směrem k svatyni, bylo na horním poschodí několik komůrek, které souvisely s obydlím žen. Komůrka Mariina byla z posledních směrem k velesvatyni. Z chodby vstoupilo se dveřmi, záclonou zakrytými, do jakési síňky, která polokruhovitou nebo úhelníkovou přepážkou byla oddělena od vlastního pokojíku. V pra-

vém i v levém koutě byly police na šaty a jiné věci. — Naproti dveřím v této přepážce otevřeným byly schody, které vedly k otvoru, pod stropem proraženému a flórem a kobercem zastřenému, který otvíral pohled do chrámu. Vlevo u stěny komůrky byl koberec svinutý a složený, který jsa rozvinut byl lůžkem, na němž Maria v noci odpočívala.

Ve výklenku zdi byla na rameni zavěšena lampa, pod níž jsem dnes viděla Dítě státi na stoličce a modliti se z pergamenového svitku, jehož hůlky byly ozdobeny červenými knoflíky. Byl to dojemný pohled. Dítě bylo oblečeno v bílé, modře pruhované, žlutými kvítky protkávané šatečky. Kulatý, nízounký stoleček stál v komůrce. Viděla jsem, jak Hanna vstoupila a postavila na stůl mísu s plody zvíci fazole a džbáneček.

Maria byla na svůj věk velmi obratna, viděla jsem, že už robí malé, bílé šátky pro službu chrámovou.

Vidění, tuto zaznamenaná, sdělovala Anna Kateřina Emmerichová obyčejně kolem svátku Obětování Marie Panny (21. listopadu). Kromě toho však vypravovala o jedenáctiletém pobytu Mariině ve chrámě čas od času ještě toto:

Viděla jsem, jak přesvatá Panna při chrámě vyrůstá učíc a modlíc se a pracujíc dílem v obydlí žen s ostatními dívkami, dílem samotna ve své komůrce. Tkala, pletla, háčkovala na dlouhých hůlkách úzké pruhy látek pro službu chrámovou. Prala plátna a čistila nádoby. — Často jsem ji vídala modliti se a rozjímati. — Nikdy jsem neviděla, že by se bičovala nebo jinak tělesně se umrtvovala: nepotřebovala toho. Jedla, jako všichni velmi svatí lidé, jen aby žila, a žádné jiné pokrmy, než ty, pro které se zaslíbila.

Kromě předepsaných modliteb ve chrámě byla pobožnosti Mariinou nepřetržitá touha po Vykoupení, ustavičná vnitřní modlitba. — To vše konala bez hluku a v skrytě. Když všichni spali, vstávala s lůžka a vroucně se modlila k Bohu. — Nejednou

jsem viděla, že se rozplývá v slzách a že modlíc se jest oblita září. — Její oděv, když vyrůstala, byl vždy, jak jsem vídala, barvy leskle modré. Modlíc se, byla zahalena závojem. Závojem byla také zahalena, kdykoliv mluvila s kněžími nebo vcházela do některé komory chrámové, aby si vzala práci nebo hotovou odvedla. Takové místnosti byly na třech stranách chrámu. Připadaly mi vždy jako sakristie. Byly v nich uschovány nejrozmanitější předměty, a bylo úkolem chrámových služebnic, aby je udržovaly, opravovaly a doplňovaly.

Viděla jsem svatou Pannu při chrámě žíti v ustavičném vytržení modlitby. Zdálo se, že duší není na zemi, a často se jí dostávalo nebeské útěchy. Měla nesmírnou touhu po vyplnění Přislíbení a z pokory netroufala si ani přáti, aby byla aspoň nejposlednější služkou matky Vykupitelovy.

Učitelka a ošetřovatelka Mariina při chrámě slula Noemi, byla sestrou matky Lazarovy a bylo jí 50 let. Ona a ostatní služebnice chrámové byly z řádu Esenů. Maria se učila háčkovati a pomáhala jí, když čistila náčiní a nádobí, obětní krví potřísněné, nebo když rozdělovala určité části obětního masa a z něho připravovala pokrm kněžím a chrámovým služebnicím; neboť to byla většinou jejich strava. Později měla Maria větší účast při těchto pracích. Měl-li Zachariáš v chrámě službu, navštěvoval ji; také Simeon ji znal.

Význam přesvaté Panny nebyl kněžím asi zcela neznám. Celá její bytost, její mílost, její moudrost byla od dětství při chrámě ztráveného tak pozoruhodna, že se ani největší její pokorou nenechaly zcela zastříti. Viděla jsem také, že staří svatí kněží napsali o ní veliké svitky, a tyto knihy byly mi, nevím už kdy, ukázány; ale byly zaházeny jinými starými knihami.

Zde přerušíme rozptýlené zprávy o pobytu přesvaté Panny při chrámě a uvedeme něco z toho, co A. K. Emmerichová vypravovala o mládí sv. Josefa.

PŘED ZVĚSTOVÁNÍM

I.

Z mládí svatého Josefa.

Vypravováno 18. března 1820 a 18. března 1821.

Z mnoha událostí z mládí svatého Josefa, které jsem dnes viděla, pamatuji se ještě na tyto:

Josef, jehož otec slul Jakob, byl ze šesti bratří třetím. Jeho rodiče bydleli ve velikém stavení před Betlémem, které bylo druhdy rodinným domem Davidovým a náleželo jeho otci Isaiovi či Jesse-ovi. Avšak do doby Josefovy nezůstalo ze staré budovy už mnoho, jediné hlavní zdi. Okolí domu bylo velmi příjemné a vodou bohaté. Vyznám se tam skoro lépe, než v naší vesničce Flamske.

Před domem, jako před domy ve starém Římě, rozprostíralo se nádvoří, které bylo ohrazeno krytými sloupovými chodbami jako nějakým podloubím. V těchto sloupových chodbách viděla jsem obrazy, které vypadaly jako hlavy dávných mužů. Na jedné straně dvoru byla v kamenném srubu studně pramenité vody. Voda proudila ze zvířecích hlav. Na obytném stavení nebylo v přízemí viděti žádných oken, nahoře však okrouhlé otvory. Dům, jak jsem viděla, měl jedny dveře. Nahoře kolem domu se vinula široká galerie, v jejíchž čtyřech rozích vystupovaly věžičky, podobné tlustým, krátkým sloupům, které končily velikými koulemi nebo kupolemi, do nichž byly zatknuty praporečky. Z otvorů těchto kupolí, do nichž vedly věžičkami schody, pozoroval člověk široko daleko všecko, nejsa sám viděn. Na Davidovu palácí v Jerusalemě byly také takové věžičky, a z kupole jedné takové

vížky pozoroval David, jak Bethsabé se koupá. Tato galerie nahoře na domě (otce Josefova) se vinula kolem nižšího poschodí, na jehož ploché střeše se zdvíhal ještě výstupek s takovou věžičkou. — Tam nahoře bydlel Josef a jeho bratří, a v nejvyšším výstupku jejich učitel, starý Žid. Spali všichni kolem stěn v jedné světnici uprostřed poschodí, kolem něhož se vinula galerie. Jejich lůžka, z houní a koberců, které ve dne byly svinuty ke stěně, byla oddělena matracemi, které bylo lze také odstaviti. — Viděla jsem, jak si tu nahoře ve svých komorách hrají. Měli hračky v podobě zvířat, jako malé pejsky (tak nazývá všecky figury zvířat a pitvory, kterých nezná). — Viděla jsem také, jak jejich učitel je vyučoval všelijakým divným věcem, čemuž jsem dobře nerozuměla. Viděla jsem, jak z hůlek skládal po zemi rozmanité obrazce, a jak kázal hochům, stoupati do těch obrazců; pak jsem viděla, jak hoši stoupají zas do jiných obrazců, jak hůlky rozbírají, jinak skládají a rozdělují a při tom všelicos vyměřují. Viděla jsem také rodiče; nestarali se mnoho o děti a málo se s nimi stýkali. Nezdáli se mi ani dobrými ani zlými.

Josef, kterému bylo, když jsem měla toto vidění, asi osm let, lišil se povahou svou velmi od bratří. Měl dobré vlohy a učil se dobře, avšak byl prostý, tichý, zbožný a bez ctižádosti. Jeho bratří mu vyváděli všelijaká šelmovství a strkali jím sem a tam. Hoši měli malé, oddělené zahrádky, a u vchodů do zahrádek stály na sloupech, ale poněkud ukryty (snad v jakýchsi výklencích?) obrazy podobné loutkám, jaké jsem vídávala často, a zvláště také na zácloně, která byla zavěšena před modlitebnou svaté matky Anny a také před modlitebnou přesvaté Panny, jen že v domě Mariině tato postava držela něco v ruce, co připomínalo kalich, z něhož se něco vinulo. Obrazy v tomto domě byly jen jako loutky s kulatými obličeji, paprsky ověnčenými. Zpozorovala jsem, zvlášť ještě v dřívějších dobách, mnoho

podobných obrazů v Jerusalemě. Také mezi ozdobami v chrámě se vyskytovaly. V Egyptě jsem je viděla také častokráte s malými čepičkami na hlavách. Mezi obrazy, které Rachel odnesla svému otci Labanovi, bylo také několik takových obrazů, než menších, bylo však mezi nimi také několik jiných. Viděla jsem také takové obrazy u Židů v malých skříňkách nebo v košíčkách. Myslím, že snad znázorňovaly dítě Mojžíše, jak byl vysazen na vody Nilu, a že bylo dítě zavinuto, to snad znamenalo, že jsou Židé pevně vázani zákonem. Často jsem si pomyslila, že mají tento obrázek as v takové úctě, jako my Jezulátko.

V zahradách hochů jsem viděla byliny, křoviska a stromky. Viděla jsem, jak bratří v zahrádce Josefově často tajně něco rozšlapali nebo vytrhali. Dělali mu mnoho příkoří. Vídala jsem ho, jak v podloubí nádvoří, obrácen ke stěně a kleče, s pažemi rozpjatými se modlíval, a jak jeho bratři se přikradávali a do zad ho šťouchali. Viděla jsem jednou, když takto klečel, že jeden z nich ho kopl do zad, a poněvadž, jak se zdálo, si toho nevšímal, kopl ho ještě jednou tak prudce, že chudáček Josef padl na tvrdou kamennou dlažbu. Z toho jsem poznala, že za modlitby nebyl při sobě, nýbrž že byl u vytržení. Vzpamatovav se pak, nezlobil se, nemstil se, nýbrž vyhledal si skrytý koutek, kde se dále modlil.

Ku vnějším zdem domu viděla jsem přistavěná malá obydlí, v nichž bydlelo několik žen prostředních let. Chodily zahaleny, tak jako často vídávám tam v těch krajinách ženy bydlící při školách. — Zdálo se, že jsou z domácí čeledi, neboť vídala jsem je konati rozličné práce a pochůzky. Přinášely vodu, myly a drhly, zavíraly okna mřížemi zvenčí zavěšenými, svinovaly lůžka ke stěnám a stavěly před ně pletené zástěny. Viděla jsem někdy Josefovy bratry mluviti s těmi služkami nebo jim v práci pomáhati a také s nimi žertovati.

Josef toho nečinil; zachoval vážnost a samotu.

Zdálo se mi, že také dcery jsou v domě. Zařízení dolejších místností obytných bylo skoro takové, jako v domě Annině, jen že vše bylo prostrannější.

Ani rodiče nebyli zcela spokojeni s Josefem, přáli si, aby, maje takové schopnosti, usiloval o nějaký světský úřad, ale k tomu neměl pražádné chuti. Byl jim příliš prostý a bez hrdosti; modliti se a tiše něco robiti, to bylo jedinou jeho zálibou. Aby se vyhnul stálému škádlení bratří, vídala jsem ho často, když mu bylo už asi 12 let, odcházeti na opačnou stranu Betlema a tam pobývati s několika zbožnými ženami, jež byly z malé obce Esenek, bydlely v řadě skalních komor ve vylámané stěně pahorku, na němž leží Betlem, vzdělávaly malé zahrádky u svých příbytků a vyučovaly děti jiných Esenů. Když se při lampě ve své skalní kobce modlily ze svitku na stěně zavěšeného, tu Josífek, jak jsem viděla, se k nim utíkal od škádlení svých bratří a s nimi se modlil. Také jsem viděla, že pobývá ve slujích, z nichž v jedné se později narodil náš Pán. Modlíval se tam zcela samoten, nebo robil všelijaké drobnosti ze dřeva, neboť nedaleko Esenek měl starý tesař dílnu; Josef meškával u něho celé hodiny, býval mu při práci k ruce a přiučil se tak pomalu jeho řemeslu, při čemž mu nemálo prospívalo jeho umění měřické, kterým se doma u svého učitele zabýval.

Nepřátelství jeho bratří mu činilo posléze další pobyt v otcovském domě nemožným; viděla jsem, že přítel z Betlema, který byl od jeho otcovského domu oddělen potůčkem, dal mu jiné šaty, a on přestrojen odešel v noci z domu, aby si jinde tesařinou vydělával živobytí. Tehdy mu bylo asi osmnáct nebo dvacet let.

Viděla jsem ho nejprve pracovati u jistého tesaře v Libonah[1]), u něhož se vlastně teprve řádně

[1]) Z několika sdělení A. K. Emmerichové o učitelském působení Ježíšovu vysvítá, že onim městem, kde sv. Josef nejprve

naučil řemeslu. Jeho mistr bydlel ve starých hradbách, které jako nějaká silnice vedly po úzkém hřbetu horském vzhůru k rozbořenému hradu. Tam v hradbách bydlelo více takové chudiny. Tu mezi vysokými zdmi, v nichž nahoře byly světlíky, viděla jsem Josefa tesati dlouhé tyče. Byly to rámy, do nichž se vsazovaly pletené stěny. Jeho mistr byl chudý člověk, robil většinou jen takové stěny z hrubého pletiva a jiné takové nepatrné věci.

Josef byl velmi zbožný, dobrý a prostinký, a každý ho miloval. Viděla jsem ho, jak zcela pokorně koná svému mistru každou službu, viděla jsem ho třísky sbírati, dříví snášeti a na zádech do dílny vlačeti. Později jednou šel tudy se sv. Pannou, a jak myslím, navštívil s ní místo, kde druhdy pracoval.

Jeho rodiče s počátku se domnívali, že ho unesli lupiči. Viděla jsem však, že ho tam bratří posléze vypátrali a že ho velmi vyplísnili, neboť se styděli za jeho nízké zaměstnání, kterého se však proto přece z pokory nevzdal; jenom odešel z tohoto místa a pracoval později v Thanath (Thanaach[1]) u Megidda na říčce (Kisonu), která teče do moře. Obec ta leží nedaleko Afeke, rodného to města apoštola Tomáše. Tam žil u zámožného mistra, tesařili rovněž, dělali však už lepší práci.

---

pracoval, nebyl Libonah, který leží v pokolení Judovu několik hodin západně od Betlema, nýbrž Lebonah na jižním svahu hory Garizim. Uvádí se v knize Soudců 21, 19, dle kteréžto zmínky třeba ho hledati severně od Silo.

[1]) Poněvadž Thanath nebo Thaanath (Jos. 16, 6.) leží 10 mil východně od Nablu směrem k Jordanu, avšak obec zde uvedená, jak ujišťovala jasnovidkyně, leží od Nablu as severozápadně, chtěla bezpochyby místo Thanath říci spíše Thaanach, nebo snad vskutku tak řekla, jenže písař, nemaje tehdy žádných zeměpisných vědomostí o Palestině a také ani příslušných pomůcek, jí nerozuměl, což se tím snáze přiházelo, poněvadž v nemoci nebo ve stavu exstase, mluvíc westfalským nářečím dolní němčiny, vyslovovala jména poněkud nejasně

Viděla jsem ho ještě později v Tiberiadě pracovati pro jistého mistra. Bydlel samoten v domě u vody. Bylo mu už asi tři a třicet let. Jeho rodiče v Betlemě byli už dost dlouho mrtvi. Dva bratři bydleli ještě v Betlemě, ostatní byli rozptýleni. Rodný dům byl v cizích rukou a celá rodina rychle zchudla.

Josef byl velmi zbožný a horlivě se modlil o příchod Mesiáše. Zamýšlel právě zříditi si u svého příbytku komůrku, v níž by mu bylo lze u větší ještě samotě se modliti, když se mu zjevil Anděl a jemu řekl, aby toho nečinil, neboť jako druhdy patriarcha Josef stal se vůlí Boží v tomto věku správcem obilí v Egyptě, tak že také jemu bude nyní svěřena Obilnice spásy.

Josef ve své pokoře tomu neporozuměl a neustal se modliti, až se mu dostalo poslání, aby se odebral do Jerusalema do chrámu, kde Božím rozhodnutím stal se manželem přesvaté Panny.

Neviděla jsem, že by byl před tím ženat, žil velmi v ústraní a vyhýbal se ženskému pohlaví.

Ve zjeveních A. K. Emmerichové nalezneme později ještě všelijaké jiné poznámky z rodinné kroniky Josefovy, a zvláště jeho bratří, které však ve velmi obsáhlých sděleních jsou příliš rozptýleny a vpleteny, aby je písař, neporuše souvislosti, zde všecky jistě sestavil. Poněvadž se však naskytá bezděky k tomu místo, zmíníme se o starším bratru Josefovu, který bydlel v Galilei.

Když jsme ve svých denících hledali zprávu o příbuzenství sv. Josefa a Joachima, nalezli jsme záznam ze dne 24. srpna 1821. Na ten den připadá svátek

---

nebo je zaměňovala. Jest to však tím jistější, že zde chtěla říci Thaanach, poněvadž v každodenních sděleních o učitelském působení Ježíšovu, sledujíc r. 1823 třetí rok jeho činnosti, vypravovala, že Ježíš dne 25. a 26. Sivanu učil v Thaanach, městě Levitů u Megida, a že tam navštívil někdejší tesařskou dílnu svého pěstouna Josefa.

sv. Bartoloměje a Anna Kateřina vyprávěla podrobnosti ze života tohoto apoštola, podnícena byvši k tomu ve vyšším stupni relikvií toho světce. V tom zjevení bylo řečeno, že otec Bartolomějův, bydlící v Gessuře, po delší dobu užíval lázní v Bethulii a později se v té krajině zcela usadil, a to zvláště z přátelství k jednomu staršímu bratru Josefovu.

Vypravovala:

Blízko Dabbesethy uchýlil se otec apoštolův do jakéhosi údolí, kde bydlel Zadok, zbožný starší bratr Josefův, kterého si zbožný otec Bartolomějův za svého pobytu v lázních velmi oblíbil. Zadok měl dva syny a dvě dcery, tyto děti obcovaly se sv. Rodinou; když dvanáctiletý Ježíš, zůstav v chrámě, se ztratil svým rodičům, hledali ho také u této rodiny. Viděla jsem, že synové Zadokovi v jinošském věku byli mezi druhy Ježíšovými.

II.

Jan přislíben Zachariášovi.

Viděla jsem Zachariáše hovořiti s Alžbětou o tom, jaké má těžké srdce, že se blíží doba, kdy má službu v chrámě jerusalemském, a že tam jde vždycky zarmoucen, poněvadž tam pro svou neplodnost jest v nevážnosti. Zachariáš měl však dvakrát do roka službu v chrámě.

Nebydleli přímo v Hebronu, nýbrž asi hodinu odtud, v Juttě. Mezi Juttou a Hebronem ležely všelijaké rozvaliny, jako by obě obce byly spolu kdysi souvisely. Za Hebronem byly také tam onde budovy a skupiny domů, jako by to byly zbytky větší rozlohy Hebronu, neboť byl kdysi bezpochyby tak veliký jako Jerusalem. — V Hebronu bydlili kněží nižší, v Juttě vznešenější. Zachariáš byl jaksi jejich

představeným. On a Alžběta byli tam pro svou ctnost a čistý původ z Árona u veliké cti.

Viděla jsem potom, jak se Zachariáš s mnoha jinými kněžími z té krajiny sešel na svém statečku, který měl blízko Jutty. Byla tam zahrada s rozmanitými podloubími a s domečkem. Zachariáš se tam modlil se shromážděnými a dával jim poučení. Byla to jakási příprava na nastávající službu chrámovou. Také jsem slyšela, jak si naříká, že je mu teskno, a že tuší, že ho něco čeká.

Viděla jsem ho pak, jak se ubíral s těmi lidmi do Jerusalema, jak mu tam bylo ještě čtyři dni čekati, než došlo na něj obětovati. Až do té doby se modlíval v přední části chrámu. Když pak došlo na něj, aby zapálil oběť zápalnou, viděla jsem ho vejíti do svatyně, v níž před vchodem do velesvatyně stál zlatý oltář zápalů. Strop nad oltářem byl otevřen, že bylo viděti šíré nebe. Obětujícího kněze nebylo viděti z venčí, ale vystupující kouř bylo viděti. Když Zachariáš vstupoval do svatyně, řekl mu jiný kněz něco a pak odešel.[1])

Zachariáš osaměv tedy, rozhrnul, jak jsem viděla, záclonu a vstoupil do jakési kobky, která byla temna. Odtamtud něco vynesl, položil to na oltář a rozdělal dým. – Nyní jsem spatřila, jak od pravé strany oltáře sestupuje naň zář a jak se v záři blíží k němu skvoucí postava, i viděla jsem, jak Zachariáš, uleknuv se a takřka ztrnuv u vytržení, klesl na pravou stranu oltáře. Anděl však ho zase pozdvihl, dlouho s ním mluvil, a Zachariáš mu také odpovídal. Viděla jsem nad Zachariášem nebesa otevřena, a dva Andělé jako po žebříku nějakém k němu sestupovati a vystupovati. Jeho pás byl rozvázán a oděv rozhalen a viděla jsem, jako by jeden z Andělů mu něco odnímal, a druhý jako by mu do boku vkládal něco malého, zářícího. Bylo to právě

[1]) Řekl mu asi, jak bylo obyčejem: „Zapal oběť zápalů!" V. Mišná, tract. Tamid., 6, § 3, ed. Surenh. p. 305.

tak, jako tehdy, když Joachimovi se dostalo od Anděla požehnání pro početí přesvaté Panny.

Kněží, zapálivše oběť zápalů, vycházeli ihned zase ze svatyně. Když tedy Zachariáš tak dlouho se nevracel, tu lid, v nádvoří se modlící, se velmi znepokojoval. Zachariáš však oněměl, i viděla jsem, že psal na destičku, dříve než vyšel ze svatyně.

Když pak z chrámu vstoupil do nádvoří, hrnuli se k němu mnozí, tázajíce se, proč že tam tak dlouho prodléval. Nemohl však mluviti a kynul rukou, ukazuje na ústa a destičku, kterou potom ihned poslal do Jutty Alžbětě, aby ji zpravil o milosrdném přislíbení Božím a o své němotě, dokud by sám za nedlouho se tam neodebral; ale také Alžběta měla zjevení, na které se však už nepamatuji.

III.

Zasnoubení svaté Panny s Josefem.

Svatá Panna žila s mnoha jinými pannami v chrámě pod dozorem zbožných paní. Zaměstnáním těchto dívek bylo, vyšívati a jiným rozmanitým způsobem zdobiti koberce a kněžská roucha, také prátí tato roucha a mýti chrámové nádoby. Bydlily v malých kobkách, z nichž bylo viděti do chrámu a v nichž se modlily a rozjímaly. Když tyto panny dorostly, byly provdány. Jejich rodiče, odevzdávajíce je chrámu, zcela je zasvěcovali Bohu, neboť mezi zbožnými, duchovnějšími Israelity bylo od dávných dob rozšířeno nevyslovené tušení, že jedno takové manželství jednou přispěje k příchodu zaslíbeného Mesiáše.[1])

[1]) Třeba že pozdější židovská literatura celkem nic neví o tom, že by ženy nebo dívky byly ve službě chrámové, jsou přece jednak autorita Církve, která slaví svátek Obětování

Když tedy přesvaté Panně bylo čtrnácte let a bylo jí se sedmi ještě jinými dívkami opustiti chrám a provdati se, viděla jsem, že matka Anna ji navštívila v jejím příbytku u chrámu. Joachim už nežil, a Anna byla se z rozkazu Božího provdala za jiného muže. Když však oznámili Panně, že jest jí nyní z chrámu odejíti a se provdati, tu přesvatá Panna, jsouc velmi dojata, jak jsem viděla, prohlásila kněžím, že netouží vůbec odejíti ze služby chrámové, že se zaslíbila jediné Bohu, a že netouží po vdavkách. Tu jí však řekli, že se musí vdáti.[1])

Potom jsem viděla, jak se přesvatá Panna ve své modlitebně k Bohu vroucně a usilovně modlí. Pamatuji se také, že jsem viděla, jak Maria za modlitby vyprahnuvší velikou žízní, seběhla se džbánečkem na dvůr ke studni nebo k nádržce vodní pro vodu, a jak tam nikoho nevidouc, uslyšela hlas, načež se jí dostalo vnuknutí, které jí poskytlo takové útěchy a síly, že svolila k svému provdání. Toto

---

Panny Marie (dne 21. listopadu), jednak Bible a staré zprávy důvodem dostatečným, abychom za jisto měli, že vskutku tomu tak bylo. Již za Mojžíše (Ex. 38, 8.) a pak v době posledních soudců (I. Sam. 2, 22.) čteme o ženách nebo dívkách, zaměstnaných při bohoslužbě. Když Archa Úmluvy byla přenesena na Sion, Žalm 68 (Vulg: LXVII), 26, zvláště vzpomíná dívek, v průvodu na bubínky tlukoucích. Že pak panny byly Chrámu obětovány a tam vychovávány, to praví už apoštolský žák Evodius, nástupce sv. Petra v Antiochii (v listě, který ovšem uvádí teprve Nicefor II. c. 3.), který první mluví o svaté Panně; také Řehoř z Nyssy, Jan Damascenský. Rabbi Azarjah v díle Imre Binah, kap. 60., vypravuje, že při chrámu panensky a pospolitě žily zdrženlivé služebnice Boží. Lze tedy uvésti také židovské svědectví na doklad, že skutku byly tyto chrámové panny.

[1]) Ve Starém zákoně nebylo považováno ustavičné panenství — aspoň všeobecně — za záslužné. Mezi nesčetnými druhy slibů, které dle Mišná byly u starých Židů v obyčeji nenalézáme ani stopy slibu čistoty. Pokud ještě byl očekáván

zjevení nebylo však Zvěstováním, neboť toto tajemství, jak jsem viděla, událo se později v Nazaretě. Někdy jsem však přece asi tvrdila, že také u studně jsem viděla zjevení andělské, neboť za mlada zaměňovala jsem někdy tento obraz se Zvěstováním a domnívala jsem se pak, že Zvěstování se událo v chrámě.[1])

Viděla jsem také, že kněží přinesli před velesvatyni na stolici kněze velmi starého, který už nemohl chodit — byl to jistě velekněz —, a zatím, co zapálili oběť zápalů, že se modlil z pergamenového svitku, který byl před ním rozvinut na podstavci. I viděla jsem, že velekněz, duchem jsa u vytržení, měl vidění, a že mu byla položena ruka na svitek ukazováčkem na tato slova proroka Isaiáše: „a vyjde prut z kořene Jesse a květ vystoupí z jeho kořene". Is. 11, 1. — Starý kněz, vzpamatovav se zase, četl tato slova a poznal z toho něco.

Potom jsem viděla, že vyslali posly na všecky

---

příchod Vykupitelův, bylo manželství dětmi hojně požehnané stavem největší blaženosti a bohulibosti na zemi. „Miláčkové Boží dědí syny od Hospodina, a mzdou jejich jest plod života." (Ž. CXXVI, 3.) A dříve už přislíbil Hospodin: „Požehnaný budeš mezi všemi národy. Nebude u tebe neplodný obého pohlaví." (Deuter., 7, 14.) Tím lze vysvětliti, proč kněží nesplnili přání Marilina, nehledě ani k tomu, že už tehdy žili mnozí panicky, zvláště mezi Eseny.

[1]) Je hodno zmínky, že v apokryfickém Protoevangeliu Jacobi, které Církev prohlásila za podvržené, mezi jiným čteme, že Maria v průvodu několika dívek ubírala se do Nazareta. Z chrámu dali jim všelijaké předivo na spředení, a Marii dostalo se losem šarlatu a purpuru, „a vzavši džbán, vyšla ven, nabrati si vody, a hle, hlas řekl jí: Zdrávas Maria ... atd., a Maria pohledla vpravo a vlevo, aby viděla, odkud přišel k ní tento hlas, a polekána vrátila se do domu, postavila džbán, vzala purpur a posadila se na sedadlo, aby pracovala, a hle, anděl Hospodinův stál před ní tváří v tvář a řekl: Neboj se, Maria ..." — Zde tedy také se činí zmínka o hlase, když byla

strany a povolali do chrámu všecky svobodné muže z rodiny Davidovy. — Když se jich mnoho sešlo v chrámě svátečně ustrojených, byla jim svatá Panna představena, a já jsem spatřila mezi nimi velmi zbožného jinocha z okolí Betlema, také on se modlíval vždy velmi vroucně o vyplnění Přislíbení, i poznala jsem v jeho srdci vřelou touhu, aby se stal manželem Mariiným. — Svatá Panna se však uchýlila zase do své komůrky, prolévala vřelé slzy a ani jí nešlo do hlavy, že nezůstane pannou.

Potom jsem viděla, že velekněz podle vnitřního vnuknutí, kterého se mu dostalo, odevzdal všem přítomným mužům po ratolesti, a přikázal jim, aby každý označil ratolest svým jménem a po čas modlitby a obětí ji držel v rukou. Když se tak bylo stalo, byly ratolesti od nich sebrány a na oltář před velesvatyní položeny, mužům však bylo ohlášeno, že ten z nich, jehož ratolest rozkvete, jest od Pána určen k tomu, aby byl zasnouben s pannou Marií z Nazareta.

Zatím co ratolesti ležely před velesvatyní, kněží vykonávali oběti a modlitby a já jsem viděla, že onen jinoch, na jehož jméno[1]) si dojista vzpomenu, po tu dobu v jedné síni chrámové s rozpjatýma rukama k Bohu vroucně volal, a že mu vyhrkly vřelé slzy, když po určené době jim všem vraceli kněží jejich ratolesti, oznamujíce, že žádná z nich nerozkvetla, a že tudíž žádný z nich není od Boha ur-

---

pro vodu, ale všecko se odbývá v Nazaretě a jest to spojeno se Zvěstováním. Podobně se tato událost vypravuje v apokryfické kronice o Joachimovi a Anně a o narození požehnané Bohorodičky a ustavičné Panny Marie a o dětství Vykupitele, kterou Thilo otiskl z latinského rukopisu pařížské bibliotheky. Jenže dle této kroniky uplynuly mezi hlasem u studně a mezi zjevem andělským v pozdravení tři dni.

[1]) Podle tradice sluje Agabus, a Rafael na obrazu „Zasnoubení P. Marie", zvaném obyčejně Sposalizie, vymaloval ho v onom jinochu, jenž láme svou hůl o koleno.

čeným ženichem této panny. Muži pak byli propuštěni do svých domovů, kdežto onen jinoch se odebral na horu Karmel k synům prorockým, kteří tam od dob Eliášových žili poustevnicky, kdež od této doby žil, ustavičně se modle o vyplnění Přislíbení.

Viděla jsem potom, že kněží u chrámu znovu prohlíželi rodové rejstříky, není-li snad v nich zapsán ještě nějaký potomek Davidův, kterého by byli přehlédli.[1]) Shledavše pak, že z Betlema bylo ohlášeno šest bratří, z nichž jeden jest neznámý a nezvěstný, pátrali po pobytu Josefovu a objevili ho nepříliš daleko od Samaří v obci, položené u malé říčky, kde bydlel v osamělé chyši u vody a pracoval pro jakéhosi mistra.

Na rozkaz velekněze přišel nyní Josef, oděn v nejlepší roucho, do Jerusalema do chrámu. Také jemu bylo po dobu modlitby a oběti držeti v ruce ratolest, a když ji kladl na oltář před velesvatyni, vypučel z ní nahoře běloučký květ liliovitý, a já jsem viděla, jak nad Josefem se snesl skvoucí zjev, nenepodobný Duchu svatému. Nyní poznali kněží, že Josef jest od Boha určeným ženichem přesvaté Panny, i představili jí ho u přítomnosti její matky. Maria, odevzdána jsouc do vůle Boží, přijala ho pokorně za svého ženicha, vědouc, že všecko jest možno Bohu, který přijal její slib, že jemu jedinému se tělem i duší zasvěcuje.

---

[1]) Podle běžných představ bylo uschovávání rodových rejstříků soukromou věcí jednotlivých rodin. Že se však israelská vrchnost kněžská starala o zachování a další vedení těchto listin, to vysvítá už z té okolnosti, že velmi vlivná nařízení a zařízení svatého státu měla základ v rozdělení na pokolení a rody. Máme však také staré zprávy, že aspoň od zajetí babylonského byly v chrámě vedeny přesné rodokmeny. V. Lightfoot, Horae hebr., Tom I, pag 178 (ed Carpzov) a Otho, Lexicon rabinico-philol, 1625, p. 240.

IV.

O svatbě a svatebním rouše Marie a Josefa.

Ctihodná A. K. Emmerichová ve svých viděních o učitelském životě našeho Pána a Spasitele, která den ode dne postupují, viděla 24. září r. 1821, čtyři dni přede křtem, Ježíše učiti v synagoze v Gofně a zůstávati tam u rodiny představeného synagogy, spřízněného s Joachimem. Majíc toto vidění, slyšela, jak dvě vdovy, dcery toho člověka, si vypravovaly o svatbě rodičů Ježíšových, na které byly za mlada s jinými příbuznými, a toto o tom vypravovala.

Když se obě vdovy za řečí zmínily o svatbě Marie a Josefa, spatřila jsem v obraze tuto svatbu, zvláště však krásné svatební roucho přesvaté Panny, o kterém se nemohly dobré ty ženy ani do syta napovídati. Budu o tom vypravovati, nač se ještě pamatuji.

Svatba Marie a Josefa, která trvala sedm nebo osm dní, konala se v Jerusalemě na hoře Sionu v domě, který býval pronajímán k takovým slavnostem. Kromě učitelek a spolužaček Mariiných ze školy chrámové bylo na svatbě mnoho příbuzných Anniných a Joachimových, také jakási rodina z Gofny se dvěma dcerami. Svatba byla velmi slavnostní a okázalá. Mnoho beránků bylo zabito a obětováno. Ale zvlášť svatební roucho přesvaté Panny takovou vynikalo krásou a okázalostí, že přítomné ženy také ještě ve stáří rády o tom mluvily. Takový hovor vyslechla jsem, majíc vidění, a z něho jsem pochytila toto:

Viděla jsem Marii v jejím svatebním rouše velmi zřetelně. Měla na sobě spodní roucho z nebarvené vlny a bez rukávů; ramena byla ovinuta páskami bílé vlněné košile, neboť košile měly tenkrát místo sešitých rukávů takové pásky. Prsa pak a krk po-

V. V. Reiner, Zvěstování P. Marie.
(Kostel u Františkánů v Praze.)

kryla si jakýmsi límcem, který byl ozdoben stříbrnými cetkami, perlami a pod., a měl as podobný tvar jako spodní límec, který jsem nedávno byla vystřihla pro Esena Arga. Na to si oblékla velmi širokou, zpředu otevřenou řízu. Byla od shora až dolů široká jako plášť a měla široké rukávy. Tento šat byl barvy modré, a do této základní barvy byly vetkávány nebo vyšity veliké červené, bílé a žluté růže se zelenými lístky je proplétajícími, jako mešní roucha ze starých zlatých časů. Spodní okolek se končil třapci a třásněmi a hořejší okraj přiléhal k bílé pokrývce krku. Přes tuto širokou řízu, složenou po délce do svislých záhybů, oblekly jí jakýsi škapulíř, asi takový, jaký nosí mnozí mniši, na př. karmelitáni. Tato část oděvu z bílého, zlatě květovaného hedvábí, zšíří půl lokte, byla na prsou posázena perlami a leskými kaménky, a jsouc celá z jednoho kusu, visela až k okolku řízy, jejíž přední otevření zakrývala. Dole byl škapulíř ozdoben třásněmi a knoflíčky. Přes záda visel podobný pruh látky, a rovněž přes plece a ramena visely pruhy, ale kratší a užší. Tyto čtyři kusy látky, roztaženy kolem krku, měly podobu kříže. Na obou bocích pod rameny byla přední a zadní strana škapulíře svázána zlatými šňůrami nebo řetízky, tak že hořejší široká část řízy byla stažena a škapulíř k prsám přiléhal, kdežto květovaná látka řízy na obou bocích mezi šňůrami se poněkud vydouvala. Široké rukávy, přes něž byly přehozeny postranní půle škapulíře, byly v polovičce ramene a lokte náramky lehce přimknuty k rukám. Tyto náramky, které byly asi dva prsty široké a písmeny označené, měly okraje šikmo stepané, a sbírajíce široké rukávy, nadouvaly je kolem ramen, loktů a zápěstí, kde rukáv končil bílým řasnatým nabíráním, tušim z hedvábí nebo z vlny. Na to vše oblékla si dlouhý plášť barvy azurové, který vypadal as jako veliká plena. Kromě toho pláště chodily židovské ženy při jistých církevních nebo domácích slavnostech

v jakýchsi smutečních pláštích s rukávci, které byly ušity dle starobylého střihu. Plášť nebo plenu Mariinu spínal na prsou pod krkem šperk, nad nímž se vinulo kolem krku bílé řasnaté nabírání jako z per nebo z chomáčků hedvábí. Plášť splývał do zadu po obou ramenech, přechylował se však na obou bocích poněkud do předu a splývał pak do zadu úžící se vlečkou. Na jeho lemu byly vyšity zlaté kytky.

Vlasy její byly nepopsatelně uměle upraveny. Uprostřed hlavy byly rozčísnuty, a nezapletené byly rozděleny v množství jednotlivých tenkých pramínků, které bílým hedvábím a perličkami křížem byvše spojeny, byly takto spleteny v jakousi velikou síť, do špičky vybíhající, která splývajíc po ramenou, pokrývala záda až do středu pláště. Konečky vlasů byly zakrouceny do vnitř, a kolem celého okraje této vlasové sítě visely ozdobné třásně perlami krášlené, které svou vahou vlasovou síť stahujíce, udržovaly ji v dobrém pořádku.

Na hlavě měla hned na vlasech věnec z bílého hrubého hedvábí nebo z vlny, který nahoře se uzavíral třemi páskami z téže látky, sebranými v nábor, a na tomto věnci spočívala koruna, zšíří as ruky a šperkem ozdobená, z níž vycházely tři tyčinky, nad temenem v knoflíku spojené. Koruna byla nad čelem ozdobena třemi nad sebou zasazenými perlami a po každé straně jednou perlou.

V levé ruce držela věneček z bílých a červených hedvábných růží, v pravé ruce pak jako žezlo nějaké držela krásný pozlacený svícen bez nohy. Dřík uprostřed poněkud tlustší, byl nad držící rukou a pod ní posázen knoflíky a končil nahoře malým talířkem, z něhož hořel bílý plamen.

Střevíčky měly podešve asi dva prsty tlusté a byly vzadu i v předu vyvýšeny podpatkem. Tyto podešve byly celé ze zelené látky, jako by noha stála na trávníku, a dva bílé a zlaté řemeny poutaly je k ohbí holé nohy, jejíž prsty, jako u všech lépe

oděných žen, byly zakryty kouskem látky, do špičky zahnuté a k podešvi přidělané.

Panny chrámové upletly umělé spletení vlasů Mariiných; viděla jsem to, bylo jich několik tím zaměstnáno, a šlo to rychleji, než by si kdo myslil. Anna přinesla ty krásné šaty, a Maria byla tak pokorna, že jen nerada je oblékla. Po sňatku bylo jí spletení vlasů kolem hlavy obtočeno, koruna sňata, závoj mléčné bělosti, až do půl ramen splývající, přehozen, a na závoj posazena koruna.

Přesvatá Panna měla velmi bohatý zlatý, trochu naryšavělý vlas, a černé vysoko sklenuté, jemné obočí, velmi vysoké čelo, veliké, obyčejně sklopené oči s dlouhými černými řasami, jemný, rovný, přiměřeně dlouhý nos, velmi ušlechtilá, milostná ústa a úzkou bradu; byla prostřední velikosti a kráčela velmi něžně, cudně a vážně ve svém bohatém oděvu. O svatbě si oblékla později ještě jiné šaty, pruhované a ne tak nádherné, z nichž mám kousek mezi svými relikviemi. Tyto pruhované šaty měla na sobě také v Káni a o jiných posvátných slavnostech. Svatební roucho měla na sobě ještě několikrát v chrámě. Lidé velmi zámožní převlékali se o svatbách třikrát až čtyřikrát. Majíc oblečeny tyto nádherné šaty, Maria vypadala as podobně, jako bohatě nastrojené ženy z dob mnohem pozdějších, na př. jako císařovna Helena, ano dokonce jako Kunhuta, třebaže se svrchní roucho židovských žen, které se spíše podobalo rouchu Římanek, od oděvů těchto vznešených paní velmi lišilo. Na Sionu kolem Večeřadla bydlelo velmi mnoho tkalců, kteří tkali rozličné krásné látky, což jsem viděla, majíc vidění o těchto šatech.

Josef měl na sobě dlouhou, volnou, světle modrou halenu, od prsou až dolů k jemu šňůrami na háčky nebo knoflíčky zapiatou. Široké rukávy byly po stranách také šňůrami sepiaty, byly široce ohrnuty, a uvnitř měly jakési kapsy. Kolem krku si přeložil hnědý límec, či spíše jakousi širokou

štolu, a od prsou mu splývaly dva bílé pruhy látky, nenepodobné jazýčkovému límečku našich kněží, jenže mnohem delší.

Viděla jsem obřady, když byli sezdáváni Josef a Maria, viděla jsem svatební hostinu a všecky obyčeje slavnosti, viděla jsem však zároveň takové množství jiných věcí a jsem tak nemocna a tolikerému vyrušování vydána, že z obavy, abych vypravování nepopletla, si ani netroufám více z toho sděliti.

Dne 29. července 1821 zřela ctihodná A. K. Emmerichová u vidění jednotlivá pohřební plátna Pána našeho Ježíše Krista a jeho obrazy, které zázračně se byly na plátna otiskly. Poněvadž pak při tomto vidění byla vedena po různých místech, kde tyto posvátné předměty jsou jednak chovány k slavnostnímu uctívání, jednak také zapomenuty od lidí a jen od Andělů a zbožných duší uctívány, domnívala se, že na jednom z těchto míst spatřila také uschovaný snubní prsten Marlin, a toto o něm vypravovala:

Viděla jsem snubní prsten přesvaté Panny, není ani ze stříbra ani ze zlata ani z jiného kovu, jest tmavé barvy a blýští se; není to úzký tenký obroučeк, nýbrž hezky tlustý a skoro zšíří prstu. Na první pohled byl prsten hladký, a přec zas mně připadalo, jako by byl hlazen v malých pravidelných trojuhelníčcích, které se zdály jako zasazeny a do nichž byla vyryta písmena. Na té straně, kterou byl otočen ke dlani, byl prsten bez těchto ozdob. Prsten měl nějaké označení. Viděla jsem jej v krásném kostele chovaný pod mnoha zámky. Zbožní lidé, kteří hodlají uzavříti sňatek, dávají si snubní prsteny dotýkati prstenem Mariiným.

Dne 3. srpna r. 1821 řekla:

V posledních dnech jsem viděla mnoho z dějin snubního prstenu Marlina, ale pro vyrušování a bolesti nedovedu to už souvisle vypravovati. Dnes

jsem viděla slavnost v kostele v Italii, kde je snubní prsten uschován. Zdálo se mi, jako by byl zavěšen v monstranci, která stála nad tabernakulem. Byl tam veliký, nádherně ozdobený oltář, na kterém bylo nakupeno tlustě stříbra. Viděla jsem, že na monstranci dotýkají mnoho prstenů.

O slavnosti jsem viděla po obou stranách prstenu zjeviti se Marii a Josefa v jejich svatebních šatech, a jako by Josef dával přesvaté Panně prsten na prst. A tu jsem viděla, že prsten září a jako by se pohyboval.[1])

Vpravo a v levo od toho oltáře jsem viděla dva jiné oltáře, které asi nebyly v témž kostele, nýbrž byly mi jen tak u vidění zároveň ukázány. Na oltáři v pravo byl zavěšen obraz Pána Ježíše „Ecce Homo", který se zázračným způsobem dostal zbožnému římskému radnímu, příteli sv. Petra, v oltáři v levo bylo uschováno jedno z pohřebních pláten našeho Spasitele.

Po svatebních slavnostech navrátila se Anna s příbuznými do Nazareta, a také Maria se tam ubírala, provázena několika družkami, spolu s ní z chrámu propuštěnými.

Vyšly z města v slavnostním průvodu. Nevím, jak daleko ji dívky provázely. První nocleh měly zase v levitské škole v Bethoronu. Maria konala zpáteční cestu pěšky.

---

[1]) Písař, zapsav tyto zprávy z úst zbožné vypravovatelky dne 4. srpna 1821, marně hledal nějaký důvod, proč právě dne 3. srpna měla toto vidění. Jak veliké bylo tudíž jeho podivení, když několik let po smrti vypravovatelčině v latinském spise o snubním prstenu přesvaté Panny, který se chová v Perugii, četl, že dne 3. srpna byl prsten ukazován lidu, o čem jsme bezpochyby oba nic nevěděli. — Dočetl se toho na str. 59. spisu: De annulo pronubo Deiparae Virginis, qui Perusiae religiosissime asservatur, J. B. Lauri Perusini Commentarius, 12, 1626, Coloniae Agrippinae apud J. Kinckium.

Josef po svatbě šel do Betléma, aby tam uspořádal ještě nějaké rodinné záležitosti. Teprve později přišel do Nazaretu.

V.

Přesvatá Panna v Nazaretě.

Třeba že ctihodná Emmerichová měla tato zjevení z kroniky svaté Rodiny vždy ve dnech, kdy Církev slaví tyto události, viděla přece, že skutečná výročí těchto příběhů se tu a tam odchylují od svátků církevních. Tak viděla na př. skutečný historický den narození Kristova o celý měsíc dříve, totiž dne 25. listopadu, kterýžto den v roce narození Kristova dle jejích vidění připadl na 10. den měsíc Kislev, tak že viděla, jak Josef patnáct dní po narození Kristovu slavil zároveň svátek posvěcení chrámu čili slavnost světel, kteréžto svátky začínaly dne 25. měsíce Kislev, rozsvěcuje po několik dní v jeskyni narození lampy. — Z toho následuje, že také slavnost Zvěstování viděla o měsíc dříve, totiž 25. února. Tato sdělení učinila sestra Emmerichová poprvé r. 1821. Byla tou dobou velmi nemocna, a proto její sdělení jsou s počátku trochu kusá.

Dříve vypravovala, že Josef po svatbě neodcestoval hned do Nazareta, nýbrž že se odebral do Betléma, aby tam uspořádal některé rodinné záležitosti. Anna a její druhý muž a svatá Panna s několika družkami se vrátili do Galileje, na Annin statek, který byl as hodinu vzdálen od Nazareta. Anna zařizovala svaté Rodině domek v Nazaretě, který byl také její, zatím co svatá Panna za nepřítomnosti Josefovy ještě bydlela u ní.

Dříve než sestra Emmerichová sdělila, co viděla o Zvěstování, vypravovala dva úryvky dřívějších zjevení, jichž význam lze nám jen přibližně nazna-

čití. Ještě velmi slabá po těžké nemoci, vypravovala nějakou dobu po zasnoubení svaté Panny s Josefem toto:

Bylo mi popřáno viděti slavnost nějakou v domě sv. Anny. Zpozorovala jsem jejího druhého muže, asi šest hostů kromě lidí domácích, několik dětí a Josefa s Marií, shromážděné kolem stolu, na kterém stály poháry.

Přesvatá Panna měla na sobě plášť, pestře červeně, modře a bíle květovaný, jako stará mešní roucha. Měla přehozený průhledný závoj, a přes něj černý. Slavnost ta, jak se zdálo, byla pokračováním slavnosti svatební.

Více o tom už nevypravovala, i není vyloučena domněnka, že se konala tato hostina, když po příchodu Josefovu přesvatá Panna odešla od své matky a s Josefem se odstěhovala do domu v Nazaretě. Druhého dne vypravovala:

Za vidění dnešní noci jsem hledala přesvatou Pannu, můj vůdce mě uvedl do domu mateře Anny, který jsem zase ve všech jeho částech poznala. Nenalezla jsem tam však už Josefa ani Marie. Viděla jsem, jak Anna se chystala na cestu do blízkého Nazareta, kde nyní svatá Rodina bydlela. Měla pod paždí uzel, který nesla Marií. Šla rovinou a nízkým podrostem do Nazareta, který leží před pahorkem. Šla jsem tam také. Dům Josefův stál nedaleko brány, nebyl tak veliký jako dům Annin. Čtyřhranná studně, k níž se sestupovalo po několika stupních, byla na blízku, a před domem se rozkládal čtyřhranný dvoreček. Viděla jsem, že Anna, přišedší k svaté Panně, odevzdala jí, co byla přinesla. Viděla jsem také, jak Maria velmi plakala, a matku, která se zase domů navrátila, kus cesty provázela. Spatřila jsem svatého Josefa v přední části domu v oddělené místnosti.

ZVĚSTOVÁNÍ PŘESVATÉ PANNY MARIE

I.

Slovo tělem učiněno jest...

Dne 25. března roku 1821 vypravovala sestra Emmerichová:

V uplynulé noci jsem viděla církevní slavnost Zvěstování i dostalo se mi opětně určitého prohlášení, že v té době roční byla přesvatá Panna už čtyři neděle v požehnaném stavu. Bylo mi to však výslovně řečeno, poněvadž už 25. února jsem viděla Zvěstování, zamítla jsem však to vidění a proto jsem nic nevypravovala. I viděla jsem tedy dnes opětně celou událost s vnějšími okolnostmi.

Brzy po její svatbě viděla jsem přesvatou Pannu v domě Josefově v Nazaretě, kamž mě můj průvodčí provodil. Josef odejel se dvěma osly z městečka, asi aby si přivezl malé své dědictví nebo nářadí. Zdálo se mi, že jest ještě na cestě do Betléma Annin druhý muž a jiní muži byli ráno v domě, ale zase odešli.

Kromě přesvaté Panny a dvou dívek jejích let, myslím, jejích družek chrámových, viděla jsem v domě matku Annu a onu s ní spřízněnou vdovu, která jí posluhovala a později po Kristově narození s ní do Betlema putovala. Celé zařízení v domě bylo od Anny a nové.

Viděla jsem ty čtyři ženy choditi po domě po různém zaměstnání a pak po dvoře spolu se procházeti. K večeru, jak jsem viděla, vrátily se do do-

mu, a stojíce kolem okrouhlého stolečku modlily se a pak jedly zeleninu, která byla na stůl přinesena. Potom se rozešly. Anna, jsouc příčinlivou hospodyní, dlouho ještě chodila po domě. Obě dívky šly do své oddělené komůrky a také Maria šla do své ložnice.

Komůrka přesvaté Panny byla v zadní části domu blíže ohniště, které tu nebylo umístěno uprostřed domu, jako v domě Annině, nýbrž více k jedné jeho straně. Vchod byl vedle kuchyně. Vystupovalo se k ní po třech stupních, které byly položeny spíše šikmo než kolmo, neboť podlaha této části domu ležela na vyvýšené skalní plošině. Naproti dveřím byla stěna komůrky okrouhlá, a v tomto vyklenutém prostoru, odděleném zástěnou z pletiva, vyšší člověka, bylo rozvinuté lůžko přesvaté Panny. Stěny komnaty byly všecky do určité výše obloženy proplétaným římsovým, které bylo poněkud hrubší než pohyblivé zástěny. Jsouc vyrobeno ze dřeva různých barev, bylo vzorkováno drobnými kostkami. Strop komnaty byl z několika sbíhavých trámců a z pletiva s hvězdovitými vzorci mezi trámy napiatého.

Zářící jinoch, který mě stále provází, uvedl mě do této komůrky, a co jsem viděla, budu vypravovati, jak to taková ubohá bídná osoba, jakou jsem, nejlíp dovede.

Přesvatá Panna vstoupivši do komůrky, oblékla si za zástěnou svého lůžka dlouhé modlitební roucho z bílé vlny se širokým pásem a zahalila hlavu běložlutým závojem. Zatím vešla služka s lampičkou, rozsvítila několikaramennou lampu, která visela se stropu komnaty, a zase odešla. Přesvatá Panna vzala pak nízounký stoleček, který složen byl opřen o zeď, a postavila jej uprostřed jizby. Opřen o stěnu byl jen, jak se zdálo, pohyblivou deskou, která na dvou nohách kolmo visela. Maria pozdvihla desku do polohy vodorovné a posunula polovičku jedné nohy stolu, která byla rozříznuta, do předu,

tak že stoleček stál teď na třech nohách. Ta strana stolní desky, kterou podpírala tato třetí noha, byla okrouhlá. Stoleček byl potažen modrou a červenou pokrývkou, která jsouc na rovné straně stolní desky prodloužena a třásněmi lemována, v záhybech splývala. Do středu pokrývky byl vpleten nebo vháčkován obrazec, nevím už, byla-li to písmena nebo ozdoba. Na okrouhlé straně ležela rozvinutá bílá pokrývka. Na stolečku ležel svitek Písma.

Přesvatá Panna, postaviv tento stoleček mezi lůžko a dveře uprostřed jizby poněkud vlevo, kde na podlaze byl rozestřen koberec, a položivši před něj vycpaný kulatý polštářík, aby měla nač kleknouti, poklekla před stolečkem na kolena, opírajíc se o něj oběma rukama. Dveře komůrky měla po pravé straně, kdežto k lůžku byla obrácena zády.

Maria si spustila závoj přes obličej a zkřížila ruce, ne však prsty, na prsou. Tak jsem ji viděla dlouho úpěnlivě se modliti s obličejem k nebi pozdviženým. Volala o vykoupení, o zaslíbeného Krále, jakož i o to, aby svou modlitbou aspoň poněkud uspíšila jeho seslání. Klečela dlouho, takto u vytržení se modlíc, pak skloníla hlavu na prsa.

Teď však se vylil po její pravici šikmo od stropu její komůrky takový proud světla, že jsem se bezděky před ním přitiskla ke stěně, ve které byly dveře, a v tomto světle jsem spatřila bílého zářícího jinocha, se zlatistými splývajícími vlasy snésti se před ní. Byl to anděl Gabriel. Mluvil k ní, mírně pohybuje rukama po obou bocích. Viděla jsem slova žhavými písmeny vycházeti z jeho úst, čtla jsem je i slyšela. Maria nachýlila hlavu závojem zastřenou poněkud na pravou stranu, avšak jsouc stydlíva, nepohlédla vzhůru. Anděl mluvil však dále, a Maria, jako na jeho rozkaz, obrátila obličej poněkud k němu, poodhrnula závoj a odpověděla. Anděl mluvil opět, a Maria odhrnula závoj úplně, pohlédla na Anděla a odpověděla svatými slovy: „Aj, já dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého."

Přesvatá Panna byla v hlubokém vytržení. Světlo vyplňovalo komoru, neviděla jsem už záře hořící lampy, neviděla jsem ani stropu komůrky. Nebesa zdála se otevřena, proud světla mi otevřel výhled vysoko nad Anděla, a tam, odkud se řinuly tyto proudy světla, tam spatřila jsem obraz Nejsvětější Trojice, as jako trojúhelník proplétajících se plamenů, i poznala jsem, že v tomto světle jest Tajemství, jemuž dlužno se jen klaněti a jehož nelze vysloviti, Bůh Všemohoucí, Otec a Syn a Duch Svatý, a přec jen jediný Bůh Všemohoucí.

Ale když přesvatá Panna vyřkla: „Staniž mi se podle slova tvého", spatřila jsem onen okřídlený zjev Ducha Svatého, ale ne úplně tak, jak se obyčejně v podobě holubice zobrazuje. Hlava byla jako obličej člověka, a světlo se šířilo v podobě křídel po pravém a levém boku postavy, z jejíchž prsou a rukou viděla jsem tři proudy světla se vřinouti v pravý bok přesvaté Panny a spojiti se pod srdcem.

V okamžiku, kdy světlo vproudilo v její pravý bok, přesvatá Panna byla s té strany celá prozářená a jako zprůhlednělá, a bylo to, jako by neprůhlednost jako noc prchala před tím světlem. V tom okamžiku byla tak světlem proniknuta, že v ní nebylo ani temnoty ani roušky, byla zářící a prozářená v celé své bytosti.

Po tomto prozáření viděla jsem Anděla zmizeti, proud světla, z něhož vystoupil, sunul se zpět; bylo to, jako by nebesa zase vdechovala ten proud světla, a já jsem viděla, jako by z tohoto do nebe se sunoucího proudu světla padalo na přesvatou Pannu množství nerozvitých bílých růží, každá se zeleným lístečkem.

Patříc na všecko to, co se dálo v komůrce Marině, měla jsem zvláštní osobní pocit. Trnula jsem ustavičnou úzkostí, jako by se mně strojily úklady, a vskutku také viděla jsem obludného hada plaziti se domem a pak po schodech až ke dveřím, u kte-

rých jsem stála. Když světlo proniklo přesvatou Pannu, vylezla obluda až na třetí schod. Had, asi tak dlouhý jako chlapec, byl u hlavy široký a ploský a na prsou měl dvé krátkých pazourů, s drápy a blánami, nenepodobných křídlům netopýřím, po kterých se šoural. Na těle měl skvrny rozličných odporných barev, a připomínal hada v ráji, avšak v hrozném znetvoření. Anděl zmizev z komůrky přesvaté Panny, stoupl té obludě na hlavu, a ta zavyla tak příšerně, že mráz mi projel po zádech. Viděla jsem však zjeviti se tři duchy, kteří bijíce a kopajíce tu obludu, vyhnali ji za dveře domu.

Když Anděl byl zmizel, viděla jsem přesvatou Pannu v hlubokém vytržení zcela v sobě ponořenou, i viděla jsem, že svatá Panna poznala, že přislíbený Vykupitel se vtělil v ní malou lidskou zářící postavou se všemi údy až do prstíčků vyvinutou, a že se mu klaněla. Ach! tu v Nazaretě jest tomu jinak než v Jerusalemě, tam jest ženám zůstati v nádvoří, a nesmějí do chrámu, do svatyně smějí jen kněží, ale tady v Nazaretě, v tomto kostele jest Panna sama chrámem a velesvatyní má pod srdcem, a velekněz jest s ní a ona jediná jest s ním. Ach, jak jest to milé a podivuhodné, a přece zcela tak prosté a přirozené! Naplnila se slova Davidova v Žalmu XLV: „Posvětil stan svůj Nejvyšší, Bůh jest uprostřed něho, nepohne se."

Bylo kolem půlnoci, když jsem viděla toto Tajemství. Po nějaké době vstoupila Anna s ostatními ženami do komůrky Mariiny. Zázračné hnutí v přírodě je probudilo ze spánku. Jasný oblak se objevil nad domem. Spatřivše přesvatou Pannu klečící pod lampou a v hlubokém vytržení se modlící, odešly zase uctivě.

Po nějaké době přesvatá Panna, jak jsem viděla, vstala a přistoupila k svému oltáříku u stěny. Spustila obraz na zdi svinutý, na kterém byla zobrazena táž podoba zahalené lidské postavy, kterou jsem už byla spatřila v domě Anniině, když se ko-

naly přípravy na Mariin odchod do chrámu (viz str. 107). Rozsvítila nástěnnou lampu a modlila se stojíc před ní. Svitky Písma ležely před ní na vyšším pulpitě. Potom k ránu viděla jsem ji ulehnouti.

Pak mě vyvedl můj vůdce, ale když jsem vstoupila na dvoreček domu, pojalo mě veliké zděšení. Onen ohavný had číhal tam skryt, dorážel na mne a pokoušel se uschovati do záhybů mých šatů. Děsná hrůza mě obešla. Ale můj vůdce mě rychle odtud odvlekl, a zase se objevili oni tři duchové a udeřili na obludu, jejíž strašlivé vytí se mi stále ještě rozléhá v uších a budí ve mně hrůzu.

Když jsem pozorovala tajemství Vtělení, dostalo se mi ještě rozličných poučení v té noci. Anna byla omilostněna vnitřním věděním toho, co se stalo. Přesvatá Panna věděla, že počala Mesiáše, Syna Nejvyššího. Celé její nitro se otevřelo jejímu duševnímu zraku. Ale nevěděla tehda ještě, že trůn Davida, otce jeho, který mu dá Bůh Hospodin, jest trůn nadpřirozený; nevěděla tenkrát ještě, že dům Jakobův, kterému podle slov Gabrielových bude panovati na věky, jest Církev, shromáždění obrozeného člověčenstva. Domnívala se, že Vykupitel bude svatým králem, který její lid očistí a povede jej k vítězství nad peklem. Nevěděla tehda ještě, že tento král zemře přehořkou smrtí, aby lidi vykoupil.

Byla jsem poučena o tom, proč Vykupitel ustanovil po devět měsíců prodlévati v lůně mateřském a narodíti se dítětem, proč nechtěl vystoupiti dokonalý jako Adam, proč se nechtěl objeviti tak krásný jako právě stvořený Adam. Nedovedu však toho už jasně sděliti. Ale tolik si ještě pamatuji, že ustanovil opět posvětiti početí a narození člověkovo, které pádem prvních lidí v takovou hanbu bylo strženo. Maria však se stala jeho matkou, a on nepřišel dříve, poněvadž jediná ona, a žádný jiný tvor před ní ani po ní, byla čistou nádobou milosti, kterou Bůh lidem přislíbil, aby se v ní vtělil, aby lidstvo svým náměstným utrpením od viny vykoupil. Pře-

svatá Panna byla jediným, bez poskvrny rozkvetlým květem lidského pokolení, který vypučel v plnosti času. Všichni synové Boží mezi lidmi od počátku, zápasíce o posvěcení, pracovali o její příchod. Ona jediná byla ryzím zlatem celé země. Ona jediná byla neposkvrněným tělem a čistou krví veškerého člověčenstva, připravována a tříbena a shromažďována a posvěcována všemi pokoleními jejích předků, vedena, střežena a posilována zákonem, až se zjevila plností Milosti. Byla předzvěděna od věčnosti, a v čase žila jako matka Vykupitele.

Svaté Panně bylo při Vtělení Kristově něco přes čtrnáct let. Kristus Pán žil třiatřicet let a třikrát šest neděl. Pravím, třikrát šest, neboť tato cifra byla mně v té chvíli třikrát ukázána.

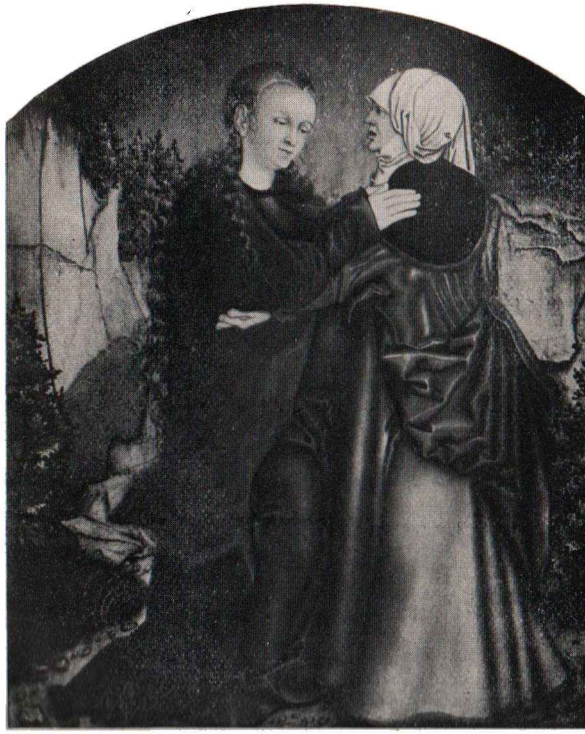

Navštívení P. Marie Mistr čes. z r. 1526.
Z archy v Želině u Kadaně.

NAVŠTÍVENÍ PŘESVATÉ PANNY MARIE

I.

Maria a Josef putují k Alžbětě.

Několik dní po zvěstování andělském navrátil se sv. Josef do Nazareta a ještě leccos v domě zařizoval pro své řemeslo, neboť předtím se nebyl ještě v Nazaretě usadil a sotva několik dní tam pobyl. Josef nevěděl nic o vtělení Boha v Marii; ona byla matkou Páně, ale také děvečkou Páně, a pokorně zachovávala jeho tajemství. Přesvatá Panna pocítivši, že Slovo tělem učiněno jest, pojala velikou touhu, bez meškání navštíviti svou tetu Alžbětu v Juttě u Hebronu, o níž jí byl Anděl řekl, že jest už šest měsíců v požehnaném stavu. Poněvadž se pak blížila doba, kdy Josef hodlal putovati na svátky velikonoční do Jerusalema, toužila jíti s ním, aby byla nápomocna Alžbětě za jejího těhotenství. Josef se vydal tedy s přesvatou Pannou na cestu do Jutty.

Ctihodná sestra Emmerichová vypravovala tyto jednotlivé události z cesty, kterou Josef a Maria konali k Alžbětě, poněvadž však byla tehdy nemocna a často vyrušována, jest v těchto sděleních asi velmi mnoho mezer. Nevypravovala o začátku cesty, nýbrž jednotlivosti, které se den ode dne udály a které tuto sdělíme.

Ubírali se směrem polednim a měli s sebou osla, na kterém Maria čas od času jela. Na oslu bylo vše-

licos naloženo, zvláště také pruhovaný a, jak se mi zdálo, pletený vak Josefův, ve kterém byl uložen dlouhý nahnědlý plášť Mariin s kápí. Tento plášť se svazoval v předu na tkanici, Maria jej oblékala, šla-li do chrámu nebo do synagogy. Cestou měla na sobě hnědou vlněnou košili, přes ni měla šedivé šaty, v bocích přepásané, na hlavě žlutavou roušku.

Vykonali dalekou tu cestu dosti rychle. Když prošli rovinou Esdrelon jižním směrem, viděla jsem je uchýliti se k příteli Josefova otce, jenž měl dům v městě Dothanu na jakési výšině. Byl to zámožný člověk a pocházel z Betléma. Jeho otci říkal otec Josefův bratře, nejsa jeho rodným bratrem; pocházel však z rodu Davidova od muže, který také, myslím, byl králem a slul Ela nebo Eldoa nebo Eldad, nevím už určitě.[1]) V té obci zde byl čilý obchod.

Jednou jsem je viděla přenocovati v jakési stodole; pak jsem je viděla večer v jednom lese, ještě dvanáct hodin od bydliště Zachariášova, uchýliti se do chyše, sroubené ze dřeva, porostlé živou zelení s pěknými bílými kvítečky, která byla určena cestujícím. Tam v té zemi jest na silnicích mnoho takových dřevěných bud bez dveří nebo také řádně stavěných budov, ve kterých cestující přenocují nebo polední žár tam přečkávají a přinesené pokrmy si připravují. V nejedné takové hospodě dohlíží rodina

[1]) Sestra Emmerichová viděla, jak Ježíš dne 21. listopadu (= 12. Marchesvanu) svého 31. roku v Dothanu v témž domě z vodnatelnosti uzdravil Issachara, padesátiletého manžela dcery z této rodiny, jež slula Salome. Při tom vypravoval Issachar, jak druhdy Josef a Maria tam zůstali. — Tím potomkem Davidovým, kterého vypravovatelka neurčitě nazývá Eldoa nebo Eldad, a skrze něhož byl prý otec oné Salome spřízněn s Josefem, jest bezpochyby Elioda nebo Eliada, syn Davidův, o něm se děje zmínka v II. Král 5, 16. a v I. Paral. 3, 8. Třebaže záměnu různých jmen v ústech vypravovatelčiných lze považovati za velmi přirozenou, přece není třeba vždycky takové záměny nezbytně předpokládati. Hebrejská jména vlastní mají

nejblíže bydlící a za mírný plat dodává, čeho cestující potřebují.

(Zde, jak se zdá, jest ve vypravování mezera. Bezpochyby byla svatá Panna s Josefem na svátcích v Jerusalemě a teprv tamodtud se odebrala k Alžbětě, neboť už na počátku se činí zmínka o Josefově cestě na svátky, později pak o tom, že Zachariáš den před návštěvou Mariinou se navrátil domů se slavnosti Pascha.)

Z Jerusalema nešli přímo do Jutty, nýbrž udělali okliku na východ, aby cestovali více o samotě. Obešli jakési městečko, dvě hodiny od Emaus, a ubírali se tedy cestami, kterými Ježíš za svých učitelských let často kráčíval. Měli pak ještě dvě hory překročiti. Mezi těmito dvěma horami jsem je viděla jednou usednouti k odpočinku, jísti chleba a píti vodu, do které si přikapávali balšamu, cestou nasbíraného. Bylo tu velmi hornato. Kráčeli mimo skály, které byly nahoře širší než dole, a také tu bylo viděti veliké jeskyně s rozličnými podivnými kameny. Údolí byla velmi úrodna. Potom vedla jejich cesta ještě lesem, pastvinou, lukami a polí. Ke konci cesty jsem zpozorovala zvláštní květinku s drobnými zelenými lístečky a s hrozníčkem o devíti bledočervených uzavřených zvonečcích či soudečcích. V těch zvonečcích bylo něco, s čím jsem něco měla, což jsem zapomněla.[1])

---

vůbec určitý význam. Poněvadž však pro jeden a týž význam má řeč více výrazů, mají nezřídka tytéž osoby různá jména. Tak shledáváme, že jeden syn Davidův sluje brzy Elišua, „Bůh pomáhá", brzy Elišama, „Bůh slyší". Podobně není nemožno, že Eldea nebo Eldaa znamená „Bůh přijde" jako Eliada. — Nad nerozřešenou poznámkou, že tento potomek Davidův byl také králem, netřeba se pozastavovati, neboť nelze pochybovati, že synové nebo potomci Davidovi vládli ve státech vasalských.

[1]) Snad měla tato květinka s devíti zvonečky pro cítlivou sestru mystický vztah na devítiměsíční prodlévání Pána v lůně

II.

Maria a Josef u Alžběty. Magnificat.

Následující vidění sdělila sestra Emmerichová dílem kolem svátku Navštívení P. M. v červnu r. 1820, dílem vynořila se jí před duší, když rozjímajíc slyšela hovory, které Eliud, stařičký Esén z Nazareta, měl s Ježíšem, provázeje ho v září prvního jeho učitelského roku cestou ke křtu Janovu a mnoho mu vypravuje ze života jeho rodičů a z jeho nejranějšího mládí, neboť byl v důvěrných stycích se sv. Rodinou.

Dům Zachariášův stál na osamělém návrší. Kolem ve skupině stály ostatní domy. Nedaleko odtud stékal s hory dosti silný potok.

Připadalo mi, že se právě Zachariáš vrátil domů z Jerusalema se svátků velikonočních. Viděla jsem, že Alžběta, jsouc puzena velikou touhou, ušla značný kus cesty od svého domu směrem k Jerusalemu, a jak se navracející se Zachariáš velmi polekal, že

---

mateřském, nebo viděla v ní symbol nějaké pobožnosti nebo modlitby, vztahující se na svátek Navštívení Panny Marie. — Ostatně Písma znalý přítel sdělil písaři toto: „Květina zde naznačená jest bezpochyby hrozníček cypřišovitý (Lavsonia spinosa inermis, Linn), o němž jest zmínka ve Velepísni (1, 13.): „Milý můj jest mi jako hrozen cyprový na vinicích v Engaddi". Marili ve svém cestopise Syrií a Palestinou se zmiňuje o tomto keři a jeho květu právě v té krajině, kterou přesvatá Panna cestuje. Podle něho jsou listy menší a jemnější než listy myrty, květy načervenalé, tvar květenství hrozníčkovitý, což by ovšem odpovídalo zběžnému popisu ctih. sestry; praví-li však, že měla cos činiti s obsahem zvonečků bylinky, což už zapomněla, pak bylo to snad vidění, vztahující se k Velep. 1, 13.; tehdy, kdy její Miláček byl ještě pod srdcem své panenské matky, oslavovala snad, pozorujíc plodový obal onoho keře, stupeň vývoje vtěleného Slova, kteréžto rozjímání mohlo

ji nalézá v jejím stavu tak daleko od domu. Řekla mu, že jest tak pohnuta a že ustavičně jen na to myslí, že přijde k ní její teta Maria z Nazareta. Zachariáš jí vymlouval tuto domněnku, a ukazuje a píše na tabulku, dával jí na srozuměnou, jak jest pravdě nepodobno, aby se ta, jež nedávno slavila svatbu, vydávala na tak dalekou cestu. Poté se vrátili společně domů.

Avšak Alžběta nebyla s to, aby zapudila své očekávání, neboť ve snu poznala, že jedna z jejího rodu se stala matkou přislíbeného Mesiáše. Myslila při tom na Marii, velmi po ní zatoužila a v duchu ji viděla v dáli ubírati se k ní. V domě vpravo od vchodu měla přichystanou jizbičku se sedátky. Tady seděla druhého dne dlouho čekajíc a vyhlížela příchozí. Pak vstala a vyšla jí kus cesty vstříc.

Alžběta byla vysoká letitá žena s malým něžným obličejem; hlavu měla zahalenu. Přesvatou Pannu znala jen z doslechu. Maria, spatřivši ji z dálky, poznala ji ihned a spěchala jí vstříc, zanechavši Josefa, jenž skromně zůstával vzadu. Maria byla už mezi sousedními domy, jejichž obyvatelé, dojati byvše její neobyčejnou krásou a pohnuti nadpři-

---

býti tím užitečnější, ježto sladce vonící hrozen cypřišový v hebrejštině sluje hrozen Kofer, tj. hrozen smíření, a proto někteří do slov: „milý můj jest mi jako hrozen cyprový" kladou smysl: „miláček můj vylil pro mne krev hroznů na usmíření". Jako Východané velice si cení tyto kvetoucí keře, sladkou vůní vydechující, a pokládají je za dar velmi příjemný, tak asi tiše sestra, když přesvatá Panna kráčela mimo tyto hrozníčky květů, oslavovala uzrávání krve hroznů smíření v požehnaném plodu jejího života. Uvažovala snad ve Vel.p. 1, 13 ten smysl, že pravý hrozen Kofer uzrává nám pod srdcem Marilným, jako při verši 12. kap. I. „Milý můj jest mi jako kytička myrrhy, kteráž mezi prsy mými odpočívati bude" asi rozjímala, jak později Maria dítě Ježíše na prsou chovala, a jak potom na klín přijala Spasitele s Kříže sňatého, když myrrhou byl nabalsamován a přec sám byl vlastně myrrhou proti hnilobě.

rozenou důstojností, z celé její bytosti vyzařující, skromně se vzdalovali, když se setkala s Alžbětou. Pozdravily se přívětivě, podavše si ruce, a v té chvíli jsem viděla, že se ve svaté Panně rozsvítila záře, a že z ní přeskočil paprsek světelný na Alžbětu, jež tím byla podivuhodně dojata. Ale nezůstávaly lidem na očích, nýbrž ubíraly se, ruku v ruce, do domu dvorem před ním se rozkládajícím, a u dveří domovních přivítala ještě jednou Alžběta Marii, načež vstoupily.

Josef, jenž přišel na dvůr veda osla, odevzdal soumara služebníku a šel k Zachariášovi do otevřené síně vedle domu. Pozdravil stařičkého ctihodného kněze velmi pokorně, ale Zacharíáš ho srdečně objal a rozmlouval s ním, píše na svou tabulku, neboť od té doby, co se mu Anděl v chrámě zjevil, byl němý.

Maria a Alžběta, vstoupivše dveřmi do domu, octly se v síni, která, jak se mi zdálo, byla také kuchyní. Tu se vzaly za obě ruce, Marie pozdravila Alžbětu velmi vlídně, a obě se dotkly tvářemi. Tu jsem viděla opětně z Marie vytrysknouti zářící paprsky na Alžbětu, která byvši jimi celá prozářena, byla v srdci uchvácena svatou radostí a velmi pohnuta. Zdvihnuvši ruku poustoupila, a přetékajíc pokorou, radostí a nadšením, zvolala:

„Požehnaná ty mezi ženami a požehnaný plod života tvého! A odkud mi to, aby matka Pána mého přišla ke mně? Neboť aj, jak došel hlas pozdravu tvého do uší mých, zaplesalo radostí dítko mé v životě mém. A blahoslavená, která jsi uvěřila, že se vyplní ty věci, které tobě pověděny byly od Pána."

Za posledních slov vedla Marii do připravené komůrky, aby si usedla a po cestě odpočinula. Bylo tam jen několik kroků. Maria však pustila rámě Alžbětino, které držela, zkřížila ruce na prsou a v nadšení propukla v chvalozpěv:

„Velebí duše má Hospodina, a zaplesal duch můj

v Bohu, spasiteli mém, že vzhlédl na ponížení děvečky své, neboť aj, od té chvíle blahoslaviti mne budou všecka pokolení. Neboť veliké věci učinil mi ten, jenž mocný jest, a svaté jméno jeho, a milosrdenství jeho od pokolení do pokolení těm, kteří se ho bojí. Učinil sílu ramenem svým: rozptýlil pyšné smýšlením srdce jejich, sesadil mocné se stolců a povýšil nízkých. Lačné naplnil dobrými věcmi a bohaté propustil prázdné. Ujal se Israele, služebníka svého, na milosrdenství své se rozpomenuv, jakož byl mluvil k otcům našim, k Abrahamovi a semeni jeho na věky.[1])

Viděla jsem, že se Alžběta se stejným nadšením celý Magnificat modlila s Marií, potom si však usedly na nízoučká sedadla, ke stolečku, který rovněž nebyl vysoký a na kterém stála číška. Ach, jak jsem byla blažena! Všecko jsem se modlila s nimi, pak také jsem se posadila blízko nich. Ach, jak jsem byla blažena!

Toto vypravovala sestra Emmerichová ráno, jako by se to bylo událo předešlý den. Odpoledne mluvila ze spánku:

Josef a Zachariáš jsou teď také spolu a hovoří o příští Mesiáše, které podle toho, jak se proroctví vyplňují, jest za dveřmi. Zachariáš jest krásný, vysoký stařec, po kněžsku oděný, odpovídá vždy ukazuje neb píše na tabulku. Sedí v síni po straně domu, která jest otevřena do zahrady. Maria a Alžběta sedí v zahradě na koberci pod velíkým košatým stromem, za kterým jest studna, z níž tryská voda, vytáhne-li se čep. Kolkolem vidím trávu a květiny a stromy s malými žlutými švestkami. Jedí spolu malé ovoce a chlebíčky z cestovní tašky Josefovy; ach, jaká to dojemná prostota a střídmost!

---

[1]) Když starý Esén Eliud ve chvíli na počátku této statí (str. 172) uvedené s Ježíšem hovořil o této události, slyšela jsem z jeho úst podivuhodný výklad celého chvalozpěvu Mariina. Netroufám si však opakovati tohoto výkladu.

V domě jsou dvě služky a dva služebníci, vidím je sem tam chodíti. Pod jedním stromem chystají stůl s pokrmy. Zachariáš a Josef přicházejí a pojedí něčeho. Josef zamýšlel hned se zase vrátiti do Nazareta; ale zůstane přec asi týden. Neví nic o požehnaném stavu přesvaté Panny. Maria i Alžběta o tom pomlčely; ve svém nitru měly hluboký přetajemný vztah k sobě.

Častěji za dne, zvláště před jídlem, když všichni byli shromážděni, modlívaly se svaté ženy jakési litanie,[1]) také Josef se modlíval s nimi, a já jsem pak vídala uprostřed nich zjeviti se kříž, a přec nebyl to tehda ještě kříž, bylo to spíše, jako by se dva kříže navštěvovaly.[2])

Dne 3. července vypravovala:

Jedli včera večer všichni pospolu. Seděli až do půlnoci při lampě pod stromem v zahradě. Pak jsem viděla ještě Josefa a Zachariáše samotny v modlitebně. Marii a Alžbětu jsem viděla v jejich komůrce. Stály proti sobě, vroucností překypujíce a jako u vytržení, a modlily se společně Magnificat.

Kromě šatů už dříve popsaných měla přesvatá Panna také ještě černý, průhledný závoj, který spouštěla, mluvila-li s muži.

Dnes odvedl Zachariáš svatého Josefa do jiné odlehlé zahrady. Zachariáš jest ve všem velmi pořádný a přesný. Tuto zahradu osázel hojně krásnými stromy a rozličným ovocem a bedlivě si jí hleděl. Středem vede stinné podloubí. Na konci

---

[1]) Netřeba se pozastavovati nad tím, že jméno známé křesťanské modlitby nalézáme ve zprávě ze Starého zákona; neboť formou žily litanie v ústech lidu dávno před narozením Kristovým. Tak jsou litaniemi na př. žalm CXXXV (136.) částečně také žalm CXVII (118.) a m. j.

[2]) Nelze nám s určitostí vysvětliti, co cíl. sestra as míníla slovy: „bylo to jako by dva kříže se navštěvovaly". Podle zbožného obyčeje v její vlasti, katolické víře věrně oddané, že růz-

zahrady jest zřízena skrytá besídka, která má dveře s boku. Nahoře na té besídce jsou okna, uzavřená zasouvátky. V besídce jest postaveno pletené odpočívadlo, vycpané mechem nebo jinými jemnými bylinami; také jsem tam viděla dvě bílé sochy zvýši dítěte. Nevěděla jsem dobře, jak se tam dostaly nebo co znamenaly, ale zdálo se mi, že jsou Zachariášovi a Alžbětě velmi podobny, jen že u věku mnohem mladším.

Dnes odpoledne jsem viděla Marii a Alžbětu v domě při společné práci. Přesvatá Panna brala účast na všech domácích pracích. Chystala všelijaké prádélko a jiné věci očekávanému dítěti. Viděla jsem je obě společně pracovati, pletly velikou pokrývku, kobereç, na kterém bude Alžběta sedětí v šestinedělí. Židovské šestinedělky používaly takových koberců, uprostřed nichž byla připevněna rouška tak, že šestinedělka, bylo-li třeba, i s děťátkem se do ní úplně zabalila. Vězela pak takořka jako ve velikém střevíci nebo v lodičce, a sama byla zavinuta jako dítě v peřince. A jak si právě přála, buď si usedla zpříma, opřena o polštáře, nebo si lehla. Na okraj koberce byly našity květiny a průpovídky. Maria a Alžběta chystaly také rozličné věci, aby, až se dítě narodí, měly čím obdarovati chudé. Za nepřítomnosti svaté Rodiny vídávám často máteř Annu posílati služku do domu v Nazaretě, aby na všecko dohlédla. Jednou viděla jsem ji tam samu.

---

né obce, které v procesích společně putují na společné pobožnosti, nosívají své milostné obrazy svatého kříže nebo přesvaté Panny, což se označuje rčením: „Kříže, obrazy matky Boží se navštěvují", tu když se objevil mezi modlící se přesvatou Pannou a Alžbětou kříž, mínila snad Emmerichová, že to bylo, jako by se byli navštívili Ježíš, jenž ovšem dosud dlel pod srdcem své matky, ale jednou bude ukřižován, a jeho kříž naše ho vykoupení, který dlel ještě pod srdcem budoucnosti.

Dne 4. července vypravovala:

Zachariáš vyšel s Josefem na procházku do polí. Jeho dům stojí o samotě na návrší, jest to nejlepší dům tady v té krajině; ostatní domy jsou roztroušeny kolem. Maria jest poněkud unavena, jest s Alžbětou sama doma.

Dne 5. července vypravovala:

Viděla jsem, že Zachariáš a Josef ztrávili celou dnešní noc v zahradě od domu vzdálené. Dílem spali v zahradním domečku, dílem se modlili v zahradě pod širým nebem. Na úsvitě se vrátili do domu. Alžbětu a přesvatou Pannu jsem viděla v domě. Vždy ráno a večer se modlili společně chvalozpěv Magnificat, kterýž po pozdravu Alžbětině Duch Svatý vnukl Marii.

Pozdravením andělským byla přesvatá Panna posvěcena na chrám. Když pronesla slova: „Aj já dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého!" vstoupilo do ní Slovo, vstoupil do ní Bůh, pozdraven byv svou církví, svou děvečkou. Teď byl Bůh ve svém chrámě, teď byla Maria chrámem a Archou Úmluvy nového Zákona. Pozdrav Alžbětin, hnutí Janovo pod srdcem mateřským, to byla první bohoslužba obce před touto svatyní. Ale když přesvatá Panna zapěla Magnificat, tu Církev nového Zákona, nového manželství, poprvé oslavila vyplnění Božích přislíbení starého Zákona, starého manželství, děkujíc chvalozpěvem Te Deum laudamus. Ach, kdo dovede zcela vysloviti, jak dojímavý byl pohled na to, jak uctívala církev svého Vykupitele už před jeho narozením.

Dnes v noci, když jsem viděla svaté ženy na modlitbách, dostalo se mi mnoho zjevení o výkladu Magnificat a o velebné Svátosti, jak se blíží v nynějším stavu přesvaté Panny. Nynější má těžká choroba a ustavičná vyrušování jsou vinny, že jsem zapomněla skoro vše, co jsem viděla. Počínajíc veršem

Magnificat „Učinil sílu ramenem svým", zjevovaly se mi rozličné starozákonní předobrazy velebné Svátosti. Mezi nimi byl obraz, jak Abraham obětuje Izáka, a jak Isaiáš zlému jednomu králi něco oznamuje, čemuž se král posmívá. Zapomněla jsem to. Viděla jsem přemnoho obrazů od Abrahama až do Isaiáše, a od Isaiáše až do přesvaté Panny Marie, a vždy jsem viděla, jak velebná Svátost se přibližuje církvi Ježíše Krista, který však ještě spočíval pod srdcem své matky.[1])

Sdělivši toto, služebnice Boží se pomodlila litanie k Duchu Svatému a hymnus Veni Sancte Spiritus a usnula, usmívajíc se. Po nějaké chvíli řekla velmi vroucně:

Dnes mám přikázáno docela nic už nedělati a nikoho k sobě nepouštěti, pak prý zase uzřím vše, co jsem zapomněla. Budu-li míti jednou úplný pokoj, pak prý poznám také posvátný předmět Archy Úmluvy, svatou svátost starého Zákona, a budu moci o tom vyprávěti. Viděla jsem dobu pokoje, jest to krásná doba. Viděla jsem u sebe písaře, zvím pak prý mnoho.

Za těchto slov rozkvetl a rozzářil se ve spánku její obličej obličejem dítěte, vyndala Kristovými ranami poctěné ruce z pod pokrývky a řekla:

Jest docela teplo zde v Zaslíbené Zemi, u Marie. Jdou nyní všichni do zahrady u domu, napřed Zacharíáš s Josefem, a za nimi Alžběta s Marií. Pod stromem jest rozpiata plachta jako stan. Na jedné straně stojí tu nízoučká sedadla s opěradly.

Potom pokračovala: Mám přikázáno klidně leželi, a pak prý zase uzřím vše, co jsem zapomněla. Sladká modlitba k Duchu svatému mně pomohla; ach, jak jest milá a sladká.

---

[1]) Poslání Isaiášovo, které vypravovatelka zapomněla, jest bezpochyby ono proroctví, které Isaiáš promluvil před králem Achazem (Is. 7, 3—25): Aj, Panna počne a porodí syna, a nazvúno bude jméno jeho Emmanuel . . .

Večer v 5 hodin se obviňovala:

Z povolnosti jsem nezachovala zákazu, nikoho k sobě nepouštěti. Známá jedna dlouho mluvila přede mnou o nevraživostech, horšila jsem se na to a potom jsem usnula. Dobrotivý Bůh dostál lépe slovu než já, ukázal mi zase vše, co jsem zapomněla; avšak za trest mi to větším dílem zase vypadlo z paměti.

Potom vypravovala následující, což my, třeba že se leccos opakuje, přece jen sdělíme, poněvadž, co míníla, nedovedeme jinými slovy vyjádřiti, než kterých sama užila. Řekla tedy:

Viděla jsem, jak obyčejně, ty dvě svaté, požehnané ženy státi proti sobě a modliti se Magnificat. Uprostřed modlitby jsem spatřila, jak Abraham obětuje Izáka. Pak následovala řada předobrazů, znázorňujících, jak se blíží velebná Svátost. Nikdy ještě, myslím, jsem nepoznala tak zřetelně přesvatých tajemství starého Zákona.

Druhého dne řekla:

Jak mi bylo slíbeno, poznala jsem zase vše, co jsem zapomněla. Oplývala jsem radostí, že konečně budu vypravovati tolik podivuhodných věcí o Patriarších a Arše Úmluvy, ale mé radosti se asi nedostávalo pokory, neboť řízením Božím nelze mi to, co jsem poznala, jasně spořádati a sděliti, neboť bylo toho nevýslovně mnoho.

Příčinou nového vyrušení byla zvláštní událost, která ji uvrhla do prožívání utrpení Kristova, bez něhož nikdy nebyla a které ji teď činilo ještě neschopnější spořádaného vypravování. Poněvadž však od počátku, co vídala svaté ženy opět a opět se modliti Magnificat, tu onde sdělila v úryvcích a nahodile nejednu podrobnost o tajůplném požehnání starého Zákona a o Arše Úmluvy, pokusili jsme se tato vypravování, pokud možno, časově sestaviti, a připojíme je, aby život Marie Panny nebyl příliš

tříštěn, v dodatku, nebo jim vyhradíme jiné příhodnější místo.

V pátek dne 5. a v sobotu dne 6. července.

Viděla jsem včera v podvečer, v pátek dne 5. července Alžbětu a přesvatou Pannu jíti do odlehlejší zahrady Zachariášovy. Nesly s sebou v košíčku ovoce a malé chleby a zamýšlely ztrávití tam noc. Když tam později přišli také Josef a Zachariáš, tu, jak jsem viděla, šla jim přesvatá Panna vstříc; Zachariáš měl s sebou psací tabulku, ale na psaní se už příliš sešeřelo, i viděla jsem, že Maria z vnitřního vnuknutí Ducha Svatého mu řekla, aby jen dnešní noc mluvil (i viděla jsem), že Zachariáš odložil svou psací tabulku a že po celou tuto noc mohl s Josefem mluviti a se modliti. Viděla jsem to tak, a když, velice se tomu divíc, hlavou jsem vrtěla a svým očím nevěřila, můj Anděl strážce nebo duchovní vůdce, který jest mi stále po boku, ukazuje na druhou stranu, řekl mi: „Tomu nevěříš, pohleď tedy tamto, co to jest!" Ale tam, kam kynul, viděla jsem zcela jiný obraz z doby mnohem pozdější.

Viděla jsem svatého poustevníka Goara[1]) v krajině, kde se žalo žito. Rozmlouvali s ním poslové biskupa nepřátelsky o něm smýšlejícího, kteří také o něm nesmýšleli poctivě. Když tedy s nimi odjel

[1]) Jeho svátek připadá na týž den, který sestra Emmerichová tuto událost vypravovala, totiž na den 6. července, což písaři nebylo známo. Když však později, náhodou pohlednuv do kalendáře, se toho dověděl, dostalo se mu takto nového potvrzení, že všecka její vidění jsou v organickém vztahu k rozjímajícím slavnostem Církve, což ho už tak často způsobem nejdojemnějším překvapilo a poučilo. Sv. Goar, zbožný kněz z Akvitanie (Gascone, Guienne), usadil se v VI. stol. na stoku potoku Mochenu s Rýnem (u nynějšího městečka sv. Goar) v biskupství trevírském, vedl tam život poustevnický, a mnoho pohanů, kteří na svých cestách byli u něho pohostinu, obrátil svým poučováním na víru křesťanskou. Když křivě byv obžalován ze života

k onomu biskupu, viděla jsem, že se ohlížel po nějakém háku, na který by si pověsil plášť, a vida vnikati sluneční světlo otvorem ve zdi, v prostotě víry pověsil plášť na ten paprsek a plášť zůstal pevně viset ve vzduchu. Žasla jsem nad tím zázrakem sprostné víry a nedivila jsem se už pranic, že mluvil Zachariáš, kterému se to stalo od přesvaté Panny, v níž sám Bůh přebýval. Ale můj vůdce mluvil se mnou o tom, co se nazývá zázrakem, pamatuji si z toho jasně toto: Živoucí, dětinná důvěra v Boha s prostotou spojená činí všecko podstatou, činí všecko substancí (Žid 11,1).[1]) Tyto oba výrazy mi otevřely veliké vnitřní poznání všech zázraků, nejsem však s to, abych to dokonale vyjádřila.

Viděla jsem tedy ty čtyři svaté lidi noc ztrávit v zahradě. Seděli a jedli, nebo procházeli se dva a dva rozmlouvajíce a modlíce se, a střídavě si také odpočívali v malém domečku. Slyšela jsem také, že se po sobotě Josef vrátí do Nazareta a že ho Zachariáš kus cesty vyprovodí. Měsíc svítil a jasné nebe bylo plno hvězd. Nevýslovná krása míru a klidu se šířila kolem těch svatých lidí.

Za modlitby obou svatých žen jsem viděla opětně část tajemství chvalozpěvu Magnificat a prý také uzřím vše ještě jednou v oktávě svátku v noci se soboty na neděli, kdy pak asi něco z toho sdě-

---

hýřivého, byl biskupem Rustikem pohnán do Trevíru, udál se tam ten zázrak, který byl ukázán ctihodné Emmerichové na potvrzení, jakou moc má sprostná víra. Rustikus ho obvinil z čarodějnictví, byl však novým zázrakem, který si vyžádal od sv. Goara na důkaz jeho neviny, tak hluboce zahanben, že padnuv k nohám světcovým a vyznávaje svou vinu, prosil za odpuštění. Sv. Goar, vrátiv se do své poustevny a odmítnuv několikerou nabídku Sigoberta, krále v Austrasii, aby přijal biskupství trevírské, prosil Boha, aby ho vzal k sobě, a byl vyslyšen ke konci VI. století.

[1]) Est autem fides sperandarum substantia rerum.

lím; nyní je mi dopřáno jen toto říci: Magnificat jest chvalozpěvem díků za vyplnění svátostného požehnání ve starém Zákoně.

Za modlitby Mariiny jsem viděla nepřetržitou řadou všecky její předky. Za ty věky následovalo po sobě třikrát čtrnáct manželstev, z nichž pokaždé otec byl synem z manželství předcházejícího, a z každého toho manželství jsem viděla tryskati skvoucí paprsek na Marii, jež tu stála modlíc se. Zatím však, co celý obraz jako nějaký rodokmen složený ze skvoucích ratolestí, které se víc a více zušlechťovaly, se rozvinoval před mýma očima, viděla jsem posléze na určitém místě toho skvoucího rodokmenu neposkvrněné tělo a přečistou krev Marie Panny, v níž Bůh ustanovil se vtěliti, zřejmě se odlišovati jasnější skvělostí, i modlila jsem se k tomu obrazu radostně, s toužebným očekáváním, jako dítě, které vidí před sebou vánoční stromek vyrůstati. Celý obraz pak představoval, jak se blíží Ježíš Kristus podle těla a jeho nejsvětější Svátost Oltářní. Ach bylo to, jako bych viděla zráti pšenici na chléb života, po kterém lačním! Jest to nevýslovné, nenalézám slov, abych řekla, jak vytvořeno bylo tělo, v němž Slovo tělem učiněno jest. Jak dovedl by to vysloviti ubohý člověk, jenž ještě sám vězí v onom těle, o kterém syn Boha a syn člověka řekl, že tělo nic není, Duch že všecko oživuje; týž, který řekl, že jenom ti, kteří budou požívati jeho těla a jeho krve, budou míti život věčný a od něho že budou vzkříšeni v den nejposlednější. Jen jeho tělo a jeho krev že jest tím pravým pokrmem (a nápojem), a ti, kdo požívají tohoto pokrmu, ti že zůstávají v něm a on v nich.

Byl to nevýslovný obraz, který jsem spatřila, jak od počátku, od pokolení do pokolení, se přibližovalo vtělení Boha, a současně nejsvětější Svátost Oltářní, pak ta nová (již jsem viděla) řada patriarchů, představitelů živého Boha, jenž až do svého příchodu k soudu přebývá mezi lidmi jako oběť a

pokrm ve zřízení kněžstva, kteréž Bůh a člověk, nový usmiřující Adam, odevzdal svým apoštolům, a apoštolové zas vzkládáním rukou odevzdávali je následující řadě kněží, aby takto bez přerušení se přenášelo s jedné řady kněží na druhou. Vídouc to poznala jsem ovšem ono převeliké tajemství, které se tají v tom, zpívají-li se o Božím Těle před vystavenou velebnou Svátostí evangelia s rodokmeny našeho Spasitele.[1]) Zároveň jsem také poznala, že jako mezi předky Kristovými podle těla mnozí nejen že nebyli světci, nýbrž že byli i hříšníky, nepřestávajíce proto býti příčkami v řebříku Jakobově, po kterém Bůh sestupoval k lidstvu, tak také že i v nehodných biskupech zůstává moc, posvěcovati velebnou Svátost a udělovati svěcení kněžstva s veškerou mocí, tuto svátost provázející. Vida to, pak ovšem dokonale pochopíš, proč se ve starých německých knihách duchovních starý Zákon nazývá zhusta starou Úmluvou nebo starým Manželstvím, a nový Zákon pak novou Úmluvou, novým Manželstvím. Nejkrásnějším květem tohoto starého Manželství byla Panna panen, Nevěsta Ducha Svatého, nejčistší matka Vykupitelova, duchovní, ctihodná, výborná nádoba Pobožnosti,[2]) v níž Slovo tělem učiněno jest. Tímto Tajemstvím se počíná nové Manželství, nová Úmluva. V této

[1]) Dvě starší agendy pražské: Rituale Romano-Pragense Jussu et Authoritate Rev. et. Cels. Princ. DD. Ferdinandi e Com. de Khünberg . . . Vetero-Pragae 1731, a Manuale Ritualis Pragensis Pragae 1848, obsahují in Festo SS. Corporis Christi ritus poněkud odlišný od nejnovějšího Processionale Pragense: o theoforickém průvodě zpívají se totiž u čtyřech oltářů počátky Evangelií. Týž ritus se asi zachovává nebo zachovával v Německu, tanul by tedy vypravovatelce na mysli rodokmen Ježíše Krista v I. kap. sv. Matouše. — Překl.

[2]) Tyto názvy jsou většího dílu přejaty z Loretánských litanií, v nichž se přesvatá Panna uctívá také pod jménem „Archa Úmluvy".

Úmluvě zůstávají kněží a všichni ti, kdož jdou za Beránkem panicí, a manželství, v ní uzavřené, jest velikým tajemstvím, totiž v Kristu a jeho nevěstě, Církvi (Efes. 5, 22—33).[1])

Abych však pokud mi možno jasně sdělila, jakými obrazy mi bylo vysvětleno, jak se přibližovalo Vtělení Boha a spolu s ním také Nejsvětější Svátost oltářní, nelze mi jinak než ještě jednou opakovati, jakým způsobem se mi to vše před oči vynořovalo v rozsáhlých obrazech, ač ovšem mi není možno, abych zmítána jsouc ustavičným utrpením a vydána tolikerému vnějšímu vyrušování, svedla pěkně srozumitelně do nejmenších podrobností vše, co se stalo. Řeknu všeobecně jen tolik: nejprve jsem viděla požehnání Přislíbení, které Bůh dal prvním lidem v ráji, a z tohoto požehnání tryskati paprsek až na přesvatou Pannu, jež nyní stojíc proti svaté Alžbětě, modlila se Magnificat. Pak jsem viděla Abrahama, který přijal toto požehnání od Boha, a z Abrahama vytrysknouti paprsek na přesvatou Pannu, pak ostatní patriarchy, kteří nosili a opatrovali toto tajemství, a z každého z nich vycházeti skvoucí paprsek na Marii a tak dále, až přešlo toto tajemství na Joachima, jenž z nejvnitřnějšího vnitra chrámu byv omilostněn nejvyšším Požehnáním, stal se tak otcem přesvaté Panny Marie, bez hříchu prvotního počaté; v této však počato byvší z Ducha Svatého, Slovo tělem učiněno jest, a v ní, v Arše Úmluvy nového Zákona, po devět měsíců jsouc ukryto, přebývalo mezi námi, až v plnosti času jsme uzřeli slávu jeho, narozeného z Marie Panny, slávu to jako jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy.

Dne 7. července vypravovala:

Dnes v noci jsem viděla, jak přesvatá Panna v do-

[1]) Tajemství toto veliké jest, ale já pravím v Kristu a v Církvi (Efes. 5, 32).

mě Alžbětině ve své komůrce spí na lůžku, ležíc na boku a hlavu majíc položenu na ruce. Od hlavy až po paty byla zahalena v širokou bělavou plenu. Zpod jejího srdce jsem viděla vyzařovati skvoucí slávu, podoby hruškovité, v níž planulo světélko nepopsatelné jasnosti. Z Alžběty jsem viděla linouti se slávu méně jasnou, ale větší a oblejší; světlo v ní bylo méně jasné.

V sobotu dne 8. července vypravovala:

Když včera, v pátek večer, začal sabbath, viděla jsem v jedné místnosti Zachariášova domu, které jsem ještě neznala, rozsvítiti lampu a slaviti sabbath: Zachariáš, Josef a ještě asi šest mužů, bezpochyby z okolí, modlili se pod lampou, stojíce kolem truhlice, na které ležely svitky Písma. Přes hlavu měli přehozeny šátky, nečinili však za modlitby tolik pitvorných pohybů tělem, jako nynější Židé, třeba že někdy sklonili hlavy nebo zdvihli ruce. Maria, Alžběta a ještě tři čtyři jiné ženy stály zvláště na místě zamřížovaném, odkud hleděly do modlitebny. Všecky byly zahaleny v modlicí pláště, kterými měly zakrytu i hlavu.

Po sváteční večeři stála, jak jsem viděla, přesvatá Panna s Alžbětou ve své komůrce modlíc se Magnificat. Majíce ruce zkříženy na prsou a černé závoje spuštěny přes obličej, stály proti sobě, každá u jedné stěny, modlíce se jako v choru. Modlila jsem se Magnificat s nimi, a při druhé jeho části, jež se vztahuje na přislíbení Boží, měla jsem opětně rozličná vidění předků Mariiných, na blízku i v dáli kdysi žijících, z nichž vycházely světelné nitky na ni, jež modlíc se stála přede mnou. Tyto světelné nitky nebo paprsky viděla jsem vždy u mužských předků vycházeti z úst, u ženských pak zpod srdce, a vtékati v slávu Mariinu.

Když požehnání Abrahamovo působilo k narození přesvaté Panny, žil as tento patriarcha blízko toho místa, kde se nyní modlila Magnificat, neboť

viděla jsem skvoucí paprsek z něho vycházející zcela z blízka na ni tryskati, kdežto z osob, které časově jí byly mnohem bližší, viděla jsem paprsky přicházeti ze vzdálenosti mnohem větší.

Když dokončily Magnificat, který, jak vídávám, modlí se od Navštívení denně ráno a večer, odešla Alžběta, i viděla jsem, jak přesvatá Panna se odebrala na lůžko. Rozepiala a svlékla vrchní roucho, a měla tedy na sobě jen dlouhou, nahnědlou košili. Vzala stůčku látky, kterou vidouc v hlavách nízkého lůžka, pokládala jsem vždy za podhlavničku, která však, jak jsem nyní viděla, byla svinutá pole lněné, skoro loket široké látky, jejíž jeden cíp přesvatá Panna v podpaždí pevně přitiskla ramenem a již pak od hlavy až dolů po kotníky a zase od zdola nahoru kolem sebe ovíjela, tak že celá tím jsouc ovinuta jen malé krůčky mohla dělati. Ruce zůstaly odpolu volny, a také obličej a prsa nebyly látkou zastřeny. Takto se zahalila u samého lůžka, které v hlavách bylo maličko vyvýšeno, a ulehla pak na bok, zpříma natažena, podloživši ruku pod líc. Mužů jsem neviděla spáti tak zahalených.

V neděli dne 9. července vypravovala:

Včera v sobotu po celý sabbath jsem viděla Zachariáše v témž oděvu, který byl oblekl s počínajícím sabbathem. Měl na sobě dlouhý bílý oděv s rukávy nepříliš širokými. Měl široký pás, který byl několikrát otočen kolem těla, byl popsán písmeny a visely na něm řemeny. Na tomto oděvu byla vzadu přišita kapuce, která s hlavy splývala záhyby na ramena, jako závoj, vzadu v záhyby složený. Když v sobotu za dne něco dělal nebo někam šel, přehazoval si ten šat i s pasem přes rameno a zastrčil pak tuto vykasanou půli na druhém boku pod paží za pás. Pak bylo viděti na každé noze široké jakési nohavice, dole zachycené řemeny, kterými byly k bosým nohám přivázány opánky. Dnes

také ukázal Josefovi svůj kněžský plášť, který byl velmi hezký. Byl to široký těžký plášť, mihotající se bílými a purpurovými nitkami, a zapínal se na prsou třemi tepanými zámky. Neměl rukávů.

V sobotu večer, když sabbath byl u konce, viděla jsem je zase nejprvé jísti. Jedli pospolu v zahradě u domu pod stromem. Jedli zelené listy, které omáčeli, a vyssávali omáčené zelené chomáčky, také byly na stole mističky s malými plody a jiné mísy, z nichž pojídali něco průhlednými hnědými lžičkami, myslím, že to byl med, který jedli kostěnými lžičkami, také jsem viděla na stole malé chleby, které jedli.

Potom za svitu měsíce, v tiché noci plné hvězd, nastoupil Josef, provázen Zachariášem, na cestu k domovu. Před tím se modlili, každý zvlášť. Josef měl zase v ruce svůj raneček, v kterém byly malé chleby a džbáneček, a držel v ruce hůl nahoře ohnutou. Zacharíáš měl dlouhou hůl s knoflíkem nahoře. Oba měli cestovní pláště přes hlavu stažené. Než odešli, objal Josef Marii a Zacharíáš Alžbětu, přitisknuvše je na prsa; že by se byli líbali, jsem tehda neviděla. Rozloučili se zcela vesele a klidně, a obě ženy je vyprovodily ještě kousek, pak kráčeli sami nocí nevýslovně příjemnou.

Maria a Alžběta se pak vrátily do domu, do komůrky Mariiny. Na rameni na zdi upevněném visela lampa, která hořela, jako vždy, když Maria se modlila a šla spat. Obě ženy zastřeny závoji, stály zase proti sobě a modlily se Magnificat.

Při tom měla jsem opětně, jak mi bylo přislíbeno, ono vidění, které jsem nedávno zapomněla. Ale dnes v noci jsem toho viděla tolik, že také tentokráte bude mi lze jen něco málo z toho sděliti. Viděla jsem toliko, jak Požehnání s jednoho patriarchy přechází na druhého až do Josefa Egyptského.[1])

[1]) Zlomky, které o všech těchto věcech vypravovala, sdělíme později soustavně.

V úterý dne 11. července řekla:

Tuto noc jsem viděla u vidění Marii a Alžbětu, z čehož však už vím jen tolik, že se celou noc modlily. Nevím už proč. Za dne jsem viděla Marii konati rozličnou práci, na př. pléstí pokrývky. Josefa a Zachariáše jsem viděla ještě na cestě, noc ztrávili v nějaké kůlně. Dělali veliké oklíky, a jak myslím, navštívili různé lidi. Byli na cestě, myslím, tři dni. Ostatní jsem zapomněla.

Ve čtvrtek dne 13. července vypravovala:

Včera, ve středu dne 12., spatřila jsem Josefa v jeho domě v Nazaretě. Josef, jak se zdá, nešel do Jerusalema, nýbrž přímo domů. Annina služka mu všecko obstarává a odcházívá proto někdy z domu Annina. Nebyla-li však přítomna, byl Josef samoten. Zachariáše jsem viděla také přijíti domů. Vídala jsem Marii a Alžbětu jako vždy modliti se Magnificat a konati rozličné práce. Na večer se procházívaly v zahradě, v které byla studna, což tam v té krajině jest dost velikou vzácností, pročež také nosí lidé s sebou džbánek s občerstvující šťavou. Na večer, když se ochladilo, vycházívaly si na procházku také do okolí, neboť dům Zachariášův stál o samotě, v polích. — Obyčejně se ukládaly kolem deváté hodiny na lůžko, vstávaly však vždy před východem slunce.

Toť vše, co ctihodná sestra Emmerichová sdělila ze svých zjevení o návštěvě přesvaté Panny u Alžběty. Dlužno poznamenati, že vypravovala tuto událost kolem svátku Navštívení Marie Panny, tedy v prvních dnech měsíce července, že však Maria navštívila Alžbětu, jak se podobá, v březnu, neboť, jak viděla vypravovatelka, poselství o vtělení Kristově bylo přineseno přesvaté Panně už 25. února, brzy potom však vydala se Maria na cestu k Alžbětě, a to ve dnech, kdy Josef se ubírá na svátky

velikonoční, které začínaly dne 14. nisanu, kterýžto měsíc jest skoro souběžný s naším březnem.

III.

Maria se vrací do Nazareta. Josef napomenut Andělem.

Dne 9. června 1821 objevila ctihodná sestra Emmerichová ve svém příbytku relikvii Kristova učedníka Parmeny, a kromě jiných vidění, vztahujících se na tohoto světce, sdělila také, co tuto uvádíme.

Když se navrátila přesvatá Panna z Jutty do Nazareta, viděla jsem ji několik dní pobývati v Nazaretě v domě rodičů pozdějšího učedníka Parmeny, který však tehdy nebyl ještě narozen. Viděla jsem to, myslím, právě v tu dobu roční, kdy se to stalo. Aspoň jsem měla při vidění takový pocit. Podle toho by se byl Jan Křtitel narodil koncem května nebo začátkem června.

Přesvatá Panna se vrátila do Nazareta po narození Janově, ale ještě před jeho obřezáním. Josef ji přišel na půl cesty naproti. Ctihodná sestra byla tak nemocna a vyrušována, že ani nevypravovala, kdo že doprovázel přesvatou Pannu na první polovici cesty, ani neudala místa, kde se setkala s Josefem; snad v Dothanu, v kterémžto obci se byli na cestě k Alžbětě zastavili u přítele Josefova otce. Až tam vyprovodili ji bezpochyby příbuzní Zachariášovi nebo přátelé z Nazareta, kteří se právě ubírali tou cestou, kteroužto domněnku lze odůvodniti aspoň poněkud tím, co následuje.

Když se na zpáteční cestě z Jutty do Nazareta ubíral Josef s přesvatou Pannou druhou polovicí této cesty, zpozoroval na její postavě, že jest v požehnaném stavu, a byl tím uvržen do velikého nepokoje a nemalých starostí, neboť nevěděl nic o tom,

co Anděl byl zvěstoval přesvaté Panně. Hned po svatbě odebral se Josef do Betlema, aby tam urovnal nějaké dědictví, kdežto Maria zatím se byla odebrala s rodiči a několika družkami do Nazareta. Pozdravení andělské pak se událo dříve, než Josef se navrátil do Nazareta. Maria však ve skromné pokoře uchovávala tajemství Boží v sobě.

Josef tedy, jsa znepokojen tím, co byl zpozoroval, nehlesl ani slovem, ale mlčky bojoval s pochybnostmi. Přesvatá Panna, která se toho předem obávala, upadla ve vážnou zamyšlenost, která nepokoj sv. Josefa jen ještě zvyšovala. Když přibyli do Nazareta, tu, jak jsem viděla, přesvatá Panna se neodebrala hned do domu Josefova, nýbrž pobyla několik dní ve spřízněné rodině. Byli to rodiče učedníka Parmeny, jenž se narodil později než Ježíš a později se stal jedním ze sedmi diakonů první křesťanské obce v Jerusalemě. Tito lidé byli spřízněni se svatou Rodinou, matka byla sestrou třetího muže Marie Kleofášovy, otce to Simeona, biskupa Jerusalemského. Měli v Nazaretě dům a zahradu, kde pěstovali koření. Také se strany Alžbětiny byli spřízněni se sv. Rodinou.

U těchto lidí přesvatá Panna prodlévala několik dní, než se navrátila do domu Josefova. Ale znepokojení Josefovo stouplo tou měrou, že, když Maria zamýšlela se navrátiti konečně k němu do domu, pojal úmysl ji propustiti a tajně odejíti. Když se tedy zabýval touto myšlenkou, zjevil se mu ve snách Anděl a těšil ho.

NAROZENÍ SPASITELOVO

I.

Přesvatá Panna se chystá na narození Kristovo.

Výroční den Kristova narození, jak jej vždy vídávám, připadá ve skutečnosti o čtyři neděle dříve, než jak slaví Církev toto tajemství; připadal by asi na svátek sv. Kateřiny. Zvěstování Marie Panny vídávám vždy koncem února.

Již koncem října viděla jsem v Zaslíbené zemi ohlašovati sčítání lidu a placení daní, což nařídil císař. Od té doby jsem viděla v zemi mnoho lidí všemi směry cestovati.

V neděli dne 21. listopadu 1821.

Již po několik dní vidím přesvatou Pannu u její matky Anny, jejíž dům stojí v údolí Zabulon as hodinu od Nazareta. V jejím obydlí v Nazaretě zůstala pouze služka, která hospodaří svatému Josefu, dlí-li Maria u sv. Anny. Pokud Anna žila, neměli vůbec domácnosti úplně oddělené od domácnosti Anniny, nýbrž dostávali živobytí vždy od Anny.

Teď už po několik neděl vidím svatou Pannu zabývati se přípravami na narození Kristovo. Šije a vyšívá koberčíky, pásky a pleny. Všeho je připraveno s dostatek.

Otec Joachim není už na živu, vidím v domě jiného muže. Anna se opětně provdala. Její muž zastával v chrámě nějaký úřad, při kterém měl činiti s obětním dobytkem. Byl-li u stád, posílala za ním Anna, jak jsem vídala, jídlo, malé chleby a ryby v koženém vaku, ve kterém bylo několik tašek. —

V domě žije as sedmileté, hezky vyrostlé děvče, které pomáhá svaté Panně a u ní se lecčemus přiučuje. Jest to snad, myslím, dceruška Marie Kleofášovy. Slula také Marie. Josef není v Nazaretě, ale brzy přijde, vrací se právě z Jerusalema, kam byl odvedl dobytek obětní.

Viděla jsem svatou Pannu v domě. Byla v posledním měsíci, a sedíc s několika jinými ženami v jizbě pracovala. Chystaly rozličné potřeby a pokrývky na slehnutí Mariino. Anna byla velmi zámožnou majitelkou stád a pastvin. Bohatě opatřila svatou Pannu vším, co obyčej ženám jejího stavu předpisoval. Domnívajíc se pak, že Maria slehne v jejím domě, a že všichni příbuzní tam ji navštíví, přichystala vše na narození dítěte Přislíbení co nejpůvabnější; a tu se požadovalo zvláště také krásných pokrývek a koberců.

Takovou pokrývku jsem viděla také v domě Alžbětině o narození Janovu. Byly na ní vyšity rozmanité symbolické obrazy a průpovědi, a uprostřed byla přišita jakási kapsa, do které se mohla šestinedělka zabaliti tak, že, byly-li půle do této kapsy kolem ní řádně kličkami a knoflíky spojeny, vězíc jako v nějaké lodičce nebo jako dítě v peřince zavinuté, seděla pohodlně vzpřímena mezi polštáři, když ji navštívily přítelkyně, které se rozsadily kolem ní na okraji koberce.

Kromě rozmanitých povijanů a plének dítětí připravovaných byly tu v domě Annině chystány také takové potřeby. Na některých kusech jsem viděla dokonce i zlaté a stříbrné vyšívání. Nebyly však všecky ty pokrývky a potřeby pro dítě a šestinedělku, mnohé ty věci byly určeny za dary chudým, na něž se při tak radostných událostech vždycky pamatovalo.

Viděla jsem však svatou Pannu s ostatními ženami seděti na zemi kolem veliké truhlice, a dvěma tyčinkami, na nichž byly navinuty pestré nití, tkáti nebo pléstí takovou velikou pokrývku, která

ležela na truhle mezi nimi. Matka Anna byla velmi čilá; chodila sem a tam, tu aby přinesla vlny a rozdala jí, tu zas aby služkám vykázala práci.

II.

Anděl zvěstuje Josefovi, aby s Marií putoval do Betlema.

V pondělí dne 12. listopadu.

Dnes příbude zas Josef do Nazareta. Byl v Jerusalemě, kam hnal obětní zvířata. Dal je do stáje v oné malé hospodě, která stála čtvrt hodiny za Jerusalemem na cestě do Betlema. Staří, zbožní, bezdětní manželé tam vedli domácnost. Byla to taková zastávka tichých, důvěrných přátel. Odtamtud šel Josef do Betlema, nenavštívil tam však příbuzných. Přeptával se tam jen, jak je to se sčítáním lidu a s daněmi, pro něž bylo se každému odebrati do svého rodiště. Nedal se však ještě zapsati, maje v úmyslu, že až uplyne doba očišťování Marie Panny, půjde pak s ní z Nazareta do Jerusalema do chrámu, odtud pak že se odebéře do Betlema, aby se tam usadil. Nevím teď už určitě, jakých výhod mu skýtal Nazaret, ale rád tam nebyl. Prohlédl si tedy vhodná místa v Betlemě, vyptal se na cenu kamene a stavebního dříví, neboť zamýšlel si tam postaviti domek. Vyptav se na vše, navrátil se do hospody za Jerusalemem, přinesl ve chrámu oběť a spěchal k domovu.

Když dnes kolem půlnoci se ubírai polem Chimki, šest hodin od Nazareta, zjevil se mu Anděl a oznámil mu rozkaz, aby ihned putoval s Marií Pannou do Betlema, neboť tam že porodí dítě. Také mu určil, co vše Maria má s sebou vziti pro svou potřebu, a to jen málo zcela prostých věcí, a zvláště žádných vyšívaných pokrývek. Kromě osla, na kte-

rém by seděla Maria, nechť vezme s sebou roční oslici, která ještě nevrhla. Tu aby pustil bez ohlavce, a aby šel za ní tou cestou, kudy se dá.

Dnes večer šla Anna s přesvatou Pannou do Nazareta, věděly totiž, že Josef přijde. Leč nevěděly, jak se zdálo, že Maria bude putovati do Betlema ze statku Annina; domnívaly se asi, že Maria dá život děťátku ve svém domě v Nazaretě, neboť viděla jsem, že jim tam odnesly většinu připravených věcí, zabalených do vaků z rohoží. Mezi jiným viděla jsem několikery šatečky z modré látky s kapucemi. Byly myslím určeny k tomu, aby se do nich dítě zahalilo. Josef vskutku přibyl večer do Nazareta.

V úterý dne 13. listopadu.

Dnes jsem viděla přesvatou Pannu a matku Annu v domě v Nazaretě, kde je Josef zpravíl o tom, co předešlé noci mu bylo zvěstováno. Potom se vrátili do obydlí Annina, i viděla jsem, že se chystali na spěšné odcestování. Anně to dělalo starosti. Přesvatá Panna věděla sice, že porodí dítě v Betlemě, ale z pokory mlčela.

Věděla to z prorockých spisů o narození Mesiášovu, které všecky měla uschovány ve skříncе v Nazaretě. Dostala je od učitelek v chrámě a dala si je vyložiti od těch svatých žen. Čítala v nich přečasto a úpěnlivě volala k Bohu o jejich naplnění. Toužebná její modlitba stále volala po příští Mesiáše, stále už blahoslavila Tu, která porodí svaté dítě, a přála si jen té milosti, aby byla její nejposlednější služkou, a nikdy jí v její pokoře ani na mysl nepřišlo, že ona sama jí bude. Vědouc tedy z oněch prorockých míst, že se Spasitel narodí v Betlemě, podrobila se tím radostněji Boží Vůli a nastoupila na cestu, která v této roční době jí byla obtížnou, neboť bylo už v údolích mezi horami často citelně chladno.

Viděla jsem dnes večer z domu Annina odcesto-

vati Josefa a přesvatou Pannu v průvodu Anny, Marie Kleofášovy a několika sluhů. Maria seděla na pohodlném ženském sedle na oslu, který také nesl její zavazadla. Josef vedl osla. Vedli ještě jiného osla, na kterém zamýšlela Anna se navrátit. Když se vydali na cestu, byl její muž na poli.

III.

Svatý Josef a Maria Panna na cestě.

Ve středu, dne 14. listopadu.

Dnes ráno jsem viděla svaté poutníky přijíti na pláň zvanou Ginim[1]), šest hodin od Nazareta vzdálenou, na které se předevčírem zjevil Anděl svatému Josefovi. Anna tam měla pastvinu, a sluhům bylo tam chytiti roční oslici, kterou Josef, jak mu bylo rozkázáno, vzal s sebou. Běžela brzy před průvodem, brzy vedle něho. Anna a Maria Kleofášova se tam rozloučily dojemně se svatými poutníky a navrátily se se služebníky domů.

Svatá rodina, jak jsem viděla, brala se dále a vystupovala na hory Cílboa. Neprošli žádným městem a šli za mladou oslicí, která se dávala vždy osamělými pěšinami. Tak jsem je viděla, že se uchýlili do statku Lazarova, ležícího na výšině nedaleko města

[1]) A. K. Emmerichová praví, že pláň Ginim se táhne několik hodin a že má podobu hruškovitou. Jiná pláň Gimmi se rozprostírá u Nazareta u pastýřské, na výšině ležící vesnice Gimmi nebo Gimchi, ve které Ježíš ve dnech 7.—9. září před svým křtem vyučoval pastýře, kteří ve svých pastouškách ukrývali malomocné. Tam také uzdravil svou hostitelku, vodnatelností stiženou, a byl potupen od fariseů. Ještě dále od této vesnice na druhou stranu, na jihozápad od Nazareta za říčkou Kisonem, jest místo, vykázané malomocným, chatrče rozptýlené kolem rybníka, do kterého strouhou přitéká voda z Kisonu. Tam uzdra-

Ginim[1]) směrem k Samaří. Správce je uvítal vlídně. Znal je z jiných cest. Jejich rodina žila v důvěrných stycích s Lazarem. Jsou tam krásné štěpnice a aleje. Jest to na takové výšině, že se střechy jest daleký rozhled. Lazar jej zdědil po otci; Pán Ježíš častěji tam prodléval za svého učitelského působení a učíval v okolí. Správce a jeho žena rozmlouvali velmi přívětivě s přesvatou Pannou, i divili se, jak to, že v jejím stavu se vydávají na cestu tak dalekou, když přece doma u matky Anny by měli všecko pohodlí.

V noci se čtvrtku na pátek, s 15. na 16. listopadu.

Několik hodin dále za předešlým městečkem jsem viděla svatou rodinu v noci bráti se údolím velmi chladným, směrem k jedné hoře. Zdálo se, jako by leželo jiní. Přesvatou Pannu citelně mrazilo, i řekla Josefovi: „Odpočiňme si, nemohu dále". Sotva že to řekla, zastavila se volně běžící oslice pod blízkou, košatou a starou terebintou, nedaleko níž byla vykopána studně. Pod tím stromem se zastavili; z pokrývek upravil Josef sedátko přesvaté Panně, jíž pomohl se soumaru a jež si usedla pod strom, na jehož spodní větve zavěsil Josef rozsvícenou lucernu, kterou nesl. Často jsem viděla, že to tak tam v té krajině dělávají ti, kteří cestují v noci.

Přesvatá Panna se modlila vroucně k Bohu, aby přec neráčil na ni úhony dopustiti tím mrazem. Tu ji náhle proniklo teplo tak veliké, že podala svatému

---

voval Ježíš dne 30. září před svým křtem. Od této planiny Ginim jest pláň Ginim, kterou se ubírala svatá rodina dnes, oddělena říčkou nebo řečištěm. Jména jsou si tak podobna, že jsem si je asi popletla.

[1]) Stopy tohoto města jsou podnes, jak se zdá, zachovány ve vesnici Gimea, která má tuto polohu, a kterou cestující jmenují Ginin, Ginim, Gilin, Genin, Jenin, Šenan, Chilin nebo také Dženin. Leží na úpatí pohoří Gilboa, čtyři něm. míle na severovýchod od Samaří, podle jiných půl denního pochodu od Sichema, podle Brocharta 7 něm. mil od Jordanu.

Josefu ruce, aby si o ně ohřál své. Občerstvili se tam poněkud, pojedše malých chlebíčků a ovoce, které měli s sebou, a napili se z blízké studně vody, smíšené s balšámem, který Josef nesl ve džbánečku. Josef mluvil k přesvaté Panně slova velmi konejšivá. Josef jest tak dobrý a tak ho bolí, že cesta je tak obtížna. Když naříkala na zimu, mluvil k ní o dobrém přístřeší, kteréž, jak doufá, jí nalezne v Betlemě. Že ví o domácnosti velmi hodných lidí, u nichž za něco peněz dostanou pohodlný koutek. Že je líp, aby zaplatili nějaký ten groš, než aby bydleli zdarma. Vůbec vychvaloval jí Betlem a těšil ji vším možným způsobem. Mne to znepokojovalo, poněvadž jsem ovšem věděla, že to dopadne zcela jinak. Tak tedy i tento svatý muž skládal naději v lidi.

Na své pouti přešli až dosud dvě malé říčky, jednu překročili po vysoké lávce, a oba osli se přebrodili. Mladá, neuvázaná oslice pobíhala kolem poutníků docela zvláštně. Když se cesta neotevírala ani křižovatkou ani rozcestím, jako mezi horami, kde nebylo možno zbloudíti, běžela oslice buď za nimi, nebo daleko před nimi. Kde však se cesta dělila, objevovala se zase, a dala se na pravou cestu, a kde jim bylo odpočívati, tu se zastavila jako tady u terebinty. Nevím už, ztrávili-li noc pod stromem, či došli-li ještě do nějaké hospody.

Tato terebinta byla velmi starým posvátným stromem v háji Moreh u Sichemu; když se Abraham ubíral do země kananejské, zjevil se mu tam Hospodin, který tu zemi přislíbil jemu a jeho potomkům. Abraham vystavěl pod terebintou oltář. Pod touto terebintou zakopal Jakob, dříve než se odebral do Béthelu obětovati Hospodinu, všecky modly odcizené Labanovi a šperky, které měla jeho rodina. Josue postavil pod touto terebintou svatostan, ve kterém byla Archa Úmluvy, a lidu kolem svatostanu shromážděnému přikázal, aby se odřekl model. Tu pozdravili Sichemští Abimelecha, syna Gedeonova, králem.

V pátek dne 16. listopadu.

Dnes jsem viděla svatou rodinu přijíti k velikému selskému dvorci, asi dvě hodiny na jih od zmíněného stromu. Hospodyně nebylo doma, a muž odbyl svatého Josefa, aby jen šel ještě dále. Když tedy ušli ještě něco cesty, shledali, že oslice veběhla do prázdné kolny pastýřské, i uchýlili se tam též. Několik pastýřů, kteří kolnu vyklízeli, zachovalo se k nim velmi přívětivě, a dali jim slámy a otýpeček rákosí a klestí, aby si rozdělali oheň. Tito pastýři šli také do domu, kde byli svatí poutníci odbyti, a když vypravovali hospodyni, právě se vracející, jak přívětivý a zbožný muž jest Josef a jak krásná a neobyčejně svatá jest jeho žena, vyčítala svému muži, že odbyl lidi tak hodné. Viděla jsem také, že ta žena hned šla na to místo, kde svatá Rodina se zdržovala, ale netroufajíc si vstoupiti, zas se vracela, aby přinesla něco jíst.

Samota, ve které teď byli, byla vystavěna na severní straně hory, asi mezi Samařím a Thebezem. Skoro na východ odtud, za Jordanem, leží Sukoth, a poněkud k poledni, rovněž za Jordanem, jest Ainon, týmž směrem pak, ale před Jordanem, leží Salim. Z Nazareta jest na tu salaš as 12 hodin.

Za chvíli přišla selka se dvěma dětmi k svaté rodině, nesouc něco potravin. Omlouvala se přívětivě a byla dojata, a když pak se občerstvili a si poodpočinuli, přišel též muž a prosil Josefa za odpuštění, že ho vyhnal. Poradil mu také, aby se brali ještě dále tou cestou do hor asi hodinu, tak že ještě před započetím sabbathu přijdou do dobré hospody, tam že mohou přečkati sabath. Tedy odcestovali.

Když pak, stále stoupajíce, urazili ještě asi hodinu cesty, přišli k dosti výstavné hospodě o několika budovách, obklopených zahradami a štěpnicemi. U lafových plotů stály také balsamové keře. A přece stála hospoda ještě na straně severní. — Přesvatá Panna byla slezla s osla, a Josef ho vedl; při-

cházeli k domu; Josef prosil hospodáře, jenž vyšel ven, o nocleh, hospodář však se omlouval, že prý dům jest plný lidí. Žena hospodářova k nim také přistoupila a když pak přesvatá Panna se k ní přiblížila a tak pokorně a vroucně prosila o přístřeší, byla žena hluboce dojata a ani hospodář neodolal prosbám. V blízké kolně jim upravil pohodlné místečko a soumara zavedl do stáje. Oslice nebyla u nich, nýbrž pobíhala volně v okolí; když neměla ukazovati cesty, tu vždycky odběhla.

Josef rozsvítil v kolně svoji sabbatní lampu a modle se pod ní, slavil se svatou Pannou sabbath velmi dojemně a zbožně, pojedli také ještě několik sousť a poté si ulehli na rozprostřené rohože.

V sobotu dne 17. listopadu.

Dnes po celý den jsem viděla svatou rodinu zde prodlévati; modlili se společně.

Žena hospodářova, jak jsem viděla, byla se svými třemi dětmi u přesvaté Panny, a také žena předešlého hospodáře tam přišla se svými dvěma dětmi a navštívila ji. Seděly po boku Marie Panny, velmi dojaty její skromností a moudrostí, a nemálo pohnuty ji naslouchaly, když s dětmi o rozličných věcech hovořila a je poučovala.

Děti měly malé svitky pergamenové, z těch dala jim Maria čísti a rozmlouvala s nimi o tom tak roztomile, že děti nemohly od ní ani očí odtrhnouti. To byla sladká podívaná, a ještě sladší poslechnutí.

Svatého Josefa jsem však viděla odpoledne s hospodářem kolem domu choditi, prohlížeti zahrady a pole a zbožně hovořiti. Zbožné venkovany vídávám vždycky takto trávíti sabbath. Také následující noc tam zůstali.

V neděli dne 18. listopadu.

Dobří manželé z té hospody zamilovali si svatou Pannu neobyčejně a měli s ní něžnou útrpnost v jejím stavu. Prosili ji přívětivě, aby zůstala u nich a

tam aby očekávala svou hodinku. Ukázali jí také pohodlnou jizbu, kterou by jí postoupili. Hospodyně zvlášť jí nabízela z plna srdce všechnu péči a lásku.

Než ráno nastoupili další cestu a sestupovali horskou úžlabinou na jihovýchodní straně pohoří. Nyní se vzdalovali více od Samaří, kam dosavadní jejich cesta se zdála směřovati. Slézajíce s hor, spatřili chrám na hoře Garizim, který bylo vidět široko daleko. Na jeho střeše jest mnoho soch lvů nebo jiných zvířat, které na slunci se oslnivě blýští.

Dnes jsem je viděla asi šest hodin putovati a k večeru uchýliti se do výstavné pastoušky, v polích asi hodinu na jihovýchod od Sichému, kde byli dobře přijati.

Hospodář byl dozorcem v sadech a na polích nedalekého města. Dům nestál ještě zcela na rovině, nýbrž byl vystavěn na svahu. Tady byla poloha už mnohem lepší a úrodnější než v krajině, kterou dříve putovali, neboť tato krajina byla na straně sluneční, což v Zaslíbené zemi v této době roční činí značný rozdíl. Tamodtud až do Betlema bylo mnoho podobných salaší roztroušeno po údolích křížem krážem se rozvírajících.

Tamnější lidé byli z oněch pastýřů, s jejichž dcerami se oženili mnozí služebníci svatých Tří Králů, kteří zůstali v zemi, a z jednoho takového manželství byl hoch, kterého náš Pán a Spasitel na přímluvu přesvaté Panny byl uzdravil právě v tomto domě dne 31. července, t. j. dne 7. měsíce Abu druhého roku své učitelské činnosti, po rozmluvě se Samaritánkou. Ježíš, ubíraje se po vzkříšení Lazarově do Arabie, vzal si tohoto hocha se dvěma jinými jinochy za průvodce; později se stal učedníkem. V této krajině Ježiš často se zdržoval a učil. — V domě byly děti. Josef jim žehnal, než nastoupili na další pouť.

V pondělí dne 19. listopadu.

Dnes viděla jsem je putovati po rovnější cestě. Svatá Panna jde chvílemi pěšky. Častěji se zasta-

vují na pohodlných místech a svačí. Ve vaku mají chlebíčky a ve džbánečkách pěkně zdobených, které mají dvě ucha a lesknou se hnědě jako měď, mají nápoj, který občerstvuje a zároveň posiluje. Jest to balsám, přilévají si ho do vody. Místy trhají také bobule a ovoce, které ještě visí po stromech a křovinách na slunných místech.

U sedla, na kterém Maria na oslu sedí, jest v pravo i v levo připevněno prkénko, o které se opírají nohy křížem přeložené, tak že nevisí dolů, jako se jezdí u nás na venkově. Pohyb jest velmi klidný a vážný. Maria sedí střídavě na levém a pravém boku soumara.

Zastaví-li se k odpočinku nebo vejdou-li na nocleh, tu Josef vždy nejprve připraví svaté Panně pohodlné místo, kde by si usedla a odpočinula. Často si umyje nohy, také Maria si myje často nohy. Vůbec se myjí častěji.

Už se setmělo, když dorazili k samotě. Josef zaklepal a prosil o nocleh. Ale hospodář domu neotvíral, a když Josef mu řekl, v jakém stavu jest Maria, jíž nelze už další cesty konati, a že ani nežádá noclehu zadarmo, odsekl tvrdý muž nevrle, že tu není žádná hospoda, že netrpí, aby byl vyrušován, ani aby se tlouklo na jeho vrata, aby jen táhl svou cestou. Neúprosný člověk ani neotevřel dveří, nýbrž zavřenými dveřmi vykřikoval své tvrdé řeči.

Šli tedy kousek cesty dále a uchýlili se do kolny, u které našli státi oslici. Josef rozdělal světlo a chystal lůžko svaté Panně, při čemž mu pomáhala. Zavedl tam také osla, jemuž shledal slámy a obroku. Pomodlili se, pojedli něčeho a spali několik hodin.

Od poslední hospody až sem jest asi šest hodin cesty. Teď jsou vzdáleni od Nazareta na 26 hodin, od Jerusalema asi 10. Dosud necestovali po žádné hlavní silnici, překročili však několik obchodních cest, které z Jordanska se vinou do Samařska a

ústí do vojenských silnic, které vedou ze Syrie do Egypta. Postranní cesty, kterými se ubírali, jsou velmi úzké, a zvláště v horách často tak těsné, že jest potřebí veliké obratnosti, aby člověk po nich přešel neklopýtna. Osli však jdou po nich velmi jistě. — Kolna, ve které přenocovali, stála na rovině.

V úterý dne 20. listopadu.

Z této kolny odešli ještě před svítáním. Cesta teď zase poněkud stoupala. Jak myslím, přišli také na cestu, která vede z Gabary do Jerusalema, a to na hranicích mezi Samařskem a Judskem. Byli ještě jednou hrubě odbyti, zas v jiném domě.

Když byli několik hodin na severovýchod od Bethanie, Maria velmi zatoužila po občerstvení a odpočinku; Josef tedy, uchýliv se s cesty, ubíral se dobré půl hodiny stranou, kde věděl o krásném fíkovníku, který jindy býval osypán plody. Kolem stromu byly lavičky k odpočinku. Josef jej znal z dřívější cesty. Ale když k němu přišli, neměl strom ni jediného fíku, z čehož se velmi zarmoutili. Jak se nejistě rozpomínám, s tímto stromem později Ježíš něco učinil. Neměl už nikdy plodů, byl však zelený, a jak myslím, Pán Ježíš prchaje z Jerusalema a tudy se ubíraje, proklel strom, i uschl.[1])

Potom přicházeli k domu, ve kterém muž byl s počátku velmi hrubý na Josefa, jenž pokorně žádal od něho noclehu. Posvítil si svaté Panně do obličeje a vysmíval se Josefovi, že vodí s sebou tak mladou ženu, patrně že jest žárliv. Přišla však hospodyně, i měla útrpnost se svatou Pannou a s mnoha projevy laskavosti vykázala jim komůrku v postranní budově a přinesla jim také chlebíčků na posílněnou. Také muž litoval své nezdvořilosti a choval se velmi přívětivě k svatým Poutníkům.

[1]) Cítbodná sestra byla ve dnech 19.—21. tak nemocna, že nebylo jí lze udati přesně místa této události, kterou vypravovala dodatečně dne 22., ale přibližně zařadila ji do této části cesty. Ostatně není to prokletý fíkovník z Evangelia.

Poté vešli ještě do třetího domu, bydleli tam mladí lidé a stařec, jehož jsem viděla belhati se o berli po domě. Tam ještě tak tak že je přijali, třebas ne právě přívětivě. Nestarali se hrubě o ně. Ti lidé nebyli obyčejní prostí pastýři, nýbrž jako u nás na venkově bohatí sedláci, měli styky se světem, zabývajíce se obchodem a pod.

Do jednoho z těchto domů zavítal Ježíš dne 30. října, t. j. 1. Tišri po svém křtu, a shledal, že komůrka, ve které odpočívali jeho rodiče, byla vyzdobena a proměněna v modlitebnu. Nevím už zcela určitě, nebyl-li to ten dům, ve kterém se muž s počátku vysmíval Josefovi. Rozpomínám se nejasně, že to ti lidé zřídili asi hned, jak uslyšeli o zázracích o Kristově narození.

Teď ke konci cesty dělal Josef mnoho zastávek, neboť cesta byla přesvaté Panně čím dál obtížnější. Ubírali se cestou, kterou se dala oslice, a udělali jistě zacházku půl druhého dne na východ od Jerusalema. Josefův otec míval tam v okolí pastviny a Josef znal krajinu velmi dobře. Kdyby byli prošli pouští za Bethanií přímým směrem k poledni, byli by dostihli Betlema za šest hodin, leč tato cesta byla hornatá a v této době roční velmi neschůdná, ubírali se tedy za oslicí údolími a přiblížili se tak více k Jordánu.

Ve středu dne 21. listopadu.

Dnes jsem viděla svaté Poutníky za bílého dne hledati nocleh ve veliké salaši, která byla as tři hodiny od toho místa Jordánu, kde Jan křtil, a asi sedm hodin od Betlema. Jest to týž dům, ve kterém nocoval Ježíš po 30 letech dne 11. října před tím jitrem, kdy po prvé po svém křtu šel mimo Jana Křtitele. Vedle domu stála o samotě kolna, ve které bylo složeno nářadí polní a pastýřské. Ve dvoře byla studně, kolem které byly nádržky na koupání napájené vodou, potrubím ze studně vedenou. Hospodář měl asi mnoho polí, neboť bylo tu veliké hos-

podářství. Viděla jsem přicházet a odcházet mnoho služebníků, kteří tam jedli.

Hospodář uvítal poutníky velmi přívětivě a byl k nim velmi úslužný. Uvedli je do pohodlné jizby a jejich osla dobře opatřili. Sluha dostal rozkaz, aby Josefovi umyl u studně nohy a oblékl mu jiné šaty, zatím než jeho šaty vyklepá a pěkně urovná. Přesvaté Panně prokázala stejné služby jedna ze služek. Jedli a spali v tomto domě.

Hospodyně byla poněkud popletena na mysli. Bydlela zvláště a zůstávala v ústraní. Podívala se pokradmu na cestující a jsouc mladá a marnivá, zlobila se na svatou Pannu pro její krásu; kromě toho se obávala, že Maria bude na ni žádati, aby jí dovolila tam zůstati a slehnouti, a tak zůstávala nevrle v ústraní, a druhého dne byla pro to, aby jen odcestovali. Jest to táž žena, kterou po 30 letech, dne 11. října po svém křtu nalezl Ježíš v tomto domě slepou a shrbenou a kterou uzdravil, vytknuv jí její nepohostinnost a marnivost. V domě byly také děti. Svatá Rodina tam přenocovala.

Ve čtvrtek dne 22. listopadu.

Dnes k polednímu jsem viděla svatou Rodinu zase odcestovati z domu, ve kterém včera přenocovali. Někteří domácí lidé je vyprovodili ještě kus cesty.

Po krátké, asi dvouhodinové cestě na západ přišli do dědiny, která dvěma dlouhými řadami domů se zahradami a dvorky táhla se ne zcela těsně po obou stranách široké hlavní silnice. Josef tam měl usazené příbuzné. Bylo to as takové příbuzenství, jako synové z druhého manželství otčimova či macešina. Viděla jsem, že jejich dům má dobrou polohu a že jest výstavný. Prošli však celou vesnicí a pak šli dobré půl hodiny v pravo směrem od Jerusalema do veliké hospody, na jejímž dvoře šplouchal veliký vodotrysk s četnými rourami. Bylo tam shromážděno mnoho lidí, konal se tam pohřeb.

Vnitřek domu, v jehož středu bylo ohniště s komínem, proměnili v jedinou velikou místnost, odklidivše nízké pohyblivé přepážky dřevěné, ze kterých bylo jindy sestaveno několik oddělených komůrek. Za ohništěm visely černé pokrývky a před ohništěm stálo něco černě zahaleného jako rakev. Kolem toho bylo shromážděno mnoho mužů na modlitbách. Měli na sobě dlouhé černé kaftany, přes ně kratší bílé pláštíky, a někteří měli na ruce zavěšený černý, třásněmi zdobený manipul. V jiné místnosti ženy, od hlavy k patě zahalené, seděly na zemi na nízkých truhlicích a truchlily.

Hospodář a jeho žena, jsouce zabaveni smuteční slavností, uvítali poutníky jen z dálky. Ale domácí služebníci uvítali je velmi laskavě a prokazovali jim veškerou péči. Připravili jim také oddělenou komůrku k pobytu, spustivše rohože, které byly vytaženy, tak že se octli jako v nějakém stanu. V tomto domě bylo mnoho lůžek, svinutých ke stěnám, a spustily-li se rohože, upravilo se mnoho oddělených komůrek.

Později navštívil hospodář se ženou svatou Rodinu a vlídně s nimi pohovořil. Neměli už bílých přehozů na černých šatech. Josef a Maria, pookřávše a pojedše něčeho, pomodlili se společně a odebrali se na lůžka.

V pátek dne 23. listopadu.

Dnes k polednímu odcestovali Josef a Maria do Betlema, kamž byly ještě asi tři hodiny cesty. Hospodyně je vybízela, aby přece zůstali u nich, že Maria, jak se zdá, slehne každou chvíli. Maria však, majíc spuštěný závoj, odpověděla, že má ještě šestatřicet hodin času. Nevím určitě, neřekla-li osmatřicet. Žena by si ji tam sice ráda byla nechala, ale ne ve vlastním domě, nýbrž v jiné budově.

Když už byli na cestě, viděla jsem, jak Josef ještě mluvil s hospodářem o svých oslech. Pochvaloval si ta zvířata velice a řekl, že vzal také oslici, aby ji zastavil, kdyby měl bídu.

Když se pak hostitelé ještě o tom zmínili, jak jest těžko nalézti v Betlemě nocleh, řekl Josef, že tam má přátele a že jistě bude dobře přijat. Jest mi vždycky tak líto, že s takovou jistotou mluví o dobrém uvítání. Také s Marií mluvil cestou zase o tom. Tu viděti, že se i tak svatí lidé snadno mýlí.

IV.

Nebylo místa v hospodě.

V pátek dne 23. listopadu.

Od poslední hospody do Betlema bylo asi tři hodiny cesty. Obešli Betlem na straně severní a blížili se k městu od západu. Stranou od cesty pod stromem se zastavili. Maria slezla s osla a upravila si šaty.

Potom šel s ní Josef do veliké budovy, která, jsouc obklopena několika menšími budovami a dvory, stála několik minut za Betlemem. Před ní stály také stromy, a kolkolem tábořili ve stanech všelijací lidé. Tato budova byl starý rodný dům Davidův a druhdy dům otce Josefova. A dosud v něm bydleli příbuzní nebo známí Josefovi, ale ti se chovali k němu cize a ani se k němu neznali. Nyní tam vybírali Římané berně.

Josef, veda osla za uzdu, odebral se ihned se svatou Pannou do domu, neboť každému příchozímu bylo se tam ohlásiti, načež dostal lístek, bez kterého nebyl vpuštěn do Betlema.

Po několikerých přestávkách ctihodná sestra, dívajíc se brzy na tu, brzy na onu stranu, vypravovala toto:

Mladá neuvázaná oslice nejde tu s nimi, pobíhá na jih od města, jest tam mírné údolí a v něm cesta. Josef vešel do domu. Maria jest v domku na dvoře se ženami; jsou k ní velmi laskavy a podávají jí

pokrm... Tyto ženy vaří vojákům... Jsou to římští vojáci, mají kolem beder viset takové řemeny... Je tu velmi příjemné počasí, a dočista žádná zima. Slunce svítí na horu mezi Jerusalemem a Bethanií, odtud jest to pěkný pohled... Josef jest ve velké jizbě, která není v přízemí. Vyptávají se ho, kdo jest, a prohlížejí dlouhé svitky, jichž visí po stěnách spousta. Rozvinují je a předčítají mu jeho rod, také rodokmen Mariin; Josef, jak se zdá, nevěděl, že Maria skrze Joachima rovněž pochází přímo od Davida; neboť on sám pochází od staršího potomka Davidova... Muž se ho táže: „Kde máš svou ženu?..."

Jest tomu už sedm let, co lidé v Židovské zemi pro rozmanité zmatky nemohli býti podrobeni řádnému odhadu. Vidím cifry V a II, a to přece jest sedm. (Cifry ukazuje na prstech.) Tato daň vybírá se už několik měsíců. Za těch sedm let se sice tu a tam něco platilo, ale ne pořádně. Těm lidem bude platiti ještě dvakrát. Pobudou si tu většinou tři měsíce.

Josef se poněkud opozdil s daní. Ale jednali s ním velmi laskavě. Dnes ještě neplatil, ale vyptali se ho na jeho majetek, a on prohlásil, že nemá nemovitých statků a že žije ze svého řemesla a z podpor tchyně.

Po domě v několika sálech jest veliké množství písařů a vyšších úředníků. Nahoře jsou Římané a také množství vojáků. Jsou tam Fariseové a Sadduceové, kněží, starší, a rozličtí podobní úředníci a písaři, židovští i římští. V Jerusalemě není takové komise, zato však v mnoha jiných městech Židovské země, na př. v Magdalu u jezera Genezaretského, kam chodí platiti daně Galilejští a také Sidonští, hlavně, jak myslím, k vůli obchodu. Jenom těm, kteří nejsou usedlí a kterých nelze odhadnouti podle nemovitého majetku, jest se odebrati do rodiště.

Daň se zapraví do tří měsíců ve třech splátkách. Každá tato splátka má jiný účel. Z první splátky dostane se podílu císaři Augustovi, Herodesovi a ještě jednomu králi, který bydlí někde u Egypta. Vykonal nějaké válečné tažení a má právo na jednu krajinu

nahoře v zemi, pročež se mu dostane nějaké částky. Druhá splátka jest na stavbu chrámu, jest to, jako by měl býti splacen peníz daný zálohou. Třetí splátka jest určena vdovám a chudým, kterým dávno se už ničeho nedostalo. Ale z toho všeho, tak právě jako dnes, přijde jen málo do pravých rukou. Jsou to sice vesměs dobré účely, a přece hodně peněz uvízne v rukou těch velkých. Jest to hrozné psaní a jednání, právě jako ve ...ském hospodářství.

Konečně byl Josef nahoře propuštěn, a když sešel se schodů, volali také svatou Pannu do jedné chodby k písařům, ale nic jí nepředčítali. Řekli také Josefovi, že nebylo třeba vodíti tam ženu, a jak se zdálo, škádlili ho pro její mládí. Josef se styděl před Marií, obávaje se, že si bude myslíti, že není dost vážen ve svém rodišti.

Vešli nyní do Betlema, jehož domy byly stavěny daleko od sebe. Vchod se otvíral mezi polozbořenými zdmi, bylo to jako rozvalená brána. Hned na začátku ulice zůstala Maria stát u osla, a Josef hledal už v prvních domech nadarmo přístřeší, neboť v Betlemě bylo plno cizinců a na ulicích bylo velmi živo. Josef se vrátil a řekl Marii, že tu nelze najíti hospody, že půjdou dále do města. Vedl osla za uzdu a svatá Panna kráčela vedle něho. Když přišli k ústí nové ulice, Maria zůstala u soumara a Josef dům od domu sháněl přístřeší, vždycky nadarmo, a vracel se zase zarmoucen. To se opakovalo několikráte, a Marii bylo často dlouho čekati. Všude bylo plno lidstva, Josef byl všude odbyt, i řekl Marii, že se odeberou na druhou stranu Betlema, tam že jistě naleznou hospody. Vrátili se tedy kus cesty tím směrem, kudy byli přišli, a pak šli k poledni. Ubírali se velmi skromně ulicí, která se podobala spíše venkovské cestě, neboť domy byly vystavěny po stráních na pahorcích. Také tam bylo hledání marné.

Na druhé straně Betlema, kde domy stály už řídčeji, přišli na volné prostranství v mírném dolíku; bylo to jako pole. Nebylo tam tolik lidstva. Stá-

la tam jakási kolna a nedaleko ní mohutný košatý strom, který jako košatá lípa poskytoval stínu. Kmen byl hladký a větve se rozkládaly kol dokola jako střecha.

Pod ten strom zavedl Josef svatou Pannu, a dole u kmene jí upravil z cestovních tlumoků pohodlné sedadlo, aby si měla kde odpočinouti, zatím co by on ještě v okolních domech hledal noclehu. Osel stál hlavou obrácen ke stromu.

Maria s počátku stála opřena o strom. Její široké šaty z bílé vlny nebyly přepásány a splývaly jí záhyby po těle, její hlava byla zastřena bílým závojem. Mnoho lidí šlo mimo ni a ohlíželi se po ní, a nevěděli, že Spasitel jim byl tak blízko. Maria byla tak trpělivá, tak odevzdána a pokorna. Ach, bylo jí velmi dlouho čekati, i usedla si na pokrývky, podložívší nohy. Tak sedíc, měla ruce zkříženy na prsou a hlavu skloněnu.

Josef se k ní vrátil zarmoucen: nenalezl noclehu. Jeho přátelé, o nichž vyprávěl svaté Panně, sotva že se k němu znali. Plakal, a Maria ho těšila. Ještě jednou hledal dům od domu, ale poněvadž všude uváděl za hlavní důvod své prosby, že jeho žena brzy slehne, odmítali ho tím rozhodněji.

Okolí bylo sice pusté, ale konečně se přece zastavovali mimojdoucí a z povzdálí hleděli zvědavě na ni, jako to děláváme, vidíme-li někoho dlouho státi ve stínech večera. Myslím, že někteří ji dokonce oslovili a tázali se jí, kdo jest.

Posléze se vracel Josef po druhé, byl tak zarmoucen, že přicházel krokem váhavým. Pravil jí, že jest všecko marné, že však ví za městem ještě o jednom obydlí pastýřů, do kterého často přicházeli, když hnali dobytek do města. Tam že najdou přístřeší, buď jak buď. Že zná to místo od svého mládí, když bratří ho trápili, že se tam častěji uchyloval k modlitbě a před nimi se skrýval. I kdyby tam pastýři přišli, že se s nimi snadno dohodne. Avšak v této době roční že tam nebývají často. Až jen ona

bude míti kde si odpočinouti, pak že se ještě jednou poohlédne po nějakém přístřeší.

Ubírali se nyní směrem východním z Betlema do polí po osamělé stezce, která se točila vlevo. Měli as takovou cestu, jako kdo se ubírá podél rozbořených zdí, příkopů a valů opevněného městečka. — Cesta s počátku poněkud stoupala, překročili také pahrbek, a na východní straně Betlema, tak několik minut za městem, přišli na jiný pahorek nebo starý val, před kterým se rozkládalo rozkošné údolíčko, osázené rozličnými stromy. Byly tam stromy jehličnaté — terebinty nebo cedry — a jiné s malými lístky, jako u nás zimostráz. Bylo tam asi tak jako na samém konci rozbořených valů městečka.

V.

Jeskyně Narození.

Aby nám nebylo později stále přerušovati vypravování, pokusíme se tuto podle rozptýlených údajů vypravovatelčiných popsati okolí pahorku a vnitřek jeskyně betlemské.

Na jižním svahu pahorku, kolem něhož se zatáčela cesta do Údolí pastýřů, mezi rozličnými jeskyněmi a sklípky otvírala se také jeskyně, ve které vyhledal Josef nocleh svaté Panně. Dveřmi, které byly na straně západní, a úzkou chodbou vcházelo se do prostranství, které rozšiřujíc se dílem do půlkruhu, dílem do trojúhelníku táhlo se pahorkem směrem východním. Stěny jeskyně byly samorostlá skála a jen na polední straně, podél níž vedla cesta do Údolí pastýřů, byly částečně doplněny hrubým zdivem.

Na této polední straně otvíral se ještě jeden vchod do jeskyně. Ale obyčejně byl zatarasen a teprve Josef jej zase otevřel, aby jím vcházel a vy-

cházel. Vystoupíme-li z těchto dveří a obrátíme-li se vlevo, nalezneme širší vchod vedoucí do níže položeného úzkého nepohodlného sklepení, které se táhlo pod jeskyní Narození. Od vchodu do jeskyně Narození, kterým se obyčejně chodilo a který hleděl na západ, bylo viděti jen některé střechy a věže betlemské. Vystoupíme-li z těchto dveří a obrátíme-li se vpravo, přijdeme ke vchodu do tmavé, níže ležící jeskyně, ve které se svatá Panna také jednou byla ukryla.

Před západním vchodem byla přistavena lehká střecha ze sítin na sloupech, která se táhla také po celé jižní straně jeskyně až za vchod tam upravený, tak že bylo lze před jeskyní ve stínu prodlévati. V poledni stěně jeskyně nahoře byly prolomeny asi tři obezděné a zamřižované otvory, kterými proudil vzduch a světlo, a podobný otvor byl ve klenbě skály, která byla pokryta drnem a byla posledním výběžkem návrší, na kterém se rozkládá Betlem.

Podle několikerého popisu vypravovatelčina vypadala jeskyně uvnitř asi takto:

Se strany západní vstoupilo se dveřmi z lehkého pletiva do chodby prostřední šířky, ústící do sklepení, které se nepravidelně, dílem do úhlu, dílem do oblouku rozevírajíc, rozšiřovalo značně na stranu polední, takže by se půdorys celé jeskyně podobal asi hlavě, na šíji spočívající.

Vstoupí-li se z nepříliš vysoké šíje jeskyně do vyšší, od přírody jeskyňovitě sklenuté sluje, sestoupí se hlouběji na půdu pozvolna klesající; ale v celé sluji byla půda kolkolem stěn vyvýšena a tak takořka ovroubena nižší kamennou lávkou rozličné šířky. Stěny jeskyně, kde byly pouhým dílem přírody, třeba že nebyly zcela hladké, byly přec dost hezky a čisťounce utvořeny, a dívala jsem se na ně skoro s rozkoší. Líbily se mi mnohem líp, než místa vyplněná hrubým a neumělým zdivem, jako to bylo třebas nahoře na jižní stěně s vchodem, neboť tam byly vylomeny asi tři otvory pro světlo a vzduch. Střed

stropu sluje byl také otvor, a pamatuji-li se dobře, viděla jsem ještě tři šikmo vpadající otvory, které jsouce prolomeny v nadpoloviční výšce klenutí, byly rozděleny po straně polední a východní.

V severní straně chodby se otvíral vchod do menší postranní jeskyně. Jdouce mimo tento vchod, přijdeme na místo, kde si Josef rozdělal oheň, dále pak otáčela se stěna na severovýchod do vyšší a a prostrannější sluje, a tu na širší, půdu sluje obklopující kamenné lávce stál soumar Josefův. Za tímto místem na sever, ustupujíc, tvořila skála sklípek, asi tak veliký, že tam mohl státi osel; byl tam obrok.

Tamodtud se zahýbala stěna sluje k jihovýchodu a opisovala pak kolem prostranství široký oblouk k jihu a vracela se konečně na sever do vchodu jeskyně.

Ve východním bodě této sluje, právě naproti vchodu do jeskyně, byla přesvatá Panna, když z ní vzešlo Světlo světa. Na západní straně polední rozšíření jeskyně stály jesličky, do nichž bylo uloženo Jezulátko. Jesličkami bylo kamenné koryto na zemi ležící a neckovitě vyhloubené, z kterého se napájel dobytek, a nad tímto korytem stály podlouhlé čtyřhranné, dole užší, nahoře širší jesle, zrobené z dřevěných hůlek, mřížovitě zasazených a do takové výše na čtyřech nohách postavené, že zvířata pohodlně žrala trávu nebo seno do jesli založené a sehnouce hlavu, píla vodu nalitou do koryta pod jeslemi.

Naproti Jesličkám, na východní straně této části sluje, seděla přesvatá Panna s Jezulátkem, když svatí Tři Králové obětovali dary. Obrátíme-li se od místa jesliček ze sluje na západ zase do tak zvané šíje jeskyně, mineme nejprve vzpomenutý už, později od Josefa zase otevřený jižní vchod v jižní stěně a pak přijdeme ke komůrce svatého Josefa, kterou si později na jižní straně v této chodbě stěnami z lehkého pletiva byl ohradil. Na této straně byl ve stěně výklenek, do kterého si uklízel všelijaké náčiní.

Podél jižní strany jeskyně jesliček se vinula cesta k Údolí pastýřů. Tam stály porůznu po pahorcích chyšky a v polích roztroušeny kolny, jejichž střechy ze sítin spočívaly na čtyřech, šesti nebo osmi sloupech; mezi sloupy byly stěny z pletiva. Na východním konci jeskyně se skláněl pahorek v úžlabinu, která na severu byla uzavřena a asi polovičku čtvrthodinky široká.

Tu na svahu byly křoviny, stromy a zahrady, a když se prošlo bujnou, vysokou travou louky, kterou protékal potůček, a stromy pěkně v řadách zasázenými, a šlo se k východnímu návrší toho údolí, přišlo se tou zcela příjemnou cestou, od jeskyně jesliček na jihovýchod se zatáčející, k vybíhajícímu pahorku výšiny, k pohřební jeskyni Marahy, chůvy Abrahamovy, zvané také jeskyní Mléčnou nebo jeskyní Kojících, ve které přesvatá Panna prodlévala s Ježíškem v různých dobách. Nad touto jeskyní stál veliký strom s lavičkami, a tamodtud jsi viděl lépe položení Betlema než od jeskyně Jesliček.

Slyšela jsem o nejedné předobrazné události starozákonní, která se udála v jeskyni Jesliček, z čehož mám ještě v paměti:

Tam po sedmiletém pokání Eva počala a porodila Setha, dítě přislíbení. Tam jí řekl Anděl, že toto sémě dal jí Bůh za Abela. Tam také a v pohřební jeskyni Maražíně byl Seth ukrýván a kojen, neboť jeho bratří mu ukládali o život, jako synové Jakubovi Josefovi. Poněvadž jsem nejednou viděla, že lidé, kteří v dřívějších dobách bydleli v jeskyních, vyhlubovali tam kameny, a že v těchto vyhlubeninách oni a jejich děti pohodlně spali na zvířecích kožích nebo na trávě, pak by snad byl důlek v kamenné lavici pod jeslemi takovým lůžkem Sethovým nebo pozdějších obyvatel. Ale teď právě to nevím určitě.

Ze svých vidění z učitelského života Ježíšova si také vzpomínám, že Spasitel dne 6. října po svém křtu, slavě sabbath v jeskyně Jesliček, kterou pastýři právě byly proměnili v modlitebnu, řekl pastýřům,

že jeho nebeský Otec byl předurčil toto místo, právě když Maria byla počata.

VI.

Pohřební jeskyně Marahy, chůvy Abrahamovy, zvaná též jeskyní Kojících.

Abraham měl chůvu, jménem Marahu, jíž měl u veliké úctě; dožila se velmi starých let, a Abraham ji vozil vždy s sebou na velbloudu na svých cestách. V Sukkothu[1]) žila u něho delší dobu; později, v posledních svých dnech, zde v Údolí pastýřů, kdež Abraham rozbil stany blízko této jeskyně. Cítíc pak, víc než stoletá, že se blíží její smrt, žádala Abrahama, aby ji pochoval v této jeskyni, o níž vyřkla proroctví a které dala jméno „jeskyně mléčná" nebo „jeskyně kojících".

Tam se stalo něco zázračného, čehož jsem zapomněla, a vytryskl tam pramen. Jeskyně byla tehdáž úzkou vysokou chodbou z bílé a ne tvrdé hmoty. Na jedné straně zužovalo ji ložisko této hmoty, které nedosahovalo až ke stropu. Vylezlo-li se na toto ložisko, přišlo se ke vchodům do jiných výše položených jeskyň. Také se táhlo několik hlubokých podzemních chodeb z pod jeskyně na výšinu.

Abraham rozšířil jeskyni, vyhloubiv z massy stranou ležící hrob Maražin. V zemi ležel veliký balvan kamenný a na něm na krátkých silných nohách spočívalo jakési těžké kamenné koryto, které nahoře bylo jako zubované. Mezi hořejší truhlou a spodním balvanem byla široká skulina, i divila jsem

[1]) Toto sdělení jest tím pozoruhodnější, že Plinius, Historia natur. lib. V. cap. 18, praví, že Skythopolis (což jest bezpochyby jiné jméno Sukkothu) se nazývala dříve Nysa, poněvadž Bacchus tam pochoval svou chůvu Nyssu.

Correggio, Narození Páně.

se, že teď za času Ježíše Krista jsem jí už nespatřila.

Tato jeskyně s hrobem chůvy měla předobrazný význam vzhledem k Matce Spasitelově, za pronásledování kojící; neboť v mládí Abrahamově vyskytuje se také předobrazné pronásledování, a chůva zachránila mu život, ukryvši ho v jeskyni. Nač se z toho ještě v hlavních rysech pamatuji, jest toto: Králi ve vlasti Abrahamově se zdálo nebo bylo prorokováno o dítěti, které prý se narodí a bude jemu nebezpečno. Král učinil ochranná opatření. Těhotenství matky Abrahamovy bylo utajeno; porodila ho tajně v jeskyni. Chůva Maraha ho kojila tajně. Pracujíc jako chudá otrokyně, žila v pustině u jeskyně, ve které kojila dítě Abrahama. Rodiče vzali ho pak k sobě, a poněvadž byl neobyčejně veliký, domnívali se lidé o něm, že se narodil před oním proroctvím. — Později však, v letech chlapeckých, upadl pro několik podivuhodných výroků přece v nebezpečí, a chůva zase s ním uprchla do úkrytu. Viděla jsem, jak ho tajně unesla, majíc ho pod svým širokým pláštěm uvázaného kolem těla. Tehdy bylo mnoho dětí jeho velikosti povražděno.

Už od dob Abrahamových se konávaly v této jeskyni pobožnosti, zvláště matky a kojné se tam modlívaly, což mělo prorocký význam; neboť uctívajíce chůvu Abrahamovu, uctívali předobrazně přesvatou Pannu právě tak, jako Eliáš, spatřiv ji v mraku dešť přinášejícím, vystavěl jí na Karmelu modlitebnu. Maraha, kojíc praotce přesvaté Panny, přispěla svým mlékem ku příchodu Mesiášovu. Ne, nelze mi to ani dobře vyjádřiti, ale bylo to, jako by se byla rozevřela hluboká studně až po hranice života, ze které se ustavičně čerpalo, až vystoupila čistá voda — Maria. (Tak se vyjádřila vypravovatelka v extatickém spánku.)

Strom, který stál nad touto jeskyní, byl košatý, stinný strom, nahoře úzký a dole široký, a podobal se velké lípě. Byla to však terebinta. Rostla na ní bílá zrna, olejnatá a jedlá. Už Abraham sešel

se pod tímto stromem s Melchisedechem. Nevím už kdy a proč. — Josef ještě více rozšířil jeskyni a východy hlouběji položené v ní zasypal.

Strom stojí na pahorku, pod ním vedou šikmo ležící dveře do chodby či jakési síňky táhnoucí se až ke dveřím zpříma stojícím, které vedou do samotného hrobu, jehož vnitřní prostora teď byla spíše kulatá než čtyřhranná. V síňce meškali často pastýři.

Tento veliký starý strom vrhal široký stín. Okolní lidé a pastýři, ba i zbožní cestující pokládali jej za strom posvátný. Pod ním odpočívávali a se modlívali. Nevím teď, co bylo s tím stromem, má nějaký vztah k Abrahamovi, snad že jej sázel. Bylo pod ním ohniště, které bylo lze přikrýti, byla také blízko něho studně, z níž si pastýři v jistých dobách nabírali vody, mající prý zvláštní léčivou moc. Po obou stranách stromu stály otevřené chyše, ve kterých lidé spali. Toto vše bylo ohrazeno plotem.

Za této řeči trpěla vypravovatelka veliké bolesti, a když písař jí řekl: Ten strom byla tedy terebinta? tu náhle duchem nepřítomna, odvětila: Tenebrae — nikoliv terebinta — ve stínu tvých perutí, to jest peruť — Tenebrae — ve stínu tvém budu plesati. — Písař neporozuměl významu těch slov, snad se vztahovalo místo nějakého žalmu na tento strom — ona pak sama, jak se zdálo, utěšovala se těmito slovy. Říkala je s velikou vroucností.

Sv. Helena vystavěla tam kostel, také mše sv. se tam sloužila, tuším jako v kapli nějaké zasvěcené sv. Mikuláši.

VII.

Svatá Rodina v jeskyni Narození.

V pátek dne 23. listopadu.

Slunce stálo už nízko, když přišli před vchod jeskyně. Mladá neuvázaná oslice, která už od Jose-

fova otcovského domu odběhnuvší do polí sem kolem města přiběhla, přišla jim hned o jejich příchodu naproti, a radostně a vesele poskakovala kolem nich; tu řekla přesvatá Panna Josefovi: „Hleď, jistě je to vůle Boží, abychom se sem uchýlili."

Josef však byl velmi zarmoucen a v duši se styděl, poněvadž tak často vykládal o dobrém přijetí v Betlemě. Zavedl soumara pod přístřešek před vchodem do jeskyně a upravil tam přesvaté Panně sedadlo, na které si usedla, kdežto Josef si rozžal lucernu, otevřel lehké dveře z pletiva a vešel do jeskyně. Vchod do jeskyně byl úzký, neboť u stěn bylo narovnáno mnoho otepí slámy, sítině podobné, přes něž visely hnědé rohože. Také vzadu, ve vlastním sklepení, byly rozličné věci, které překážely. Josef vyklidil tolik, kolik bylo třeba, aby ve východním koutě upravil přesvaté Panně pohodlné lože. Poté zavěsil hořící lampu na stěnu temné jeskyně a uvedl tam přesvatou Pannu, která se posadila na lože upravené z pokrývek a cestovních tlumoků. Omlouval se velmi pokorně, že hospoda jest špatná, ale Maria, tonouc vroucností, byla vesela a spokojena.

Když tedy odpočívala, Josef odběhl s koženým měchem, který nosil s sebou, za kopec na louky k tenounkému potůčku a dvěma koliky upevnil vak do pramene tak, že se naplnil vodou, a přinesl jej pak do jeskyně. Poté šel do města, nakoupil místíček, něco ovoce a otýpčíčku klestí.

Nastával sabbath, a poněvadž bylo v městě mnoho cizinců, kteří potřebovali nejrozmanitějších velmi nezbytných věcí, byly na rozích ulic postaveny stoly s nejnutnějšími životními potřebami. Vedle nich byly udány ceny. U stolů stáli, myslím, služebníci, nebo lidé, kteří nebyli Židé. Nevím to už zcela určitě.

Josef se vrátil a přinesl na jakémsi přikrytém roštu s držátkem řeřavé uhlí, které vysypal v chodbě jeskyně u severní stěny a rozdělal ohníček. Tu-

to pánev na oheň s jiným drobným nářadím měl s sebou na cestě. Otýpčička byla z tenkých polínek, širokou sítinou pěkně svázaných.

Josef uvařil teď něco k jídlu, totiž kaši ze žlutých zrn a jakýsi veliký vařený plod, který se k jídlu rozkrajoval a obsahuje hojně zrn; také měli placaté chlebíčky. Když byli pojedli a také se pomodlili, Josef upravil přesvaté Panně lůžko. Nastlav sítí, prostřel přes ně takovou pokrývku, jakou hotovily, jak jsem už byla popsala, v domě mateře Anny, a do hlav položil svinutou pokrývku. Zaved pak osla do jeskyně a uvázav ho, kde by nepřekážel, ucpal otvory ve sklepení, aby nebylo průvanu, a v chodbě jeskyně upravil posléze sobě lůžko.

Poněvadž pak začal sabbath, postavil se s přesvatou Pannou pod lampu a modlil se s ní modlitby sabbathu a pak pojedli velmi střídmě skrovné večeře. Josef vyšel pak z jeskyně a odebral se do města. Ale Maria se zabalila, aby si ulehla k spánku. Za nepřítomnosti Josefovy viděla jsem po prvé přesvatou Pannu modliti se na kolenou. Klečela na lůžku, a lehla si pak na pokrývku na bok. Hlava spočívala na rameni, které leželo na polštáři. — Josef se vrátil dosti pozdě. Byl zarmoucen, myslím, že plakal. Modlil se ještě a ulehl pak pokorně na své lůžko v chodbě jeskyně.

V sobotu dne 24. listopadu.

Dnes byla vypravovatelka velmi nemocna, sdělila tudíž jen toto:

Přesvatá Panna ztrávila sabbath v jeskyni narození v převroucí modlitbě a rozjímání. Josef několikráte vyšel, patrně do betlemské synagogy. Viděla jsem, že společně jedí pokrm včerejšího dne připravený, a také že se společně modlí.

Odpoledne, v dobu, kdy se Židé o sabbathu vždy procházívají, odvedl Josef přesvatou Pannu údolím za jeskyní Jesliček do pohřební jeskyně Marahy, chůvy Abrahamovy. Meškali dílem v této jeskyni,

která byla prostrannější než jeskyně Jesliček a ve které Josef upravil sedátko svaté Panně, dílem pak pod posvátným stromem, u jeskyně stojícím, modlíce se a rozjímajíce; za chvíli po skončení sabbathu odvedl ji Josef do jeskyně Jesliček.

Maria řekla svatému Josefovi, že půlnoční hodina dnešní noci bude hodinou narození jejího dítěte, neboť tehdy že bude naplněno devět měsíců od té chvíle, co Anděl Boží ji pozdravil. I prosila ho, aby dobrotivě učinil, co mu možno, aby dítě, Bohem přislíbené a nadpřirozeně počaté uctili po jeho příchodu na svět co nejlépe; konečně, aby spojil svou modlitbu s její za ty lidi tvrdého srdce, kteří jim nechtěli popřáti přístřeší. Josef se nabídl, že povolá svaté Panně na pomoc několik zbožných žen z Betlema, které zná. Ale Maria odmítla a řekla, že nepotřebuje lidské pomoci.

Před skončením sabbathu šel Josef do Betlema, a jakmile zapadlo slunce, nakoupil rychle některých potřeb, jako podnožku, malý nízounký stoleček, několik mističek, také sušeného ovoce a hroznů a pospíšil s tím do jeskyně Narození, načež odběhl do hrobu Maražina a odvedl přesvatou Pannu do jeskyně Narození, ve které si usedla na koberec k odpočinku v nejvýchodnějším koutě rozprostřený.

Josef ještě přichystal jídlo, i pojedli a pomodlili se společně. Potom však postaviv kolem své spací komůrky několik tyčí a navěsiv na ně rohože, které nalezl v jeskyni, oddělil ji takto úplně od ostatní prostory. Nakrmil také ještě osla, který stál, hledí-li se od vchodu, v levo u stěny jeskyně Narození. Pak nasypal do koše jesliček sítin a jemných travin nebo mechu a prostřel přes ně pokrývku, která visela přes okraj.

Když pak mu přesvatá Panna řekla, že se blíží její hodina, aby se uchýlil do své komůrky na modlitby, rozvěsil ještě více hořících lamp ve slují a naslechnuv před jeskyní šramot, vyšel ven. Nalezl tam mladou oslici, která dosud volně pobíhala Údo-

lím pastýřů. Radostně k němu přiskočila a skotačila kolem něho. Přivázal ji pod přístřešek před jeskyní a nasypal ji obroku.

Když se pak Josef vrátil do jeskyně a od vchodu do spací komůrky pohleděl ještě k přesvaté Panně, viděl, že obličejem jsouc obrácena k východu a k němu zády, modlí se na svém lůžku klečíc. Viděl ji jako plameny oblitu. Jeskyně byla všecka jako naplněna nadpřirozeným světlem. Zíral tam jako Mojžíš, který hleděl do hořícího keře. Tu byv zachvácen svatou bázní, vstoupil do své kobky a padl na tvář k modlitbě.

VIII.

Narození Ježíše Krista.

Lesk kolem přesvaté Panny, jak jsem viděla, stále jasněji a jasnější se rozhoříval a pohlcoval světlo lampy, které rozžal Josef. S pasem rozepiatým, s volnými, široce kolem sebe rozhozenými šaty, obličejem obrácena k východu, tak klečela na koberci.

O dvanácté hodině noční přišla modlíc se do vytržení. Viděla jsem ji od země pozdviženu, tak že se nedotýkala půdy. Ruce zkřížila na prsou. Jas kolem ní se prudce rozplápolal, všecko všecinko, i věci neživé, byly jako prolnuty vnitřní radostí, kamení stropu, stěn a půdy jeskyně jako by oživovalo v tom světle. Náhle však strop sluje zmizel mým očím: nad Marií až do nejvyšších nebes se rozlil proud světla, hoře jasem prudším a prudším.

V tomto proudu světla bylo zázračné hnutí Glorií, jež pronikajíce se a blížíce jevily se zřejměji Kůry nebeských duchů. Přesvatá Panna však u vytržení byvši pozdvižena a hledíc teď na zem, klaněla se svému Bohu, jehož matkou se byla stala, a jenž jako novorozené slaboučké dítě ležel před ní na zemi.

Náš Spasitel, jak jsem viděla, ležel na koberci před koleny přesvaté Panny, jsa zářícím, malounkým děťátkem, jež svým světlem všechen okolní lesk převyšovalo. Zdálo se mi, jako by bylo maloučké a jako by mi v očích vyrůstalo. To vše bylo však jen hnutí tak oslepujícího jasu, že nevysvětlím, jak jsem to viděla.

Přesvatá Panna byla ještě nějakou dobu v takovém vytržení, i viděla jsem, jak položila plenu přes dítě, ale ještě se ho nedotkla ani ho nevzala do náručí. Po značné chvíli viděla jsem Jezulátko se pohnout a slyšela jsem je zaplakat, tu bylo, jako by se Maria probírala z vytržení, i pozdvihla děťátko s koberce, halíc je do pleny přes ně přehozené, a držíc je na rukou, tiskla je na prsa. Seděla nyní, a celá i s Dítětem zahalila se závojem, i myslím, že Maria kojila Vykupitele. Tu jsem viděla Anděly úplně v lidské podobě kolem ní na tváři ležeti a Dítěti se klaněti.

Asi hodinu po porodu zavolala Maria svatého Josefa, jenž ještě ležel na modlitbách. Přiblíživ se k ní, padl zbožně, radostně a pokorně na tvář, a teprve, když Maria znovu ho prosila, aby nejsvětější dar nejvyššího Boha přitiskl z vděčné radosti na srdce, povstal, vzal Jezulátko do náručí a velebil Boha, prolévaje slzy radosti.

Přesvatá Panna zavinula pak Jezulátko. V tu chvíli nepamatuji se už zcela dobře na pleny, kterými je ovinula, vím jen, že bylo až po pažičky zavinuto do roušky červené a potom do bílé, prsíčka pak a krček byly zahaleny ještě jinou plenkou. Maria měla s sebou jen čtyři plénky.

Tu jsem viděla pak, že Maria a Josef sedí vedle sebe na zemi s nohama podloženýma. Nemluvili, ale zdálo se, že oba jsou pohrouženi v rozjímání. Před Marií na koberci ležel zavinut jako malé dítě novorozený Ježíšek krásný a zářící jako blesk. Ach, myslela jsem si, to místo zde chová spásu celého světa, a nikdo toho netuší.

Poté položili dítě do jesliček, které byly vystlány

sítinami a drobnými travinkami a přes něž byla přehozena pokrývka na obou stranách převislá; stály nad kamenným korytem na zemi ležícím v pravo od vchodu tam, kde jeskyně se dále zahýbala k poledni. Tato část jeskyně, majíc půdu stupňovitě vyhlodanou, ležela níže než místo porodu. Položivše Dítě do jesliček, postáli oba vedle nich slzíce radostí a chválíce Boha.

Ale Josef upravil nyní lůžko a sedadlo přesvaté Panně vedle jesliček. Viděla jsem, že před narozením Ježíšovým i po něm byla všecka oblečena a zahalena v bílé šaty a závoje. Viděla jsem, že v prvních dnech u jesliček sedí, klečí, stojí, a také zahalena na boku dřímá, nepozorovala jsem však, že by byla nějak nemocna nebo vysílena. Přišli-li k ní lidé, tu seděla vzpřímá na pokrývce šestinedělky, těsněji zahalena.

IX.

Gloria in excelsis. Příroda jásá. Andělé se zjevují pastýřům.

V těchto obrazech Kristova narození, které jsem viděla jako historickou událost a nikoliv jako plesání oslavy církevní, neviděla jsem sice takového záblesku blaženého opojení radostí, jako to vídávám o Svaté noci, kdy tento zjev vyjadřuje vnitřní význam, přece však i dnes jsem spatřila nezvyklou radost, a na četných místech až do nejzazších končin světa mimořádné hnutí v tuto půlnoční hodinu.

Viděla jsem, že srdce mnoha dobrých lidí překypují radostnou touhou, a srdce všech zlých že se zachvívají velikou úzkostí. Mnoho zvířat, jak jsem viděla, bylo zachváceno radostným pohnutím, na nejednom místě jsem viděla květiny se povztyčovati, byliny i keře, a stromy pookřívati a vůni vydechovati.

Viděla jsem mnoho pramenů vytrysknouti a nabíhati. Tak vytryskl v hodinu narození Vykupitelova v jeskyni, která byla v pahorku na půlnoc od jeskyně Jesliček, vydatný pramen, který svatý Josef druhého dne podchytil a vykopal stružku, kterou by odtékal.

Nad Betlemem bylo pochmurno, na nebi se rozlil matný narudlý přísvit; ale nad jeskyní Jesliček a nad údolím u pohřební jeskyně Marahy, chůvy Abrahamovy, a nad údolím pastýřů visel skvoucí oblak par.

V údolí pastýřů, as půldruhé hodiny od jeskyně Narození zdvíhal se pahorek na kraji vinic, které se táhly odtud směrem ke Gaze; na tomto pahorku stály chatrče tří pastýřů, kteří byli náčelníky pastýřských rodin v okolí bydlících, jako svatí Tři Králové byli náčelníky kmenů jim poddaných.

Asi ještě dvakrát tak daleko od jeskyně Narození stála tak zvaná „Věž pastýřů". Bylo to vysoké jehlancovité lešení z trámců, které se tyčilo na podezdívce z velikých neotesaných kamenů na pahorku v polích mezi stromy živě se zelenajícími. Kolem věže se vinuly schody a galerie, tu a tam byla zřízena malá krytá stanoviště, nenepodobná hlásnicím, a všecka byla ověšena rohožemi. Podobala se poněkud onomu věžovitému lešení, s něhož svatí Tři Králové ve své vlasti pozorovali v noci hvězdy, a z dálky působila dojmem námořního korábu s četnými vysokými stěžni a s rozpiatým plachtovím. S této věže přehlédl jsi celou krajinu široko daleko; bylo viděti Jerusalem a též Horu Pokušení v poušti Jerišské. Pastýři měli nahoře strážce, aby bděli nad pohybem stád a aby je varovali troubením, kdyby hrozilo nebezpečí od lupičů nebo toulavých rot vojenských, které nahoře bylo viděti už z dálky.

Jednotlivé rodiny pastýřů bydlely po salaších, rozložených o samotě mezi zahradami a poli, v okruhu na pět hodin kolem věže. U věže bylo jejich spo-

lečné shromáždiště a také středisko těch, kteří pásli, neboť tam si schovávali nářadí a tam si také chodili pro potravu. Podél pahorku věže byly totiž postaveny chyše a stranou od nich větší kolna o několika komorách, v nichž bydlely a pastýřům vařily jejich ženy.

Tam u věže jsem viděla stáda dnes v noci ještě částečně pod širým nebem, ale u pahorku tří pastýřů jsem viděla stáda v košáru.

Když se Ježíš narodil, tu ti tři pastýři, jak jsem viděla, dojati zázračnou mocí stáli spolu před chyší, rozhlíželi se a spatřili žasnouce podivuhodný jas v těch místech, kde byla jeskyně Narození. Také mezi pastýři u vzdálenější věže jsem viděla shon a úžas, některé jsem viděla vystoupiti na věžovité lešení a pozorovati zvláštní záření nad jeskyní Narození.

Když tedy ti tři pastýři tak hleděli k nebi, viděla jsem, jak se k nim snesl světelný oblak. A co se blížil, zpozorovala jsem v něm hnutí, proměňování a přecházení ve tvary a podoby, a slyšela jsem rostoucí, sladký, tichý a přec radostně jasný zpěv. Pastýři se s počátku ulekli, ale ihned stál před nimi Anděl a oslovil je: „Nebojte se, neboť aj, zvěstuji vám radost velikou, které se dostane všemu lidu, neboť dnes narodil se vám v městě Davidově Spasitel, kterýž jest Kristus Pán. A po tomto znamení ho poznáte, že naleznete ho dítětem zavinutým v plenkách a položeným do ješlíček." Co jim Anděl toto zvěstoval, planul lesk kolem něho čím dál jasněji, i viděla jsem teď pět nebo sedm velikých, spanilých, zářících postav andělských před pastýři, v rukou drželi dlouhý lístek[1]) stuze podob-

[1]) Zmínka o lístku v rukou Andělů vzbudí snad domněnku, že vypravovatelka, upamatovavši se na nějaký obraz, na kterém jej viděla, vpletla jej nyní do svého vnitřního vidění; avšak přes to jest dovolena otázka, kdo prvý maloval takové lístky do rukou těchto Andělů, kdo vůbec prvý vložil lístky,

ný, na němž bylo cosi psáno písmeny zvýši pěsti, i slyšela jsem je chválití Boha a prozpěvovati: „Sláva na výsostech Bohu, a na zemi pokoj lidem dobré vůle.“

Pastýřům u věže se dostalo téhož zjevení, jen poněkud později. Rovněž tak se zjevili třetí skupině pastýřů u studně tři hodiny od Betlema na východ od Věže pastýřů.

Neviděla jsem, že by se pastýři byli ihned pustili do jeskyně Narození, kamž ti tři pastýři měli dobré půl druhé hodiny, pastýři pak od věže jistě ještě jednou tak daleko; viděla jsem však, že se ihned radili, jaký dar přinesou Novorozeňátku, a že co nejrychleji shledávali dárky. K jesličkám přišli teprve časně ráno.

X.

Narození Kristovo zvěstuje se světu.

V hodinu narození Ježíškova konala má duše nesčetné cesty do všech končin světa, abych viděla zázračná oznámení narození naší Spásy. Ale poněvadž jsem byla velmi nemocna a unavena, zdálo se mi často, jako by ty obrazy přicházely ke mně. Spatřila jsem nesmírné množství událostí, jsouc však vydána rozličnému vyrušování a utrpení, zapomněla jsem skoro všecko; jen ještě tyto zlomky mi tanou v paměti:

Dnes v noci jsem viděla, jak Noemi, učitelce pře-

---

na kterých jsou napsány řeči, do úst nebo do rukou mluvících osob zobrazených. My to nepokládáme za vynález malířů, nýbrž za tradici, která z dřívějších dob se k nim dostala, a to obrazy, které malovali rozjímaví lidé podle svých rozjímání, a tak není nikterak ještě vyloučeno, že také pastýři spatřili takový lístek v rukou Andělů.

svaté Panny, a prorokyni Hanně a stařičkému Simeonovi, kteří bydleli v chrámě, a matce Anně v Nazaretě a Alžbětě v Juttě dostalo se u vidění zpráv o narození Vykupitelově. Viděla jsem, že nemluvně Jan v náručí Alžbětině bylo velmi pohnuto podivuhodnou radostí. Všichni sice spatřovali a poznávali v těchto zjeveních Marii, ale nevěděli, kde se ten zázrak stal, ani Alžběta nevěděla nic o tom, jedině Anna věděla, že Betlem jest místem Spásy.

V chrámě jsem viděla dnes v noci podivuhodnou událost. Sadduceům byly všecky svitky Písem několikrát ze svých schránek vymrštěny a rozházeny. To vyvolalo veliké zděšení, připisovali to kouzlům a zaplatili mnoho peněz, aby to bylo zatajeno. (Zde vypravuje nejasně cosi o dvou synech Herodových, kteří byli sadducey a byli ve službách chrámu z vůle otcovy, a jak Herodes má skoro stálé spory s farisey, a jak se namáhá rozličnými úskoky, vždy více práv v chrámě si osvojiti.)

V Římě viděla jsem tuto noc velmi mnoho událostí, a pro mnoho jiných obrazů jsem mnoho z nich zapomněla, není tedy nemožno, že tu a tam něco popletu. Vypravuji, nač se teď pamatuji:

Když se narodil Ježíš, viděla jsem, že v Římě, ve čtvrti, která se zdvíhala nad řekou a ve které bydlelo mnoho židů (popsala poněkud nejasně jakýsi pahorek vodou obtékaný, jakýsi to poloostrov) vytryskl pramen jako olejový, a že všichni se tomu divili.

Pukla také nádherná modla Jupitera ve chrámě, jehož celá střecha se zřítila; a tu u veliké hrůze konali oběti a dotazovali se jiné modly, tuším že Venuše, co že to znamená, a ďábel byl přinucen z té modly odpovědětí: „Stalo se to proto, že Panna bez muže počala a nyní porodila syna." Modla tato mluvila také o vytrysknuvším prameni oleje. Tam, kde vytryskl, stojí nyní kostel Matky Boží.

Viděla jsem však, že užaslí kněží pohanští hledají v knihách. Před 70 lety, když onu modlu velmi

nákladně ozdobili zlatem a drahým kamením a s velikou slávou konali jí oběti, žila v Římě velmi dobrá zbožná žena, nevím už zcela určitě, nebyla-li to Židovka, její jméno znělo jako Serena nebo Cyrena. Žila ze svého jmění, dostávalo se jí vidění a leccos prorokovala. Nejednou též vyjevila lidem příčinu jejich neplodnosti; velmi mnoho jsem o ní zapomněla. Tato žena veřejně rozhlašovala, aby neprokazovali této modle pocty tak nákladné, že se jednou rozpoltí. Pro tento výrok pohnali ji kněží k zodpovídání, aby tedy řekla, kdy se to stane, a poněvadž nemohla, uvrhli ji do vězení a mučili tak dlouho, až si úpěnlivou modlitbou vyprosila na Bohu odpovědi, že modla se rozpukne, až čistá Panna porodí syna. Pro tento její výrok se jí vysmáli a propustili ji, že prý blázní. Teď, když zřícený chrám vskutku roztříštil modlu, poznali, že mluvila pravdu, a jen tomu se divili, jak naznačila dobu této události, nevědouce ovšem nic o narození Kristově z přesvaté Panny.

Viděla jsem také, že purkmistři římští, z nichž jeden slul Lentulus a byl dědem kněze a mučedníka Mojžíše a onoho Lentula, s kterým se svatý Petr v Římě spřátelil, jářku tedy, oba purkmistři římští si vyžádali zpráv o této události a o vyprýštění olejového pramene.

Měla jsem také nějaké vidění o císaři Augustovi, nepamatuji se však už na ně zcela určitě. Viděla jsem císaře s jinými muži na římském pahorku, na jehož druhé straně ležel zřícený chrám; na kopec vedly schody a nahoře stála zlatá brána. Tam se vždy jednávalo o potřebách státních. Když císař slézal s hory, spatřil v pravo nad vrcholkem hory zjevení na nebi. Byl to obraz panny, sedící na duze, z jejíhož života se vznášelo dítě.[1]) Myslím, že to vi-

[1]) Patrně totéž zjevení, které viděli sv. Tři Králové v hodinu narození Ježíšova, a které dále bude podrobněji popsáno.

děl jen on. Přikázal, aby se na význam tohoto zjevu poptali orakula, které sice oněmělo, ale teď promluvilo o novorozeném dítěti, jemuž všecko ustoupí. Tu přikázal, aby postavili oltář na tom místě hory, nad kterým spatřil zjevení, a aby jej mnoha obětmi zasvětili Prvorozenci Božímu. — Ze všech těch věcí jsem mnoho zapomněla.

Také v Egyptě jsem viděla událost, oznamující narození Kristovo. Daleko za Matareou, Heliopolí a Memfidou oněměla náhle veliká modla, která dosud vydávala nejrozmanitější věštby. Tu přikázal král, aby se po celé zemi konaly veliké oběti, aby modla řekla, proč že mlčí. Ale Bůh přiměl modlu říci, že mlčí a že musí ustoupiti, poněvadž se Syn narodil z Panny, a tomu Synu že zde bude postaven chrám. Pro tento výrok zamýšlel král země postaviti mu chrám vedle chrámu modly.

Nepamatuji se už zcela určitě, co a jak se stalo, na to si však přece vzpomínám, že modla zmizela, a že tu byl postaven chrám Panně s děťátkem, jak o ní modla zvěstovala, a že byla uctívána pohanskou modloslužbou.

V hodinu narození Ježíškova spatřila jsem podivuhodné zjevení, které viděli svatí Tři Králové. Klaněli se hvězdám a měli na jedné hoře jehlancovitou, stupňovitou věž, většinou ze dřeva, na které vždy jeden z nich s několika kněžími prodléval, aby pozoroval hvězdy. Co viděli, to zapisovali a navzájem si sdělovali. Tuto noc jsem viděla tuším dva z Králů na této věži. Třetí, jenž bydlel někde na východě od Kaspického moře, nebyl s nimi. Bylo to určité souhvězdí, které stále pozorovali a v němž vídali rozličné proměny, při čemž se jim dostávalo vidění na nebi.

Dnes v noci jsem viděla obraz, který poznali a který se několikráte změnil. Neviděli ho v jediné hvězdě, nýbrž v celé skupině několika hvězd, které se jaksi pohybovaly.

Viděli tedy krásnou duhu nad měsícem, který

byl v první nebo poslední čtvrti. Na duze seděla panna. Levá její noha byla ohnuta, jako když se sedí, kdežto pravá spíše rovně visela a spočívala na měsíci. Po levém boku panny se objevila na duze vinná réva, po pravém kytka pšeničných klasů.

Před pannou viděla jsem objeviti se nebo vynořiti nebo jasněji od lesku, kterým byla zalita, se odrážeti kalich, nenepodobný kalichu, kterého bylo použito při ustanovení Nejsvětější Svátosti. Z tohoto kalicha viděla jsem vystupovati děťátko a nad děťátkem lesklý kotouč, podobný prázdné monstranci, ze kterého tryskaly paprsky podobné klasům. Vidouc to, bezděky jsem myslela na Nejsvětější Svátost.

Z pravého boku děťátka z kalicha vystupujícího vyrůstala ratolest, na níž květem vypučel osmiboký chrám, který měl velikou zlatou bránu a dvojí boční dvířka. Zdvihajíc pravici, sunula panna kalich, dítě a hostii do chrámu, do kterého jsem pohlédla, a který, když jsem tak do něho hleděla, jevil se mi velmi velikým. Vzadu v kostele jsem viděla zjev Nejsvětější Trojice, a věž se vztyčila nad kostel, který se konečně rozvinul v město celé zářící, v město lukové, jak vídáváme nebeský Jerusalem.

Hledíc do tohoto chrámu, viděla jsem na tomto obraze přemnoho zjevů jeden z druhého vystupovati, nepamatuji se však už, jak po sobě sledovaly, jako si už ani nevzpomínám, jak byli králové poučení, že dítě se narodilo v Judsku. Třetí král, dále od nich bydlící, spatřil ve své vlasti týž obraz v tutéž hodinu.

Králové měli z toho nevýslovnou radost, ihned sebrali své poklady a dary a dali se na pochod. Teprve po několika dnech se sešli všichni tři. Už poslední dni před narozením Kristovým jsem pozorovala, že byli skoro ustavičně na hvězdárně a měli rozličná vidění.

Jaké slitování měl Bůh s pohany! Víš-li pak, odkud se dostalo králům tohoto proroctví? Povím ti

nyní jen kratince o té době, neboť na všecko se tu chvíli nepamatují. Více než pět set let před Kristovým narozením žili předkové Tří Králů, od nichž pocházejí v čisté neporušené linii syn z otce. (Eliáš žil jistě 800 let před Kristem.) — Jejich předkové byli bohatší a mocnější, neboť měli veškery své statky více v celosti, a jejich dědictví nebylo ještě tak rozkouskováno.

Také tehdy už žili jen ve stanech, kromě praotce onoho krále, jenž bydlil na východ od Kaspického moře a jehož město teď vidím; základy má kamenné, na nich jsou postaveny stanovité střechy, neboť leží u moře, které často vystupuje z břehů. Tu na horách jest tak vysoko, vidím moře po pravici a moře po levici, a dívám se tam jako do černé díry.

Títo pohlaváři se už tehdy klaněli hvězdám; ale měli ještě jinou, velmi ošklivou bohoslužbu: obětovali starce a mrzáky a také zabíjeli děti. Nejkrutší bylo, že stavěli děti oblečené v bílých šatečkách do kotlů a za živa je vařili. To se však posléze přece napravilo, a Bůh přece těmto slepým pohanům tak dávno předpověděl narození Vykupitelovo.

Tehdy žily současně tři dcery těchto kmenových knížat, ty byly znalé hvězdářství, a všem třem se dostalo zároveň prorockého ducha a v tutéž dobu viděly u vidění, že z Jakoba vzejde hvězda a že Panna bez muže porodí Spasitele. Oblečeny jsouce v dlouhé pláště, chodily po veškeré zemi a kázaly pokání a zvěstovaly, že poslové Vykupitelovi přijdou jednou až k nim a že také jim přinesou pravou bohoslužbu. Předpověděly ještě mnoho věcí, dokonce i události z naší doby, ano z doby ještě pozdější.

Tu tedy otcové těch tří panen postavili příští matce Boží chrám jižně od moře, kde se tří jejich země stýkaly, a přinášeli jí oběti většinou tím krutým způsobem, jak jsem byla už řekla. Proroctví tří panen mluvilo však velmi určitě o jistém souhvězdí a rozličných jeho proměnách, a tak začali od té doby pozorovati toto souhvězdí s pahorku u onoho chrá-

mu příští matky Boží a zaznamenávali všecko a podle svých pozorování ustavičně něco měnili a opravovali na svých chrámech i v nich, v bohoslužbě i v ozdobách chrámových. Stanovitou střechu chrámu pokrývali brzy modře, brzy červeně, brzy žlutě nebo i jinak. Týdenní svátek přeložili na sobotu, což mi bylo divno. Dříve jím byl čtvrtek — vím také ještě jméno svátku ——— (tu vypravila ze sebe jakési slovo, znějící jako Tanna nebo Tannada, kterému však nebylo dobře rozuměti.)

Zde byla její řeč náhle přerušena způsobem tak zvláštním, že příhodu tu uvedeme, poněvadž charakterisuje její stav. Bylo to 27. listopadu 1821 kolem 6. hodiny večer, když dřímajíc promluvila slova výše uvedená; tu dlužno uvážiti, že od mnoha let nohy její byly ochrnuty, že nemohla choditi, a že jen s velikou námahou se na loži posadila, a že proto jako vždy ležela na lůžku natažena; dveře její komůrky byly otevřeny do síňky, ve které právě její zpovědník seděl, modle se při světle breviář. Co jsme výše uvedli, vypravovala s takovým výrazem pravdivosti, že bylo naprosto vyloučeno jakékoliv podezření, že by těchto událostí neviděla vlastníma očima. Sotva však vypravila ze sebe slovo Tannada, tu ta smrtelnou slabostí zraněná, zchromlá, dřímající osoba bleskem vyskočila s lůžka, běžela do síňky a rukama a nohama jako zápolíc a se bráníc prudce postupovala k oknu, načež obrácena ke zpovědníkovi, řekla: „To bylo chlapisko, veliké, ale zahnala jsem ho kopanci.“ — Po těchto slovech klesla jako ve mdlobách, a rovněž natažena v poloze velmi vážné a slušné ležela na podlaze jizby na příč před oknem. Sotva že však modlící se kněz, třeba s tímto neočekávaným výstupem byl neméně rozrušen než písař, neplýtvaje slovy jí řekl: „Jménem poslušnosti, panno Emmerichová, vraťte se na lože!“, tu vstala ihned, vrátila se do komůrky a natáhla se zase na lůžko. Poté na otázku písařovu: „Co to bylo za podivnou událost?“ vypravovala bdíc a za plného

vědomí a třebas unavena, přece s jarou myslí osoby, jež právě dobyla vítězství: „Ba že to bylo podivné, neboť stojíc tak daleko, předaleko odtud na vysokých horách mezi dvěma moři, v zemi Tří Králů a hledíc dolů na jejich města stanů, jako se díváme s okna na slepičí dvůr, pocítila jsem náhle, že mě můj Anděl Strážný volá domů, a tu obrátivši se spatřila jsem zde v Důlmenu nešťastnou, mně dobře povědomou stařenu přicházeti z kupeckého krámu a ubírati se mimo náš domek. Byla všecka převrácena a rozezlena, a bručíc vylévala ze sebe velmi ohavné kletby a nadávky, a tu jsem viděla, jak její Anděl Strážný od ní odešel a jak temné veliké ďáblisko lehlo si jí v temnu přes cestu, aby padnouc přes něj zlámala vaz a tak zemřela v hříších. Spatřivši to, nechala jsem Tři Krále a modlila jsem se vroucně k Bohu o pomoc té ubohé ženě a tak jsem se octla zas ve své komůrce. Leč tu jsem viděla, jak ďábel strašlivě rozzuřen vrhl se k oknu a jak násilím se dral do jizby, a viděla jsem, že má v drápech veliký svazek smyček a zamotaných provazců. Neboť ze vzteku a pomsty zamýšlel nám tu všem vespolek spískati hodně zamotaný nesvár a mrzutost, a tu jsem tam přískočila a zasadila mu takový kopanec, až se zapotácel. Bude na to pamatovati; potom jsem se položila před okno napříč do cesty, aby sem nemohl.“

Jest to ovšem dost divno: zatím co hledíc s Kavkazu vidí a vypravuje věci, které se udály 500 let před Kristovým narozením, jako by se dály před jejíma očima, vidí zároveň ve své domovině přímo u svého obydlí nebezpečí ubohé stařenky a spěchá jí účinně na pomoc. — Byl to ohromující pohled, vyřítila se jako letící kostroun a živě se bránila, kdežto bdí-li, tu sotvaže, a to teprve od posledního 8. září (viz. str. 99.) dobelhá se o berlách několik kroků, a už padá do mdlob.

XI.

Když se narodil Kristus Pán.

Několik rozptýlených zlomků.

Vypravovatelka sama viděla ve svatou noc mnoho událostí, které přesněji udávají dobu Kristova narození, ale nemoc a návštěvy, které ji druhého dne, na sv. Kateřinu, na její to svátek, vyrušovaly, vyhnaly ji nejedno vidění z paměti. Ale brzy poté, večer, vypravovala u vytržení znova a znova tyto trosky oněch vidění, při čemž jest poznamenati, že všecky letopočty vidí napsány vždy římskými ciframi, tedy písmenami, a že je často těžko čte, ale zpravidla tak je vysvětlí, že několikrát opakuje písmena, jak po sobě následují, nebo je namaluje prsty. Ale dnes vyslovovala též číslice. Pravila:

Tu sám čti, pohleď jen, tu je to napsáno; když Kristus se narodil, nebyl zcela ještě dovršen rok 3997 od stvoření světa. Na ty necelé čtyři roky od Kristova narození až do konce roku 4000 se později zcela zapomnělo, a tak se začalo s naším letopočtem o čtyři roky později. Kristus se tedy narodil ne celé čtyři roky před naším letopočtem.

Jeden z tehdejších římských konsulů slul Lentulus, byl dědem kněze a mučedníka Mojžíše, jehož relikvii mám zde u sebe a který žil za času svatého Cyprijana; z jeho rodu byl také onen Lentulus, jenž žil v Římě a byl přítelem svatého Petra.

Kristus se narodil v pětačtyřicátém roce vlády císaře Augusta. Herodes vládl celkem až do smrti čtyřicet let. Sedm let byl sice ještě v područí, ale už tehdy velmi zle týral zemi a vykonal mnoho ukrutností. Zemřel, když Kristu bylo asi šest let. Tuším, že jeho smrt byla několik dní utajena.[1]) Ze-

[1]) Snad tu mluví o smrti následujícího krále Heroda Antippy, o kterém vypravovala podobně, a kterého, jak se zdá, s tímto Herodem někdy zaměňuje.

mřel strašlivou smrtí, a ještě v posledních chvílích způsobil mnoho vražd a běd. Viděla jsem ho, jak lezl po světnici, polštáři vystlané. V ruce držel kopí a bodal po služebnících, kteří k němu přicházeli. Ježíš se narodil asi ve čtyřiatřicátém roce jeho vlády.

Dva roky před příchodem Panny Marie do chrámu, právě sedmnáct let před narozením Kristovým, dal se Herodes do stavby chrámu. Nestavěl však nového chrámu, nýbrž jen některé části přestavoval a vyzdoboval. Kristu Pánu bylo tři čtvrti roku, když s ním utekli do Egypta, a dva roky, když byla povražděna Neviňátka.

Kromě toho uvedla ze života Herodova mnoho událostí, vyličujících jeho vládu, povahu a cesty, což dokazuje, jak jasně všecko zřela, ale nebylo možno zachytiti a spořádati tu spoustu vypravování, většinou jen úryvkovitě sdělených.

Kristus Pán se narodil v roce, ve kterém Židé čítali 13 měsíců. Bylo to bezpochyby něco podobného, jako naše přestupné roky. Něco jsem tuším zapomněla, jak totiž Židé měli v roce po dvou měsících o 21 a 22 dnech, slyšela jsem při tom něco o svátcích, ale na všecko to si vzpomínám už jen nejasně. Viděla jsem též, jak několikráte byl jejich kalendář nějak pozměněn. Bylo to po nějakém zajetí, tehdy také stavěli chrám. Viděla jsem muže, jenž opravil kalendář, a znala jsem jeho jméno.

Zde si vzpomínala, a řekla pak s žertovnou netrpělivostí v dolnoněmeckém dialektě: „Nevím už, jak ten člověk se jmenoval".

Myslím, že Kristus se narodil v měsíci Kaslev, a to zrovna o měsíc dříve, než Církev slaví toto Tajemství, a to proto, že jednou, když byl opravován kalendář, bylo úplně vypuštěno několik měsíců a dní. Viděla jsem to velmi dobře, nedovedu toho však už řádně opakovati.

XII.

Pastýři u Jesliček.

V neděli dne 25. listopadu, ráno.

Za svítání po narození Kristově přišli do jeskyně oni tři gazdové pastýřů s pahorku s dary, které byli dříve sehnali. Jejich dary byla malá zvířátka, která se poněkud podobala srncům. Byla-li to kůzlátka, pak jsou tam v těch krajinách poněkud jinačí než u nás. Měla dlouhé krky, velmi jiskrná a krásná očka, stepilé a hbité nožky. Na dlouhých tenkých provazcích vedli je pastýři vedle sebe a za sebou. Kromě toho měli pastýři přes ramena přehozené svázané ptáky zabité a pod paždím nesli větší ptáky živé.

Když zaklepali nesměle na dveře jeskyně, vyšel jim svatý Josef vlídně v ústrety. Řekli mu, co jim Andělé v noci zvěstovali a že přišli, by uctili Dítě přislíbení a obdarovali je svými chudičkými dárky. Josef přijav jejich dary, pokorně za ně poděkoval a poprosil jich, aby zvířata odvedli do sklepení, jehož vchod jest vedle jižních dveřích jeskyně Narození a do něhož je provodil. Poté uvedl ty tři pastýře k svaté Panně, jež seděla na zemi na koberci vedle Jesliček a chovala Jezulátko na klíně. Pastýři s holemi v rukou se vrhli pokorně před Ježíšem na kolena, plakali radostí a okoušejíce nesmírných slastí nepromluvili dlouho ani slova, potom však zazpívali chvalozpěv Andělů, který slyšeli této noci, a ještě žalm, který jsem zapomněla. Když se pak už loučili, podala svatá Panna každému z nich Jezulátko, aby je pochoval, a oni je vraceli se slzami v očích a odcházeli z jeskyně.

V neděli dne 25. listopadu večer.

Dnes po celý den trpěla vypravovatelka velikými tělesnými i duševními bolestmi, a večer sotva že usnula, cítila se ihned přenesena do Zaslíbené země.

Pozorujíc pak v tomto roce u vidění také první rok učitelského života Kristova, a to teď právě jeho čtyřicetidenní půst, řekla s dětinským podivením: „Jak jest to dojemné! Tu na jedné straně vidím, jak Ježíš, třicetiletý muž, se v jeskyni na poušti postí a jest pokoušen, a na druhé straně vidím, jak pastýři od věže pastýřské se klanějí novorozenému Ježíškovi v jeskyni Betlémek.

Po těchto slovech povstala extatická sestra s překvapující rychlostí s lůžka, běžela k otevřeným dveřím komůrky a radostí opojena volala na přátele v síňce: „Pojďte rychle, rychle poklonit se Jezulátku, jest u mne!" A vrátila se rovněž tak rychle na lůžko, a zářic zbožností a nadšením zapěla jasným, nevýslovně dojemným hlasem Magnificat, Gloria a několik neznámých, prostých, velmi hlubokých a částečně rýmovaných chvalozpěvů. K jedné písni zpívala však kvintu. Byla neobyčejně dojemná a radostně pohnuta, a následujícího rána vypravovala:

Včera večer přišlo k Betlémkám s dary několik pastýřů a pastýřek a dětí od věže pastýřské, která jest od Betlémek na čtyři hodiny vzdálena. Přinesli ptáků, vajec, medu, také příze rozličných barev, a přádenek, která byla jako hrubé hedvábí, a otýpek sítinových keříků s velikými listy.

Tato bylina měla klasy bohaté velikými zrny.

Odevzdavše svatému Josefu dary, přistupovali pokorně k Betlémkám, u nichž seděla svatá Panna. Pozdravili matku i dítě, a klečíce kolem ní, zpívali velmi líbezné žalmy, Gloria a několik krátkých veršů.

Zpívala jsem s nimi, zpívali několikahlasně. K jedné písni zpívala jsem kvintu. Vzpomínám ještě přibližně slov: „Jak jsi růžové, děťátko, jako hlasatel přicházíš z dáli . . ."

Loučíce se, skláněli se nad Betlémkami, jako by líbali Jezulátko.

V pondělí dne 26. listopadu.

Dnes jsem viděla, jak ti tři pastýři střídavě vypo-

máhali svatému Josefu, aby v jeskyni Jesliček a kolem ní a ve vedlejších slujích všelicos lépe upravili.

Také jsem viděla několik zbožných žen u svaté Panny, které jí posluhovaly. Byly to Esénky a bydlely nedaleko jeskyně Jesliček; jde-li se úžlabím východně podél pahorku se vinoucím, tam bydlely v komůrkách vylámaných vedle sebe poněkud výše nad úžlabím ve skále na tom místě, kde z hory bylo vybráno kamení. U svých příbytků měly zahrádečky a vyučovaly děti své sekty. Svatý Josef je zavolal, znaje toto společenstvo už od mládí, neboť když za mlada se ukrýval svých bratří v jeskyni Jesliček, navštívil nejednou zbožné ženy na skalní stěně. Přicházely, střídajíce se, k přesvaté Panně, přinášely drobných potřeb a otýpeček dříví a vařily a praly svaté Rodině.

V úterý dne 27. listopadu.

Dnes jsem viděla v jeskyni Jesliček dojemný obraz. Josef a Maria stáli u jesliček a dívali se s velikou vroucností na Jezulátko; tu se vrhl osel náhle na kolena a přitiskl hlavu až k samé zemi. Maria a Josef plakali.

Večer přišel vzkaz od mateře Anny. Letitý muž a služka Annina, její ovdovělá příbuzná, přišli z Nazareta. Přinesli Marii rozličných drobných potřeb. Byli velmi dojati, vidouce děťátko, starý sluha plakal slzami radosti. Brzy se vydal zase na cestu, aby svaté Anně přinesl zprávy. Služka zůstala u sv. Panny.

XIII.

Návštěvy u jesliček.

Ve středu dne 28. listopadu.

Dnes jsem viděla přesvatou Pannu s Ježíškem a se služkou odejíti na několik hodin z jeskyně. Vy-

stoupivši z jeskyně obrátila se, jak jsem viděla, v pravo pod přistavěný přístřešek z rákosí, a po několika krocích ukryla se ve vedlejší sluji, ve které o Kristově narození vytryskl pramen, který Josef podchytil. Meškala asi čtyři hodiny v této jeskyni, ve které později bydlila několik dní.[1]) Už za svítání jí to tam Josef dost pohodlně upravil.

Odebrali se tam na vnitřní napomenutí, neboť dnes přišlo z Betlema k jeskyni Narození několik mužů, myslím, že vyzvědači Herodovi, poněvadž z řečí pastýřů se rozšířila pověst, že se tam stal zázrak s nějakým dítětem. Viděla jsem, že tito muži promluvili několik slov se svatým Josefem, kterého zastihli před jeskyní Jesliček, an se někam ubíral s pastýři, a že od něho odešli s úsměvem povzneseného opovržení, zpozorovavše jeho chudobu a prostotu. Svatá Panna pobyla asi čtyři hodiny v postranní sluji a vrátila se pak k jesličkám.

Jeskyně Jesliček má vlastně klidnou a velmi příjemnou polohu. Nikdo tam z Betlema nepřichází, jen pastýři tam mívají cestu. Teď se vůbec lidé v Betlemě pramálo starají o to, co se děje tam venku, neboť pro to množství cizinců jest tam veliký zmatek a shon. Prodává a zabíjí se tam velmi mnoho dobytka, neboť příchozí platí daň většinou dobytkem; jest tam též mnoho pohanů, kteří slouží za pacholky.

Dnes večer pravila vypravovatelka náhle ze spánku:

Herodes rozkázal zavraždit zbožného muže, kte-

---

[1]) S tím souhlasí její vypravování ze dne 29.—30. prosince 1820 (v. 28. listop. 1821): Dnes jsem viděla Marii s Ježíškem v jiném sklepení, kterého jsem dříve nezpozorovala, jeho dveře byly ve východu v levo, blízko ohniště Josefova. Úzkým otvorem a namáhavě se poněkud sestupovalo. Světlo padalo otvory shora. Maria seděla vedle Ježíška, jenž ležel před ní na pokrývce. Ukryla se tam před návštěvou. Dnes jsem viděla mnoho lidí u jesliček, Josef s nimi rozmlouval.

rý měl význačné postavení v chrámě. Pozval ho velmi vlídně k sobě do Jericha a cestou ho utratil. Stavěl se proti Herodovým troufalostem v chrámě. Herodes jest sice proto obžalován, ale nabude ještě větší moci v chrámě.

Sestra Emmerichová tvrdila znova, že Herodes o své vůli dosadil na vysoké úřady chrámové dva nemanželské syny, kteří byli sadducey a vše mu vyzrazovali, co se děje v chrámě.

Ve čtvrtek dne 29. listopadu.

Dnes ráno poslal přívětivý hospodář z poslední hospody (před Betlemem), ve které přenocovala svatá Rodina ze dne 22. listopadu na 23., do jeskyně Jesliček služebníka s dary, a přišel pak sám ve dne uctít Ježíška. Poněvadž se v hodině narození Ježíšova zjevili Andělé pastýřům, už teď se roznesla pověst o podivuhodném Dítěti příslíbení mezi všemi dobrými lidmi tu po údolích bydlícími, a nyní přicházejí tito lidé, aby uctili dítě, jemuž bezděčně popřáli pohostinství.

V pátek dne 30. listopadu.

Dnes přišli četní pastýři a jiní dobří lidé do jeskyně Jesliček a velmi pohnuti se klaněli Jezulátku. Byli oblečeni svátečně a ubírali se do Betlema na sabbath.

Mezi těmi lidmi jsem spatřila též hodnou ženu hrubého pastýře, která dne 20. listopadu poskytla svaté Rodině noclehu. Byla by sice měla od svého domu blíže na sabbath do Jerusalema, ale vážila delší cestu do Betlema, aby uctila svaté dítě a jeho milé rodiče. Dobrá ta žena byla velmi šťastna, prokázavší jim lásku.

Dnes odpoledne jsem viděla, jak do jeskyně Jesliček zavítali a Dítě pozdravili také příbuzní svatého Josefa, v jejichž sousedství svatá Rodina přenocovala dne 22. listopadu. Přišel otec Jonadaba, který Ježíšovi při jeho ukřižování přinesl roušku na zahalení jeho nahoty. Od hostinského vesnice, kde bydlel,

slyšel, že tamtudy šel Josef, a o zázraku při narození dítěte, i jda na sabbath do Betlema zašel tam, aby Josefa podaroval. Pozdravil Marii a poklonil se Jezulátku. Josef jednal s ním velmi přívětivě, ale nepřijal od něho ničeho, jen mu dal v zástavu mladou oslici[1]), která bez ohlavce běžela s nimi, s podmínkou, že mu bude volno, aby přijatý obnos vrátil a oslici si zase vzal. Josef potřeboval peněz na dary a na hostinu o slavnosti Obřízky.

Když to Josef projednal a všichni lidé odešli do Betlema do synagogy, přichystal v jeskyně Jesliček sváteční lampu o sedmi knotech, zapálil ji a postavil pod ni červeně a bíle prostřený stoleček, na kterém byly otevřeny svitky modliteb. Tu pod lampou předříkávaje modlitby, slavil sabbath se svatou Pannou a se služkou. Dva pastýři stáli několik kroků za nimi, ve vchodu do jeskyně. Také Esénky byly na této pobožnosti. Potom přichystaly večeři.

Už dnes, než začal sabbath, připravovaly Esénky se služkou rozličné pokrmy. Viděla jsem, že oškubavše a vykuchavše ptáky, pekly je na rožni nad řeřavým uhlím. Pekouce je, ovalovaly je v mouce utlučené ze zrn, které uzrály v klasech kterési sítiny. Tato rostlina roste divoce jen na vlhkých, bařinatých a slunných místech země Zaslíbené. V některých

---

[1]) Přemýšlejíc o tom, že Josef zastavil mladou oslici, aby měl na hostinu Obřízky, a dále o tom, že v neděli dne 2. prosince, kdy se bude konati tato slavnost, bude se čísti evangelium Květné neděle, jak Pán Ježíš vjíždí na oslátku do Jerusalema, spatřila jsem tento obraz, nevím však už kde, ani si nedovedu vysvětliti jeho významu. Viděla jsem pod palmou dva obrazy, které drželi Andělé. Na jednom obraze byla vyobrazena rozličná mučidla a mezi nimi sloup, na kterém stál hmoždíř se dvěma uchy, na druhém pak byla písmena, myslím, že číslice, roky a letopočty Církve. Na palmě jako by z ní vyrůstajíc klečela panna. Šat se vzdouval kolem ní, a nad hlavou byl tento poletující plášť bez závoje jako do cípu svázán. Tato panna držela v ruce pod prsy nádobu podoby Kalicha večeře Páně, z níž jsem viděla

krajinách ji pěstují. Kolem Betlema a Hebronu roste začasté dívoce, u Nazareta jsem jí neviděla. Pastýři od věže pastýřské přinesli jí snopky Josefovi. Viděla jsem, že ze zrn vaří také hustou, bělolesklou kaši, nebo že pekou z mouky koláče. Pod ohništěm zpozorovala jsem vyhřáté čisté jamky, v nichž pekly koláče a ptáky.

Z té spousty potravin, které pastýři darovali svatému Josefovi, spotřebovala svatá Rodina pro sebe jen velmi málo. Většinu rozdali nebo vyčastovali tím jiné lidi, zvláště chudé. Zítra večer, o hostině slavnosti obřízky, rozdají velmi mnoho.

XIV.

Slavnost obřízky.

V sobotu dne 1. prosince.

Dnes odpoledne jsem viděla ještě více svátečních návštěvníků přicházeti do jeskyně Narození, a večer, když se skončil sabbath, viděla jsem Esénky a služku Mariinu chystati večeři v besídce před

---

vyrůstati postavu skvoucího děťátka. Poté jsem viděla, jak obvyklý zjev Boha Otce v oblacích se sklonil k palmě, ulomil z ní těžkou větev, která měla tvar kříže, a vložil ji na dítě. Hned poté jsem viděla, jako by dítě bylo přibito na tento palmový kříž, a že panna tuto větev s ukřižovaným dítětem podávala Bohu Otci, kdežto v druhé ruce podržela prázdný kalich, který však se mně zdál také jako její vlastní srdce. Když jsem se chystala přečíst slova na tabuli pod palmou, probudila mne návštěva. Nevím, viděla-li jsem tento obraz v jeskyni Jesličků či někde jinde. — Pozn. K objasnění tohoto obrazu nemálo prospěje, pročísti si vidění, které měli Tří Králové v hodině narození Ježíšova (str. 231), a zjevení, která byla sdělena při obětování tříleté Marie v chrámě (str. 132).

vchodem do jeskyně. Už před několika dny začal Josef s pastýři stavěti tuto besídku. Také strhl a odklidil komůrku, kterou si byl v chodbě jeskyně zřídil z kolů a rohoží, pokryl půdu koberci a vše slavnostně vyzdobil, pokud mu jeho chudoba dovolovala. To vše takto uspořádal dříve než nastal sabbath, neboť zítra se svítáním počítal se osmý den od narození Kristova, v kterýžto den Zákon Boží přikazoval obřezati dítě.

Josef šel k večeru do Betlema a vrátil se s třemi kněžími, jedním letitým mužem a ženou, která, jak se zdálo, byla jakousi ošetřovatelkou při tomto svatém obřadu. Nesla stolici, které se při tom užívalo, a osmihrannou tlustou desku kamennou, ve které byly uschovány potřebné pomůcky. Tyto předměty byly postaveny na rozprostřené rohožky tam, kde se bude konati obřad, totiž v chodbě sluje nedaleko jeskyně Jesliček mezi ohništěm a odklizeným zástěnkem Josefovým. Stolicí byla vlastně truhla, kterou bylo lze rozevříti a takto z ní upraviti lehátko s opěradlem na jedné straně. Byla pokryta červenou látkou. Člověk spíše v ní ležel než aby po našem seděl. Osmihranný kámen měl více než dvě stopy v průměru. V jeho středu byla osmiboká, kovovou destičkou zakrytá dutinka, ve které v oddělených přihrádkách byly tři nádobky a kamenný nůž. Tento kámen položili vedle stolice na třínohou podnožku, která dosud, vždy pokryta, stála v jeskyni Jesliček tam, kde se náš Pán a Spasitel narodil.

Když vše bylo uspořádáno, kněží pozdravili svatou Pannu a Ježíška. Laskavě s ní rozmlouvali a ne bez pohnutí vzali také Jezulátko do náručí. Potom se večeřelo v besídce před vchodem, a množství chuďasů, kteří, jak už to o takových událostech bývá, přišli za kněžími, obstoupili stůl a dostávali po celou večeři výslužek od Josefa i kněží, i bylo brzy všecko rozdáno.

Viděla jsem západ slunce; jeho kotouč zdál se větší než u nás, stálo, jak jsem viděla, už nad ho-

rou a otevřenými dveřmi vrhalo paprsky do jeskyně Jesliček.

V neděli dne 2. prosince.

Nezmínivši se o tom, zda kněží po včerejší večeři ještě se odebrali do města a teprve k ránu se zase vrátili, a rovněž zapomenuvši udati, spali-li v jeskyni Jesliček nebo někde na blízku, vypravovala jen toto:

V jeskyni byly rozžaty lampy, i viděla jsem svaté osoby ještě dlouho do noci se modliti a zpívati. Obřízka byla vykonána na úsvitě, osm dní po narození Páně. Na svatou Pannu lehl zármutek a nepokoj. Sama přichystala hadříky, kterými by zachytili krev a obvázali dítě, a uschovávala je v záhybu šatu na prsou. Přes osmihranný kámen prostřeli kněží za modliteb a rozličných obřadů nejprve červenou a pak bílou pokrývku, a když pak jeden z kněží se posadil či spíše položil na stolici, tu svatá Panna, jež zahalena jsouc závoji v pozadí jeskyně chovala Ježíška na rukou, podala služce Dítě i obvazky. S rukou služčiných přijal je Josef a podal je ošetřovatelce, jež přišla s kněžími. Ošetřovatelka položila Ježíška závojem zahaleného na pokrývku osmihranného kamene.

Kněží vykonali ještě některé modlitby, načež žena Dítě rozvinula a položila je sedícímu knězi na klín. Svatý Josef se naklonil přes ramena knězova a podržel dítě za trup. Dva kněží poklekli, jeden vlevo, druhý vpravo, a každý podržel jednu nožičku dítěte, kdežto ten, jenž vykonával posvátný obřad, klečel před ním. S osmihranného kamene sňali kovovou desku a vyňali ty tři nádobky s vodičkami a mastí na ránu, aby byly po ruce. Střenka i čepel nože byly kamenné. Hnědá hladká střenka měla drážku, do které čepel, zavřel-li se nůž, zapadla; čepel, nažloutlé barvy hrubého hedvábí, nezdála se mi ostrou. Řez vykonal kněz zahnutou špičkou nože, který, byl-li otevřen, byl jistě dobrou píď

zdělí. Kněz zranil dítě také ještě ostrým nehtem prstu, vyssál ránu a z nádobek nakapal do ní vodičky na rány a nějakých konejšivých kapek. Co odřízl, vložil mezi dva kulaté plíšky, do červenohněda se lesknoucí, které uprostřed byly poněkud vzduty. Bylo to jako velmi ploché pouzdérko z drahocenného kovu, které odevzdali svaté Panně.

Teď přejala Dítě ošetřovatelka, obvázala je a zase zavinula do jeho plenek. S prvu jej zavinula jen až po pažičky do červené a potom do bílé pleny, potom mu zavinula také pažičky, a posléze mu přehodila přes hlavičku závoj, který otočila kolem ní jako čepeček. Takto zavinuté položili je zase na pokrytý osmiboký kámen a znovu se nad ním modlili.

Vím sice, že Anděl řekl Josefovi, že dítě bude slouti Ježíš, než přesto si vzpomínám, že kněz neschválil ihned tohoto jména a že jal se proto modliti. Tu jsem viděla, že se knězi zjevil zářící Anděl a před očima mu podržel tabulku podobnou tabulce přibité na kříži, na které bylo napsáno jméno Ježíš. Nevím, zda ten kněz nebo jiný viděl toho Anděla, jako já jsem ho viděla, ale viděla jsem, že jat hlubokým úžasem z Božího vnuknutí napsal to jméno na pergamen.

Děťátko hlasitě zaplakalo po svatém úkonu, i viděla jsem nyní, že je dostal zase svatý Josef a že je vložil na ruce přesvaté Panně, jež s dvěma ženami stála v pozadí jeskyně. Vzala je se slzami v očích, uchýlila se do koutku jeskyně, posadila se zahalena závojem a konejšila plačící dítě davši mu prs. Také hadříky krví skropené podal jí svatý Josef, kdežto zakrvácenou cupaninu uschovala ošetřovatelka. Ještě se modlili a zpívali, lampa ještě hořela, co se zatím rozednívalo.

Po nějaké chvíli přesvatá Panna sama přišla s dítětem z pozadí jeskyně a položila je na osmihranný kámen, kněží jí podali přes dítě křížem ruce, načež se s ním vrátila na své místo.

Než kněží se svým nářadím odešli, pojedli ještě

něčeho v loubí s Josefem a několika pastýři, kteří stáli v chodbě jeskyně, také jsem poznala, že všichni, kteří byli při posvátném úkonu, byli hodní lidé, a že kněží později byvše osvíceni, došli spásy. Ještě po celé dopoledne byli štědře podělováni chudí, kteří přicházeli ke dveřím. Po celou tu slavnost stál osel poněkud vzadu uvázán.

Mnoho špinavé snědé žebrácké holoty s ranci, přicházejíc od údolí pastýřů, ubíralo se také dnes mimo jeskyni Jesliček. Jak se zdálo, měli namířeno do Jerusalema na svátky. Žádali neurvale a kleli a spílali před jeskyní, až Bůh bránil, neboť nebyli spokojeni s almužnou Josefovou. Nevím, jací to byli lidé, ale mně byli velmi odporní.

Dnes ještě před večerem přišla ošetřovatelka ještě jednou k svaté Panně a zavázala Ježíška. Následující noc, jak jsem viděla, bylo Děťátko velmi nepokojné z bolesti, mnoho plakalo. Maria a Josef brali je střídavě do náručí a nosili je po jeskyni konejšíce je.

XV.

Alžběta návštěvou u svaté Panny.

V pondělí dne 3. prosince.

Dnes večer jsem viděla Alžbětu, ana přijela k jeskyni Jesliček z Jutty na oslu, kterého vedl starý sluha. Josef ji uvítal velmi přívětivě, a když objala Marii, byla radost obou žen převeliká. Slzíc přitiskla Ježíška k srdci. Lůžko ji připravili vedle místa, kde se Ježíš narodil.

Před tímto místem stával teď nezřídka vyšší podstavec, jakýsi řezací kozlík, na kterém byl truhlík, do něhož položili častěji Ježíška a stojíce kolem laskali se s ním nebo se modlili. Bylo tam asi zvykem, dělem takto ustýlati, neboť už v domě mateře Anny

viděla jsem dítě Marii na podobném podstavci ležeti. Alžběta a Maria vypravovaly si v sladké důvěrnosti.

V úterý dne 4. prosince.

Už včera večer a dnes po celý skoro den viděla jsem Marii s Alžbětou, any seděly sladce hovořice, i cítila jsem, že jsem také u nich, a naslouchala jsem s vroucí radostí všem jejich řečem. Přesvatá Panna jí vypravovala vše, co se jí dosud přihodilo, a když líčila, jakých zakusili nesnází, hledajíce hospody v Betlemě, Alžběta plakala srdečně.

Vypravovala jí také mnoho událostí, vztahujících se na narození Ježíškovo, a ještě na leccos se z toho pamatují. Řekla, že v hodinu zvěstování, jsouc po deset minut duchem nepřítomna, měla pocit, jako by se její srdce zdvojovalo a jako by byla naplněna nevýslovným blahem. Při porodu pak, překypujíc nekonečnou touhou že měla u vytržení pocit, jako by klečíc byla Anděly nesena vzhůru, a že pocítila, jako by se jí srdce trhalo ve dví a jako by se jedna polovička od ní oddělovala. Po deset minut že byla tak v bezvědomí, a pak s pocitem vnitřní prázdnoty a nesmírné touhy po nekonečném blahu mimo sebe, které jindy vždy v sobě pociťovala, postřehla před sebou jas a jako by v tomto jasu vyrůstala před jejíma očima postava jejího dítěte. Tu že spatřila jeho hnutí, uslyšela jeho pláč, a že vzpamatovavši se, zdvihla je s pokrývky a přivinula k prsům, neboť s počátku že jako ve spánku ponořena váhala, vzíti rukama dítě září oblité. Také řekla, že si není vědoma, že by se dítě od ní bylo oddělilo. Alžběta jí řekla: „Tvůj porod byl požehnán většími milostmi než porody jiných žen; mně také bylo sladko, když jsem porodila Jana, a přec bylo se mnou jinak než s tebou." Toť asi vše, co si ještě z jejích řečí pamatují.

Viděla jsem dnes ještě rozličné lidi navštíviti přesvatou Pannu a Jezulátko. Také jsem viděla ještě častěji tu potulnou nezbednou holotu u dveří drze

žebrati, láteřiti a klnouti. Josef jim už nedával žádných darů.

K večeru se ukryla Maria s Ježíškem a Alžbětou zase v jeskyni vedle Jesliček a myslím, že tam zůstaly celou noc. Skryly se proto, že všelijací vznešení zvědavci z Betlema se hrnuli k Jesličkám. Maria nechtěla jim býti na odiv.

Viděla jsem dnes, že svatá Panna s Ježíškem odešla z jeskyně Jesliček a uchýlila se do jiné, vpravo ležící jeskyně. Vchod byl velmi úzký a čtrnáct příkrých schodů vedlo nejprve do malého sklípku, z něhož pak se vcházelo do sklepení prostrannějšího než jeskyně Jesliček. Polokruhovitý výklenek vedle vchodu Josef oddělil, zavěsiv před něj koberec, takže zůstala čtyřhranná prostora. Světlo nepřicházelo shora, nýbrž se strany, hlubokými otvory ve skále vytesanými. Už v posledních dnech jsem vídala, že jakýsi stařec z této jeskyně vynášel mnoho otepí klestí, slámy nebo sítiny, podobné těm, kterými Josef topil. Bezpochyby to byl pastýř, který jim tyto práce konal. Tato jeskyně byla světlejší a rozsáhlejší nežli jeskyně Jesliček. Osla v ní nebylo. Ježíška viděla jsem tam ležeti ve vyhloubených neckách na zemi. V posledních dnech jsem často vídala, jak Maria ukazuje některým návštěvníkům své dítě, jež zastřeno závojem nemělo na sobě jiné roušky než plénku, kolem boků ovinutou. Jindy jsem viděla děťátko zas zcela zavinuté. Ošetřovatelku vídávám často prohlížeti dítě; Maria jí nadělila hojně z darů navštěvovatelů, což zase rozdávala nuzným v Betlemě.

SVATÍ TŘI KRÁLOVÉ

I.

Svatí Tři Králové spatří hvězdu a vydají se na cestu.

Dne 25. listopadu 1821.[1])

Na Boží Hod vánoční jsem už vypravovala, jak jsem viděla, kterak o svaté noci zvěstováno bylo narození Kristovo svatým Třem Králům. Viděla jsem, jak Mensor a snědý Sair pozorují hvězdy venku v polích v zemi Mensorově. Všecko měli zchystáno na cestu. S jehlancovité věže pozorovali dlouhými trubicemi hvězdu Jakobovu; hvězda ta měla ohon. Tu se hvězda jejich očím rozdělila, i viděla jsem, jak se jim v ní zjevila veliká, jasem oblitá panna, před jejímiž prsy se vznášelo zářící dítě; z pravého boku dítěte vyrůstala větev, na které rozkvetla květem věžička o několika vchodech, která se posléze rozvinula v celé město. Nevím už, jaký byl celý obraz.

Spatřivše tento obraz, oba Králové ihned odcestovali. Theokeno, třetí z Králů, bydlel několik denních pochodů dále na východ. Spatřil týž obraz ve hvězdách v tutéž hodinu, a vydal se rovněž ihned

[1]) Již v letech 1819 a 1820 sdělila cíh. sestra Emmerichová řadu zjevení o cestě svatých Tří Králů do Betlema; poněvadž však tehdy následovala zjevení dle církevního kalendáře, bylo těch 13 dní, totiž od narození Páně do svatých Tří Králů, příliš krátkou dobou pro cestu tak dlouhou a sdělila tudíž jen jakýsi výběr obrazů této cesty. Poněvadž však r. 1821 stanovila historický den narození Kristova o měsíc dříve, tedy na den 25. listopadu, a téhož dne spatřila, že Králové odcestovali do Judska, zbýval na tu cestu asi měsíc, neboť určujíc

s velikou rychlostí na cestu, aby brzy oba přátele dohonil, což se také stalo.

Dne 26. listopadu.

Zdřímnuvši přála jsem si toužebně, abych byla v jeskyni Jesliček u matky Boží, abych na chvilečku dostala Ježíška do náručí a přivinula ho k srdci. Také vskutku jsem tam přišla, byla noc. Josef spal, jsa nachýlen na pravý bok, za přepažením v pravo vedle vchodu. Maria bdíc seděla na obvyklém svém místě vedle Jesliček a držela Ježíška pod závojem na prsou. Když ve dne bdíc seděla, byla ložní její pokrývka za jejími zády částečně svinuta v polštář, o který se opírala, teď bylo její lůžko v hlavách poněkud nižší. Klečela jsem na kolenou a klaněla jsem se Jezulátku, toužebně si žádajíc, aspoň na chvilečku pochovati děťátko. Ach, Maria věděla jistě o mé prosbě, víť vše a přijímá všecky naše prosby s takovou láskyplnou, dojemnou útrpností, když se modlíme s pravou vírou, avšak byla zabrána v takové tiché, vroucí, uctivé a mateřsky blažené klanění, a nepodala mně děťátka, myslím proto, že je kojila. Ani já bych neučinila jinak.

Ale moje touha vzrůstala a splývala se všemi těmi dušemi, které toužily po Ježíškovi. Ale to žhavé žádání Spásy nebylo v žádném srdci tak čisté, prostinké, nevinné a věrné, jako v srdcích milých svatých Králů z východu, kteří po staletí ve všech svých předcích věříce, doufajíce a milujíce vytrvale ji očekávali. Tož moje touha hnala mě k nim, a dokončivši tady úkon klanění, vykradla jsem se s největší uctivostí a potichounku, abych nevyrušila sva-

---

délku této cesty, řekla: „Viděla jsem vždy, že Králové přibyli do Betlema, když jsem v klášteře postavila ježíšky" — tedy kolem 25. prosince.

Takto ovšem by byla nejpravděpodobnější domněnka, že Herodes po odchodu sv. Tří Králů nenalezl dítěte v Betlemě, poněvadž hned potom odcestovala asi také svatá Rodina.

té Panny, z jeskyně, a můj vůdce mě vedl na dlouhou cestu, na pouť svatých Tří Králů.

Touto cestou jsem spatřila rozličné krajiny, osady a všelijaký lid, jejich kroje, mravy a obyčeje, a také rozličné modlářství, kterému se oddávali, ale většinou jsem toho zase zapomněla. Co mi ještě zůstalo v čerstvé paměti, budu vypravovati, jak to dovedu.

Můj vůdce mě vedl na východ, do země, ve které jsem ještě nikdy nebyla. Byla to krajina většinou písčitá a neúrodná. Na několika kopcích bydleli v proutěných chajdách lidé, v každé po pěti až po osmi, patrně vždy jedna rodina.

Střecha z klestu se opírala o pahorek, ve kterém byly vyhrabány příbytky. Vstoupivši, spatřila jsem, že po obou stranách dveří až do zadu byla místnost rozdělena, že přední a zadní komory byly větší, prostřední pak menší. V této krajině nerostlo skorem nic než nízká křoviska a tu a tam stromek, který měl několik pupenů, z nichž obyvatelé vytahovali bílou bavlnu. Kromě toho jsem spatřila několik větších stromů, pod nimiž měli modly. Tito lidé byli asi ještě hodně divocí, neboť jak se mi zdálo, jedli většinou maso, a to syrové ptáky, a dílem také se živili lupem. Měli pleť skoro měděné barvy a ryšavožluté vlasy. Byli malí, zavalití, skoro přitloustlí, ale velmi obratní, hbití a čilí. Nezpozorovala jsem u nich ani domácích zvířat ani stád.

Jak jsem viděla, byli polonazí. Mužové měli v předu i v zadu kolem boku přivázány kratičké zástěrky, od pasu v záhybech splývající, a hruď prostředkem až po pás měli pokrytu uzounkým, napříč žebérkovaným škapulířem, který si uvazovali přes ramena kolem krku. Tato úzká náprsenka se mi zdála elastickou, natahovala se. Celá záda až po pás byla holá, jen řemen náprsenky kolem krku přerušoval jejich nahotu. Na hlavě nosili čapku, s páskou kolem dokola a s růží nebo kokardou nad čelem. Ženy chodili v krátkých řasnatých sukýnkách, nesahajících ani po kolena. Prsa a život zakrýval jim kus

látky, který byl jako přední půle kazajky a jehož cíp byl zastrčen za pás. Kolem krku byl tento šat uvázán pásem as jako štola širokým a na ramenou vroubkovaným, na prsou však hladkým. Na hlavě nosili čepici, která nahoře měla knoflík v podobě číšky, ale bez nožky, do čela spadala úzkým jazýčkem a přes uši byla přehrnuta na tváře. Za ušima v týle bylo k čepici přišito několik poletujících útržků látky, mezi nimiž vylézal drdol vlasů. Na náprsníku žen bylo vyšito nebo našito mnoho pestrých, žlutých a zelených ozdůbek, v předu pod krkem pak byly jakési knoflíky, kdežto na ramenou byl zoubkovitě vystříhán. Vyšívání bylo neumělé, jako na starých mešních rouchách. Nadloktí byla ověšena kruhy.

Tito lidé tkali jakési houně z bílé bavlny, kterou si brali z pupenů jistých stromků. Dva si uvázali chuchvalec této bavlny kolem pasu, a každý couvaje soukal z vlny kolem těla svého druha ovinuté as prst tlustý velmi dlouhý provazec. Z těch provazců pak tkali široké pruhy látky. Natkavše mnoho těchto pokrývek, ubírali se zástupy nesouce veliké balíky těchto pokrývek na hlavách, do města na trh.

Tu a tam v té krajině jsem spatřila také pod velikými stromy jejich modly, které měly volské hlavy s rohy a širokou tlamou, v břiše kulaté otvory a pod nimi poněkud níž větší otvor, ve kterém se rozdělával oheň, a tak se spalovaly oběti do menších otvorů vkládané. Kolem každého takového stromu s modlou stály na kamenných sloupkách sošky rozličných jiných zvířat, jako ptáků, draků, a také socha se třemi psími hlavami a se svinutým hadím ocasem.

Na počátku cesty jsem měla pocit, jako by byla po mé pravici veliká voda, od které jsem se však víc a víc vzdalovala. Když jsem vyšla z území těchto lidí, stoupala má cesta stále více, i ubírala jsem se po výspě bílého písku, v němž se válely rozličné drobné černé kaménky nenepodobné střepům hrnků a mi-

sek. Na konci výspy jsem slezla do údolí a přišla jsem do krajiny, ve které rostlo mnoho stromů, skoro řadami sázených. Byly tam stromy, které měly pně jako šupinami pokryté a nesmírně veliké listy, jiné zas byly podoby pyramidovité s velmi krásnými květy; stromy ty měly listy žlutozelené a také větve s pupeny. Také jsem tam spatřila stromy s listy srdčitými, úplně hladkými.

Potom jsem přišla do krajiny, která byla jednou jedinou, do nedohledna mezi pahorky se rozkládající pastvinou, a celičká se hemžila rozličnými stády. Na stráních rostlo víno, patrně pěstováno, neboť stálo řadami na terasách, chráněno nízkými pletenými ploty. Majetníci těch stád bydleli ve stanech s plochými střechami, jejichž vchody se zavíraly lehkými pletenými dveřmi. Stany ty byly stavěny z bílé bavlněné látky, kterou vyráběli divoši, jejichž krajinou jsem dříve cestovala. Na těch stanech byly nahoře šupinovitě položeny nahnědlé tabulky, které přes okraje visely jako třásně a byly kosmaté, jako by byly z mechu nebo ze zvířecích kožích. Uprostřed stál stan veliký a široko-daleko kolem něho mnoho menších. — Stáda, rozdělena podle druhů, popásávala se na širošírých pastvinách, jejichž jednotvárnost tu a tam v dálce byla přerušena rozsáhlými křovisky, která byla jako mladé houštiny. Rozeznávala jsem tu stáda několikerá. Viděla jsem ovce s rulíky dlouhé skroucené vlny a s dlouhatými kosmatými ocasy, pak zvířata velmi plachá s rohy, nenepodobná kozlům, z nichž některá byla tak veliká jako naše telata, jiná asi jako divocí koně v této zemi pastvinami se volně prohánějící. Také jsem viděla houfy velbloudů a jiných podobných zvířat se dvěma hrby. V ohradě jsem spatřila několik slonů, bílých a skvrnitých, zcela krotkých a pouze pro domácí službu chovaných.

Tato vidění byla třikráte přerušena viděními v jiných krajinách, kamž jsem byla přenesena, a vracela jsem se pokaždé v jinou hodinu k tomuto obrazu

pastýřského života. Pastviny tyto i se stády byly, jak se mi podobalo, jednoho z odcestovavších králů, tuším že Mensora a jeho rodiny. Pásli je pacholci pastýřů, oblečení v haleny až po kolena sahající, které se podobaly asi kabátům našich sedláků, jenže přiléhaly těsně k tělu. Myslím, že teď, kdy vladař na delší dobu odcestoval, vrchní pastýři přehlíželi a počítali stáda, a že pacholkům bylo vydávati počet, neboť vídala jsem čas od času přicházeti vznešenější lidi v dlouhých pláštích, kteří shlédli vše na vlastní oči. Vešli do velikého prostředního stanu, a stáda byla uličkou mezi tímto stanem a stany menšími hnána, počítána a přehlížena; ti, kteří přijímali počet, měli v rukou destičky, nevím už z čeho, na které něco zapisovali. Vidouc to, ještě jsem si pomyslila: O kéž by naši biskupové také tak bedlivě prohlíželi svá stáda, podřízeným jejich pastýřům svěřená.

Když po třetí přerušivší vidění, po třetí jsem se vrátila do krajiny pastvisk, byla už noc. Hluboké ticho se uhostilo nad krajinou. Pastýři skoro všichni spali pod malými stany, jen někteří z nich bdíce obcházeli ostražitě podřimující stáda, která rozdělena jsouce podle druhů a více méně stísněna ležela odpočívajíce ve velikých, rozličnými ploty od sebe oddělených košárech. Mne však zvlášť hluboce dojal a zbožně nadchl pohled, když nad tímto nesmírným pastvištěm, plným pokojných dřímajících stád, která jsou ve službách člověka, spatřila jsem tmavomodrý luh nebes, do nezměrna se rozpínající a hemžící se miriardami hvězd, které se vynořily na zavolání svého všemohoucího Tvůrce, jehož pastýřského hlasu jako věrné stádce uposlechnou ochotněji, než ovečky pozemské svého smrtelného pastýře. A vidouc, že bdící, tu onde kolem stád obcházející pastýři častěji ještě hledí k nebeským stádům hvězd nežli po stádech, která jsou svěřena jejich dozoru, nemohla jsem odolati úvahám: Právem pohlížejí v tichém úžasu a díkučinění tam,

kam po staletí jejich předkové s vroucí modlitbou na rtech v toužebném očekávání hleděli. Neboť jako dobrý pastýř, jenž hledá ovečky zbloudilé a nedá si pokoje, až ji nalezne a domů přinese, tak učinil nyní také Otec nebeský, věrný Pastýř všech těch nesčíslných hvězdných stád v nesmírném prostoru: když člověk, jehož vládě odevzdal zemi, zhřešil, a on ji proklel, aby ztrestal hříšníka, hledal zase padlého člověka a země, jeho bydliště, jako ztracené ovečky, ano seslal svého jednorozeného Syna, aby stana se člověkem, přivedl k Otci ztracenou ovečku, aby jako Beránek Boží vzal na sebe hříchy a svou smrtí učinil zadost Boží Spravedlnosti. A nyní ten přislíbený Vykupitel přišel, a králové těchto pastýřů vedení jsouce hvězdou, vybrali se minulé noci na cestu, aby vzdali hold novorozenému Vykupiteli; proto strážci stád s úžasem a s pocitem oddanosti pohlíželi k nebeským luhům, neboť Pastýř pastýřů sestoupil tamodtud a byl nejprve pastýřům zvěstován.

Rozjímajíc takto na širém pastvisku, ulyšela jsem náhle v tichu noci blížící se rychlý dusot, přicházející od hloučku jezdců na velbloudech. Tlupa se hnala podél podřimujících stád k hlavnímu stanu pastýřského tábora. Tu onde byvše probuzeni dupotem, vytrhovali se odpočívající velbloudi ze spánku a obraceli dlouhé krky po hloučku; bylo slyšeti mekot probuzených beránků. Někteří z příchozích slezli se soumarů a probudili pastýře spící ve stanech, a ti ze strážců stád, kteří byli blíže, přistoupili také k tlupě. Brzy byl všechen tábor na nohou a shromážděn kolem příbylé tlupy, jeden mluvil přes druhého a obraceli očí po hvězdách, ukazujíce si na ně. Rokovali o nějaké hvězdě nebo nějakém zjevení na nebi, které asi už zašlo, neboť sama jsem toho zjevení neviděla.

Byla to družina Theokenova, třetího, nejdále bydlícího Krále; spatřil ve své vlasti týž obraz ve hvězdách a ihned se vydal na cestu sem. Teď se vyptá-

vá, jak daleko asi jsou už Mensor a Saír před ním, a zda jest ještě viděti hvězdu, kterou se řídili cestou. Když se jim dostalo potřebného vysvětlení, cválala tlupa ihned dále, ani chvíli déle neprodlevši. Tam v těch končinách scházívali se ti Tři Králové, z nichž každý bydlel jinde, aby pozorovali hvězdy, a nedaleko tamodtud byla také jehlancovitá věž, s které dlouhými trubicemi pozorovali hvězdy. Theokeno bydlel nejdále ze všech, a to za zemí, ve které Abraham s počátku žil, kolem níž měli všichni tři svá království.

Obraz vsunutý do předešlých vidění.

Zjevení, ve kterých jsem viděla události na popsané široké pastvině, byla třikráte za dne přerušena, a za těchto přestávek byla jsem vtržena do krajin, ve kterých žil Abraham, a tu jsem měla nejedno zjevení, kterých však většinou jsem zapomněla. Jednou jsem spatřila daleko odtamtud zdvíhající se pahorek, na kterém Abraham zamýšlel obětovati Isáka. Jindy zas jsem viděla obraz historie Hagary a Ismaele na poušti a to velmi jasně, třeba že se to stalo daleko odtamtud. Nevím už, jak to všecko souviselo. Krajina, kde Abraham nejprve bydlel, byla vyšší planina, kdežto území Tří Králů se rozprostírala sice kolem ní, ale v nížinách. Budu vypravovati zjevení o Ismaelovi a Hagaře.

Stranou od hory Abrahamovy blíže k užlabině jsem viděla Hagaru se synáčkem bloudící křovím; počínala si jako rozumu zbavená. Chlapci bylo několik let a měl na sobě dlouhou sukýnku. Ona sama byla zahalena do dlouhého pláště, jehož jeden cíp měla přehozený přes hlavu, pod pláštěm měla krátkou sukni, pevný, přiléhající živůtek a kolem rukou měla těsně ovinuty pruhy látky. Položila chlapce na pahorek pod strom a udělala mu znamení na čele, střed pravého nadloktí, prsou a levého nadloktí. Znamení na čele jsem neviděla, když odešla,

ale ostatní znamení, která učinila na šatech, bylo viděti, jako by byla napsána hnědočervenou barvou.

Toto čtveré označení jevilo se mi jako kříž, ale nebylo křížem obyčejné podoby. Podobalo by se asi kříži maltézskému, kdyby se ta znamení, která jsou čtyřmi trojúhelníky, rozložila vrcholy kolem kruhu tak, aby z nich byl kříž. Do těch čtyř trojúhelníků vepsala značky nebo písmena v podobě háčků, jejichž významu jsem si však dobře nezapamatovala; do prostřed, totiž do kroužku, psala dvě nebo tři písmena. Malovala to velmi rychle červenou barvou, kterou, jak se zdálo, měla v ruce (nebyla-li to krev). Psala majíc ukazováček přitisknut k palci. Poté se odvrátila, pohlédla k nebi a neohlédla se už po svém synu. Odešla tak na dostřel a posadila se pod strom, tu uslyšela s nebes hlas, i vstala a šla dále, tu slyšela hlas po druhé, a spatřivši pod listím pramen, naplnila si koženou lahvici vodou, vrátila se k synovi, dala mu píti, odvedla ho k prameni, kde mu přes poznamenaný šat oblékla jiný oděv.

Toť to vidění, jak se na ně ještě pamatuji. Myslím, že už v dřívější době jsem viděla Hagaru na poušti dvakráte. Jednou před narozením dítěte, a potom jako teď, s Ismaelem v letech chlapeckých.

II.

Sv. Tři Králové se sejdou. Jejich jména a vlast.

V noci s 27. na 28. listopad[1]) viděla jsem už za svítání, jak cválající družina Theokenova dohnala

[1]) Ctihodná sestra Emmerichová vypravovala r. 1821 vidění o putování svatých Tří Králů, dokončivši celý učitelský život Ježíšův na zemi, a mezi jiným také viděla, jak se Ježíš, vzkřísiv

v pustém městě družiny Mensorovy a Sairovy. V tom městě stály dlouhé řady vysokých volně stojících sloupů. Na branách, čtverhranných to polorozvalených věžích, a na četných jiných místech stálo mnoho velikých krásných soch; sochy ty nebyly tak ztrnulé, jako sochy v Egyptě, nýbrž byly krásných živých pohybů. Tam ta krajina byla samá písčina a samá kamenitá hora. Ve zříceninách toho pustého města se usadili lidé, kteří, jak se zdálo, byli nevázanou rotou lupičů. Celým jejich oděvem byla zvířecí kůže a veškerou zbraní kopí. Pleti byli přisnědlé, postavy malé a zavalité, ale byli neobyčejně hbilí. Tak se mi zdá, že jsem už jednou byla v těchto místech, snad tehdy, když jsem snila, že konám cesty na Horu Proroků a k řece Gangu. Když se tam tedy všecky tři tlupy spojily, vyjely za svítání z toho města, spěchajíce dále svou cestou, a mnoho té bídné chásky, která tam bydlí, připojilo se tam k průvodu, poněvadž Králové byli štědří. Jeli dále ještě polovinu denního pochodu, pak budou den odpočívati.

Po smrti Kristově poslal Apoštol Jan do toho pustého města dva učedníky, Saturnina[1]) a Jonadaba, nevlastního bratra Petrova, aby tam kázali Evangelium.

Viděla jsem teď svaté Tři Krále pohromadě. Na-

Lazara, což podle jejích vidění se stalo dne 7. září třetího roku jeho učitelské činnosti, se uchýlil za Jordan, a v těch šestnácti nedělích, co nebyl v Palestině, jak navštívil Tři Krále, kteří navrátivše se ze své výpravy do Betlema, usadili se všichni tři se svými lidmi nedaleko Zaslíbené země. Jen Mensor a Theokeno byli tehdy ještě na živu, snědý Král Sair byl už pod zemí. — Zdálo se nám potřebí zpraviti čtenáře o těchto událostech, které se sice staly o 33 let později, ale dříve byly vypravovány, aby jim byly srozumitelnější některé poznámky, které se na tuto událost vztahují a o nichž se děje zmínka v následujícím vypravování.

[1]) Viděla průvod Králů projíti tímto městem ve svátek sva-

posledy k nim přirazil Theokeno, který bydlel nejdále a byl krásné nažloutlé pleti; poznala jsem, že jest to týž, jenž ležel nemocen ve stanu, když asi po dvaatřiceti letech navštívil Ježíš Krále v jejich osadách nedaleko Zaslíbené země. Každý ze Tří Králů má ve své družině čtyři blízké příbuzné nebo pokrevní přátele, jest tedy s Králi celkem patnáct vznešenějších mužů v průvodu, který provází množství sluhův a velbloudářů. Mezi četnými jinochy v průvodu, kteří až po pás jsou skoro zcela nazí a dovedou neobyčejně hbitě skákati a běhati, poznala jsem také jinocha jménem Eleazara, který později zemřel smrtí mučednickou a z něhož mám relikvii.

Když se jí odpoledne ještě jednou tázal zpovědník po jménech svatých Tří Králů, odpověděla: „Mensor, ten přisnědlý, přijal po smrti Páně od svatého Tomáše na křtu jméno Leander, Theokeno, ten přižloutlý stařec, který za návštěvy Ježíšovy v táboře Mensorově v Arabii byl nemocen, byl pokřtěn od sv. Tomáše Leo. Ten snědý, který za návštěvy Ježíšovy byl už mrtev, slul Seir nebo Sair". Zpovědník se jí tázal: „Jak byl tento pokřtěn?" Nedala se však zmásti a řekla s úsměvem: „Byl přec už mrtev a přijal křest žádosti". Zpovědník pak řekl: „Jak živ jsem neslyšel těchto jmen; jak se jim tedy dostalo jmen: Kašpar, Melichar, Baltazar?" Tu odvětila: „Ano, nazvali je tak, poněvadž tato jména se shodují s jejich povahami; neboť první jméno znamená: „Chodí s láskou". — Druhé: „Plíží se kolem, obchází lichotivě, přichází něžně". — Třetí: „Rychle se odhodlává uposlechnouti vůle Boží". Ta slova pronášela velmi přívětivě a znázorňovala obsah těchto tří jmen pantomimicky pohybem ruky na pokrývce před sebou.

---

tého Saturnina, z něhož má relikvii, proto se zmínila o tom, že kázal v tom městě. Později četl písař v legendách „Fleurs des vies des Saints par Ribadeneira" o sv. Saturninovi, že kázal Evangelium v Asii až po Medii.

Pokud v oněch třech jménech lze hledati naznačený smysl, to zjistiti přináleží badání jazykozpytcův.

Dne 28. listopadu.

Když svatí Tři Králové se svým průvodem vykonali cestu půl dne od pustého města, ve kterém stálo tolik sloupů a kamenných soch, tu teprve vlastně, jak se domnívám, jsem se s nimi setkala. Bylo to v krajině už úrodnější. Tu a tam bylo viděti roztroušené salaše, zbudované z černých a bílých kamenů. Karavana přicházela údolím ke studni, nedaleko níž stálo několik prostorných, na straně otevřených kolen. Tři stály uprostřed a několik kolem nich. Zdálo se, že na tomto místě podobné průvody obyčejně odpočívají.

Viděla jsem, že celý průvod jest rozdělen ve tři houfy; u každého houfu bylo pět vznešenějších mužů, z nichž jeden byl hlavou nebo králem, který jako hospodář o všecko měl péči, všecko přikazoval a rozděloval. V každém tom houfu byli lidé jiné pleti. Kmen Mensorův byl pleti příjemně nahnědlé; kmen Sairův byl snědý, kdežto kmen Theokenův byl pleti leskle nažloutlé. Lidí černé lesklé pleti jsem neviděla, kromě několika otroků, které měli všichni tři. Vznešenější seděli na zvířatech mezi zavazadly, která byla vysoko nakupena a koberci pokryta. V rukou drželi hole. Za nimi následovala jiná zvířata, skoro tak vysoká jako koně, na kterých jeli služebníci a otroci, sedíce mezi zavazadly. Přišedše na místo odpočinku, slezli, sňali se zvířat všecka zavazadla a napojili je u studně. Studně byla ohrazena nízkým valem, na kterém se zdvíhala zeď se třemi otevřenými vchody. V ohradě té byla vodní nádrž, která byla poněkud hlouběji a ve které stála jakási pumpa se třemi výtoky na vodu, uzavřenými čepy. Nádrž byla přikryta poklopem. Jeden člověk z pustého města šel s nimi a za odměnu jim otevřel nádrž. Služebníci králů měli kožené nádoby, které

se mohly úplně, na plocho složiti a byly rozděleny ve čtyři oddíly; do těch nádob nabírali vody i pilo z nich najednou po čtyřech velbloudech. A s vodou si počínali tak opatrně, že ani kapka nepřišla na zmar. Potom zavedli zvířata do nepokrytých ohrad, které byly u samé studně a ve kterých každé zvíře mělo své stání, pažením oddělené od druhého. Tam stála před nimi kamenná koryta, do kterých jim nasypali obroku, který vezli. Tímto obrokem byla zrna zvící duběnek (snad boby?). Mezi složenými zavazadly byly také velké čtverhranné koše na ptáky, úzké a vysoké, které pod širšími vaky visely zvířatům po bocích; v nich seděli, buď po jednom nebo po dvou, podle různé jejich velikosti, ptáci as tak velicí jako holubi nebo slepičky. Těmi ptáky, z nichž každý seděl zvláště, se cestou živili. V kožených bedničkách měli chlebíčky stejně veliké jako tenké tabulky k sobě připečené, a z nich si vylamovali, kolik potřebovali. Měli s sebou velmi drahocené nádoby ze žlutého kovu a také ozdobami a drahými kameny posázené, skoro úplně takové jako naše nádoby kostelní, jako kalichy, lodičky a taliře, z nichž pili a na nichž si podávali jídlo. Okraje těchto nádob byly posázeny většinou červenými drahými kameny.

Příslušníci jednotlivých kmenů se lišili poněkud svými oděvy. Theokeno, ten nažloutlý, a jeho rodina, jakož i Mensor, ten nasnědlý, měli vysoké, pestře vyšívané čepice s bílou páskou tlustě navinutou kolem hlavy. Jejich kaftany, splývající až po lýtka, byly velmi prosty, majíce jen něco málo ozdob a knoflíků na prsou. Zahaleni byli do lehkých, širokých a velmi dlouhých plášťů, které se vzadu vlekly po zemi. Sair, ten snědý, a jeho rodina nosili čepice s úzkým bílým vycpaným lemem a s kulatým pestře vyšitým dýnkem, na kterém pak byl ještě knoflík jiné barvy. Měli na sobě kratší pláště, avšak vzadu poněkud delší než v předu, a pod nimi kaftany až po kolena zcela zapjaté, na prsou ozdobené šňůra-

mi, cetkami a mnoha blýskavými knoflíky, knoflík vedle knoflíku. Na prsou měli blýštící se plíšek podobný hvězdě. Všichni měli nohy holé, jen řemínky ovinuté, kterými byly přivázány opánky. Vznešenější měli za pasy zastrčené krátké šavle nebo dlouhé nože a také všelijaké váčky a pouzdra. Králům a jejich příbuzným bylo asi padesát, čtyřicet, třicet a dvacet let. Jedni měli dlouhé brady, jiní vousy jen zcela krátké. Služebníci a velbloudáři byli oděni prostěji a někteří neměli na sobě než nějaký ten cár nebo kus staré houně.

Napojivše a nakrmivše zvířata a zahnavše je do košárů, také lidé uhasili žízeň a rozdělali si oheň uprostřed kolny, pod kterou se rozložili. Oheň si rozdělali ze štěpin as půltřetího střevíce dlouhých, které v pěkné otýpečky svázané přinášela tamější chudina, jako by je už měla nachystány pro cestující. Králové udělali trojhrannou hraničku a nakladli kolem ní na sebe štěpiny, ponechavše na jedné straně otvor, aby měl vzduch přístup; bylo to uděláno velmi obratně. Ale jak rozdělali oheň, už nevím dobře, viděla jsem jen, že jeden z nich otáčel chvilku kusem dřeva v jiném dřevě, jako v nějakém ždeři, a že potom je vytáhl hořící. Tak rozdělali oheň a pak zabíli a pekli několik ptáků.

Tři Králové a starší si počínali každý ve svém kmenu jako hospodáři, krájeli a rozdávali pokrmy. Kladli rozkrájené ptáky a malé chleby na mističky nebo talířky, které měly krátké nohy, a podávali kolem; podobně nalévali číše a dávali každému píti. Nižší služebníci, mezi nimiž jsou mouřeníni, leží stranou od svých obědvajících pánů na zemi na kobercí a vyčkávají zcela trpělivě; dostává se jim také řádného podílu. Myslím, že jsou to otroci.

Ach, jak dojemná jest dobročinnost a dětinná prostota těch milých králů! Ze všeho, co mají, dávají těm lidem, kteří přiběhli za nimi, ano přidržují jim zlaté poháry u úst a napájejí je jako děti.

Dnes jsem zvěděla mnoho o svatých Třech Krá-

lech, také jména jejich zemí a měst, ale jsouc vyrušována a takořka bezmocna, zase jsem skoro všeho zapomněla. Budu vypravovati, co vím.

Mensor, ten nasnědlý, byl Chaldej, jeho město slulo asi jako Akajaja[1]) a leželo jako na nějakém ostrově, jsouc obtékáno řekou. Meškal však ustavičně venku v polích u svých stád. Sair, ten snědý, dlel už o Štědrý Večer u něho, úplně připraven na cestu. Jméno jeho země znělo, jak si vzpomínám, as jako Partherme (snad zkomolené Parthiene nebo Parthomaspe). Poněkud výše nad jeho zemí bylo jezero. Jen on a jeho kmen byli tak snědí, ale s červenými rty, ostatní lidé kolem dokola bydlící byli bílí. Jeho území nebylo však větší než Münster. Theokeno, ten bílý, byl ze země výše položené, z Medie; byl to pruh země, s obou stran omývaný mořem; tam bydlel v městě, jehož jméno jsem zapomněla a jež celé bylo ze stanových bud, které byly vztyčeny na kamenné podezdívce. Myslím stále jen na Tkeokena, který ze všech tří nejvíc opustil, jsa z nich nejbohatší, a který by byl měl přímější cestu do Betlema a udělal okliku, jen aby s ostatními putoval, ba domnívám se skoro, že zajel až někam k Babylonu, aby k nim dorazil.

Od tábora Mensorova, toho nasnědlého, bydlel Sair, ten snědý, tři dni cesty, každou cestu počítajíc po dvanácti hodinách, kdežto Theokeno byl vzdálen pět takových denních pochodů. Mensor a Sair byli pospolu v táboře Mensorově, když spatřili ve hvězdách obraz narození Ježíšova, a již druhého dne se vydali s družinami na pochod. Theokeno, ten bílý, měl totéž vidění doma, a spěchal za nimi

---

[1]) Roku 1839, tedy po 18 letech, co bylo vysloveno jméno „Akajaja", nalezl písař ve Funkovu Realschulwörterbuch tuto poznámku: „Achajacula, tvrz na ostrovech Eufratu v Mesopotamii (Ammian, 24, 2)." — Jest ovšem naším přáním, aby tento záznam bylo lze nějakou správnou kombinací uvésti v souhlas z vypravováním Emmerichové.

s největší rychlostí a sešel se s oběma v rozbořeném městě. Věděla jsem, jak dlouhá byla jejich cesta až do Betlema, ale částečně jsem to zase zapomněla; pamatuji si z toho už jen asi toto: Bylo jim vykonati cestu asi sedm set hodin a něco, v kterémžto čísle jest šestka. Měli asi šedesát dní cesty, každý den čítajíc po dvanácti hodinách, ale urazili ji v třiatřiceti dnech, neboť majíce velmi rychlé soumary, cestovali nejednou ve dne v noci.

Hvězda, která je vedla, byla vlastně dokonalou koulí, a světlo proudilo z ní jako z úst — (tento výraz byl jí asi běžný, poněvadž tak často vídala vycházeti světlo z úst Pána Ježíše a svatých). Zdávalo se mi, jako by tato koule, jako na skvoucí niti se vznášející, byla vlečena rukou nějakého Zjevení. Viděla jsem, že se ve dne vznáší před sv. Třemi Králi nějaké skvoucí těleso, slunečního světla jasnější. Uvážím-li délku cesty, zdá se mi rychlost pochodu až úžasnou, ale jen co jest pravda, jejich zvířata mají tak lehký a stejný chod, že vidím jejích karavanu tak uspořádaně, rychle a rovnoměrně pádili jako letící hejno stěhovavých ptáků. Vlasti Tří Králů byly rozloženy v trojúhelníku. Země Mensorova, toho nasnědlého, a Sairova, toho snědého, byly blíže u sebe, kdežto země Theokenova, toho bílého, byla nejdále.

Chaldarem, kde jednou jsem spatřila uzavřenou zahradu v chrámě, už myslím prošli. Vzdálené město Theokenovo jest jen dole při zemi vystavěno z kamene, na této podezdívce jsou samé stany. Také jest obtékáno vodou. Zdá se mi asi tak veliké jako Münster.

V podvečer, když si karavana odpočinula, pomohli jim ti lidé, kteří se k nim přidružili, rozděliti zavazadla na soumary, a odvlekli si pak domů, co tam zanechali. Vydali se na cestu už v podvečer. Hvězda byla viditelna a měla dnes barvu načervenalou, jako měsíc, je-li povětrno. Světelný ohon byl barvy mléčné a dlouhý. Kráčeli ještě kus ces-

ty vedle svých zvířat pěšky s obnaženými hlavami a modlili se. Kraj ten byl s počátku samý kopec, i nemohli než pomalu jeti; teprve když začínala zase rovnější půda, sedli si na zvířata, která se dala do velmi rychlého kroku. Někdy jeli volněji, a v takových chvílích nesl se jejich dojemný zpěv ztichlou nocí.

III.

Noční pochod svatých Tří Králů a jejich příchod ke králi Kausurskému.

V noci ze čtvrtku na pátek, s 29. na 30. listopad jsem byla zase v průvodu sv. Tří Králů; ani nepovím, jak mě povznáší jistota, zbožné nadšení a dětinná radost, s jakou vše konají. Ubíráme se nocí za hvězdou, pořád za hvězdou, která se tamhle svým dlouhým ohonem až země dotýká. Ti dobří mužové pohlížejí s tichou radostí za ní a rozmlouvají sedíce na svých zvířatech. Někdy prozpěvují také střídavě krátké průpovídky. Nápěv jest velmi pomalý a dojemný, brzy velmi vysoký, brzy hluboký. Zní to tak dojemně tichou nocí, a já uhodnu citem vše, co zpívají. A jakým krásným pořádkem se ubírá průvod: vždy veliký velbloud s truhlicemi po obou stranách hrbu, přes to jsou rozestřeny koberce a nahoře na kobercích sedí vůdce s bodlem v ruce a s pytlem po boku. Za tímto velbloudem jdou menší zvířata, as jako koně nebo větší osli, a mezi vaky sedí nahoře muži, kteří jsou podřízeni tomu vůdci. Pak zase jeden vznešenější na velbloudu a za ním jeho četa na menších zvířatech, a tak se to opakuje. Tato zvířata nakračují velikými lehkými kroky a kladou nohy, jako by se obávala něco rozšlápnouti. Jejich trup se ani nepohne, jako by na nohách bylo neseno tělo mrtvé, a na dlouhém krku trčí hlava tak klidně, tiše oddaně. Také lidé dělají všecko tak, jako by ani ne-

přemýšleli. Vše se děje tak klidně a sladce, všecko to jest jako tichý sen.

Tu mi bezděky přichází na mysl hezké rozjímání: Ti dobří lidé neznají ještě Pána, a přec putují k němu tak spořádaně, tak pokojně a zbožně, a my, které on vykoupil a všemi milostmi zahrnul, my počínáme si o procesích tak nepořádně, tak hlučně a neuctivě.

Myslím, že krajina, kterou se dnešní noc ubírali, jest asi krajinou mezi Atomem, kde bydlí Azarias, a mezi zámkem onoho modláře, kde jsem spatřila Ježíše koncem třetího roku jeho učitelského života, když se Arabií ubíral do Egypta.

V pátek dne 30. listopadu jsem spatřila, že se karavana zastavila v noci v polích u studně. Jakýsi muž z chatrče, jichž bylo několik na blízku, otevřel jim studni. Napojili soumary a posílnili se krátkým odpočinkem, zavazadel ani nesdělavše.

V sobotu dne 1. prosince jsem viděla karavanu sv. Tří Králů, jejichž cesta včera stoupala, dnes na vyšší planině. Po jejich pravici bylo pohoří, i zdálo se mi, že jak se jejich cesta snižovala, přicházeli do krajiny, kde začasté bude se jim brátí mimo lidská obydlí, mezi nimiž rostly stromy a byly vykopány studně. Zdálo se mi, že v této krajině přebývají ti lidé, které jsem loni a zase nedávno viděla spřádati a tkáti bavlnu. Mezi stromy měli rozpiaté provázky a pletli z nich široké pokrývky. Klanělí se obrazům býků a rozdávali štědře pokrmů té chásce, která se zástupem ubírala za karavanou králů, ale sami se už ani nedotekli mis, ze kterých ti lidé jedli, čemuž jsem se divila.

V neděli dne 2. prosince jsem viděla, že blízko města, jehož jméno, pokud se pamatuji, znělo jako Kausur a které bylo vystavěno ze stanů na kamenných základech, odpočívají svatí Tři Králové u krále, jehož bylo to město a jehož zámek, celý ze stanů, se zdvíhal nedaleko toho města. Od svého setkání v onom rozbořeném městě vykonali až sem cestu

53 nebo 63 hodin. Vypravovali králi kausurskému vše, co viděli ve hvězdách. Velmi se tomu divil a díval se trubicí na hvězdu, která je vedla, a spatřil v ní děťátko s křížem.

I prosil jich potom, aby po svém návratu mu o všem podali zprávu, že také postaví dítěti oltáře a bude mu obětovati. Jsem teď zvědava, dostojí-li slovu, až se k němu vrátí. Slyšela jsem, že rozmlouvajíce s ním vypravovali mu o tom, jak začalo u nich pozorování hvězd, z čehož se ještě pamatují na toto:

Praotcové svatých Tří králů pocházeli od Joba, který tehdáž žil na Kavkaze a měl ještě jiná území vzdálenější. Asi patnáct set let před narozením Kristovým byli ještě jediným kmenem. Prorok Balaam pocházel z tamější krajiny, a jeden z jeho žáků rozšířil tamže jeho proroctví: „Hvězda vyjde z Jakoba", a vykládal je. Toto učení přijali tam velmi ochotně; vystavěli na hoře vysokou věž, a mnoho mudrců a hvězdopravců se na věži vystřídalo. Viděla jsem tu věž, byla jako hora, dole široká a nahoře úzká. Viděla jsem v ní také kobky, ve kterých bydleli. Všecko, co z hvězd vypozorovali, bylo zaznamenáno a od úst k ústům hlásáno. Než rozličné události přec několikrát přerušily tato pozorování. Později pak se dali na ohavné modlářství a obětovali děti, aby už brzo brzičko přišlo dítě přislíbené.

Tak asi pět set let před nynějším letopočtem, t. j. před narozením Kristovým, bylo pozorování hvězd zas v úpadku. Ale tenkrát se rozdělil tento národ ve tři kmeny, ježto tři bratří se usadili se svými rody každý zvlášť; títo bratří měli tři dcery, kterým dal Bůh prorockého ducha, i procházely spolu zemí, zahaleny v dlouhé pláště, a prorokovaly o hvězdě a dítěti z Jakoba a vykládaly svá proroctví. Tu zase ožívlo v těch třech kmenech pozorování hvězd a očekávání dítěte. Od těchto tří bratří pocházeli svatí Tři Králové v přímé linii z patnáctého kolena, neboť asi patnáct pokolení se vystřídalo za pět set let, že však uza-

víralí sňatky s jinými kmeny, nabyl každý jiné pleti.

Od vystoupení prorokyň až po dnes, tedy po pět set let, shromažďovali se jednotliví předkové Tří Králů na společné budově, aby pozorovali hvězdy, a podle toho, co z hvězd vyčtli, měnili všelicos v řádu chrámovém i v bohoslužbě. Bohužel dlouho ještě obětovali lidi a děti. Všecky pamětihodné doby, a zvláště ty, které se vztahovaly na příští Mesiášovo, poznávali ze zázračných vidění ve hvězdách jim se zjevujících. Za jejich vypravování spatřila jsem nejedno takové zjevení, nedovedu jich však jasně vypravovati. Od početí Marie Panny, tedy po patnáct let, ukazovaly tyto obrazy vždy určitěji, jak Dítě přichází. Posléze spatřili mnohé obrazy, které znamenaly utrpení Ježíšovo.

Příchod hvězdy z Jakoba, kterou prorokoval Balaam (Numeri, 24, 17), mohli si snadno vypočísti, neboť viděli Žebřík Jakobův, a podle počtu příček a podle toho, které obrazy se na nich objevovaly, vypočítali snadno a přesně jako z kalendáře, kdy přijde Spása. Neboť konec žebříku se dotýkal hvězdy, nebo hvězda byla posledním obrazem na žebříku. Viděli žebřík Jakobův jako kmen, ve kterém kolem dokola byly zapuštěny tři řady příček, na nichž se objevovala řada obrazů, které, když se naplňovaly, ukazovaly se ve hvězdě. A tak věděli vždy přesně, který že obraz bude následovati, a z doby, jak obrazy šly po sobě, poznali, jak dlouho jest jim čekati.

V době, kdy Maria Panna byla počata, spatřili pannu se žezlem a vyrovnanými vahami, na jejichž miskách byla pšenice a hrozny. Kousek pod ní spatřili Pannu s Děťátkem. Betlem viděli jako krásný zámek, jako dům, ve kterém jest nahromaděno a odkud se rozdává veliké požehnání. Vněm spatřili Pannu s děťátkem ve skvělé nádheře, a mnoho králů, ani se klanějí a obětují dary dítěti. Viděli také nebeský Jerusalem, a temnou cestu, plnou trní, boje a krve, spojující obě města.

To vše pokládali za skutečné. Domnívali se, že Král se narodil v takové nádheře, a že se mu klanějí všichni národové světa; proto také přicházeli s dary. Nebeský Jerusalem pokládali za jeho říši pozemskou, a domnívali se, že se tam ubírají. Temnou cestu vykládali si tak, že to jest jejich cesta k němu, nebo že Králi hrozí válka; nevěděli, že to znamenalo cestu jeho utrpení.

Dole na žebříku viděli, a já také, umělou věž, as té podoby, jak vídávám věže na Hoře Proroků, a jak jednou za bouře se utekla Panna pod přístřešek této věže, která měla mnoho vchodů, nevím však už, co to znamenalo (— snad útěk do Egypta?). Na žebříku Jakobově byla dlouhá řada obrazů, mimo jiné také mnoho předobrazů přesvaté Panny, také obrazy, které se vyskytují v Loretánských Litaniích, a také zapečetěná studně, uzavřená zahrada, a posléze obrazy králů, kteří si podávali žezla, a obrazy jiných lidí, kteří si podávali ratolesti.

Všecky tyto obrazy viděli po řadě, jak se naplňovaly, vynořovati se ve hvězdách. V posledních třech nocech viděli tyto obrazy stále. Tu vyslal nejvznešenější z nich posly svým druhům, a spatřivše obraz, jak králové obětovali Novorozeňátku, vydali se s bohatými dary na cestu, a mínili, že nebudou přec z posledních. Všichni kmenové, kteří se klaněli hvězdám, spatřili hvězdu, ale jedině tito poslechli její tajemné zvěsti; hvězda, která je předcházela, nebyla kometou, nýbrž skvoucím jasem, který nesl Anděl. Ve dne se ubírali za Andělem.

Proto se tam také brali s takovým očekáváním, a proto pak žasli, nevídouce z toho zhola nic. Jak se zarazili nad tím, s jakou je uvítal Herodes, a že ani živá duše nic neví o těchto věcech. Když však přišli do Betléma a místo nádherného zámku, který spatřili ve hvězdě, viděli pusté sklepení, tu pokoušely se o ně veliké pochybnosti; ale zůstali věrni u víře, a spatřivše Ježíše poznali, že jest naplněno všecko, co byli viděli ve hvězdách.

Pozorujíce hvězdy, vykonávali modlitby a oběti, ukládali si posty a jiná sebezapírání a podrobovali se očistám. Tato zjevení se jim však neukazovala, když pozorovali hvězdu jednotlivou, nýbrž jen tehdy, když pozorovali zároveň několik určitých hvězd. Toto hvězdářství mělo však také zlý vliv na lidi, kteří byli v jakémsi vztahu k ďáblu. Takoví lidé upadali za svých pozorování do prudkých křečí, a působením takových lidí vznikli také ty strašné oběti dětí; kdežto jiní, jako svatí Tři Králové, pozorovali tyto obrazy jasně a klidně, se sladkou vroucností, a byli také stále lepší a zbožnější.

Když svatí Tři Králové vyšli z Kausuru, viděla jsem, že se k nim připojil znamenitý průvod vznešených cestujících, kteří se ubírali touž cestou.

Dne 3. a 4. prosince viděla jsem karavanu táhnouti širým polem.

Dne 5. odpočívali u studně, neskládajíce však zavazadel. Napájeli a krmili soumary a vařili si jídlo.

Těchto posledních dní prozpěvovala si ctihodná sestra Emmerichová někdy večer ze spánku několik kratinkých veršíků velmi dojemnými, cizími melodiemi, a byvši tázána, proč zpívá, odpověděla: Zpívám si s milými svatými králi, zpívají tak sladce rozličné kratinké průpovídky, jako:

Přes hory doly jedeme z dáli,
poklonu vzdáme novému Králi.

Skládají a zpívají tyto veršíky střídavě, jeden z nich začne a druzí zazpívají ten verš po něm; potom zanotuje druhý jiný verš, tak jedouce zpívají ustavičně velmi sladce a vroucně.

V hlavě hvězdy, či spíše ve skvoucí kouli, která šla před nimi ukazujíc jim cestu, spatřila jsem zjevení dítěte s křížem. Když svatí Tři Králové ve chvíli narození Ježíšova spatřili ve hvězdách zjevení Panny, tu se vynořila nad tím obrazem ta skvoucí koule a náhle se pohybovala tiše dále.

Odtud se střídají obrazy událostí v Jeskyni s obrazy z cesty sv. Tří Králů.

IV.

V Betlemě. Přesvatá Panna tuší příchod sv. Tří Králů. Slavnost Posvěcení chrámu.

Zatím co svatí Tří Králové odpočívali u krále v Kausuru, Maria měla vidění, jak se přibližovali. Viděla také, že král v Kausuru zamýšlel postaviti oltář jejímu dítěti. Vypravovala to svatému Josefovi a Alžbětě, a řekla, že bude třeba jeskyni Jesliček vyklidit a v čas všecko připravit na uvítání králů.

Lidé, před nimiž se Maria včera uchýlila do druhé jeskyně, byli zvědaví návštěvníci, kteří v posledních dnech přicházeli častěji. Dnes se navrátila Alžběta do Jutty, přišel pro ni sluha.

Od čtvrtku dne 6. do soboty dne 8. prosince.

Těchto dní bylo klidněji v jeskyni Jesliček. Svatá Rodina byla většinou sama. Byla tam jen služka Mariina, statná to, velmi vážná, pokorná osoba as třicítiletá. Byla bezdětnou vdovou, příbuznou Anny, která ji ve svém domě poskytla útočiště. Její nebožtík muž byl na ni velmi zlý, poněvadž tak často docházela k Esénům; bylať velmi zbožná a očekávala Spásy Israele. Proto se na ni zlobil, jako dnes se zlobívají zlí muži, kterým jejich ženy tuze mnoho chodí do kostela. Odešel od ní a zemřel.

Ta dotěrná cháska, která drze žebrajíc u jeskyně Jesliček tak nadávala a klela, se v posledních dnech už neukazovala. Byli to žebráci, kteří táhli do Jerusalema na slavnost posvěcení chrámu Makkabejských. Slavnost tato začíná vlastně dnem 25. měsíce Kaslev, poněvadž však tento den v roce narození Ježíšova připadl na pátek večer, na den 7. prosince,

kdy začal zároveň sabbath, byla přeložena na sobotu večer, na den 8. prosince čili na den 26. měsíce Kaslev[1]). Trvá osm dní.

Josef slaví s Marií a se služkou sabbath v jeskyni pod lampou. V sobotu večer však začala slavnost Posvěcení chrámu. Na třech místech jeskyně upevnil Josef svícny a rozsvítil na každém z nich po sedmi lampičkách. Teď jest klidno, ty četné návštěvy byly od lidí, putujících na svátky. Žena, která ovazovala Ježíška, přicházela dosud denně k Marii. Anna často vysílá posly s dary a dostává zprávy. Židovské ženy velmi záhy děti přikrmují, a také Maria dala Ježíškovi sotva dvounedělnímu kašičky ze dřeně rákosovité byliny, která jest lehounká, sladká a výživná. Ve dne jest osel většinou venku na pastvě a jen v noci stojí v jeskyni.

Včera v neděli dne 9. prosince jsem už neviděla, že by ovazovačka byla přišla do jeskyně. Josef zapaluje večer a ráno každého dne lampičky Posvěcení chrámu. Od té doby, co v Jerusalemě začaly svátky, jest zde velmi klidno.

Vpondělí, dne 10. prosince. Dnes přišel služebník od matky Anny. Kromě jiných potřeb přinesl přesvaté Panně ženské práce na pás a překrásný košíček plničký ovoce a nahoře uzavřený živými růžemi, které byly zastrkány do ovoce a byly ještě zcela svěží. Košíček byl štíhlý a vysoký, růže však neměly barvy našich růží, nýbrž byly bledší, skoro masové barvy, některé byly žluté a bílé, některé už pěkně a plně rozvité, jiné ještě poupata. Maria, jak se zdálo, velmi se tomu radovala a postavila košíček vedle sebe.

V posledních dnech jsem spatřila častěji sv. Tři Krále na jejich pouti, ubírali se teď hornatější krajinou, přes kopce, které byly zrovna posety kamen-

[1]) 25. den měsíce Kaslev byl by tedy šestý den po Obřezání Páně, a připadalo by tedy Obřezání na 19., Narození pak na 12. den měsíce Kaslev.

nými mističkami, podobnými střepům rozbitých hrnců. Přála jsem si jich už kolikrát, jsou tak hezky hladké. Také jsou tam hory, na kterých leží mnoho bílých průhledných kaménků, podobných ptačím vejcím, také mnoho bílého písku. Teď jsem je spatřila v krajině, kde později bydleli, když Ježíš je navštívil ve třetím roce svého učitelského života. Nebyli ovšem v onom městě stanů, neboť tehdy ho ještě ani nebylo.

V úterý dne 11., ve čtvrtek dne 13. prosince.

Zdá se mi, jako by Josef měl chuť po Očišťování Panny Marie se s ní usaditi v Betlémě. Myslím, že se po nějakém příbytku poohlédl. Asi před třemi dny byli onačejší lidé z Betléma v jeskyni, rádi by už teď přijali sv. Rodinu do svého domu. Maria se jim ukryla do vedlejší jeskyně, a Josef zamítl nabídku. Anna brzy navštíví přesvatou Pannu. Vposlední době jsem ji viděla tak zaměstnanou, rozdělila zase svá stáda chudým a chrámu. Svatá Rodina také ihned pokaždé všecko rozdala. Slavnost Posvěcení chrámu se stále ještě konala večer a ráno. Ale dne 13. připadl asi zase nový svátek. Také v Jerusalemě jsem viděla uprostřed svátků konati rozličné přípravy na nový svátek. V četných domech, jak jsem viděla, pozavírali okna a spouštěli záclony. Viděla jsem také kněze se svitkem u Josefa v jeskyni. Modlili se spolu u stolku, bílými a červenými látkami ověšeného. Bylo to, jako by dohlížel, zda Josef slaví svátek, nebo jako by mu ohlašoval nový svátek. (Podobalo se jí, jako by byl svátek, než domnívala se také, že teď snad nastal svátek Novoluní. Nevěděla to zcela určitě). U jesliček bylo v těchto dnech ticho, neboť nepřicházely tam návštěvy.

Od pátku dne 14. do úterka dne 18. prosince.

Sabbathem se ukončily svátky Posvěcení chrámu. Josef už nerozsvěcoval lampiček. V neděli dne 16. a v pondělí dne 17. přišlo zase mnoho lidí z oko-

lí k jesličkám. Také dotěrní žebráci se ohlašovali u vchodu. To proto, že se tito lidé vraceli teď se svátků. Dne 17. přišli dva poslové sv. Anny s potravinami a nářadím. Maria dovede však ještě mnohem rychleji rozdávati než já. Brzy bylo zase všecko rozdáno. Také vidím, že se Josef dává v jeskyni a ve slujích pobočních a rovněž i ve skalním hrobě Maražině do poklízení a pořádání. Do jeskyně Maražiny odnášel zásoby. Očekávali návštěvy sv. Anny a podle vidění Mariina příchodu sv. Tří Králů v době nejkratší.

V.

Svatí Tři Králové v Manatheji. Jejich předkové v Egyptě. Kdy byla předpověděna hvězda?

Od pondělka dne 17. do pátku dne 21. prosince.

Dnes pozdě večer jsem viděla krále s družinami přibýti do městečka, jehož domy jsou roztroušeny. Četné domy byly ohraženy vysokými uzavřenými ploty; zdálo se mi, že to jest první obec v Židovské zemi. Tam byli vlastně v přímé čáře s Betlemem, ale dali se přece v pravo, bezpochyby proto, že silnice jinudy nevedla. Přicházejíce do této obce, zpívali zvlášť krásně a hlasitě a překypovali radostí, neboť hvězda zářila tam neobyčejně jasně a bylo tam, jako by měsíc svítil, tak že se stíny ostře odlišovaly. Avšak obyvatelé, jak se zdálo, buď neviděli hvězdy nebo si jí ani hrubě nevšímali. Ale jinak to byli lidé dobří a neobyčejně úslužní. Někteří z cestujících slezli se soumarů, a obyvatelé jim pomohli napájeti zvířata. I vzpoměla jsem dob Abrahamových, jak tenkráte všichni lidé byli tak dobří a úslužní. Četní obyvatelé nesouce ratolesti vedli karavanu městem a vyprovodili ji kus cesty. Hvězda předchá-

zející krále nesvítila, jak jsem pozorovala, stále, bývala někdy zcela temna; podobalo se mi, jako by zářila jasněji tam, kde žili lidé dobří, a když poutníci ji někde spatřili hodně zářiti, tu byli zvláště dojati a domnívali se, že tam jest snad Mesiáš.

V úterý dne 18. prosince. Dnes ráno se ubírali, nezastavujíce se, mimo temné, mlhou zastřené město a opodál něho překročili řeku, která se vlévá do Mrtvého moře (snad Arnon?). V posledních dvou obcích zůstalo mnoho z té chásky, jež se jim navěšela na paty. O jedné z obou posledních obcí dostalo se mi určitějšího poznání, jako by se tam byl někdo utekl za jakýchsi sporů před kralováním Šalomounovým. Řeku překročili dnes ráno a pak přišli na dobrou silnici.

Dnes, ve středu dne 19. večer jsem viděla karavanu sv. Tří Králů, dobře o dvou stech mužů — tolik potulné chásky navnaděno jejich štědrostí, přidalo se k jejich průvodu — ana překročivši řeku od východu blížila se k onomu městu, na jehož západní konec přišel Ježíš dne 31. července druhého roku svého učitelského působení, ale do města nevkročil. Jméno toho města znělo jako Manathea či Metanea, Medana nebo Madian.[1]) Bydleli tam pohané i židé pohromadě, ale byli to lidé zlí, a třeba že vedla městem hlavní silnice, nedovolili, aby průvod prošel městem. Hned na východním konci města zavedli průvod do zděné ohrady, kde stály kůlny a stáje. Tam rozbili svatí Tří Králové stany, kázali napojiti a nakrmiti zvířata a chystali si jídlo.

Ve čtvrtek dne 20. a v pátek dne 21. jsem viděla tam sv. Tři krále odpočívati, ale byli velmi zarmouceni, poněvadž tam jako už v předešlém městě z nikoho nedostali živého slova o novorozeném Králi; leč přece jsem slyšela, jak velmi přívětivě tamějším obyvatelům dlouho vypravovali, proč a kam se ubí-

[1]) Jeronym připomíná Methane u Arnonu, odtud Metthaništi (I. Chronik. 11, 43).

rají a jak dlouho už jdou a čeho cestou zažili, z čehož si vzpomínám ještě na toto:

Jest tomu již velmi dávno, co jim byl zvěstován novorozený král. Bylo to tuším nedlouho po Jobovi a dříve než Abraham se odebral do Egypta, co zástup Meďanů asi o třech tisících mužů podnikl ze země Jobovy (žili však také v jiných končinách) válečnou výpravu do Egypta a pronikli skoro až k Heliopoli. Nevím už určitě, proč se pustili tak daleko, bylo to však válečné tažení a šli myslím někomu na pomoc; ale jejich výprava nebyla v pořádku, směřovala proti něčemu svatému, nevím už, zda proti svatým lidem nebo proti nějakému náboženskému tajemství, které souviselo s vyplněním Zaslíbení.

Ale blízko Heliopole se ukázal několika jejich vůdcům zároveň Anděl, kterýž jim zabránil další pochod. Zvěstoval jim Spasitele, jenž se zrodí z Panny a jemuž jejich potomci se pokloní. Nevím už, jak to souviselo, že jim nebylo dovoleno dále táhnouti, nýbrž přikázáno, aby se vrátili domů a pozorovali hvězdy. Poté, jak jsem viděla, pořádali v Egyptě slavnosti radosti, stavěli vítězné brány a oltáře, ozdobovali je květinami a táhli pak zase domů. Byli to Meďané, kteří se klaněli hvězdám, lidé neobyčejně velicí, skoro jako obři nějací, ale postavy velmi ušlechtilé a pleti krásné snědé, poněkud nažloutlé. Se svými stády se stěhovali s místa na místo, a kde se jim zalíbilo, tam vládli velikou mocí. Zapomněla jsem jména největšího jejich proroka. Měli mnoho proroctev a spravovali se rozličnými znameními zvířat. Často na jejich pochodech lehla si jim náhle zvířata do cesty a široko roztáhla nohy a byla by se dala spíše zabíti, než aby se hnula. To jim bylo znamením, i dali se jinudy.

Tito Meďané, vracejíce se z Egypta — vypravovali sv. Tři Králové — první přinesli proroctví, a tu vzalo začátek pozorování hvězd, a když pak upadalo, obnovil je jeden ze žáků Bileamových, a po tisíci letech obnovily je tři prorokyně, dcery to králů tří

kmenů; po pěti stech letech, totiž teď, že přišla ta hvězda, za kterou teď jdou, aby se poklonili novorozenému králi.

To vše vypravovali zvědavým posluchačům velmi prostosrdečně a upřímně a rmoutili se, že ti lidé, jak se jim zdálo, ne a ne věřit, co jejich předkové už po dva tisíce let očekávali.

Hvězda byla s večera zastřena mlhou, když se však zase v noci ukázala mezi přehánějícími se mraky velmi jasná a veliká, že se zdála zemi zcela blízoučko, tu vyběhli ihned z leženi a zbudili lidi v nejbližších domech a ukazovali jim hvězdu. Lidé ti zevlovali do nebe s podivem a někteří ne bez pohnutí, ale leckteří se zlobili na sv. Tři Krále a skoro všichni nadužívali jejich štědrosti, jak se dalo.

Slyšela jsem je vypravovati, jak dlouhá jest jejich cesta od místa, kde se shromažďovali, až sem. Počítali na denní pochody pěšky konané, každý pochod po dvanácti hodinách. Ale na svých zvířatech, na dromedářích totiž, kteří běželi rychleji než koně, urazili den ode dne, počítajíc v to noci a hodiny odpočinku, šest a třicet hodin. Tak ovšem bylo možno, aby král nejdéle bydlící urazil svých pětkrát dvanáct hodin až na místo, kde se shromažďovali, ve dvou dnech, a ti, kteří neměli tak daleko, svých třikrát dvanáct hodin za den a noc. Od tohoto shromáždiště až do tohoto města měli 672 hodin cesty a na tu cestu potřebovali od narození Kristova až do dnešního dne celkem 25 dní a nocí, čítaje v to také dni odpočinku.

Ve čtvrtek a v pátek karavana králů odpočívala v tom městě, i slyšela jsem v těch dnech jejich vypravování. V pátek, dne 21. večer, když Židům tam bydlícím nastával sabbath a oni po mostě přes říčku položeném se ubírali na západ do synagogy v malé židovské obci, chystali se svatí Tři Králové na odchod a loučili se. Třeba že jsem postřehla, že obyvatelé pozorovali hvězdu, která vedla krále, byla-li viditelna, a že při tom dávali na jevo veliké

podivení, nechovali se k nim přece uctivěji. Tito nestydatí, dotěrní lidé doléhali na krále se svými požadavky jako roje vos, a králové jim rozdávali stále stejně trpělivě trojhranné žluté plíšky, asi zlaté, a také zrna temnější barvy. Byli přec jen asi hodně bohatí.

Potom jsouce vedeni obyvateli podél zdí, obešli město, ve kterém jsem viděla na chrámech modly, přešli pak přes most říčky a ubírali se židovskou vesničkou. Tak se brali rychle ku předu po dobré silnici k Jordanu. Tamodtud měli ještě dobrých čtyřiadvacet hodin do Jerusalema.

VI.

Betlem. Svatá Anna návštěvou u přesvaté Panny.

Od středy, dne 19., do soboty, dne 22. prosince.

Dne 19. večer viděla jsem svatou Annu s jejím druhým mužem, s Marií Heli, se služkou a služebníkem a se dvěma osly, ani cestou do Betlema nocovali nedaleko Bethanie. Josef právě vše uspořádal v jeskyni Jesliček a ve slujích pobočních, jednak aby poskytl noclehu hostům z Nazareta a jednak aby uvítal svaté Tři krále, které Maria nedávno spatřila přicházeti, když byli v Kausuru. Josef a Maria s Ježíškem se odstěhovali do druhé jeskyně. Z jeskyně Jesliček bylo všecko vyklizeno. Jedině osel, jak jsem viděla, tam byl ponechán. Dokonce i ohniště, zařízené na připravování pokrmu, bylo jinam přeneseno.

Jak se pamatuji, zaplatil Josef nedávno už druhou daň. Přišlo už zase mnoho zvědavců z Betlema k Marii, aby spatřili dítě. Od některých se dalo klidně vzíti, od jiných se však odvracelo s pláčem.

Viděla jsem přesvatou Pannu velmi klidnou v no-

vém příbytku, který byl teď velmi pohodlně zařízen. Její lůžko bylo u stěny. Ježíšek ležel vedle ní, v podlouhlém koši, spleteném ze širokých pruhů lýkových, který měl u hlav stříšku a spočíval na podstavci ve vidlicích. Její lůžko s kolébkou Ježíškovou bylo od ostatní prostory odděleno zástěnou. Ve dne, nechtěla-li býti samotna, sedávala před touto stěnou, majíc dítě vedle sebe. Lůžko Josefovo bylo v odlehlém koutě jeskyně právě tak odděleno. Na tyči, která byla zaražena do stěny, byl přivázán hrnec, ve kterém hořela lampa; byla tak vysoko, že světlo padalo přes obě zástěny. Viděla jsem, že Josef přinesl svaté Panně trochu jídla na misce a džbáneček vody.

Dnes, ve čtvrtek dne 20. prosince, nastal večer půst, všecky pokrmy byly připraveny na zítřek, oheň byl příkryt, otvory byly zastřeny a všecko nářadí bylo uklizeno.[1]) Anna přišla s druhým mužem, se starší sestrou Mariinou a se služkou k jesličkám. Už v posledních dnech jsem viděla Annu na cestě. Tito návštěvníci budou spáti v jeskyni Narození, proto ovšem se svatá Rodina odstěhovala do jeskyně pobočni, ale osla tam nechali. Dnes jsem viděla, jak Maria položila dítě do náručí své matce, která byla hluboce dojata. Anna přinesla pokrývky, plátna a potraviny.

Služka Annina byla podivně oděna. Její vrkoče, síťkou zachycené, visely jí až po pás, její krátká sukně sahala jen po kolena. Její nabíraný živůtek do špičky vybíhající těsně přiléhal kolem boků a vysoko obepínal pevně prsa, ale tak, že bylo lze za něj něco zastrčiti. Na ruce měla košík. Stařec byl velmi skromný a pokorný. Anna spala, kde spala Alžběta, a jako Alžbětě také jí vypravovala Maria všecko velmi vroucně. Anna plakala s přesvatou Pannou, a za pláče a vypravování líbaly obě ženy Ježíška.

Dnes, v pátek dne 21. prosince, viděla jsem pře-

[1]) Dne 8. a 16. měsíce Thebet jsou židovské postní dni.

svatou Pannu zase v jeskyni Narození a Ježíška v jesličkách; jsou-li Josef a Maria s děťátkem samotní, vídávám je často, jak se mu klanějí, tak viděla jsem také teď, jak matka Anna a přesvatá Panna zbožně skloněny stojí u jesliček a velmi vroucně a zbožně patří na Ježíška. Nevím teď už zcela určitě, zda průvodci svaté Anny spali v druhé jeskyni či zda odešli; domnívám se skoro, že odešli.[1]) Dnes jsem spatřila, že Anna přinesla všelicos matce i dítěti, pokrývek a povijanů. Co tu jest, dostalo se Marii Panně už mnoho darů; ale chudičký její příbytek se nemění, poněvadž vše, čeho nezbytně nepotřebuje, hned zase rozdá. Slyšela jsem také, jak vypravuje Anně, že brzy přijdou králové od Východu a že přinesou veliké dary a že to asi vzbudí pozornost. Na tu dobu, co sem přijdou králové, Anna tuším se odebere k sestře, bydlící tři hodiny odtud, a později se navrátí.

V sobotu dne 22. prosince, večer, po sabbathu, viděla jsem Annu s průvodci na několik dní odejíti od přesvaté Panny. Odebrala se tři hodiny odtud do území Benjaminova k mladší sestře, jež tam byla provdána. Nevím teď jména té vesničky, která neměla než několik chalup po poli roztroušených. Jest však půl hodiny od městečka, ve kterém svatá Rodina cestou do Betlema posledně nocovala a kde bydleli příbuzní Josefovi. Nocovali tam se dne 22. na den 23. listopadu.

---

[1]) Že ctih. sestra to neb ono neví a že se snadno klame v dohadech, to dokazuje jen pravdivost jejich vidění a ukazuje, že byla k těmto obrazům as v podobném poměru, jak člověk k událostem, které na něm nezávisí.

VII.

Svatí Tři Králové přibudou do Jerusalema.

V sobotu, dne 22. prosince.

Karavana svatých Tří Králů spěchala nocí sjízdnou cestou od Mathaneje. Neprocházeli už městy, ale brali se mimo všecky ty vesničky a městečka, ve kterých Ježíš koncem července třetího roku svého učitelského života uzdravoval, učil a děti žehnal, jako mimo Bethabaru, kudy časně z rána přišli k přívozu přes Jordán. Poněvadž dnes byl sabbath, potkávali cestou jen zřídka lidi.

Dnes ráno o 7. hodině viděla jsem karavanu sv. Tří Králů přecházeti přes Jordán. Obyčejně se převáželo přes řeku na jakémsi prámu, ale velikým karavanám s těžkými náklady stavěl se jakýsi most. To dělávali za plat přívozníci bydlící na břehu, poněvadž jim však dnes, o sabbathu, nebylo dovoleno pracovati, obstarali si cestující sami přepravu, a jen jim při tom pomáhalo několik pohanských pacholků přívozníků, kteří také dostali zaplaceno. Jordán nebyl právě široký a byl sama písčina. Na prám z trámců, na kterém se obyčejně převáželo, položili prkna a pak tam zavedli velbloudy. Také jsem viděla, že tu část tohoto prostinkého mostu, kterou už průvod přešel, zase posunuli před průvod a to opakovali tolikrát, až dosáhli západního břehu. Trvalo to hezky dlouho, než všichni byli šťastně na druhém břehu.

Večer o půl šesté řekla:

Jericho mají po pravé straně, berou se v jedné čáře s Betlemem, ale obracejí se více v pravo k Jerusalemu. Táhne s nimi jistě na sto mužů. Tam v dálce vidím městečko, které jest mi povědomo, na říčce, která od Jerusalema od západu teče na východ. Tím městečkem bude jim bezpochyby projíti. Berou se kus cesty majíce říčku po levici. Jak táhli,

brzy se mi Jerusalem objevoval, brzy zase zmizel, podle toho, stoupala-li či klesala-li jejich cesta.

Později řekla:

Přece se vyhnuli tomu městečku, neprošli jím, obrátili se v pravo k Jerusalemu.

Dnes v sobotu večer dne 22. prosince po sabbathu viděla jsem karavanu svatých Tří Králů, ana přibyla k hradbám Jerusalémským. Viděla jsem město vysoko čněti k nebesům. Hvězda, která je vedla, tam skoro úplně zmizela, jen ještě slabounce kmitala za městem. Čím více se blížili poutníci k městu, tím menší byla jejich důvěra, neboť hvězda nezářila jim daleko už tak jasně, a v Judsku spatřili ji vůbec jenom málo kdy. Domnívali se také, že ve všech městech a vesnicích naleznou samý jásot a samou radost z novorozené spásy, pro niž oni vykonali tak dalekou cestu. Ale shledavše, že nikde není po nějakém pohnutí ani nejmenšího zdání, zarmoutili se a viklali v důvěře, a nemyslili jinak, než že načisto zbloudili.

Karavana jistě o více než dvou stech mužů byla asi čtvrt hodinky dlouhá. Již v Kausuru se přidružila četa vznešených mužů a později se přidružili ještě jiní. Svatí Tři Králové seděli na třech dromedářích, velbloudech to o dvou hrbech, mezi rozličnými zavazadly; na třech jiných dromedářích byla naložena zavazadla a na nich seděli vůdcové. Každý král měl s sebou po čtyřech lidech svého kmene; mezi nimi jsem zpozorovala muže Kuppesina a Azzariáše z Atomu, kteří teď byli ještě jinoši, ale později, když se Ježíš ubíral do Arabie, jak jsem viděla, byli už otci rodin; kromě těchto několika, na podobných dromedářích jedoucích, většina průvodu seděla na rychlých žlutavých zvířatech s velmi pěknými hlavami, nevím už, byli-li to koně či osli, ale byla zcela jinačí než naše koně. Ta zvířata, na nichž jeli vznešenější, měla krásné čabraky a uzdy a byla ověšena všelijakými zlatými řetízky a hvězdičkami.

Někteří z průvodu šli k městské bráně a vrátili

se s dozorci a vojáky. Příchod tak velikého průvodu v této době, kdy nebylo svátků, a když sem nepřicházeli za obchodem a zvláště po této silnici, všecky nemálo překvapil. Vypravovali tazatelům, proč přicházejí. Mluvili o hvězdě a novorozeňátku. Nebylo tu však nikoho, kdo by něco z toho chápal. Byli proto zcela sklíčeni a myslili teď už do opravdy, že zbloudili, neboť nenalézali tam človíčka, který by dával na jevo, že ví něco o spáse světa, naopak všichni hleděli na ně s podivem a naprosto nechápali, proč vlastně přišli.

Vidouce však vrátní, jak laskavě rozdávali žadonícím žebrákům hojné almužny, a uslyševše, že prosili o nocleh a že nabízeli za všecko bohatý plat a že také si přáli mluviti s králem Herodesem, odebrali se někteří z nich do města, a poté běhali poslové z města ke karavaně a od karavany do města, přinášejíce vzkaz za vzkazem, dotaz za dotazem, vysvětlení za vysvětlením od králů a ke králům. Zatím rozmlouvali svatí Tři Králové s rozličnými lidmi, kteří se kolem nich shromáždili. Někteří slyšeli něco povídati o nějakém dítěti, které prý se narodilo v Betlemě, ale to prý sotva jest ten král, po kterém se ptají, jeho rodiče jsou prý chudí a prostí lidé; jiní se jim zase vysmáli; z polovičatých řečí těch lidí se dohadnuvše, že Herodes naprosto nic neví o novorozeném dítěti, a že vůbec mnoho nedají na Herodesa, zmalomyslněli sv. Tří Králové ještě více, neboť nemálo se starali, jak se před Herodesem vyjádřiti o králi, kterému se jdou pokloniti. Ale nedali na jevo svého zkormoucení, jen se modlili tiše, i nabyli zase důvěry a řekli si vespolek: „Ten, jenž nás hvězdou tak rychle přivedl, zase nás šťastně dovede domů".

Když se posléze dozorci vrátili, vedli průvod králů ještě kus kolem města a pak branou blízko Kalvarie do města. Nedaleko rybího trhu zavedli je se soumary do kruhového nádvoří, které bylo obklopeno stájemi a obytnými budovami a u jehož vcho-

dů stály stráže. Soumary postavili do stájí. Lidé pak se uchýlili pod kůlnu vedle studně uprostřed dvora u které také jejich zvířata byla napojena. Tento okrouhlý dvůr jednou stranou přiléhal k hoře, kdežto na obou druhých stranách byl volný a před ním stály stromy. Teď ještě přicházeli úředníci po dvou, s pochodněmi, a prohlíželi, co měli králové ve vacích. Byli to myslím celníci.

VIII.

Svatí Tři Králové a Herodes.

22. a 23. prosince.

Zámek Herodesův stál výše, nedaleko od toho stavení, a cesta na něj byla, jak jsem viděla, osvětlena pochodněmi a ohni zapálenými v koších, jež visely na tyčích. I poslal Herodes služebníka s rozkazem, aby nejstaršího z králů, Theokena, tajně přivedl na zámek. Desátá noční už minula. Theokena přijal v dolních síních jeden z dvořanů Herodových a vyptával se ho, proč přišli. Theokeno mu vše vypravoval velmi prostodušně a prosil ho, aby se otázal Herodesa, kde že jest novorozený král židovský, jehož hvězdu spatřili a za níž šli, aby se mu pokloníli.

Když to dvořenín oznámil Herodesovi, král velmi se polekal, ale skryl své pohnutí a vzkázal Theokenovi, že bude po dítěti tom pátrati, teď aby si jen odpočinuli, zítra ráno že si sám s nimi se všemi promluví a že jim oznámí, čeho se dopátral.

Theokeno vrátiv se z paláce, nepřinášel svým druhům vlastně zpráv potěšujících. Nekonali ani příprav na spaní, a zavazadla už složená kázali zase naložiti. Tuto noc, jak jsem viděla, nespali, ale někteří z nich obcházeli s vůdcem městem a dívali se po nebi, jako by hledali své hvězdy. V Jerusalemě bylo ticho, ale na strážnici před dvorem příbíhalo

a vyptávalo se mnoho lidí. Králové však se nemohli zbaviti dojmu, že Herodes sice všecko ví, že však jim to tají.

Když Theokeno byl na zámku, Herodes pořádal právě slavnost: síně byly osvětleny a v nich bylo shromážděno přemnoho světáků a také nestoudně nafintěných ženštin. Theokenovo dotazování po novorozeném králi velmi Herodesa polekalo, i svolal ihned všecky velekněze a zákoníky. Přišli k němu, jak jsem viděla, se svitky písem před půlnocí. Měli na sobě kněžská roucha a náprsníky a pásy s písmeny. Viděla jsem jich u něho aspoň dvacet. Otázal se jich, kde se má narodíti Kristus, i viděla jsem, že před ním rozložili svitky a ukazujíce prstem na ně odpověděli: V Betlemě, v pokolení Judově, neboť tak píše prorok Micheáš: „Ty Betleme, v zemi Judově, nejsi nejmenší mezi knížaty Judskými, neboť z tebe vyjde Vladař, který vládnouti bude mému lidu Israelskému". — Poté jsem viděla, že Herodes ještě s některými z nich se procházel po střeše zámku a nadarmo pátral po hvězdě, o které mluvil Theokeno. Zmocnil se ho zvláštní nepokoj, ale učení kněží mu všelijak namlouvali, že na řeči těch králů nelze nic dáti, neboť dobrodružný ten lid že jest všecek pobláznén svými hvězdami; kdyby se bylo něco takového stalo, že by přece Herodes a oni jako kněží chrámu a lidé ve svatém Městě spíše něco o tom věděli.

Dnes v neděli, dne 23. prosince, ráno velmi časně kázal Herodes, aby mu na zámek nenápadně přivedli Tři Krále. Uvítali je v klenuté bráně a zavedli do síně, ve které, jak jsem viděla, byly jim na počest postaveny v nádobách zelené ratolístky a keříčky a připraveno něco na občerstvení. Čekali chvíli na Herodesa; když vstoupil, pokloníli se mu a znova se ho dotazovali po novorozeném králi židovském. Herodes zakryl svůj nepokoj jak nejlépe dovedl, a tváříl se dokonce, jako by měl velikou radost. S ním vešlo také několik zákoníků. Vyptával se jich, co

viděli, a Mensor mu vypravoval o posledním obrazu, který spatřili ve hvězdách před svým odjezdem. Že to byla panna držící v náručí dítě, z jehož pravého boku vyrůstala skvoucí ratolest, a na ratolesti že se objevila věž s několika branami. Tato věž že se rozšířila ve veliké město, poté že se Dítě zjevilo nad tímto městem jako král nějaký s korunou, mečem a žezlem, a že viděli, jak oni sami a králové z celého světa přicházejí a dítěti se klanějí a jemu holdují, neboť dítě že má království, které zdolá všecka království ostatní.

Herodes jim řekl, že o Betlemě Efrata bylo vysloveno proroctví podobného smyslu, tam ať se tedy jen ihned ve vší tichosti odeberou a až naleznou dítě a jemu se pokloní, ať se navrátí a podají mu zprávy, aby i on se tam odebral a dítěti se poklonil.

Králové, nepoživše ničeho z přichystaných jídel, odešli tedy se zámku, a bylo velmi časně, neboť viděla jsem ještě hořeti pochodně před zámkem. Herodes jednal s nimi tajně pro řeči po městě se trousící. Teď však se rozbřeskl den, a králové chystali všecko na odchod. Ti lidé, kteří se k nim připojili a je provázeli až do Jerusalema, rozptýlili se už včera po městě.

Herodes těchto dní zrovna sršel zlostí a hněvem. V době narození Kristova byl ještě na svém zámku u Jericha a spáchal ohavnou vraždu. Mocí dosadil na vyšší úřady v chrámě své stranníky, kteří vyslídili všecko, o čem se tam jednalo, a vyzradili mu každého, kdo se protivil jeho záměrům; největším jeho odpůrcem pak byl vyšší úředník v chrámě, člověk sice velmi dobrý a spravedlivý. I pozval si ho Herodes slovy velmi vlídnými na zámek u Jericha, kázal však ho na poušti přepadnouti a zavražditi a pustil o něm pověst, že upadl do rukou lupičů.

Po několika dnech přišel do Jerusalema, aby tam dne 25. měsíce Kaslev slavil svátky Posvěcení chrámu, a tam se zapletl do velmi nemilého sporu. Zamýšlel totiž svým způsobem udělati Židům radost

a prokázati čest. Dal ulíti ze zlata beránka či spíše kůzle, neboť socha měla rohy, a přikázal, aby na svátky postavili sochu na bránu, která vede z nádvoří žen do nádvoří obětí. Ale jednal úplně o své vůli a ještě očekával vřelých díků. Kněží se protivili; pohrozil jim peněžitou pokutou; tu prohlásili, že pokutu zaplatí, ale podle Zákona že nikdy nepřijmou obrazu. Herodes jsa tím roztrpčen, chtěl dáti sochu tajně postaviti, když však byla přinesena, uchopil ji kterýsi horlivec z knížat lidu a mrštil ji o zem, že se rozlomila ve dví. Z toho vznikl shon a poplach, a Herodes kázal muže onoho uvrhnouti do vězení.

Tato rozmíška ho rozzlobila tak, že litoval, že přišel na svátky do Jerusalema. Ale jeho dvořané ho rozptylovali slavnostmi a radovánkami.

A jsa už tak z horka nakvašen, ještě se Herodes doslechl pověstí, které proskakovaly o narození Kristovu. Už po drahnou dobu se udržovala mezi několika zbožnými Židy v Zaslíbené zemi velmi živá předtucha, že Mesiáš jest blízek. Od pastýřů, kteří ovšem nemlčeli, se všude roztrušovaly pověsti o událostech při Kristovu narození; vznešení lidé měli to však všecko za tlach a bajky. Herodes také o tom uslyšel i rozeslal lidi, aby se zcela nenápadně přeptávali na ty události. Jeho slídiči byli třetího dne po Kristově narození u jeskyně a promluviv še tam se svatým Josefem, s takovým chudákem, podali zprávu, jak takoví nadutí lidé činívají, že na tom zhola nic není, že tam v bídné díře bydlí chudá rodina, a že to všecko nestojí ani za řeč. Ano, hned s počátku byli příliš nadutí, aby si promluvili s Josefem jak se patří, a to tím více, že měli přikázáno, aby se střehli vzbuditi pozornost. A teď přišli Herodesovi na oči náhle svatí Tři Králové se svým velikým průvodem a uvrhli ho u velikou úzkost a bázeň, neboť přišli ze země tak daleké, a to bylo už něco jiného než plané povídačky. Ale že se tak určitě tázali po novorozeném králi, tvářil se, jako by si

také žádal ho uctíti, z čehož se radovali. Nadutá slepota zákoníků nebyla s to, aby ho upokojila, a jeho zájem, tuto událost pokud lze utajiti, určil jeho chování. Neodporoval hned výpovědem králů, nevložil hned ruky na Ježíše, aby neukázal tak lidu, už beztak snadno se jitřícímu, že výpověď králů jest pravdiva a jemu samému osudna. Myslel si tedy, aby králové nejprve sami přezvěděli, co na tom všem jest pravdy, a že bude jednati až podle toho, s jakou se k němu vrátí. Když se však svatí Tři Králové, byvše varováni Bohem, k němu nevraceli, rozhlásil, že utekli, poněvadž se klamali nebo ho obelhali. Pustil o nich pověst, že se styděli nebo báli navrátiti se, oklamavše tak hrubě sami sebe i jiné lidi, neboť proč by byli tajně uprchli, když přece byli vlídně přijati?

Takto tedy pozdější umlčel všecky řeči a jen v Betlemě rozhlásil, aby nikdo si nic nezačínal s onou rodinou a aby nepopřával ani sluchu svůdným klamavým pověstem. Když se pak svatá Rodina po patnácti dnech vrátila do Nazareta, brzy umlkly ve veřejnosti řeči o této události, které lid nepochopil, a ti zbožní, kteří doufali, mlčeli.

Když tedy zase všude nastal klid, Herodes zamýšlel Ježíše tajně sprovoditi se světa; ale dověděl se, že rodina s dítětem odešla z Betlema. Dlouho pátral po dítěti, a když se jeho naděje, nalézti je, ukázala marnou a jeho úzkost tím více vzrůstala, smyslil zoufalé opatření, povraždíti neviňátka, ale počínal si tak obezřele, že už před tím po rozličných obcích rozložil vojsko, aby zabránil každému povstání. — Myslím, že děti byly povražděny v sedmi obcích.

IX.

Svatí Tři Králové v Betlemě.

Viděla jsem karavanu svatých Tří Králů vyjíti z města branou na straně polední. Za nimi šel hlouček

lidí až k potoku před městem, odkudž se vrátil. Překročivše potok, králové se na chviličku zastavili a rozhlíželi se po hvězdě, a spatřivše ji, propukli v radostný jásot a ubírali se dále, sladce si prozpěvujíce. Ale hvězda jich nevedla přímou cestou do Betlema, nýbrž oklikou, směrem více západním.

Táhli mimo městečko, které jest mi dobře povědomo, a když je minuli, viděla jsem je asi v poledne na rozkošném místečku u kterési vesničky zastaviti se a modliti. Tu vytryskl pramen u jejich nohou, a oni zaradovavše se velice, slezli se soumarů, vyhrabali kolem pramene nádržku a nahrnuli kolem ní hrázku z čistého písku, kamení a drnu. Tam pak odpočívali několik hodin, napojili a nakrmili zvířata, sami se posilnili potravou, neboť v Jerusalemě neměli klidu pro vyrušování a starosti. — U této studně viděla jsem později Pána Ježíše s učedníky častěji prodlévati a učiti.

Hvězda, která v noci zářila jako ohnivá koule, jevila se teď jako měsíc ve dne, zdálo se totiž, že není úplně kulatá, nýbrž jako by zoubkovitá, často jsem ji viděla jen skrze mraky.

Silnice, která vedla přímo z Betlema do Jerusalema, hemžila se cestujícími se zavazadly a osly, patrně to byli lidé, kteří se ubírali domů z Betlema od sčítání nebo kteří se brali do Jerusalema na trh nebo do chrámu. Ale na cestě svatých Tří králů bylo ticho, a Bůh je vedl tudy asi proto, aby nebudíce veliké pozornosti, až k večeru dorazili do Betlema.

Když však slunce už bylo nízounko, vydali se na další cestu. Brali se tím pořadem, jak se byli sešli. Mensor, nasnědlý a nejmladší z nich, byl v čele průvodu, za ním se ubíral Sair, snědý, a na konec Theokeno, bílý a nejstarší.

Dnes v neděli dne 23. prosince, jak jsem viděla, už za soumraku dorazila karavana svatých Tří Králů za Betlem právě k tomu stavení, kde Josef a Maria se dali zapsati. Byl to bývalý rodinný dům Davidův, z něhož zbylo ještě něco zdí; býval také majetkem

rodičů Josefových. Byl to větší dům, kolem něhož se kupilo několik menších budov a před nímž se rozkládal ohrazený dvůr a přede dvorem prostranství se stromy a studnou. Na tomto náměstíčku stáli, jak jsem viděla, římští vojáci na stráži, protože v domě byl odhadčí úřad.

Když tam průvod přibyl, seběhl se kolem nich veliký zástup zvědavců. Hvězda jim zmizela, byli poněkud znepokojení. Přistoupili k nim muži a vyptávali se jich. Slezli se zvířat, a z domu vyšli jim vstříc starší s ratolestmi a nabídli jim na občerstvenou něco ovoce, chleba a nápoje. Tak tam vítávali takové cizince. Viděla jsem, že zatím napájejí zvířata u studně pod stromy. Ještě jsem si pomyslila: ke králům jsou zdvořilejší než k chudému Josefovi, poněvadž rozdávali takové kousíčky zlata. — Řekli jim, že jest nejlépe tábořiti v Údolí pastýřů. Stáli ještě nějakou chvíli nerozhodně; neslyšela jsem, že by se byli dotazovali po novorozeném Králi židovském; věděli ovšem, že podle proroctví jsou na místě, ale pro řeči Herodesovy obávali se buditi velikou pozornost.

Ale spatřivše stranou od Betlema na nebi mihotati se slabé záření, jako když měsíc vychází, vylezli zas na dromedáry a jeli podél příkopu a pobořených zdí mimo polední stranu Betlema k východnímu jeho konci a přicházeli tedy k jeskyni Jesliček od toho pole, na kterém se Andělé zjevili pastýřům.

Když pak jejich karavana dorazila do údolí za jeskyní Jesliček ke hrobu Maražinu, slezli se zvířat a jejich lidé složili některá zavazadla a postavili veliký stan, který vozili s sebou, a konali pak další práce pro utáboření s několika pastýři, kteří jim vykázali místa.

Když byl tábor už z části uspořádán, spatřili svatí Tři Králové hvězdu, jež jasná a skvoucí zaplála nad pahorkem jesliček a z níž se řinul proud světla kolmo na pahorek. Zdálo se, že se zvětšuje a blíží a vyrůstala v takovou záplavu světla, že mi připadala

jako veliký kus plátna. Viděla jsem však, jak s počátku na to hleděli oněmělí úžasem. Bylo už šero, nikde neviděli domu, nýbrž jen obrysy pahorku podobného náspu; ale náhle je zachvátila veliká radost, neboť v jasu spatřili zářící postavu Dítěte, jak ji vídali ve hvězdách, i smekli všichni a pokloníli se; a svatí Tři Králové kráčeli k pahorku a nalezli dveře jeskyně. Mensor otevřel dveře i spatřil jeskyni plničkou nebeského jasu a vzadu Pannu s dítětem právě tak seděti, jak ji vídali ve svých viděních.

Ihned ustoupil a řekl to druhům; zatím vyšel k nim z jeskyně Josef se starým pastýřem, a oni mu řekli prostodušně, že přicházejí, by se pokloníli a dary obětovali novorozenému Králi Židovskému, jehož hvězdu spatřili. Josef je vlídně uvítal, a starý pastýř je doprovodil k jejich družině a pomohl jim uspořádati leženi; někteří pastýři postoupili jim kůlnu, ve které bydleli.

Svatí Tři Králové se připravovali zatím na slavnostní úkon, který zamýšleli. Přehodili si, jak jsem viděla, veliké bílé pláště, které měly dlouhé vlečky a byly barvy měňavě žluté, jako by byly ze surového hedvábí, a byly neobyčejně jemné a lehce se vzdouvaly kolem nich. Tyto pláště si oblékali, kdykoliv konali náboženské obřady. Každému z nich visely kolem boků na pasu na řetízkách všelijaké váčky a zlatá pouzdra s knoflíky, nenepodobná cukřenkám, a proto, jak šli, pláště jim široce odstávaly. Za každým králem kráčeli čtyři průvodci z jeho rodiny. Kromě nich šlo s nimi několik služebníků Mensorových, kteří nesli malou desku podobnou podnosu, koberec s třásněmi a několik jiných pruhů lehkých látek.

Když v krásném pořádku přišli za svatým Josefem pod přístřešek přede dveřmi jeskyně, služebníci pokryli desku kobercem s třásněmi a každý ze svatých Tří Králů postavil na ni několik zlatých pouzdérek a nádobek, které si odvázal od pasu, a to bylo jejich společným darem. Mensor a všichni

ostatní si zuli opánky. Josef otevřel dveře jeskyně. Dva jinoši z družiny Mensorovy jdouce před Mensorem, rozprostírali před jeho kroky na zem jeskyně pruh látky a vrátili se, jemu v patách kráčeli dva jiní služebníci, nesouce desku s dary, kterou Mensor, přišed před přesvatou Pannu, vzal jim z rukou a pokleknuv na jedno koleno u jejích nohou uctivě postavil na nízký podstavec. Nosiči odešli. Za Mensorem stáli pokorně skloněni čtyři průvodci z jeho rodiny. Sair a Theokeno stáli se svými průvodci vzadu ve vchodu a až pod přístřeškem přede dveřmi.

Vstoupivše, všichni byli opojeni zbožností a pohnutím a jako prozářeni světlem, které vyplňovalo sluj a přece — nebylo tam jiného světla než Světlo světa! Maria, opřena o jedno rámě, spíše ležela než seděla, na koberci po levé straně Jezulátko, které leželo v korytě pokrytém kobercem a na podstavci poněkud výše postaveném naproti vchodu na tom místě, kde se narodilo. Ale když vstoupili, přesvatá Panna se vztyčila a usedla si, zastřela se závojem a vzala si Ježíška pod svůj široký závoj na klín. Když pak Mensor pokleknuv skládal jí k nohám dary a skloniv pokorně holou hlavu a zkříživ ruce na prsou pronášel pohnutlivá slova holdu, poodhalila Maria Dítěti, jež bylo zavinuto červenou a potom bílou plenou, ramínka a prsíčka, i vyhlíželo zpod závoje oblíto sladkým světlem. Maria mu opírala jednou rukou hlavičku a druhou je objala. Ručičky mělo na prsou, jako by se modlilo, a zářilo líbezností, a někdy také milostně sahalo kolem sebe.

O, jak se blaženě a usebraně modlí ti milí mužové z Východu! Vidouc to, řekla jsem si v duchu: Ach, jak čista a nezkalena jsou tato srdce, plna dobroty a nevinnosti jako zbožná srdce dětská. Není v nich vášnivosti, a přece jsou samý oheň a samá láska! Jsem jistě mrtva, jsem jen duch, sice by nebylo možno, abych tohle viděla, neboť co vidím, ne-

ní přece teď, a přece jest to teď! To však není v čase, v Bohu není času, v Bohu jest všecko přítomno, já jsem mrtva, já jsem jen duch! Takové majíc podivné myšlenky, slyšela jsem hlas říkoucí mně: „Co se tím trudíš? viz a chval Pána, jenž věčný jest a všecko v něm."

Potom jsem viděla, že Mensor z váčku, který mu visel u pasu, vyňal hrst tlustých a těžkých hůlčiček, na prst zdéli, na konci špičatých, uprostřed žlutozlatých, zrnitých a lesklých, a že je pokorně položil přesvaté Panně do klína vedle Ježíška jako svůj dar. Přijala zlato laskavě děkujíc a zakryla je cípem svého pláště. Mensor dal tyto samorostlé tyčinky zlata, poněvadž překypoval věrností a láskou a s nezvíklatelnou usilovnou zbožností pátral po svaté pravdě.

Poté Mensor se svými čtyřmi průvodci ustoupil, a Sair, snědý, předstoupil se svými před svatou Pannu, a u veliké pokoře padl na obě kolena a s dojemnými slovy podával svůj dar, postaviv na desku před Ježíška zlatou lodičku plnou drobných zrníček nazelenalé pryskyřice. Daroval kadidlo, neboť on to byl, jenž se ochotně a uctivě odevzdal Bohu a se svrchovanou láskou uposlechl jeho Vůle. Dlouho tam klečel vroucně se modle, než odstoupil.

Po něm se přiblížil Theokeno, ten bílý a nejstarší, byl už stařičký a tlustý a nemohl už pokleknouti; stál však hluboce skloněn a postavil na desku zlatý květináč s jemnou zelenou bylinou. Zdálo se, že je v květináči i s kořeny, byl to velmi hezký zelený pěkně rovný stromeček s chomáčky kadeřavých listů a s drobnými bílými kvítečky. Byla to myrrha. Obětoval myrrhu, poněvadž jest znamením sebemrtvení a vítězství nad vášněmi; neboť ten dobrý muž bojoval proti neobyčejným pokušením k modloslužbě, mnohoženství a hněvu. Velmi dlouho stál se svými služebníky před Ježíškem hluboko dojat, až mi bylo líto ostatních služebníků stojících před jeskyní, že jim bylo tak dlouho čekati, než spatřili děťátko.

Co říkali svatí Tři Králové a všichni co byli s nimi, bylo neobyčejně dojemné a dětinné; pokleknuvše a dary podavše říkali asi toto: „Viděli jsme jeho hvězdu a že jest králem všech králů, i přicházíme, bychom se mu poklonili a dary mu holdovali . . . . “ Byli celí jako u vytržení a v dětinné láskou opojené modlitbě poroučeli Ježíškovi sebe, své rodiny, své země i své poddané, své statky veškery, a všecko, co jim na zemi bylo milo a draho; novorozený král nechť přijme darem jejich srdce, jejich duše a všecky jejich myšlenky a činy: ať je osvítí, ať jim naděli všelikých ctností, pozemského blaha, pokoje a lásky. A pokora a láska planula v nich a slzy radosti kanuly jim po lících a smáčely jim brady. Byli svrchovaně blažení a uvěřili, že tento právě přišel ve hvězdě, kterou jejich předkové s takovou věrnou touhou po tisíciletí vzdychajíce vyhlíželi. Byla v nich veškera radost z přislíbení, po mnoha staletích vyplněných.

Matička Boží přijímala všecko velmi pokorně děkujíc, s počátku neříkala nic, ale prosté pohyby z pod závoje vyjadřovaly dojemně zbožnou radost. Nahé tělíčko děťátka, které přehrnula závojem, bylo viděti zářící mezi okraji rozhaleného pláště. Na konec však přece promluvila několik přívětivých pokorných slov díků ke každému a poodhrnula při tom závoj. Ach, tu jsem se zas něčemu přiučila, řekla jsem si v duchu: „Ach, s jakým sladkým a milostným díkem přijímá každý dar! Ta, jež ničeho nepotřebuje, majíc Ježíše, přijímá pokorně každý dáreček lásky, tady se naučím, jak přijímati dárky lásky, také já budu příště přijímati každý dar s pokornými díky; ach jak dobrotivi jsou Maria a Josef; neponechali si skoro nic, hned všecko rozdávali chudým.“

Když svatí Tři Králové a jejich průvodčí odešli z jeskyně a odebrali se do svého stanu, přicházeli do jeskyně posléze také jejich služebníci, kteří postavivše stan, složivše se zvířat zavazadla a celý tábor uspořádavše, čekali velmi pokorně a trpělivě za

D. Tiepollo. Klanění sv. Tří Králů

dveřmi. Bylo jich jistě přes třicet, a byl mezi nimi také hlouček jinochů, kteří měli jen kolem beder kus látky a přes plece pláštík. Služebníci vcházeli po pěti a provázel je vždy jeden ze vznešenějších, jemuž byli podřízeni. Klekali kolem dítěte a uctívali je tichou modlitbou. Nakonec však vstoupili všichni chlapci společně, poklekli v okruhu a klaněli se Ježíškovi s dětskou nevinností a radostí. Služebníci neprodlévali dlouho v jeskyni, neboť svatí Tři Králové přicházeli po druhé se slavnostní obřadností; oblékli si zase jiné, lehké, poletující pláště, které v širokých záhybech kolem nich se vzdouvaly, a nesli v rukou kadidelnice a s převelikou uctivostí okuřovali Děťátko a přesvatou Pannu a svatého Josefa a celou jeskyni, a pak hluboce se uklonivše, odešli. Takový způsob klanění měl tento lid.

Co toto vše se dálo, požívali Maria a Josef tak sladké radosti, jaké nikdy jindy jsem u nich nespatřila; ano jednou jim kanuly slzy radostí po tvářích. Vyznání a slavnostní uctění Ježíška, kterému nemohli poskytnouti než tento nuzný příbytek a jehož nejvyšší důstojenství bylo uchováno v mlčelivosti a pokoře jejich srdcí, přineslo jim nesmírné útěchy. Viděli, že přes všecku slepotu lidskou všemohoucí prozřetelnost Boží dítěti přislíbení už před staletími připravila a nyní z dalekých zemí mu posílá to, čeho oni sami nemohou mu dáti, totiž jemu příslušející hold mocných tohoto světa, přinášený s posvátnou nádherou a velkolepostí. Ach, Maria a Josef se klaněli se svatými králi Ježíškovi a jeho čest je oblažovala.

Ležení svatých Tří Králů se rozkládalo v úvalu od jeskyně Jesliček až po pohřební jeskyni Maražinu, a zvířata byla řadami uvázána o koly mezi provazy. U velikého stanu, který byl blízko pahorku jesliček, byla z rohožek postavena bouda, ve které byla složena část zavazadel. Většinu zavazadel složili však přímo do pohřební jeskyně Maražiny. Když všichni odešli od jesliček, vyšli už hvězdy, i shro-

máždili se všichni v kruhu kolem staré terebinty, která stála nad pohřební jeskyní Maražinou, a tam se slavnostním zpěvem konali bohoslužbu k poctě hvězd. Nelze vyjádřiti, jak dojemně zazníval jejich zpěv tichým údolím. Po tolik staletí jejich předkové pozorovali, vzývali a opěvovali hvězdy, a dnes veškera jejich touha byla splněna. Zpívali opojeni vděčností a radostí...

Zatím svatý Josef s několika starými pastýři připrchystal skrovnou večeři ve stanu svatých Tří Králů. Nanosili tam talířků s chleby, ovocem a plástvemi medu, mističek se zeleninou a lahvic s balšámem, a rozestavil vše po nízounkém stole, kobercem pokrytém. To všecko snesl už ráno na pohoštění svatých Tří Králů, jejichž příchod mu Přesvatá Panna předem ohlásila.

Když se svatí Tři Králové s příbuznými navrátili od večerního zpěvu do stanu, Josef, jak jsem viděla, vlídně je uvítal a poprosil jich, aby jako jeho hosté vzali za vděk skrovnou večeří, a sám ležel s nimi kolem nízké tabule a tak jedli. Nikterak se neostýchal, ale tak se veselil, že až plakal slzy radosti.

Vidouc to, vzpomněla jsem nebožtíka otce, chudého sedláka, jak o mé obláčce v klášteře seděl za stolem mezi tolika vznešenými lidmi; jsa pokorný a prostinký tak se toho obával a potom byl tak vesel, že až plakal radostí. A ani nechtě, byl přece nejpřednějším na této slavnosti. Po této skrovné večeři Josef od nich odešel. Někteří ze vznešenějších, kteří byli v průvodu, odebrali se do Betlema do hospody, ostatní se uložili k spánku po lůžkách, která byla přichystána ve velikém stanu kolem stěn.

Josef vrátiv se do jeskyně, postavil všechny dary do kouta v pravo od jesliček, který zakryl zástěnou, že nebylo viděti, co je tam uschováno. Služka Aninna, která zůstala, aby posloužila svaté Panně, meškala po celou tu dobu, co se svatí Tři Králové a jejich služebníci klaněli Jezulátku, v malé boční sluji, do níž vedly dveře ze vchodu do jeskyně Jesliček. Vy-

šla tamodtud až když všichni odešli od jesliček. Byla velmi usedlá a skromná. Ani svatá Rodina, ani tato služka, jak jsem viděla, nepozorovali darů svatých Tří Králů se světským zalíbením. Všecko přijímali s pokornými díky a všecko zas rozdávali s laskavou štědrostí.

Když dnes večer dorazila karavana k odhadnímu domu v Betlemě, viděla jsem kolem nich shon a povyk, a potom zas nějaké lidi pobíhati městem. Ti, kteří šli za karavanou do Údolí pastýřů, brzy se zase vrátili. Později, zatím co se svatí Tři Králové, ponoření v blaženou usebranost a prochvělí zbožnou radostí až do hlubin duše, u jesliček klaněli a obětovali, viděla jsem v okolí jeskyně se potulovati několik židů, kteří zůstávajíce v povzdálí číhali a bručeli na cosi a potom obcházeli městem a všelijaké zprávy roznášeli. Nemohla jsem se ubrániti hořkému pláči nad těmi neblahými lidmi. Ach, jak jsem litovala těch zlých lidí, kteří tehdy jako dnes, když svatost se sklání k člověku, potměšíle pátrajíce a zlomyslně reptajíce jsou stále na číhané a ze vzteku roztrušují lži. Ach, jak trpké slzy prolévám nad těmi ubohými lidmi, kteří majíce spásu tak blízko, odmítají ji od sebe: ale ti dobří svatí králové důvěřujíce a věříce v přislíbení, přišli z takové dálky a nalezli spásu! Ach, jak lituji těch zatvrzelých zaslepených lidí!

Dnes celý den jsem viděla v Jerusalemě Herodesa ještě s několika zákoníky čísti ve svitcích Písma a rozmlouvati o slovech svatých Tří Králů. Potom vše utichlo, jako by celá událost byla odsouzena k zapomenutí.

X.

Svatí Tři Králové se rozloučí se svatou Rodinou a uprchnou.

V pondělí, dne 24. prosince.

Dnes už velmi časně jsem viděla svaté Tři Krále a několik lidí z jejich průvodu, jak navštěvovali Ježíška a svatou Pannu. Kromě toho jsem viděla, jak po celý den v táboře i mezi soumary rozdávali všelijaké věci. Překypovali radostí a blažeností a rozdali mnoho darů. To se však, jak jsem viděla, dělávalo tehda o každé radostné události. Pastýřům, kteří průvodu králů konali nejrozmanitější služby, se dostalo velmi mnoho darů. Také mnoho chudiny bylo podarováno. Viděla jsem, že ubohým sešlým stařenkám, které se celé sehnuté k nim přibelhaly, přehazovali přes ramena pokrývky.

Ale mezi služebníky, kteří provázeli svaté Tři Krále, byli někteří, jimž se velmi zalíbilo v Údolí u pastýřů a kteří by tam byli rádi zůstali a sňatky se spojili s rodinami pastýřů. Přednesli tu prosbu králům, kteří nejen je propustili, ale i štědře obdarovali. Dostalo se jim pokrývek, nářadí, zlatých zrn, ba i oslů, na kterých jeli. Vidouc pak, že králové rozdělují také chleba, myslila jsem si s počátku, odkud že naberou tolik chleba? Ale vzpomněla jsem si, že jsem několikrát spatřila, jak čas od času ve svých leženích ze zásob mouky v železných formách, které vezli s sebou, pekli placaté chlebíčky jako suchary, pak je složili chléb vedle chleba do lehkých kožených bedniček, které zavěsili na soumary. Dnes přicházelo také z Betlema mnoho lidí ke králům a dožebrávali se na nich dárků, někteří jim prohledávali zavazadla a pod všelijakými hamižnými záminkami mámili od nich poplatky.

Už v Jerusalemě a také zde vytrpěli sv. Tři Králové rozličných protivenství jednak pro velikost

průvodu a jednak pro pozornost, kterou vzbuzovali, a jako přišli takořka v triumfálním průvodu, domnívajíce se, že všude bude jásot plesání nad novorozeným králem, tak teď po takových zkušenostech viděli nezbytí, na cestu k domovu nastoupiti v menším hloučku, který by nebudil pozornosti a umožnil rychlejší cestování; proto už dnes propustili mnoho lidí své družiny, kteří se dílem v Údolí pastýřů už trvale porůznu usadili, dílem táhli napřed na určité místo, na kterém se pak všichni shromáždí. — Divila jsem se vidouc, že na večer byl jejich průvod už hodně ztenčen. Králové sice zamýšleli, že ráno se odeberou do Jerusalema a že řeknou Herodesovi, jak nalezli dítě, ale chtějíce tam přijíti bez velikého hluku, kázali mnohým svým lidem cestovati napřed, kterýmž takto byla cesta ulehčena. Jim samým nebylo těžko na dromedářích brzy jich dohoniti.

Večer šli k jesličkám, aby se rozloučili. Mensor vešel nejprve sám do jeskyně. Maria mu podala Dítě do náručí; plakal a všecek zářil radostí. Po něm přišli druzí dva a loučili se se slzami v očích. Přinesli ještě mnoho darů, mnoho stůček rozličných látek, některé se podobaly nebarvenému hedvábí, některé byly červené nebo květované, také mnoho velmi jemných houní; také tam nechali široké jemné pláště, bledě žluté barvy, jako z velmi jemné vlny a tak lehké, že se sebe slabším větříčkem vzdouvaly. Přinesli také mnoho misek na sobě složených a několik krabiček plničkých zrn, a v koši hrnce, v nichž byly trsíčky hezounkých zelených bylinek s drobnými bílými kvítečky. Stály asi po třech uprostřed květináčů, ale tak, že se na okraj květináče postavil zase jiný. Takto byly květináče v koši na sebe narovnány. Byla to myrrha. Také dali Josefovi úzké podlouhlé koše s ptáky, kterých mělí několik rozvěšených po dromedářích, aby si je zabíjeli.

Všichni plakali velmi usedavě, když odcházeli od Dítěte a Marie. Viděla jsem, že svatá Panna stála

před nimi, když se loučili. Držela Ježíška na ruce, přehrnuvši přes něj svůj závoj, a kráčela s králi několik kroků ke dveřím jeskyně; tam se zastavila, a aby dala těm dobrým mužům něco na památku, odepiala s hlavy veliký závoj z tenké žluté látky, který zahaloval ji a Ježíška, a podala jej Mensorovi. S hlubokou poklonou přijali tento dar a jejich srdce překypovala vděčností a uctivostí, když spatřili před sebou svatou Pannu s Ježíškem bez závoje. Ach, jakými slzami sladké radosti plakali, odcházejíce z jeskyně! Od této chvíle byl jim závoj nejdražším pokladem ze všeho, co měli.

Svatá Panna, přijímajíc dary, neradovala se sice z jejich ceny, ale přece projevovala neobyčejně dojemnou pokoru a opravdový dík dárci. Za této podivuhodné návštěvy neviděla jsem v ní ani nejmenšího pocitu zištnosti, leda že s počátku z lásky k Ježíškovi a z útrpnosti k svatému Josefovi si v prostotě své dělala radostnou naději, teď že snad naleznou ochrany v Betlemě a že nebudou s nimi už tak opovržlivě jednati, jako když přišli, neboť velmi ji bolelo, že Josef byl tím tak zarmoucen a zahanben.

Když se svatí Tři Králové loučili, hořela v jeskyni už lampa, bylo šero, i odebrali se hned poté se svým lidem pod velikou starou terebintu nad hrobem Maražiným, aby jako včera večer tam vykonali bohoslužbu. Pod stromem hořela lampa; když pak zasvítily hvězdy, modlili se a pěli sladce. Hlasy chlapců vyznívaly ve sboru neobyčejně líbezně. Poté se odebrali do stanu, kdež jim Josef zase připravil skrovnou večeři, po které se zase někteří uchýlili do hospody v Betlemě a ostatní si ulehli k spánku ve staně.

O půl noci jsem spatřila náhle obraz: viděla jsem svaté Tři Krále spící v jejich stanu na houních kol kolem rozložených, i spatřila jsem mezi nimi zjevení zářícího mládence; jejich lampa hořela, zdvíhali se ještě rozespalí: byl to Anděl, jenž je zbudil a řekl jim, aby bez odkladu spěšně odjeli a aby se nedá-

vali Jerusalemem, nýbrž pouští kolem Mrtvého moře. Rychle vyskočili s lůžek. Někteří běželi k družině, jeden do jeskyně a zbudil svatého Josefa, který pospíšil do Betlema, aby zavolal ty, kteří spali v tamnější hospodě. Ale sotva ušel kousek cesty, přicházeli mu už vstříc, neboť měli totéž zjevení. S podivuhodnou rychlostí byl stan stržen a naložen a ostatek tábora rozebrán. Zatím co svatí Tři Králové se ještě dojemně loučili s Josefem před jeskyní, hnala se už jejich družina, rozdělená v hloučky, aby byl pochod rychlejší, k poledni pouští Engaddi podél Mrtvého moře.

Králové prosili úpěnlivě, aby svatá Rodina prchla s nimi, že jí jistě hrozí nebezpečí, a prosili pak, aby se Maria s Dítětem aspoň ukryla, aby pro ně nebyla obtěžována. Plakali jako děti, objali Josefa a mluvili velmi dojemně, pak vylezli na dromedáry, ne příliš zavazadly obtížené, a úprkem se hnali pouští. Viděla jsem Anděla venku na planině mezi nimi, ukazoval jim směr cesty; a už byli ti tam, jako by se byla pod nimi země propadla. Brali se každý zvlášť, tak asi čtvrt hodinky od sebe, s počátku asi hodinu na východ a pak na jih, do pouště. K domovu se vraceli tou krajinou, kudy se Ježíš vracel z Egypta ve třetím roce svého učitelského života.

V úterý, dne 25. prosince.

Anděl varoval svaté Tři Krále právě včas, neboť vrchnost betlémská, nevím už, zda na tajný rozkaz Herodesův, myslím však, že z vlastní horlivosti služební, chystala se dnes zajmouti ty z družiny králů, kteří spali v hospodě v Betlémě, zavříti je do hlubokých sklepení pod synagogou a obžalovati je u Herodesa z buřičství. Ale dnes ráno, když se v Betlémě, dověděli o jejich odjezdu, byli už v Engaddi, a údolí, ve kterém tábořili, kromě několika stanových hřebů a stop zanechaných v sešlapané trávě, jevilo se úplně jako jindy a všude bylo pusto a prázdno. Ale příjezd karavany způsobil v Betlemě přece ne-

malý rozruch, nejedni litovali, že neposkytli Josefovi noclehu, jiní tlachali o králech, že jsou to podivní dobrodružní blouznivci, jiní posléze hádali, že jejich příchod nějak souvisí s pověstmi o zjevení, které prý viděli pastýři. Proto vrchnost městská, snad že se jí dostalo pokynu od Herodesa, se domnívala, že třeba učiniti opatření. I viděla jsem střed Betlema na volném prostranství, porostlém stromy, mezi nimiž byla studně, vedle synagogy veliký dům, k němuž vedly schody, a viděla jsem, jak všecko obyvatelstvo bylo svoláno na náměstí před dům a jak jim tam se schodů byla ohlášena výstraha nebo rozkaz, aby zanechali všech lživých domněnek a pověrečných pověstí a od nynějška všeho běhání do obydlí těch lidí tam za městem, kteří zavdali podnět k takovým řečem.

Když se shromážděný lid rozcházel, viděla jsem, že do téhož domu přiváděli dva muži svatého Josefa a tam že ho nějací starší židé vyslýchali. Viděla jsem, že se vrátil do jeskyně a ještě jednou přišel do soudního domu. Odcházeje pak tam po druhé, vzal si z darů sv. Tří Králů něco zlata a odevzdal jim je, načež oni uspokojení ho propustili. A tak výslech, jak se mi zdálo, byl konec konců jen zakrytým vydíráním. Viděla jsem také, že vrchnost kladou uzavřela cestu, která z Betlema nikoliv branou, ale tam z těch míst, kde Maria v den příchodu do Betlema čekala pod velikým stromem, vedla přes pahorek nebo náspy k jeskyni Jesliček. Ano i strážní budku postavili vedle této klády a napiali provazce přes cestu, na jejichž konci ve strážní budce byl uvázán zvoneček, aby byli zastaveni ti, kteří by se snad dali touto cestou.

Odpoledne jsem viděla oddíl vojáků Herodesových asi o šestnácti mužích u Josefa, s nímž mluvili, byli posláni bezpochyby k vůli králům, kteří byli obviněni z buřičství. Když však shledali, že všude jest pusto a prázdno a že v jeskyni jest jen chudá rodina, a poněvadž jim bylo přikázáno, aby s ní ne-

tropili hluku, vrátili se pokojně a ohlásili, co shledali. Dary svatých Tří Králů a co mu ještě zůstavili, všecko to Josef poschoval dílem v pohřební jeskyni Maražíně a dílem v několika tajných slujích pahorku Jesliček, které znal už od dětství, když se tam před bratřími skrýval. Některé z těchto jeskyň byly ještě od patriarchy Jakoba. Jednou, když na místě, kde se rozkládá Betlem, nestálo ještě než několik chatrčí, rozbil tam na pahorku Jesliček na nějakou dobu své stany.

Dnes večer jsem viděla po prvé Zachariáše z Hebronu přijíti k svaté rodině. Maria byla ještě v jeskyni. Plakal radostí, podržel Ježíška v náručí a říkal částečně doslova a částečně pozměněný onen chvalozpěv, který zapěl v den obřezání Janova.

XI.

Nesnáze svaté Rodiny.

Ve středu, dne 26. prosince.

Zachariáš dnes odešel od svaté Rodiny, ale zase přišla Anna s nejstarší dcerou, druhým svým mužem a se služkou. Nejstarší dcera Aninna jest větší a na pohled skoro starší matky. Druhý Annin muž jest větší a starší než byl Joachim, slove Eliud a zastával v chrámě úřad dozorce nad obětními zvířaty. Anna měla s ním dcerku, která slula také Maria. O Kristovu narození bylo jí šest až osm let. Eliud brzy zemřel a Anně bylo podle vůle Boží po třetí se provdati, a z tohoto manželství se jí narodil syn, který se nazýval také bratrem Kristovým.

Služka, kterou Anna před týdnem přivedla s sebou z Nazareta, jest dosud u svaté Panny. Dokud Maria bydlela v jeskyni Jesliček, meškala služka v malé boční kobce; ale když teď svatá Panna bydlela v jeskyni sousedící s jeskyní Jesliček, spí pod

přístřeškem, který jí Josef urobil před touto jeskyní. Sv. Anna s rodinou spí v jeskyni Jesličeк.

Svatá Rodina zakouší teď hojných radostí. Anna jest tak blažena. Maria jí vkládá často Ježíška do náručí a svěřuje ho její péči. Toho nedovolila dosud, jak jsem viděla, nikomu. Viděla jsem, což mě velice dojímalo, že vlásky děťátka, které jsou rusé a kadeřavé, končily se vesměs jemnými skvoucími paprsky, které se proplétaly a zářily. Myslím, že mu vlásky kadeří, neboť vidím, že koupajíce ho trou mu hlavičku a že mu ramínka zahalují pláštíčkem. Stále vidím, že svatá Rodina prokazuje Ježíškovi dojemně zbožnou úctu, ale jest to všecko zcela prostinké a lidské, jak tomu bývá u svatých vyvolených lidí. Dítě projevuje takovou lásku, takovou náklonnost k své matce, jaké jsem nikdy neviděla u dětí tak mladičkých.

Maria vypravovala matce vše o návštěvě svatých Tří Králů, a Anna byla neobyčejně dojata, že Pán Bůh povolal ty muže z takové dálky, aby poznali dítě Přislíbení. S hlubokou pokorou a mocným pohnutím, jako by slyšela klanějící se krále, hleděla na jejich dary, které jsouce složeny v pleteném koši, byly tam uschovány v tajné dutině ve zdi, a pomáhala dílem ještě něco rozdati, dílem pak dary rovnati a balití.

Kolem jeskyně jest teď klidno, všecky cesty, kromě té, která sem vede městskou branou, jsou od vrchnosti zavřeny. Josef nepřináší už sám z Betlema, čeho potřebuje, chodí mu pro to pastýři. Příbuzná, kterou Anna navštívila v pokolení Benjaminově, jest Mara[1]), dcera Alžbětiny sestry Rhode. Jest chuda a měla později několik synů, kteří se stali učedníky Páně. Jeden z nich slul Nathanael[2]), týž,

---

[1]) Cithodná sestra zaměňovala někdy ve vypravování tuto Maru s mladší sestrou nebo neteří Anninou, již nazývala Enue. Jako vůbec častějí blízké příbuzné pokládala za bratry a sestry.

[2]) To není však onen Nathanael, kterého Ježíš viděl pod fí-

jenž později byl ženichem v Káni. Tato Mara byla také při smrti svaté Panny v Efesu.

Už dnes odeslala Anna svého muže Eliuda, jenž vedl osla plného zavazadel, a službu s ní spřízněnou, která vlekla veliké uzly. Jeden uzel nesla na zádech a druhý na prsou. Byla to část darů svatých Tří Králů, rozličné látky a zlaté nádoby, kterých později použili křesťané při prvních bohoslužbách. Teď všecko tajně odklízejí, neboť stále se v okolí pátrá a slídí. Zdá se, že odnášejí tyto věci jen do některé hospody na cestě k Nazaretu, odkud pak je asi odnesou služebníci sv. Anny, neboť v dřívějších letech jsem v obrazech těchto událostí vídala, že Eliud byl zase v Betlemě, když Anna odcházela, což bude už brzy.

Anna byla teď sama s Marií v boční sluji. Viděla jsem, že společně pletly nebo háčkovaly tlustou pokrývku. Jeskyně Jesličky jest teď vyklizena. Josefův osel jest ukryt zástěnami.

Dnes byli v Betlemě vojáci a v několika domech pátrali po novorozeném synu královském. Zvláště dlouho doléhali svými otázkami na vznešenou ži-

---

kem (Jan 1, 48,). — Nathanael, syn Mary, byl v chlapeckých letech na dětské slavnosti, kterou vystrojila Anna dvanáctiletému Ježíšovi, když se navrátil z chrámu, kde poprvé učil. Pacholík Ježíš vypravoval na této slavnosti podobenství o svatbě, na které voda bude proměněna ve víno, a o jiné svatbě, na které víno bude proměněno v krev. Řekl také jakoby žertem malému Nathanaelovi, že on, Ježíš, bude na jeho svatbě. — Nevěsta ze svatby v Káni byla z Betlema, z rodu Josefova. Po zázraku v Káni učinil Nathanael se svou manželkou slib zdrželivosti. Vstoupil ihned mezi učedníky Páně, a dostal na křtu jméno Amator. Později se stal biskupem a byl v Edesse a také na ostrově Kretě u Karpa. Později přišel do Armenie, byl zajat, poněvadž obrátil mnoho lidí na křesťanství, a vyvržen na břehy Černého moře na pospas bídě. Dosáhl zase svobody, přišel do země Mensorovy, a poněvadž tam učinil nějaký zázrak na některé ženě, kterého jsem zapomněla, a poněvadž pokřtil tolik lidí, byl utracen v městě Akajakuh na jednom ostrově Eufratu.

dovku, jež nedávno porodila chlapce. Ale do jeskyně Jesliček ani nepřišli; poněvadž už dříve tam nenalezli nikoho než chudou rodinu, soudili, že o ty lidi ani neběží.

Dva starci, myslím, že z pastýřů, kteří nejprve se poklonili Ježíškovi, přišli k Josefovi a varovali ho těchto slídičů. Proto se svatá Rodina a Anna s děťátkem utekly do pohřební jeskyně Maražiny. V jeskyni Jesliček nezůstalo nic, co by bylo známkou, že jest obydlena, bylo v ní pusto a prázdno. V noci jsem viděla svatou Rodinu se zakrytým světlem brátí se údolím. Anna nesla Ježíška v náručí, Maria a Josef kráčeli obapol ní, a za nimi se ubírali pastýři, nesouce houně a jiné věci, kterých ku spaní potřebovaly svaté ženy a Ježíšek.

Při tom jsem měla vidění, a nevím, viděla-li je svatá Rodina též. Kolem Ježíška, na prsou matěře Anny spočívajícího, viděla jsem ve slávozáři sedm těsně semknutých, ale nad sebou se vznášejících postav andělských, a vedle nich se objevilo v této slávě ještě množství postav andělských, a po boku Anny, Josefa a Marie viděla jsem také ještě skvoucí postavy, jako by vedly svaté osoby pod paží. Vstoupivše do komůrky, zavřeli dveře a vešli do vlastní kobky hrobové, kde si vše upravili k spánku.

Ve čtvrtek, dne 27. prosince vypravovala[1]) svatá Panna matce Anně podrobně o svatých Třech Králech, i prohlížely také všecky dary, které tam v pohřební jeskyni Maražíně Králové zanechali.

Viděla jsem, že k svaté Panně přišli dva pastýři a varovali ji, že prý jdou lidé, které vyslala vrchnost,

---

[1]) Ctihodná sestra vypravovala v různých letech tyto dvě události tak, jako by se byly staly ve dnech, kdy svatá Panna se skrývala v pohřební jeskyni Maražíně. Ale poněvadž, vyrušena pokaždé nemocí nebo návštěvou, nikdy jich nevypravovala téhož dne, kdy se udály, nýbrž až později, rozpomenuvši se na ně, klademe je tuto vedle sebe, a ponecháváme čtenáři, aby je zařadil tam, kam podle jeho domnění je dlužno zařaditi.

aby pátrali po jejím děťátku. Maria trnula velikou úzkostí o Ježíška, a brzy poté, jak jsem viděla, vešel do jeskyně svatý Josef, jenž jí vzal Jezulátko z náručí, zabalil je do pláště a odnesl. Nepamatuji se už, kam s ním odešel.

Viděla jsem pak, že svatá Panna dobrého půl dne samotna bez Ježíška v jeskyni se trápí velikou mateřskou úzkostí a starostí. Když se však blížila hodina, kdy bylo třeba jí zavolati, aby podala dítěti prs, tu učinila, co dělávají pečlivé matky po uleknutí nebo po jiných prudkých hnutích mysli. Dříve než kojila dítě, vytlačila z prsu úzkostí pokažené mléko do jamky, v bílé písčině jeskyně vyhloubené. Řekla to pastýři, zbožnému a vážnému muži, který k ní přišel (patrně aby jí odvedl k dítěti), a tento muž, bohatý hlubokým poznáním o svatosti matky Vykupitelovy, nabral pečlivě později jakousi lžící panenské mléko, které jakoby kypělo v jamce v bílém písku, a v důvěřující prostotě je donesl své kojící ženě, která nemohla svého dítěte kojiti. Dobrá ta žena požila této posvátné potravy s uctivou důvěrou, a ihned bylo její víře tak požehnáno, že dítě hojně nakojila. Tato událost dala bílému kameni jeskyně stejnou léčivou moc, i viděla jsem, že až do našich dob dokonce i nevěřící mohamedáni ho užívají za lék od této nemoci a také od jiných tělesných neduhů.[1])

[1]) Staré i nové knihy o Palestině podávají popis jeskyně a tradici o onom zázraku s různými odchylkami. Nejrozšířenější tradice vypravuje, že svatá Rodina, na útěku do Egypta ubírajíc se mimo Betlem, odpočívala ukryta v této jeskyni a že několik kapek mléka vytrysknuvších z prsu Matky Boží dalo kameni jeskyně tuto léčivou sílu. Že tato jeskyně jest hrobem chůvy Abrahamovy, a proto že se nazývá jeskyní kojících, rovněž jako že mateřská úzkost matky Boží byla příčinou, že jeskyni byla udělena milost léčivé síly, to poprvé vyřkla ctihodná Emmerichová ve svých viděních. — Učený Minorita Fr. Quaresmius, kvardián a apoštolský komisař Svaté Země v XVII. sto-

Už od dávna čistili strážcové Svaté Země tuto hlínu a lisovanou rozesílali v balíčkách křesťanům jako zbožný dárek na památku, a to jsou ty relikvie, které mají nápis: „De lacte sanctissimae Virginis Mariae", Mléko přesvaté Marie Panny.

Josef nezůstal ukryt v pohřební jeskyni Maražině. Viděla jsem, jak v jeskyni Jesliček koná se dvěma starými pastýři rozličné přípravy. Viděla jsem, že pastýři tam přinášejí rozmanité věnce z listí a květin; nevěděla jsem s počátku, proč; ale později jsem viděla, že to byly přípravy na dojemnou slavnost. Viděla jsem tam zase Eliuda, druhého muže Annina, a také její služku. Přivedli s sebou dva osly. Bezpochyby se brzy setkali se služebníky svaté Anny, kteří přišli z Nazareta s těmito soumary, služebníkům odevzdali balíky a poslali je do Nazareta, kdežto sami se soumary se navrátili do Betlema. Vidouc je zase přicházeti do jeskyně, myslela jsem nějakou dobu, že jsou to lidé z hospody za Jerusalemem, kdež jsem viděla později svatou Rodinu nocovati.

Doby, co svatá Panna meškala v pohřební jeskyni Maražině, užil Josef, aby se dvěma pastýři vyzdobil jeskyni Jesliček na oslavu výročního dne svého zasnoubení s Marií.

---

leti, v díle „Historica Terrae Sanctae elucidatio," Antverpiae, 1632, tom. II. pag. 678, vypravuje o této jeskyni mimo jiné toto: „Nedaleko (dle jiných udajů 200 kroků) od jeskyně Narození Spasitelova a kostela Marie Panny v Betlemě, na východ, jsou pod zemí vytesány tři jeskyně, z nichž v prostřední slouží se někdy mše sv. na památku zázraku, který se v ní udál. Jeskyně ta nazývá se obyčejně slují, jeskyní Panny nebo také kostelem svatého Mikuláše. Jedna z bull papeže Řehoře XI. († 1378) činí zmínku o kapli svatého Mikuláše u Betlema a dovoluje františkánům, aby si tam vystavěli klášter se zvonicí a hřbitovem." Ve starém latinském rukopise, popisujícím města a vesnice Svaté Země, čteme: „... item kostel sv. Mikuláše, a v něm

Dokončiv tyto přípravy, došel pro svatou Pannu, Ježíška a matku Annu a uvedl je do vyzdobené jeskyně Jesliček, kde se už shromáždili Eliud, služka a tři staří pastýři. Ach, jak dojemná byla radost všech, když svatá Panna přinesla Ježíška do jeskyně. Se stropu a po stěnách jeskyně visel věnec vedle věnce. Ve středu jeskyně stál stůl a na něm připraven oběd. Několik nejkrásnějších koberců svatých Tří Králů bylo rozprostřeno po stole, po zemi a zavěšeno po stěnách a na stole se tyčila pyramida z listoví a květů až do otvoru ve stropě, a na jejím samém konci seděla na větvičce holubička, která, myslím, také byla dělaná. Jeskyně, jak jsem viděla, byla všecka zaplavena světlem četných lampiček. Kolébku s Ježíškem, jehož posadili, postavili na stoličku, Maria a Josef ověnčeni květinami stáli obapol něho a pili z jednoho poháru. Mimo příbuzné byli tam staří pastýři; zpívali žalmy a pak zasedli ke skrovné, radostné hostině. Viděla jsem zjeviti se v jeskyni Kůry Andělské a jiné nebeské Mocnosti. Všichni byli hluboce dojati a pohnuti.

Po této slavnosti odebrala se svatá Panna s Ježíškem a matkou Annou zase do pohřební jeskyně Maražiny.

---

jeskyně, ve které podle pověsti se ukryla přesvatá Panna s Ježíškem." — Sděliv obyčejnou pověst o této jeskyni, praví Quaresmius dále, že hlína v jeskyni jest od přírody červena, ale je-li na prášek utlučena, vyprána a na slunci usušena, že zbělí jako sníh, a nasype-li se do vody, že jest úplně jako mléko. Hlína takto upravená nazývá se mlékem Marie Panny, a že ženy, nemohou-li kojiti nebo trpí-li jinou nemocí, přilévají si tohoto „mléka" do jiného nápoje a pijí je s velmi dobrým účinkem. Dokonce i turecké a arabské ženy si berou k témuž účelu z jeskyně syrové hlíny v takovém množství, že tato jeskyně, která před časem byla nerozdělena, jest nyní rozšířena ve tři jeskyně. Relikvie, zvané Lac B. Virginis, které na přečetných poutních místech jedni uctívají a jiní tupí, nejsou tedy ničím jiným

XII.

Sv. Rodina se chystá k odchodu.

Od pátku, dne 28., do neděle, dne 30. prosince.

V posledních dnech a také dnes jsem viděla svatého Josefa konati rozličné přípravy, které směřovaly k brzkému odchodu svaté Rodiny z Betlema. Den co den se zbavoval Josef kus po kuse svého domácího nářadí. Rozdává pastýřům všecky lehké pletené stěny a zástěny a jiné kusy zařízení, které zpříjemňovaly pobyt v jeskyni, a pastýři si všecko odnášejí.

Dnes odpoledne bylo zase u jeskyně Jesličěk mnoho lidí, kteří se brali do Betlema na sabbath, ale nalezše ji neobydlenou, šli hned zase dále. Po sabbathu odcestuje Anna zase do Nazareta; ještě dnes celý den skládají a zabalují. Na obou soumarech vezme s sebou mnoho z toho, co darovali svatí Tři Králové, zvláště koberce, pokrývky a látky. Dnes večer slavili sabbath v jeskyni Maražíně.

V sobotu dne 29. prosince slaví ještě sabbath; v okolí jest klidno. Po sabbathu bylo však připravováno všecko na odchod Annin a Eliudův a jejich služky do Nazareta.

---

než hlínou z oné jeskyně u Betlema, o níž mluví ctih. sestra. — Quaresmius poukazuje na zázrak, který Baronius v r. 1580 vypravuje o ostrově Maltě, že totiž od té doby, co sv. Pavel odhodil z ruky zmiji (Skutk. Apošt. 29), na tomto ostrově není už jedovatých hadů a zvířat, ano, že i hlína z Malty jest kaziједem, a praví pak: „Jestliže této hlíně byla dána taková milost pro sv. Pavla, proč bychom nevěřili, že pro panenskou Bohorodičku Bůh propůjčil podobné, ano i větší síly hlíně této jeskyně, která byla přec posvěcena přítomností Ježíšovou a jeho matky a jejím posvátným mlékem.“ — Castro v Životopise Marie Panny a Grotanus v Životopise svatého Josefa uvádějí tutéž tradici z kteréhosi starého spisu armenského.

Už jednou a dnes v noci po druhé jsem viděla svatou Pannu, jak v temnu nočním nese Ježíška z pohřební jeskyně Maražiny do jeskyně Jesličeck. Tam ho položila na koberec na místo, kde se narodil, a klečela před ním na modlitbách. Při tom byla jeskyně všecka zaplavena nebeským světlem jako v hodinu narození Spasitelova. Myslím, že matička Boží to jistě také viděla.

V neděli, dne 30. prosince, velmi záhy z rána, viděla jsem, že matka Anna se svým mužem a čeledí, rozloučivši se velmi dojemně se svatou Rodinou a třemi starými pastýři, vydala se na cestu do Nazareta; služka Annina šla také s nimi, a zase jsem se divila jejímu roztodivnému čepci, který se zdál skoro jako hnízdo kukaček. Tak totiž nazývají u nás selské děti špičaté čepice, které si ze sítí uplétají ke hrám. — Domnívala jsem se nějakou dobu, že muž matky Anny a její služka, kteří se navrátili s oběma osly do Betlema, jsou manželé, kteří mají hospodu za Jerusalemem, a to bezpochyby proto, že jsem je viděla v této hospodě nocovati a s domácími lidmi se stýkati. — Všecko, co darovali svatí Tři Králové a čeho nepotřebovala svatá Rodina, odvezli lidé svaté Anny na soumarech, a když nakládali, nemálo jsem se podivila, že vzali s sebou také balíček, který byl přece můj, cítila jsem, že byl v některém tlumoku, a jen jsem nechápala, jak se to stalo, že matka Anna mi odnáší můj majetek.

Tento pocit ctihodné sestry, jako by matka Anna odnášela s sebou z Betlema něco, co bylo vypravovatelčino, osvětlí následující události.

Brzy po té, co A. K. Emmerichová se nemálo podivila, že svatá Anna odnáší s sebou z Betlema něco, co jest její, vypravovatelčino, rozpředl se mezi ctihodnou sestrou, jíž se dostalo milostí velmi jasného patření, a písařem tento rozhovor:

Sestra Emmerichová: Svatá Anna vydavší se na cestu, vzala s sebou mnoho darů, ale zvláště lá-

tek, které tam zanechali svatí Tří Králové; lecčehos z toho bylo používáno v první církvi, a kousky látek se uchovaly až po naše doby. Kousíček koberce, kterým byl pokryt stoleček s dary svatých Tří Králů, a také útržek jednoho jejich pláště mám mezi svými relikviemi[1]).

Poněvadž část těchto relikvií byla uschována ve skříncе vedle postele nemocné sestry, část pak v příbytku písařovu, tázal se jí písař: „Jest ten kousek látky zde na blízku?" Emmerichová: „Nikoliv, ale tam v domě." Písař: „V mém bytě?" Emmerichová: Nikoliv, ale v bytě toho muže... toho Poutníka (tak nazývala obyčejně písaře)... jest v jednom malém klubíčku, ten útržek z pláště jest nažloutlý. — Ale nebudete mi věřiti, a přec jest to pravda, a vidím to před samými očima. Blízký příbuzný poutníkův jistě tomu nikdy neuvěří, rád by

[1]) K tomuto jejímu výrazu „mé relikvie" připomínáme: Mnoho omilostněných údů katolické Církve, za všech dob mělo dar, že kosti světců a vůbec vše, co jest požehnáno a posvěceno, působilo na ně blahodárně. Ale nikdy asi žádný člověk neměl tohoto daru v takovém rozsahu a tak trvale a nepřetržitě, jako ctih. A. K. Emmerichová. Netoliko Nejsvětější Svátost Oltářní, nýbrž vůbec všecko, co Církev svatá svátostmi nebo svátostninami posvěcuje a žehná, zvláště pak kosti světců a všecko vůbec, co Církev zahrnuje v pojem relikvie, to vše viděla světlem a zabarvením světla podstatně se lišící od jiných předmětů, třeba složením svým úplně stejných. Vidouc kosti světců nebo látky, které byly z jejich šatů, byla s to, aby jmenovala toho světce, od kterého relikvie ta byla, ano nezřídka vypravovala i jeho život do nejmenších podrobností, o čemž jejím přátelům podávala denní zkušenost tak všestranných a tak přesvědčujících důkazů, že jeden z přátel jejích nazval ji ne neprávem sacrometrem. Písatel těchto řádků zamýšlí v obšírném životopise ctihodné sestry uvésti znamenitý počet těchto zkušeností. Proč duchovní vrchnost Anny Kateřiny Emmerichové, pokud nám známo, si tohoto zvláštního daru jasnozření nepovšimla a neopatřila si všech důkazů o tom-

všecko zničil, co poutník napíše, ale jeho svak A., který mě navštěvuje, ten má srdce jako snědý král Sair, jest tak milý, tak přítulný, tak věrný, jest to pravá křesťanská duše, ach, kdyby tento muž byl v Církvi, měl by nebe na zemi."

Když písař z relikvií, které schoval u sebe, přinesl jí ty, na které by se hodilo označení „klubíčko", otevřela ihned jedno z těch klubíček, i poznala, že dva útržky, které z něho vyňala, jeden ze žluté vlny a druhý z temnočerveného hedvábí, jsou relikvie ze šatů svatých Tří Králů, ale nepodala ještě určitějšího vysvětlení.

Po nějaké chvíli řekla:

„Mám asi ještě jinou relikvii z obleku svatých Tří Králů. Měli několikery pláště, jeden silný tlustý do nepohody, jeden žlutý a jeden lehký červený z jemné vlny. Když kráčeli, tyto pláště poletovaly větrem.

---

to zjevu, pro duchovní život tak závažném, nevíme sice, ale jsme pevně přesvědčeni, že tento její dar zasluhuje většího podivu a větší pozornosti než všecky ostatní milosti, kterých se jí dostalo. — Aby vyzkoušeli tento její dar rozeznávání relikvií a jiných posvěcených předmětů, opatřili milé sestře její přátelé a zvláště písař celou spoustu takových předmětů; poněvadž totiž jednak bylo zrušeno v naší době takové množství kostelů a klášterů, dílem pak že hlubší smysl našich předků pro svaté a pro všecko to, co neporušené podání nám jako svaté nebo úctyhodné dochovalo, většinou pousnul, ano bohužel namnoze i zcela odumřel, byly poklady, nad kterými se druhdy klenuly snad chrámy, zneuctěny způsobem, který nejen zarmoutí každého křesťana, ale přímo hrůzou uchvátí každého, kdo má jen poněkud hlubší poznání o těchto věcech, neboť byly za babku rozprodány soukromníkům, ano i do vetešnických krámků. O mnohých z těchto posvátných kostí sama naznačila, kde jsou, i byly jí opatřeny. Ale dvou značných nádob, plničkých relikvií z dřevních dob, které byly nalezeny ve starém rozbořeném chrámě, dostalo se jí dobrotivostí vldp. rektora Overberga, jenž byl jejím mimořádným zpovědníkem.

Ale za slavnostních obřadů měli na sobě pláště z nebarveného hedvábí, které se leskly, měly lemy vyšívané zlatem a dlouhé vlečky, které jim nosili panoši. Myslím, že mám někde útržek z takového pláště, neboť to bylo příčinou, že už dříve, a také zase dnešní noci jsem viděla v obrazech v zemi svatých Tří Králů pěstovati hedvábnictví a tkáti látky, na což si ještě vzpomínám. V jedné zemi na východě, mezi zemí Theokenovou a zemí Sairovou, rostly stromy hemžící se červy, a kolem každého stromu byl vykopán malý příkop na vodu, aby se červi nerozlézali; někde jsem viděla pod stromy nastlané listí, na stromech pak jsem viděla rozvěšené skříňky, a vidouc, že lidé vybírají z nich něco kulatého a delšího než prst, myslila jsem s počátku, že jsou to podivná ptačí vajíčka, brzy však jsem poznala, že jsou to zámotky těch červů, které si napředli; viděla jsem totiž, že lidé z toho odmotávali nit tenounkou jako pavučinka, a že si upevňovali na prsa hrst takových obalů a že z nich předli tenounkou nit a že ji navíjeli na něco, co drželi v ruce. Viděla jsem také, jak tkalcovali mezi stromy; tkalcovský stav byl velmi bílý a zcela prostý, a látka, kterou tkali, byla jistě tak široká, jako moje prostěradlo." (Tu popsala velmi prostý stav tkalcovský, ale nemajíc kdy, tak neúplně, že nelze jejího popisu uvésti.)

Po několika dnech řekla:

Můj lékař se mne často vyptával na kousek velmi podivně tkaného hedvábí. V poslední době jsem viděla také takové hedvábí ve své komůrce, ale teď nevím, kam se podělo. Ale rozpomenula jsem se na to a poznala jsem, že mi ta relikvie byla podnětem, že jsem viděla v obraze ženy tkající hedvábí, bylo to jestě dále na východ za zeměmi svatých Tří Králů, v krajině, kde také byl svatý Tomáš. Vypravovala jsem to chybně, není to z obleků svatých Tří Králů, ať to poutník škrtne. Dali mi to z nerozumu, aby mě zkoušeli, nestarajíce se, čím jest moje duše zaujata, tak snadno pak leccos zaměním a to mě

rmoutí. — Ale zase jsem viděla relikvie šatů, a teď vím, kde jsou. Před několika lety jsem dala švagrové, která bydlí ve Flamsku, před jejím posledním porodem balíček pevně sešitý jako knoflík. Prosila mě o něco svatého na posilu; i dala jsem jí to klubíčko, které, jak jsem viděla, zářilo, a kdysi bylo ve styku s Matkou Boží. Nevzpomínám si teď, zda jsem tehda ve vidění zřela všecko, co obsahovalo, ale zbožné té ženě přinesla ta relikvie hojné útěchy. Dnes v noci jsem viděla to klubíčko opětně, má je ještě švagrová, jest pevně zašito. Jest v něm tmavočervený kousek koberce a dva kousíčky tenké tkaniny jako flór barvy surového hedvábí, a hadříček asi zeleného kartounu, pak třístička dřeva a několik drobných úlomků bílého kamene. — Vzkázala jsem švagrové, aby mi to přinesla.

Po několika dnech ji navštívila švagrová a přinesla jí balíček. Písař doma rozpáral a rozbalil opatrně kuličku as velikosti ořechu, oddělil zkroucené v něm zbytky látek, navlhčil je a v knize je narovnal. Obsahovala toto: kousíček, asi dva čtverečních palce, tlusté, zpukřelé vlněné látky, která byla rudohnědá, drobně květovaná, a na několika místech přecházela do rudofialova; dva proužky řídké, lehké, mušelínové tkaniny, na prst zdélí a tolikéž zšíří, barvy surového hedvábí, dále třístičku dřeva a několik úlomků kamene. Zabaliv ty hadříčky do papírků, podržel je ctihodné sestře večer před očima. Nebylo možno, aby věděla, co to jest; i řekla zprvu: „Co s těmi psaníčky?“ A hned po té, berouc balíček po balíčku do ruky a neotvírajíc jich, pravila:

„To dobře uschovej a neztrať z toho ani nitky; ten kousek tlusté látky, která jest teď nahnědlá, ale kdysi byla celá rudá, jest z koberce tak velikého jako moje jizba, služebnicí svatých tří Králů rozprostřeli jej v jeskyni Jesliček, a Maria seděla na něm s Ježíškem, když jí králové okuřovali. Měla jej potom stále v jeskyni, a také na oslu, když se ubírala do Jerusalema k očišťování. Lehká florová tkanina jest

z krátkého pláštíku ze tří nesešitých kusů, které přišity na jakýsi límec po zádech a po ramenou volně splývaly a poletovaly; sv. Tři Králové jej měli na sobě jako štolu nějakou za obřadů. Byl lemován třásněmi a třepením. — Tříska dřeva a kaménky byly v novější době přineseny ze Zaslíbené země."

Ve svých nepřetržitých viděních učitelského života Ježíše Krista dospěla v těchto dnech ke dni 27. ledna poslední čtvrtiny roku jeho života. Viděla Pána na cestě do Bethanie v hospodě u Bethorona se sedmnácti učedníky: „Poučoval je o jejich povolání. Slavil s nimi sabbath a lampa hořela celý den. Mezi učedníky jest však jeden, který nedávno přišel k němu ze Sicharu. Viděla jsem ho tak zřetelně, jistě že mám mezi svými relíkviemi něco z jeho kostí, bílou, tenounkou střepinku, jeho jméno zní jako Silan nebo Vilan, tato písmena jsou v jeho jménu." Posléze řekla: „Silvanus".

Po nějaké chvíli řekla:

„Zase jsem viděla ty zbytečky látek po svatých Třech Králích, které mám. Jest tu ještě někde klubíčko, ve kterém kromě jiných relikvií jest kousek jednoho z plášťů Mensorových, kousíček červeného hedvábného koberce, který byl za starých dob u Svatého Hrobu, a kousíček z bílé a červené štoly kterého-si světce. V tom klubíčku vidím také úlomek kosti učedníka Silvana."

Několik vteřin byla jako duchem nepřítomna, načež řekla:

„Vidím teď, kde jest ten baliček, před půldruhým rokem dala jsem jej jedné zdejší ženě, aby si jej zavěsila na krk, ještě jej nosí. Poprosím ji, aby mi jej vrátila. Dala jsem jí jej, aby jej nosila na útěchu, když mě uvěznili; jevila tehdy tolik účastenství v mém soužení. Nevěděla jsem tehdy, co všecko v něm jest, jen jsem viděla, že zářil, a že tedy v něm bylo něco svatého, co bylo ve styku s Matkou Boží. Teď, když jsem viděla všecky podrobnosti o svatých Třech Králích, poznala jsem mezi relíkviemi, které

tu jsou na blízku, všecky ty, které byly v nějakém vztahu k nim, a tedy také tyto útržky látek. Ale pro tolik věcí jsem vždy zase zapomněla, kde to vše jest rozházeno."

Když po několika dnech balíček jí byl vrácen, dala jej, jsouc nemocna, písaři, aby jej otevřel. Písař otevřel starý, před dávnou dobou pevně zašitý balíček v síťce, a nalezl v něm tyto pevně sbalené předměty:

1. Úzký proužek (jako stočený lem) nebarvené tkaniny z nejjemnější zvířecí vlny, kterou písař, pokoušeje se ji rozbaliti, shledal velmi řídkou a křehkou.

2. Dva kousky bavlněné látky, žluté, řídce tkané, ale přec dosti silné, asi prst zdélí a půl prstu zšíří.

3. Čtvereční palec hedvábné látky vzorkované, barvy tmavočervené.

4. Čtvrt čtverečního palce hedvábné látky z ornátu, žluté a bílé.

5. Vzoreček zelené a hnědé látky hedvábné.

6. Mezi všemi těmi útržky smačkaný papír, ve kterém byl kamínek velikosti hrachu.

Písař zabalil každý tento hadřík zvlášť do papíru, kromě kaménku uvedeného pod čís. 6., který nechal ve starém papíru. Když pak přicházel k nemocné sestře, zdálo se mu, že není ve stavu jasnozření, bděla, kašlala a naříkala na prudké bolesti, ale hned řekla:

„Jaká to tu máš psaníčka, vždyť září, jaké to máme poklady, mají větší cenu než království." —Pak, jako by je zkoumala, brala do ruky balíčky po sobě, jež byly zavřeny a jichž obsahu přece neznala, mlčela několik vteřin, jako by vnitřním zrakem je prohlížela, pak vracela balíček po balíčku a řekla o jejich obsahu, ani při jednom se nezmýlivši, neboť písař se přesvědčil, otevřev ihned každý balíček, z nichž jeden byl jako druhý, toto:

1. Toto jest z kaftanu Mensorova, jest to velmi jemná vlna. Kaftan měl jen otvory pro ruce, rukávů neměl. S ramen až po lokty visel pruh látky, po-

dobný rozstřiženému polovičnímu rukávci. — Potom popsala podrobně tvar, látku a barvu relikvie.

2. Toto jest z pláště, který také svatí Tři Králové zanechali (v jeskyni Jesliček). — Zase popsala, jaká relikvie jest.

3. Toto jest útržek z tlustého červeného hedvábného koberce, který byl rozestřen na zemi ve Svatém Hrobě za dob, kdy křesťané ještě měli v držení Jerusalem. Když Turci dobyli Jerusalema, byl ještě zcela jako nový, a když rytíři o všecko se dělili, byl rozstříhán, a každému se dostalo po kousku na památku.

4. Toto jest ze štoly velmi svatého kněze, Alexia jménem, byl tuším kapucín. Stále se modlil u Svatého Hrobu. Turci ho velmi týrali. Zavedli koně do kostela a posadili mu starou Turkyni před Svatý Hrob, kde se modlil. Nedal se vyrušiti. Posléze ho tam modlícího se zazdili, a stařena podávala mu otvorem vody a chleba. — To si ještě pamatuji z těch mnohých věcí, které jsem viděla, když jsem nedávno viděla baliček a to, co obsahuje, nevědouc dobře, kde se nalézal.

5. Toto není nic svatého a přec úctyhodné, jest to utrženo se sedadel a lavic, na kterých sedali knížata a rytíři v kostele Svatého Hrobu. Také o to se rozdělili.

6. V tomto zde jest kamínek z kaple nad Svatým Hrobem, a jest tu také úlomeček kosti z učedníka Silvana ze Sicharu.

Když písař řekl, že v balíčku není úlomku kosti, odpověděla: „Jděte a hledejte". – Písař odešel ihned do síňky ke světlu, rozbalil smačkaný papír velmi opatrně a nalezl v jednom záhybu bílý tenounký úlomeček kosti, ztloušťí nehtu, nepravidelné podoby a velikosti půlkrejcaru stříbra. Právě takový, jak popsala. Poznala jej ihned.

To vše se dálo večer v její temné komůrce, světlo hořelo v síňce.

OČIŠŤOVÁNÍ PŘESVATÉ PANNY V CHRÁMĚ

I.

Ježíšek ve chrámě obětován.

Když pak se naplňovali dnové, aby svatá Panna svého Prvorozence podle zákona v chrámě obětovala a vykoupila, svatá Rodina připravovala vše, aby se odebrala nejprve do chrámu a pak do otčiny, do Nazareta.

Už v neděli večer, dne 30. prosince, dostali pastýři vše, co lidé matky Anny ještě byli zanechali. Jeskyně Jesliček, sluj vedle ní a také pohřební jeskyně Maražina byly teď úplně vyklízeny a také zameteny. Josef je zůstavil úplně čisté.

V noci pak s neděle na pondělí jsem viděla zase Josefa a Marii s děťátkem, jak šli do jeskyně Jesliček a loučili se s posvátným místem. Rozprostřeli nejprve koberec svatých Tří Králů na místo, kde se Ježíš narodil, položili naň děťátko a modlili se tam, a na konec položili Ježíška na místo, kde byl obřezán, a také tam se modlili na kolenou.

V pondělí dne 31. prosince na úsvitě jsem viděla svatou Pannu, jak sedala na osla, kterého staří pastýři už na cestu osedlali a před jeskyni zavedli. Josef jí podržel děťátko, až se pohodlně usadila, a pak jí je položil na klín. Seděla napříč v sedle poodvrácena od hlavy soumara a nohama poněkud skrčenýma se opírajíc o stupátko. Držela dítě na klíně, zavinuté do širokého závoje, a hleděla na ně blaženě. Měli s sebou na oslu jen několik pokrývek a uzlíčků. Maria seděla mezi nimi.

Pastýři se s nimi dojemně rozloučili a vyprovo-

dili je na cestu. Nebrali se cestou, kterou přišli, ale mezi pahorkem Jesliček a pohřební jeskyní Maražínou obešli Betlem východně. Nikdo jich nezpozoroval.

31. ledna.

Dnes za dne jsem viděla, že svatá Rodina na kratičké cestě z Betlema do Jerusalema velmi zvolna postupovala, často se asi zastavovali. V poledne jsem je viděla odpočívati na lavičkách, postavených kolem studně, nad kterou byla zroubena střecha. Viděla jsem, že několik žen přišlo k svaté Panně. Přinesly jí džbánečky balšámu a chlebíčky.

Dary, které bude svatá Panna obětovati v chrámě, byly připraveny v koši pověšeném na oslu. Koš měl tři oddělení, z nichž dvě byla uvnitř něčím potažena. Bylo v nich ovoce. Třetí oddělení bylo uzavřeno nezakrytým mřížkováním, kterým bylo viděti dvé holoubátek.

K večeru jsem je viděla, ani se na noc uchýlili do chaloupky vedle rozsáhlejší hospody asi čtvrt hodinky za městem Jerusalemem; v chaloupce hospodařili stařičtí bezdětní manželé, kteří je uvítali neobyčejně laskavě. — Teď už také vím, proč jsem včera lidi svaté Anny pokládala za manžele z hospody jerusalemské. Viděla jsem totiž, že cestou k domovu se také stavěli u těchto hodných staroušků, a bezpochyby že tam také zamluvili nocleh svaté Panně. Manželé byli z řádu Esenův a příbuzní Jany Chusovy. Muž se zabýval zahradnictvím, ostříhával živé ploty a měl jakési zaměstnání na cestě.

1. února.

Dnes po celý den jsem viděla svatou Rodinu v chaloupce stařičkých manželů za Jerusalemem. Svatá Panna meškala většinou v komůrce samotna s Ježíškem, který ležel na koberci na nízkém výstupku zdi. Ustavičně se modlila, a jak se zdálo, připravovala se na oběť. Když jsem tak na ni hleděla, dostá-

valo se mi vnitřních poučení, jak se připravovati na svaté přijímání. — Viděla jsem v její komůrce zjeviti se zástupy svatých andělů, kteří se klaněli Ježíškovi. Nevím, viděla-li také svatá Panna tyto Anděly, než domnívám se, že je viděla, neboť zřela jsem ji v hluboké usebranosti. Dobří hostitelé dělali vše, co vyčetli z očí přesvaté Panny, měli patrně tušení o svatosti Ježíškově.

Večer kolem sedmé hodiny jsem měla vidění o stařičkém Simeonovi. Byl to stařeček s bradkou a kost a kůže. Byl prostým knězem, měl ženu a tři odrostlé syny, z nichž nejmladšímu bylo teď už asi dvacet let. Viděla jsem, že Simeon, který bydlel u samého chrámu, ubíral se úzkou tmavou chodbou ve zdech chrámových do malé klenuté kobky, která byla v tlustých zdech chrámových. V této komůrce jsem neviděla nic než otvor, kterým bylo viděti do chrámu. Viděla jsem, jak stařičký Simeon tam klečí na modlitbách a jest u vytržení. Tu vystoupil před ním zjev Anděla, jenž ho napomenul, aby zítra ráno měl pozor na chlapečka, který bude obětován první, neboť ten že jest Mesiáš, po kterém tak dlouho byl toužil. Až ho spatří, že brzy zemře. Viděla jsem to tak krásně, komora byla zalita jasem, a zbožný stařec zářil radostí.

Viděla jsem potom, jak se vrátil do svého obydlí, a oplývaje radostí jak vypravoval ženě, co mu bylo zvěstováno. Když pak žena ulehla ke spánku, viděla jsem Simeona, an se opět dal na modlitby. Nikdy jsem neviděla, že by zbožní Israelité a jejich kněží dělali za modlitby tak přehnané pohyby, jako to dělávají židé dnešní. Ale viděla jsem ovšem, že se bičovali.

Také jsem viděla, že prorokyně Hanna ve své cele u chrámu dlela na modlitbách a měla vidění, které se vztahovalo na obětování Ježíška v chrámě.

Dne 2. února.

Dnes ráno, bylo ještě šero, svatá Rodina, jak jsem

viděla, provázena oběma hostiteli, vyšla z hospody s košíčky obětními a s oslem, na kterém byly naloženy vaky na cestu, a brala se do Jerusalema do chrámu. Vešli do obezděného dvora vedle chrámu. Zatím co Josef a jeho hospodář zaváděli osla pod kůlnu, uvítala velmi přívětivě svatou Pannu s Děťátkem letitá žena a vedla ji dále krytou chodbou do chrámu. Měli s sebou světlo, neboť bylo ještě šero. Až do této chodby vyšel vstříc svaté Panně stařičký kněz Simeon, puzen jsa nedočkavostí. Promluvil s ní několik radostných slov, pak vzal Ježíška a přitiskl ho na srdce, po čemž odspěchal na druhou stranu chrámu. Včerejší zvěst Andělova v něm vznítila takovou touhu spatřiti dítě Zaslíbení, po kterém byl tak dlouho vzdychal, že už tam vyčkával příchodu žen. Měl na sobě dlouhý oděv, jako kněží, nekonají-li bohoslužby. Už častěji jsem ho viděla ve chrámě a vždycky stařičkým knězem bez vyššího postavení. Vyznamenával se jen velikou zbožností, prostotou a osvícením.

Svatou Pannu uvedla její průvodkyně až do nádvoří chrámových, kde se konaly obřady obětování, a tam ji uvítaly Hanna a Noemi, její bývalé učitelky, jež obě bydlely na této straně chrámu. Simeon, který zas ji vyšel vstříc z chrámu, uvedl teď svatou Pannu, jež držela Děťátko v náručí, na místo, kde se vykupovali prvorozenci, a za ní kráčela Noemi a Hanna, které odevzdal Josef koš s obětními dary. Holubice byly ve spodním oddělení koše a nad ním bylo oddělení s ovocem. Josef vešel jinými dveřmi na místo vyhrazené mužům.

V chrámě asi věděli, že přišlo několik žen obětovati, neboť všecko bylo připraveno. Nádvoří, na kterém se obřad konal, bylo tak veliké jako farní kostel zde v Dülmenu. Kolkolem po stěnách hořelo množství lamp, sestavených do pyramid. Plaménky hoří na zlatém kotoučku, připevněném na konci ohnuté trubičky, který se blyští skoro tak jasně jak světélko. U kotoučku visí na kolínku zhasínátko,

kterým, přiklopí-li se trubička, shasne se světlo bez zápachu a které se zase shodí, když se rozžíhá.

Před jakýsi oltář, na jehož úhlech vystupovaly jako rohy, přineslo několik kněží podlouhlou čtverhrannou truhlici; když pak vyrazili dvířka a je rozložili a na ně jako na nějaký podstavec položili velikou desku, byl z truhly najednou dost prostorný stůl. Desku pokryli červenou a potom bílou průhlednou pokrývkou, která na všech stranách visela až na zem. Do každého rohu tohoto stolu postavili po svícnu s několika rozžatými lampičkami, ve středu stolu mezi dvěma oválovými mističkami a dvěma košíčky stála podlouhlá kolébka. Všecky tyto věci vyňali z příhrad truhlice, jakož i kněžská roucha, která položili na druhý, nepřenosný oltář. Obětní stůl byl postaven za mříž. Po obou stranách tohoto chrámového nádvoří zdvíhaly se stupňovitě lavice, ve kterých stáli kněží a modlili se.

Tu přistoupil Simeon k svaté Panně, jež držela v náručí Ježíška zavinutého do azurové plénky, a vedl ji mříží k obětnímu stolu, kde položila dítě do kolébky, a od té chvíle viděla jsem chrámem se rozlévati nevýslovné světlo. Viděla jsem, že Bůh byl v tomto světle, i viděla jsem nad děťátkem nebesa otevřena až k trůnu Nejsvětější Trojice. — Poté uvedl Simeon svatou Pannu zase do zamřížovaného oddělení žen. Maria měla na sobě šaty jasně modrého nádechu, bělavý závoj a dlouhý žlutavý plášť, který jí sahal až po paty.

Poté přistoupil Simeon k nepřenosnému oltáři, na kterém byla rozložena kněžská roucha, a on a tři jiní kněží oblékli se vzájemně k slavnostnímu úkonu. Na ramena si zavěsili jakési štítky a na hlavu si posadili rozpoltěné čepice. Jeden se postavil před obětní stůl, druhý za stůl, dva pak po jeho užších stranách a modlili se nad dítětem.

Teď přistoupila Hanna k Marii a podala jí koš s obětními dary — byly to vlastně dva nad sebou ležící košíčky, v nichž byly ovoce a holubice — a

vedla ji až ke mříži, kdež se zastavíly. Simeon, jenž stál před stolem, otevřel mříž a vedl Marii před stůl a postavil naň její obět. Do jednoho z oválových talířků vložil ovoce, do druhého peníze, holubice zůstaly v koši.[1])

Simeon s Marií stál před oltářním stolem, a kněz, jenž stál za stolem, vzal teď z kolébky Ježíška na ruce, zdvihl ho nejprve vzhůru a pak na různé strany chrámu a dlouho se modlil. Potom podal Dítě Simeonovi, který je položil na ruce Marii a modlil se nad matkou i dítětem ze svitku, který visel před ním na podstavci.

Potom doprovodil Simeon svatou Pannu zase za zábradlí, kde ji očekávala Hanna, jež ji dovedla zas na zamřížované stanoviště žen, kdež se zatím shromáždilo asi dvacet matek se svými prvorozenci k obětí. Josef a jiní muži stáli dále za nimi v nádvoří mužů.

Teď začali kněží nahoře u nepřenosného oltáře bohoslužbu s kadidlem a modlitbami, a ti, kteří stáli v lavicích, modlili se, kývajíce hlavami a celým tělem, ale ne tak vášnivě, jako Židé za našich dob. Po těchto slavnostech přišel Simeon na místo, kde stála Maria, přijal od ní Ježíška na ruce, a jsa všecek zachvácen radostným vytržením, mluvil o něm dlouho a hlasitě. Velebil Boha, že splnil přislíbení a mezi jiným pravil: „Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého podle slova svého v pokoji; neboť viděly oči mé Spásu tvou, kterou jsi připravil před

[1]) Když roku 1823 zřela třetí rok veřejného života Ježíšova, vypravovala o pobytu Kristovu v Hebroně, asi 10 dní po smrti Jana Křtitele, kde Ježíš v pátek dne 29. měsíce Thebet (17. ledna) vykládal sváteční čtení II. Mojž. kap. 10 až kap. 13 v. 17 o egyptské tmě... a o vykoupení prvorozenstva, tato řeč Kristova byla jí podnětem, že znovu zřela celý průběh obětování Kristova v chrámě a vypravovala, co tuto uvedeme a čeho teď zapomněla: „Svatá Panna obětovala Ježíška až třiačtyřicátého dne po jeho narození. Pro nějaký svátek meškala po tři dni v hos-

očima všech národů, Světlo k osvícení pohanův a k slávě lidu svého Israelského." Ale Josef po obětování přistoupil blíže a s velkou uctivostí naslouchal s Marií nadšeným slovům Simeonovým, který jim oběma požehnal a řekl k Marii: „Aj tento jest ustanoven k pádu a k povstání mnohých v Israeli, a na znamení, jemuž budou odpírati; a tvou vlastní duši pronikne meč, aby se zjevila smýšlení srdcí mnohých."

Když Simeon dopověděl svou řeč, byla také Hanna naplněna Duchem, mluvila dlouho a hlasitě o Ježíškovi a blahoslavila jeho matku.

Všichni, kdo stáli kolem, naslouchali dojatí, jak jsem viděla, všem těm řečem, ale obřady nebyly jimi nikterak přerušeny, ano zdálo se, že i kněží něco z nich slyšeli. Bylo to, jako by taková hlasitá, Bohem nadšená modlitba nebyla nikterak nezvyklou, jako by se taková prorokování stávala častěji, ano, jako by se bez nich ani neobešli. Ale přece jsem viděla, že všichni přítomní jsou velmi pohnuti. Každý prokazoval dítěti a matce velikou úctu. Ale Maria také zářila jako nebeská růžička.

Veřejně přinesla svatá Rodina oběť nejchudších, tajně však odevzdal Josef stařičkému Simeonovi a Hanně mnoho žlutých trojhranných kousků, abyjimi podarovali zvláště chudé panny, kterým se dostávalo vychování v chrámě, kterým však nebylo lze výlohy zaplatiti.

Poté jsem viděla, jak Hanna a Noemi zase vyprovodily svatou Pannu s Děťátkem do dvora, odkud

---

podě těch hodných lidiček před branou Betlemskou. Kromě obyčejné oběti holoubátek obětovala ještě z darů svatých Tří Králů pět trojhranných zlatých plíšků a darovala chrámu několik kusů jemné látky na vyšívání. — Dříve než odešel z Betlema, Josef prodal svému strýci mladou oslici, kterou mu dal do zástavy dne 30. listopadu. Stále hádám, že oslice, na které vjel Ježíš do Jerusalema na neděli Květnou, pochází od tohoto zvířete.

i byly přivedly, a tam se s ní rozloučily. Josef už tam čekal s oběma manžely z hospody, přivedl tam osla, na kterého sedla Maria s dítětem; a tak hned z chrámu dali se ulicemi jerusalemskými na cestu do Nazareta.

Obětování ostatních dnes přítomných prvorozenců jsem neviděla, než cítím, že se všem dostalo zvláštních milostí a že mnozí z nich zemřeli s nevinátky.

Obřady obětní se skončily dnes ráno kolem deváté hodiny, v kterézto době jsem viděla odcestovati svatou Rodinu. Toho dne došli ještě až do Bethorona a přenocovali v témž domě, ve kterém byla poslední hospoda svaté Panny, když před třinácti lety ji vedli do chrámu. Hospodář zdál se mi býti učitelem. Tam čekali na svatou Rodinu lidé poslaní od svaté Anny, aby ji doprovodili. Jejich cesta do Nazareta brala se směrem mnohem přímějším než cesta z Nazareta do Betlema, kdy, vyhýbajíce se všem městům a vesnicím, hledali noclehu jen po samotách.

Mladou oslici, která je vedla cestou do Betlema, zanechal Josef zástavou u svého příbuzného, neboť stále ještě zamýšlel vrátiti se do Betlema a sroubiti si chaloupku v Údolí pastýřů. Mluvil také o tom s pastýři a řekl jim, že odvede Marii na časek k její matce, aby se řádně zotavila po tom nepohodlí, které měla v jeskyni, a proto také všelicos zanechal u pastýřů.

Josef měl zvláštní peníze, které mu, tuším, darovali svatí Tři Králové. Na spodní straně svého oděvu měl jakousi kapsu, ve které měl jistý počet tenkých, lesklých, žlutých plíšků, do sloupku složených. Podobaly se poněkud velikonočním lístkům se zakulacenými rohy. Bylo na nich něco vyryto. — Stříbrňáky Jidášovy byly tlustší, jazykovité; celé byly zaokrouhleny na obou koncích, půlstříbrňáky na jednom.

Těchto dní, jak jsem viděla, sešli se svatí Tři Krá-

lové všichni za kterousi řekou. Odpočívali celý den a slavili svátek. V té dědině stál jeden veliký dům a několik chaloupek. Vracejíce se do vlasti, svatí Tři Králové berou se takovým směrem, že po jedné straně mají cestu kterou přišli do Betlema, a po druhé straně cestu, kterou se vracel Ježíš koncem třetího roku svého učitelského života z Egypta. S počátku cestovali pochody velmi rychlými, ale od dědiny, ve které teď odpočívali, brali se mnohem pomaleji, než jak přišli tam. Vždycky jsem viděla, jako by zářící jinoch se ubíral před jejich karavanou, který někdy také k nim mluvil. Ur(?) mělí po pravici.

II.

Smrt Simeonova.

3. února.

Simeon měl ženu a tři syny, z nichž nejstaršímu bylo teď něco přes čtyřicet let, nejmladšímu asi dvacet. Všichni tři sloužili ve chrámě a v pozdějším věku byli vždycky tajnými přáteli Ježíšovými a jeho učedníků. Všichni také byli učedníky Páně, některý už před Ježíšovou smrtí, některý až po jeho nanebevstoupení. O posledních přesnicích připravil jeden z nich beránka Ježíšovi a jeho apoštolům. Teď však už nevím určitě, nebyli-li všichni tři vnuky Simeonovými. Tito synové Simeonovi velmi prospěli učedníkům Ježíšovým za prvního pronásledování po nanebevstoupení Páně. Simeon byl spřízněn se Serafií, která byla nazvána Veronikou, a skrze jejího otce také se Zachariášem.

Vyřknuv včera proroctví, když byl Ježíš obětován, a navrátiv se domů, Simeon, jak jsem viděla, ihned onemocněl. Ale s velikou radostí hovořil ještě se ženou a syny. Dnes v noci pak jsem viděla, že dnešní den bude jeho dnem posledním. Z mnoha

vidění, které jsem o jeho smrti měla, pamatuji se ještě na toto:

Simeon spočívaje na lůžku, napomínal ženy a děti, mluvil jim s velikou vážností a dojemnou radostí o spáse, které se dostalo Israeli, a o všem, co mu Anděl byl zvěstoval. Viděla jsem pak jeho klidnou smrt a slyšela jsem tlumený nářek jeho rodiny. Pak se shromáždili kolem jeho lůžka četní staří kněží a Židé a modlili se.

Poté jsem viděla, že odnesli jeho tělo do jiné jizby. Tam ho položili na prkno s několika otvory, na kterém ho omývali houbami, držíce nad ním pokrývku, že nikterak nebyl obnažen jejím očím. Voda stékala otvory v prkně do měděné nádoby pod ním. Pak ho pokryly velikými zelenými listy, obložili ho mnoha kytičkami drobných bylinek a zabalili do velikého plátna, ve kterém pak byl omotán dlouhými úvazky jako dítě v peřince. Jeho tělo bylo teď tak rovné a a neohebné, že jsem se skoro domnívala, že jest pevně přivázáno k prknu.

Večer byl Simeon pohřben. Šest mužů držících pochodně neslo ho na prkně, které bylo poněkud seříznuto podle mrtvoly a na jehož všech čtyřech hranách vystupoval kolmo nízký obloukovitý okraj, asi tak, že střed každé hrany byl okraj vyšší a ve čtyřech rozích prkna nižší. Na tomto prkně spočívala mrtvola pouze zahalena, nepřikryta víkem. Nosiči a lidé, kteří šli za mrtvolou, kráčeli rychleji než jak se chodí o našich pohřbech. Hrob byl na pahorku, nepříliš daleko od okrsku chrámového. Hrobka byla zvenčí jako pahrbek, do něhož byly zasazeny šikmo dveře, uvnitř byla zvláštním způsobem vyzděna; byla to práce na způsob té, jenže hrubší, jak svatý Benedikt[1]), jak jsem viděla, upravoval klenby ve svém prvním klášteře.

---

[1]) Ve vidění ze života sv. Benedikta, které měla dne 10. února 1820, viděla také vypravovatelka, jak Benedikt za chlapeckých let byl učitelem veden k tomu, aby v písku v zahradě

Jako v cele přesvaté Panny v chrámě, byly stěny kobky zdobeny kameny rozličných barev, skládanými ve hvězdy a květy. Malá kobka, do níž uprostřed složili mrtvolu, poskytovala jen tolik místa, že se prošlo kolem těla. Byly ještě některé obyčeje pohřební, dávali mrtvému do hrobu rozličné věci, na př. penízky, kaménky, a myslím také pokrmy. Nevím už dobře.

III.

Svatá Rodina v Nazaretě.

Večer, jak jsem viděla, přibyla svatá Rodina do domu Annina, stojícího as půl hodinky od Nazareta směrem k údolí Zabulon. Slavili malou rodinnou slavnost, as takovou, jako když Maria odcházela do chrámu. Nad stolem hořela lampa, Joachima už nebylo na živu, viděla jsem druhého muže Annina hospodářem. Annina nejstarší dcera, Maria Heli, byla tam návštěvou. Složili s osla zavazadla, neboť svatá Rodina zamýšlela prodleti tam delší dobu. Všichni

---

z pestrých kamínků skládal rozličné ornamenty a arabesky podobné poněkud mosaikovým dlažbám antickým. Viděla také, jak později jsa poustevníkem, na stropě své kobky nebo sluje zobrazuje hrubou mosaikou vidění posledního soudu. Viděla také, jak učedníci Benediktovi si osvojili a zdokonalovali tuto malbu. Ale za jednoho vidění, ve kterém zřela, jak celé dějiny řádů do nejmenších podrobností se vyvíjely z bytnosti jejich Zakladatelů, řekla: „V době, kdy benediktini méně dbali ducha a více vnějšnosti, viděla jsem, že jejich kostely byly přeplněny ozdobami a obrazy, a když jsem tak viděla ty přečetné obrazy a okrasy na stropech jejich chrámů, napadlo mi, že takto zdobí své chrámy, poněvadž Benedikt udělal si tehda ten obraz ve své cele; ale jest toho všeho až běda! nedej Pán Bůh, aby ta tíha spadla: to by bylo potlučeno lidí."

se tam velmi radovali z Ježíška, ale jejich radost byla tichá a vnitřní: nikdy jsem vůbec neviděla, že by někdo z nich byl pustil uzdu přílišné vášnivosti. Byli tam také staří kněží. Zasedli ke skrovné večeři, ženy, jako vždy při jídle, také tam jedly od mužů odděleně.

(Po několika dnech:) Svatou Rodinu jsem viděla ještě v domě svaté Anny. Jsou tam také některé ženy, jako nejstarší dcera Annina, Maria Heli s dceruškou Marií Kleofášovou, nějaká žena z městečka Alžbětina a služka, jež posluhovala Marii v Betlemě. Po smrti svého muže, který nebyl hodný, nechtěla se tato služka po druhé provdati a přišla do Jutty k Alžbětě, kde ji poznala svatá Panna, meškajíc návštěvou u Alžběty před narozením Janovým. Odtamtud přišla tato vdova k Anně. — Dnes jsem viděla, že Josef v domě Annině nakládal rozličné věci na dva nebo na tři osly, a jda před nimi, bral se se služkou do Nazareta.

Nepamatuji se už zcela podrobně na vše to, co jsem viděla dnes v domě svaté Anny, a podle všeho cítila jsem se tam jako doma, neboť jsem tam byla vtržena do přímluvné modlitby, které teď snad už ani neporozumím. Než jsem přišla do domu Annina, byla jsem v duchu v domácnosti mladých manželů, kteří živí stařičkou matku a teď jsou oba na smrt nemocni a neuzdraví-li se, stařenka jistě zahyne. Znám tu ubohou rodinu, ale už dávno jsem o ní nic neslyšela. V takové zoufalé tísni vzývám vždycky svatou matku Annu; jsouc tedy dnes v domě Annině, v obraze ovšem, viděla jsem v její zahradě přesto, že jest zima a listí už opadalo, na stromech ještě mnoho hrušek, švestek a jiného ovoce. Když jsem odcházela, bylo mi dovoleno natrhati si toho ovoce, i přinesla jsem těm nemocným manželům hrušek, a oni požívše jich, zase se uzdravili. Poté bylo mi rozděliti toho ovoce ještě duším v očistci, známým i neznámým, a byly jím občerstveny. Patrně znamenají tyto plody milosti, vyprošené svatou Annou. Obávám se však,

že mně zase jsou tyto plody předzvěstí mnoha bolestí a utrpení, to jest mou zkušeností z takových obrazů, ve kterých trhávám ovoce v zahradách světců, neboť dlužno za ně zaplatiti. — Nevím už zcela určitě, proč jsem natrhala ovoce tenkrát v zahradě svaté Anny. Snad jsou tito lidé a ty duše v očistci pod zvláštní ochranou svaté matky Anny, i bylo třeba, aby ovoce milostí bylo nakoupeno v její zahradě, nebo snad proto, že jest zvláštní patronkou všech v největší bídě postavených, jak jsem se vždycky o tom přesvědčila.

Na otázku, jaké počasí vidí v této době roční v Palestině, odpověděla:

Stále to zapomínám říci, poněvadž se mi všecko zdá tak přirozeno, že si stále myslím, že to ví kde kdo. Vídávám mlhy a déšť, někdy také poprašek sněhu, který však zas hned roztaje. Vídávám stromy už bez listí, ale s ovocem. Vídávám do roka několikery žně, tam už žnou, jak vidím, když u nás jest jaro. Teď v zimě vidím lidi, jdou-li někam, zahaleny, mají pláště přehrnuty až přes hlavu.

Dne 6. února.

Dnes odpoledne šla svatá Panna, provázena svou matkou, jež nesla Ježíška, z domu Annina do Nazareta do domu Josefova. Cesta jest velmi příjemná, vedouc mezi pahorky a zahradami, dlouhá tak půl hodinky.

Anna posílá ze svého obydlí do Nazareta Marii a Josefovi jídlo. Ach, jak dojemný jest pohled na svatou Rodinu. Maria jest jako matka a jako nejponíženější děvečka svatého Děťátka a také děvečka svatého Josefa. Josef zase se k ní chová jako nejvěrnější přítel a nejpokornější sluha. Když svatá Panna Ježíška tak obrací a otáčí jako bezmocné dítě, ach, jak jest to dojemné; a když pak vidím, že to dítě jest milosrdný Bůh, který stvořil svět a z lásky k nám se dává tak obracetí a otáčeti — ach, jak hrozno u se mi jeví zatvrzelá, svéhlavá mysl chladných, potutelných, pokryteckých lidí.

IV.

Hromnice.

Obraz církevní slavnosti.

Svátek očišťování Marie Panny či Hromnic byl mi ukázán ve velikém vidění, které jest těžko vysvětliti a ještě tíže vypraviti, co však ještě z toho vím, to jsem přece viděla v obraze zacházeti.

Viděla jsem slavnost v onom průhledném, nad zemí se vznášejícím chrámě, jak se mi ukazuje katolická Církev, když jest mi rozjímati nikoliv o předmětu, který jest v tom neb onom kostele, nýbrž o události, kterou oslavuje Církev celá. Viděla jsem tedy, že chrám byl plný Kůrů andělských, kteří stáli kolem Nejsvětější Trojice. Ale poněvadž mi bylo teď patřiti, jak druhá osoba Nejsvětější Trojice jako novorozený Ježíšek bude v chrámě obětována a vykoupena, zůstávajíc však přece v Nejsvětější Trojici, bylo mi jako nedávno, když jsem se domnívala, že Ježíšek sedí u mne a těší mě, kdežto zároveň jsem viděla obraz Nejsvětější Trojice: Viděla jsem totiž, jako by zjev vtěleného Slova, Ježíšek totiž, jenž byl u mne, proudem světla byl spojen s obrazem Nejsvětější Trojice, a přece nemohu říci, že by nebyl býval v Nejsvětější Trojici jsa u mne, ani zase, že nebyl vedle mne, jsa v Nejsvětější Trojici, a přece v tu chvíli, když jsem živě pociťovala přítomnost Ježíškovu, viděla jsem zobrazení, kterým se mi jevila Nejsvětější Trojice, zcela jinak než tehdy, když mi představovalo prostě Boha Trojjediného. — Ale střed chrámu se mi ukázal oltář. Nebyl to však takový oltář, jaké vídáváme za našich dnů v našich kostelích. Na tom oltáři jsem viděla stromeček se širokými svislými listy, toho druhu, kterého byl zapovězený strom v ráji.

Poté jsem viděla, že svatá Panna s Ježíškem na rukou jako by se ze země vynořila před oltářem,

a strom na oltáři že se před ní skloníl a uschl. K Marii přistoupil veliký, kněžskými rouchy oděný Anděl, který měl kolem hlavy jen kroužek. Podala mu Dítě, které položil na oltář, a v témž okamžíku viděla jsem obětované Dítě vcházeti v obraz Nejsvětější Trojice, kterýžto obraz jsem viděla zase v obyčejném tvaru.

Viděla jsem však, že Anděl podal matce Boží skvoucí kuličku, na které byl obraz jako obraz zavinutého dítěte, a že Maria pozdvihla tento dar nad oltář. Se všech stran viděla jsem k ní vznášeti se množství ruk se svícemi, a všecky ty svíce podávala svatá Panna dítěti na kouli, do něhož takřka vplynuly. A všecka tato světla viděla jsem slíti se v jedno světlo, v jeden jas nad Marií a Dítětem, který všecko osvětloval.

Maria rozprostřela široký plášť nad celou zemi. Pak se proměnil obraz ve slavnost.

Strom poznání, který před zjevem Marie Panny uschl, a dítě, jež obětováno na oltáři vplynulo do Nejsvětější Trojice, to znamenalo tuším, že člověk zase bude spojen s Bohem, proto také jsem viděla, že všecka ta rozptýlená světla byla podávána Matce Boží, jež je zase podávala Ježíškovi, který byl Světlo, jež osvětluje všecky lidi a ve kterém jedině rozptýlená světla zase nabyla světla, Světlo, jež osvětluje všechen svět, který jistě byl zobrazen koulí jako říšským jablkem. Podávané svíčky znázorňovaly svěcení svící o dnešním svátku.

ÚTĚK DO EGYPTA

I.

Herodes osnuje povraždění neviňátek.

V sobotu dne 10. února 1821 trudila se nemocná sestra nemalými starostmi o příbytek a usnuvši z toho zármutku probudila se brzičko, a to velmi potěšena. Řekla, že byl u ní její věrný, nedávno zesnulý přítel (stařičký zbožný kněz) a že ji potěšil: „Ach, jak moudrý jest teď ten dobrý muž, teď umí mluviti. Řekl mi: „Nestarej se o příbytek sobě, pečuj jen o to, aby čisto a ozdobeno bylo nitro tvé, kam přijímáš svého Pána Ježíše, když zavítá k tobě. Josef přišed do Betlema, nehledal příbytku sobě, nýbrž Ježíšovi, a pěkně čistě vymetl jeskyni Jesličeк." Sdělila ještě několik takových velmi hlubokých rozjímání, která jí byl řekl onen přítel a která byla velmi přiměřena muži, jenž dokonale znal její povahu. Podotkla také, že jí řekl: „Když Anděl přikázal svatému Josefovi, aby s Ježíšem a Marií uprchl do Egypta, pranic se nestaral o příbytek, nýbrž poslušně se pustil do ciziny."

Poněvadž loňského roku v tuto dobu viděla některé obrazy z Útěku do Egypta, domníval se písař, že má snad zase tato vidění, i otázal se: „Uprchl snad dnes Josef do Egypta?" načež dala velmi jasnou a určitou odpověď: „Nikoliv, ale den, kterého tenkrát uprchl, připadá letos na 29. únor".

Bohužel, nenaskytlo se, přesně od ní vyzvědětí, kolik bylo Ježíškovi, když s ním uprchli do Egypta, neboť za tohoto vypravování byla velmi nemocna. Jednou řekla: „Dítěti jest asi něco přes rok, viděla jsem, jak jednou si hrálo u balšamového křoviska, u kterého cestou odpočívali; také je někdy vedli

rodiče kousíček cesty." Jindy zase prý slyšela, že Ježíškovi bylo tři čtvrti roku. — Ponecháme tudíž čtenáři, aby z některých poznámek, do vypravování vpletených, a zvláště z poměru Ježíšova k malému Janovi si určil stáří Ježíškovo sám. Leč když se to vše uváží, rozhodneme se ovšem, že mu bylo tři čtvrti roku.

V neděli dne 25. února.

Svatá Panna, jak jsem viděla, pletla nebo háčkovala sukýnku. Na pravém boku, nad kyčlí má zavěšené klubíčko vlny a v rukou drží dvě tyčinky, myslím že kostěné, s háčky na konci. Jedna z tyčinek jest jistě půl lokte dlouhá, druhá jest kratší. Za háčkem mají tyčinky ještě špičku, okolo které se za práce zadrhne nit a tak se udělá oko. To, co už jest upleteno, visí mezi oběma tyčinkami. Tak pracujíc, svatá Panna stála nebo seděla vedle Ježíška, který ležel v košíčku.

Svatého Josefa jsem viděla, jak z dlouhých lýkových proužků žlutých, hnědých a zelených splétá zástěny, veliké to čtverce, a rohože, ze kterých se hotovily stropy v komůrkách. V kůlně vedle domu měl zásobu takových pletených tabulí na sobě složených. Vplétal do nich rozličné hvězdy, srdce a jiné obrazce. Ještě jsem si pomyslila, velmi ho litujíc, že ani netuší, že brzy mu bude prchati do Egypta.

Matka Anna přichází skoro denně ze svého domu asi hodinku vzdáleného na návštěvu.

Bylo mi dopřáno pohleděti do Jerusalema. Viděla jsem, jak Herodes svolal mnoho mužů. Bylo to, jako když se u nás bere na vojnu. Muže zavedli na veliký dvůr a tam jim rozdali oděv a zbraně. Na jednom rameni nesli něco jako půlměsíc (snad štít?). Měli kopí a široké krátké meče jako sekáčky. Na hlavách měli přílby a někteří měli kolem nohou ovinuty řemeny. Tyto přípravy se asi vztahují na vraždění neviňátek. Herodes byl velmi znepokojen.

V pondělí dne 26. února.

Vidím Heroda jestě stále u velikém znepokojení. Byl zcela takový jako tehdy, když svatí Tři Králové se ho tázali po novorozeném Králi židovském. Viděla jsem, jak se radil s některými starými zákoníky. Přinesli velmi dlouhé, na hůlčičkách upevněné svitky pergamenové a čtli v nich. – Také jsem viděla, jak vojáci, kteří předevčírem dostali nový oblek, byli rozesláni do některých dědin kolem Jerusalema a také do Betlema. Stalo se tak myslím proto, aby byly obsazeny ty dědiny, odkud později bude matkám přinésti dětí do Jerusalema, aniž budou tušiti, že budou povražděny, aby nevznikly nepokoje, až se roznesou zprávy o oné ukrutnosti.

V úterý dne 27. února.

Vojáci Herodesovi, kteří včera vytáhli z Jerusalema, přibyli dnes do tří městeček. Přišli do Hebronu, do Betlema a ještě do jedné obce, která ležela mezi oběma městečky směrem k Mrtvému moři. Jména jsem zapoměla. Venkované, kteří ani nevěděli, proč vojáci k nim přišli, byli jejich příchodem skoro poděšeni. Herodes byl však chytrý, neprozradil ani slovíčkem, co zamýšlí, a pátral v tichosti po Ježíškovi. Vojsko leželo delší dobu v těchto obcích, když pak se Herodes nikde nedopátral dítěte v Betlemě narozeného, kázal povraždíti všecky děti až do dvou let.

Dnes večer, když se smrákalo, pozdřímla si nemocná sestra, a po několika minutách bez jakéhokoliv vnějšího popudu řekla velmi radostně: „Tisíckrát díky Pánu Bohu! Ach tu jsem přišla v čas, ó jak bylo dobře, že jsem tam byla! Ubohé dítě jest zachráněno! Modlila jsem se, aby neodolala a aby požehnala a políbila dítě, a tu se už nemohla odhodlati, aby je hodila do louže.“ Těmito slovy překvapen tázal se písař: „Kdo?“ načež vypravovala dále: „Sve-

dené děvče, chtělo utopiti své novorozené dítě. Není to odtud ani tak daleko. Modlila jsem se těchto dní k Bohu tak úpěnlivě, aby přece nedopustil, aby žádné ubohé nevinné dítě nezemřelo beze křtu a bez požehnání. Modlila jsem se tak proto, poněvadž teď přichází výroční den umučení neviňátek. Zapřisahala jsem Pána Boha při krvi těchto jeho prvních mučedníků. O, člověku jest těžiti z doby, a když v zahradě Církve nebeské rozkvétají každoročně růžičky, třeba je na zemi trhati. Bůh mě vyslyšel, a a tak jsem přece pomohla matce i jejímu dítěti. Snad to dítě ještě někdy uvidím." — Tak se vyjádřila hned po vidění, nebo správněji řečeno hned po své duchovní práci.

Druhého dne ráno vypravovala:

„Můj Vůdce rychle mě odvedl do M. Viděla jsem svedené děvče, myslím že někde před M. Podobalo se mi to, jako by to bylo v levo od cesty z T. do K. Dítěti dala život za křovím a přicházela s ním k hluboké louži, na níž plaval žabinec. Chtěla vhoditi dítě do vody, nesla je v zástěře. Spatřila jsem vedle ní velikou temnou postavu, z níž však přece prokmitávalo jakési odporné světlo. Byl to asi ďábel. Přihnala jsem se k ní a modlila jsem se z plna srdce, i viděla jsem, že temná postava zmizela; tu vzala dívka dítě do náruči, požehnala je sv. křížem a ještě jednou je políbila. Učinivši to však, nebyla už s to, aby je utopila. Sedla si a plakala, až jí srdce usedalo, a nevěděla si rady ani pomoci. Těšila jsem ji a vnukla jsem jí myšlenku, aby šla ke zpovědníkovi a poprosila ho o pomoc. Mne neviděla, ale její Anděl Strážný jí to řekl. Jak se domnívám, nemá svých rodičů tam v té krajině, a jak se zdálo, byla středního stavu.

II.

Anděl se zjevuje ve snách Josefovi...

V úterý, dne 27. února.

Dnes svatá matka Anna šla ze svého domu do Nazareta s onou služkou s ní spřízněnou, kterou po Kristově narození zanechala u svaté Panny v Betlemě. Služka měla po boku zavěšený uzel a nesla jeden koš na hlavě a druhý v ruce. Byly to kulaté koše a jeden z nich řídce upleten. Byli v nich ptáci. Nesly Marii jídlo, neboť neměla vlastní domácnosti, a svatá Anna jí všecko obstarávala.

Ve středu dne 28. února.

Dnes k večeru jsem viděla u svaté Panny svatou matku Annu s její starší dcerou. Maria Heli měla s sebou silného, as čtyřletého nebo pětiletého chlapečka, svého vnuka, nejstaršího to syna své dcery Marie Kleofášovy. Josef odešel do domu svaté Anny. Vidouc ty ženy, jak seděly spolu zabrány v důvěrný hovor a jak si hrály s Ježíškem a na srdce ho vinuly a kladly ho chlapečkovi do náručí, pomyslila jsem si ještě: ženy jsou pořád stejné. Všecko bylo tak jako dnes.

Maria Heli bydlela ve vesničce asi tři hodiny na východ od Nazareta. Její dům byl skoro tak výstavný jako dům matky Anny, rozkládal se kolem něho dvůr obehnaný zdí, a na dvoře byla studna s čerpadlem, ze kterého vytékala horem voda do kamenné nádržky, stouplo-li se dole na cosi. Muž Marie Heli slul Kleofáš, a její dcera, Marie Kleofášova, provdaná za Alfea, bydlela na druhém konci vesnice.

Večer jsem viděla, že se ženy modlily. Stály před stolečkem, červeně a bíle pokrytým a u stěny postaveným. Na stolečku ležel svitek, který svatá Panna pozdvihši rozvinula a na stěnu zavěsila. Bledými barvami byla na něm vyšita postava. Byla jako

mrtvola, zahalená do dlouhého bělavého pláště jako dítě v peřince. Plášť byl stažen přes hlavu. Postava držela něco v rukou, neboť kolem rukou plášť jako by odstával. Viděla jsem už tento obraz v domě sv. Anny o slavnosti, když odváděli Marii do chrámu. Tenkráte mi připomínal Melchisedecha, neboť bylo to, jako by postava držela v rukou kalich, jindy jsem se domnívala, že představuje Mojžíše. Za modlitby hořela lampa. Maria stála před svatou Annou a sestra vedle ní. Křížily ruce na prsou, spínaly je a rozpínaly. Maria předčítala ze svitku, který ležel před ní a který čas od času dále rozvinovala. Za modlitby zvyšovaly a snižovaly jistým způsobem hlas a dělaly odměřené přestávky, což mi připomínalo klášterní zpěv v choru.

V noci se čtvrtku dne 1. na pátek dne 2. března.

Už jich není v Nazaretě, viděla jsem, že odejeli. Včera, ve čtvrtek ráno se Josef zase navrátil z domu Annina. Anna a její nejstarší dcera byly ještě tam v Nazaretě. Sotva že všichni ulehli, přišel k Josefovi Anděl s rozkazem Božím. Maria s Ježíškem spala v komůrce v pravo od ohniště, Anna v komůrce v levo, nejstarší dcera Annina pak v komůrce mezi komůrkou sv. Anny a komůrkou Josefovou. Jizbičky se zdály, jako by byly sestaveny z pletených zástěn, a také stropy jejich byly většinou z pletiva. Lůžko Mariino bylo ještě záclonou nebo zástěnou odděleno od světničky. V nohách jejího lůžka ležel na koberci Ježíšek, vzpřímila-li se, snadno ho dosáhla.

Josef spal ve své komůrce, leže na boku a hlavu maje opřenu o rámě. Viděla jsem zářícího mládence, an přistoupil k jeho loži a mluvil k němu, Josef se vztyčil, ale byl rozespalý a zase si lehl. Tu ho mládenec vzal za ruku a pozdvihl ho; Josef se tedy vzpamatoval a vstal. Ale mládenec zmizel. Josef šel k lampě, která hořela uprostřed domu před ohništěm, a rozsvítil si lucerničku. Pak zaklepal na komůrku svaté Panny a otázal se, dovoleno-li jest vstoupiti. Viděl-

la jsem, že vstoupil a že mluvil s Marií, která neodstrčila zástěny od svého lůžka; potom jsem viděla, jak šel do stáje k oslu a poté do komory, ve které bylo uschováno všelijaké náčiní. Chystal všecko na cestu.

Jakmile Josef odešel od svaté Panny, ihned vstala a oblékala se na cestu. Poté šla k matce Anně a ohlásila jí rozkaz Boží, tu vstala také Anna, a také Maria Heli a její vnouče slezly s lůžka. Ježíška ještě nebudily. Vůle Boží byla těm zbožným lidem nade všecko, a třeba že v srdcích měli těžký bol, přece jali se ihned všecko chystati na cestu, než aby se oddávali zármutku, že jest jim se rozloučiti. Anna a Maria Heli pomáhaly snášeti a baliti, čeho bylo potřebí na cestu. Maria vzala s sebou mnohem méně, než si přinesla z Betlema. Navázaly jen malý uzlík, který s několika hounětmi vynesly na dvůr Josefovi, aby to naložil na osla. Všecko konali tiše a velmi rychle, právě jako lidé, kteří jsou náhle zburcováni, aby tajně odejeli.

Posléze přinesla Maria Děťátko a její spěch byl tak veliký, že, jak jsem viděla, ani ho nepřevinula. Ach, teď nastala chvíle loučení, a ani nevypravím, jak dojemný byl zármutek sv. Anny a starší sestry Mariiny. Obě v slzách vinuly Ježíška k srdci, ano i chlapečkovi dovolily ho obejmouti. Anna několikráte objala svatou Pannu plačíc tak hořce, jako by už nikdy jí neměla spatřiti. Maria Heli se vrhla celým tělem na zem a plakala.

Neminula ještě půlnoc, když vyšly z domu. Anna a sestra Mariina vyprovodily pěšky svatou Pannu kus cesty za Nazaret. Josef přišel za nimi s oslem. Braly se směrem k domu Anninu, jen poněkud více v levo. Maria nesla Ježíška v plénkách zavinutého na prsou v plachetce, která jsouc přes ramena přehozena, byla v týle svázána. Měla na sobě plášť, který ji zahaloval i s dítětem, a veliký čtverhranný závoj, který v zadu obepínal jen hlavu, ale v předu po obou spáncích hluboko splývал. Když ušly malý kousek

cesty, dohonil je Josef s oslem, na kterém byl naložen měch vody a koš s několika příhradami, ve kterých byly složeny chlebíčky a džbánečky a také tam byli živoucí ptáci. Cestovní tlumok a několik houní bylo přivázáno kolem ženského sedla, které mělo stupátko. Teď se objaly ještě jednou, prolévajíce slzy, Anna požehnala svatou Pannu, jež si usedla na soumara, kterého vedl Josef, a jela.

Ctihodná sestra vypravujíc o zármutku svaté Anny a Marie Heli, plakala usedavě a pravila, že se ani v noci, když viděla tento obraz, nemohla ubrániti velikému pláči.

V pátek dne 2. března.

Maria Heli odešla velmi brzy ráno s vnoučetem do domu Annina a poslala hospodáře se služebníkem do Nazareta, načež se sama odebrala do svého domova. Anna však všecko v domě Josefově uspořádala a mnoho věcí sbalila. Ráno pak přišli dva muži z domu Annina; celičkým oděvem jednoho z nich byla kůže ovčí kolem beder a obuví hrubé podešve, řemeny k nohám přivázané; druhý měl na sobě delší šat. Zdálo se mi, že tento druhý muž byl tehdejším manželem Anniným. Pomáhali všecko uspořádati v domě Josefově, a co bylo lze odnésti, sbalili a dopravili do domu Annina.

III.

První dni na cestě.

Tu noc, co se svatá Rodina vydala na cestu do Egypta, viděla jsem je, ani prošli několika vesnicemi a k ránu odpočívali v kůlně.

K večeru, nejsouc s to, aby se dále ubírala, svatá Rodina zašla ve vesničce Nazaře na nocleh k lidem, kteří jsouce u svých sousedů v opovržení, bydleli

A. Dürer. Útěk do Egypta.

zvláště. Nebyli to pravověrní Židé, v jejich náboženství bylo přimíseno také zvyků a obyčejů pohanských, chodili se klaněti do chrámu na hoře Garizim u Samaří, kamž měli několik mil velmi neschůdné cesty horami. Byli velmi utiskováni mnoha břemeny, a byli přidržováni k robotám na chrámě v Jerusalemě a na jiných veřejných budovách.

Lidé ti velmi vlídně uvítali svatou Rodinu, jež zůstala u nich po celý druhý den. Vracejíc se z Egypta, svatá Rodina zase zavítala k dobrým těm lidem a také později, když dvanáctiletý Ježíš putoval do chrámu a z Jerusalema se vracel do Nazareta.[1]) Celá ta rodina dala se později pokřtíti od Jana a vstoupila do obce Ježíšovy. Tato vesnička není příliš daleko od jiného zvláštního na výšině položeného města, jehož nedovedu už zcela určitě jmenovati, neboť jsem tam v okolí spatřila tolik měst a slyšela tolik jmen, jako na př. také Legio a Mesaloth, mezi nimiž tuším leží Nazara. Domnívám se skoro, že to město, jehož poloze se tak podivuji, slove Legio, ale má ještě jiné jméno.

V neděli dne 4. března.

Včera v sobotu večer po ukončení sabbathu cestovala svatá Rodina v noci od Nazary dále a po celou neděli a po celou noc na pondělí viděla jsem, že se ukrývali u oné velké staré terebinty, pod kte-

[1]) Ctihodná sestra, vypravujíc poprvé o Útěku do Egypta, zapomněla zmíniti se o tom, že se svatá Rodina zastavila v této vísce. Vypravovala o tom jiného roku, když líčila cestu dítěte Marie do chrámu, na kteréžto cestě také prošli touto vesničkou. — Když 15 let po smrti vypravovatelčině písař sestavoval zprávy o Útěku z Egypta, bylo mu nápadno, proč svatá Rodina zde prodlela celý den, a tu teprve shledal, že večerem dne 2. března 1821 začínal sabbath, a že tudíž sv. Rodina zde v skrytě slavila sabbath, o čemž tehdy vypravovatelka ani se nezmínila. Tento souhlas dokazuje přesnost jejích vidění, ovšem tam, kde vypravuje přesně, což však není vždycky.

rou odpočívali v Adventě cestou z Nazareta do Betlema, když svaté Panně bylo tak zima. Byla to terebinta Abrahamova, u háje Moreh, nedaleko Sichemu, Thenatu, Siloha a Arumahu. Pronásledování Herodesovo se vztahovalo na tamější kraj, hrozilo jim tedy nebezpečí. Pod tímto stromem zakopal Jakob modly Labanovy. Josue svolal lid k této terebintě, pod níž byl postaven svatostánek s Archou Úmluvy, a přikázal lidu, aby se zřekl model. Tu pozdravili Sichemitští Abimelecha, syna Gideonova, králem.

V pondělí dne 5. března.

Dnes časně z rána jsem viděla, že svatá Rodina si odpočívá v úrodné krajině u studánky vedle balšamového křoviska a občerstvuje se. Ježíšek s bosýma nožkama ležel na klíně svaté Panny. Haluze balšamových křovisk, na kterých se červenaly bobule, byly tu a tam naříznuty a z těch ran kapala jakási tekutina do zavěšených hrníčků. Divila jsem se, že těch hrníčků lidé nepokradli. Josef naplnil tou šťávou džbánečky, které měli s sebou. Jedli chlebíčky a bobule, kterých Josef natrhal na blízkých křoviskách. Osel pil a popásal se blízko nich. Po jejich levici viděla jsem v dálce na horách Jerusalem. Byl to pohled velmi dojemný.

V úterý dne 6. března.

Zachariáš a Alžběta byli také zpraveni o hrozícím nebezpečí. Domnívám se, že svatá Rodina sama jim poslala důvěrného posla. Viděla jsem pak, že Alžběta odnesla malého Jana do velmi tajného ukrytu na poušti několik hodin od Hebronu. Zachariáš ji vyprovodil jen kus cesty, až tam, kde po několika kladách přešli nevelký potok. Tam se Zachariáš od nich trhl a bral se k Nazaretu tou cestou, kterou přišla Maria navštíviti Alžbětu. Dnes jsem ho viděla na cestě, patrně aby od Anny zvěděl určitějších

zpráv. Několik přátel svaté Rodiny v okolí nazaretském velmi zarmoutil jejich odjezd.

Malý Jan neměl na sobě než malou ovčí kůži kolem beder, a třeba že mu bylo sotva půldruhého roku, uměl už dobře chodíti a skákati. Už tehdy měl v ruce krátkou bílou hůlčičku, kterou si po dětsku pohrával. Pouští netřeba tu rozuměti širošírou pustou písčinu, nýbrž spíše neobydlenou krajinu s mnoha skalinami, roklemi a jeskyněmi a porostlou rozličnými křovisky, pláňaty a jahodami.

Alžběta odnesla malého Jana do jeskyňky, ve které pobyla nějakou dobu Magdalena po smrti Ježíšově. Jak dlouho tam byla tentokráte Alžběta ukryta s Janem, dítětem ještě tak mladičkým, na to už se teď nepamatuji, ale bezpochyby tak dlouho, dokud se neuklidnily její obavy, že bude Herodes také jejímu dítěti strojiti úklady, pak zase se vrátila s chlapcem do Jutty asi dvě hodiny vzdálené, neboť v době, kdy Herodes povolal matky s jejich synáčky až do dvou let, což se stalo asi až za rok, viděla jsem zase malého Jana, jak uprchl do pouště.

Až potud vypravovala ctih. sestra obraz Útěku do Egypta den ode dne; zde však jednak nemoc, jednak návštěvy přetrhly nit vypravování, a když po několika dnech vypravovala dále, řekla: „Teď nemohu už dní tak přesně určiti, ale budu vypravovati jednotlivé obrazy Útěku do Egypta asi tím pořadem, jak jsem je viděla, pokud se pamatuji."

IV.

Cesta Judskem.

Viděla jsem, že svatá Rodina, překročivši několik pahorků hory Olivetské a urazivši ještě kus cesty za Betlem k Hebronu, asi míli od lesa Mambre, uchýlila se do prostorné jeskyně, rozevírající se do di-

voké úžlabiny v hoře, na které leželo město, jehož jméno znělo jako Efraim. Myslím, že to byla šestá zastávka na jejích cestě.

Svatá rodina přišla tam velmi unavena a stísněna. Maria byla velmi zarmoucena a plakala. Trpěli všelikým nedostatkem, neboť prchali oklikami, vyhýbajíce se všem městům a veřejným hospodám. Odpočívali tam celý den. Stala se nejedna milost pro jejich občerstvení. Na modlitbu svaté Panny vytryskl v jeskyni pramen, a divoká koza přišla k nim a dala se podojiti. Také se jim zjevil Anděl, který je potěšil.

V této jeskyni se modlíval často jeden z proroků; Samuel tuším tam několikráte prodléval. David pásával tam v okolí otcovy ovce, modlíval se tam a Anděl mu tam přinášel rozkazy Boží, na př. vybídnutí, aby podstoupil boj s Goliášem.[1])

Od této jeskyně putovali, Mrtvé moře mající stále po levici, sedm hodin na jih a dvě hodiny za Hebronem vstoupili na poušť, ve které se tehdy zdržoval malý Jan. Jejich cesta se brala as na dostřel z luku mimo jeho jeskyni. Viděla jsem, jak se svatá Rodina ubírá samotinká, vysílená a žízní prahnouc pisčitou pouští. Měch na vodu a také džbánečky na balšám

---

[1]) Vypravujíc jen velmi zběžně o Útěku do Egypta, ctihodná sestra zapomněla se zmíniti o tomto úkrytu sv. Rodiny, ale vypravovala to, co výše uvedeno, ve viděních o veřejném životě Krista Pána, jež den ode dne sdělovala, a to tehdy, když Pán Ježíš po svém křtu s několika učedníky obcházel v okolí betlémském všecka místa, kde Maria s ním prodlévala. Viděla, jak Ježíš, byv pokřtěn od Jana, což vypravovala v pátek dne 28. září 1821, prodléval s učedníky v této jeskyni od 8. do 9. října, a slyšela ho, jak vypravoval o milostech této jeskyně a vůbec o útrapách na útěku do Egypta. Požehnal tuto jeskyni a také naznačil, že nad ní bude jednou vystavěn chrám. — Dne 18. října dodala: „Tato jeskyně, do které se uchýlila svatá Rodina na útěku do Egypta, byla později nazvána Příbytkem Marie Panny, a byla navštěvována poutníky, aniž byla dobře známa tato udá-

byly prázdny; svatá Rodina byla velmi zarmoucena, žízniła, Ježíšek žízníl. Tu odbočili poněkud z cesty a zamířili tam, kde se skláněl nehluboký úpad, řídce porostlý křovím a sprahlým trávníkem. Svatá Panna slezla z osla, posadila se na chvíli. Děťátko držela v náručí, byla zkormoucena i modlila se.

Zatím co svatá Panna, jako kdysi Hagar v poušti, volala o vodu, byl můj zrak upoután obrazem neobyčejně dojemným. Jeskyně, do které se Alžběta utekla s chlapcem Janem, byla tam zcela na blízku na kamenité pusté pahorkatině, i viděla jsem, jak chlapeček Jan opodál jeskyně mezi křovinami a kamením obchází jakoby zmítán touženým očekáváním a znepokojením. Alžběty jsem v tomto vidění nespatřila. Byl to pohled neobyčejně dojemný a významný, viděti v poušti chlapečka, který dobře uměl choditi a běhati. Tak jako už pod srdcem matčiným radostným zplesáním uvítal svého Pána, tak také teď blízkost jeho Vykupitele nedala mu stání. Viděla jsem chlapce, měl na sobě beránčí kůži přehozenou přes ramena a v boku převázanou, v ručce třímal krátkou hůlku, na které teď se třepotal lýkový praporeček. Cítil, že Ježíš se ubíral mimo něj, že žízníl, i padl na kolena a volal k Bohu s rozpaženýma ruka-

---

lost. Později bydlela tam jen chudina." Také popsala přesně její polohu, a písař nemálo se podivíl, když se dočetl v knize „Minority Antonína Gonzaleza Putování do Jerusalema" (Antverpy, 1679, I. díl str. 556), že malou míli od Hebronu směrem k Betlemu stranou od cesty byl ve vesničce Martině, kde prý na Útěku nocovala. Leží na výšině, vypravuje minorita, a dosud tam stojí zachovalý kostel o třech oblouciích a trojích dveřích. Na stěně jest zobrazena Maria s Ježíškem sedící na oslu, kterého vede Josef. Na úpatí hory, na které jest ves s kostelem, jest krásná studně, zvaná Studní Martinou. To vše souhlasí úplně s místem, jak cti. sestra popsala. — Arvieux v II. díle svých „Memoires" (Lipsko 1783) praví: „Mezi Hebronem a Betlemem prošli jsme vesnicí svaté Panny, jež prý zde na útěku do Egypta odpočívala."

ma — pak vyskočil, běžel puzen Duchem na hranu vysoké skály, udeřil hůlčičkou o zem, i vytryskl ze země bohatý pramen. Jan rychle běžel před ručejem až na okraj skály, kde se ručej zřítil. Tu stál hošík a viděl v dáli ubírající se svatou Rodinu[1])

Svatá Panna pozdvihla teď Ježíška a kynouc ke skále pravila: „Pohleď tam! Jan na pouští!" — i viděla jsem, jak teď Jan vedle vodopádu radostně poskakoval, a jak mávaje lýkovým praporečkem na hůlčičce kynul Ježíškovi, ale zase odběhl do pouště.

Potůček po nějaké době příběhl tam, kudy se brali Poutníci, i viděla jsem, jak jej překročili a na pohodlném místečku, kde rostlo nějaké křovisko a zelenal se prořídlý drn, se posadili, aby se zotavili. Svatá Panna slezla s Dítětem s osla. Všichni byli radostně dojati, Maria si sedla na drn. Několik kroků od ní vyhrabal Josef důlek, aby se naplnil vodou. Když se voda zcela zčistila, pili všichni. Maria vykoupala Děťátko. Umyli si ruce, nohy a obličej. Josef přivedl osla k vodě, který hojně pil, také naplnil svůj měch na vodu. Všichni oplývali takovým vděčným štěstím; uschlá tráva se hojně svlažila a pozdvihla se; sluníčko povyskočilo a krásně zasvítilo, všichni byli občerstvení, blaženi a tiši. Odpočívali tam asi dvě nebo tři hodiny.

---

[1]) Tuto dojemnou událost slyšela vypravovatelka z úst samého Spasitele, když ve viděních z veřejného života Ježíšova v úterý dne 26. měsíce Thebet (14. ledna) třetího učitelského roku viděla Ježíše se svatou Pannou, Petrem, Janem a třemi důvěrnými učedníky Jana Křtitele v otcovském domě Janově v Juttě. Tehda mluvil potěšitelná slova o zavraždění Křtitele, které bylo vykonáno dne 20. měsíce Thebet (= 8. ledna) o Herodových narozeninách v Macheru. Jal se vypravovati, když před nimi byl rozprostřen koberec, který utkala Maria s Alžbětou, navštívivší ji, a na kterém byly vyšity rozličné významné průpovídky. Ježíš mluvil tu mnoho o Janovi a zmínil se též o tom, že jen dvakráte ho viděl na vlastní oči: tehdy na útěku a pak při křtu.

Poslední hospoda svaté Rodiny v území Herodově byla nedaleko kteréhosi města na začátku pouště, několik hodin od Mrtvého moře. Městečko to slulo nějak jako Anam, Anem nebo Anim. (Kolísala ve výslovnosti.) – Vešli do domu o samotě stojícího; byla to hospoda těch, kteří cestovali pouští. Na výšině stálo několik chatrčí a kůlen, také rostl tu a tam v okolí nějaký planý strom. Lidé z chatrčí byli, jak se mi zdálo, poháněči velbloudů, měli mnoho velbloudů, popásajících se na ohrazených lukách. Byli to lidé poněkud zdivočelí, jistě že už spáchali nejednu krádež, ale přece uvítali svatou Rodinu vlídně a prokázali jí pohostinství.

Také v blízkém městečku bydlelo mnoho nedobrých lidí, kteří se tam usadili po nějakých válkách. V hospodě byl mezi jinými také asi dvacetiletý muž, kterýž slul Ruben.[1])

Ve čtvrtek dne 8. března.

Za jasné, hvězdnaté noci jsem viděla svatou Rodinu se ubírati písčitou pouští, porostlou nízkým uschlým křovím. Zdálo se mi, že kráčím pouští s nimi. Byla to poušť velmi nebezpečná pro množství hadů, kteří svinuti do kolečka leželi tu a tam v křoví v důlkách pod listím. Všichni se plazili k cestě strašlivě syčíce, a natahovali hlavy po svaté Rodině, která se však, oblita světlem, bezpečně brala mimo ně. Viděla jsem ještě jiná, rovněž zlá zvířata. Na

[1]) Také o této hospodě se zmínila teprve, když v Životě Pána Ježíše vypravovala, jak Kristus po svém křtu dne 8. října z Údolí Pastýřů samoten tam přichází, onoho Rubena obrátí a několik nemocných uzdraví, zatím co ho očekávají jeho učedníci v jeskyni u Efraimu. Učil po těch hospodách a samotách, kde sv. Rodina odpočívala a jedla, a vyložil těm lidem, že tato milost jest ovocem jejich tehdejšího pohostinství. Jda pak odtud do jeskyně u Efraimu, ubíral se tehdy mimo Hebron. Jeroným a Eusebius se zmiňují o městečku Anim či Anem, 9 mil na jih od Hebronu v okrese Daroma.

tělech poměrně dlouhých a načernalých měla krátké tlapky a jakási křídla, ale bez per, spíš velikým ploutvím podobná. Když se hnala nad zemí, zdálo se, že letí, a hlava jejich měla poněkud podobu rybí. (Snad létající ještěrka). Poté jsem viděla, jak svatá Rodina prošedši křovím přišla do hluboké rokle v půdě jako na okraj úvozu; tam si chtěli odpočinouti.

Mně bylo úzko o svatou Rodinu. Místo bylo tak strašlivé, i splétala jsem chvatně na nechráněné straně ochranný plot z roští, ale se mnou se tam vedralo rozkacené zvíře, podobné medvědu, i padla na mne převeliká úzkost. Tu se mi náhle zjevil starý, nedávno zesnulý přítel kněz, omladlý všecek a zkrásnělý, uchopil zvíře za chřtán a vyhodil je za ohradu. Tázala jsem se ho, kde se tu vzal, když přec jistě lépe se mu vede tam, kde jest; odpověděl: „Přišel jsem ti jen na pomoc; a nezůstanu tu dlouho." Řekl mi ještě více věcí, také to, že ho ještě jednou uzřím.[1])

Svatá Rodina se pak ubírala dále asi míli na východ podél veřejné silnice vojenské. Jméno posledního městečka mezi Judskem a pouští, kamž přišli, znělo skoro jako Mara. Vzpomněla jsem si při tom na rodné město svaté Anny, ale to nebylo ono. Tamější obyvatelé byli divocí a spustlí, a svatá Rodina nemohla si od nich ani pokrmu ani nápoje vyprositi.

Tamodtud přišli na velikou písčitou poušť. Tam nebylo ani cesty, ani co by jim určovalo směr, i nevěděli si rady ani pomoci. Ušedše pak kus cesty,

[1]) Tato událost jest parabolickým jednáním ve snu. Sestra Emmerichová zamýšlí prokázati pocestným skutek lásky k bližnímu, ale pro nějakou osobní křehkost, nevůli nebo hněv, se jí to nepodaří, medvěd prorazí její ochranné pletivo, tu zjeví se jí její duchovní přítel, kterému byla prokázala mnoho tělesných i duchovních dobrodiní, a přispěje jí na pomoc, zapudí medvěda, i svou přímluvou zbaví ji návalu hněvu...

spatřili v dálce zlověstné temné pohoří. Na svatou Rodinu ulehla veliká úzkost, i padli na kolena a úpěnlivě volali k Bohu o pomoc. A tu se sběhlo kolem nich několik velikých divokých zvířat, i zdálo se to s počátku velmi nebezpečné, ale ta zvířata nebyla nikterak zlá, nýbrž dívala se na svatou Rodinu tak přívětivě, jako se na mne dívával starý pes mého zpovědníka, přišel-li někdy ke mně. Poznala jsem však, že tato zvířata jsou vyslána, aby jim ukazovala cestu. Pohlédla na hory, běžela kus cesty k nim a zas se vracela k svaté Rodině, počínala si tak jako pes, chce-li člověka někam vésti. Viděla jsem, že svatá Rodina se posléze dala za těmi zvířaty a že překročivši nějaké pohoří (Seir?), sestupovala do divoké nehostinné krajiny.

V.

Svatá Rodina mezi loupežníky.

Setmělo se, svatá Rodina se ubírala cestou podél lesa. Stranou od cesty, před lesem viděla jsem bídnou chatrč a nedaleko ní byla na stromě zavěšena lucerna tak, že její světlo bylo z daleka viděti, aby jím byli přivábeni pocestní. Cesta byla samý úraz, tu a tam rozkopaná, také byly kolem chatrče vyházeny rozličné příkopy, a na místech, kde byla cesta schůdnější, byly napjaty přes cestu skryté provázky, do kterých vráželi mimojdoucí a tak trhali rolničkami v boudě zavěšenými, na kteréžto znamení lupiči v chajdě číhající přibíhali a olupovali pocestné. Tato lupičská bouda nestála však pořád na jednom místě, nýbrž byla přenosná, a podle potřeby lupiči ji rozebrali a postavili jinde.

Když svatá Rodina přicházela k vyvěšené lucerně, obklopili ji, jak jsem viděla, náčelník těchto lupičů a asi pět jeho tovaryšů. S počátku se tvářili hro-

živě, ale viděla jsem, že když vůdce lupičů pohleděl na Ježíška, zasáhl jeho srdce paprsek jako šíp nějaký, i zakázal svým tovaryšům, aby těm lidem ani vlásku nezkřivili. Svatá Panna také viděla, že paprsek zasáhl srdce lupičovo, jak později navrátivši se z Egypta vypravovala o tom Hanně.[1])

Lupič vedl svatou Rodinu nebezpečnými místy cesty do své chyše. Byla noc. V chatě byla žena lupičova s několika dětmi. Muž řekl ženě o podivném hnutí, které se ho zmocnilo, když spatřil dítě. Přivítala svatou Rodinu ne sice nevlídně, ale nesměle. Svatí poutníčkové si usedli na zem do kouta a jali se jísti ze zásob, které si nesli. S počátku byli obyvatelé chaty nesmělí a zaražení, což přece, jak se zdálo, nebylo v jejich povaze, ale ponenáhlu přistupovali k nim blíže. Přicházeli a odcházeli také jiní muži, kteří zatím zavedli Josefova osla pod střechu; posléze se přece osmělili, obstoupili poutníky a dali se s nimi do hovoru. Žena přinesla Marii chlebíčky s medem a ovocem, také koflík s nápojem. V jednom koutě světnice hořel v jamce oheň. Žena postoupila svaté Panně oddělenou komůrku a přinesla jí na její žádost necky s vodou, aby vykoupala Ježíška. Také jí vyprala prádélko a osušila na ohni.

Maria koupala Ježíška pod plachetkou. Ale muž byl tak dojat, že řekl své ženě: „Toto hebrejské dítě není obyčejným dítětem, jest to Dítě svaté. Popros jeho matky, aby nám dovolila vykoupati našeho malomocného chlapečka v jeho koupeli, snad že mu to pomůže." – Když žena šla k Marii, aby jí

[1]) Připomínáme to tu proto, poněvadž tuto událost jako mnohou jinou podrobnost o Útěku do Egypta vyjímáme z hovorů, které měl stařec Eliud, Esén, s Ježíšem, provázeje ho cestou z Nazareta ke křtu Janovu, a za kterých Eliud prohlásil, že prorokyně Hanna v chrámu bydlící mu řekla, že o tom paprsku slyšela z úst svaté Panny. (V. 13. září I. roku učitelského života Ježíšova.)

o to poprosila, dříve než otevřela ústa, svatá Panna jí řekla, aby vykoupala svého malomocného chlapečka v této koupeli. Žena tedy přinesla as tříletého synáčka na rukou bezvládně ležícího. Byl osypán vyrážkou a v obličeji nebylo ani rysů rozeznati, neboť byl samý strup. Voda, ve které byl Ježíš vykoupán, byla teď čistší než předtím, a když malomocné dítě bylo položeno do vody, spadaly s něho stroupky vyrážky a padly na dno; dítě bylo čisto.

Žena byla radostí bez sebe a chtěla obejmouti Marii a Ježíška, ale Maria jí zabránila rukou a nedovolila, aby se dotekla jí nebo Ježíška. — Maria řekla ženě, aby kopala studni tak hlubokou, až se dokopá skály, a aby do studně vlila všecku tuto vodu, že studně nabude stejné léčivé moci. Mluvila s ní ještě dlouho, a myslím, že žena slíbila, že uprchne z toho brlohu, jakmile jen bude moci.

Lidé se radovali neobyčejně z uzdravení svého dítěte, a poněvadž se té noci několik tovaryšů trousilo, matka jim ukazovala uzdravené dítě, a vypravovala o spáse, která se jim stala; i obstoupili svatou Rodinu příchozí, mezi nimiž bylo několik chlapců, a dívali se na ně s úžasem.

Bylo zajisté tím podivnější, že ti lupiči byli k svaté Rodině tak uctiví, poněvadž jsem viděla, jak téže noci, co poskytli přístřeší svatým Hostům, zajali mnoho jiných pocestných, které přivábilo světlo do jejich léčky, a jak je hnali hlouběji do lesa do veliké jeskyně. Tato jeskyně, jejíž vchod byl velmi dobře ukryt a jež byla všecka porostlá divočinou, že jí nebylo ani pozorovati, byla, jak se zdálo, jejich vlastním skladištěm. Viděla jsem v jeskyni několik uloupených chlapců sedmiletých až devítiletých, a stařenu, která tam hospodařila a hlídala. Viděla jsem tam nositi šaty, koberce, maso, honiti kůzlata, ovce, větší zvířata a vůbec shromažďovati tam veliký lup. Byla to prostranná jeskyně a všeho tam bylo nadbytek.

Maria mnoho nespala, ale většinu noci proseděl-

la mlčky na loži. Časně z rána se dali na další cestu, obdarováni potravinami. Lidé je vyprovodili kus cesty a uvedli je podél četných příkopů na pravou cestu.

Když pak se lupiči velmi dojatí loučili se svatou Rodinou, obrátil se jejich hejtman k odcházejícím s vroucími slovy: „Pamatujte na mne, ať jste kde jste!" — Slyšíc tato slova spatřila jsem náhle obraz Ukřižování, a slyšela jsem dobrého lotra mluviti k Ježíši: „Rozpomeň se na mne, až přijdeš do svého Království!" i poznala jsem, že jest to ten uzdravený chlapec. — Žena lupičova po nějaké době odešla od svého muže a usadila se na místě, kde později odpočívala svatá Rodina a kde vytryskl pramen a vyrostla zahrada balšámová a kde se usadilo několik zbožných rodin.

VI.

Svatá Rodina přichází pouští do Egypta.

Svatá Rodina se pak ubírala dále pouští, a když ztratili všelikou cestu, viděla jsem zase rozličné plazy k nim se blížiti, mezi nimi hadoještěry, s křídly netopýřími, a také hady, avšak žádné z těch zvířat nebylo nepřátelské a jen se zdálo, že chtějí ukazovati cestu. Když později ještě jednou ztratili všelikou stopu a směr, ukazoval jim cestu rozkošný zázrak, obapol cesty vypučely totiž tu a tam květinky, růže z Jericha, s haluzkami obalenými listy, uprostřed nich kvítečky, a s rovným kořenem. Radostně kráčeli k nim, a kam až oko dohlédlo, spatřili zase vyrůstati takovou květinku, a tak stále, co se ubírali pouští. Bylo také svaté Panně vysvětleno, že později obyvatelé té země budou tam ty květiny trhati a cestujícím cizincům je za chleba prodávati. Viděla jsem potom, že vskutku je cizincům prodávali. Jmé-

no té krajiny znělo jako Gase nebo Gose.[1]) Poté jsem je viděla přejíti k městu a do krajiny, která slula nějak jako Lepe nebo Lape.[2]) Protékala jí řeka a byly tam vykopány struhy a kanály a naházeny vysoké hráze. Také jeli po vodě na prámu, na kterém byly jakési veliké necky, do kterých stavěli osly. Maria s Děťátkem seděla na kládě. Převezli je dva ošklivi snědí polonazí muži, s placatými nosy a nadulými rty. Přišli jen k odlehlým stavením toho města, ti lidé byli tak hrubí a nemilosrdní, že šli mimo ně, ani na ně nepromluvivše. Myslím, že to bylo první město pohanské (egyptské?). Deset dní se ubírali zemí Židovskou a deset dní pouští.

Poté jsem viděla svatou Rodinu na egyptské půdě, v rovině, kde se tu a tam zelenaly pastviny, na kterých se popásal dobytek. Také jsem viděla stromy, na kterých byly modly v podobě loutek přivázány širokými stuhami, na nichž byly vyšity obrazce nebo písmena. Také jsem viděla tu a tam lidi malé obtloustlé postavy a oděné asi tak, jako oni tkalci bavlny, které jsem viděla na hranicích země svatých Tří Králů; tyto lidi viděla jsem spěchati k modlám a uctívati je. Svatá Rodina vešla do kůlny, ve které byl dobytek, ale ten jim ustoupil a vyšel. Měli nedostatek potravy, neměli ani chleba ani vody. Nikdo jim nedal ani co by za nehet vešlo. Maria tak tak že nakojila Dítě. Zakusili veliké lidské bídy. Posléze přišlo několik pastýřů, aby napojili dobytek u zavřené studně, a na naléhavou prosbu Josefovu jim dali krapet vody.

Poté jsem viděla, jak svatá Rodina, zcela bez pomoci a hynouc hladem i žízní, ubírá se lesem, a tam, kde vyšli z lesa, stál ohebný tenký datlovník, který měl nahoře v koruně plody jako v hroznu. Maria s Dítětem na ruce šla k tomu stromu, pomod-

[1]) Snad Gosen, srv. Josue X, 41, XI, 16, XV, 51.

[2]) Bezpochyby myslí Pelusium, neboť zamění často hlásky a místo Pel řekne Lep.

lila se a zdvihla Dítě k stromu; tu sklonil strom korunu, jako by poklekl, k nim tak, že všecky jeho plody otrhali. Strom zůstal už tak sehnut.

Viděla jsem však, jak za svatou Rodinou běží všelijaká luza z předešlého města, a jak Maria rozdávala plody toho fíkovníku nahým dětem, které za ní běžely houfem. Když ušli asi čtvrt hodinky od onoho prvního stromu, přišli k veliké, neobyčejně silné sykomoře. Byla dutá, i ukryli se v ní před lidmi za nimi běžícími, kterým takto zmizeli s očí a kteří se ubírali mimo ně. Tam přenocovali.

Druhého dne se ubírali dále pustými písčinami, a když nemajíce vody a téměř žízní umírajíce, sedělí na písčitém nánosu, a svatá Panna se k Bohu úpěnlivě modlila, vytryskl vedle ní pramen a pokropil kolem půdu. Josef vyrýpl hroudu písku, vyhrabal prameni důlek a vykopal stružku, aby voda odtékala. Občerstvili se tam tedy, Maria vykoupala Ježíška, Josef napojil osly a naplnil vodní měch. Viděla jsem také šeredná zvířata, jako velikánské ještěrky, a také želvy se plazili k prameni, aby se napily vody. Nečinily svaté Rodině nic zlého, nýbrž hleděly na ně velmi dobrácky. Potůček opsal hezky veliké kolo a zase se ztratil blízko místa, odkud vytékal.

Ten kousek země takto ohraničený byl zázračně požehnán, brzy se celý zazelenal, i rostly tam nejkrásnější balšámy; když se svatá Rodina vracela z Egypta, občerstvili se už balšámem. Později bylo to místo velmi proslaveno jako zahrada balšámová. Také se tam usadili všelijací lidé; myslím, že se tam také odebrala matka onoho synka lupičova, od malomocenství očištěného. Měla jsem později vidění o tom místě. Krásný živý plot z balšámů oplétal zahradu, uprostřed níž stálo několik jiných velikých stromů ovocných. Později byla tam vykopána jiná veliká hluboká studna, z níž se kolem, voly otáčeném čerpalo hojně vody, která se přilévala do vody z pramene Mariina, aby tak celou zahradu bylo

lze zalíti, neboť nesmíšená byla by voda z nové studně škodliva. Také jsem viděla, že voli, kteří tam pohybují kolem, netahají od soboty od poledne až do pondělka ráno.

VII.

Svatá Rodina v Heliopoli.

Zotavivše se tam, svatá Rodina se ubírala do velikého, podivuhodně stavěného, ale častokráte také zpustošeného města, do Heliopole, která slove také On. Když byli v Egyptě synové Israelští, bydlel v tom městě egyptský kněz Putifar, u něhož žila Asenath, dcera Diny a Sichema, kterou pojal za manželku patriarcha Josef. Tam také bydlil Diviš Areopagita v době smrti Kristovy. Válkami bylo městečko velmi zpustošeno a obyvatelstvo prořídlo a na zříceninách domů si jaké také příbytky zrobili zase všelijací uprchlíci a přeběhlíci.

Po velmi vysokém, dlouhém mostě přešli širokou řeku (Nil). Řeka, jak se mi zdálo, rozlévala se tam v několik ramen. Přišli na prostranství před městskou branou, které bylo ovroubeno jakýmisi procházkami. Tam na podstavci, který byl nahoře užší než dole, stála veliká modla s volskou hlavou, v rukou držící něco jako zavinuté dítě. Kolem modly stály v kruhu kameny, podobné lavicím nebo stolům, na které lidé, hrnoucí se houfně z města k tomuto obrazu, kladli obětí. Nedaleko modly stál velikánský strom, pod který svatá Rodina usedla, aby si odpočinula.

Ani skoro ještě pořádně pod stromem neseděli, zatřásla se země, a modla se zakolísala a spadla. Lidé se sbíhali a pokřikovali, a přiběhlo tam také mnoho dělníků, kteří nedaleko kopali kanál. Ale dobrý jakýsi muž, myslím, že jeden z těch, co kopali

kanál, který už cestou sem byl provázel svatou Rodinu, vedl je spěšně do města a prošli už náměstím modly, když polekaný lid je zpozoroval, a klada jim za vinu pád obrazu, shlukl se kolem nich s hněvivým spílánim a vyhrožováním. Ale dlouho nepovykovali, neboť země se zatřásla po druhé, veliký strom se skácel, až se jeho kořeny vyrvaly ze země, země kolem podstavce modly se rozevřela, a tato prohlubeň se proměnila v louž tmavé špinavé vody, ve které se modla potopila až po rohy. Také někteří největší vzteklivci z rozkaceného davu spadli do vzniklé jámy černé vody.

Leč svatá Rodina se odebrala bez překážky do města a tam se uchýlila do stavení o tlustých zdech, ve kterém byla řada prázdných jizeb a které stálo vedle saméhо rozsáhlého chrámu pohanského.

O dalším životě svaté rodiny v Heliopoli či Onu vypravovala ctihodná Emmerichová ještě tyto úryvky svých vidění.

Později jednou přišla jsem přes moře do Egypta a shledala jsem, že svatá Rodina ještě bydlí v tom velikém spustlém městě. Domy jsou roztroušeny široko daleko obapol mnohoramenné řeky, vidět je už z daleka, neboť se rozkládá na výšině. Na mnohých místech jsou tam prostorné klenby, pod kterými se valí řeka. Přes ramena řeky převáželi se lidé na trámcích, které k tomu účelu ležely na vodě. Viděla jsem tu neobyčejně veliké rozvaliny budov, veliké zbytky tlustých zdí, polozbořené věže, a také chrámy ještě skoro úplně zachovalé. Viděla jsem sloupy jako věže, na něž se vystupovalo po vnějších točitých schodech. Viděla jsem také vysoké, do výše se zužující, do hrotu vybíhající sloupy, do nichž bylo od shora dolů vydlabáno plno podivných figurek a mnoho velikých soch, nenepodobných ležícím psům s lidskými hlavami.

Svatá Rodina bydlela v síních veliké kamenné budovy, kterou na jedné straně opíraly krátké, těžké, čtyřhranné a kulaté sloupy. Před sloupy a pod ně

nalepilo si mnoho lidí příbytků. Nahoře po stavení vedla cesta. Chodilo se tamtudy i jezdilo. To stavení stálo naproti velikému pohanskému chrámu se dvěma dvory.

Před tou síní, která na jedné straně byla uzavřena zdí a na druhé se otvírala řadou tlustých nevysokých sloupů, Josef postavil lehkou dřevěnou přístavbu, zástěnami rozdělenou v několik komor, ve kterých bydleli. Tam jsem je vídala všecky pospolu. Osly tam také měli, ale byli odděleni takovými zástěnami z mlází, jaké Josef vždycky dělával. Po prvé jsem zpozorovala, že tam měli u zdi malý oltáříček, zakrytý takovou zástěnou, před kterým se modlili, totiž stoleček, přikrytý červenou pokrývkou a přes ni bílou průhlednou, a nad ním lampu.

Později měl svatý Josef úplně zařízenou dílnu a pracoval také cizím lidem. Hotovil dlouhé tyče s kulatými knoflíky, také malé nízké kulaté třínohé podnožky, s držadlem v zadu, aby je bylo zač vzíti, také jakési koše. Hotovil také množství zástěn z lehkého pletiva. Lidé je čímsi natírali, aby byly úplně nepromokavé, a stavěli si z nich chyše na nesmírně tlustých zdech nebo si z nich zařizovali komůrky v těchto rozlehlých stavbách. Stavěl také z tenkých lehkých dlouhých prken šestiboké nebo osmiboké lehké věžičky nahoře do špičky vybíhající a končící se knoflíkem. Ve vížce byl otvor, že tam seděl člověk jako ve strážné budce. Kolem vížky byl tu a tam na vnější straně připevněn schod, po kterých se vylézalo. Viděla jsem tyto věžičky před tím neb oním pohanským chrámem a také na nejedné ploché střeše. Sedali v nich. Byly to buď strážné budky nebo besídky.

Svatou Pannu vídala jsem tkáti koberce. Vídala jsem ji také při jiné práci, při které měla vedle sebe hůlčičku, která byla nahoře čímsi omotána, nevím už předla-li či něco podobného dělala. Viděla jsem také, že lidé dosti často navštěvovali ji a Ježíška, kterýž ležel vedle ní na zemi v jakési kolébce na

způsob lodičky. Někdy jsem vídala tuto lodičku postavenou na podstavci podobném řezacímu kozlíku. Tu jsem vídala děťátko v kolébce velmi roztomile ležeti, někdy mu visely obě ručičky z kolébky. Jednou jsem je viděla také zpříma v ní seděti. Maria seděla vedle a pletla, vedle ní stál košíček. Byly u ní tři ženy.

Lidé v tomto polorozvaleném městě byli právě tak oděni, jako oni lidé, kteří spřádali bavlnu a které jsem viděla, jdouc naproti svatým Třem Králům, jenže měli kolem beder zástěrky kolem dokola jako krátké suknice. Bylo tam jen málo Židů, a viděla jsem je přecházeti s místa na místo, jako by neměli práva tam žíti.

Severně Heliopole, mezi tímto městem a Nilem, který se tam rozléval v četná ramena, ležela zemička Gosen, a v ní mezi kanály městečko, ve kterém bydlelo mnoho Židů, kteří nábožensky byli velmi zanedbaní. Mnozí z těch židů se seznámili se svatou Rodinou, a Maria těm lidem všelicos šila a pletla, začež dostávala chleba a jiné živobytí. Židé v zemi Gosen měli chrám, srovnávali jej s chrámem Šalomounovým, ale byl hodně jinačí.

Viděla jsem svatou Rodinu v Heliopoli. Bydleli ještě vedle pohanského chrámu pod klenbou silného zdiva. Ale nedaleko tamodtud vystavěl Josef modlitebnu, ve které se tamější Židé s nimi shromažďovali. Dříve neměli společné modlitebny. Modlitebna měla nahoře lehkou kupoli, která se otvírala, i stáli pak pod širým nebem. Uprostřed modlitebny stál obětní stůl nebo oltář s bílou a červenou pokrývkou, na kterém ležely svitky. Kněz nebo učitel byl stařičký muž. Tam nebyli za modliteb muži odděleni přísně od žen jako v zemi Zaslíbené. Muži stáli na jedné straně, ženy na druhé.

Měla jsem vidění, jak svatá Panna byla po prvé s Ježíškem v modlitebně. Seděla na zemi, opírajíc se o rámě, děťátko v blankytně modré sukýnce sedělo před ní, a Maria mu zkřížila ručičky na prsou, Josef

stál za ní jako vždy, třebaže ostatní stávají a sedají odděleni, muži na jedné straně a ženy na druhé.

Také jsem viděla, jak Ježíšek už vyrostl a jak přicházívaly k němu jiné děti. Už hezky mluvil a běhal, býval u Josefa a chodíval také asi s ním, když pracoval u lidí. Měl sukýnku jako košilku, nesešívanou, ale v jednotí uháčkovanou nebo upletenou.

Poněvadž tu bydleli blízko chrámu, a několik model se v něm skácelo, a poněvadž také při jejich příchodu spadl obraz před branou, mnozí lidé to vykládali, jako by se bozi hněvali na tyto lidi, i bylo jim pro to vytrpěti mnoho pronásledování.

VIII.

Povraždění neviňátek.

Když bylo Ježíškovi asi půldruhého roku, zjevil se Anděl svaté Panně v Heliopoli a oznámil jí povraždění neviňátek Herodem. Ona i Josef byli velmi zarmouceni a Ježíšek plakal celý ten den. Viděla jsem pak toto:

Když se svatí Tři Králové nevraceli, pousnula starost Herodesova, který měl rozličné domácí sváry, procitla však zase, když se za nějaký čas, co svatá Rodina se vrátila do Nazareta, doslechl rozličných pověstí o proroctví Simeonovu a Hannínu v chrámě při obětování Ježíšově.

Z rozmanitých zámínek rozložil vojáky do rozličných obcí v okolí Jerusalema, do Gilgalu, Betléma, ba až k Hebronu, a přikázal, aby se vypátral počet dětí. Vojáci leželi již tři čtvrti roku v těchto obcích. Herodes byl zatím v Římě[1]) a teprve když

[1]) To vyprávěla ctihodná sestra v kruté nemoci; zmínila se o rozličných cestách a sporech v rodině Herodově, ale velmi nejasně. Jasnou byla jedině poznámka, že Herodes byl zatím v

se vrátil, ale brzy po jeho návratu byly děti povražděny. Janovi byla dvě léta, když se to stalo, i byl nějaký čas tajně u svých rodičů. Dříve však než Herodes vydal rozkaz, aby matky chlapečky do dvou let ukázaly vrchnosti, Alžběta byvši varována zjevením andělským, utekla se zase s malým Janem na poušť. Ježíši bylo asi půldruhého roku a už chodil.

Děti byli povražděny v sedmi obcích. Matkám byly příslíbeny odměny za jejich plodnost. Přinesly tedy děti svátečně oblečené z okolí do radničních domů těchto měst. Mužům byl vstup zabráněn, matkám byly děti odňaty, na osamělých uzavřených dvorech od vojáků pobity, naházeny na hromady, pak zahrabány v jamách.

Sestra Emmerichová vypravovala zjevení o povraždění nevíňátek dne 8. března 1821, tedy okolo výročního dne Útěku do Egypta, i lze soudit, že svaté děti byly povražděny asi rok po útěku do Egypta. Vypravovala:

Dnes odpoledne jsem viděla z Hebronu, z Betlema a ještě z jednoho městečka, kamž Herodes rozeslal vojáky a kdež později dal tamější vrchností rozhlásiti rozkaz, přicházeti do Jerusalema matky s chlapečky ve věku od několika dnů až do dvou let. Přicházely do města většími a menšími hloučky. Některé měly s sebou děti dvě a jely na oslech. Všecky byly zavedeny do rozlehlé budovy, a muži, kteří je provázeli, byli vrácení. Přicházely všecky radostně, domnívajíce se, že se jim dostane odměny za jejich plodnost.

Budova stála v odlehlém zákoutí města, nedaleko domu, v němž později bydlel Pilát. Byla tak zasta-

---

Římě. Když písař asi patnáct let po těchto sděleních četl dějiny Heroda Velikého v židovském dějepisci Josefovi, nenalezl tam zmínky o nějaké cestě Herodově do Říma v této době, a neví tudíž, jaká tu chyba. Snad jí bylo říci: Antipater, syn Herodův, byl v Římě a teprve po jeho návratu byly děti povražděny?

věna, že zvenčí těžko bylo poznati, co se v ní dálo. Byla to asi budova soudní, neboť na dvoře jsem viděla kamenné sloupy a klády s řetězy, a též zvláštní stromy popravčí: holomci přitáhli dva takové stromy provazy k sobě, připoutali k nim odsouzence a provazy pak náhle povolili, stromy se vymrštily a nešťastník byl roztržen. Byla to budova pevná a ponurá, a dvůr skoro tak veliký jako hřbitov na jedné straně městského kostela v Dülmenu. Dvěma zdmi vedla brána do tohoto dvora, který se tří stran byl obklopen budovami. Stavení vlevo a vpravo byla o jednom poschodí. Prostřední stavení mělo poschodí dvě a podobalo se staré zpustlé synagoze. Ze všech tří budov vedly dveře na dvůr.

Vojáci zavedli matky dvorem do obou postranních budov a tam je zavřeli. S počátku se mi zdálo, že jsou v jakémsi špitále nebo v hospodě. Když tedy viděly, že jsou zbaveny svobody, pojala je úzkost, i daly se do pláče a nářku. A takto naříkaly celou noc.

Druhého dne, 9. března vypravovala:

Dnes odpoledne jsem měla strašlivé vidění. Viděla jsem v soudním domě povraždění nevíňátek. Veliká zadní budova, která uzavírala dvůr, měla dvě poschodí, přízemí zaujímala rozsáhlá pustá síň, ne nepodobná vězení nebo velíké strážnici soudní, nahoře byl sál, jehož okna se otevírala na dvůr. Viděla jsem tu množství pánů jako na soudě shromážděných, před nimiž na stole ležely svitky. Herodes byl asi mezi nimi, neboť viděla jsem jednoho, oděného červeným pláštěm, bílou kožešinou podšitým; na kožešině byly černé rulíky. Na hlavě měl korunu. Viděla jsem ho, jak s jinými s okna sálu přihlíží divadlu.

Matky s chlapečky byly volány každá zvláště z postranních budov do veliké síně v přízemí zadní budovy. Když vstupovaly, odnímali jim vojáci děti a vraty je vynášeli na dvůr, kde asi dvacet vojáků zabíjelo, meči podřezávajíce jim krčky nebo kopími probodávajíce jim srdéčka. Byly to jednak děti

v plenkách, které matky ještě kojily, jednak chlapečci v dlouhých pletených kabátkách. Ani jich nesvlékali, bodali je do krku a do srdce, a popadajíce je za ručičku nebo za nožičku, házeli je na jednu hromadu. Byl to hrozný pohled.

Vojáci tlačili matky do zadu veliké síně jednu na druhou, když pak matky pochopily, co se děje s jejich dětmi, daly se do strašlivého křiku, rvaly si vlasy a zoufale se objímaly. Na konec byly tak stěsnány, že se nemohly ani hnouti. Myslím, že vraždění trvalo až do večera.

Děti byly potom na témž dvoře zahrabány do jámy. Bylo mi ukázáno, kolik jich bylo, ale nepamatuji se na to už určitě. Myslím, že jich bylo sedm set a něco, v kterémžto čísle vyskytla se 7 nebo 17. Počet byl mi vyjádřen také slovem, které, jak se pamatuji, znělo asi jako ducen, myslím, že mi bylo několikráte sčítati dvě C (Snad tedy ducenti = dvě stě).

Vidouc to, byla jsem velmi poděšena, nevěděla jsem, kde se to stalo, myslela jsem, že zde. Procitnuvši, teprve poznenáhlu jsem nabývala vědomí.

V noci po tomto dnu jsem viděla, jak vojáci vedou matky do jejich domovů svázané v menších hloučcích.

Děti byly povražděny v Jerusalemě v domě, který byl později soudním dvorem nedaleko soudního domu Pilátova, avšak za Piláta byl poněkud přestavěn. Když Kristus Pán zemřel, viděla jsem, jak jáma, do které byla neviňátka zahrabána, se propadla, jak se ukázaly jejich duše a odletěly.

Když Alžběta, byvší varována Andělem, před povražděním neviňátek znova uprchla s malým Janem na poušť, měla jsem toto vidění o této události:

Alžběta hledala dlouho, až nalezla jeskyni, která se jí zdála dosti ukrytou, i zůstala tam s chlapečkem tentokrát asi čtyřicet dní. Když se pak vrátila domů, přišel k chlapci na poušť Ésén ze společenstva na hoře Horebu a přinesl mu jídlo a byl mu ve všem, čeho potřeboval, nápomocen. Tento

Esén, jehož jméno jsem už několikráte slyšela, ale pokaždé zapomněla, byl příbuzným Hanny z Chrámu. Přicházel s počátku týdně, později každých čtrnáct dní, dokud Jan potřeboval jeho pomoci. To však netrvalo dlouho, neboť velmi záhy znal se lépe na poušti než mezi lidmi. Bůh ho určil k tomu, aby nestýkaje se s lidmi a s jejich hříchy, vyrůstal na poušti v nevinnosti. Jako Ježíš ani Jan nikdy nechodil do školy; Duch Svatý ho vyučoval na poušti. Nezřídka jsem vídala kolem něho světlo nebo skvoucí postavy jako Anděly. Tato poušť nebyla neplodnou pustinou, rostlo tam mezi skalami množství keřů a bylin s rozličnými bobulemi, a také jahody, které Jan, kráčeje mimo, trhal a jedl. Byl neobyčejně spřátelen se zvířaty, zvláště s ptáčky; přilétali k němu, pousedali mu na ramena, Jan s nimi hovořil, a ptáci, jak se zdálo, mu rozuměli a byli jako jeho posly. Kráčíval podél potůčku, a byl rovněž důvěrně spřátelen s rybičkami, plovaly k němu, když na ně volal, a plovaly s ním proti proudu.

Viděla jsem, jak daleko se teď vzdálil domova, snad pro nebezpečí, jež mu hrozilo. Byl tak důvěrně spřátelen se zvířaty, že mu sloužila a ho varovala. Vodíla ho ke svým hnízdům a peleším, a blížil-li se lidé, prchal s nimi do jejich skrýší. Živil se ovocem, bobulemi, kořínky a bylinami. Nehledal jich nikdy dlouho: buď že sám věděl, kde rostou, nebo mu je ukazovala zvířata. Stále měl na sobě zvířecí kůži a v ruce hůlčičku, a někdy se uchyloval hlouběji a hlouběji do pouště a zase se blížil více domovu. Několikráte se také sešel se svými rodiči, kteří stále po něm velmi toužili. Patrně dostávali o sobě zprávy zjevením, neboť kdykoliv si ho Alžběta nebo Zachariáš přáli viděti, přicházel jim Jan velmi blízko v ústrety.

IX.

Svatá Rodina v Matareji.

Pobyvši asi půldruhého roku v Heliopoli, když Ježíškovi bylo asi dvě léta, svatá Rodina odešla z tohoto města pro nedostatek práce a pro rozličná pronásledování. Ubírali se na jih k Memfidě. Když prošli městečkem nedaleko Heliopole a v síni otevřeného pohanského chrámu usedli, aby si odpočinuli, spadla modla a rozbila se. Měla volskou hlavu se třemi rohy a v těle několik otvorů, do kterých se strkaly oběti a spalovaly. Tu se jali sbíhati pohanští kněží, kteří zadrželi svatou Rodinu a ohrožovali ji. Jeden z kněží dal však ostatním v poradě na uváženou, že pokládá za prospěšnější, odporučiti se Bohu těch lidí, připamatovav jim, jaké rány dopadly na jejich předky, když pronásledovali ten lid, a jak v noci před jejich odchodem v každém domě zemřel prvorozenec... Poradivše se tedy, kněží propustili svatou Rodinu v pokoji.

Ubírali se tedy až do Troje, městečka na východní straně Nilu, proti Memfidě. Městečko bylo veliké, ale samé bláto. Chtěli tam zůstati, nenalezli však noclehu, ba neobdrželi nikde ani kapky vody ani hrstky datlí, o které prosili. Memfis ležela západně od Nilu. Řeka byla v těch místech velmi široká a měla ostrovy. Část města se rozkládala na pravém břehu, a za Faraona stál tam rozsáhlý palác se zahradami a vysokou věží, odkudž se dcera Faraonova často rozhlížela po okolí. Viděla jsem také místo, kdež ve vysokém rákosí bylo nalezeno dítě Mojžíš. Memfis byla rozložena na obou březích Nilu, podobajíc se třem městům, a zdálo se, že k nim náleží ještě Babylon, město východně od řeky poněkud níže. Vůbec byla celá ta krajina za panování Faraona po obou březích Nilu mezi Heliopolí, Babylonem a Memfidou tak zastavěna domy, proryta kanály a

spojena vysokými kamennými hrázemi, že byla jako by jedním jediným městem. Teď v době svaté Rodiny, bylo to vše již odděleno a velikými spouštěmi roztrháno.

Od Troje se brali dále severně po proudu směrem k Babylonu, kteréž město bylo pusté, špatně stavěné a blátivé. Mezi Nilem a Babylonem se ubírali mimo toto město zase kus zpět týmž směrem, kudy přišli. Kráčeli po proudu Nilu po hrázi, po které později také Ježíš kráčel, když zkřísiv Lazara prošel Arabií a Egyptem a potom se u studně Jakobovy u Sicharu zase sešel s učedníky.

Asi dvě hodiny se ubírali po proudu Nilu. Cestou přicházeli na samé rozvaliny. Bylo jim také ještě překročiti úzké rameno řeky nebo kanál a pak přibyli do městečka, jehož tehdejší jméno jsem zapomněla, ale které později slulo Matarea. Bylo blízko Heliopole. Toto městečko, které leželo na ostrohu, že voda se ho ze dvou stran dotýkala, bylo velmi zpustošeno, a nynější jeho chalupy, které stály daleko od sebe, byly většinou velmi špatně stavěny z datlového dřeva a ze ztvrdlého bahna a pokryty sítím, tak že se tam Josefovi dostalo hojně práce. Z pletiva stavěl chyše pevnější, s pavlačemi, po kterých se chodilo.

Tam bydleli v tmavém sklepení na pustém místě několik kroků za branou, kterou vešli. Josef vystavěl zase před sklepením lehkou přístavbu. I v tomto městečku, když vešli, spadla modla v pohanském chrámečku, a později se všecky modly skácely. Také tam kněz upokojil lid, připamatovav jim rány egyptské. Později, když se kolem svaté Rodiny seskupila malá obec Židů a obrácených pohanů, přenechali jim kněží chrámek, ve kterém se skácela modla při jejich příchodu, a Josef upravil z něho synagogu. Stal se takořka otcem obce, i dosáhl toho, že zpívali řádné žalmy, neboť jejich bohoslužba byla zcela zanedbána.

Bydlelo tam jen nemnoho chudobných Židů, kteří

třeli nouzi v bídných děrách a jamách. Ale v židovském městě mezi Onem a Nilem bydlelo mnoho Židů, kteří měli pěkný chrám, ale byli zcela oddáni ohavné modloslužbě, měli zlaté tele, modlu s býčí hlavou, a kolem ní stály malé obrazy zvířat, jako tchořů nebo fretek, a nad nimi byla zavěšená malá nebesa. Byla to zvířata, která chrání člověka krokodýlů (Ichneumon). Měli také napodobeninu Archy Úmluvy, ale hrozné věci v ní. Vykonávali ohavnou modloslužbu, o které v podzemní chodbě se oddávali všelikému smilstvu, a věřili, že takto bude jednou zplozen Mesiáš. Byli velmi zatvrzelí a nechtěli se polepšiti. Později se mnozí z nich z toho města přestěhovali do Matareje, nejvýš dvě hodiny vzdálené. Ale pro množství kanálů a hrází nemohli přímým směrem do Matareje, musili oklikou za On.

Již v Onu se seznámili tito Židé z území Gosen se svatou Rodinou, a Maria už tam jim dělala rozličné ženské ruční práce, pletla, tkala, vyšívala a podobně. Nikdy však jim nedělala věcí zbytečných a na parádu, nýbrž jen nejpotřebnější a pak oblek do synagogy. Vídala jsem, že jí ženy přinášely práci, žádajíce šatů podle mody, nebo na ukojení své marnivosti, že však Maria takovou práci vracela, třeba že potřebovala výdělku. Viděla jsem také, že jí ženy za to velmi urážlivě spílaly.

S počátku se jim vedlo v Matareji dost špatně. Byl tam nedostatek dobré vody a dříví. Obyvatelé si rozdělávali oheň ze suché trávy nebo z rákosí. Svatá Rodina jedla většinou pokrmy studené. Josefovi se dostávalo práce dost, opravoval chalupy. Ale lidé s ním činili skoro jako s otrokem, dávali mu, co se jim zlíbilo; někdy přinášíval domů nějakou mzdu za práci, někdy však ani groše. Tamnější obyvatelé si neuměli stavěti chyší. Nebylo dříví, a viděla-li jsem zde onde nějaký ten kmen, pozorovala jsem zas, že neměli nástrojů. Většinou měli jen nože kamenné, nebo kostěné, a jak se zdálo, živili se dobýváním rašeliny. Josef si přinesl nejnutnější nářadí. Svatá

Rodina se záhy jakž takž usadila. Zástěnami z lehkého pletiva rozdělil Josef prostoru v několik pohodlných komůrek, zřídil řádné ohniště a vyrobil podnožky a nízounké stolečky. Tamější obyvatelé jídali všichni na holé zemi.

Žili tam několik let, i viděla jsem všelijaké obrazy z rozličných dob života Ježíškova. Viděla jsem místo, kde Ježíš spal. Ve zdi sklepení, ve kterém spala Maria, byl hluboký výklenek, Josefem vytesaný, ve kterém bylo lůžko Ježíškovo. Maria spala vedle, i vídala jsem nejednou, jak v noci klečíc před lůžkem Ježíškovým, se modlila. Josef spal v jiné komůrce.

Viděla jsem také v přibytku modlitebnu, kterou zařídil Josef. Modlitebnou byl kus oddělené chodby. Josef a svatá Panna měli v ní každý své zvláštní místečko, a také Ježíšek měl v ní svůj zvláštní koutek, kdež sedě, stoje nebo kleče se modlíval. Svatá Panna měla jakýsi oltářík, před kterým se modlila. Malinký stoleček s červenou a bílou pokrývkou spouštěl se jako příklop před skrýškou ve zdi, kterou obyčejně uzavíral. V tomto zedním výklenku bylo však uschováno cosi posvátného. Viděla jsem trsíčky v kalichovitých květináčích. Viděla jsem půl prutu svatého Josefa s květem, kterým mžto losem byl v chrámě vyvolen za manžela Mariina. Tento kus vězel v pouzdře, půldruhého palce tlustém. Kromě těchto věcí viděla jsem ještě jiný posvátný předmět, ale teď už nepovím, co to vlastně bylo. V průhledném pouzdře bylo asi pět bílých proutků tloušťky silných stébel. Stály přes sebe křížem, jako by byly uprostřed svázány, a nahoře zdály se poněkud širší, kadeřavé, as jako snopeček. (Zkřížila prsty, aby znázornila, co řekla, a mluvila také o chlebu. Snad se to nějak vztahuje na klasy a vinnou révu, které viděla nedávno v egyptském obraze, když Andělům bylo oznámeno narození Mariino, či byly to snad kosti?)

X.

Zachariáš, Alžběta a Jan.

Co svatá Rodina dlela v Egyptě, byl malý Jan opětně tajně v Juttě u svých rodičů, neboť viděla jsem, že Alžběta zase ho vyprovází na poušť, když mu bylo čtyři nebo pět let. Když odcházeli z domu, Zachariáše nebylo doma, odešel myslím před nějakou chvílí, aby neviděl rozloučení, neboť miloval Jana nade vše. Ale přec mu dal požehnání, neboť žehnával Alžbětu i Jana, kdykoliv někam odcházel.

Malému Janovi visela s levého ramene příčně přes prsa a záda kůže, pod pravou paží sešitá. Později na poušti viděla jsem ho, že nosí tuto kůži právě jak mu to bylo pohodlnější, brzy přes obě ramena, brzy napříč přes prsa, brzy kolem beder. Kromě této kůže neměl hoch na sobě nic jiného. Vlasy měl hnědší, tmavější než Ježíš a dosud nosil v ruce onu bílou hůlčičku, kterou si už dříve vzal z domu a kterou jsem v poušti vždy u něho vídala.

Tak jsem ho viděla, jak drže se za ruku matky Alžběty, vysoké, skoro úplně zahalené, čilé stařeny s drobným něžným obličejem, pospíchá přes pole. Často běžel napřed; a počínal si prostince a dětinsky, nikoli však lehkomyslně. S počátku se brali dlouho na půlnoc, majíce po pravé ruce nějakou vodu; poté překročili říčku; nebylo tam mostu, přeplulí po prámu, který ležel na vodě a který Alžběta řídila větví, neboť byla ženou velmi rozhodnou. Když přešli říčku, otáčela se jejich cesta více na východ, i vstoupili do skalnaté rokle, která nahoře byla pusta a kamenita, ale její dno bylo porostlé rozmanitými křovinami, a kromě rozličného ovoce také hojně jahodami, z nichž chlapec tu a tam nějaké pojídal.

Když urazili kus cesty touto roklí, rozloučila se Alžběta s chlapcem. Požehnala ho, přivinula ho na

srdce, políbila ho na obě líce a na čelo a dala se na cestu k domovu. Několikráte se cestou obrátila a ohlédla se slzíc za Janem. Ale Jan nebyl stísněn pražádnými starostmi, a zacházel hlouběji do rokle kráčeje jistě ku předu.

Poněvadž za těchto vidění byla jsem velmi nemocna, dal mi Bůh tu milost, že jsem cítila, jako bych všem těmto událostem byla přítomna u věku dětském. Ihned jsem měla dojem, že jsouc dítětem v letech Janových, jdu s ním cestou, a popadal mě strach, že se dítě příliš vzdálí matky a nenalezne už cesty domů; ale brzy mě upokojil jakýsi hlas: Jen neměj starostí, ten chlapeček ví velmi dobře, co činí! Potom mi bylo, jako bych s ním, s důvěrným druhem z mládí, putovala samotinká na poušť, i viděla jsem všelicos, co se mu tam přihodilo. Ano, když jsme byli takto sami dva pospolu, vypravoval mi Jan sám mnoho o svém životě na poušti, na př. jak si všelikým způsobem činil újmy a umrtvoval smysly, a jak čím dál jasněji a zřetelněji viděl, a jak nevylíčitelným způsobem byl poučován o všem, co jest kolem něho.

Než tomu jsem se ani nedivila, neboť už za dětských let pasouc o samotě naše krávy, žila jsem velmi důvěrně s Janem na poušti; neboť často, kdykoliv jsem po něm zatoužila a do křovin zavolala: „Ať přijde ke mně Jeníček se svou hůlčičkou a s kůží na ramenou", přicházel často ke mně Jeníček s hůlčičkou a s kůží na rameně, i hráli jsme si jako děti a on mi vypravoval a poučoval mě o všeličems dobrém. Ani mě nikdy nezaráželo, že se na poušti naučil toho tolik o rostlinách a o zvířatech, neboť také já za dětských let v lese, na pastvišti a na poli při dobytku, nebo když jsem sbírala klasy, trhala trávu, hledala koření, tu nad každým lístečkem, nad každičkým kvítečkem jsem rozjímala jako nad knihou, každý ptáček, každé zvířátko mimo mne prchající, vůbec vše, co bylo kolem mne, mě poučovalo. Každý tvar, každá barva, každá žilka lístku mi

vnukala všelijaké hluboké myšlenky, a když jsem je vykládala, naslouchali mi lidé někdy s podivem, ale obyčejně se mi vysmáli, a proto jsem pomalu přestala o těch věcech mluviti; neboť dříve jsem si myslívala a ještě teď někdy si tak pomyslím, takové myšlenky že mívá každý, a že v žádné jiné knize se člověk neučí lépe, poněvadž tento slabikář napsal sám Bůh.

Následujíc tedy ve svých vídéních malého Jana zase na poušť, viděla jsem jako dříve všecko jeho počínání. Viděla jsem ho, jak si pohrává s květinami a se zvířaty. Zvlášť ptáci byli s ním velmi důvěrně spřáteleni. Přilétali mu na hlavu, kráčel-li nebo modlil-li se kleče. Nezřídka jsem ho viděla, jak zastrčil hůlku na příč do větví, tu na jeho zavolání přilétalo množství pestrých ptáčků a posedali si řadou na jeho hůlku. Pozoroval je a hovořil s nimi velmi důvěrně, jako by měl školu. Viděla jsem také, jak za jinými zvířaty chodil do jejich brlohů, tam je krmil a pozorně sledoval.

Když Jan dokonal na poušti asi šestý rok, ubíral se Zacharíáš s obětními zvířaty do Chrámu a Alžběta navštívila za jeho nepřítomnosti syna na poušti. Zacharíáš nebyl jistě nikdy u Jana na poušti, aby, kdyby se ho snad Herodes dotazoval po pobytu jeho syna, podle pravdy mohl říci, že neví, kde jest. Ale aby ukojil svou velikou touhu po Janovi, stávalo se, že se Jan velmi tajně několikráte navrátil s pouště do domu svých rodičů a tam nějaký časek pobyl. Přiváděl ho tam asi jeho Anděl Strážný, když toho bylo třeba a Janovi nehrozílo nebezpečí. Vždycky jsem ho viděla pod ochranou a vedením vyšších Mocností, a často mezi zářícími postavami podobnými Andělům.

Bůh ustanovil, aby Jan jsa odloučen světa a zbaven obyčejných lidských způsobů výživy, od Ducha Božího byl na poušti vychováván a poučován, a Prozřetelnost řídila tedy události tak, aby bylo nevyhnutelno, odvésti Jana na poušť, kamž ho už ne-

odolatelně hnal jeho vnitřní pud, neboť od nejútlejšího mládí, jak jsem viděla, toulal se vždy samoten a zamyšlen. A jako tedy na Boží napomenutí uprchli s děťátkem Ježíšem do Egypta, tak také byl Jan, jeho předchůdce, ukrýván v poušti. I na něj padalo podezření, neboť se v zemi mnoho mluvilo o Janovi od prvních jeho dnů, také byly známy zázraky o jeho narození, jako nebylo neznámo, že ho lidé vídali oblitého světlem, což vše bylo příčinou, že Herodes zvláště jemu ukládal o život.

Již několikráte přikázal Herodes, aby vyslechli Zachariáše, co ví o pobytu Janovu; ale nikdy ještě na něj nevztáhl ruky. Když se však tentokráte Zachariáš bral do Chrámu, v úvoze před betlemskou branou Jerusalema, odkud není ještě viděti města, přepadli ho vojáci Herodovi, kteří na něj číhali, a zle ho ztýrali. Odvlekli ho do vězení, na tom svahu hory Sionu, kudy jsem později učedníky Ježíšovy tak často vídala vystupovati do Chrámu. Tam starce velmi týrali, ano i mučili, aby na něm vymohli přiznání, kde že se skrývá jeho syn, a posléze, nic od něho nevyzvěděvše, na rozkaz Herodův ho probodli.

Jeho přátelé pohřbili pak jeho tělo nedaleko Chrámu. Ale to nebyl onen Zachariáš, který byl zavražděn mezi chrámem a oltářem, a kterého, když při smrti Kristově vycházeli mrtví z hrobů, viděla jsem vyjíti z chrámových zdí vedle modlitebny stařičkého Simeona, neboť se jeho hrob otevřel ve zdi. Tehdy se otevřelo ještě několik tajných hrobů v Chrámě. Tehdy, když byl tento Zachariáš zavražděn mezi chrámem a oltářem, mnoho Židů se přelo o rodokmen Mesiášův a o jistá práva, postavení a místa, která měly jednotlivé rodiny v chrámu. Tak na př. nebylo všem rodinám dovoleno, dáti děti na vychování do chrámu. A tu si vzpomínám, že jednou jsem viděla Hannu v chrámě, ana vychovává hocha, myslím že královského prince, jehož jméno mi vypadlo z paměti. Z proucích se Židů byl jediný Zachariáš

zavražděn. Jeho otec slul Barachiáš.[1]) Viděla jsem také, jak jednou později byly nalezeny kosti tohoto Zachariáše, ale podrobnosti jsem zapomněla.

Toho času, kdy Alžběta čekala, že se muž její vrátí do Jutty, vrátila se tam s pouště také, Jan ji vyprovodil kus cesty, načež ho požehnala a políbila na čelo, kdežto on bezstarostně odběhl do pouště. Doma zastihla Alžbětu strašlivá zpráva o zavraždění Zachariášově. Zachvátila ji tak veliká bolest a propukla v takový nářek, že tam už nenalézala pokoje, i odešla na vždy na poušť k Janovi, a zemřela tam za krátký čas, ještě před návratem svaté Rodiny z Egypta. Onen Esén s hory Horebu, který vždy malému Janovi byl nápomocen, pochoval ji na poušti.

Jan odešel teď dále od domova do pouště. Odešel ze skalní rokle do krajiny, která byla otevřenější, a dostal se pouští až k malému jezírku. Kolem jezírka byl bílý písek a břehy byly nízké a Jan chodil daleko do vody, a všecky ty rybičky bez bázně k němu plovaly. Byl s nimi velmi důvěrně spřátelen. V té krajině žil delší dobu, a tam v křoví si upletl z větví boudu na spaní. Byla nízoučká, a nebyla větší, než aby v ní leže spal. Tam i později vídala jsem zvláště často kolem něho zářící postavy nebo Anděly, s nimiž obcoval sice pokorně, než přece zcela dětinsky zbožně, důvěrně a bez bázně. Jak se zdálo, učili ho a všelicos mu ukazovali. Tam také jsem viděla, že na svou hůlku připevnil na příč hůlčičku kratší, tak že měla podobu kříže; na kříži měl připevněnou širokou pásku z bukových nebo lýkových vláken jako praporeček, kterým si pohrával, sem tam jí otáčeje.

V otcovském domě Janovu v Juttě u Hebronu by-

---

[1]) Vypravujíc o zavraždění tohoto Zachariáše mezi chrámem a oltářem a o zmíněném sporu, který byl příčinou této vraždy, upadala sestra v ekstatický spánek a proto se vyjádřila poněkud neurčitě.

dlela teď než Alžběta. Byl to dům velmi dobře zařízený. Později, jsa už větší, přišel tam Jan ještě jednou tajně, načež zacházel pořád dále do pouště, až se ukázal mezi lidmi, o čemž budu vypravovati později.

XI.

Studně Mariina v Matareji. Zpráva o smrti Herodově.

Také v Matareji, kde obyvatelé neměli než kalnou vodu nilskou, objevila Maria Panna modlitbou studni. Trpěli s počátku velikým nedostatkem a jedli jen ovoce a pili špatnou vodu. Dlouho neměli dobré vody, a Josef už zamýšlel odebrati se do pouště k prameni v balšamové zahradě, aby tamodtud přivezl na oslu v kožených měchách vody, když po modlitbě se dostalo svaté Panně od andělského zjevení napomenutí, že za příbytkem nalezne pramen. I viděla jsem, jak přes val, který byl kolem jejího příbytku, sestoupila na volné prostranství níže položené a rozvalenými valy obklopené, kde stál velmi tlustý starý strom. V ruce držela hůlku s nastrčenou lopatkou, jaké v tamějších krajinách nosívají pocestní, a zaryla lopatkou u stromu do země, i vytrysknl dobrý čistý pramen.

Radostně pospíšila, aby zavolala Josefa, který kopaje dále shledal, že hlouběji studně byla už dávno vyzděna, jenže vyschla a zasypala se. Josef ji vyčistil a velmi hezky ji vyzdil. S té strany, co přišla Maria, trčel u studně veliký kámen, skoro jako oltář, a myslím, že to byl vskutku kdysi oltář; zapomněla jsem teď kdy.

U této studně svatá Panna později sušívala na slunci vyprané šatečky a prádélko Ježíškovo. Studně zůstala neznáma a vody z ní čerpala jedině svatá

Rodina, až Ježíš tak dorostl, že ho již pro všelijaké maličkosti posílali, a také přinášel vody matce.

Tu jsem viděla jednou, že přivedl ke studni jiné děti a že jim nabíral vody a dával píti z ohnutého listu. Když pak děti o tom vypravovaly rodičům, přicházeli pro vodu ke studni také jiní lidé, ale přece jen hlavně Židé.

Viděla jsem také, jak Ježíš po prvé přinesl matce vody. Maria klečela ve svém sklípku na modlitbách, tu Ježíš odešel tichounce s měchem ke studni a přinesl vody, bylo to po prvé. Maria byla nevýslovně dojata, vidouc ho se vracetí, a prosila ho, ještě klečíc, aby toho vícekráte nečinil, aby snad nespadl do studně. Ježíš však odpověděl, že si dá pozor, že však by vždycky rád šel pro vodu, bude-li potřebovati.

Ježíšek prokazoval rodičům všelíké služby velmi pozorně a rozumně. Tak na př., když Josef pracoval nepříliš daleko domu a zapomněl snad některý nástroj, Ježíš ihned pro něj došel. Na všecko měl pozor. Myslím si, že radost, kterou s ním měli, převyšovala asi všelíké utrpení.

Vídala jsem také, že docházel do židovské osady, která byla asi míli od Matareje, aby přinesl za matčinu práci chleba. Četná ohavná zvířata v tamější krajině neudělala mu nic. Byla k němu velmi přítulna. Viděla jsem ho, jak si hraje s hady.

Když ponejprv šel do židovské obce, nevím už dobře, bylo-li mu pět či sedm let, měl po prvé na sobě hnědou sukýnku, kolkolem dole olemovanou řádkou žlutých kvítků, kterou mu utkala svatá Panna. Viděla jsem však, že cestou poklekl a modlil se, a zjevili se mu dva Andělé a zvěstovali mu smrt Heroda Velikého. Ježíš toho neoznámil rodičům, nevím už proč, zda z pokory či že mu to zakázali Andělé nebo proto, že poznal, že není jim ještě dovoleno odejíti z Egypta.

Jednou jsem také viděla, jak šel ještě s jinými dětmi židovskými do této obce, a jak, vrátiv se domů, hořce plakal nad schátralostí tamějších Židů.

XII.

O Jobovi, jeho osudech, a jeho pětiletém pobytu u studně v Matareji.

Studně v Matareji nevznikla teprve na modlitbu svaté Panny, nýbrž jenom pramen znova vyrazil. Byla zasypána a uvnitř ještě zcela vyzděna. Viděla jsem, že dávno před Abrahamem byl v Egyptě Job a že bydlel tam na tomto místě. Vykopal studni a obětoval na velikém kamení, který tam ležel.

Job byl nejmladší ze třináctí bratří. Jeho otec byl náčelníkem velikého kmene v době, kdy se stavěla věž babylonská. Jeho otec měl ještě bratra, od něhož pochází rod Abrahamův. Příslušníci kmenů obou bratří uzavírali často spolu sňatky. Jobova první manželka byla z tohoto kmene Falegova, a zakusiv už mnoho a zvoliv třetí sídlo, pojal ještě tři manželky z kmene Falegova, jedna z nich mu porodila syna, jehož dcera se zase provdala do kmene Falegova a porodila matku Abrahamovu. Job byl tedy pradědem matky Abrahamovy.

Otec Jobův slul Joktan, syn Elberův, bydlel na sever Kaspického moře, u paty pohoří, na jehož jednom svahu bylo velmi teplo, kdežto na druhém bylo zima a plno ledu. V zemi té byli sloni. Krajina, kam se nejprve uchýlil Job a kde založil svůj vlastní kmen, nebyla by slonům as právě příznivou, neboť byla velmi bažinatá. Tento kraj se rozkládal na sever od pohoří, které se táhne mezi dvěma moři, z nichž moře západní bylo před potopou také vysokým pohořím[1]), na kterém bydleli zlí andělé, kteří

[1]) Jest pamětihodno, že ctih. sestra vypravovala jindy, že Černé moře bylo před potopou vysokým pohořím, na kterém zlí Andělé tropili své rejdy. Poněvadž toto vypravuje jinde o Černém moři, rozumí patrně onim pohořím, za kterým bylo první bydliště Jobovo, Kavkaz mezi mořem Černým a Kaspickým.

posedalí lidi. Byla to chudá bažinatá krajina, bydlí tam teď, zdá se mi, lid malých očí, ploských nosů a vysedlých čelistí. Tam dopadla na Joba první rána, i odstěhoval se odtud jižněji na Kavkaz a začal znovu.

Z této země podnikl Job velikou výpravu do Egypta, kde tehdáž vládli králové pastýřů, cizozemci přišlí z vlasti Jobovy. Jeden byl z krajiny, odkud pocházel Job, druhý z nejzazších končin svatých Tří Králů. Vládli jen některým krajinám Egypta a byli později vypuzeni králem egyptským. V kterémsi městě bylo jednou shromážděno veliké množství toho pastýřského lidu. Lid ten se tam nastěhoval.

Král těchto pastýřů ze země Jobovy požádal svému synu o ženu ze svého lidu na Kavkaze, a Job mu přivedl ve velikém průvodu do Egypta tuto královskou nevěstu, jež byla s ním spřízněna. Hnal asi třicet velbloudů, přinesl veliké dary a přivedl velmi mnoho služebníků. Byl ještě mlád, vysoké postavy, příjemné jasně snědé pleti a naryšavělých vlasů. Egypťané byli špinavě snědí. Tehdy nebyl Egypt ještě tak zalidněn, jen tu onde byla veliká ves, hustě obydlená. Ani tam nebylo tehdy ještě tak velikých stavení, ta se stavěla teprve v době synů Israelských.

Král prokazoval Jobovi veliké pocty a nechtěl ho ani propustiti. Velice si přál, aby se Job s celým kmenem přistěhoval do Egypta. Za pobyt mu vykázal město, kde později bydlela svatá Rodina. Tehdy bylo zcela jinačí. Job bydlel pět let v Egyptě. Viděla jsem, že bydlel na témž místě, kde bydlela svatá Rodina, a že mu onu studni ukázal Bůh. Konaje bohoslužbu, přinášel také oběti na velikém onom kameni.

Job byl sice pohan, ale muž spravedlivý, a pozoruje přírodu, hvězdy a střídání světla, poznal pravého Boha a klaněl se Tvůrci všehomíra. Rád i hovořil s Bohem o jeho podivuhodných tvorech. Neklaněl se ohavným obrazům zvířat, jako jiní tehdejší národové pohanští, ale vymyslil si obraz pravého Boha. Byla to malá socha člověka, s paprsky kolem hlavy a zdá se mi také s křídly. Vrukou pod prsa semknu-

tých držela kouli, na které byla zobrazena plovoucí lodička. Snad znázorňovala potopu světa. Konaje bohoslužbu spaloval před tímto obrazem zrna. Takové obrázky byly později zavedeny také v Egyptě. Stavěli je do jakési kazatelny a nad ně zavěšovali stříšku.

Job zastal v tomto městě ohavnou modloslužbu, zbytek to ještě kejklířského modlářství, které se provádělo za stavby věže babylonské. Mělí modlu se širokou, nahoře zúženou a jakoby pozdvihnutou volskou hlavou, s otevřenou tlamou a s rohy do zadu zahnutými. Byla dutá, rozdělali v ní oheň a kladli jí na rozžhavená ramena živoucí děti. Z děr jejího trupu viděla jsem něco vytahovati.

Tamější lidé byli hodně šerední, země pak se hemžila odpornými zvířaty. Velikými hejny poletovala veliká černá zvířata s ohnivými tlamami. Jako by oheň vycházel z nich, kudy letěla. Všecko otravovala, a stromy, na kterých usedala, zuvadaly. Viděla jsem také zvířata s dlouhými zadními nohami a s krátkými předními, podobná krtkům, skákala se střechy na střechu. Také číhala mezi kameny a v děrách ohavná zvířata, která se ovíjela kolem lidí a rdousila je. Ale v Nilu viděla jsem tlusté nemotorné zvíře s ošklivými zuby a širokými černými nohami, které bylo asi tak veliké jako kůň a podobalo se poněkud praseti.

Viděla jsem ještě mnoho jiných ošklivých zvířat. Ale tamější lid byl ještě mnohem ohavnější, a Job, který okolí svého příbytku modlitbou očistil od zlých zvířat, měl v takové ošklivosti tyto bezbožné lidi, že si často svým průvodcům zanařikal, že by raději žil s těmito ošklivými zvířaty, než s těmi zhovadilými lidmi.

Často jsem ho také vídala toužebně hleděti na východ, kde byla jeho vlast, která ležela poněkud jižněji než nejzazší země svatých Tří Králů. Job vídal prorocké předobrazy příchodu synů Israelských do této země a vůbec obrazy spásy lidstva, jakož

i obrazy zkoušek, které ho čekají. Nedal se pohnouti, aby tam zůstal, a po pěti letech odešel se svými lidmi z Egypta.

Mezi těžkými ranami, které na něj dopadaly, měl Job po prvé devět, po druhé sedm, po třetí pak dvanáct let pokoje. Slova v knize Job: „a když posel neštěstí ještě mluvil..." znamenají asi tolik: „o tomto jeho neštěstí se ještě mluvilo, když naň dopadlo neštěstí druhé". Utrpení zažil ve třech rozličných krajinách. Poslední rána naň přikvačila, an žil na planině přímo na východ od Jericha, a tam též se dočkal navrácení veškerého svého blahobytu. Tam se sbíralo kadidlo, rostla tam myrrha a také se těžilo zlato, z kterého se tepaly rozličné šperky.

Jindy jsem měla ještě mnoho vidění, týkajících se osoby Jobovy, o čem budu vypravovati později. Teď řeknu jenom tolik: Jobův život a Jobovy řeči s Bohem zapisovali dva důvěrní služebníci, kteří spravovali jeho majetek, jak jim je diktoval. Sluli Hai a Uis či Ois.[1]) Tato kniha byla jeho potomkům posvátnou. Děděna jsouc s pokolení na pokolení, dostala se Abrahamovi a jeho synům. Vyučovalo se podle ní. Se syny Israelskými přišla do Egypta. Aby potěšil Israelity v porobě egypské a na putování pouští, Mojžíš ji zkrátil, neboť byla mnohem obsáhlejší a mnohému v ní nebyli by Israelité rozuměli. Šalomoun ji přepracoval ještě jednou, a tak se stala vzdělavací knihou, plnou moudrosti Jobovy, Mojžíšovy a Šalomounovy. Skutečný život Jobův bylo těžko z ní poznati, neboť jména byla požidovštěna a událostí posunuty v sousedství země Kananejské, i soudilo se, že Job byl Edomiťan, poněvadž v krajině, kde žil naposledy, bydleli dávno po jeho smrti Edomiťané, potomci Esauovi. Job asi ještě žil, když se narodil Abraham.

---

[1]) Písař slyšel roku 1835, že praotec Armenů takto se nazýval.

XIII.

Abrahamovy osudy v Egyptě.

Abraham, přebývaje v Egyptě, rozbil stany také u studně v Matareji, i viděla jsem, že před stany vyučoval lid.[1]) Bydlel několik let v této zemi se Sárou a s několika syny a dcerami, jejichž matky zůstaly v Chaldeji. Jeho bratr Lot s rodinou byl tam také. Nevím už, které místo mu bylo vykázáno.

Abraham sestoupil do Egypta na rozkaz Boží, předně proto, že v zemi Kanaan byl hlad, a za druhé proto, aby si přinesl rodinný poklad, který tam neť matky Sářiny odnesla. Tato žena pocházela z rodu Jobova z kmene pastevců, kteří dříve vládli některým krajinám Egypta, přišla k tomuto národu za otrokyni a provdala se pak za Egypťana. Byla také pramateří kmene, jehož jméno jsem zapomněla. Od ní a tedy z téhož rodu co Sára, byla Hagar,[2]) matka Ismaelova.

Tato žena tedy odnesla onen rodinný poklad, jako Rachel bůžky Labanovy, a prodala jej v Egyptě za mnoho peněz. Tak její zpronevěrou se dostal v majetek krále a kněží. Byl pak to rodokmen potomků Noemových, ale zvláště Semových až po dobu Abrahamovu, znázorněný řadami tříhranných zlatých

---

[1]) Josephus Flavius, Antiquitates Jud, Lib. I. cap. 8., a jiní spisovatelé vypravují, že Abraham vyučoval Egypťany arithmetice a astrologii.

[2]) Cíh. sestra vypravovala jindy o Hagaře: „Byla z rodu Sářina, a Sára, jsouc neplodna, dala Hagaru Abrahamovi za manželku a řekla, že se z ní rozmnoží, že se jí z ní dostane potomstva. Pokládalať sebe a všecky ženy svého kmene jako za jedinou ženu, za jediný kmen žen s četnými květy. Hagar byla nádobou, květem z téhož rodu co ona, a očekávala od ní tudíž plodu svého rodu. Tehdy všichni byli jakoby jedním kmenem, když vykvetli na jednom kmeni."

plíšků. Byl zhotoven jako miska váhy na provázkách. Provázky byly zřetězené tříhranné plíšky, tu a tam s vedlejšími liniemi. Na plíšcích byla vyryta jména členů rodových, a všecky tyto řetězce, zavěšené ve středu poklíčky, složily se vedle sebe na misku vah, když poklíčka s řetězci se spustila na misku vah a zavřela ji tak, že byla jako pouzdro. Plíšky se jmény byly tlusté a žluté, jejich spojky pak tenounké a bílé jako stříbrné. Bleskotaly se. Na mnohých těch žlutých plíšcích viselo četně jiných. Také jsem slyšela, ale už zapomněla, kolik to všecko vážilo seklů, což byla jistá mince. Tamější kněží už všelicos vypočítali z tohoto rodokmenu, ale ty výpočty se neshodovaly s jejich věčným počítáním.

Když Abraham přišel do této země, zvěděli o něm Egypťané z úst svých hvězdářů a prorokyň čarodějnic vše, zvláště pak, že pocházeje jako jeho žena z nejušlechtilejšího kmene, stane se otcem národa vyvoleného. Ve výpovědech svých vědem vždy pátrali po ušlechtilých kmenech a s nimi uzavírali sňatky, a takto je sváděl satan k násilnostem a smilstvu, aby poskvrnil čisté kmeny.

Abraham, obávaje se, že ho Egypťané pro krásu Sáry, jeho ženy, zabijí, vydával ji za svou sestru, nebyla to lež, neboť byla jeho nevlastní sestrou, jsouc totiž dcerou jeho otce Tharaha a jiné matky (I. Mojž. 20, 12). Král přikázal, aby přivedli Sáru do jeho zámku a zamýšlel pojmouti ji za manželku. Tím se oba velmi zarmoutili a prosili Boha o pomoc, a Bůh potrestal krále nemocí a všecky jeho ženy a také ženy v městě většinou onemocněly. Král uleknuv se vyptával se Sáry, a uslyšev, že jest ženou Abrahamovou, vrátil mu ji prose ho, aby co nejdříve odešli z Egypta, neboť poznal, že jich bohové ochraňují.

Egypťané byli prapodivný lid. Jednak byli velmi pyšní a pokládali se za lidi největší a nejmoudřejší. Na druhé straně byli však neobyčejní zbabělci a patolízové, a povolovali, když se obávali, že by je zkrušila nějaká vyšší moc. To pocházelo odtud, že nebyli

si přec jak náleží jísti vším svým věděním, čerpajíce je většinou z temných, dvojsmyslných věšteb, z čehož ovšem snadno vznikalo množství spletených a odporujících si událostí. Věříce pak všemu podivnému, lekali se hned každé neočekávané události.

Abraham se velmi pokorně hlásil u krále o obilí. Mluvě k němu nazval ho hospodářem národů a tak si získal jeho přízně, i dal mu král mnoho darů. Když pak mu navrátil Sáru a prosil ho, aby odešel z Egypta, řekl Abraham, že nemůže odejíti, nevezma s sebou onoho rodokmenu, který jest jeho, a vypravoval velmi podrobně, jak tam rodokmen přišel. Tu svolal král kněze, a ti dali Abrahamovi rádi, co bylo jeho, prosili ho však, aby jim napřed dovolil opsati si všecko, k čemuž přivolil. — Pak zase odtáhl Abraham se svými lidmi a stády do země Kananejské.

Měla jsem ještě mnoho vidění, co se vše dálo se studní v Matareji ode dávna až po naše doby, a pamatuji si z toho toto: Již za doby svaté Rodiny očišťovali se malomocní vodou tohoto léčivého pramene. O mnoho let později, když už nad příbytkem Mariiným byl postaven křesťanský kostelíček, z něhož vedle hlavního oltáře se sestupovalo do sklípku, ve kterém svatá Rodina tak dlouho přebývala, než Josef sroubil obydlí, viděla jsem, že kolem studně bydlí pořád ještě lidé a že vodou léčí nejen malomocenství, ale i jiné, podobné nemoci. Také jsem viděla lidi, kteří se v ní koupali, aby se zbavili škodlivých výparů. Tak to bylo ještě, když tam byli Mohamedáni. Turci udržovali stále světlo v kostelíku příbytku Mariina. Obávali se nějakého neštěstí, kdyby je opominuli zapáliti. V novější době studně jest o samotě, daleko od lidských příbytků. Města už nebylo, a kolem ní rostly všelijaké plané stromy.

XIV.

Návrat svaté Rodiny z Egypta.

Nakonec jsem také viděla, jak svatá Rodina zase odešla z Egypta. Herodes byl sice už dříve mrtev, ale přece nemohli ještě odejíti, poněvadž pořád ještě jim hrozilo nebezpečí. Svatému Josefu byl pobyt v Egyptě čím dál tím obtížnější. Tamější lidé měli ohavnou modloslužbu, obětovali dokonce děti mrzáčky, a kdo obětoval dítě zdravější, ten se domníval, že jest velmi zbožný. Kromě toho měli ještě tajnou nemravnou modloslužbu. Také Židé v židovské osadě byli nakaženi touto mrzkostí. Měli chrám, o kterém tvrdili, že se vyrovná Chrámu Šalomounovu — ale to bylo směšné vychloubání, neboť byl zcela jinačí. Měli napodobeninu Archy Úmluvy a v ní necudné figurky, a tropili ohavnosti. Žalmů už ani nezpívali. Synagogu Matarejskou upravil ovšem Josef jak náleží, a onen pohanský kněz, jenž se v městečku u Heliopole zastal svaté Rodiny, když se skácely modly, přišel do Matareje s hrstkou lidí a přidružil se k židovské obci.

Viděla jsem, jak Josef jsa zaměstnán tesařinou s nastalým večerem přestal pracovati, jak byl velmi zarmoucen, že mu nedali mzdy a že nic nepřinese domů, kde přece měli nedostatek všeho. Touto starostí jsa soužen, poklekl v koutku pod širým nebem, žaloval Bohu svou bídu a úpěnlivě volal o pomoc. V noci ve snách přistoupil k němu Anděl a řekl mu, že ti, kteří ukládali Dítěti o život, jsou mrtví, aby tedy vstal a se chystal veřejnou silnicí vojenskou vrátiti se z Egypta domů; aby se nebál, že bude s ním. Svatý Josef tento rozkaz Boží oznámil svaté Panně a Ježíškovi, a právě tak rychle a poslušně všecko schystali na návrat, jako rychle uposlechli, když se jim dostalo napomenutí, prchnouti do Egypta.

Příštího jitra, když bylo známo jejich rozhodnutí,

přišel k nim zástup lidí velmi zarmoucených, aby se s nimi rozloučili, a přinesli jim rozličné dary v lýkových košíčkách. Jejich zármutek byl upřímný. Někteří byli Židé, ale více bylo obrácených pohanů. Židé v tamější krajině usedlí byli skorem všichni tak oddáni modlářství, že jich nebylo lze skoro ani poznati. Než byli mezi tamějším obyvatelstvem také takoví, kteří se radovali, že svatá Rodina odejde, neboť měli je za čarodějníky, kteří skrze nejmocnějšího ze zlých duchů všecko dovedou.

Mezi dobrými lidmi, kteří jim přinesli dárky, spatřila jsem také matky s jejich chlapečky, kteří si hrávali s Ježíškem, a zvláště jednu vznešenou paní z tohoto města se synáčkem asi dvouletým nebo tříletým, jehož nazývala synem Mariiným, neboť tato žena dlouho toužila po dětech, a na modlitbu svaté Panny požehnal jí Bůh tímto hošíkem; tato žena slula Mira a hoch Deodatus.[1]) Viděla jsem, že Ježíškovi darovala peníze, byly to tříhranné plíšky žluté, bílé a hnědé. Ježíš přijímaje peníze, pohleděl na svou Matku.

Když Josef vše potřebné naložil na osla, vydali se na cestu, vyprovázeni jsouce všemi těmito přátely. Byl to ještě týž soumar, na kterém Maria putovala do Betlema. Na útěku do Egypta měli s sebou ještě oslici, ale tu Josef v nouzi prodal.

Ubírali se mezi Onem a židovskou obcí, ale od Onu se obrátili poněkud na jih k pramení, který vytryskl na modlitbu Mariinu, dříve než na cestě do Egypta přibyli k Onu nebo Heliopoli. Tam se vše krásně zelenalo. Pramen tekl kolem zahrady, kolem které vyrostl čtverec balšamových křovisk. Tato zahrada, do které byl vchod, byla as tak veliká jako u nás jezdiště vévodovo,[2]) střed zahrady

[1]) Citihodná sestra, vídouc po vzkříšení Lazarovu Ježíše Egyptem putovati ke studni Jakobově, řekla, že tohoto Deodata vzal s sebou za učedníka.

[2]) Míní tu vévodu Groi v Důlmenu.

pak vyrůstaly ovocné stromky, jako datlovníky, sykomory a jiné. Balšamová křoviska byla už tak vysoká jako prostřední réva. Josef upletl z lýka nádobky, které byly na určitých místech vylepeny smolou, ale jinak byly velmi hladké a úhledné. Častěji, když odpočívali cestou, dělával takové nádoby na všelicos. S načervenalých větviček balšamových otrhal jetelovité lístky a zavěsil na ně lýkové nádobky, aby tak nachytal vytékajících kapek balšamu, který pak si bral na cestu. Když se tam jejich průvodčí dojemně s nimi rozloučili, prodleli tam několik hodin. Přesvatá Panna vyprala a osušila něco prádla, občerstvila se vodou a naplnila si měch na cestu, a pustili se pak veřejnou vojenskou silnicí.

Viděla jsem mnoho obrazů této jejich cesty, a nikdy jim nehrozilo nebezpečí. Ježíšek, Maria a Josef měli na hlavě dýnka ze slabounké kůry stromové, přidržovaná na hlavě šátkem pod bradou zavázaným, aby se ochránili slunce. Ježíš měl na sobě hnědou sukýnku, a měl střevíčky z lýka, které mu upletl Josef. Byly pevně přivázány až do polu lýtek. Maria měla jen trepky. Vídala jsem ji často starostlivou, poněvadž Ježíškovi chůze horkým pískem byla tak obtížná. Často se zastavoval a vysypávala mu písek ze střevíců. Často si sedá na soumara, aby si odpočinul.

Viděla jsem, jak mnohými městy procházejí a jiná zas míjejí. Jména mně vypadla z paměti, ale jména Rameses ještě pamatuji. Překročili také vodu, přes kterou šli ubírajíce se do Egypta. Přitéká od Rudého Moře do Nilu.

Josef neměl vlastně v úmyslu, vrátiti se do Nazareta, nýbrž chtěl se usaditi v rodném městě, v Betlemě. Byl však ještě nerozhodný, uslyšev v Zaslíbené Zemi, že teď v Judsku vládne Archelaus, který rovněž byl veliký ukrutník.

Viděla jsem však, že svatá Rodina, přibyvší do Gazy, prodlela tam asi tři měsíce. V městě bydlelo mnoho pohanů. Pak se zjevil Josefovi zase ve snách

Anděl a přikázal mu, aby se navrátil do Nazareta, kamž se také ihned odebrali. Anna ještě žila. Ona a někteří z příbuzenstva věděli, kde se svatá Rodina zdržuje.

Z Egypta se vrátili v září. Ježíšovi chyběly tehdy tři neděle do osmi let.

NĚKOLIK OBRAZŮ Z DALŠÍHO ŽIVOTA P. MARIE

I.

Svatá Rodina v Nazaretě.

Dne 10. a 11. července 1819.

V době asi mezi desátým a dvacátým rokem Ježíšovým svatá Rodina dvakráte bydlila v cizím domě, a to podle všeho v nájmu u cizích lidí, kdežto v době asi mezi dvacátým a třicátým rokem Ježíšovým byli samotni.

Dům byl rozdělen ve tři komůrky. Komůrka Matky Boží byla největší a nejrozkošnější, tam se také scházeli na modlitby. Ale mimo hodinu modliteb zřídka kdy jsem tam vídala všecky tři pospolu. Modlili se stojíce, ruce majíce zkříženy na prsou, a jak se zdálo, hlasitě. Někdy se také modlívali pod rozsvícenou lampou o několika knotech; jindy zas mívali na zdi připevněné rameno, na kterém hořela lampička. Ježíš dlel většinou samoten ve své komůrce, Josef zas ve své komoře tesařil. Řezal hůlky a latě, uhlazoval dřevo, někdy si přinášel trámec a Ježíš mu pomáhal, kdežto Maria většinou šila nebo pletla jakýmsi divným způsobem hůlčičkami, sedíc při tom a majíc vedle sebe košíček. — Čím blíže byla doba veřejného vystoupení, tím více Ježíš vyhledával samoty a hrouzil se v rozjímání. Každý z nich spal samoten ve své komůrce, a jeho lůžkem byla houně, která se každého rána svinovala.

Až asi do svého dvanáctého roku prokazoval Ježíš rodičům rozličné služebičky, a také na ulici a vůbec, kdekoliv se mu naskytla příležitost, byl ke každému přívětiv, každému ochotně pomohl a poslou-

žil. Dokud byl pacholetem, byl vzorem všem dětem nazaretským. Milovaly ho a bály se vzbuditi jeho nelibost. Rodiče jeho druhů říkávaly svým dětem, když skotačily nebo něco provedly: „Co řekne syn Josefův, až mu to povím? Jak se z toho zarmoutil!" Také si mu nejednou — ovšem vlídnými slovy — stěžovali do svých dětí před nimi a říkali mu: „Domluv mu, ať to neb ono už nedělá!" A Ježíš vyslechl takové žaloby po dětsku jako ve hře, a poprosil kamarádů, aby si počínali tak a tak, také se s nimi pomodlil, aby jim dal nebeský Otec sílu se polepšiti, domluvil jim, aby odprosili a hned se ke svým chybám přiznali.

(V neděli v oktávě Zjevení Páně 1822 ctihodná sestra viděla veliký a velmi jasný obraz z mládí Ježíšova, ale pro nemoc a vyrušování vypravovala jen toto:)

Asi hodinu od Nazareta mezi východem a půlnocí směrem k Seforis leží vesnička, zvaná Ofna; tam za mládí Ježíšova bydlili rodiče Jana a Jakuba Staršího. V mládí se oba scházeli s Ježíšem, dokud se jejich rodiče neodstěhovali do Betsaidy a hoši se nedali na rybářství.

V Nazaretě bydlil muž jménem Zebedia či Sebadja — ale to nebyl Zebedeus, otec Janův a Jakubův — a měl dceru, jež byla provdána za Esena, příbuzného Joachimova; jejich jména mi právě nepřipadají. Manželé měli čtyři syny, o rok, o dva starší nebo mladší Ježíše. Sluli Kleofáš, Jakub, Juda a Jafet, a později byli zprvu dlouho učedníky Janovými, a po jeho smrti učedníky Ježíšovými. Kleofáš jest právě ten učedník, jenž s Lukášem šel do Emaus, kdež Ježíš se jim zjevil. Byl ženat a bydlil tehdy v Emausích. Jeho žena se později přidružila k ženám křesťanské obce. Tito čtyři učedníci přišli k Janovi asi v ten čas, když byl Ježíš pokřtěn, a zůstávali stále s ním. Když pak Ondřej a Saturnin odešli za Ježíšem do Zajordání, přišli také za nimi a pobyli ten den u něho, a konečně byli mezi Janovými

učedníky, které přivedl Ježíš na svatbu do Káně. Tito jinoši bývali v mladých letech také druhy Ježíšovými a putovávali s rodiči se svatou Rodinou do Jerusalema na svátky.

V neděli v oktávě Zjevení Páně 1820.

Spasitel byl ztepilý a štíhlý, měl úzký zářící obličej, na pohled byl zdráv, a přece byl bledý. Jeho hlaďounké, světle naryšavělé vlasy byly nad vysokým, jasným čelem rozděleny a splývaly mu na ramena. Byl oděn dlouhou, šedohnědou řízou, která byla asi utkána a sahala až po kotníky; rukávy byly hodně široké.

II.

Dvanáctiletý Ježíš v chrámě.

V neděli v oktávě Zjevení Páně 1822.

Po prvé putoval Ježíš s rodiči na Velikonoce do Jerusalema, když mu bylo osm let[1]) a potom rok co rok. Už při prvních návštěvách budil pozornost nejen u jerusalemských přátel, kde býval s rodiči hospodou, ale i u kněží a učitelů. V Jerusalemě bylo dost lidí, kteří ho znali a kteří se za řeči zmínili o vtípném, zbožném chlapci, a podivuhodném synu Josefově, asi jako si u nás na venkově o výročních poutech lidé všimnou některého prostého, zbožného člověka nebo vtípného selského dítěte, a přijde-li po druhé, hned se na ně upamatují.

Když tedy dvanáctiletý Ježíš přišel s rodiči, s jejich přáteli a se syny těchto přátel do Jerusalema, znal ho už v městě leckdo. Obyčejně šel Josef s muži a Maria se ženami, a poněvadž už to byla pátá pouť

[1]) I nejvážnější vykladači Písem sv. připouštějí, že Ježíš nepřišel do Jerusalema po prvé až ve dvanácti letech.

Ježíšova, věděli, že chodíval s jinochy nazaretskými. Ale tentokráte se Ježíš na svazích hory Olivetské odtrhl svých druhů, s nimiž šel, a oni se domnívali, že si počkal na rodiče, vzadu se ubírající. Ale Ježíš obešel Jerusalem až tam, kudy se přichází z Betlema, a vešel do hospody, kam se uchýlila svatá Rodina před očišťováním Marie Panny. Svatí rodiče se domnívali, že jest napřed mezi ostatními jinochy, jinoši zas, že jest vzadu s rodiči. Ale když se všichni sešli v Gofně a Ježíše tam nebylo, Maria a Josef se nesmírně polekali a vrátili se bez meškání do Jerusalema, všude cestou i v Jerusalemě se po něm poptávajíce — ale nenalézali ho hned, neboť se ani neukázal, kde se obyčejně zdržovali.

Ježíš spal v hospodě za Betlemskou branou, neboť tamější hospodář znal jeho i rodiče. Tam se přidružil k několika jinochům a byl s nimi ve dvou školách v městě: prvního dne v jedné škole, druhého dne v jiné. Třetího dne byl dopoledne ve škole u chrámu a odpoledne v chrámu, kde ho rodiče nalezli. Nebyly to školy stejné a ani se ve všech nevyučovalo jen Zákonu Božímu, nýbrž i jiným vědomostem. Třetí škola byla blízko chrámu, a z ní byli vybíráni levité a kněží.

Svými otázkami a odpověďmi uváděl Ježíš učitele a rabíny všech těchto škol v takový úžas a zároveň je vháněl do takových rozpaků, že si umiňovali, že třetího dne odpoledne v chrámě ve veřejné síni učební pokoří hocha Ježíše nejučenějšími mistry rozličných oborů. Tak se umluvili učitelé a zákoníci, neboť zprvu měli sice z něho radost, ale potom se na něj zlobili.

Bylo to v kruhovité síni kolem nádvoří před svatyní, kde se veřejně učilo a kde také Ježíš veřejně učíval. Tam seděl Ježíš ve velikém, na něj arci poněkud širokém křesle. Kolem něho se tísnil zástup starých, kněžskými rouchy přioděných Židů. Naslouchali mu pozorně, ale jímala je zuřivost i bála jsem se, že se užuž naň vrhnou. Na křesle, na kte-

rém seděl, byly nahoře hnědé hlavy skoro jako psí; byly zelenavě hnědé, ale po hrbolcích a vypuklinách se kmital žlutavý lesk. Právě takové obrazce a hlavy byly na dlouhých tabulích či stolech, které stály nedaleko této síně v chrámě a prohýbaly se pod obětními dary. Celá prostora byla tak rozsáhlá a plna lidí, že člověk ani nepozoroval, že jest v kostele.

Poněvadž Ježíš odpovídaje a vykládaje ve školách, užíval rozličných příkladů z přírody a umění a věd, přivedli tam mistry všech těchto oborů, a když se mistři pustili s Ježíšem do hádání o každé z těchto otázek zvláště, řekl jim, že chrám není sice vhodným místem na takové věci, ale že přece jim na to dá odpověď, poněvadž jest to vůle jeho Otce. Ale neporozuměli mu, že tím míní Otce nebeského, nýbrž domnívali se, že mu poručil Josef, aby ukázal, co vše umí a zná.

Ježíš tedy odpovídal a mluvil nejprve o lékařství[1]) a popsal celé lidské tělo, jak ho neznali ani učitelé

[1]) Nechť se nediví čtenář, že se Kristus dotýká předmětů, od náboženství zdánlivě tak odlišných. Jsou to právě vědy, proti nimž lidská pýcha nejvíce hřešívá, neboť místo aby vedly člověka k Bohu, naopak ho víc a více od Boha odvádějí a do hlubší a hlubší temnoty vrhají. Když tedy ráčil Spasitel posluchače o těchto věcech poučiti, to proto, aby Bohu učinil zadost za pýchu a ješitnost vědců, a zvláště proto, aby ukázal, jaký cíl a účel dlužno vytknouti vědě, aby byla vpravdě službou Boží a tak záslužnou. — Jednou pro vždy budiž tu poznamenáno, že pozornému čtenáři neujde, jaký podivuhodný vývoj se podle vidění A. K. E. objevuje v jednání Kristově. Jako totiž Vtělené Slovo prožívá všecky stupně lidského věku a vývoje až po dokonalý mužný věk, posvěcuje je a za ně smírnou oběť přináší, podřizujíc se řádu, kterému podrobil člověka nejvyšší Zákonodárce, tak zjevuje také, jak jest přiměřeno tomuto řádu tajemství jeho vykupitelské činnosti, a získává na každém stupni nové zásluhy nekonečné ceny ke spáse všech. Nalezne-li tedy čtenář něco, co mu na první pohled nebude jasno, snadno si rozluští všechny obtíže, srovná-li jednotlivosti s celkem.

nejučenější; dále mluvil o hvězdářství, o stavitelství, o rolnictví, o měřictví a počtářství, o právnictví a vůbec o všem, o čem se kdo zmínil, a pokaždé tak hezky zavedl řeč na Zákon a přísliby, na proroctví a chrám a na tajemství bohoslužby a obětí, že se jedni neubránili podivu, kdežto druhých se zmocňoval hněv, a zas naopak tito se mu divili, onino se naň durdili, až se konečně všichni rozhněvali, většinou proto, že slyšeli o věcech, kterých ani neznali ani nechápali.

Takto mluvil dvě tři hodiny, když přišli ke chrámu Josef a Maria a ptali se po dítěti známých levitů, od nichž se dověděli, že jest v učebné síni. Poněvadž tam neměli přístupu, poprosili levity, aby jim ho zavolal. Ale Ježíš jim vzkázal, že nejprve skončí, co jest mu vykonati. To velmi zarmoutilo Marii, že nepřišel hned. Bylo to po prvé, co dal rodičům pocítiti, že jest mu poslouchati ještě jiných rozkazů než jejich. Učil pak ještě asi hodinu, a když všichni byli usvědčeni z neznalosti, zahanbení a někteří pohněváni, odešel ze síně a šel za rodiči na nádvoří Israelské a na nádvoří žen. Josef byl velmi rozpačit a udiven a nemluvil, ale Maria pak k němu přistoupila a řekla: „Synu, proč jsi nám tohle udělal? Hle, tvůj otec i já jsme Tě hledali s takovou bolestí!" Ale Ježíš jim odpověděl neobyčejně vážně: „Proč jste mě hledali? Nevěděli jste, že musím býti v tom, co jest mého Otce?" Ale oni tomu neporozuměli a bez meškání se s ním vydali na cestu k domovu.

Kdo zaslechl tuto rozmluvu, nemálo se podivil a prohlížel si ty lidi. Trnula jsem úzkostí, že se chopí jinocha, neboť nejeden z nich vzkypěl hněvem. Ale podivila jsem se: hustý zástup se před nimi rozestoupil a propustil je širokou ulicí pokojně. Viděla jsem a slyšela skoro všecko, co se tam sběhlo a co Ježíš mluvil, ale pro bolesti a zármutek si všeho nepamatuji. Jeho přednáška vzbudila mezi všemi zákoníky nemalý rozruch; někteří si to dokonce zapsali jako událost pamětihodnou, a také mezi lidmi

se o tom leccos šuškalo, a jak to už bývá, vymýšlelo se a přilhávalo. Ale zákoníci pečlivě tutlali, jak se vše sběhlo, mluvili o prostořekém chlapci, kterého prý usadili; vlohy prý má dobré, ale jest prý žádoucno, aby se ještě učil způsobům.

Zatím už vyšla svatá Rodina z města a za městem se přidružila ke třem mužům, dvěma ženám a několika dětem. Neznala jsem těch lidí, ale podle všeho byli také z Nazareta. Společně prošli ještě rozličnými cestami, které se vinou kolem Jerusalema a po hoře Olivetské, postáli s nimi tu a tam na rozkošných zelených paloučcích, které jsou tam roztroušeny, a modlili se s rukama na prsou zkříženýma. Toto obcházení a modlení malého hloučku mi živě připomínalo pouť.

Když se Ježíš vrátil do Nazareta, konala se v domě sv. Anny slavnost, na které byli shromážděni všichni jinoši a dívky z příbuzenstva a přátelstva. Nevím, byla-li to slavnost z radosti, že byl opět nalezen, či slavnost, která se konávala po návratu z Velikonoc, nebo konečně slavnost, která bývala, dospěli-li synové dvanácti let. Ale ať tak či tak: Ježíš byl tam hlavní osobou.

Nad stolem byla vztyčena krásná loubí; po nich byly rozvěšeny věnečky z vinných listů a klasů; také dětí měli hrozny a chlebíčky. Na této slavnosti bylo třiatřicet hochů, vesměs příštích učedníků Ježíšových, a toto číslo se nějak vztahovalo na leta Ježíšova, ale jak, to jsem jako mnoho jiných věcí zapomněla. Celou tu slavnost Ježíš vypravoval a vykládal ostatním hochům velmi podivuhodné, ale málokterým z nich pochopené podobenství o svatbě, na které se voda promění ve víno a lhostejní hosté v horlivé přátele, dále o jiné svatbě, kde se víno promění v krev a chléb v tělo, a tělo a krev že zůstane hostům až do konce světa jako útěcha a posila a živoucí pouto spojení. Také pravil Nathanaelovi, chlapci z příbuzenstva: „Budu na tvé svatbě." Toť vše, co z toho ještě vím.

Od této doby byl Ježíš jako stálým učitelem svých druhů: sedával s nimi, vypravoval jim a chodíval s nimi krajinou. Když mu bylo osmnáct, jal se sv. Josefovi pomáhati v řemesle. —

III.

Smrt svatého Josefa.

Začátkem května 1821.

Když šlo Ježíšovi na třicátý rok, bývali Ježíš a Maria častěji u Josefa, jenž den ode dne chřadl. Maria sedávala u jeho lůžka buď na zemi nebo na kulaté desce o třech krátkých nohách, která jim asi byla někdy také stolem. Málokdy jsem je viděla jísti, a jedli-li něco nebo přinesli-li sv. Josefovi na lůžko nějaké občerstvení, byly to tři bílé, asi dva prsty široké, obdélníkovité řízky, na talířku vedle sebe položené, nebo malé plody v kalíšku; také mu podávali z jakéhosi džbánečku píti.

Když Josef umíral, seděla Maria v hlavách jeho lůžka a držela ho na rukou, kdežto Ježíš mu stál u prsou. Jizba byla plna jasu a Andělů. Ruce maje zkříženy na prsou, byl od hlavy do paty zahalen do bílého plátna, položen do úzké truhly a pohřben v krásném hrobě, který dostal od dobrého člověka. Kromě Ježíše a Marie šlo za rakví jen málo lidí; ale zato byl provázen září a Anděly.

Bylo nevyhnutelno, aby Josef zemřel dříve než Ježíš, neboť nebyl by přežil jeho ukřižování. Měl příliš měkké a milující srdce. Už to ho nesmírně soužilo, že Židé rozličnými tajnými potměšilostmi pronásledovali Ježíše mezi jeho dvacátým a třicátým rokem. Židé ho totiž nemohli ani viděti a říkali o něm závistivě, že syn tesařův všemu lépe rozumí, neboť často odporoval učení fariseů a míval na své straně mnoho mladíků, kteří se ho přidrželi. Maria nesmír-

ně trpěla tímto pronásledováním. Mně aspoň se vždycky zdály takové bolesti většími než krvavá muka. Nevýslovná jest láska, s kterou Ježíš snášel pronásledování a pletichy Židů za mladých let.

2. července 1821.

Dnes tak asi dva měsíce zemřel Josef, Pěstoun Pána Ježíše. Zemřel v Nazaretě a tam byl pohřben. Dobrý muž mu opatřil hrob opravdu hezký. Jeho tělo přenesli později křesťané do Betlema do jiného hrobu. Zdá se mi, že je vídám dosud ještě neporušené.

Před smrtí Josefovou chodil Ježíš jen po okolí nazaretském, příliš se nevzdaluje. Nedávno, po smrti Josefově, se ubírali Ježíš a Maria ke Kafarnaum. Domek v Nazaretě byl zavřen. Ale nešli do Kafarnaum, nýbrž do vesničky o několika roztroušených domcích, ležící mezi Kafarnaum a Betsaidou. Byla to ona ves, kam se odstěhoval Petrův otec, když odevzdal Petrovi rybářskou živnost v Betsaidě. Ježíš tam dostal domek od jakéhosi měšťana z Kafarnaum, jménem Levi, jenž měl rád svatou Rodinu a proto ji postoupil domek k pobytu. Stál osaměle a kolkolem byl příkop se stojatou vodou. K domku náleželo ještě několik chalup, ve kterých bydlili někteří z čeledi Leviho, aby posloužili sv. Rodině. Potraviny zasílal Levi z Kafarnaum.

Už od mládí měl Ježíš mezi mládeží nazaretskou mnoho přívrženců, kteří však nebyli stálí. S nimi se potuloval po březích jezera, putoval také s nimi na svátky do Jerusalema. Také Lazarova rodina v Bethanii už se seznámila se sv. Rodinou. Proto nazaretští fariseové nazývali Ježíše tulákem a měli naň zlost. Levi mu dal ten domek, aby měl více klidu a měl kde shromažďovati posluchače.

Na březích jezera, nedaleko Kafarnaum byla krajina, prorvaná neobyčejně úrodnými a rozkošnými údolíčky. Tam byly kolikery žně do roka, byly tam rozkošné lučiny a stromy současně kvetly a měly ovoce. Mnoho vznešených Židů, i Herodes, mělo

tam zahrady a letohrádky. Za časů Kristových nebyli už Židé jako jejich otcové, obchod a styky s pohany je velmi pokazily. Žen nebylo viděti ani na ulicích ani polích, leda jen chudé, jež třeba sbíraly klasy. Bylo je jen viděti putovati do Jerusalema a na jiná poutní místa. Polní práce konali a nákupy obstarávali většinou otroci. Za posledních nocí jsem shlédla všecka města v Galileji. Kde jsou teď dvě tři bídné vesničky, bylo jich tehdy na sto, a těch lidí, co tam bylo, nelze ani spočítati.

3. července.

Dnes o polednách se odstěhovala do Mariina domku v Nazaretě Marie, dcera Kleofášova, jež s třetím mužem, otcem to Simeona Jerusalémského, bydlila v domě Annině u Nazareta. Vzala s sebou Simeona, syna z třetího manželství. Její čeleď zůstala v domě Annině. Ježíš a Maria tam přišli z Kafarnaum, a myslím, že Maria tam už zůstane a že jen vyprovodila Ježíše do Kafarnaum; jest dojemné, jak ho všude provází. Také jsem něco zaslechla, že Ježíš zamýšlí odejíti kamsi k Hebronu, kde bydlil Zachariáš. — Joses Barsabas, syn Marie Kleofášovy z druhého manželství se Sabou, byl doma; také tři její synové, Šimon, Jakub Mladší a Tadeáš, které měla z prvního manželství s Alfeem a kteří už měli samostatné zaměstnání, tam přišli, aby potěšili sv. Rodinu po smrti Josefově a zase viděli Ježíše, s kterým se od dětských let nestýkali. Věděli sice něco o prorokování Simeonově a Hannině, když byl Ježíš v chrámě obětován, ale nevěřili hrubě. Proto se raději přidružili k Janu Křtiteli, když se po nemnohých dnech ubíral tou krajinou.

Ježíš byl v domě Matčině, kde byli shromážděni také ostatní přátelé. Kromě Marie Panny byly tam ještě čtyři ženy, totiž Marie Kleofášova, neteř Hanny z chrámu Marie Chusova, příbuzná Simeonova, Marie matka Jana Marka a vdova Lea.

IV.

Panna Maria za veřejného působení Ježíšova.[1])

Ježíš šel se svatou Pannou a rozmlouval s ní. Řekl jí velmi laskavě a vážně, že mu teď nastává jeho životní úkol. Že jde ke křtu Janovu, tamodtud se sice ještě vrátí a pobude u ní ještě několik dní, ale potom že odejde na poušť a tam bude čtyřicet dní. Slyšíc o poušti, zkormoutila se Maria velice a prosila ho úpěnlivě, aby neodcházel na takové strašlivé místo, aby tam nezahynul. Ježíš jí odpověděl, aby mu nebránila takovými mateřskými starostmi, že co dělá, dělati musí, že počíná těžkou cestu, a kdo jsou s ním, musí s ním také trpěti. Svatá Panna byla velmi zkormoucena a truchliva, ale také silna a odevzdána do Vůle Boží, neboť byl k ní velmi dobrotiv a laskav.

---

[1]) Za veřejného působení Ježíšova ustupuje Maria Panna do pozadí, což jest přirozeno: jako hvězdy hasnou, vyjde-li slunce, tak odchází Maria v ústraní, když Ježíš ukazuje svou božskou moc. A má na to právo Panna milostiplná, když jest tu její Syn, aby se ujímal hříšníků, po vykoupení toužících. Evangelium není životopisem Mariiným, a přece první zázrak vykonal Ježíš na její přímluvu, jako na kříži, než zemřel, stará se o ni. A tak vše, co Spasitel koná a mluví, jest oslavením Marie P., neboť ona jest a zůstává Matkou Mesiášovou. Jaká to pocta Marie P., nazývá-li se Ježíš „synem člověka" tj. „synem Mariiným", neboť podle těla nemá otce, jen matku. Nazval-li jí Ježíš několikrát „ženou", jest v tom arci jakési pokoření, ale toho právě potřebí, aby měla účast na ponížení Kristově. Ostatně název „žena" není tak pokořující, neboť znamená, že Maria zastupuje nové pokolení, že jest Evou Nového zákona. — Citlivá sestra líčí úchvatně a zcela v duchu Písma sv. pokornou skrytost Mariinu, její vznešené mlčení, dětinnou prostotu a odevzdanost do Vůle Boží.

Za postu Ježíšova byla Maria zprvu v domě u Kafarnaum. Tam se doslechla všelijakých řečí o Ježíšovi, neboť mu lidé vyčítali, že se toulá světem, ani nikdo neví kde, že zanedbává Marii, kdežto jest přece jeho povinností, aby se teď, po smrti Josefově, něčeho uchopil a živil svou ubohou matku. Vůbec se teď po celém kraji mnoho mluvilo o Ježíšovi, neboť se ke zvěstem o tom, co se sběhlo při křtu Ježíšově, přidružily ještě řeči jeho nečetných přátel. Svatá Panna byla velmi vážná a uzavřená, a stále viděla v duchu Ježíše, byla s ním a s ním i trpěla.

Ježíš přišel k Matce do domu mezi Kafarnaum a Betsaidou. Rozmlouvali spolu sami dlouho do noci. Ježíš se zmínil o příštích svých činech, že se odebere k Jordanu a na Velikonoce do Jerusalema, že si vyvolí apoštoly a vystoupí veřejně; že ho budou v Nazaretě pronásledovati, a o dalším svém působení, a poučoval ji, jak by ona a ostatní ženy měly účast na této činnosti. Tehda byla v domě Mariině vetchá stařenka, byla to ona chudá vdova z příbuzenstva, kterou poslala Anna Marii do Betlema, aby jí posluhovala. Byla už tak stará, že spíše Maria sloužila jí než ona Marii.

Maria nemá domácnosti, nemá ani dobytka ani polí. Žije vdovsky z darů přátel, a jejím zaměstnáním jest příst, šíti, plésti malými tyčinkami, modliti se a těšiti a poučovati jiné ženy. Ježíš zase byl u ní sám. Plakala pro veliké nebezpečí, které mu hrozilo, pro velikou pozornost, kterou budilo jeho učení a jeho zázraky, neboť doslechla všeho reptání, všech pomluv těch, kteří se ostýchali říci to Ježíšovi do očí. A Ježíš jí odpověděl, že přišla jeho hodina, že odejde odtud a sestoupí do Judska, kde se budou ještě více nad ním horšiti.

Ježíš se rozloučil s Matkou mezi čtyřma očima a poté pozdravil i ostatní svaté ženy. Vídala jsem, že ji někdy i objal, přišel-li nebo odcházel-li, někdy jí jen podal ruku nebo se přívětivě uklonil. Maria

trpěla nesmírně. Ježíš se choval k Matce něžně, ale vážně a klidně.

Přišel-li Ježíš mezi přátele, muži se hluboce ukláněli. Také Maria se uklonila láskyplně a pokorně. Nikdy, ani po dlouhém odloučení, nevrhali se v náruč; ve všem bylo plno něžné, nelíčené zdrželivosti, což dodávalo každému hnutí výraz dobrotivosti a vroucí srdečnosti. Svaté ženy klekaly před ním zahalené. Přicházel-li a odcházel-li Ježíš, všecky žehnal.

Přesvatá Panna vyniká nad všecky ostatní ženy podivuhodnou krásou. Třeba že se jí krásnou urostlou postavou leckterá vyrovná, a Magdalena jí svou nápadnou krásou dokonce předčí, přece nade všecky vyniká nevýslovnou prostotou, prostosrdečností, vážností, mírností a klidem; jest tak dokonale čista a beze všech vedlejších dojmů, že v ní zříš jen obraz Boží v člověku. Vlastně se jí nepodobá nikdo než její Syn. Vyhlíží ještě velmi mladě, ale jest ztepilá a štíhlá. Má velmi vysoké čelo, úměrně dlouhý nos, velmi veliké, ale obyčejně sklopené oči, krásně vykrojená ústa; pleť svaté Panny a rovněž pleť Pána Ježíše byla jemně žlutavá, poněkud se lesknoucí a podbarvená prokmitající červení. Ale její obličej vyniká nad obličej kterékoliv ženy nevýslovnou čistotou, nevinností, vážností, moudrostí a klidem a sladkou, zbožnou spanilostí. Vyhlíží vznešeně a přec jako nevinná, prostá divčina. Jest velmi vážná, velmi tichá, často zarmoucena, ale nikdy unesena bolem, a slzy jí stékají tiše po klidném obličeji. Maria byla nevýslovně prosta. Ježíš jí nikdy nevyznamenával před ostatními lidmi, leda že s ní jednal vždy důstojně. S nikým se nedávala do řečí než s nemocnými a nevědomými; stále byla velmi pokorna a ticha. Všichni, dokonce i nepřátelé Ježíšovi ji ctí, a přec nikoho nevyhledává, milujíc mlčení a samotu.

Maria se s několika svatými ženami procházela nad domem malomocných v Kafarnaum. Právě tam

tábořila karavana pohanů, mezi nimiž byl hlouček žen z Horní Galileje. Svatá Panna je utěšovala a poučovala. Ženy si sesedly v kruhu na výšině, a Maria seděla nebo chodila mezi nimi. Tázaly se na to i ono a Maria jim vysvětlovala a vykládala leccos o arciotcích, o prorocích i o Pánu Ježíši.

Matka Ježíšova byla s ostatními ženami při tom, když Ježíš vykládal na hoře a v Kafarnaumské synagoze o chlebě života. Třebaže už od dávna znala z duševního osvícení všecka tajemství, která vyslovil Ježíš, přece si jich jasně neuvědomovala. Neboť jako druhá Božská osoba se v ní vtělila a stala se člověkem a jejím dítětem, tak také všecka tato hlubší poznání byla jako zahalena nejpokornější, nejuctivější mateřskou láskou k Ježíšovi. Ale když Ježíš vykládal o těchto tajemstvích jasněji než kdykoliv před tím na pohoršení zaslepenců, modlila se Maria ve své komůrce, jsouc pohroužena v duševní vidění pozdravení Andělova, narození a dětství Ježíšova, vlastního mateřství a jeho synovství. Zřela, že její dítě jest Synem Božím, a byla jata takovou pokorou a úctou, že se téměř vnitřním pohnutím rozplývala. A zase všecka tato vidění se zahalovala pocitem mateřské lásky k božskému Synu, jako ve Svátosti Oltářní zahalují způsoby chleba živého Boha.

Brzy po proměnění na hoře Tábor měl Ježíš k apoštolům a učedníkům neobyčejně hluboký a podivuhodný výklad, ve kterém jasně vyložil tajemství svého vtělení skrze Ducha svatého. Mluvil při tom s velikou úctou o své matce nazval ji nejčistší, nejsvětější, vyvolenou schránou, po níž tisíciletí v srdcích všech zbožných lidí slovy proroků vzdychala a se modlila. Vyložil jim svědectví nebeského Otce při svém křtu; o svědectví na hoře Tábor se tentokráte nezmínil. Mluvil o šťastné svaté době, která nastala s jeho příchodem na svět, a kterak zase obnoví příbuzenství lidí s Bohem. Mluvil neobyčejně hluboce o pá-

du lidí a jejich odloučení od nebeského Otce, o moci, které nad nimi nabyli zlí duchové a Satan, a jak jeho — Ježíšovým — zrozením z nejčistší dlouho žádané Panny ožila mezi lidmi říše a moc Boží, a jak zase všichni skrze něho a v něm byli přijati za syny Boží. On že zas obnovil přirozené a nadpřirozené pouto, onen most mezi Bohem a člověkem, ale kdo chce po něm přejíti, nemůže jinak než s ním a v něm, zanechaje všeho pozemského a světské žádosti.

Od té doby co Ježíš učil, chovala se k němu Maria asi jako se chováme k světci, k proroku, nebo jako by si počínala matka, jejíž syn by se stal papežem, biskupem nebo králem — jen že ušlechtileji, světěji a nevýslovně prostince. Nikdy ho sama neobjala, jen mu podala ruku, podal-li ji ruku sám, a sklonila pokorně zahalenou hlavu.

Ježíš představil matce nové učedníky. Dělal to vždy. Mezi Ježíšem a Marií byla nevyslovená úmluva, duševní dohodnutí, že uzavře učedníky, své to děti a bratry Ježíšovy, do svého srdce, do své modlitby, do svého požehnání, ano jaksi do svého nitra, že bude jejich matkou duchovní, jako jest Ježíšovou tělesnou matkou. Konala to s vážnou vroucností. Při tom si počínal Ježíš velmi slavnostně. V tom počínání byla svatost, byla vnitřní vroucnost, že to nedovedu ani vyjádřiti. Maria byla vinným kmenem, byla klasem, v němž uzrávalo jeho Tělo a Krev.

Ježíš se dojemně loučil v Bethanii se svatými ženami, s Lazarem a se svou svatou Matkou, všecky vespolek poučoval a napominal.

Se svou nejsvětější Matkou mluvil o samotě, a z toho, co říkal, vzpomínám si zvláště na toto: Že poslal Petra a Jana do Jerusalema připraviti Beránka. O Magdaleně, jež zármutkem pozbývala rozumu, řekl, že sice miluje nevýslovně, ale její láska že jest ještě příliš tělesná, a proto že bolestí div nepozbude

rozumu. Také se zmínil o zrádných úmyslech Jidášových; svatá Panna ještě za něho orodovala. Když na to Ježíš svaté Panně oznámil, co teď mu nastává, prosila ho tak dojemně, aby jí dovolil zemříti s ním. Ale povzbudil ji, aby zmírnila svou bolest, aby nebyla jako ostatní, a také jí řekl, že vstane z mrtvých a kde se jí ukáže. V této chvíli skoro ani neplakala, ale byla do hlubin duše zarmoucena a tak vážná, až to otřásalo. Ježíš jí děkoval jako hodný syn za všecku její lásku, objal ji pravicí a přivinul na prsa. Řekl jí ještě, že Večeři Páně bude slaviti v duchu s ní a určil hodinu, kdy ji přijme.

Při poslední večeři Spasitel vroucněl každé chvíle víc a více a řekl konečně apoštolům, že jim dá vše, co vůbec má, totiž sám sebe — a když to řekl, bylo, jako když se všecek rozplývá láskou. Ale Ježíš modle se převroucně lámal chléb na sousta podle vtlačených rýh a kladl je na sebe na mělkou mísu. Od prvního sousta ulomil prsty kousíček a pustil jej do kalichu; a v téže chvíli, kdy to učinil, viděla jsem, jako by přesvatá Panna přijala Nejsvětější Svátost, ačkoliv tam v síni zprvu nebyla. Zdálo se mi, jako by se nenadále objevila ve dveřích, šla přímo k Pánu Ježíši a přijala Nejsvětější Svátost; poté jsem ji už nespatřila.

ÚČAST PANNY MARIE NA UMUČENÍ A OSLAVENÍ PÁNĚ

I.

Na Zelený čtvrtek.

Matka Ježíšova a Maria Kleofášova a Magdalena přistoupily k Pánu Ježíši a prosily ho velmi důtklivě, aby nechodil na horu Olivetskou, neboť trousí se pověsti, že ho chtějí zajmouti. Ale Ježíš je potěšil několika slovy a rychle odešel, mírně je od sebe odstrčiv; bylo asi devět; učedníci pospíchali za ním na horu Olivetskou.

Zatím co byl Ježíš v agonii, přesvatá Panna trpěla velikou úzkostí a truchlivostí v domě Marie Markovy. Byla s Magdalenou a Marií Markovou v zahradě za domem a padla na kolena na kamennou desku. Byla dokonale v mysli soustředěna a pranic nevěděla o tom, co se děje kolem ní — jen zřela a cítila utrpení svého božského Syna. Vyslala posly, aby měla zprávy, co jest s ním — ale nevyčkala jich a jsouc hnána úzkostí, šla s Magdalenou a Salome do údolí Josafat. Kráčela zahalena a ruce často vztahovala k hoře Olivetské, neboť viděla v duchu Ježíše, jak se úzkostí potí krví. Zdálo se, jako by chtěla vztaženýma rukama utříti Ježíšovi obličej. Tato její prudká touha po jejím Synu probudila také v něm zas vzpomínku na ni, že se po ní ohlédl, jako by u ní hledal pomoci. Viděla jsem, že tato jejich vzájemná účast byla jako paprsky, které si navzájem posílali.

Když byl Ježíš zajat a veden předměstím Ofel, vyrazil oddíl padesáti vojáků, aby zesílil tlupu biřiců a úředníků. Když tento oddíl, svítě si pochodněmi, s výskáním pospíchal vstříc blížící se tlupě, rozprchli

se učedníci, kolkolem se plížící. I viděla jsem, že svatou Pannu a s ní zároveň svaté ženy zase pudí úzkost do údolí Josafat. Ale byly poněkud jižněji než Getsemani, tak asi naproti tomu místu, kde jest jiná jeskyně, ve které se Ježíš modlíval. S nimi byl Lazar, Jan Marek, syn Veroničin a syn Simeonův. Syn Simeonův byl s Nathanaelem v Getsemani s ostatními apoštoly, a v nastalém zmatku utekl, raze si cestu zděšenými učedníky. Zatím co vypravovali, co se zběhlo, bylo slyšet povyk a vidět pochodně obou spojujících se tlup — tu náhle, jako podňata nejhlubším bolem padla svatá Panna do náruče průvodkyní; a svaté ženy se s ní kus cesty vrátily nějakých sto kroků, aby ji zas dovedly do domu Marie Markovy, až přejde povykující průvod.

Svaté ženy a přátelé vedli matku Ježíšovu z údolí Cedronského do domu Marie Markovy, který stojí na úpatí Sionu, Ofelem. Když ji dobří lidé poznali, jali se jí znovu litovati a nad ní bědovati, a tak se tlačili kolem ní a jejích průvodců, že Matka Ježíšova byla skoro nesena.

Bolestí Maria oněměla a přišedší k Marii Markově, ani tam nepromluvila, dokud k ní nepřišel Jan. Tu teprve jala se vyptávati a hořekovati a Jan vypravoval vše, co na vlastní oči viděl, co bylo s Ježíšem od té, co odešel z večeřadla, až do hodiny této. Později dovedli svatou Pannu na západní stranu města, do domu Martina vedle paláce Lazarova. Ale to ji vedli oklikami, vyhýbajíce se cestám, kudy byl veden Ježíš, aby jí příliš nermoutili.

Ach běda, jaká to truchlivá podívaná, když Matka Boží a přítelkyně Ježíšovy, v půlnoční, ženám tak svatým neobvyklé hodině pospíchají ne bez ostychu a úzkosti městskými ulicemi z domu přátel do jiného takového domu. Kolikrát se skrývají, tísknouce se někam do kouta, míjí-li právě tlupa drzých povalečů; kolikrát je mají za špatné ženštiny a spílají jim; kolikrát vyslechnou peprné, škodolibé řeči mimojdoucích a jen málokdy slůvko soucitu s Ježíšem.

Český mistr XV. st. Pieta. (V musea v Čes. Budějovicích)

A když konečně dojdou do útočiště, klesají vysíleny, prolévajíce slzy a lomíce rukama, všecky stejně zoufalé a bezmocné, podpírají se, objímajíce se, nebo sedí každá zvláště se svým bolem, zahalenou hlavu sklánějí na kolena. Tu z nenadání kdosi zaťuká na dveře; naslouchají tiše trnouce strachem; ťukání je tiché a nesmělé; tak neťuká nepřítel; otevrou ne bez úzkosti; jest to přítel nebo sluha některého přítele jejich Pána a Mistra; zahrnou ho otázkami a slyší novou bolestnou zvěst i nemají pokoje, znovu běží ven, do ulic, pátrat, a znovu se vracejí s obnovenými bolestmi . . .

Svatá Panna, jsouc ve stálém, duševním soucitění s Ježíšem, věděla a cítila vše, co se s ním dálo. A vidouc jeho utrpení, sama je prožívala a právě jako on stále se modlila za jeho katany. Ale její mateřské srdce také ustavičně volalo k Bohu, aby nedopouštěl těchto hříchů, aby odvrátil tato muka od svého nejsvětějšího Syna, a neoddolatelně toužila po tom, aby byla u svého ubohého, trýzněného Syna. Když tedy po strašlivém zvolání „Hoden jest smrti!" z nádvoří domu Kaifášova přiběhl k ní Jan do domu Lazarova, kterýž byl nedaleko Koutní brány, a když jí zároveň se zprávou o rozsudku také potvrdil všecka ta muka Ježíšova, kterými ona, cítíc v duši s ním, ustavičně byla rozdírána, — při čemž Maria i Jan prolévali slzy — žádala, aby s polu s Magdalenou, jež bolestí už téměř rozumu pozbývala, a ještě s některými ze svatých žen byla dovedena někam, kde by byla blízko svého Ježíše. Jan, jenž opustil božského Mistra jen proto, aby potěšil tu, jež mu po Ježíšovi byla nejbližší, vyprovodil svatou Pannu, již vedly svaté ženy, z domu. Magdalena, lomíc rukama, se vedle ostatních žen potácela ulicemi, měsíčním světlem zalitými a oživenými rozličnými lidmi, domů se vracejícími. Braly se zahaleny, ale hlouček semknutých žen, z něhož se ozývaly výkřiky bolu a nářku, poutal pozornost té nebo oné tlupy mimojdoucích nepřátel Ježíšových, a mnohá peprná, až k jejich slu-

chu dolétající nadávka na Pána Ježíše obnovovala jejich bolesti. Matka Ježíšova, jež ustavičně zřela v duši muka Ježíšova, která jako vůbec vše mlčky uchovávala ve svém srdci, poněvadž trpěla s ním mlčky jako on, několikrát omdlela a klesla do náručí svých průvodkyň. Když zase tak ležela v náručí žen v bráně či pod klenutím kdesi ve vnitřním městě, kudy procházely, setkalo se tam s nimi několik dobře smýšlejících lidí, kteří se vraceli domů z radního domu Kaifášova a naříkali. Přišli až k svatým ženám, a poznavše Matku Ježíšovu, postáli chvíli, se srdečnou soustrastí ji pozdravujíce: „Ach přenešťastná matko! nade vše zarmoucená matko! bolestiplná matko nejsvětějšího muže z Israele!" Ale Maria, vzpamatovavši se, děkovala jim v duchu, kdežto oni pospíchali dále truchlivou cestou.

Když dospěli k domu Kaifášovu, obcházeli jej podél zdi, která byla proti vchodu a tam dům ohrazovala, kdežto v předu, kde jest vchod, se rozkládají dva dvory. Tam pojala Matku Boží a její průvodce nová bolest. Tam totiž mířely rovinku poněkud vyvýšenou, kde při svitu pochodní pod střechou z prken tesali Kristův kříž. Když totiž Jidáš vyrazil, aby zradil Mistra, Ježíšovi nepřátelé poručili, aby jakmile bude zajat, ihned mu chystali kříž, aby Pilátovi nezbývalo odkladu; neboť zamýšleli vydati mu Pána Ježíše na soud časně ráno, a neočekávali, že se ta věc tak protáhne. Kříže oběma lotrům měli Římané už přichystány. Každá kletba a nadávka, jimiž ho zahrnovali dělníci proto, že jim k vůli němu bylo v noci pracovati, každá rána sekyrou rvala a drásala srdce nešťastné matky, a přec se ještě modlila za ubohé zaslepence, kteří klnouce a spílajíce připravovali nástroj své spásy a bolestné smrti jejího Syna.

Když pak obešedše dům, vstoupili do prvního dvora, ukryla se Maria se svatými ženami a s Janem do kouta pod branou do druhého dvora. Svatá Panna si arci velmi přála, aby se brána otevřela, doufajíc, že se na zakročení Janovo dostane dovnitř; neboť

cítila, že jen tato brána ji dělila od jejího Syna, který, když kohout po druhé zakokrhal, byl veden z domu do podzemního vězení. Zatím se brána otevřela a z hloučku vycházejících se vyřítil Petr s rukama vztaženýma a s hlavou zahalenou, křečovitě pláče, právě proti nim. Ve svitu měsíčním a při svitu pochodní poznali ho Jan a svatá Panna ihned. A Petrovi bylo, jako by se mu ukázalo vlastní svědomí, vtělené v Matku toho, jenž mu je před chvílí vzbudil svým pohledem. Ach, jak zněla ubohému Petrovi v uších slova Mariina: „Šimone! Šimone!! Jak jest s Ježíšem, mým synáčkem?" Nesnesl jejího pohledu — lomě rukama, odvrátil se a nevypravil ze sebe slovíčka. Ale Maria ho nepouštěla; přistoupila k němu a tázala se hlasem bolem přerývavým; „Šimone, Šimone, synu Jonášův[1]), ty mi neodpovídáš?" Tu zvolal Petr, sklíčený nejhlubším bolem: „Matko, nemluv se mnou! Tvůj Syn trpí nesmírně! Nemluv se mnou! Ti tam ho odsoudili na smrt — a já — já — jsem ho třikrát — třikrát hanebně zapřel — —" a když Jan šel k němu, aby s ním promluvil, vyběhl Petr, hořem jako rozumu zbavený, ze dvora do města a běžel do oné jeskyně na hoře Olivetské, ve které se ruce modlícího se Ježíše otiskly na kameni. Tam v té jeskyni se tuším také kál náš praotec Adam, když tam nejprvé vstoupil na zem obtíženou kletbou Boží.

Svatá Panna, jsouc zachvácena soucitem s touto novou bolestí Ježíše, jehož zapřel týž učedník, který první o něm vyznal, že jest Synem živého Boha, klesla po slovech Petrových vedle pilíře brány na kámen, na kterém stála, a na kterém zanechala otisk ruky nebo nohy. Kámen ten jest ještě zachován, ale teď si právě nevzpomínám, kde. Viděla jsem jej. — Ježto po Ježíšově uvěznění většina lidí odešla, byly brány na dvory otevřeny a svatá Panna probravší se z mdloby, přála si býti blíže svého milovaného

[1]) Originál má „Kephas Sohn" — snad přepsání?

Syna. Jan tedy ji a svaté ženy zavedl až k samému vězení Kristovu. Ach! předobře věděla o Ježíšovi a Ježíš o ní, ale věrná matka chtěla i smysly slyšeti vzdechy Synovy, a tak slyšela jeho vzdechy a posměch těch, kteří byli s ním. Ale tam nemohly býti dlouho nezpozorovány: Magdalenou příliš lomcovala prudkost bolesti a třebaže si svatá Panna i v největším utrpení svatou ukázněností zachovávala ku podivu svou důstojnost, přece i tam na té krátké cestě dolétala jí k sluchu hořká slova: „Není to matka Galilejského? Jejího syna kříž nemine, ale ne teď před svátky! Ale byl to asi prahanebný zlosyn!" Obrátila se, a jsouc poslušna vnitřního popudu, kráčela až k ohni v atriu, kde stálo jen něco málo z čeledi; její průvod se hnul za ní v němém bolu. Na tomto děsném místě, kde Ježíš vyřkl, že jest Synem Božím, a zplozenci Satanovi vykřikli: „Jest hoden smrti!" tam ji zase soucit uvrhl do mdloby a Jan a svaté ženy ji odnesly, více mrtvou než živou. Čeleď ani nehlesla: mlčela zaražena; bylo to, jako by se peklem ubíral čistý duch. Kráčeli mimo ono truchlivé místo, kde chystali kříž.

II.

Na Velký pátek.

Když byl Ježíš veden od Kaifáše k Pilátovi, očekávala svatá, soucitem jatá Matka, krčíc se s Magdalenou a Janem v koutku jakéhos stavení ne příliš daleko od domu Kaifášova, blížící se průvod. Její duše byla sice stále s Ježíšem, ale kdykoliv se mu mohla přiblížiti tělesně, nedala jí láska pokoje a pudila ji na jeho cesty a do jeho šlépějí. Tak po své noční poutí k soudnímu domu Kaifášovu mohla jen krátký čas v němém bolu prodleti ve večeřadle; neboť sotva byl Ježíš z vězení předveden před ranní

soud, už se vzchopila, zahalila se do pláště a závoje a první vykročivší, děla Janovi a Magdaleně: „Půjdeme za mým synem k Pilátovi; chci ho viděti na vlastní oči." Oklikou nadešli průvodu a na tomto místě se svatá Panna zastavila, čekajíc naň s ostatními. Matka Ježíšova dobře věděla, jak jest s jejím Synem; její duše ho měla stále na očích, ale její vnitřní zrak nikdy nemohl viděti, jak byl zlobou lidskou ztýrán a zohaven. Viděla sice bez přestání jeho strašlivá utrpení, ale tato utrpení byla všecka prozářena svatostí, láskou a trpělivostí jeho obětující se vůle. Ale teď se vynořila jejím zrakům hanebná, strašlivá skutečnost. Mimo ni se ubírali pyšní, rozvzteklení nepřátelé Ježíšovi, nejvyšší kněží pravého Boha, oděni jsouce posvátnými obřadnými rouchy a osnujíce bohovražedné záměry, samá potměšilost, samý klam a mam, samá kletba. Z kněží Božích se stali kněží Satanovi, jaká to strašná podívaná! A pak povyk a pokřik lidu, a všichni křivopřísežní nepřátelé a žalobci a konečně — sám Ježíš, Syn Boží, Syn člověka, její Syn! k nepoznání ztýrán a zohaven, spoután, zasypáván ranami, poháněn, ohyzdnými biřici smýkán, spíše se potácel než kráčel, zatím co se naň bez přestání hrnuly nadávky a kletby. Ach věru, kdyby nebyl v této vichřici rozpoutaného pekla on, tak ubohý a bídný, jediný, jenž zůstal klidem a láskyplně se modlil, nebyla by ho poznala, tak strašlivě byl zohaven! Neboť měl na sobě jen spodní roucho, hrozně zřízené, a když se k ní blížil, bědovala jako kterákoliv matka: „Běda! jest to můj syn? Ach, jest to můj syn! O Ježíši! můj Ježíši!" Zástup se rychle přehnal. Kristus pohleděl velmi dojemně se strany na Matku, bolestí se hroutící. Jan a Magdalena ji odváděli, ale sotva se trochu vzpamatovala, prosila Jana, aby ji doprovodil k palácí Pilátovu.

Zatím co se před Pilátem projednávala žaloba, Matka Ježíšova, Magdalena a Jan, tisníce se mezi lidem v koutku síně na náměstí, naslouchali s bo-

lem, srdce rozrývajícím, povyku a volání; když pak byl Ježíš odveden k Herodesovi, vedl Jan svatou Pannu a Magdalenu zpět cestou utrpení, a vykonali celou tu cestu, k domu Kaifášovu, Annášovu, Ofelem do Getsemane na horu Olivetskou, a všude, kde padl, kde se mu stalo příkoří, tam mlčky postáli a truchlili a trpěli s ním. Často padla svatá Panna na zem a líbala místo, kde Ježíš padl, a Magdalena lomila rukama a Jan plakal, těšil, zdvíhal je a vedl dále. To byly první počátky svaté křížové cesty a soucitného rozjímání a uctívání Utrpení Ježíšova dříve ještě, než bylo dokonáno; již tehdy, v přesvatém květu lidstva, v panenské Matce Boha, Syna člověka, počala se úcta Církve k bolestem jejího Vykupitele; již tehdy, když Ježíš byl sotva v polovici své hořké, bolestné cesty, vyvolená, milostiplná Matka oplakávala a uctívala kroky svého Syna a Boha! Ach, jak s ním trpěla! Ach, jak pronikal srdcem meč, stále hloub se zařezávaje a takřka se v ráně obraceje, aby budil nové bolesti. Ta, jejíž blahoslavený život ho nosil, ta, jež ho živila, blahoslavená, jež skutečně a podstatně slyšela a přijala a pod milostiplným srdcem chovala a ošetřovala, pečovala a živila Slovo, které na počátku bylo u Boha a bylo Bohem, ta, jež jeho život nosila a pociťovala v sobě dříve, než se lidem, jeho bratřím, dostalo od něho požehnání a učení a spásné pomoci, ta trpěla a sdílela všecko s Ježíšem, i jeho žízeň po vykoupení lidí jeho hořkým vykoupením a smrtí. A tak už teď přečistá a neposkvrněná Panna razila Církvi cestičku Křížové cesty, aby na všech místech posbírala nevyčerpatelné zásluhy Ježíše Krista jako drahokamy, aby je cestou trhala jako květy a obětovala je jeho nebeskému Otci za věřící. Všecko, co kdy bylo a bude v lidstvu svatého, všichni, kteří toužili po vykoupení, všichni, kdož kdykoliv soucitně oslavovali a budou oslavovati lásku a utrpení Páně, ti všichni byli uzavřeni v srdci Matky Ježíšovy, a putovali, truchlili, modlili se a obětovali s tou, jež jest

také věrnou matkou věřících bratří Kristových v Církvi.

Ale Jan miloval a trpěl a provázel Matku svého svatého Mistra a Boha, jenž také jeho miloval a také za něho trpěl, po prvé po stopách křížové cesty Církve.

Maria, Magdalena, Jan a ostatní svaté ženy stály v koutku síně, modlily se a plakaly; a třeba že Matka Ježíšova věděla, že lidem nepomůže nic než Ježíšova smrt, přece se úzkostlivě třásla o jeho život, jsouc Matkou nejsvětějšího Syna; a jako Ježíš, ačkoliv se dobrovolně vtělil pro smrt na kříži, přece vytrpěl jako pravý člověk veškera muka a trápení člověka ohavně týraného a nevinně na smrt odsouzeného, tak také Maria trpěla veškeru trýzeň a úzkost matky, jejímuž svatému synu se děje takové příkoří od nejnevděčnějšího lidu! Ženy se chvěly a zoufaly a doufaly, a Jan chvílemi odbíhal několik kroků, aby přinášel dobré zprávy. Maria se modlila, aby Bůh zabránil tak velikému hříchu, a prosila, jako Ježíš na hoře Olivetské: „Je-li možno, nechť ho mine tento kalich!" A tak milující matka stále ještě doufala, neboť co se zatím mezi lidem rychle šířily zvěsti o obavách i úsilí fariseů, doslechla se také ona, že Pilát se snaží Ježíše propustiti. Nedaleko ní stály hloučky lidí z Kafarnaum, mezi nimi nejeden, jenž byl od Ježíše uzdraven nebo slyšel jeho kázání; počínali si poněkud cize a pokradmo pokukovali po nešťastných, zahalených ženách a po Janovi. Ale Maria doufala a ostatní s ní, že tihle lidé vůči svému dobrodinci a Spasiteli aspoň zavrhnou Barabáše. Ale nestalo se tak!

Ježíš se chvěl a třásl vedle sloupu. Sám, vlastníma, od utažených pout naběhlýma rukama si svlékl šaty v tetelivém spěchu, zatím co ho kopali a rvali. Modlil se a lkal tak dojemně a na chvíli otočil hlavu k Matce, jež jsouc bolem všecka rozervána stála se

svatými ženami v koutě síně na náměstí nedaleko místa, kde se dálo bičování, a obraceje se ke sloupu, aby byl jím zakryt, řekl: „Odvrať oči." Nevím, řekl-li to ztoma či jen duchem, ale postřehla jsem, jak to Maria postřehla. A v tu chvíli je odvrátila.

Zatím co byl Ježíš bičován, svatá Panna byla v ustavičném vytržení. S nevýslovnou láskou a mukou viděla a trpěla v duchu vše, co se dálo jejímu Synu. Kolikráte se jí draly z úst tiché nářky, kdežto oči byly od slz zaniceny. Maria Kleofášova, dcera Marie Heli, byla tam také, a skoro stále se držela ruky matky, už letité a v mnohém podobné matce Anně. Všecky svaté přítelkyně Mariiny a Ježíšovy byly zahaleny plášti a závoji, chvěly se bolestí a úzkostí, a tlumeně naříkajíce se shlukly kolem svaté Panny, jako by očekávaly její vlastní ortel smrti. Maria byla oděna dlouhými, skoro azurovými šaty, přes ně měla přehozený dlouhý plášť z bílé vlny a přes obličej jí splýval žlutobílý závoj. Magdalena byla rozrušena bolestí a žalem a všecka rozervána, vlasy se jí pod závojem rozpletly.

Když Ježíš, byv zbičován padl vedle sloupu, Claudia Procle, žena Pilátova, poslala Matce Boží uzel velikých kusů plátna. Nevím už dobře, myslíla-li, že Ježíš bude propuštěn, a aby tedy Matka Kristova ovázala jeho rány, či poslala-li je soucitná pohanka k tomu, k čemu jich svatá Panna vskutku užila. Maria viděla, jak bijící ženou jejího ranami posetého Syna. Šatem si setřel s očí krev, aby pohleděl na Matku. Bolestí spínala ruce po něm a dívala se za jeho krvavými šlépějemi. Když se pak lid obrátil v jinou stranu, svatá Panna a Magdalena kráčely na to místo, kde byl Ježíš bičován, a tam, jsouce obklopeny a kryty ostatními svatými ženami a několika dobrými lidmi, kteří si stoupli kolem nich, vrhly se na zem u sloupu bičování a plátny vysušovaly všecku svatou krev, kdekoliv nějaká byla. Poté svatá Panna s přítelkyněmi odešla. Viděla jsem ji s krvavými plátny v chaloupce, přistavěné ke zdi. Nebylo

tam daleko z domu Pilátova. Už nevím, čí ten domek byl.

Tváře svaté Panny byly dnes bledé a vpadlé, nos její byl jemný a dlouhý, oči pláčem zčervenalé. Jest podivuhodno a nelze ani vypraviti, jak její zjev jest nelíčený, přímý a prostý. Ačkoliv už včera večer a celou noc v hrůzách a úzkostech a slzách probloudila údolím Josafatským a ulicemi Jerusalemskými a davy lidu, přece jsou její šaty velmi spořádány a a ani dost málo pocuchány. Na jejích šatech není ani jediného záhybu, který by nehlásal její svatosti. Všecko na ní jest tak nelíčené a prosté, tak vážné, čisté a nevinné. Rozhlíží-li se, rozhlíží se tak ušlechtile, a obrátí-li hlavu, řasí se jí závoj tak prostě a cudně. Její pohyby nejsou chvatné, a i v nejdrásavějším bolu si počíná prostě a klidně. Její šaty sice navlhly noční rosou a slzami, ale jsou čisté, spořádané a nejsou pomačkané. Jest nevýslovně krásná, ale jaksi nadsmyslně; neboť veškera její krása jest zároveň její panenská neporušenost, pravdivost, prostota, důstojnost a svatost...

Když Pilát ukázal Ježíše očím lidu a židé volali po jeho krvi, odešla svatá Panna, ale brzy se zas vracela, obklopena jsouc několika ženami a razíc si cestu zástupem, aby vyslechla ortel smrti nad svým Synem a Bohem. Ježíš, jsa terčem hněvivých a posměšných pohledů svých nepřátel, stál mezi bířici dole na stupních před Pilátem. Když bylo zatroubením zjednáno ticho, vyřkl Pilát ortel se zbabělým hněvem... Nespravedlivý soudce, jenž tolikrát veřejně ujistil, že jest Ježíš nevinen, teď prohlásil, že také on shledal ortel velekněží správným, a zakončil těmito slovy: „A tak odsuzuji Ježíše Nazaretského, krále Židů, aby byl přibit na kříž!"

Tato slova ranila Matku Ježíšovu nevýslovným hořem: teď to bylo jisto! teď tedy byla strašná, bolestná, potupná smrt jejího nejsvětějšího, nejdražšího Syna a Vykupitele neodvratná! Ale Jan a její

přítelkyně ji odvedly, aby zaslepenci se nerouhali bolestem Matky svého Spasitele. Ale Maria si nedala pokoje: chtěla kráčeti bolestnou cestou Ježíšovou. Přítelkyním nezbývalo, než zas ji provázeti místo od místa, neboť horlivost tajemné bohoslužby soucitu ji pudila, aby všude tam, kde Vykupitel, z ní zrozený, trpěl za hříchy lidí, svých bratří, vylévala obět svých slz. A tak Matka Kristova, zasvětivší všecka posvátná místa na zemi svými slzami, ujala je v držení pro příští uctívání Církví, naší společnou Matkou, jako Jakub vztyčil kámen, u něhož se mu dostalo přislíbení, a vylív naň oleje, jej posvětil.

III.

Cestou křížovou.

Asi před hodinou, když byl vyřčen nad jejím Synem nespravedlivý ortel, odešla Matka Ježíšova, bolem všecka zdrcena, s Janem a několika ženami z náměstí. Zase chodili po mnoha svatých místech jeho utrpení, a když sbíhání lidu, hlahol trub a oddíl vojáků s Pilátem v čele zvěstovaly, že nastává hořká cesta křížová, neměla Maria už nikde stání: děj se co děj, chce spatřiti svého syna v jeho utrpení, a poprosila Jana, aby ji zavedl na místo, kudy půjde.

Přišli od Sionu. Minuli místo, kde byl Ježíš souzen a odkud odešel, prošli branami a alejemi, které nebývají jindy otevřeny, ale tentokráte byly, neboť se tamtudy hrnuly davy. Poté prošli západním dvorem paláce, z něhož jde brána na širokou ulici, kam zahýbal průvod, když Ježíš po prvé padl. Nevím už přesně, je-li to křídlo paláce Pilátova, s jehož ostatními budovami souvisí, jak se zdá, dvory a alejemi, či je-li to, jak si dnes vzpomínám, vlastní obydlí nejvyššího kněze Kaifáše; neboť v domě na Sionu jest jen poradní síň a jiné úřady. — Jan přemluvil

soucitného sluhu či vrátného, aby jim otevřel zadní branku a pustil tamtudy na ulici. Byl s nimi jeden ze synovců Josefa Arimathejského, a Marii provázela Zuzana, Jana Chusova a Salome Jerusalemská.

Když jsem viděla Matičku Boží, bledou, s očima do krvava uplakanýma, chvějící se na celém těle, od hlavy po patu zahalenou do modrošedého pláště, procházeti s ostatními tímto domem, div mi to srdce v prsou neutrhlo. Až tam přes několik domů zaléhal hukot a jekot blížícího se průvodu a hlahol trub a vyvolávání na každém rohu, že vedou člověka na kříž. Sluha jim otevřel branku, a hluk bylo slyšeti zřetelněji a strašlivěji. Maria se modlila a otázala se Jana: „Poraď mi, co činiti: dívati se či odejíti?" Jan odpověděl: „Nezůstaneš-li, budeš toho do nejdelší smrti hořce želeti." Vyšli tedy z brány na ulici, a zastavili se a pohleděli v pravo, kam se ulice poněkud svažovala, kdežto tam, kde stála Maria, byla rovná.

Ach, jak se jí zařezával do srdce hlahol polnice! Průvod se blížil; když vyšli z brány, byl ještě na osmdesát kroků vzdálen. Lid nešel vpředu, jen po bocích a vzadu bylo několik hloučků. Luza, která odešla poslední z místa, kde se konal soud, skoro všecka běžela napřed rozptýlena bočními uličkami, aby zaujala jiná místa pro podívanou.

Když se blížil hlouček pochopů, veškerým mučícím nářadím se holedbajících, Matka Ježíšova se chvěla a stenala a lomila rukama, a jeden z pacholků se tázal mimojdoucích: „Co to je za ženu, jež si tak žalostně vede?" Někdo odpověděl: „To jest matka Galilejského!" Uslyševše to, padouši haněli naříkající Matku posměšky, ukazovali si na ni prsty, a jeden z podlých pacholků uchopil hřeby, jimiž bude Ježíš ukřižován, a s posměchem je strčil svaté Panně k samým očím. Ale ona lomíc rukama, dívala se tam, odkud přicházel Ježíš, a jsouc bolem drcena, opírala se o pilíř brány. Byla bledá jako stěna a rty její byly modré. Mířili fariseové na koních,

poté následoval výrostek s nápisem a — o běda! několik kroků za ním Syn Boží, její Syn, Svatý, Vykupitel — sehnut potácel se její rozmilý syn Ježíš, hlavu s trnovou korunou odtahuje bolestně od kříže, těžce ležícího na rameni. Pochopové jim smýkali provazy. Jeho obličej byl bledý, samá krev a rána, jeho vousy byly krví slepeny do špice; z pod strašlivých spletených trnových větví koruny pohleděl tak vážně a soucitně svýma krvavýma, zapadlýma očima na bolestiplnou Matku a klopýtnuv padl po druhé na zem pod břemenem kříže na kolena a na ruce. Matka, byvši zachvácena prudkou bolestí i láskou, nevíděla ani vojáků ani pochopů: viděla jen milovaného, ubohého, týraného synáčka; lomíc rukama, vrhla se těch několik kroků od domovní brány k Ježíšovi, jehož zdvíhali pochopové, a objímajíc ho padla vedle něho na kolena. I zaslechla jsem — nevím už, byla-li ta slova vyslovena ústy či jen duchem: „Synáčku!" „Matko!"

Ale zdvíhl se povyk: Jan a ženy chtěli Marii odvésti, pochopové spílali a klnuli. Jeden vzkřikl: „Co tu chceš, ženo? Kdybys ho byla lépe vychovala, nebyl by v našich rukou!" U některých vojáků jsem vycítila menší větší pohnutí. Ale přece odehnali svatou Pannu, jíž se nedotkl ani jeden z biřiců. Jan a ženy ji odvedli, a ona bolestí jako podťata klesla na kolena u patníku brány, který podpíral zeď. Obrátila se k průvodu zády a dotkla se spíše nahoře než dole kamene šikmo vystupujícího, u něhož klesla. Kámen byl zeleně žílován; kde se ho dotkla koleny, tam zůstaly mělké důlky, kde rukama, tam mělčí znamínka. Byl to velmi tvrdý kámen, a otisky v něm byly rozplízlé, asi jako když se udeří do těsta. Za biskupování Jakuba Menšího dostal se do prvního katolického kostela, do kostelíka u rybníku Bethesda. Už kolikráte jsem řekla a znovu to opakuji, že jsem mnohokráte viděla, že při velikých, vážných událostech svatým dotekem vznikají takové otisky v kamenech, jako tyto. A jest to pravda, jako je

pravdivé slovo: „Kámen by se obměkčil" a jako slovo: „To dojímá"[1]). Věčná Moudrost ve svém milosrdenství nikdy nepotřebovala tisku, aby příštím pokolením zanechala svědectví svatosti. — Ježto kopiníci, jdoucí podél průvodu, pobízeli kupředu, zavedli oba učedníci Matku Ježíšovu do brány, která se poté zavřela.

Zatím pochopové postavili Ježíše na nohy a položili mu jinak kříž na ramena. Ramena kříže nahoře přivázaná se totiž uvolnila a jedno z nich se svezlo po kříži do smyčky; toto rameno teď Ježíš objal rukou a tak peň kříže se skoro vlekl po zemi.

Mezi luzou, jež šla za průvodem tropíc si posměšky, viděla jsem porůznu několik plačících, závojí zahalených žen.

Když se svatá Panna setkala s Ježíšem, nesoucím kříž, což ji tak bolestně ranilo, odvedly ji Johanna Chusova, Zuzanna a Salome Jerusalemská, Jan a synovec Josefa Arimatejského do domu, a brána byla zavřena mezi ní a jejím přemilým, týraným a pod křížem klesajícím Synem. Láska, touha býti u Syna a všecko s ním trpěti a neopouštěti ho až do konce, dodávaly jí nadpřirozené síly a její přítelkyně, zahalené závoji, spěchaly s ní do domu Lazarova u Rožní brány, kde byly shromážděny ostatní svaté ženy kolem Magdaleny a Marty, plačíce a naříkajíce, bylo tam s nimi též několik mladších žen a tamodtud se vydaly všecky – bylo jich sedmnáct — na bolestnou cestu Ježíšovu.

Vážné a odhodlané, nedbajíce posměšků luzy, smutkem si vymáhajíce úcty, počestně jsouce zahaleny, prošly forem a tam, kde Ježíš vzal na sebe kříž, políbily zem. Poté se ubíraly celou bolestnou cestou Ježíšovou, uctívaly každé místo jeho bolestí a Maria a hlouběji osvícené snažily se kráčeti po jeho sto-

[1]) něm: „Dieses macht Eindruck" — Eindruck jest i otisk (ruky v kameni) i dojem, pohnutí.

pách, a svatá Panna, všecko pociťujíc a vídouc v duši, vedla jejich prodlévání a postupování na této křížové cestě, a všecka místa se jí vtiskla živě do duše, ano počítala kroky a říkala přítelkyním, čím to které místo bylo posvěceno.

Takto byla nejdojemnější první pobožnost Církve po prvé zapsána do milujícího mateřského srdce Mariina mečem, o kterém prorokoval Simeon, s jejích svatých rtů ji přejaly její spolutrpitelky a od nich konečně my. Tak dává Bůh svatá vnuknutí mateřskému srdci, a z něho přecházejí na děti, srdce od srdce: tak se šíří podání v Církvi. Zří-li kdo tyto věci tak jako já, jeví se takové podání živějším a světějším než kterékoliv jiné. Od dávna mají Židé v převeliké úctě všecka místa, kde se sběhlo něco svatého a milého, nezapomínají na žádné místo znamenitějších příhod, vztyčují tam kameny, putují tam a modlí se tam. Tak vznikala svatá křížová cesta, nikoliv tedy z nějakého pozdějšího úmyslu, nýbrž z lidské přirozenosti a z úmyslů, které Bůh měl s lidmi, vlivem nejvěrnější mateřské lásky, ať tak dím pod nohama Ježíšovýma, který ji konal první.

Zatím došel svatý hlouček až k domu Veroničinu a vstoupil tam, neboť se od brány ulicí vracel Pilát s jezdci a dvěma sty vojáků. Tam si za velkého pláče a nářku prohlížely roušku s obličejem Ježíšovým a velebily milosrdenství Ježíšovo s věrnou přítelkyní. Tam si vzaly nádobu s kořeněným vínem, kterého nesměla Ježíšovi podati Veronika, a ubíraly se s Veronikou branou až na Golgotu. Ještě několik dobře smýšlejících, i cestou dojatých lidí, ba i mnoho mužů se přidávalo k hloučku, který se nevýslovně dojemně a spořádaně bral ulicemi. Byl to průvod skoro větší než průvod Ježíšův, nečítají-li se ovšem zvědavci, kteří za ním běželi.

Nelze vysloviti, jaká muka, jaké bolesti drásaly srdce Mariino při pohledu na místo popravné a při výstupu na pahorek: cítilať v duši bolesti Ježíšovy a cítila, že je tu zanechána.

Na pahorek vystoupily po západním, mírném svahu, a stály za kruhovitým valem, ve třech skupinkách za sebou. Až k samému valu přistoupila Matka Ježíšova, její neteř Maria Kleofášova a Salome a Jan; několik kroků za nimi stály kolem Magdaleny, jež se nemohla uklidniti, Maria, Maria Helí, Veronika, Johanna Susova, Zuzana a Marie Markova; a ještě dále za nimi stálo asi sedm jiných lidí, a mezi těmi skupinkami byli roztroušeni dobře smýšlející lidé, kteří přinášeli zprávy. Farizeové na koních stáli v hloučcích na rozličných místech kolem kruhu, a u pěti vchodů byli římští vojáci.

IV.

Na Golgotě.

Popravné místo, pahorek pro kříž, strašlivý kříž očekávající svou oběť, kladiva, provazy, děsné hřeby — — ach, jaký to pohled pro Marii! A mezi tím se motali obludní, klnoucí, jako opilí katané. Ach, toužila viděti Ježíše, ale bála se pohledu, neboť ho uvidí v nevýslovném trápení. Pochopové natáhli Ježíše na kříž. Jeden klekl na jeho svatá prsa a přidržel zavírající se ruku; druhý nasadil dlouhý, tlustý hřeb, který byl do špičky připilován, na dlaň jeho žehnající pravice a bušil naň zuřivými ranami těžkého železného kladiva. Sladké, hlasité, zlomené zaúpění se vydralo z úst Spasitelových. Krev vystříkla na ramena pochopů. Svazy ruky byly zpřetrhány a s trojhranným hřebem vtlačeny do užšího otvoru v kříži. Přesvatá Panna tiše naříkala, Magdalena byla šílená. Přibivše pravici, přivázali pochopové levici na kříž a prohnali druhý hřeb levou rukou; mezi ranami těžkého kladiva zaznívaly výkřiky Ježíšovy.

Svatá Panna cítila s Ježíšem všecka muka; zbled-

la jako mrtvola, a tiché naříkání se jí dralo z úst.[1]) Fariseové se posmívali a spílali, jsouce obráceni tam, kde stála, proto ji odvedli kousek dále od kruhu k ostatním svatým ženám.

Ale svatá Panna se vrátila ke kruhu, a za škubání údů, praskání kostí a Ježíšových nářků, když mu přibíjeli nohy, drásal jí duši hluboký soucit. Kolem ní a jejích přítelkyň hučel dav. I přihnali se k ní fariseové a spílali jí, a přátelé ji zase odvedli od kruhu. Ale když byl Ježíš přibíjen a potom s křížem zdvihán, ozval se tu a tam výkřik soucitu: „Ach, že země nepohltí tyto pacholky! že je nesžehne oheň s nebe!" a posměch a výsměch byly odpovědí na tyto projevy lásky.

Byl to děsný, a přec zase dojemný pohled, když za hanlivého povykování pochopů a fariseů a vzadu stojících zástupů, kterým se teď naskytla také tato podívaná, kříž se pomalu zdvíhal a zapadl, až se celý otřásl; ale dolétaly k němu také zbožné, naříkavé hlasy. Nejsvětější hlasy země, kvílící hlas Matky a přítelkyň a přítele a všech těch, kteří byli čistého srdce, pozdravily dojemným hořekováním věčné, vtělené, na kříži povýšené Slovo, a všecky ruce milujících se úzkostlivě zdvihly, jako na pomoc, když se Svatý svatých, Ženich všech duší, za živa na kříž přibitý, pomalu zdvíhal rukama vzteklých hříšníků.

Matka Ježíšova, Maria Kleofášova, Maria Magdalena a Jan stáli mezi křížem Ježíšovým a kříži lotrů a pohlíželi na Pána, a svatá Panna, davši se strhnouti láskou mateřskou, vroucně si žádala v duši, aby ji Ježíš dal zemříti s ním. I pohleděl Kristus velmi

---

[1]) Nikdy už nebylo takového Syna ani takové Matky; a nikdy už nebylo takové lásky mateřské, jaká byla mezi Marií a Ježíšem, a nikde nebylo smrti tak potupné a proto nebylo ani podobné bolesti: její mateřské srdce bylo rozdíráno mukami více než vůbec může člověk neb anděl pochopiti" (Albertus Magnus, De 12 prio B M V. c 12 u 3) „Veliké jako moře jest její utrpení". Pláč Jer. 2, 13.

vážně a soucitně na milovanou Matku a otočil oči na Jana a řekl k ní: „Ženo, hle! to jest tvůj syn: Bude ještě více tvým synem, než kdybys ho byla porodila!" Ano, ještě pochválil Jana, řka: „Věřil vždy bezvýhradně, a nikdy se nehoršil, leda tenkrát, když jeho matka chtěla jeho povýšení." Ale Janovi řekl: „Hle, to jest tvá matka!" A pod křížem umírajícího Vykupitele objal Jan uctivě jako zbožný syn Matku Ježíšovu, jež se teď stala také jeho matkou. Ale po tomto slavnostním odkazu umírajícího Syna byla svatá Panna rozechvěna nevýslovnou bolestí a vážností, že ji svaté ženy vzaly do náručí, posadily ji na chvilku na val proti kříži a poté ji zavedly z okruhu popravného k ostatním ženám.

Nevím, vyslovil-li Ježíš všecka ta slova hlasitě, svými svatými rty, ale já jsem je zaslechla, když před smrtí poroučel Janovi svou svatou Matku za matku, a jí zase Jana za syna. V takových viděních slyšíš leccos, co není psáno, a jen nepatrnou část z toho vyjádříš obyčejnými slovy. Co je tam tak jasné, že to máš za samozřejmé, to nelze lidskými slovy objasniti. Ať se tedy nikdo nediví, že Ježíš, oslovuje svatou Pannu, říká nikoliv „Matko" nýbrž „Ženo!" neboť v té chvíli, kdy se obětí Syna člověka a Syna jejího naplňuje přislíbení Mesiáše, cítíš, že ona jest tou Ženou, jež potře hlavu Hadovu. Ve viděních se nikdo nediví, že té, jíž Anděl pozdravil: „Milosti plná!" dal Ježíš za syna Jana, neboť vidí, že jeho jméno jest jménem milosti[1]). Tam totiž jsou všichni vskutku tím, jak se jmenují, a Jan se stal synem Božím a Kristus v něm žil. Tam jsi cítil, že těmi slovy poručil Ježíš Marii za matku všem, kteří ho jako Jan přijmouce a v jeho jméno uvěříce, stanou se syny Božími a zrodí se nikoliv z krve ani z vůle těla ani z vůle muže, nýbrž z Boha. Ve viděních cítíš, že nejčistší, nejpokornější, nejposlušnější žena, jež řkouc Andělu: „Aj já dívka Páně, staniž mi se podle slova

[1]) Joannes = milost Boží.

tvého!" stala se Matkou věčného, vtěleného Slova, v této chvíli, slyšíc, že bude také duchovní matkou jiného syna, za drásavých bolestí loučení opakuje v srdci pokorně a poslušně: „Aj já dívka Páně staniž mi se podle slova tvého!" a že všecky syny Boží, všecky bratry Ježíšovy přijímá za své syny. Ale toto všecko se jeví ve zjeveních tak prosté a jasné a ve střízlivém životě tak zamotané, že spíše to z milosti Boží vycítíš než slovy vyjádříš. Při takových věcech si vzpomínám, co mi kdysi řekl nebeský Ženich: „Ve věřících, doufajících, milujících dětech Církve jest všecko napsáno!"

Slyšíc hlas svého Syna: „Bože! Bože! Proč jsi mě opustil?" nedala se Matka, nevýslovně zarmoucená, ničím zadržeti: prodírala se zase ke kříži, a za ní šli Jan, Maria Kleofášova, Magdalena a Salome.

Ježto nyní přišla jeho hodina, zápasil Kristus se smrtí, a na údech mu vyrazil studený pot. Jan stál u kříže a šátkem mu utíral nohy. Magdalena, jsouc shroucena bolestí, opírala se o zadní stranu kříže. Svatá Panna, jsouc podpírána rukama Marie Kleofášovy a Salome, stála mezi křížem Ježíšovým a křížem dobrého lotra, a pohlížela na umírajícího Syna. Tu řekl Ježíš: „Dokonáno jest!" a zdvihnuv hlavu zvolal hlasitě: „Otče, do tvých rukou poroučím ducha svého!" Byl to sladký, hlasitý výkřik, který pronikl nebem a zemí. Poté sklonil hlavu a vypustil duši a já jsem viděla, jak jeho duše jako skvoucí stín podél kříže sestoupila k zemi a v okruh podsvětí. Jan a svaté ženy padli na zem na tvář.

Ale Matka Ježíšova! ruce jí ztuhly, oči se jí zakalily, tváře se jí pokryly mrtvolnou bledostí, uši neslyšely, nohy jí klesaly — padla na zem, nevědouc, co se děje kolem ní. Také Jan, Magdalena a ostatní ženy padaly s obličeji zastřenými, oddávajíce se bolu.

A když poté nade vše milující a zarmoucená Matka zase pozdvihla očí, spatřila tělo svého Syna, čistě počaté z Ducha Svatého, tělo z těla svého, kost

z kostí svých, srdce ze srdce svého, svatou nádobu otevřenou v božském zastínění v jejím lůně, toto tělo nyní oloupené o všecku krásu a podobu, oloupené o nejsvětější duši, vydané na pospas zákonům přírody, kterou stvořil a kterou člověk v hříchu nadužívá a kazí, rozdrcené, ztýrané, zohavené, usmrcené rukama těch, pro jejichž obnovení a oživení vzal na sebe tělo . . . Ach, vyobcován, proklet, pohaněn visel rozdrásán na kříži mezi dvěma vrahy, jako malomocný, vypleněná schrána veškeré krásy, pravdy a lásky. Kdo pochopí bolest Matky Ježíšovy, Královny všech mučedníků?

V.

Ježíš byl sňat s kříže a pohřben.

Vojín Kassius, později zvaný Longinus, poněkud to ukvapený, do služby se hrnoucí člověk, který pro svou úslužnost, na níž si nemálo zakládal, a pro krátkozraké, šilhavé oči kolikrát stržil posměšky, byl náhle jat podivuhodnou horlivostí, která byla příčinou, že splnil proroctví. Zaraziv koně po pravici Spasitelově, uchopil oběma rukama kopí a vrazil je do srdce s pravého boku přesvatého těla tak prudce, že jeho hrot vyryl na levé straně prsou malou ránu, a z pravého boku Ježíšova se vyvalil silný pramen krve a vody, a jeho vzhůru obrácený obličej polil spásou a milostí. Skočil s koně, padl na kolena, bil se v prsa a hlasitě vyznal Ježíše přede všemi.

Svatá Panna a ostatní ženy, jejichž zraky byly stále upřeny na Ježíše, pozorovaly s úzkostí nenadálé počínání tohoto muže a když proklál Kristův bok kopím, zahořekovaly, vrhnuvše se ke kříži. Maria cítila, jak jí hrudí proniká ostré železo, jako by byl proklál její vlastní srdce, a padla do náručí přítelkyň. Ale Kassius, vyznávaje hlasitě Krista, ležel

na kolenou a radostně velebil Boha: neboť uvěřil a byl osvícen a viděl teď jasně a světle. Jak tělesné, tak duševní jeho oči byly totiž uzdraveny a otevřeny.

Ale současně pojalo všecky nejuctivější pohnutí z Krve Spasitelovy, jež pěnic se a s vodou mísic, stékala do dolíku ve skalnaté půdě pod křížem, a Kassius, Maria, svaté ženy a Jan ji nabírali do šálků a lahvic, které měli s sebou, a vysušovali ji šátky.

Kassius byl jako proměněn. Teď měl oči zdravé a proto byl hluboce dojat a pokořen. Přítomní vojáci, byvše pohnuti zázrakem, který se s ním stal, padli na kolena, bili se v prsa a vyznávali Ježíše. Krev s vodou stékala bohatým proudem ze široké rány v pravém boku Kristově na čistý kámen a tam se pěnic hromadila. Nabrali ji všecku, jsouce neobyčejně pohnuti, a slzy Mariiny a Magdaleniny se mísily s ní.

Bylo ještě pošmourno, zamračeno a mlhavo, když dorazili na Kalvarii, kde zastihli už služebníky, poslané napřed, a svaté ženy, jež plačíce seděly proti kříži. Kassius a několik vojáků, kteří se obrátili, stáli jako proměnění, plaše a uctivě, dva tři kroky opodál. Josef a Nikodem rozmlouvali se svatou Pannou a s Janem, vypravujíce, co vše podnikli, aby zachránili Ježíše od potupné smrti, a zase se od nich dovídajíce, co je to stálo, aby zabránili zlámání nohou Ježíšových, aby se tak naplnilo proroctví. Mluvili také o proklání boku Kassiem. Když pak k nim přišel také hejtman Abenadar, dali se s velikým žalem a s velikou uctivostí do nejsvětějšího díla lásky, sníti totiž s kříže a připravit k pohřbu svaté Tělo svého Pána a Mistra a Vykupitele.

Svatá Panna s Magdalenou seděla na pahorku v pravo, mezi křížem Ježíšovým a Dismasovým, ostatní ženy se pak zaměstnávaly mastmi a plátny, vodou, houbami a nádobami.

Když zazněly rány kladiv, kterými byly hřeby vyráženy, zachvěli se Maria, Magdalena a vůbec

všichni, kteří byli svědky ukřižování, novou bolestí: neboť jim zvuk těchto ran připomínal ukrutně přibíjení Ježíšovo na kříž. Ale sňavše tělo, zahalili je muži ihned od kolenou až po kyčle, a složivše je na plátno, podali je tak do náruče Matky, v bolestné touze po něm vztažené. Kassius sebral uctivě vypadlé hřeby a položil je vedle svaté Panny.

Svatá Panna seděla na rozprostřené pokrývce; pravým, ponazdviženým kolenem a zády se opírala o jakýsi balík, asi ze stočených plášťů, které dali Matce, bolestí a únavou vysílené, aby jí usnadnili smutnou službu lásky, prokazovanou tělu zabitého Syna, které jí položili na klín. Svatá Hlava Ježíšova spočívala na ponazdviženém koleně, a tělo bylo natáženo na plátně. Bolest svaté Matky byla tak veliká jako její láska: zas chovala v náručí tělo milovaného Syna, jemuž za tak dlouhého mučení nemohla prokázati žádné lásky, a viděla teď z blízka strašlivé ztýrání tohoto přesvatého Těla, dívajíc se do jeho ran, a líbala jeho krvavé rány, kdežto Magdalena celovala jeho nohy.

Všecky svaté ženy pomáhaly, podávajíce hned nádoby s vodou, hned houby a plátna, nebo masti a voňavky, a zase poustoupily, bedlivě sledujíce, čeho je třeba. Jan byl stále nápomocen svaté Panně. Svatá Panna si přes nevýslovný bol uchovala statečné srdce. Její zármutek nemohl nechati svaté tělo v hanbě a tak, jak vyšlo z rukou katanů. Rozpletši vzadu trnovou korunu, sňala ji opatrně a s pomocí ostatních s hlavy Ježíšovy; aby trny, zabodnuté do hlavy, při snímání nerozdíraly ran, byly odříznuty. Korunu položily vedle hřebů, a nyní kulatými, žlutými kleštěmi s perem vytahovala Maria z ran na hlavě Kristově dlouhé ostré trny a třísky, které tam uvízly, a ukazovala je truchlic okolostojícím, kteří hlasitě projevovali soucit. Trny dílem položili vedle koruny, dílem si je asi rozebrali na památku.

Obličej Kristův si už ani nebyl podoben, tak byl zohyžděn krví a ranami. Rozcuchané vlasy a vousy

byly slepeny krví. Maria umyla zmučenou hlavu a tvář Ježíšovu, mokrými houbami rozmočila krev zaschlou ve vlasech a vousech, a čím déle myla, tím zřejmější bylo přeukrutné nakládání s Ježíšem, a od rány k ráně se stupňovalo litování a pečlivé ošetřování. Houbou a šátkem, napiatým na prstech pravice, vymývala mu krev z ran na hlavě, z očí v sloup obrácených, z nosních dírek a z uší, a šátkem, otočeným kol ukazováčku, vytírala mu pootevřená ústa, jazyk, zuby a rty. Také mu učesala hrstku ještě zbylých vlasů, rozdělivši je na tři části: na obou spáncích a v týle, a vlasy na spáncích pěkně učesané sčesala hezky za uši. Když byla hlava umyta, políbila svatá Panna obě tváře a zahalila ji. A poté ošetřila stejně starostlivě krk, ramena, prsa a záda svatého těla a jeho ruce, s krvavými, rozeklanými dlaněmi. Ach, tu se teprve ukazovala hrůza strašlivého mučení. Všecka žebra byla vymknuta, všecky tkáně byly napiaté a nepoddajné. Rameno, na kterém nesl těžký kříž, bylo jediná zející rána, a celý trup byl samá opuchlina, samá rána od bičování. Na levé straně prsou, kde vyjel hrot Kassiova kopí, byla malá rána, ale na pravém boku zela veliká rána od kopí, které proklálo srdce venkoncem. Maria vymývala a čistila všecky tyto rány, a Magdalena klečela chvílemi proti ní, pomáhajíc jí, ale větším dílem dlela u nohou Ježíšových, které naposledy omývala spíše svými slzami než vodou a utírala vlasy.

Pomazavši všecky rány mastmi, svatá Panna zahalila hlavu šátky, ale obličej nechala ještě nezastřený. Zatlačila Ježíšovy oči v sloup obrácené, a přidržela je chvíli rukama, zavřela ústa Kristova, objala svaté Tělo Synovo a přitiskla obličej na jeho tvář. Magdalena se z úcty nedotkla obličeje Ježíšova, jen na jeho nohy položila svou tvář.

Chvíli už tam stáli Josef a Nikodém čekajíce, když Jan přistoupil k svaté Panně s prosbou, aby se rozloučila s tělem Ježíšovým, aby je mohli připraviti

k pohřbu, ježto už nastává sobota. Maria tedy objímala Tělo Ježíšovo ještě vroucněji a loučila se s ním dojemnými slovy. Poté muži vyzdvihli z klínu matčina svaté tělo Ježíšovo i s plátnem, na kterém bylo položeno, a odnesli je tam, kde je chtěli připraviti k pohřbu. Maria byvši zachvácena novým bolem, který byl milující péčí poutišen, spočívala se zahalenou hlavou v náruči žen; ale Magdalena běžela s rozpiatýma rukama několik kroků za nimi, jako by chtěl někdo unésti jejího miláčka, ale vrátila se k svaté Panně.

Když bylo tělo připraveno, přivedl Jan svatou Pannu a ostatní ženy. Maria poklekla u hlavy. Pod hlavu Ježíšovu položila jemné plátno, které jí poslala Claudia Prokle, žena Pilátova, a které jí viselo kolem krku pod pláštěm, načež s ostatními svatými ženami obložila Ježíšovi ramena, hlavu a celý krk až po líce bylinkami s jemnými, kadeřavými vlákny a nasypala jemného prášku. Potom plátno ovinula kolem hlavy a ramen a pevně ovázala, Magdalena mu ještě vlila do rány v boku celou lahvičku voňavky, a svaté ženy nakladly mastí na ruce, kolem nohou a pod nohy.

VI.

Bílá sobota.

V domě, ve kterém meškala svatá Panna na Bílou sobotu, byla velíká síň, která koberci a zástěnami byla rozdělena na několik malých ložnic. Když se svaté ženy vrátily od hrobu a všecko uklidily, rozsvítila jedna z nich lampu, visící uprostřed síně, načež se seskupily kolem svaté Panny, pod lampou stojící, a modlily se střídavě velmi lítostivě a nábožně. Potom po skrovné večeři se k nim přidružily Marta, Maroni, Dina a Mara, jež po skončení sabatu

přišly z Betanie s Lazarem, který šel do večeřadla mezi muže. Ženy vypravovaly příchozím za velikého pláče o pohřbu Kristově, a ježto zatím nastala už noc, vzkázali muži, zejména Josef Arimatejský, těm ženám, které bydlely v městě a chtěly se vrátiti domů, že už mají čas: odešly tedy.

Ženy, jež zůstaly, rozešly se do ložnic, zástěnami kolem stěn sítě utvořených, a přehodivše si přes hlavy dlouhé šátky, poseděly v tichém smutku chvíli na zemi, opírajíce se o příkrývky, ke zdem stočené. Poté vstaly, rozvinuly příkrývky, zuly si opánky, rozepialy pásy, svlékly vrchní šaty, zahalily se od hlavy až k patě, jak obyčejně spí, a ulehly na rozprostřené lůžko ke krátkému spánku. Neboť o půlnoci už zase vstávaly, oblékaly se, svinovaly lůžka a znovu se kupily pod lampou kolem svaté Panny a modlily se střídavě.

Asi ke třetí hodině ráno na Bílou sobotu přišla přesvatá Panna s ostatními svatými ženami, s Janem a několika učedníky do chrámu. Mnoho židů totiž po požití velikonočního beránka záhy z rána za svítání chodívalo do chrámu, který se proto otevíral už o půlnoci. Ale dnes pro znesvěcení svátku a znečištění chrámu nebylo tam skoro nikoho. I zdálo se mi, že přesvatá Panna s přátely přišla se loučiti s chrámem.

Svatá Panna zašla s přítelkyněmi na četná místa v chrámě, aby jich vzpomněla s úctou. Tak jim ukázala, kudy po prvé, jsouce malým děvčátkem, vstupovala do chrámu, a kde byla — bylo to na jižní straně chrámu — vychovávána až do zasnoubení. Ukazovala jim, kde byla zasnoubena svatému Josefu, kde obětovala Ježíše, kde Simeon a Hanna prorokovali — tam si také hořce zaplakala: proroctví se naplnilo, meč proniknul její duši. Ukázala jim, kde nalezla Ježíše, když jsa ještě pacholíkem učil ve chrámě, a políbila uctivě křeslo, ve kterém seděl. Zašly také k pokladnici, kam vhodila vdova své halířky, a rovněž tam, kde Ježíš odpustil cizoložnici. A uctiv-

še takto vzpomínkami, políbky, slzami a modlitbami všecka místa, Ježíšem nějak proslavená, vrátily se na Sion.

Svatá Panna prolévajíc hojně tichých slz a zabrána jsouc v myšlenkách, odcházela z chrámu, jehož znesvěcení a pustota, a to v takový den, svědčily o hříchu jejího lidu. Vzpomněla si, jak Ježíš plakal nad chrámem a jak prorokoval; „Zbořte tento chrám a ve třech dnech jej zase vystavím," a myslíla na to, jak nepřátelé Ježíšovi pobořili chrám jeho těla a toužíla, aby už nastal třetí den, aby se naplnilo slovo Věčné Pravdy...

Příšedši za svítání zase na Sion do Večeřadla, odebrala se svatá Panna s přítelkyněmi do svého příbytku, který byl v pravo na dvoře ve zvláštním domku.[1])

VII.

Slavné váno.

Když se končila sobota, přišel Jan k svatým ženám a truchlil s nimi a těšil je. Když pak za chvíli od nich odešel, zavítali k nim Petr a Jakub Větší za týmž

[1]) Podání jednomyslně dosvědčuje, že Maria nějakou dobu po nanebevstoupení Páně bydlela na hoře Sionu ve Večeřadle, v nejstarším to kostele, kde se takřka zrodilo křesťanství. „Patriarcha Sopronius († 638) tam také první klade smrt přesvaté Panny" (Keppler, Wanderf., Nirschl, Haus und Grab der hl. Jungfrau Maria). Místo, kde stávalo Večeřadlo, jest bohužel od r. 1551 v rukou fanatických Turků. Koncem minulého století byl zakoupen pozemek vedle samého Večeřadla a odevzdán německým katolíkům, kteří tam budují nádherný chrám. Snad by bylo vhodno, abychom se nemuseli ve věci tak důležité odvolávati toliko na apokryfy a vyhnuli se nepříjemným polemikám, nedávati kostelu tomu titul „Zesnutí Panny Marie" (Dormitio B M V)

cílem, a také brzy odešli. Poté si ženy zase sedly, každá do své komůrky popelem posypané, a zahaleny jsouce do smutečních plášťů, truchlily nějakou dobu.

Zatím co svatá Panna seděla, prahnouc po Ježíšovi a pohroužena jsouc ve vroucí modlitbu, vešel k ní Anděl, jenž jí řekl, aby se odebrala k brance Nikodemově — že přichází Kristus . . . ! Srdce Mariino překypovalo radostí! Zahalila se plášťěm, opustila svaté ženy, žádné z nich se ani slovem nezmínivši, kam jde, a pospíchala samotinká k oné brance ve městských hradbách, kterou přišly do města jdouce od hrobu.

Bylo asi devět hodin večer, když se svatá Panna na pustém místě blízko oné branky v rychlé chůzi náhle zarazila: zachvívajíc se radostnou touhou, zírala jako u vytržení na vysokou hradební zeď a já jsem viděla, jak se duše Ježíšova, skvoucí a bez ran, provázena jsouc velikým zástupem duší patriarchů, snáší k Marii. A Ježíš obraceje se k patriarchům a kyna na svatou Pannu, řekl slova: „Maria, moje Matka", a zdálo se, že ji objal. V tom zmizel. Ale svatá Panna padla na kolena a líbala místo, na kterém stál. Její kolena a nohy se otiskly do kamene, a ona nevýslovně jsouc potěšena, pospíšila k svatým ženám, které zastala u stolu zaměstnané přípravou mastí a voňavek. Nezmínila se jim ani slovem o této příhodě, ale jsouc sama velmi posílněna, těšila všecky a posilovala je u víře.

Bylo asi jedenáct hodin v noci, když svatá Panna, puzena jsouc láskou a touhou, neměla už žádného stání. Vstala, zahalila se od hlavy po paty do šedivého pláště, a sama vyšla z domu. Ještě jsem si pomyslila: Ach, že nechají tu stísněnou, rozrušenou, svatou Matku tak samotnu jíti, a zvláště za takových okolností. Ale viděla jsem, jak smutně kráčela až k domu Kaifášovu a potom k paláci Pilátovu, odkudž bylo dost daleko zpět do města, a tak kráčela samotna celou křížovou cestou Ježíšovou pustými

ulicemi, a prodlela na každém místě, kde Pána Ježíše stíhla nějaká bolest, nějaké příkoří. Zdálo se, že hledá něco ztraceného. Kolikráte se vrhla na zem a ohmatávala okolní kameny rukou, kterou si pak přikládala k ústům, jako by se byla dotkla něčeho svatého, snad Krve Kristovy, a z úcty ji políbila. Ale láska ji jaksi povznášela, všechno svaté kolem ní jasně zářilo, a ona byla všecka pohřížena v lásce a v hlubokém uctívání. Provázela jsem ji celou cestou, a podle svých slabých sil jsem pociťovala a dělala všecko, co pociťovala a dělala ona.

Vykonala celou cestu až ke Kalvarii, a když se přibližovala ke Kalvarii, zastavila se, i pozorovala jsem, že se před svatou Pannou vynořilo zjevení Ježíše v jeho svatém, zmučeném Těle. Před zjevením se nesl Anděl, obapol Ježíše byli oba kořící se Andělé z hrobu, a za ním spěl veliký zástup vykoupených duší. Ježíš se ani nepohnul: byl jako šinoucí se mrtvola, zalitá světlem. Ale uslyšela jsem jeho hlas, který zvěstoval Matce, co dělal v předpeklí, a že teď vstane z mrtvých živ s tělem oslaveným a že přijde k ní; ať ho očekává pod Kalvarií u toho kamene, kde padl. Poté jsem viděla, že zjevení se neslo k městu, kdežto svatá Panna, jsouc zahalena a modlíc se usedla tam, kam ji Kristus obeslal. Bylo už jistě po půl noci, neboť Marií trvala křížová cesta dosti dlouho.

Ale v téže chvíli, kdy Anděl sletěl ke hrobu a země se tam otřásla, viděla jsem, že se zmrtvýchvstalý Kristus ukázal Matce pod Kalvarií.[1]) Byl neobyčejně krásný a vážný a zářivý; jeden cíp jeho oděvu, který byl jako široký plášť otočený kolem těla, a mihotal se bleděmodře jako kouř na slunci, poletoval, kráčel-li, za ním ve vzduchu. Jeho rány byly velmi

[1]) Žádný z evangelistů nepraví, že se zmrtvýchvstalý Kristus ukázal Matce v neděli ráno, a to proto, že jest přece na bílední, že Maria první uzří Spasitele. A tato zbožná domněnka sahá vskutku až k samým počátkům Církve.

veliké a leskly se; do ran na rukou byl bys jistě vložil prst. Okraje ran měly tvar tří stejných trojúhelníků, které se sbíhají ve středu kruhu. Od středu ruky se rozbíhaly paprsky k prstům. Duše praotců se ukláněly Marii Panně, jíž řekl Kristus něco o shledání, ale to jsem zapomněla. Ukazoval jí své rány, a když padla na zem, aby mu zlíbala nohy, vzal ji za ruku, pozdvihl ji a zmizel.

VIII.

Svatá Panna a apoštolové.

Viděla jsem, že se po zmrtvýchvztání Páně ve Večeřadle modlí všichni apoštolové s dvaceti učedníky. Byla tam přesvatá Panna, všecky svaté ženy, a také Lazar, Nikodém a Josef Arimathejský. Po modlitbě promluvil Jan k apoštolům a Petr k učedníkům. Mluvili tajemně o svém poměru k Matce Kristově, a čím jim bude. Zatím co oba apoštolové mluvili — a jejich výklad se zakládal na slovech Kristových — zřela jsem u vidění, jak se přesvatá Panna v zářícím roztaženém plášti, který všecky přikrýval, nad nimi vznášela a jak jí s otevřeného nebe z lůna nejsvětější Trojice byla položena na hlavu koruna. Přesvaté Panny jsem už nespatřila, modlila se jinde, nikoliv v síni, co se toto dálo, i měla jsem pocit, že Maria jest jim všem skutečnou hlavou, skutečným jejich chrámem a světem. Myslím, že to byl obraz toho, co se teď z Vůle Boží dálo pro Církev ve výkladu apoštolů.

Kolem deváté konala se v předsíni hostina, na níž všichni hosté byli oblečeni svátečně, Maria pak byla oděna ve svatební šaty. Ale za modlitby měla na sobě bílý plášť a přes obličej závoj. Seděla mezi Petrem a Janem za stolem apoštolů, kteří seděli tak, že zády byli obráceni do dvora, kdežto očima hleděli ke dveřím síně. Ostatní ženy a učedníci seděli

v pravo a v levo, a to ženy zvlášť a muži zvlášť. Nikodém a Josef posluhovali. Petr krájel beránka zrovna tak, jako Ježíš Beránka velikonočního. Po jídle lámali chleba a podávali si požehnaného (nikoliv proměněného) chleba a kalicha.

Poté jsem spatřila přesvatou Pannu s apoštoly v síni; stála pod lampou mezi Petrem a Janem. Posvátná schrána, ve které byla uchovávána nejsvětější Svátost, byla otevřena, a oni se modlili klečíce.

Po půlnoci přijala přesvatá Panna, klečíc, Nejsvětější Svátost z rukou Petrových. Chléb, který proměnil a lámal sám Ježíš, přinášel jí na talířku kalicha. V tu chvíli jsem viděla, jak se jí zjevil Ježíš, jehož však jiní neviděli. Maria byla prozářena světlem a jasem. Potom se ještě modlila. Apoštolové byli velmi uctiví k Marii, jež se uchýlila do své komůrky, v pravo od vchodu na dvůr Večeřadla. Tam se stojíc modlila Magnificat, chvalozpěv tří jinochů v peci ohnivé a 130. žalm. Svítalo už, když jsem spatřila Ježíše vcházeti zavřenými dveřmi. Dlouho s ní rozmlouval, poučuje ji, jak bude pomáhati apoštolům a jak bude všem vším. Dal jí moc nad celou Církví, odevzdal jí svou moc, svou ochranu, i zdálo se, že se jeho světlo vlévá do ní, ano že on sám jí prostupuje. Nedovedu to vyjádřiti. — Přesvaté Panně udělali z rohoží jakousi krytou chodbu dvorem do Večeřadla, aby tudy přicházela ze své komůrky před Nejsvětější a k chorovým zpěvům apoštolů a učedníků. Jan tam bydlí také. Ve chvíli, když se Ježíš zjevil v její komůrce, jakož i při svatém Přijímání viděla jsem kolem její hlavy věnec z hvězd.

Také se mi dostalo poučení, že kdykoliv přesvatá Panna přijala Svátost Oltářní, zůstávaly v ní způsoby chleba od jednoho sv. Přijímání ke druhému neporušeny, tak že se ustavičně klaněla Bohočlověku, jenž byl stále v jejím srdci svátostně přítomen. Proto prvotní Církev nikdy nebyla bez Nejsvětější Svátosti, neboť se stále chovala v živoucím tabernakulu přesvatého Srdce Mariina. Také mi bylo zároveň vy-

světleno, že tohoto jedinečného vyznamenání se mohlo dostati pouze a jedině přesvaté Panně.

Před Letnicemi ani apoštolové ani učedníci nechodili do chrámu, a chodili-li tam apoštolové po Letnicích, to jen proto, aby přijavše Ducha Svatého, kázali shromážděným zástupům. Jejich chrámem jest teď Večeřadlo s Nejsvětější Svátostí. A matkou všech jest přesvatá Panna. S ní se radí apoštolové, ano, ona jest jim sama takřka apoštolem.

Viděla jsem, že přesvatá Panna, Marta a Magdalena, chvílemi sedíce, chvílemi se procházejíce vyšívají, držíce látku v rukou. Viděla jsem, že svatá Panna bledými barvami na nažloutlém nebo nahnědlém nebo také na azurovém podkladě vyšívá obrazce. Obrazce nebyly už tak propleteny jako dřívější. Jednou také vyšívala obraz Nejsvětější Trojice, jak Otec podává kříž Synu, který byl jako velekněz, a jak z obou vychází Duch Svatý, než níkoliv v podobě holubice, místo křídel byly paže. Postavy byly spíše v trojúhelníku než pod sebou. V prvotní Církvi jsem vídala ornáty, které vyšívala Maria.

Vypravujíc jednou o zjevení Spasitelově v posledních dnech před Nanebevstoupením, pravila ctihodná sestra: Ještě dlouho rozmlouval Ježíš s apoštoly a učedníky a nakonec jim požehnal. A když se hořce rozplakali, že je záhy opustí, řekl jim: „Proč pláčete, milí bratři? Vizte tuto ženu, ta nepláče!" a ukázal na svou přesvatou Matku. A podal ruku svaté Panně, jež stála před svatými ženami. Všichni byli hluboce pohnuti, a já jsem cítila, že Magdalena náhle zatoužila obejmouti nohy Ježíšovy. Ale neučinila toho, neboť jeho zjev byl tak vážný, že všichni byli jati posvátnou úctou. Když je pak opustil, plakali dlouho. Ale nebyl to obyčejný pláč, bylo to, jako by plakala duše. Svatá Panna neplakala. Vůbec níkdy jsem ji neviděla plakati, vyjma tenkrát, když ztratila dvanáctiletého Ježíše, vracejíc se domů s Velikonoc a potom pod křížem po jeho smrti.

IX.

Nanebevstoupení Páně a seslání Ducha Svatého.

V noci před svým podivuhodným Nanebevstoupením dlel Ježíš s přesvatou Pannou a s jedenácti apoštoly ve vnitřní síni Večeřadla. Učedníci a svaté ženy se modlili v bočních komorách. Apoštolové byli svátečně oblečeni. Přesvatá Panna seděla naproti Pánu Ježíši, jenž právě jako na Zelený čtvrtek proměnil chléb a víno. Viděla jsem, že Nejsvětější Svátost, když ji Ježíš podával apoštolům, vstupovala jim do úst jako zářící tělíčko, a že jeho slova proměnění, pronesená nad vínem, linula se do kalicha jako červený paprsek.

Než vyšli z Večeřadla ráno v den Nanebevstoupení, odevzdal Ježíš ještě jednou Petrovi moc nad ostatními a opakoval výklad, který jim konal u jezera Tiberiadského a na hoře. Řekl všem, že přesvatá Panna jest jejich matkou, prostřednicí a orodovnicí. A Maria dala Petrovi a všem ostatním požehnání, které přijali, jsouce hluboce skloněni.

Když Kristus Pán přišel na horu Olivetskou, byla kolem něho zář jako bílé světlo sluneční; s nebe se snesl planoucí kruh, který se mihotal duhovými barvami. Ostatní stáli kolem něho ve velikém kruhu jako oslepení. Ježíš si položil levici na prsa a zdviženou pravicí žehnal, otáčeje se v pravo, celý svět.

Ale najednou světlo, s hůry proudící, splynulo s vlastním jasem Ježíšovým. I viděla jsem, jak se jeho zjev od hlavy v tomto nebeském světle rozplývá a jaksi vzhůru mizí. Bylo to, jako by slunce vcházelo do slunce, plamen v záření, jako by se jiskra vznášela v plamenech. A se všech stran viděla jsem duši bez počtu vcházeti do tohoto světla a s Kristem Pánem mizeti vzhůru.

Všichni byli jati strachem a úžasem. Apoštolové

a učedníci, kteří stáli nejblíže Pána Ježíše, byli jako oslepeni a zírali do země, a mnozí z nich se vrhli na tvář. Hned za nimi stála přesvatá Panna a hleděla klidně před sebe.

Potom se odebrali apoštolové a učedníci do Večeřadla, a svaté ženy šly za nimi. Jedni plakali jako děti, jichž nelze utěšiti, druzí byli hluboce zamyšleni. Přesvatá Panna, Petr a Jan byli velmi klidní a pokojní.

Apoštolové a učedníci, cítíce teď svou osamělost, byli zprvu znepokojeni a nemysleli jinak než že jsou opuštěni. Ale z uklidňující přítomnosti přesvaté Panny čerpali útěchu, a spoléhajíce na slovo Ježíšovo, že jest jejich prostřednicí, matkou a orodovnicí, nalezli mír.

V následujících dnech viděla jsem apoštoly ve Večeřadle stále pohromadě a přesvatou Pannu mezi nimi. Od té doby, kdy Ježíš posledně stoloval s apoštoly — a jenom tehdy seděla Maria proti němu — od té doby vídala jsem Marii za modlitby a lámání chleba vždy naproti Petrovi, jenž zastupoval Krista při společných modlitbách a u stolu. Měla jsem pocit, že Maria má mezi apoštoly vyšší význam a jest jaksi obrazem Církve.

Asi o půlnoci (o Letnicích) se zdvihlo podivuhodné hnutí, jež přešlo na všecky, kteří až do té chvíle byli shromáždění ve Večeřadle, velmi vroucně se modlíce. Potom jsem viděla, jak se s nebe na horu Olivetskou snáší skvoucí, světelný oblak, bílý jako stříbro, za nímž přicházel sladký, teplý vánek. Stále víc se zhušťuje a stále jasněji září, zastavil se nad Sionem, a jsa provázen vichrem stále prudším, snesl se jako nízké bouřlivé mračno, ale místo tmy se rozlévalo jasné světlo, místo hromu zaznívalo šumot. Toto šumící hnutí bylo cítiti jako osvěžující, teplý vánek.

Apoštolové, učedníci a svaté ženy ve Večeřadle stále více tichli a vroucněli. Ale potom se se šumí-

cího oblaku snesly na dům bílé pruhy světla, které se sedmkrát zkřížily a tam, kde se zkřížily, se rozdělily v tenčí paprsky a takřka v ohnivé kapky. A místo, kde se sedm pruhů světla zkřížilo, toto místo bylo ověnčeno světlem duhových barev, a ve světle se zjevila zářící vznášející se postava s křídly nebo s paprsky křídlům podobnými a pod rameny roztaženými. Shromáždění byli u vytržení, bezděky zdvihli toužebně obličej do výše a do úst jednoho každého se vlily světelné paprsky jako plápolající ohnivé jazyky. Po vylití tohoto ohně a světla pojala shromáždění radostná odvaha. Všichni byli pohnuti a radostí a důvěrou jako opojení. Seskupili se kolem přesvaté Panny, jež jediná byla zcela klidna a jako vždycky tiché a zbožné mysli. Apoštolové se objímali, a poddávajíce se radostné odvaze k mluvení, volali na sebe: „Jací jsme byli? Čím jsme se stali . . . ?"

Dříve než se apoštolové odebrali k rybníku Bethesda ke křtu obrácených, přijali klečíce požehnání přesvaté Panny[1]). Před nanebevstoupením Páně přijímali je stoje, také následující dni žehnávala Maria apoštoly, kdykoliv odcházeli a se vraceli. Při tom a vůbec, kdykoliv se Maria objevila mezi apoštoly ve své důstojnosti, měla na sobě veliký bílý plášť, nažloutlý závoj a dva úzké vyšívané pruhy látky barvy azurové, které byly na hlavě upevněny bílou hedvábnou korunkou a splývaly po obou bocích až na zem.

Udělával-li se svatý křest, svatá Panna s ostatními svatými ženami podělovala křtěnce v synagoze u rybníka Bethesda bílými šaty.

Ve Večeřadle jsem viděla první Kristem přikázané opakování Večeře Páně, první Mši svatou svatého Petra. Kolem osmé ráno opustili apoštolové chrám, kde Petr velmi mocně kázal velikému zástupu lidí,

[1]) V sobotních hodinkách o Marii Panně se čte: „Se svým božským Synem požehnej nás Maria Panno."

v nádvoří pohanů se spořádali v procesí, ubírali se dva a dva, v čele apoštolové, za nimi učedníci, potom pokřtění a nově obrácení Ovčí branou do údolí Josafat a tamodtud na Sion do domu, kde bylo Večeřadlo. Tam dlela samotna svatá Panna, klečíc před nejsvětější Svátostí. Když procesí přibylo na dvůr, apoštolové postavili nově obrácené do řady před předsíní Večeřadla, a Petr a Jan se odebrali do domu a přivedli svatou Pannu do dveří předsíně.

Svatá Panna byla slavnostně oděna: měla na sobě veliký bílý plášť, který byl ohrnut, a tak bylo vidět vyšívanou podšívku, přes závoj pak měla dva úzké pruhy látky, po obou stranách splývající a na hlavě korunkou připevněné.

Petr mluvil k nově obráceným a odevzdal je přesvaté Panně, jejich společné Matce, vodě je k ní asi tak po dvaceti. Všichni přijímali její požehnání. Při Mši svaté dálo se vše tak, jak to dělal Ježíš při ustanovení nejsvětější Svátosti, totiž obětování, nalévání, umývání rukou a konečně proměňování. Po přijímání svatého Petra podal Jan nejsvětější Svátost nejprve přesvaté Panně, potom apoštolům a šesti učedníkům, kteří byli potom posvěceni na kněze, a konečně ostatním křesťanům.

POSLEDNÍ LÉTA POZEMSKÉHO ŽIVOTA PANNY MARIE

I.

Přesvatá Panna se usadí se svatým Janem u Efesu.[1])

Dne 13. srpna r. 1822 ráno řekla ctih. sestra:

Dnes v noci jsem měla veliké vidění o smrti přesvaté Panny, ale skoro všecko jsem zapomněla." — Byvši otázána, kolik let jest asi svaté Panně, pohlédla náhle za jiných lhostejných řečí stranou a řekla: „Za třiadvacet dní bude jí právě čtyřiašedesát let, právě jsem viděla vedle sebe šestkrát znaménko X, potom I, potom V, není to čtyřiašedesát?[2]) Po Kristovu Nanebevstoupení žila Maria tři roky na Sionu, tři roky v Bethanii a devět let v Efesu, kamž ji přivedl Jan brzy poté, co židé vysadili na moře Lazara a jeho sestry.[3])

Maria nebydlela v Efesu samotném, nýbrž v okolí, kdež se už usadilo několik žen, s ní důvěrně spřátelených. Přicházelo-li se od Jerusalema, stálo obydlí

---

[1]) Následující vypravování, sdělovaná v rozličných letech, ale většinou v polovici srpna před svátkem Nanebevzetí Panny Marie, byla tuto sestaveno v přirozeném pořádku.

[2]) Stojí za zmínku, že nikdy neviděl žádného čísla v obyčejných arabských číslicích, které přec jedině jí byly známy, nýbrž ve všech svých viděních, která se týkala Římské Církve, jen v římských číslicích.

[3]) V červenci r. 1822 vypravujíc život apoštola Jakuba Většího, který cestuje do Španělska navštívil Pannu Marii v Efesu,

Mariino asi půlčtvrté hodiny před Efesem na hoře v levo. Tato hora spadá příkře k Efesu; kdo přichází od jihovýchodu, spatří toto město na úpatí hory, zdánlivě blízounko před sebou, jde-li však dále, pozná teprve, jak se cesta nesmírně vleče. Před Efesem se táhnou dlouhé aleje, pod kterými se žlutají na zemi plody, kdežto (asi) jižně od města vedou uzounké stezky na horu, divoce zarostlou, a na té hoře pod samým hřebenem se rozvírá planinka, kopcovitá a rovněž zarostlá, mající as půl hodinky v objemu, na které se usadila malá křesťanská obec.

Jest to krajina velmi osamělá, s úrodnými rozkošnými kopci a čisťounkými skalními slujemi mezi malými písčinami, krajina divoká a přec nikterak pustá, porostlá stromy hladkých pňů, stromy samotářskými, s korunami jehlancovitě se úžícími, které vrhají na zem široký stín.

Když tam Jan přivedl přesvatou Pannu, jejíž domek dal dříve vystavěti, bydlelo v této krajině už několik křesťanských rodin a svatých žen, dílem v podzemních a skalních slujích, ze kterých si lehkou dřevěnou přístavbou zřizovali obydlí, dílem ve vetchých chyškách, podobných stanům. Odebrali se tam dříve než vypuklo kruté pronásledování. Poněvadž bydleli, jak a kde se dalo, v jeskyních nebo v chatrčích na nejpříhodnějších místech na rychlo zroubených, byla jejich obydlí poustevnami, většinou na čtvrt hodiny od sebe vzdálenými, a celá osada v tamější krajině se podobala rozptýlené selské vsi. Jedině domek Mariin byl z kamene. Kousek cesty za tímto domkem se zdvíhá skalnatá stěna až ke hřebenu hory, s něhož se přes pahorky a stromy

---

řekla ctih. sestra, že Jan, jak se pamatuje, přivedl P. Marii do Efesu začátkem čtvrtého roku po Kristovu nanebevstoupení. Dnes, dne 13. srpna 1822, řekla, že v šestém roce. Takové rozdíly se přiházejí často, vidí-li IV. nebo VI., což snadno zaměňuje. Ponecháváme čtenáři, aby se rozhodl pro to neb ono datum.

otevírá pohled na Efes a na moře s četnými jeho ostrovy. Toto místo jest blíže moří než Efes, kterýž jest jistě několik hodin od moře. Krajina jest osamělá a zřídka kdy sem někdo zabloudí.

Nedaleko tamodtud jest zámek, ve kterém bydlí, jak se zdá, sesazený král. Jan často u něho dlíval, a také ho obrátil. Později tam bylo zřízeno biskupství. — Mezi tímto příbytkem přesvaté Panny a mezi Efesem teče říčka, velmi podivně se klikatící.

Domek Mariin byl kamenný, čtyřhranný a vzadu kulatý nebo několikaboký, okna byla vysoko nahoře proražena, střecha byla plochá. Ohniště uprostřed položené rozdělovalo dům ve dvě části. Oheň hořel naproti dveřím při zemi v malém výklenku pod jakýmsi komínem ve zdi, která se obapol stupňovitě zdvíhala až ke stropu domu. Středem této zdi od ohniště až ke stropu se táhl hluboký žlábek, nenepodobný odkrytému komínu, kudy se vinul kouř a pak otvorem ve stropě vycházel. Na tomto otvoru byla zasazena nahoře šikmá měděná roura.

Tato přední část domu byla lehkými stěnami z pletiva s obou stran ohniště oddělena od části za ohništěm. V této přední části, jejíž stěny byly jen hrubě omítnuty a také dýmem začernalé, viděla jsem po obou stranách pokojíčky sestavené z pletených zástěn. Chtěli-li tuto část domu proměnit ve větší síň, rozebraly se a stranou postavily tyto zástěny, které ovšem nedosahovaly až ke stropu. V těchto komůrkách spaly služka Mariina a jiné ženy, které ji navštěvovaly. — V pravo a v levo od ohniště byly lehké dveře, kterými se vcházelo do nejzadnější velmi tmavé, půlkruhem nebo mnohoúhelníkem zakončené prostory domu, která byla velmi útulně a čistě vyzdobena. Všecky stěny byly pokryty dřevěným pletivem a strop od stěn sklenut. Přesahující konce trámců, spojované všelijakým vykládáním a pletivem a zdobené rozličnými listovými ornamenty, působily prostým sice, ale přec ušlechtilým dojmem.

Nejzadnější, polokruhovitý nebo mnohoúhelní-

kový kout této prostory, oddělený záclonou, byl modlitebnou Mariinou. Střed zdi byla ve výklenku zasazena schránka, která se zavírala a otevírala jako tabernakl otáčením, zatáhlo-li se za stuhu. V ní stál kříž, as zdélí ramene, se zasazenými, vzhůru čnějícími rameny, podoby Y, jak vždy vídávám kříž Kristův. Vyřezán jsa bez zvláštní dovednosti a bez umění, sotva se vyrovnal křížům, které do dnešního dne přicházejí ze Zaslíbené Země. Domnívám se, že Jan a Maria sami jej zhotovili. Byl z rozličného dřeva. Bylo mi řečeno. že bělavý kmen jest z cypřiše, jedno nahnědlé rameno z cedru, druhé nažloutlé ze dřeva palmového a hořejší část s tabulkou ze žlutého hladkého dřeva olivového. Kříž byl zapuštěn do kopečku hlíny nebo kamení, jako Kříž Kristův ve skále Kalvarské. U paty kříže ležel lístek pergamenový, na kterém bylo něco napsáno, myslím, že slova Kristova. Na kříži byla prostě neuměle vyryta podoba Páně a tyto obrysy byly napuštěny temnější barvou, aby podobu bylo určitě viděti. Byly mi také zjeveny myšlenky, které nalézala Maria rozjímajíc o rozličných druzích dřeva kříže; bohužel zapomněla jsem toto krásné poučení. A nevím už v této chvíli, byl-li Kristův Kříž také z těchto rozličných dřev, či byl-li kříž Mariin jen pro její rozjímání takový. Stál tam mezi dvěma nádobkami plnými živých květinek.

Vedle kříže jsem viděla také kousek plátna, i měla jsem pocit, že jest to totéž, kterým svatá Panna po snětí s Kříže smývala krev se všech ran nejsvětějšího Těla. Měla jsem tento pocit, neboť vidouc tento hadřík, zřela jsem u vidění onen čin svaté lásky mateřské. Zároveň jsem cítila, že tento kousek plátna jest oním ručníkem, kterým kněží, vypivše obětní krev Spasitelovu, čistí kalich, i zdálo se mi, že Maria omývajíc rány Vykupitelovy, činí podobně; a také, konajíc to, držela plátno právě tak, jako kněz. Takové jsem měla pocity, vídouc vedle kříže tento kousek plátna.

V pravo od modlitebny, přiléhajíc k výklenku ve zdi, byla komůrka s ložem přesvaté Panny, a proti ní v levo od modlitebny jiná komůrka, ve které byly uschovány její šaty a potřeby. Od komůrky ke komůrce visela záclona, zavírajíc tak modlitebnu, jež byla mezi nimi. Uprostřed před touto záclonou sedávala Maria, když pracovala nebo čtla.

Zadní stěnou ložnice přesvaté Panny byla zeď, ověšená pleteným kobercem, obě boční stěny byly spleteny z tenkých blan nebo lýka tak, že z přirozené barvy dřeva se střídajícího skládal se pěkný vzorek. Střed přední stěny, potažené kobercem, byly lehké, dvěma křídly dovnitř se otevírající dveře. Strop této komůrky byl také z pletiva, a vystupuje od čtyř stěn jako klenba sbíhal se uprostřed, odkudž visela lampa o několika ramenech. Lůžkem Mariiným, jednou stranou přistavěným ke zdi, byla půldruhého střevíce vysoká prázdná truhlice, široká a dlouhá jako úzká postel. Pokrývka na něm rozprostřená byla v rozích uvázána na čtyři knoflíky. Postranice této truhlice rovněž byly až k zemi potaženy čalouny a ozdobeny třapci a třásněmi. Podhlavničkou na tomto loži byl kulatý polštářík, a nahnědlý, kostkovaný koberec pokrývkou. Domek stál u lesa mezi stromy hladkých pňů a podoby jehlancovité. Bylo to místečko tichoučké a osamělé. Příbytky ostatních rodin byly poněkud vzdáleny a všecky rozptýleny. Celá ta osada byla jako selská ves.

II.

Život přesvaté Panny v Efesu.

Přesvatá Panna bydlela zde jedině s mladší osobou, se svou služkou, která přinášela něco těch potravin, kterých potřebovaly. Žily velmi tiše a v hlu-

bokém pokoji. V domě nebylo muže. Někdy zavítal k ní některý putující apoštol nebo učedník.

Nejčastěji dlíval u ní návštěvou muž, kterého jsem vždy měla za Jana, ale který ani v Jerusalemě ani tam nebyl ustavičně s ní. Vydával se na cesty. Teď měl na sobě jiný oděv než za doby Ježíšovy. Jeho oděv byl velmi dlouhý a řasnatý, ze šedobílé tenké látky. Byl velmi štíhlý a čilý, obličej jeho byl dlouhý, úzký a jemný, a na holé hlavě měl dlouhé plavé vlasy cestičkou rozdělené a za uši sčesané. Vedle ostatních apoštolů svým něžným zjevem jevil se skoro jako žena, jako panna.

V poslední době svého pobytu v tomto domku Maria Panna se stále víc uzavírala v sebe, stále více duchovněla, skoro ani nejedla. Bylo to, jako by tu byla pouze tělem, duchem však už na onom světě. Byla jakoby duchem nepřítomna. Viděla jsem, jak v posledních dnech před svým skonem dává se sestárlá a sesláblá někdy voditi služkou po domě.

Jednou viděla jsem Jana vstoupiti do domu, také se jevil mnohem starší. Byl hubený a štíhlý, a vcházeje, měl svůj dlouhý, bílý, řasnatý oděv podkasán pásem. Tento pás odvázal a opásal se jiným, s vyšitými písmeny, který vytáhl z pod oděvu. Na rámě si navlékl jakýsi manipul a kolem krku si položil štolu. Svatá Panna, celá jsouc zahalena v bílý oděv, vyšla z ložnice opírajíc se o rámě služčino. Její obličej byl bílý jako sníh a jako průsvitný. Zdálo se, že touha ji unáší. Od Nanebevstoupení Ježíšova celá její bytost vyjadřovala rostoucí, stále víc a víc se k nebi pnoucí touhu. Jan a ona odebrali se do modlitebny. Zatáhla za stuhu nebo za řemen, tu otočil se tabernakl ve zdi a objevil se kříž v něm ukrytý. Když se oba dva nějakou dobu klečíce před křížem modlili, Jan vstal a vyňal ze záňadří kovovou schránku, otevřel ji na jedné straně, vyňal z ní obálku z jemné nebarvené vlny, z obálky pak složený šáteček z bílé látky, který rozbalil a vzal z něho Nejsvětější Svátost Oltářní v podobě čtyřhranné bílé skývec-

ky; pak pronesl se slavnostní vážností několik slov a podal přesvaté Panně Velebnou Svátost. Kalicha jí nepodal.

Kus cesty za domem poněkud do svahu založila si svatá Panna jakousi křížovou cestu. Dokud ještě bydlela v Jerusalemě, nikdy neopominula od smrti Spasitelovy tam kráčeti jeho Cestou křížovou, prolévajíc slzy a prožívajíc jeho utrpení. Vzdálenost všech míst té cesty, kde Ježíš trpěl, změřila kroky, a její lásce nebylo lze živu býti bez ustavičného rozjímání Cesty křížové.

Brzy po té, co přišla do této krajiny, viděla jsem ji, jak za svým domkem kráčí kus cesty po svahu vzhůru, ponořena jsouc v rozjímání Křížové cesty. Chodila s počátku sama a kroky, které tak často byla počítala, odměřovala vzdálenost těch míst, kde Spasitele postihlo nějaké utrpení. Na každém takovém místě vztyčila kámen nebo označila strom, stálí tam jaký. Cesta vedla do lesa, kdež jeden pahorek označila za Kalvarii, a jeskyňku v jiném pahorku za hrob Kristův.

Odměřivší dvanácte zastavení této Křížové cesty, konala ji se svou služkou tiše rozjímajíc, u každého zastavení se posadily a v duchu si obnovovaly tajemství jeho významu a prolévajíce slzy soucitu, chválily Pána za jeho lásku. Pak ještě líp upravovaly ty zastávky, a viděla jsem, že svatá Panna na označený kámen rydlem vpisovala význam tohoto zastavení, počet kroků a podobně. Viděla jsem také, že čistily jeskyňku svatého Hrobu a že ji upravovaly pro vykonávání modliteb.

Tehdy ani obraz ani pevně stojící kříž neoznačoval těchto míst, nýbrž byly tu jen prosté pamětní kameny s nápisy; poněvadž však tudy často chodíly a stále zastávky upravovaly, byla Křížová cesta čím dál schůdnější a krásnější. Také po smrti přesvaté Panny viděla jsem touto cestou choditi křesťany, kteří padali na tváře a líbali zemi.

III.

Cesta Mariina do Jerusalema a její onemocnění. O jejím domnělém hrobě v Jerusalemě.

Pobyvši tři roky v tomto domku, Maria velmi zatoužila po Jerusalemě. Jan a Petr ji tam doprovodili. Myslím, že v Jerusalemě bylo shromážděno několik apoštolů; viděla jsem Tomáše, i domnívám se, že byl nějaký sněm církevní a že Maria jim radila.[1])

Přišedše v podvečer, když se už smrákalo, než ještě vešli do města, navštívili horu Olivetskou, Kalvarii, svatý Hrob a všecka posvátná místa kolem Jerusalema. Matka Boží byla tak zarmoucena a tak dojata útrpností, že sotva se držela na nohou a Petr a Jan ji odvedli, podpírajíce ji v podpaždí.

Ještě jednou, půldruhého roku před svou smrtí, odebrala se z Efesu do Jerusalema; tu jsem viděla znovu, jak zahalena v noci s apoštoly chodí po posvátných místech. Byla nevýslovně zarmoucena a vzdychala bez ustání: „O můj Synu, Synu můj!" Přišedši k zadní bráně onoho paláce, kde potkala Ježíše, jenž tam klesl pod Křížem, klesla, byvši bolestnou vzpomínkou raněna ve mdlobách na zem, a její průvodci již myslili, že umírá.

Odnesli ji na Sion do Večeřadla, v jehož předních komnatách bydlela. Tam byla přesvatá Panna po několik dní tak slába a nemocna a tolikrát upadla v bezvědomí, že několikrát očekávali její smrt a pomýšleli připraviti jí hrob. Sama si určila za hrob jeskyni na hoře Olivetské, a apoštolové dali jí tam kamenikem křesťanem připraviti krásný hrob.[2])

---

[1]) Poněvadž ctihodná sestra dříve už řekla, že přesvatá Panna se dvakráte odebrala z Efesu do Jerusalema, není vyloučeno, že pokud se týče koncilu zaměnila první cestu s druhou.

[2]) Vzpomínáme si, že jsme jindy od ctih. sestry slyšeli, že Ondřej také pracoval na tomto hrobě.

Zatím však se o ní vypravovalo několikrát, že jest nebožka, a pověst, že zemřela v Jerusalemě a že tam jest pohřbena, rozšířila se také do jiných křesťanských obcí. Když však hrob byl dostavěn, Maria právě ozdravěla a měla dosti sil, aby se zase navrátila do příbytku u Efesu, kdež pak po půldruhém roce vskutku zemřela. Hrob připravený pro ni na hoře Olivetské měli křesťané vždy v úctě, později také vystavěli nad ním kostel, a Jan Damascenský — tak jsem slyšela v duchu jmenovati — kdo jest to? — napsal pak z doslechu, že Maria zemřela a byla pohřbena v Jerusalemě.

Bůh ovšem chtěl, aby zprávy o její smrti, o jejím hrobě, o jejím nanebevzetí jen neurčitě se zachovaly v ústním podání, aby v tehdejších křesťanech neožilo pohanské smýšlení, neboť snadno by se bylo stalo, že by jí byli vzdávali božskou poctu.

Mezi svatými ženami, které žily v křesťanské obci u Efesu a nejčastěji bývaly u Marie, byla také neť prorokyně Hanny z Chrámu. Jednou před křtem Ježíšovým viděla jsem ji se Serafií (Veronikou) putovati do Nazareta. Žena tato byla skrze Hannu spřízněna se svatou Rodinou, neboť Hanna byla příbuznou svaté Anny, ale ještě bližší příbuznou Alžběty, neteře Anniny.

Jiná z žen, které žily v okolí Mariině, již jsem také před křtem Ježíšovým viděla se ubírati do Nazareta, byla neť Alžbětina a slula Mara. Se svatou Rodinou byla spřízněna takto: Annina matka Ismeria měla sestru Eremencii, obě žily u Mara, v krajině mezi horou Horebem a Rudým Mořem a pastýři obývané. Na napomenutí nejvyšší hlavy Esenů na hoře Horebu, že z jejího potomstva vzejdou přátelé Mesiášovi, pojala za manžela Afrasa, z té kněžské rodiny, která nosívala Archu Úmluvy. Eremencie měla tři dcery: Alžbětu, matku Jana Křtitele, Enue, která ovdověvši byla při narození svaté Panny v domě Annině, a Rhode, jejíž jednou dcerou jest Mara, bydlící u Efesu.

Rhode se provdala daleko z rodného kraje, s počátku bydlela v okolí Sichemu, potom v Nazaretě a v Kesulothu na úpatí Tábora[1]). Kromě Mary měla Rhode ještě dvě dcery, a z nich jedna byla matkou učedníků. Dále jeden ze dvou synů Rhodiných byl prvním manželem Maroni, která ovdověvší a nemajíc dítek, pojala za manžela Eliuda, synovce matky Anny, a s ním se odstěhovala do Naimu. Maroni měla s tímto Eliudem jediného syna, kterého Pán Ježíš, když po druhé ovdověla, vzkřísil v Naimu z mrtvých. Byl to ten mládenec Naimský, a jako učedník dostal při křtu jméno Martialis.

Rhodina dcera Mara, jež byla přítomna smrti Mariině, provdala se někam k Betlemu. Když při Kristově narození jednou matka Anna odešla z Betlema, to zavítala k této příbuzné. Mara nebyla zámožna, neboť také Rhode zanechala dětem jen třetinu dědictví, druhé dvě třetiny darovala však chrámu a chudým.

Nathanael, ženich z Káně, byl tuším synem této Mary a dostal při křtu jméno Amator. Měla ještě několik synů, všichni se stali učedníky.

Vypravováno dne 7. srpna 1821.

Včera i dnes v noci měla jsem mnoho činiti s Matkou Boží v Efesu. Šla jsem s ní a asi s pěti jinými svatými ženami její cestou křížovou. Mezi nimi byly neť prorokyně Hanny a vdova Mara, neť Alžběta. Přesvatá Panna šla první. Viděla jsem, že už jest stařičká a slaboučká a že jest velmi bledá a jako průhledná. Podívaná na ni byla neobyčejně dojemna. Bylo mi, jako by touto cestou kráčela naposledy. Zdálo se mi, že co tudy kráčela, právě přibyli do jejího domku Jan, Petr a Tadeáš.

Viděla jsem přesvatou Pannu už velmi stařičkou,

[1]) Vypravujíc o učitelském životě Ježíšově, pronesla dne 7. listopadu 1822 domněnku, že Eremencie se provdala do Kasalothu.

ale v jejím zjevu nebylo pozorovati jiné známky staroby, nežli stravující touhu, která jako by na ni vrhala zákmity oslavení. Byla neobyčejně vážná. Nikdy jsem neviděla, že by se smála, nýbrž nejvýš jen dojemně se usmívala. Čím více stárla, tím více bledl a průhledněl její obličej. Zhubeněla, ale neviděla jsem ani vrásek ani stop nějakého povadnutí. Byla jakoby zduchovělá.

Že jsem přesvatou Pannu v tomto obraze tak neobyčejně jasně viděla, toho příčinou byla asi malá relikvie oděvu, který tehdy měla na sobě. Mám tuto relikvii, i pokusím se, popsati tento šat co nejlépe. Byl to svrchní oděv. Jen záda pokrýval zcela, odkudž několika záhyby splýval k nohám. Konec tohoto oděvu byl u krku přehozen přes rameno a přes prsa na druhé rameno, kdež byl zapiat na knoflík, takže zahaloval krk jako šátek. Přitažen jsa pasem k životu, zahaloval tělo od podpaží až k nohám, po obou stranách nahnědlého spodního oděvu, od pasu dolů byl pak na něm jakýsi lem, takže to bylo, jako by se odhrnovala podšívka. Tento lem byl napříč i podél červeně i žlutě pruhován. Ústřižek, který mám, jest z tohoto lemu a to z pravé strany, ale nikoliv z podšívky. Byl to obřadní pláštík, který se takto nosil po starožidovském způsobu. Matka Anna také si jej oblékala. Tento pláštík přikrýval jen zadní část nahnědlého spodního obleku, jehož přední půle od prsou až dolů a ani ovšem rukávů, dost přiléhajících a jen kolem rukou a loktů maličko nabíraných, nezahaloval. Vlasy měla ukryté v žlutavé kápi, která poněkud spadala do čela a v zadu v týle byla zřásněna. Přes kápi měla ještě černý měkký závoj, který spadal až do půl zad. Jednou jsem ji viděla v tomto oděvu, na svatbě v Káni. Když Pán Ježíš ve třetím roce veřejného svého života učil a uzdravoval za Jordanem v okolí Bethabary, která slove také Bethanea, viděla jsem svatou Pannu zase oblečenou v tento slavnostní šat, v Jerusalemě, kdež bydlela v krásném domě nedaleko domů Ni-

kodemových, jehož byl tuším i tento dům. Také při ukřižování Pána a Spasitele viděla jsem, že pod pláštěm modlicím nebo smutečním, který ji od hlavy po paty zahaloval, má oblečeny tyto šaty. Patrně na památku, že měla na sobě tyto slavnostní šaty tenkrát, provázejíc Pána Ježíše na jeho Cestě utrpení, oblékla si je také teď na Křížovou cestu u Efesu.

IV.

Přesvatá Panna na smrtelném loži.

Vypravováno dne 9. srpna 1821 ráno.

Vešla jsem do domku Mariina, as tři hodiny od Efesu vzdáleného. Ležela na nízkém, uzoučkém lůžku v ložnici, která byla celá bílým plátnem ověšena a byla za ohništěm v pravé straně. Její hlava spočívala na kulatém polštáři. Byla velmi slába a bleda a všecka jako touhou trápena. Její hlava a celé tělo bylo zavinuto v dlouhé prostěradlo. Hnědá vlněná pokrývka byla přehozena přes ni.

Asi pět žen, jedna po druhé vcházely do její ložnice a vycházely, jako by se s ní loučily. Ty, které z komůrky vycházely, spínaly ruce jako v modlitbě nebo lomily rukama v zármutku, což dojímalo. Mezi nimi jsem zpozorovala zase neteř Hanninu a Maru, neteř Alžbětinu, které jsem viděla na Křížové cestě.

Viděla jsem tam shromážděno už šest apoštolů, totiž Petra, Ondřeje, Jana, Tadeáše, Bartoloměje a Matěje, a také jednoho ze sedmi diakonů, Nikanora, který každému posloužil a pomohl. Apoštolové se shromáždili k modlitbě v přední části domku v pravo, kdež si upravili modlitebnu.

Dne 10. srpna 1821.

Dnes jsem viděla vstoupiti ještě dva Apoštoly

s podkasanými plášti jako cestující, totiž Jakuba Mladšího a Matouše, jenž jest jeho nevlastním bratrem, neboť Alfeus ovdověv pojal za manželku Marii Kleofášovu a přivedl ji z prvního manželství Matouše.

Shromáždění apoštolové včera večer a dnes ráno konali bohoslužbu v přední části domku, kde k tomu účelu jednak odklidili, jednak jinak sestavili pohyblivé zástěny z pletiva, ze kterých tam byly upraveny spací komůrky. Oltářem byl stůl s červenou a bílou pokrývkou. K posvátnému úkonu byl vždycky přistaven ke zdi v pravo od ohniště, kdež se dosud denně vařilo, a po vykonané bohoslužbě byl zase odnesen. Před oltářem stál pokrytý podstavec, na kterém byl rozvinut svitek Písma. Nad oltářem hořely lampy.

Na oltáři stála nebo ležela nádoba, podoby křtže, ze hmoty třpytící se jako perleť. Byla sotva píď zdéli a zšíři, a měla v sobě pět schránek, uzavřených stříbrnými víčky. V prostřední schránce byla uschována Velebná Svátost oltářní, v ostatních pak křižmo, olej, sůl, vlákna jakási či snad bavlna a jiné posvátné předměty. Tyto schránky byly tak sestaveny a zavřeny, že z nich nic nevyteklo.

Apoštolové nosívali na cestách tento kříž zavěšený pod šatem na prsou. Tak byli pak více než Velekněz, když míval na prsou zavěšenou posvátnou desku Starého Zákona.

Nepamatuji se už určitě, zda v některé ze schránek nebo vůbec v nějakém jiném pouzdru byly uschovány kosti Svatých. Vím však, že konajíce Oběť Nového Zákona, vždy měli na blízku kosti Prorokův a později kosti Mučedníků, právě jako Patriarchové obětujíce kladli na oltář kosti Adamovy nebo jiných praotců, na nichž spočívalo Přislíbení. O Poslední Večeři poučil je Kristus, aby si takto počínali.

Petr v kněžském ornátě stál u oltáře, ostatní pak ve dvou skupinách za ním. Ženy stály v pozadí.

Dne 11. srpna 1821 vypravovala:

Dnes jsem viděla přijíti ještě devátého apoštola, byl to Šimon. Chyběl tedy jen Jakub starší, Filip a Tomáš. Také ještě několik učedníků přibylo, mezi nimiž, jak se pamatuji, byl Jan Marek a onen syn nebo vnuk stařičkého Simeona, který zabil posledního velikonočního beránka Ježíšova a měl v chrámě úřad dozorce nad obětními zvířaty. V domku bylo teď už asi deset mužů.

Konala se zase bohoslužba na oltáři. Někteří z nových příchozích měli pláště vysoko podkasané, i domnívala jsem se, že se hned po bohoslužbě zas vydají na další cestu. Před lůžkem svaté Panny stála malá nízká čtyřhranná podnožka, podobná oné, na kterou položili dary svatí Tři Králové v jeskyni Jesliček. Na ní stála číška s hnědou průhlednou lžičkou. Dnes jsem viděla v komůrce svaté Panny jen jedinou ženu.

Petr po bohoslužbě podal svaté Panně zase velebnou Svátost oltářní; přinesl ji k ní v oné schránce křížové podoby. Apoštolové se rozestoupili do dvou řad od oltáře až k jejímu lůžku a hluboce se ukláněli, když Petr kráčel s velebnou Svátostí oltářní. Zástěny lůžko přesvaté Panny zakrývající byly se všech stran odstaveny.

Když jsem viděla tyto události v domku u Efesu, zachtělo se mi spatřiti, jak v tuto dobu bylo v Jerusalemě, ale měla jsem strach z dlouhé cesty z Efesu do Jerusalema; tu přistoupila ke mně svatá Panna a mučednice Zuzanna, jejíž památka se dnes koná a jejíž relikvii mám a jež po celou noc dlela u mne a dodávala mi odvahy, že mě doprovodí. I šla jsem vedle ní mořem i pevninou, a brzy jsme byly v Jerusalemě. Ale svatá Zuzanna byla zcela jinaká než já, byla velmi lehká, a když jsem ji brala za ruku, nemohla jsem. Když jsem vstoupila v obraz určitého místa, jako na př. tu v obraz Jerusalema, zmizela,

ale na každém přechodu od obrazu k obrazu provázela mě a těšila.

Přišla jsem na horu Olivetskou a viděla jsem, že všecko jest zpustošeno a změněno proti jindy. Ale ještě jsem dobře poznávala každičké místečko. Domek u zahrady Getsemanské, ve kterém čekali učedníci, byl rozbořen, a bylo tam vykopáno příkopů a nastavěno zdí, aby se nemohlo chodíti do zahrady. Poté jsem se odebrala ke hrobu Spasitelovu. Byl zasypán a zazděn, a nad ním na plošině skály jsem viděla rozdělanou stavbu, asi nějakého kostelíčka. Stály teprve holé zdi.

Když jsem se rozhlížela kolem a rmoutila jsem se pro to zpustošení, zjevil se mi můj nebeský Ženich v té podobě, jak se tam kdysi zjevil Magdaleně, a těšil mě.

Také Kalvarii nalezla jsem zpustošenou a zastavěnou. Pahoreček na vrcholu, na kterém stál Kříž, byl skopán, kromě toho byly kolem vykopány příkopy a naházeny valy, že se tam ani nemohlo. Vylezla jsem tam však přece a modlila jsem se, a tu přišel opětně Pán Ježíš a poskytl mi útěchy a ulehčení. Kdykoliv přicházel Pán Ježíš, neviděla jsem u sebe svaté Zuzany.

Poté jsem vstoupila v obraz zázraků a uzdravení Kristových v okolí jerusalémském, a viděla jsem zas mnohá z těchto uzdravení. Když pak jsem uvažovala o milosti uzdravovati nemocné ve jménu Ježíšovu, která na prvním místě knězím jest udělena, a jak se zejména vykonávání této milosti na kníže ti Hohenlohovi za našich dnů zase neobyčejně ukázalo, spatřila jsem činnost tohoto kněze. Viděla jsem, jak rozličtí nemocní na jeho modlitbu nabývají zdraví, také lidé, kteří zastaralé vředy mají zakryty špinavými cáry. Teď už nevím, byly-li to vkutku vředy, či jen obrazy starých břemen svědomí. Dokonce i v nejbližším svém okolí jsem nalezla jiné kněze, kteří rovněž měli tuto sílu uzdravovati a ve stejném stupni, ale dusily ji lidská bázeň, roztržitost, ledaby-

lost a nedostatek pevného smýšlení. Zvláště jednoho z nich jsem viděla jasně, ten sice pomohl mnohým lidem, jejichž srdce jsem viděla ohryzována odpornými zvířaty, která asi znamenala hříchy, ale jiným, kteří tu a tam byli sklácení tělesnou nemocí a kterým jistotně mohl pomoci, opominul pomoci z rozptýlenosti. Na všech stranách měl samé rušivé překážky.

Vypravováno 12. srpna 1821.

Všeho všudy jest teď nejvýš dvanácte mužů v domku Mariině shromážděno. Dnes jsem viděla konati bohoslužbu v její modlitebničce, sloužila se tam Mše svatá. Její komůrka byla se všech stran otevřena. Vedle lůžka Mariina klečela žena, která ji chvílemi podpírala. To vídávám častěji za dne, a také, že jí lžičkou podává kapku šťávy z koflíčku. Maria má na posteli kříž, skoro půl lokte dlouhý a podoby Y, jak vídávám svatý Kříž. Kmen jest o něco širší než ramena. Zdá se, jako by byl složen z rozličných dřev. Tělo Kristovo jest bílé. — Svatá Panna přijala velebnou Svátost Oltářní. — Od Kristova nanebevstoupení žila čtrnáct let a dva měsíce.

Dnes večer zdřímnuvši zpívala ctihodná sestra marianské písně tichých, klidných, neobyčejně dojemných melodií. Procitnuvši a byvši tázána písařem, co že zpívá, odpověděla ještě ospalá: „Šla jsem s procesím, s tou ženou, zde — teď zmizela!" — Druhého dne pak vypravovala o tomto zpěvu:

Šla jsem večer za dvěma přítelkyněmi Marie Panny Křížovou cestou za domkem. Konají střídavě tuto Křížovou cestu denně ráno a večer, a já se kradu velmi tiše za nimi. Včera mě to strhlo, i dala jsem se do zpěvu, tu vše hned zmizelo.

Křížová cesta Marie Panny má dvanácte zastavení. Ona sama je kroky odměřila, a Jan jí dal zasaditi pamětní kameny. S počátku to byly kameny neotesané, pouze na označení jednotlivých míst, později bylo vše sděláno úhlednější. Teď tam byly nízké, bí-

lé kameny, hladce, tuším že do osmi hran přitesané, nahoře poněkud užší, kdež v malé ploše byla vytesána jamka. Každý z těchto pamětních kamenů stál na desce z téhož kamene, jejíž tloušťky nebylo viděti pro hustý drn a krásné květinky, které jí věnčily. Všecky kameny i desky byly popsány hebrejskými písmeny.

Všecka tato zastavení byla umístěna v dolinkách, jako zasazena v kulatých, vyhloubených kotlinkách. Do každé dolinky vedla stezka, dost široká pro jednoho nebo dva lidi, vinoucí se kolem kamene, aby bylo lze přečísti nápisy. Kolem kamenů pak byla větší menší prostranství, porostlá trávníkem a krásnými květinami. Tyto kameny nezůstávaly však stále odkryty; na jedné straně byla upevněna rohožka nebo kus tlusté plachty, která, když se tam nikdo nemodlil, se překlopila přes kámen a na druhé straně se upevnila dvěma kolíčky.

Kameny těchto dvanácte zastavení byly všecky stejny, všecky popsány hebrejskými písmeny, ale místa, kde byly zasazeny, lišila se polohou. Zastavení hory Olivetské bylo v údolíčku vedle jeskyně, ve které mělo místo několik klečících lidí. Jediné zastavení Kalvarie nebylo v dolince, nýbrž na pahorku. K zastavení Svatého Hrobu se šlo přes kopec a na druhé straně kopce se přišlo k pamětnímu kamení postavenému v nehluboké jámě, a ještě níže, na úpatí pahorku do jeskyně ve skále, ve které byl Boží Hrob a ve kteréž také svatá Panna byla pohřbena. Domnívám se, že tento hrob jest ještě pod zemí zachován, a že jednou bude ještě nalezen.

Apoštolové, svaté ženy a jiní křesťané, přicházející k těmto zastavením, aby buď klečíce nebo na tváři ležíce se před nimi modlili, vytahovali z pod šatů kříž asi střevíc dlouhý a podoby Y a stavěli jej do jamky na kamenech zastavení, opřevše jej pohyblivou tyčinkou, vzadu na kříži upevněnou.

V.

Jak a odkud byli povoláni apoštolé k smrtelnému lůžku Martinu.

Vypravováno dne 13. srpna 1821.

Dnes jako obyčejně jsem viděla bohoslužbu. Několikráte za den přesvatou Pannu pozdvihli na lůžku a podali jí lžičkou několik kapek. V sedm hodin večer řekla ze spaní: „Teď přišel také Jakub Starší ze Španělska přes Řím se třemi průvodci: Timeonem, Eremensearem a ještě jedním příchozím. Později přišel ještě z Egypta Filip s jedním průvodčím.

Apoštolové a učedníci přicházeli většinou velmi unavení. V rukou měli velké hole se zobáky nebo knoflíky rozličných tvarů, které označovaly jejich důstojnost. Cípy svých dlouhých bílých vlněných plášťů stáhli si někteří jako kapuci přes hlavu. Pod pláštěm měli oblečeny dlouhé bílé vlněné řízy, které byly od shora dolů nesešity, ale zapínaly se klíčkami z rozříznutých řemínků na malé kulaté knoflíky. Vídala jsem to vždycky tak, ale zapomínala jsem to říci. Pláště i řízy měli v chůzi vysoko vykasané a pasem převázané. Někteří měli za pasem u boku zavěšený váček.

Příchozí objímali něžně ty, kteří už tam byli, a mnozí plakali radostí i žalostí, že se zase vidí, a to při tak truchlivé události. Pak odkládali hole, pláště, pásy a váčky, a tu jejich bílá kněžská říza se shrnula až po paty. Opásali se širokým, písmeny popsaným pásem, který nosili s sebou. Umyli jim nohy, a oni přistoupili k lůžku Marie Panny a pozdravili ji uctivě. Mohla však s nimi promluviti jen několik slov. — Nejedli nic než malé chleby a pili z malých lahvic, které měli zavěšeny za pasem.

Nějakou dobu před svou smrtí pozorujíc, že přichází hodina, kdy zas bude spojena se svým Bohem, se svým Synem, se svým Spasitelem, modlila se pře-

svatá Panna, aby se na ní vyplnilo, co jí Ježíš přislíbil den před svým Nanebevstoupením v Lazarově domě v Bethanii. Viděla jsem však v duchu, jak Ježíš tehdy, když ho úpěnlivě prosila, aby po jeho Nanebevstoupení nežila už déle v tomto slzavém údolí, jí několika slovy řekl, jaké duchovní práce jest jí ještě do konce života na zemi vykonati, a oznámil jí, že bude-li se o to modliti, apoštolové a několik učedníků bude při její smrti, i poučil ji, co jim řekne a jak jim požehná. — Také tehdy řekl Magdaleně, která se nechtěla dáti utěšiti, aby se ukryla v poušti, a její sestře Martě, aby shromáždila společnost žen; on že bude stále s nimi.

Když se svatá Panna modlila, aby apoštolové k ní přišli, viděla jsem, jak do nejrozmanitějších končin světa vyšel hlas apoštolům; teď si vzpomínám ještě na toto:

Na mnohých místech, kde kázali, postavili apoštolové už kostelíky, třeba že mnohé z nich nebyly ještě z kamene, nýbrž jen upleteny z chrastí a omazány hlínou, přec všecky, které jsem viděla, byly vzadu polokruhovité nebo tříhranné jako domek Mariin u Efesu. V kostelíčcích měli oltáře a konali tam obět Mše svaté.

Všichni, i ti, kteří byli v končinách nejzazších, byli povoláni k přesvaté Panně zjevením. Vůbec těch nesmírně dalekých cest nevykonali apoštolové bez zázračného spolupůsobení Páně. Myslím, že často, ani snad o tom nevědouce, cestovali způsobem nadpřirozeným, neboť nezřídka se ubírali se zástupem lidí, aniž jich někdo viděl.

Apoštolové u rozličných pohanských a divokých národů dělali zázraky zcela jiné, než zázraky, které známe z Písma svatého. Dělali všude zázraky podle potřeb lidí. Všude na svých cestách nosili s sebou kosti proroků nebo mučedníků za prvních pronásledování utracených a za modliteb a obětí měli je blízko sebe.

Když vyšel hlas Páně, aby se apoštolové odebrali

do Efesu, byl Petr a myslím že také Matěj někde u Antiochie. Ondřej, přicházeje z Jerusalema, kdež zažil pronásledování, nebyl daleko od něho. Viděla jsem Petra i Ondřeje v noci a cestou na rozličných místech spáti, nikoli však daleko od sebe. Ani ten ani onen nebyl v městě, ale oba nocovali v takových veřejných hospodách, jaké se v tamějších horkých krajinách vyskytují na cestách. Petr spal na zdi. Viděla jsem, jak se k němu přiblížil zářící mládenec, jenž vzav ho za ruku zbudil ho a řekl mu, aby vstal a pospíšil k Marii, že cestou nalezne Ondřeje. Petr, stářím a únavou už všecek zmořený, se vztyčil a opíraje se rukama o kolena naslouchal Andělu. Sotva že zjevení zmizelo, vstal, přehodil si plášť, opásal se pasem, uchopil hůl a vydal se na cestu. Brzy ho potkal Ondřej, jehož zavolalo totéž zjevení; ubírajíce se dále setkali se s Tadeášem, jenž byl zpraven týmž způsobem. Tak přišli k Marii, kdež zastihli Jana.

Jakub Větší, úzkého bledého obličeje a černých vlasů, přišel s několika učedníky ze Španěl do Jerusalema a pobyl nějakou dobu v Saroně u Joppe, kdež uslyšel hlas, zvoucí ho do Efesu. — Po smrti Mariině se navrátil asi se šesti jinými apoštoly do Jerusalema a zemřel tam smrtí mučednickou. Jeho žalobce se obrátil, byl od něho pokřtěn a s ním šat.

Juda Tadeáš a Šimon byli v Persii, když jich došel hlas.

Tomáš byl postavy zavalité a měl vlasy temně ryšavé. Byl nejvíce vzdálen a přišel až po smrti Mariině. Viděla jsem, jak k němu přichází zvoucí Anděl. Bylo to velmi daleko. Nebyl v městě, nýbrž v chatrči z rákosí, a modlil se, když mu Anděl přikázal, odejíti do Efesu. Viděla jsem ho, jak se samoten s jediným skoro přihlouplým služebníkem dlouho plavil v malé bárce přes vodu; pak se ubíral na příč zemí a nepřišel, jak myslím, do žádného města. Přišel s ním ještě učedník. Když se mu dostalo toho rozkazu, byl v Indii, ale už předtím se rozhodl, odebrati se dále na sever až do Tatarska, a nikterak ne-

mohl překonati v sobě této touhy. Stále chtěl konati příliš mnoho, a proto přicházel často příliš pozdě. Pak se tedy ubíral ještě dále na sever, skoro až za Čínu, kdež teď panuje Rusko, tam byl ještě jednou zavolán, i spěchal k Efesu. Služebník, kterého vzal s sebou, byl Tatar, kterého pokřtil. Později se tento člověk něčím stal. Zapomněla jsem to. — Po smrti Mariině nevrátil se už Tomáš do Tatarska. Byl v Indii proboden kopím. Také jsem viděla, že v této zemi vztyčil kámen, poklekl naň a modlil se, i otiskla se jeho kolena na něj, a řekl, až moře bude dosahovati k tomuto kameni, že pak jiný bude v této zemi hlásati Krista.

Jan byl před nedávnem v Jerichu, častěji cestoval do Zaslibené země. Obyčejně se zdržoval v Efesu a v okolí, a v okolí Efesu také byl povolán.

Bartoloměj byl v Asii na východ od Rudého Moře. Byl krásný a velmi obratný. Měl bílou pleť, vysoké čelo, veliké oči, černé kučeravé vlasy a kučeravou, rozdělenou, černou bradku. Právě obrátil nějakého krále s jeho rodinou. Viděla jsem vše, a budu to někdy vypravovati. Když se tam pak navrátil, byl zavražděn od bratra onoho krále.

Odkud byl povolán Jakub Mladší, to jsem zapomněla. Byl velmi krásný a velice se podobal Pánu a Spasiteli, pročež ho také všichni jeho bratří nazývali bratrem Páně.

Dnes zase jsem viděla, že jest Matouš synem Alfeovým z prvního manželství, kterého přivedl své druhé ženě Marii (dceři Kleofášově) jako pastorka. — Zapomněla jsem vše, co se týče Ondřeje. Pavel povolán nebyl. Byli povolání jen ti apoštolové, kteří byli spříznění nebo známí se svatou Rodinou.

Za těchto vidění z relikvií, kterých mám hodně, měla jsem vedle sebe také relikvie sv. Ondřeje, Bartoloměje, Jakuba Staršího, Jakuba Mladšího, Tadeáše, Šimona Kananejského, Tomáše a několika učedníkův a svatých žen; tím pořadem, jak přicházeli k Marii Panně, přistupovali tito v jasnějších a určí-

tějších obrysech nejprve ke mně a pak vstupovali do obrazu. Tomáše jsem sice také viděla, jak přistoupil ke mně, nevstoupil však do obrazu smrti Mariiny, byl daleko a přišel už pozdě. Také jsem viděla, že byl oním ze Dvanácti, jenž chyběl. Viděla jsem ho velmi daleko na cestě.

Viděla jsem vstoupiti do obrazu také pět učedníků, a pamatuji se zvláště určitě na Simeona Spravedlivého a Barnabáše (či Barsabáše), jejichž kosti jsem měla u sebe. Ze tří ostatních byl jeden z pastýřských synů, kteří provázeli Ježíše na jeho velikých cestách po vzkříšení Lazarově (Eremencear), druzí dva byli z Jerusalema.

K přesvaté Panně také přistoupily Marie Heli, její starší sestra, a jejich mladší nevlastní sestra, dcera Annina z druhého manželství. Maria Heli (žena Kleofášova, matka Marie Kleofášovy, babička apoštolů Jakuba Mladšího, Tadeáše, Šimona) byla už stařenkou (o dvacet let starší přesvaté Panny.) Všecky tyto svaté ženy bydlely nedaleko, už dávno do této krajiny uprchnuvše za pronásledování, v Jerusalemě vypuknuvšího. Mnohé bydlely ve skalních slujích, ze kterých si pletivem upravily příbytky.

VI.

Svatá Panna žehná apoštoly a přátely, loučí se s nimi a umírá.

Vypravováno dne 14. srpna 1821[1])

Již včera odpoledne jsem viděla v domku přesvaté Panny veliký zármutek a starost. Její služka byla nejvyšší měrou zarmoucena a padala na kolena br-

[1]) Dne 14. srpna 1821 odpoledne řekla ctih. sestra písaři: „Budu vypravovati teď o smrti přesvaté Panny, jen kdyby mě nikdo nerušil, řekněte mé malé neteři, aby mě nevyrušovala,

zy v některém koutku, brzy někde za domem, modlíc se s pláčem a s rozpiatýma rukama.

Tiše a jakoby už blízce smrti spočívala svatá Panna ve své komůrce. Celičká, až přes ramena, byla zahalena v bílou spací plenu, jak jsem to popsala, když šla spat v domě Alžbětině o Navštívení. Závoj na její hlavě byl na čele složen v příčné záhyby; mluvíc s muži stahovala jej přes obličej. Ani rukou nevytáhla z pod pokrývky, leč když byla samotna. V poslední době jsem neviděla, že by něčeho požívala, jen časem polkla lžičku šťávy, kterou jí služka z hrozniček žlutých bobulí vymačkávala do koflíčku vedle jejího lůžka. K večeru, poznavši, že se blíží její skon, svatá Panna chtěla požehnati přítomným apoštolům, učedníkům a ženám, jak Ježíš tomu chtěl, a rozloučiti se s nimi. Její spací komůrka byla se všech stran otevřena a ona seděla

---

aby zatím trochu počkala v síňce." — Vyřídiv to a vrátiv se k ní, řekl písař: „Vypravujte tedy", ale ona řekla upřeně dívajíc se před sebe: „Kde to jsem, jest ráno nebo večer?" Na to písař: „Chtěla jste vypravovati o smrti přesvaté Panny!" — „Tu jsou všichni (zase ona), apoštolové, otaž se jich sám, jsi učenější než já, budeš se tázati lépe... konají Křížovou cestu, a pracují u hrobu Matky Boží..." (Mluvíc takto, viděla už, co se děje po smrti Marie Panny. Po chvilce mluvila dále, ukazujíc na prstech vyskytující se cifry) „Hle, jaké to číslo, čárka I a za ní ve V, nejsou to čtyři? Pak zase V a tři čárky, není to osm? Není to napsáno správně čísly písmenkovými; ale vidím to tak, jako by to byly cifry, ponévadž neumím čísti tak velikých čísel napsaných písmeny. Znamená to, že čtyřicátý osmý rok po Kristovu narození jest rokem smrti přesvaté Panny. Dále vidím X a III. a pak dva úplňky ☽, jak se zobrazují v kalendáři, což znamená, že přesvatá Panna zemřela třináct let a dva měsíce po Kristovu Nanebevstoupení. Nezemřela v měsíci srpnu. Myslím, že už před několika měsíci viděla jsem tento obraz. Ach, její smrt způsobila mnoho žalosti a radosti..." A neprobouzejíc se z tohoto stavu vroucí usebranosti, vypravovala dále, co uvádíme v této kapitole.

vzpřímena na lůžku, až zářivě bílá a jako prosvětlená. Shromáždění stáli v přední části domku — tu vstoupili apoštolové do místnosti, kde Maria Panna spočívala na lůžku, vcházeli jeden po druhém do její otevřené komůrky a poklekali u jejího lůžka. Svatá Panna se modlila nad každým z nich a žehnala ho rukama křížem přeloženýma, dotýkajíc se jeho čela. Pak mluvila ještě ke všem a konala vůbec, jak jí Ježíš v Bethanii byl poručil.

Když k ní přistoupil Petr, viděla jsem, že držel v ruce svitek Písma. Janovi řekla, co jest činiti s jejím tělem, jak její šaty rozdělí její služce a jiné chudé panně z té krajiny, která kolikrát jí přišla posloužiti. Poté ukázala svatá Panna na zapažení, které bylo naproti její ložnici, i přistoupila její služka k zapažení, otevřela je a zase zavřela. Tam jsem spatřila všecky šaty svaté Panny a později je popíšu. Po apoštolech přistupovali k lůžku svaté Panny přítomní učedníci a přijímali požehnání jako oni. — Muži se pak vrátili do přední prostory domku a připravovali se na bohoslužbu, zatím co přítomné ženy přistupovaly k lůžku svaté Panny, poklekaly a přijímaly její požehnání. Viděla jsem, že jedna z nich, jež se zcela nakloníla nad Marií, byla od ní objata.

Zatím byl upraven oltář a apoštolové si oblékali k bohoslužbě dlouhé bílé řízy a přepasovali se širokými pasy písmeny popsanými. Pět z nich si obleklo slavnostní kněžská roucha a to ti, kteří přisluhovali při slavnostním obětním úkonu, jak jsem viděla Petra po nanebevstoupení konati první Oběť v novém kostele u rybníka Bethesdy. Kněžský plášť Petra, jenž sloužil Mši svatou, byl vzadu velmi dlouhý, ale nevlekl se. Byl na něm asi dole nějaký obroučeк, neboť vidím, že v širokém oblouku odstává.

Ještě se oblékali, když přišel Jakub Větší se třemi druhy. S Timonem diakonem přicházel ze Španělska přes Řím, a cestou z Říma se setkal s Eremensearem a ještě s jedním. Přítomní apoštolové, chystající se právě přistoupiti k oltáři, uvítali ho se

slavnostní vážností a několika slovy mu řekli, aby šel k svaté Panně. Tam umyli příchozím nohy, oni si upravili oděv a tak ještě v cestovních šatech vešli k svaté Panně a přijali její požehnání jako ostatní, nejprve Jakub sám, pak jeho průvodčí společně, načež apoštol se odebral k bohoslužbě. Když bohoslužba už poněkud pokročila, přišel z Egypta Filip s jedním průvodcem. Hned se odebral k Matce Páně, přijal její požehnání a plakal usedavě.

Petr zatím dokonal nejsvětější Oběť, konsekroval, přijal Tělo Páně a podal také přítomným apoštolům a učedníkům. Přesvatá Panna neviděla sice na oltář, ale po celý posvátný úkon seděla zpříma na loži, v ustavičné hluboké zbožnosti. Petr, přijav Tělo a Krev Páně, podal také všem ostatním apoštolům velebnou Svátost Oltářní, a pak nesl svaté Panně Tělo Páně a poslední Pomazání.

Všichni apoštolové ho provázeli ve slavnostním průvodu. V čele kráčel Tadeáš, nesa kouřící kadidelnici. Petr nesl na prsou Nejsvětější v křížovité nádobě, o které jsem dříve mluvila; za ním se ubíral Jan s talířkem, na kterém stál kalich s nejsvětější Krví a několik nádobek. Kalich byl malý, bílý, o tlustých stěnách, jakoby ulit. Stopku měl tak krátkou, že se mohl vzíti jen dvěma prsty, měl poklíčku, a ostatek byl podoby Kalicha Poslední Večeře. V modlitebně vedle lůžka svaté Panny upravili apoštolové před křížem oltářík. Služka tam přinesla stůl, přes který rozprostřeli červenou a bílou pokrývku. Hořela na něm světla, tuším, že svíčky a lampy. Přesvatá Panna tichá a bledá ležela na znak. Upřenými zraky hleděla nahoru, nemluvila s nikým a zdála se jako v ustavičném vytržení. Na jejím obličeji se obrážela touha — tuto touhu, která jí nesla vzhůru, jsem pociťovala ... ach! mé ubohé srdce také chtělo s jejím srdcem k Bohu.

Petr přistoupil k ní a udělil jí poslední Pomazání asi týmž způsobem, jak i dnešního dne se uděluje. Svatým Olejem z nádobek, které držel Jan, poma-

zal ji v obličeji, na rukou a na nohou a v boku, kdež její oděv byl rozstříhnut, takže nebyla ani dost málo odkryta. Za tohoto úkonu se apoštotové střídavě modlili. — Potom jí podal Petr velebnou Svátost Oltářní. Ani se nepodpírajíc, vztyčila se, aby velebnou Svátost přijala, a klesla pak zase na podušku. Apoštolové se chvilíčku modlili, a pak, ne už tak vzpřímena jako dříve, přijala Kalich z rukou Janových. Když přijímala Maria velebnou Svátost Oltářní, viděla jsem do ní vplynouti zář, potom však jako u vytržení klesla na lože a už nepromluvila. Ve slavnostním průvodu vrátili se apoštolové s posvátnými nádobami k oltáři v přední části domku, kdež dosluhovali přerušenou bohoslužbu. Teď také svatý Filip přijal velebnou Svátost. Jen několik žen zůstalo u svaté Panny.

Po nějaké chvíli viděla jsem zase apoštoly a učedníky státi a modliti se kolem lůžka přesvaté Panny. Obličej Mariin kvetl a usmíval se, jako v jejím mládí. Se svatou radostí měla oči upřeny k nebi... Tu jsem spatřila, podivuhodně dojemný obraz. Strop nad komůrkou Marie Panny zmizel, lampa visela volně ve vzduchu, a jako otevřenými nebesy dívala jsem se do nebeského Jerusalema. Snesly se dva široké pruhy záře jako skvoucí oblaky, z nichž se vynořovalo mnoho hlaviček andělů. Mezi těmito oblaky stékal proud jasu k Marii. Od Marie Panny přes skvoucí horu viděla jsem až do nebeského Jerusalema. Vztáhla paže v nekonečné touze vstříc, i viděla jsem, jak její tělo se vším, več bylo zahaleno, tak vysoko se vznášelo nad lůžkem, že mezi tělem a lůžkem bylo viděti. Ale viděla jsem její duši jako malou nekonečně čistou skvoucí postavu s pažemi vzhůru vztaženými vyjíti z těla a vznésti se po proudu jasu, který jako zářící hora stoupal k nebesům. Ty dvě řady Andělů v oblacích se spojily pod její duší a oddělily ji od svatého těla, které v tu chvíli, když duše vyšla, zkřižívši ruce na prsou zase kleslo na lůžko. Hledíc za ní, viděla jsem, jak její duše po skvoucí cestě ve-

šla do nebeského Jerusalema až k Trůnu Nejsvětější Trojice. S radostnou úctou vyšlo jí vstříc mnoho duší, mezi nimiž jsem poznala mnoho patriarchů, a zvláště Joachima, Annu, Josefa, Alžbětu, Zachariáše a Jana Křtitele. Ale ona prolétla jejich řadami až k Trůnu Boha a svého Syna, jehož pět svatých ran planulo ještě žhavějším jasem než jas slávy, oblévající celý jeho zjev. Ježíš ji uvítal s božskou láskou a a podal jí cosi žezlu podobného a kynul kolkolem na zem, jako by jí odevzdával moc. Tak viděla jsem ji vcházeti do nebeské slávy, i zapomněla jsem na celý ten obraz, který na zemi se objevil kolem ní. Někteří z apoštolů, jako Petr a Jan, měli asi také toto vidění, neboť měli obličej vzhůru obrácený. Ostatní klečeli většinou zcela skloněni k zemi. Všude byla samá záře, samý jas. Bylo jako při Kristovu nanebevstoupení.

Ale zvláště mě potěšilo, že duši Marie Panny, když vcházela do nebe, provázela síla duší vykoupených z očistce — a také dnes, ve výročí této události, viděla jsem mnoho duší z očistce vejíti do nebe, mezi nimi některé, jež jsem znala. Také mi k mé útěše bylo oznámeno, že každý rok v den její smrti mnoho duší jejích ctitelů dochází téže milosti.

Pohlednuvši zase k zemi, viděla jsem tělo přesvaté Panny zářící, s obličejem kvetoucím, s očima zavřenýma a s rukama na prsou zkříženýma spočívati na lůžku. Apoštolové, učednice a ženy klečeli kolem lůžka a modlili se. — Co však jsem toto všecko viděla, bylo slyšeti rozkošnou hudbu a pozorovati hnutí v přírodě as takové, jako ve svatou Noc. — Poznala jsem, že Maria Panna zemřela po nóně, tedy v hodinu, kdy zemřel také Pán Ježíš.

VII.

Pohřeb přesvaté Panny a její nanebevzetí.

Ženy rozprostřely přes svaté tělo pokrývku a apoštolové s učedníky se odebrali do přední části domku. Oheň v ohništi byl zasypán popelem, všecko nářadí v domku bylo odklizeno a zakryto. Ženy se zahalily dlouhými plášti a závoji a sesedly se v síňce před komůrkou Mariinou, a brzy sedíce, brzy klečíce, zpívaly pohřební zpěvy. Muži si zahalili hlavy onou látkou, kterou měli ovinutou kolem krku, a konali zádušní bohoslužby. Vždy dva a dva se modlili, klečíce jeden u hlav a druhý u nohou svatého těla. Matěj a Ondřej šli Křížovou cestou přesvaté Panny až k poslednímu zastavení, k oné jeskyni, která představovala hrob Kristův. Měli s sebou nástroje, aby ještě více rozšířili hrobku, neboť tam bude odpočívati tělo přesvaté Panny. Pohřební jeskyně nebyla tak prostorná jako hrob Kristův, a sotva tak vysoká, že muž vzpřímen tam vešel. U vchodu se půda snižovala, ale pak se náhle zdvihla nevysokým schodem podobným úzkému oltáři, na který se položilo tělo a nad nímž se klenula skalní stěna. Oba apoštolové ještě leccos tam upravili a udělali dveře, kterými se hrobka uzavřela. Stupeň, na nějž mělo býti zahalené tělo položeno, byl vyhlouben asi tak, aby tam spočívalo s hlavou poněkud pozdviženou. Před jeskyní jako před hrobem Kristovým byla zahrádka s plotem z tyček. Nedaleko odtud bylo zastavení Kalvarie na pahorku, ale Kříž tam nebyl vztyčen, nýbrž jen v kameni vysekán; od Mariina domku bylo k jeskyni asi půl hodinky.

Čtyřikrát, jak jsem viděla, vystřídali se apoštolové, kteří bděli na modlitbách u svatého těla. Dnes jsem viděla přijíti několik žen, mezi nimi, jak se pamatuji, byla dcera Veroničina a matka Jana Marka,

aby připravily tělo k pohřbu. Přinesly si plátna a masti, aby je po židovském způsobu nabalsamovaly. Všecky vzaly s sebou také hrníčky s bylinou ještě čerstvou. Zavřevše dům, zapálily světla k své práci, kdežto apoštolové se modlili dvěma sbory v síňce. Ženy složily tělo se vším, což bylo zahaleno, se smrtelného lůžka do dlouhého koše, ve kterém bylo narovnáno tlustých hrubých pokrývek nebo rohoží tak vysoko, že tělo leželo vysoko nad košem. Dvě ženy roztáhly a držely nad tělem široké prostěradlo, a jiné dvě zbavily je plachetky a šátků, že zůstalo jen v dlouhé vlněné košili. Na památku si ustřihly krásné kadeře přesvaté Panny. Poté jsem viděla, že obě ženy myly svaté tělo, mající v rukou něco kadeřavitého, asi houby, dlouhá košile, která je zahalovala, byla rozstřihnula. Počínaly si při tom nejvýš cudně a uctivě, myly tělo, mající ruce pod nataženým prostěradlem, a nehledíce na ně, neboť prostěradlo je zakrývalo jejich očím. Každé místo, které přejely houbou, ihned zase zahalily, ale kolem boků nechávaly tělo zahalené, ani dost málo ho neobnažívše. Pátá žena vymačkávala houby do misky a znovu je namáčela, třikráte vylila misku do jamky u domku a přinesla čerstvé vody. Svaté tělo oblékly pak do nového otevřeného rubáše, a s velikou uctivostí, na podložených šátkách přenesly je na stůl, kde už byly rozloženy pohřební prostěradla a pásky pro snazší použití v takovém pořádku, jak se braly. Pevně zavinuly tělo od kotníků po prsa do prostěradel a pásek, hlavu, prsa, ruce a nohy ponechávajíce ještě volné.

Apoštolové zatím obcovali slavné Mši svaté, kterou sloužil Petr, a přijali s ním velebnou Svátost Oltářní, načež jsem viděla, že Petr a Jan, oděni jsouce ještě v biskupské ornáty, vešli z předsíně k svatému tělu. Jan nesl nádobku s posvátným olejem, a Petr omočiv prst pravé ruky, pomazal čelo, střed prsou, ruce a nohy svaté Panny, modle se při tom. To nebylo poslední pomazání, to byla přijala ještě

za živa. Nohy a ruce prostě pomazal, kdežto čelo a prsa poznamenal křížem. Myslím, že to byla jakási pocta svatému tělu, jako to učinili také o pohřbu Páně.

Když apoštolové odešli, konaly ženy další přípravy pohřební. Daly svatému tělu kytičky myrhy do podpaždí a do srdečního důlku, obložily jimi ramena, krk, čelisti a tváře; také nohy byly celé obloženy myrhou. Zkřížívše pak paže na prsou, zahalily svaté tělo do velikého plátna a zavinuly je páskou, pod jedním ramenem zaklesnutou jako dlouhou panenku. Na hlavě byl průhledný šátek, do týla shrnutý, i bylo viděti obličej, bílý a zářící, odpočívající mezi kytičkami. Poté vložily svaté tělo do rakve, která podobna jsouc lůžku stála stranou; bylo to vlastně prkno s nízkou obrubou a s lehkým povyklenutým víkem, a podobala se podlouhlému koši. Konečně položily na prsa věnec z bílých, červených a modrých květin, odznak to panenství.

Když to bylo vykonáno, vešli všichni apoštolové, učedníci a ostatní, kdo byli přítomni, aby ještě jednou popatřili na milý svatý obličej, než bude zahalen. Beze slov, ale se slzami v očích poklekali kolem svaté Panny, dotýkali se na rozloučenou jejích rukou, na prsou zavinutých, a odcházeli. Poté se rozloučily i svaté ženy, zahalily svatý obličej a příklopily víko na rakev, kterou pak na obou koncích a uprostřed převázaly šedými páskami. Pak jsem spatřila, jak Petr a Jan vynášeli na ramenou rakev, na nosítkách položenou, z domu. Podle všeho se střídali, neboť později jsem viděla, že rakev neslo šest apoštolů, v předu oba Jakubové, uprostřed Bartoloměj s Ondřejem a vzadu Tadeáš s Matějem. Hole byly asi prostrčeny rohoží nebo kožích, neboť rakev visela mezi nimi jako v kolébce. Apoštolové a učedníci kráčeli dílem před rakví, dílem za ní; ženy šly vzadu. Už se smrákalo a proto nesli kolem rakve čtyři svítilny na tyčích. Tak se bral průvod křížovou cestou Mariinou až k poslednímu zastavení, a přešed

Česká škola malířská XV. stol. Smrt P. Marie.
(Kostel v Roudnici.)

pahrbek a mimo kámen řečeného zastavení, zastavil se v pravo od vchodu do jeskyně. Tam postavili svaté tělo na zem, čtyři je odnesli do jeskyně a uložili na vyhloubené lůžko. Ještě jednou vcházeli všichni jeden po druhém do hrobu, stavěli kolem rakve nádobky s mastmi a květinami, poklekali tiše slzíce a modlitby šeptajíce.

Bylo jich hezký hlouček; z bolesti a z lásky se nehýbali s místa: byla už tmavá noc, když apoštolové zavřeli vchod do hrobu. Před úzkým vchodem vykopali strouhu a tam nasázeli živý plot z rozličných zelenajících se křovin, dílem kvetoucích, dílem plody nesoucích, které jinde vykopali i s kořeny. Tak zahladili každou stopu dokonale, a když ještě zavedli blízký potůček tak, aby tekl mimo křoví, nikdo nemohl tušiti, že je tam hrob. Do jeskyně se nemohl člověk dostati jinudy, leč prodral-li se s boku mezi křovím a skálou. Vraceli se porůznu, zastavujíce se ještě na krátkou modlitbu tu onde na křížové cestě, kdežto někteří bděli u hrobu na modlitbách.

Ti, kteří se vraceli, spatřili z dálky nad hrobem Mariiným podivuhodné záření a byli tím dojati, nevědouce, co že to jest. Také jsem to viděla, ale z toho všeho si pamatuji už jen toto: Bylo, jako by se s nebe snesl na hrob skvoucí proud jasu, a v něm vzdušný zjev, podobný duši svaté Panny, a provázený zjevem Pána Ježíše. Z hrobu se vynořilo zářící tělo Marie Panny, a spojivši se se zářící duší, vzneslo se vzhůru k nebi se zjevem Pána Ježíše. — To vše si ještě pamatuji, třeba jen v mlhavých vzpomínkách, ale přec jistě.

Viděla jsem, že se v noci několik apoštolů a svatých žen modlí a zpívá v zahrádce před hrobem. Náhle se snesl s nebe na skálu široký proud světla, a v něm viděla jsem sestupovati slávozář nebes ve třech kruzích, slávozář andělů a duchů nebeských, kteří provázeli zjev Pána Ježíše a zářící duše Mariiny. Zjev Ježíše Krista s pěti ranami jasně planoucími se šinul před ní. Kolem duše Mariiny jsem viděla

ve vnitřním kruhu slávozáře jen drobné postavičky dětské, v druhém kruhu byly postavy dětí as šestiletých a v kruhu vnějším postavy dorostlých jinochů. Jen obličeje jsem rozeznávala zřetelně, ostatní vše se rozplývalo v mihotavém světle. Když se toto zjevení, stále určitějších nabývajíc tvarů, sneslo až na skálu, uzřela jsem zářící cestu, pnoucí se tamodtud až do nebeského Jerusalema. A tu jsem spatřila, jak se duše svaté Panny, jež dosud byla ze zjevem Ježíšovým, vyhnuvši se Pánu, snesla skrze skálu do hrobu, a brzy poté, spojena jsouc s oslaveným tělem, se z něho vynořila mnohem zřetelnější a zářivější, a s Pánem Ježíšem a s veškerou slávozáří se vznesla do nebeského Jerusalema. Pak všechen jas pohasl a nad krajinou se klenulo tiché, hvězdnaté nebe...

Zda apoštolové a svaté ženy, u hrobu se modlící, to všecko také tak viděli, nevím, ale viděla jsem, že ve zbožném obdivu a úžasu patřili vzhůru nebo v pohnutí padali tváří na zem. Také jsem viděla, jak se někteří, za zpěvu a modliteb se vracejíce s marami cestou křížovou a u jednotlivých zastaveních postávajíce, v hlubokém pohnutí a tiché zbožnosti obraceli po světle nad skalním hrobem.

Tak tedy přesvatá Panna nezemřela obyčejnou smrtí a nevstoupila do nebe, nýbrž nejprve byla se země vzata její duše a pak její tělo.

Vrátivše se, apoštolové a učedníci povečeřeli maličko a odešli spat. Spali mimo dům v přistavěných kůlnách. Služka Mariina, jež zůstala v domě, aby ještě poklidila, a jiné ženy, jež tam ještě meškaly, aby jí pomáhaly, spaly v komoře za ohništěm, odkud zatím, co se konal pohřeb, všecko vyklidila, že to tam bylo jako v kapličce, kde se apoštolové potom modlili a konali obět Mše svaté.

VIII.

Svatý Tomáš s apoštoly u hrobu přesvaté Panny.

Dnes večer jsem viděla apoštoly v přední místnosti ještě pohrouženy v modlitbu a zármutek. Ženy už odešly spat. I viděla jsem, jak Tomáš, jsa opásán a provázen dvěma muži, přišel ke mřížové ohradě dvorku a bušil na ni, aby mu otevřeli. S ním přišel učedník, jenž slul Jonathan a byl spřízněn se svatou Rodinou.[1]) Druhým jeho průvodcem byl takový hlupáček z oné končiny, odkud přišel nejvzdálenější ze svatých Tří Králů, a kterou nazývám prostě Partherme, neboť si jména špatně pamatuji. Tomáš ho přivedl s sebou tamodtud, a on mu nosil plášť a poslouchal ho na slovo. Kterýsi učedník otevřel, a Tomáš, vcházeje do jizby mezi apoštoly, poručil služebníku, aby se posadil u dveří. Snědý dobráček učinil vše, co se mu poručilo, a bez okolků si sedl. Ach, jak se zarmoutili, slyšíce, že přicházejí pozdě. Tomáš plakal jako dítě, slyše, že Maria jest mrtva. Učedníci jim umyli nohy a podali jim občerstvení. Zatím se zbudily a vstaly ženy, a když odešly, zavedli Tomáše a Jonathana na místo, kde přesvatá

[1]) Tohoto učedníka poznala podle jeho relikvie, kterou měla, ale bezejmennou. Dne 25. a 26. července 1821 o něm vypravovala: „Jonathan či Jonadab — toto jméno dostal na křtu Elieser z pokolení Benjaminova, rodák ze Samařska — býval s Petrem, býval s Pavlem, — ale tomu byl příliš zdlouhavý — ba i s Janem, a přišel konečně s Tomášem z dalekých končin po smrti Marie Panny. Jako Tomášův přihlouplý tatarský služebník, také on byl velmi dětinský, ale byl knězem. Ještě asi tři roky po smrti Mariině jsem ho spatřila v Efesu. Později jsem viděla, že byl v tamější krajině kamenován, polomrtev zanechán, pak přenesen do města, kde zemřel. Později se dostaly jeho kosti do Říma. Ale jeho jméno bylo neznámo.

Panna zesnula. Vrhli se na zem a skrápěli ji slzami. Tomáš mimo to dlouho klečel na modlitbách u oltáříku Mariina. Nevypovím, jak dojemný byl jeho zármutek, pláču, kdykoliv si na to vzpomenu. Domodlivše se modlitbu, které nepřerušovali, šli všichni apoštolové uvítat příchozí. Vzali Tomáše a Jonathana v pod paždí, zdvihli je, objímali a odváděli si je do přední komory. Tam jim dali na občerstvenou chlebíčků a medu a vody ve džbánečkách a koflíčkách. Ještě jednou se pomodlili a všichni se objímali.

Povečeřevše, Tomáš a Jonathan zatoužili po hrobu svaté Panny. Apoštolové tedy zapálili lucerny, přivázané na dlouhých tyčích, a všichni šli s nimi křížovou cestou Mariinou k jejímu hrobu. Skoro nikdo nemluvil, zastavovali se na chvilíčku u jednotlivých zastavení, porozjímali o bolestné cestě Pána Ježíše a soucitné lásce jeho Matky, jež tam kameny ty na jeho paměť postavila a tolikrát slzami skrápěla. Přišedše ke skále, vrhli se všichni kolkolem na kolena, ale Tomáš a Jonathan se první vzchopili a pospíšili ke vchodu do jeskyně; Jan za nimi. Dva učedníci odhrnuli křoví od vchodu, oni tam vstoupili a z uctivé bázně poklekli tam, kde bylo uloženo tělo svaté Panny. Pak přistoupil Jan k lehké obdélné rakvi, která poněkud přečnívala místo, na kterém spočívala, rozvázal tři šedivé pásky, kterými bylo víko přivázáno, a když postavil víko stranou, posvítili si do rakve a k nesmírnému úžasu spatřili, že jsou v ní sice pohřební prostěradla právě tak, jak do nich bylo svaté tělo zahaleno, ale že jsou prázdna. Roušky, které zahalovaly obličej a prsa, byly rozhrnuty, pásky kolem paží byly pouvolněny, leč ještě svinuty tak, jak byly ovinuty kolem rukou — ale těla Marie Panny tam nebylo. S rukama pozdviženýma, oněmělí úžasem hleděli vzhůru, jako by jim teprve teď svaté tělo zmizelo s očí, a Jan vykřikl z jeskyně: „Pojďte a zasněte — není jí tuto!" I vcházeli všichni — vždy dva a dva — do úzké sluje, s úžasem patřili na prázdná prostěradla před se-

bou, a vycházejíce poklekali všichni na zem, s pažema zdviženýma obraceli oči k nebesům, plakali a modlili se a velebili Pána Ježíše a jeho milovanou oslavenou Matku, velebili ji, svou drahou věrnou Matku jako její věrné děti rozličnými sladkými slovy lásky, jak jim je vkládal v ústa Duch Svatý. Teď se ovšem rozpomínali a vzpomněli onoho světelného obláčku, který spatřili z dálky, vracejíce se s pohřbu, jak se snesl na mohylu a zas se vznesl k nebi. Ale Jan s velikou uctivostí vyňal z rakve pohřební plátna přesvaté Panny, pěkně je složil a svinul a vzal si je, poté položil zas víko na rakev a přivázal je páskami. Potom vyšli z pohřební jeskyně, jejíž vchod zas zakryli křovinami. Modlíce se a žalmy zpívajíce ubírali se křížovou cestou k domku. Tam vešli všichni do komůrky Marliny. Jan tam uctivě složil pohřební plátna na stoleček, kde se Maria Panna modlívala. Tomáš a ostatní se ještě modlili tam, kde zesnula. Petr poodešel od ostatních, jako by o něčem v duchu uvažoval. Snad se připravoval na bohoslužbu, neboť po chvíli jsem viděla, že před křížem, před nímž se svatá Panna modlívala, byl postaven oltář, a na něm že konal Petr slavnou bohoslužbu, kdežto ostatní stáli za ním ve dvou řadách střídavě se modlíce a zpívajíce. Svaté ženy stály opodál u dveří a zadní stěny ohniště.

Přihlouplý sluha Tomášův přišel s ním z daleké země, kde byl apoštol naposledy. Byl cizího vzezření. Měl malé oči, nízké čelo, splaskly nos a vysedlé lícní kosti. Jeho pleť byla snědější než v tamější zemi. Byl sice pokřtěn, ale jinak byl nezkušené, poslušné dítě. Dělal, co mu poručili, stál, kam ho postavili, hleděl, kam mu ukázali, a na každého se smál. Kam mu Tomáš řekl, aby se posadil, tam seděl, a když viděl plakati Tomáše, dal se také do usedavého pláče. Od Tomáše se nehnul ani na krok. Unesl veliká břemena, a viděla jsem ho, jak valí ohromné balvany ke kapli, kterou Tomáš stavěl.

Po smrti přesvaté Panny vídala jsem apoštoly a

učedníky státi pospolu a vypravovati si, kde kdo byl a co ho potkalo. Všecko jsem slyšela; však si na to ještě vzpomenu, bude-li to vůle Boží.

20. srpna 1820 a 1821.

Po rozličných pobožnostech se loučili přítomní učedníci a odcházeli zase za svým povoláním. V domě jsou ještě apoštolové a Jonathan, jenž přišel s Tomášem, a Tomášův sluha. Ale také oni záhy odejdou, jakmile jen dodělají začatou práci. Všichni totiž odklízejí s křížové cesty Mariiny kamení a vytrhávají plevel a sázejí tam na vhodných místech krásné keře, bylíny a květiny. Za práce se modlí a si prozpěvují a ani nevypovím, jak dojemný to pohled: jest to opravdu jako bohoslužba truchlící lásky, velmi dojímavá, a přec, jak milá! To věrné děti zdobí kročeje Matky své a Matky svého Boha! kročeje, jimiž zbožně prožívajíc utrpení svého božského Dítěte, odměřovala cestu, kterou kráčel náš Vykupitel na smrt!

Vchod do hrobu Mariina nadobro uzavřeli, nasypavše a udupavše hlínu kolem keřů před ním nasázených a vyhloubivše a rozšířivše příkop před keří. Zahrádku před hrobem vypleli a znovu vysázeli, a pahorkem, ve kterém byl hrob, prokopali chodbu, a to ze zadu, a ve skále vytesali otvor, kterým bylo viděti ono místo, na němž odpočívalo tělo nejsvětější Matky, jíž umírající Spasitel na kříži odevzdal Janovi a skrze něho všem apoštolům a celé Církvi. Ach byli to věrní synové, poslušní čtvrtého přikázání, a dlouho budou oni i jejich láska žíti na zemi! Nad hrobem také postavili jakousi kaplíčku: postavili z koberců stan, který obložili a pokryli pletivem z klestí. Vkapličce postavili oltářík. Na zem položili plochý kámen, na něj postavili jiný, vyšší, a přes něj velikou, hladkou kamennou desku. Na stěnu za oltáříkem zavěsili koberčík, do kterého byl velmi prostě a neuměle vetkán nebo vyšit obraz přesvaté Panny, a to pestrými barvami, jak bývala oděna

slavnostním rouchem, hnědě a modře a červeně pruhovaným. Když byla svatyňka dodělána, měli v ní bohoslužbu, při níž se všichni klečíce se zdviženýma rukama modlili.

Také obydlí Mariino v domku proměnili v kostelíček. V domku zůstávala služka Mariina s několika ženami, a mimo to tam byli ponecháni dva učedníci, z nichž jeden býval pastýřem v Zajordání, aby poskytovali duchovní útěchy okolním křesťanům. Brzy poté se rozcházeli i apoštolové. První odešli po dojemném rozloučení na svá působiště Bartoloměj, Šimon, Judas, Tadeáš, Filip a Matouš. Ostatní až na Jana, jenž tam ještě nějaký čas pobyl, ubírali se zprvu společně do Palestiny a tam teprve se rozešli. Tam bylo mnoho učedníků, a také několik žen přišlo s nimi z Efesu do Jerusalema. Marie Markova se tam velice zasloužila o obec, založila společnost asi dvaceti žen, jež žily skoro jako v klášteře, pět z nich žilo dokonce s ní. Učedníci se scházeli vždy v jejím domě. Křesťanská obec měla dosud kostelík u rybníka Bethesdy.

22. srpna.

V domě je už jen Jan. Všichni ostatní už odešli. Viděla jsem, jak Jan podle vůle přesvaté Panny rozděluje její šaty služce a jiné dívce, jež často jí přišla posloužiti. Mezi nimi bylo ještě něco z toho, co darovali sv. Tři Králové. Tak jsem viděla dvoje dlouhé, bělavé šaty, několik dlouhých plen a závojů a konečně pokrývky a koberce. Také jsem velmi zřetelně viděla onen pruhovaný pláštík, který měla na sobě v Káni a na cestě na Kalvarii, a z něhož mám malý útržek. Něco se dostalo kostelu, tak na příklad z krásných svatebních šatů, blankytných, zlatem krumplovaných a růžičkami protkávaných byl ušit mešní ornát pro jerusalémský kostelík u Bethesdy. V Římě se ještě chovají ostatky z tohoto ornátu. Vidím je sice, ale nevím, jsou-li známy. Maria Panna si je oblekla jen na sv. svatbu, pak už nikdy.

A tento život, tyto události a děje plynuly tiše a tajemně, bez úzkostí a obav, kterých zakoušejí lidé dnes. Pronásledovatelé se dosud nepídili po křesťanech a nerušili jejich míru . . .

AVE MARIA!

DOSLOV PŘEKLADATELŮV

Anna Kateřina Emmerichová (naroz. 8. září 1774 v Koesfeldu, zemř. 9. února 1824 v Dülmenu) žila v době žalostného úpadku církevního a duchovního života. Proto se jí dostalo od Boha dvojího úkolu: měla býti smírnou obětí, velikou kajícnicí za hříchy své doby, pustošené bludy, laicismem, racionalismem, atheismem. A druhým jejím úkolem bylo ukázati světu na posvátné poklady Církve, dokázati jsoucno a působení Nadpřirozena, a tak rozžehnouti ve vychladlých lidských srdcích novou lásku a nové nadšení pro Církev a pro Boha. Aby dcera chudého chalupníčka splnila své poslání, byla bohatě obdařena: kromě vloh k velikým heroickým ctnostem, mezi nimiž vyniká zejména její dětinné, bezvýhradné odevzdání do vůle Boží, dokonalé sebezapírání a neobyčejná pokora, která budí náš obdiv a ji činí opravdu velikou — dostalo se jí mimořádných darů, t. zv. charismat. Na těle nosila stigmata, mnoho let nepožívala nic než nejsv. Eucharistii, poznávala stejně ostatky svatých jako stavy lidské duše, — ale největší obdiv budí její neobyčejná vidění.

A jistě právem, neboť Anna Kateřina „viděla" už od svého dětství, a tento dar, ačkoliv se mu bránila, jí už neopustil po celý život. A jak bohatá a rozmanitá, obsáhlá a zevrubná jsou její vidění! Viděla nejen život Pána Ježíše a jeho panenské Matky — a to téměř den ode dne, krok za krokem — ale i velmi mnoho událostí starozákonních, ze života apoštolů, světců apd., poznávala mystický význam církevních slavností a událostí — a vše popisuje tak prostě, přirozeně, že se čtenář neubrání dojmu, že vypravování odpovídá skutečnosti.

Zběhly se tyto události vskutku tak, jak vypravuje A. K. E.? Jsme povinni věřiti jejím viděním?

V té věci je pro nás směrodatné stanovisko Církve, a to jest jasné. Předmětem víry, nutné ke spasení, jsou jen pravdy Zjevení Božího, uložené v Písmě svatém a v Ústním podání Církve. Zjevení toto ukončeno bylo smrtí apoštolů, kteří byli „uvedeni ve všelikou pravdu", tedy od smrti sv. Jana Ev. nebylo přidáno k tomuto Zjevení ani písmene, ani slůvka. Tím však není řečeno, že by se nebylo dostávalo v dalších dobách jednotlivcům v Církvi přímého mimořádného osvícení zjevením Božím. Církev vždy uznávala existenci takových „zjevení soukromých".

Kdo by popíral možnost takových zjevení, popíral by jednak všemohoucnost a dobrotivost Boží, jednak možnost, aby člověk byl mimořádným způsobem poučen od Boha. Písmo sv. praví výslovně: „A v oněch dnech (t. j. v křesťanství..) vyleji svého Ducha na všeliké tělo, a budou prorokovati vaši synové a dcery ... a vaši synové budou míti vidění. Ano v oněch dnech vyleji Ducha svého i na vaše služebníky a služebnice ..." Sv. Pavel mluví zevrubně o daru „prorokování" a varuje: „Neopovrhujte prorokováním" (I Thes. 5, 20). Ovšem na druhé straně zas varuje sv. Jan: „Zkoumejte duchy, jsou-li z Boha, neboť do světa se rozešlo mnoho falešných proroků" (I Jan 4, 1). Proto dí sv. Tomáš: „Vždycky byli lidé, kteří měli prorockého ducha, ne ovšem, aby zvěstovali nové učení (t. j. nový článek víry), nýbrž aby lidskému jednání ukazovali směr" (Summa 2 II. qu 174 a. 6).

Církev o mnoha vyvolených Božích uznala, že se jim dostávalo zjevení a vidění od Boha. Pravost mnohých zjevení byla i potvrzena zázraky. Tím však neukládá věřícím, aby je přijímali jako články víry, ba vůbec za obsah jednotlivých zjevení nebere na sebe odpovědnosti. Církevní schválení spisů, podávajících taková zjevení, neznamená nic více nežli, že ve spise není, co by se příčilo katolické věrouce a mravouce, nebo nanejvýš, že látka přispívá ku vzdělání věřících.

Ani A. K. E. nepřikládala svým zjevením jiné hodnoty. „Má stigmata nejsou články víry," pravíla. Jsouc ještě dítětem, nemyslíla jinak, než že každý vidí jako „vidí" ona. Později pak, poznavši význam mimořádného daru, tajila se tím, a teprve když jí bylo výslovně přikázáno mluviti („ . . . tato vidění ti dávám nikoliv pro tebe . . nýbrž abys je vypravovala. Teď není doba na vnější zázraky. Dávám ti tato vidění . . abych ukázal, že jsem ve své Církvi až do konce časů . . ", „prosila jsem dlouho Boha, aby mi odňal vidění, abych byla zbavena povinnosti je vypravovati. Ale nebyla jsem vyslyšena . . . naopak, musím prý vypravovati vše, co dovedu, i kdyby se mi vysmáli") vypravovala, pokud ovšem mohla a dovedla, známému básníku Klementu Brentanovi, jenž byv k tomu pověřen církevní vrchností, pět let den ze dne trpělivě a pilně zapisoval vše, co slyšel z úst omilostněné řeholnice. Máme četná a velmi závažná svědectví o tom, že „písař" konal svůj úkol svědomitě. Jest tedy hrubou pomluvou vyhlašovati spisy ty za zbožný podvod Brentanův, jenž prý „Umučení Páně" neb „Život P. Marie" krásně „sbásnil" podle legend a starých podání.

Že vidění plně odpovídají historické skutečnosti, toho sestra Anna Kateřina nikdy netvrdila. Snažila se prostě povědětí, co a jak viděla a prožívala. Ano často se i ohražuje, že neví, podává-li vše právě tak, jak to viděla. Výjevy se rychle střídaly nebo i vzájemně prostupovaly, mnohému dosti neporozuměla nebo to lidskou mluvou nedovedla vyjádřiti. Bylo jí asi podobně jako nám, máme-li vypravovati svůj sen. Bolesti, nemoc, únava, stálé vyrušování byly příčinou, že mnohé si nemohla náležitě vybaviti v mysli a slovy podati. - Tím by s dostatek byly vysvětleny nesrovnalosti, jež se v díle vyskytují. Leccos asi připadá též na vrub písaři, jenž nedovedl zachytiti perem vše, co a jak mu bylo vypravováno.

Jest však ve viděních ctihodné Emmerichové to-

lik určitých a zevrubných a věrných popisů věcí, událostí a míst, jež jí nikterak nemohly býti přirozenou cestou známy, že nezaujatý člověk musí uznati nadpřirozený původ jejích vědomostí. Na př. popisuje podrobně domek P. Marie v Efezu, po němž vůbec nebylo památky ani stopy. A hle, na základě jejích údajů za mnoho let po její smrti bylo hledáno, kopáno v zarostlých a zavalených ssutinách, a domek objeven a vše shledáno přesně tak, jak vidoucí sestra to popisovala.

„ŽIVOT PANNY MARIE" obsahuje zápisy vidění, jichž se při různých příležitostech, zvláště kolem svátků Matky Boží, dostalo sestře Emmerichové o událostech ze života Panny Marie. Rozvinují se v něm překrásné obrazy od jejího Početí až do Nanebevzetí, a v nich velebně vystupuje do popředí nadzemská vznešenost a důstojnost Matky Páně, při vší její skromnosti, pokora, čistota, mateřská láska a dobrota, a to vše líčeno prostě a přece skvěle, lidsky a přece svatě: nikde nic přepiatého, děj plyne přirozeně a plynně, jako právě život, a tak četba nejen povznáší a vzdělává, ale i poutá svou uměleckou krásou.

Česky ponejprv vyšel „Život P. Marie" r. 1912. Pro toto nové vydání byl překlad opraven. Některé kapitoly příliš krátké byly staženy, aby souvislost nebyla tříštěna. Text však v tomto vydání rozšířen připojením dvou oddílů (str. 391—442), jak to učinil J. Niessen v německém vydání z roku 1904. Jsou to statí z „Života Ježíšova" a z „Hořkého umučení", v nichž jest význačně řeč o Panně Marii. Tím mezery v životopise vhodně doplněny.

Nakonec prohlašuje překladatel, že se ve smyslu dekretu papeže Urbana VIII ze dne 13. března 1625, potvrzeného a vysvětleného dekrety ze dne 5. července 1634 a 5. července 1631, podrobuje všem rozhodnutím, která Církev učiní o životě a díle A. K. Emmerichové, a že všem viděním v této knize ob-

saženým připisuje jen takový výklad a takovou věrohodnost, jaké připouští Církev katolická.

M. FENCL.

V Uhřiněvsi v den sv. Kateřiny 1929.

OBSAH

O PŘEDCÍCH PŘESVATÉ PANNY MARIE

I. Rorate coeli... 9
II. Předkové svaté Anny. Esenové 12
III. Narození Marie Panny přislíbeno 36
IV. Joachimova oběť v chrámě 41
V. Joachimovi dostane se požehnání z Archy Úmluvy 46
VI. Joachim a Anna se potkají pod Zlatou branou 50

NEPOSKVRNĚNÉHO POČETÍ PŘEDOBRAZY A OSLAVA

I. Bůh ukazuje andělům obnovení lidského pokolení 55
II. Předobraz Marie Panny v Egyptě před Eliášem 60
III. Eliáš vidí předobraz přesvaté Panny. 62
IV. Jak byla Maria předobrazena v Egyptě a zvěstována zbožným pohanům 67
V. Tobiáš předobrazem příchodu spásy 69
VI. Rodokmen Mesiášův 72
VII. Svatá matka Anna se zjevuje ctihodné sestře Emmerichové 74
VIII. Církev vítězná slaví svátek Početí Marie Panny 76
IX. Svatá Panna vypravuje tajemství svého života 78
X. Ve svátek Neposkvrněného Početí na rozličných místech 80
XI. Svatí Tři Králové oslavují Početí Marie Panny 83
XII. K dějinám svátku Neposkvrněného Početí Panny Marie 86

NAROZENÍ PŘESVATÉ PANNY MARIE

I. Narození Panny Marie 89
II. Návštěvy novorozeňátku Marii 96
III. Dítěti bylo dáno jméno Maria 97

IV. Proč byl zaveden svátek Narození Panny Marie 99
V. O modlitbě na Narození Marie Panny 102

OBĚTOVÁNÍ PŘESVATÉ PANNY MARIE

I. Přípravy v domě svaté Anny 105
II. Odchod Marián z otcovského domu 112
III. Cestou do chrámu 118
IV. Příchod do Jerusalema. Město a chrám 123
V. Maria do chrámu uvedena a Bohu zaslíbena 129

PŘED ZVĚSTOVÁNÍM

I. Z mládí svatého Josefa 139
II. Jan příslíben Zachariášovi 145
III. Zasnoubení svaté Panny s Josefem 147
IV. O svatbě a svatebním rouše Marie a Josefa 152
V. Přesvatá Panna v Nazaretě 158

ZVĚSTOVÁNÍ PŘESVATÉ P. NNY MARIE

I. Slovo tělem učiněno jest . . 161

NAVŠTÍVENÍ PŘESVATÉ PANNY MARIE

I. Maria a Josef putují k Alžbětě 169
II. Maria a Josef u Alžběty. Magnificat 172
III. Maria se vrací do Nazareta. Josef napomenut Andělem 190

NAROZENÍ SPASITELOVO

I Přesvatá Panna se chystá na narození Kristovo 193
II. Anděl zvěstuje Josefovi, aby s Marií putoval do Betlema 195
III. Svatý Josef a Maria Panna na cestě 197
IV. Nebylo místa v hospodě 208
V. Jeskyně Narození 212

VI. Pohřební jeskyně Marahy, chůvy Abrahamovy, zvaná též jeskyně Kojících 216
VII. Svatá Rodina v jeskyni Narození 218
VIII. Narození Ježíše Krista 222
IX. Gloria in excelsis. Příroda jásá. Andělé se zjevují pastýřům 224
X. Narození Kristovo zvěstuje se světu 227
XI. Kdy se narodil Kristus Pán 235
XII. Pastýři u Jesliček 237
XIII. Návštěvy u Jesliček 239
XIV. Slavnost obřízky 243
XV. Alžběta návštěvou u svaté Panny 247

SVATÍ TŘI KRÁLOVÉ

I. Svatí Tři Králové spatří hvězdu a vydají se na cestu 251
II. Sv. Tři Králové se sejdou. Jejich jména a vlast 259
III. Noční pochod svatých Tří Králů a jejich příchod ke králi Kausurskému 267
IV. V Betlemě. Přesvatá Panna tuší příchod sv. Tří Králů. Slavnost Posvěcení chrámu 273
V. Svatí Tři Králové v Manathejí. Jejich předkové v Egyptě. Kdy byla předpověděna hvězda? 276
VI. Betlem. Svatá Anna návštěvou u přesvaté Panny 280
VII. Svatí Tři Králové přibudou do Jerusalema 283
VIII. Svatí Tři Králové a Herodes 286
IX. Svatí Tři Králové v Betlemě 290
X. Svatí Tři Králové se rozloučí se svatou Rodinou a uprchnou 300
XI. Nesnáze svaté Rodiny 305
XII. Sv. Rodina se chystá k odchodu 312

OČIŠŤOVÁNÍ PŘESVATÉ PANNY V CHRÁMĚ

I. Ježíšek ve chrámě obětován 321
II. Smrt Simeonova 329
III. Svatá Rodina v Nazaretě 331
IV. Hromnice 334

ÚTĚK DO EGYPTA

I.	Herodes osnuje povraždění nevиňátek	337
II.	Anděl se zjevuje ve snách Josefovi...	341
III.	První dni na cestě	344
IV.	Cesta Judskem	347
V.	Svatá Rodina mezi loupežníky	353
VI.	Svatá Rodina přichází pouští do Egypta	356
VII.	Svatá Rodina v Heliopoli	359
VIII.	Povraždění nevиňátek	363
IX.	Svatá Rodina v Matareji	368
X.	Zachariáš, Alžběta a Jan	372
XI.	Studně Marlina v Matareji. Zpráva o smrti Herodově	377
XII.	O Jobovi, jeho osudech a jeho pětiletém pobytu u studně v Matareji	379
XIII.	Abrahamovy osudy v Egyptě	383
XIV.	Návrat svaté Rodiny z Egypta	386

NĚKOLIK OBRAZŮ Z DALŠÍHO ŽIVOTA P. MARIE

I.	Svatá Rodina v Nazaretě	391
II.	Dvanáctiletý Ježíš v chrámě	393
III.	Smrt svatého Josefa	398
IV.	Panna Maria za veřejného působení Ježíšova	401

ÚČAST PANNY MARIE NA UMUČENÍ A OSLAVENÍ PÁNĚ

I.	Na Zelený čtvrtek	407
II.	Na Velký pátek	412
III.	Cestou křížovou	418
IV.	Na Golgotě	423
V.	Ježíš byl sňat s kříže a pohřben	427
VI.	Bílá sobota	431
VII.	Slavné ráno	433
VIII.	Svatá Panna a apoštolové	436
IX.	Nanebevstoupení Páně a seslání Ducha Svatého	439

POSLEDNÍ LÉTA POZEMSKÉHO ŽIVOTA PANNY MARIE

I.	Přesvatá Panna se usadí se svatým Janem u Efesu	443
II.	Život přesvaté Panny v Efesu	447
III.	Cesta Mariina do Jerusalema a její onemocnění. O jejím domnělém hrobě v Jerusalemě	450
IV.	Přesvatá Panna na smrtelném loži	454
V.	Jak a odkud byli povoláni apoštolové k smrtelnému lůžku Mariinu	460
VI.	Svatá Panna žehná apoštoly a přátely, loučí se s nimi a umírá	464
VII.	Pohřeb přesvaté Panny a její nanebevzetí	470
VIII.	Svatý Tomáš s apoštoly u hrobu přesvaté Panny	475

DOSLOV PŘEKLADATELŮV 481

NIHIL OBSTAT

Dr. Joseph Beran, censor

IMPRIMATUR

Pragae, 4. Novembris 1929

† Dr. Antonius Podlaha,

vicarius generalis,

episcopus Paphiensis

ŽIVOT PŘESVATÉ PANNY MARIE

Podle vidění ctih. A.K. Emmerichové, řeholnice řádu sv. Augustina v Dülmenu, napsal Klement Brentano.

Druhé vydání opravené a doplněné. Podle osnovy Ant. Liskovce vytiskla knihtiskárna Václava Horáka v Prostějově. Bylo též vydáno 22 číslov. výtisků na ruč. papíře